

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2003-2004

3 oktober 2003

BULLETIN VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

INHOUDSOPGAVE

I. VRAGEN VAN DE VLAAMSE VOLKSVERTEGENWOORDIGERS EN ANTWOORDEN VAN DE MINISTERS (Reglement artikel 81, 1, 2, 3, 5 en 7)	
A. Vragen waarop werd geantwoord binnen de reglementaire termijn	Blz.
Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering	1
Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie	1
Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering	2
Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme	7
Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming	19
Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening	53
Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie	55
Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken	77
Gilbert Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie	113
Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking	133
Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen	197
Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-Government	247
Marino Keulen, Vlaams minister van Media, Wonen en Sport	261

B. Vragen waarop werd geantwoord na het verstrijken van de reglementaire termijn

Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering	287
Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering	289
Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme	296
Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking	297
Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming	299
Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting ..	324
Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking	325
Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen	329
Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport	335

II. VRAGEN WAARVAN DE REGLEMENTAIRE TERMIJN VERSTREKEN IS EN WAAROP NOG NIET WERD GEANTWOORD (Reglement artikel 81, 6)

Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering	336
Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-Government	337

III. VRAGEN WAARVAN DE REGLEMENTAIRE TERMIJN VERSTREKEN IS MET TEN MINSTE TIEN WERKDAGEN EN DIE OP VERZOEK VAN DE VRAAGSTELLERS WERDEN OMGEZET IN VRAGEN OM UITLEG (Reglement artikel 81, 4)

Nihil

REGISTER	339
----------------	-----

Op 19 maart 2003 werd de heer Gilbert Bossuyt aangesteld tot Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie en werd minister Renaat Landuyt, tot dan toe Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, tevens minister vice-president van de Vlaamse regering. Beide aanstellingen ter vervanging van de heer Steve Stevaert, die ontslag nam.

Op 26 mei 2003 werden mevrouw Mieke Vogels en mevrouw Vera Dua opgevolgd door mevrouw Adelheid Byttebier, die werd aangesteld tot Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen en door de heer Ludo Sannen, die werd aangesteld tot Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking.

Op 10 juni 2003 werd de heer Patrick Dewael als minister-president van de Vlaamse regering opgevolgd door de heer Bart Somers en wijzigden de bevoegdheden van Vlaams minister Van Mechelen (zie titelblad). Op dezelfde datum nam Vlaams minister Jaak Gabriels ontslag, werd mevrouw Patricia Ceysens aangesteld tot Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-Government en werd de heer Marino Keulen aangesteld tot Vlaams minister van Media, Wonen en Sport.

Indien de bevoegdheden grotendeels samenblijven, loopt de nummering van de vragen door bij de opvolger.

De vragen worden gepubliceerd onder de minister aan wie ze zijn gesteld, en met diens op dat ogenblik geldende titel. Indien het antwoord werd verstrekt door de opvolger, wordt dat uitdrukkelijk vermeld.

**I. VRAGEN VAN DE VLAAMSE
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS EN
ANTWOORDEN VAN DE MINISTERS
(Reglement artikel 81, 1, 2, 3, 5 en 7)**

**A. Vragen waarop werd geantwoord binnen de
reglementaire termijn**

PATRICK DEWAELE

MINISTER-PRESIDENT
VAN DE VLAAMSE REGERING

**Vraag nr. 32
van 28 mei 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Minister Vanhengel – Betaalrol (2)

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 21 van 14 februari 2003 bevestigde de minister-president dat Vlaams minister Vanhengel nog op de betaalrol van de Brusselse regering stond.

Op dat ogenblik werd nagekeken op welke wijze de Vlaamse regering haar evenredig aandeel in zijn salariskosten aan de Brusselse regering zou terugstorten (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 12 van 4 april 2003, blz. 1910).

Kan de minister-president medelen of dit onderzoek reeds afgerond werd ?

Welk is eventueel het aandeel dat de Vlaamse regering neemt in de salariskosten van minister Vanhengel ?

Antwoord

(Het antwoord werd verstrekt door de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering – red.)

In antwoord op zijn bovenvermelde vraag kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger medelen dat tot op heden nog geen enkele vorm van facturering door de Brusselse regering is gebeurd.

STEVE STEVAERT

MINISTER VICE-PRESIDENT
VAN DE VLAAMSE REGERING,
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT,
OPENBARE WERKEN EN ENERGIE

**Vraag nr. 186
van 29 januari 2003
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN**

Vlaamse administratie – Aanpassing werkplek gehandicapten

Om personen met een handicap tewerk te stellen, zijn er soms aanpassingen aan de werkplek nodig. Een aangepaste werkplek maken, is bij de overheidsdiensten soms een lijdensweg. Aanpassingen laten daarom vaak erg lang op zich wachten, financiën ontbreken of de leidinggevende vindt de aanpassing niet noodzakelijk voor het uitvoeren van de functie. Sommige diensthoofden stellen zich bovendien vragen bij het betalen van dure aanpassingen, omdat de organisatiecultuur interne mobiliteit aanmoedigt. Ze vrezen dat een persoon met een handicap al snel zal vertrekken naar een ander departement, samen met de dure aanpassing. Ten slotte zijn sommige aanpassingen sociaal wenselijk, maar geen technische noodzaak.

Momenteel beslist het afdelingshoofd van een personeelslid met handicap of een aanpassing er komt of niet. Het is het departement dat trouwens de kosten moet dragen.

In het actieplan 2002 voor personen met een handicap bij de Vlaamse overheid werd daarom een onderzoek aangekondigd in verband met deze financiering.

In welke departementen/openbare instellingen onder de bevoegdheid van de minister werden de laatste drie jaar uitgaven gedaan om de werkplek voor personen met een handicap aan te passen ?

Hoeveel personen met een handicap vroegen een dergelijke aanpassing aan ?

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Dewael vraag nr. 16, Stevaert nr. 186, Vogels nr. 109, Vanderpoorten nr. 58, Landuyt nr. 41, Dua nr. 98, Van Mechelen nr. 78, Van Grembergen nr. 62, Gabriëls nr. 59, Vanhengel nr. 22).

Aanvullend antwoord

(Gecoördineerd antwoord : Bulletin nr. 11 van 21 maart 2003, blz. 1812 – red.)

Bij de Vlaamse Vervoermaatschappij zijn er de laatste drie jaar geen aanvragen tot het aanpassen van een werkplek ingediend door personen met een handicap.

De Lijn kent echter wel een systeem waarbij om medische redenen "afgekeurde" chauffeurs de kans krijgen aan de slag te gaan in een andere functie. Dergelijke "herklasseringen" of "hertewerkstellingen" houden in dat het betrokken personeelslid een andere functie krijgt toegewezen of dat de inhoud van de functie wordt aangepast, rekening houdende met de ten gevolge van medische beperkingen gewijzigde bekwaamheden van de persoon. Hierdoor wordt vermeden dat deze personen hun werk verliezen en afhankelijk worden van een invaliditeits- of werkloosheidsuitkering.

Permanente herklassering

Men spreekt van herklassering wanneer de aanleiding van het aangepast werk ligt in een letsel waarvan de arbeidsgeneesheer oordeelt dat er geen volledig herstel meer mogelijk is, en waardoor de oorspronkelijke functie niet meer kan uitgeoefend worden. Het betreft hier dus werknemers met definitieve medische beperkingen. De hertewerkstelling wordt geregeld door de Sociale Raad.

Tijdelijke hertewerkstelling

De Lijn doet uiteraard, op basis van advies en in samenspraak met de arbeidsgeneesheer, meerdere inspanningen om tegemoet te komen aan personeelsleden met *tijdelijke* medische beperkingen. Het betreft hier bijvoorbeeld aangepaste diensten tijdens zwangerschap, revalidatie, enzovoort. Aangezien de aangepaste tewerkstelling in deze gevallen strikt tijdelijk is en men flexibel wil inspelen op de bestaande noden, regelt men deze buiten de Sociale Raad.

Overzicht (permanente) hertewerkstellingen in de verschillende entiteiten in de periode 2000-2002

Entiteit	Aanvragen tot aanpassing van de werkplek	Permanente hertewerkstellingen
De Lijn - Antwerpen	0	33
De Lijn - Oost-Vlaanderen	0	11
De Lijn - Vlaams-Brabant	0	8
De Lijn - Limburg	0	5
De Lijn - West-Vlaanderen	0	6

BART SOMERS

MINISTER-PRESIDENT
VAN DE VLAAMSE REGERING

Vraag nr. 36
van 20 juni 2003
van mevrouw RIA VAN DEN HEUVEL

Actieplan Armoedebestrijding – Begroting

Sinds 2001 wordt een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgemaakt, met de te nemen maatregelen en de daaraan gekoppelde financiering.

Het is moeilijk om deze maatregelen terug te vinden in de jaarlijkse begroting, waardoor men geen nauwkeurige kijk op de totale inspanning krijgt.

Graag zou ik dan ook van alle ministers een overzicht ontvangen per maatregel die zij hebben genomen, van het bedrag, het programma en de basisallocatie waaronder de maatregel werd ingeschreven voor het begrotingsjaar 2002-2003.

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 36 ; Landuyt nr. 76 ; Vanderpoorten nr. 117 ; Van Mechelen nr. 131 ; Van Grembergen nr. 178 ; Bossuyt nr. 336 ; Sannen nr. 199 ; Byttebier nr. 212 ; Ceysens nr. 110 ; Keulen nr. 5).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

**Vraag nr. 39
van 20 juni 2003
van de heer JAN LOONES**

Kerntakendebat – Gestructureerd overleg

Op 25 april 2003 ondertekenden de Vlaamse overheid, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een bestuursakkoord. Dit akkoord rondt de eerste fase van het kerntakendebat af.

Daarbij werd vastgesteld dat het kerntakendebat een permanent proces is, waarbij op veranderende processen moet worden ingespeeld, en gaten die er nog zijn, moeten worden ingevuld (Lokaal 1 – 15 juni 2003).

Daarom werd concreet afgesproken dat er per minister een gestructureerd overleg komt tussen de drie partners. De ministers hebben dus de opdracht op geregelde tijdstippen de VVP en de VVSG uit te nodigen om de regelgeving te bekijken, om gaten te dichten, enzovoort.

1. Wanneer nodigt de minister voor de eerste mal de VVP en de VVSG uit voor een gestructureerd overleg ?
2. Met welke frequentie zal dit gestructureerd overleg plaatsvinden ?

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 39 ; Landuyt nr. 79 ; Vanderpoorten nr. 120 ; Van Mechelen nr. 136 ; Van Grembergen nr. 184 ; Bossuyt nr. 344 ; Sannen nr. 206 ; Byttebier nr. 217 ; Ceysens nr. 115 ; Keulen nr. 11).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken.

**Vraag nr. 40
van 27 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Taalgebieden – Voorstelling in het buitenland (2)

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 19 van 14 februari 2003 over het toenemend gebruik van het begrip "Wallonie-Bruxelles" door het Brussels en het Waals Gewest, deelde toenmalig minister-president Dewael mee dat ook langs Vlaamse kant de term Vlaanderen-Brussel al eens wordt gebruikt door sommige Vlaamse instellingen.

De minister besloot zijn antwoord met de opmerking dat hij aan zijn administratie de opdracht had gegeven om een globaal dossier op te stellen (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 12 van 4 april 2003, blz. 1905).

Kan de minister-president meedelen of dit dossier ondertussen al werd samengesteld ?

Welke zijn eventueel de bevindingen en de besluiten ?

Antwoord

Dezelfde vraag werd reeds gesteld op 28 mei laatstleden (vraag nr. 31 van de heer Luk Van Nieuwenhuysen). Ik verwijs dan ook naar het antwoord op die vraag.

Ik kan er voor de volledigheid aan toevoegen dat ik intussen – zoals aangekondigd – de ministers-presidenten van de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heb aangeschreven om hen te wijzen op de problemen die ontstaan bij het gebruik van het label Wallonie-Bruxelles.

Tot nu toe heb ik op deze brieven nog geen reactie gekregen.

**Vraag nr. 41
van 10 juli 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN**

Overheidsadvertenties – Klachten

In maart 2002 werd er bij de Jury voor Eerlijke Praktijken inzake Reclame (JEP) een klacht ingediend tegen twee advertenties die de Vlaamse

overheid had gepubliceerd in verscheidene kranten. Volgens de klacht zouden deze advertenties valse en misleidende informatie geven.

De klacht had betrekking op een advertentie voor een renovatiepremie en een advertentie die eigenaars van zonevreemde woningen oproept om een regularisatievergunning aan te vragen.

1. Wat zijn de resultaten van deze klachten? Is er reeds een eindbeslissing genomen door JEP en zo ja, welke? Wat is de motivering van deze beslissing?
2. Zijn er nog andere klachten ingediend tegen de Vlaamse overheid betreffende door haar gepubliceerde advertenties? Zo ja, hoeveel, welke en wat is de eventuele beslissing?
3. De indiener van bovenvermelde klacht had eveneens aangekondigd een klacht in te dienen bij het Ministerie van Economische Zaken, omdat volgens hem de advertenties in strijd waren met de wet op de eerlijke handelspraktijken en de wet op de consumentenbescherming.

Is deze klacht er gekomen? Zo ja, wat is het resultaat?

Antwoord

1. De antwoorden op de gestelde vragen zijn grotendeels terug te vinden in het Jaarverslag 2001 van de Informatieambtenaar (p. 34).

Wat de klacht betreft over de campagne met als slogan "De nieuwe bouwpremies van de Vlaamse overheid. Wie weet zitten ze u als gegoten" heeft de administratie ten aanzien van de JEP laten gelden dat het in de campagne over twee premies ging, één voor nieuwbouw en één voor renovatie, en dat elk van deze premies kan verkregen worden voor zowel een huis als een appartement. Zowel in de titel als in de bodycopy werd aangegeven dat niet iedereen in aanmerking kan komen. Het was volgens de administratie tevens onmogelijk alle voorwaarden op te nemen in de advertentie, waardoor de essentie van de boodschap verloren zou gegaan zijn.

In deze was de JEP de mening toegedaan dat de advertentie inderdaad niet alle voorwaarden kan opnemen, maar dat deze toch vollediger zou geweest zijn indien men op een meer expliciete manier zou hebben laten verstaan dat er voorwaarden verbonden waren aan het verkrij-

gen van deze premie. De Jury was van oordeel dat het expliciete gebruik van het woord 'voorwaarden', gevolgd door een aanzetting tot het raadplegen van een bijkomstige informatiebron, voor verheldering en vervollediging zou kunnen hebben gezorgd en heeft op basis van artikel 5 van de Code van de Internationale Kamer van Koophandel de aanbeveling gedaan om de advertentie in die zin te wijzigen.

Zoals vermeld in het Jaarverslag 2001 van de informatieambtenaar (p. 34), antwoordde de administratie (per brief van 4 april 2002) dat ze met de aanbeveling van de JEP zou rekening houden bij toekomstige advertenties.

Wat de campagne betreft met als titel "Bericht voor de eigenaars van zonevreemde woningen. Regularisatie van onvergunde werken. Uiterste datum van aanvraag: 31 januari 2003" liet de administratie aan de JEP weten dat de advertentie geenszins de indruk wekte dat alle bouwovertradingen die op zonevreemde woningen rusten, kunnen worden geregulariseerd. De administratie benadrukte dat de advertentie de burger er uitdrukkelijk op wees dat hij zich eerst moest informeren bij zijn gemeente of hij wel in aanmerking kon komen voor regularisatie, en dat er tevens verwezen werd naar een telefoonnummer van de Vlaamse Infolijn. Bovendien verklaarde de administratie dat de klacht niet was gericht tegen de verstrekte informatie, maar tegen de regelgeving.

Rekening houdende met het feit dat het niet tot de bevoegdheid van de JEP behoort om zich uit te spreken over het beleid en de regelgeving aangaande deze problematiek, was zij van oordeel dat de burger door middel van de inhoud van deze advertentie op een voldoende manier werd geïnformeerd.

Aangezien geen inbreuken op zelfdisciplinaire bepalingen werden vastgesteld, heeft de Jury derhalve gemeend geen opmerkingen te moeten formuleren.

2. In het voorjaar 2001 werd een klacht ingediend naar aanleiding van het taalgebruik in de campagne "Veilig Genieten". Volgens de klacht waren de gebruikte slogans vulgair en platvloers en heeft de overheid een voorbeeldfunctie te vervullen wat stijl en taalgebruik betreft.

De administratie liet aan de JEP weten dat het helemaal niet de bedoeling was te choqueren, maar met jongeren te praten over veilig genie-

ten en respect in hun seksuele relatie met hun partner. Jongeren werden zelf betrokken bij de keuze voor deze campagne. Volgens de administratie zouden de negatieve reacties zich voornamelijk situeren bij volwassenen, en niet bij de jongeren zelf waarvoor deze campagne was bedoeld.

Na onderzoek was de JEP de mening toegedaan dat de bedoelde advertenties geen inbreuk uitmaakten op artikel 2 van de IKK-code. De Jury stelde vast dat het taalgebruik, hoewel niet in strijd met de wet of de codes, een deel van het publiek kon kwetsen dat zich niet kan vinden in een dergelijk taalgebruik op relationeel vlak. De Jury heeft derhalve beslist een advies van voorbehoud te formuleren aangaande het taalgebruik. (*IKK : Internationale Kamer van Koophandel – red.*)

In mei 2002 verscheen in De Morgen een advertentie die een (cannabis)plant toonde op het terras van een rijhuis in de stad. De tekst luidde : "Iedereen wordt vrolijker van wat groen. 'Groen in de stad : Gids voor een ecologische tuin', nu dinsdag bij De Morgen", gevolgd door een verklarende tekst in kleinere letters. Onderaan bevonden zich de logo's van Velt, het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en De Morgen. (*VELT : Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze – red.*)

De verantwoordelijke adverteerder, met name De Morgen, liet aan de JEP weten dat deze advertentie uitsluitend onder zijn verantwoordelijk is verschenen en dat de logo's van de Vlaamse overheid en Velt enkel werden vermeld omdat zij hadden gezorgd voor de inhoud en productie van de gids waarvoor reclame werd gemaakt. De administratie was echter niet op de hoogte gebracht van de inhoud van de advertentie en pleitte dan ook terecht onschuldig.

De Jury heeft aan De Morgen gevraagd deze advertentie niet meer te laten verschijnen.

De bovenvermelde klachten zijn de enige waarvan de cel Externe Communicatie van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap op de hoogte werd gesteld.

3. De cel Externe Communicatie van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is niet op de hoogte van een klacht bij het Ministerie van Economische Zaken.

**Vraag nr. 42
van 10 juli 2003
van de heer ANDRE-EMIEL BOGAERT**

Werkgelegenheidsconferentie – Voorbereidingen en afvaardiging

Reeds weken – en dan vooral de laatste dagen bevestigd – is er sprake van een speciale werkgelegenheidsconferentie die in de loop van de maand september eerstkomend op initiatief van de huidige formateur – en waarschijnlijk toekomstige premier – wordt georganiseerd.

Zoals ik de zaken nu zie, beoogt men op federaal vlak een driedubbel doel : ten eerste enkele hete sociale hangijzers naar latere datum doorschuiven ; ten tweede de sociale partners en de gewesten mee responsabiliseren (lees : mee financieel doen bijdragen) en ten derde een oplossing zoeken voor de acute sociale problemen ten gevolge van de negatieve economische parameters.

Aangezien werkgelegenheid ook in belangrijke mate een gewestelijke materie is geworden (en de Vlaamse regering dan ook een eigen minister van Werkgelegenheid heeft) en aangezien de gevolgen van dergelijke conferentie voor Vlaanderen substantieel kunnen (zullen) zijn, hoeft het dan ook geen betoog dat Vlaanderen op dit werkgelegenheidsforum ruim mee vertegenwoordigd moet zijn.

Dergelijke vertegenwoordiging dient én de uitvoerende én de wetgevende macht van gewesten en gemeenschappen te omvatten. Vandaar ook is het zeker nodig dat zowel de Vlaamse regering als het Vlaams Parlement deze werkgelegenheidsconferentie – zelfs tijdens het reces – grondig zouden voorbereiden. Anderzijds dienen ook de afvaardigingen te worden vastgesteld, en dit met inbegrip van deze vanuit het Vlaams Parlement.

1. Heeft de Vlaamse regering reeds contacten gehad met het federale niveau omtrent de door dit niveau aangekondigde werkgelegenheidsconferentie in september eerstkomend ?
2. Op welke wijze wordt deze voor sociaal Vlaanderen belangrijke conferentie door de Vlaamse regering voorbereid?
3. Ziet de Vlaamse regering de afvaardiging alleen vanuit de eigen uitvoerende macht en bijbehorende administratie, of eveneens vanuit het Vlaams Parlement ?

Hoe zullen de leden van het Vlaams Parlement tijdens en onmiddellijk na het reces worden ingelicht over, en betrokken bij de werkgelegenheidsconferentie, die volgens de formateur zeker in september eerstkomend dient aan te vatten ?

Antwoord

In antwoord op zijn vraag kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger het volgende meedelen.

In antwoord op vraag één kan ik vooreerst meedelen dat er nog geen concrete afspraken zijn gemaakt door de federale regering met de gewesten en gemeenschappen omtrent de voor het najaar aangekondigde nationale werkgelegenheidsconferentie.

Met betrekking tot vraag twee kan ik stellen dat de Vlaamse regering reeds heeft beslist om een Vlaams vooroverleg te organiseren in de schoot van de Vlaamse regering en het Vesoc, om deze conferentie voor te bereiden (*Vesoc : Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité – red.*). Deze voorbereiding gebeurt vanuit een dubbel oogmerk : enerzijds een Vlaamse visie aangeven m.b.t. de acties, maatregelen en voorstellen van het federaal regeerakkoord die de betrokkenheid van de Vlaamse overheid vereisen, en anderzijds eigen voorstellen aan de federale overheid formuleren met het oog op de versterking van de werkgelegenheid en de economie in Vlaanderen, rekening houdende met de eigen socio-economische context.

Wat vraag drie betreft. Ik ga ervan uit dat alle regeringen bij deze conferentie betrokken worden, zoals ook in het verleden het geval was. Vanzelfsprekend zal ik aan het Vlaams Parlement verslag uitbrengen omtrent de uitkomst van dit overleg, alsook in voorkomend geval decretale initiatieven die in het kader daarvan genomen worden, ter bespreking aan het Vlaams Parlement voorleggen.

Vraag nr. 43
van 10 juli 2003
van de heer JOHAN SAUWENS

Transfers Vlaanderen-Wallonie – Studie

In antwoord op een vraag om uitleg van collega Kris Van Dijck over de transfers tussen Vlaanderen en Wallonië meldde de toenmalige minister-president Patrick Dewael dat de Vlaamse regering een

wetenschappelijke studie over die problematiek ging laten uitvoeren.

In reactie op een nota van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) over de transfers, vroeg onlangs het Vlaams Economisch Verbond (VEV) om een objectieve studie.

Hoe zal deze studie worden opgezet ?

Wat is de stand van zaken ?

Antwoord

Aan de administratie werd opdracht gegeven deze studie uit te laten voeren.

Na overleg tussen de directeur-generaal van de administratie Kancelarij en Voorlichting en die van de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management (Abafim) werd beslist dat deze laatste administratie de opdracht op zich zou nemen.

Vraag nr. 45
van 7 augustus 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Vlaamse ambtenaren in Brussel – Woonplaatsstimuli

De aanwezigheid van een belangrijk deel van de Vlaamse administratie in de hoofdstad draagt wellicht bij tot de problematiek van de verkeersstroom naar Brussel.

Anderzijds menen sommigen dat die dagelijkse toevloed de Vlaamse aanwezigheid in Brussel versterkt.

1. Kan de minister meedelen hoeveel ambtenaren van de Vlaamse administratie er op dit ogenblik tewerkgesteld zijn in Brussel en hoeveel daarvan er in Brussel wonen ?
2. Worden of werden er in de loop van de voorbije jaren specifieke initiatieven genomen om de Vlaamse ambtenaren die naar Brussel komen werken, aan te moedigen zich in de hoofdstad te vestigen ?

NB Deze vraag werd gesteld aan minister-president Bart Somers (vraag nr. 45) en minister Paul Van Grembergen (nr. 214).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken.

RENAAT LANDUYT

MINISTER VICE-PRESIDENT
VAN DE VLAAMSE REGERING,
VLAAMS MINISTER
VAN WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Vraag nr. 74
van 13 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Actieplan gelijke kansen m/v – Projecten

Bij beslissing van de Vlaamse regering van 27 april 2001 werd het actieplan voor gelijke kansen van man en vrouw op het werk goedgekeurd. Tot het jaar 2004 is een budget ter beschikking van 628 miljoen frank.

1. Kan de minister een overzicht geven van de projecten voor de jaren 2002 en 2003 en van de budgetten die hiervoor per jaar zijn vrijgemaakt ?
2. Welke beleidsklemtonen werden er gelegd wat de invulling van de projecten voor beide jaren betreft ? Wat zijn de prioriteiten ?
3. Heeft er overleg plaatsgehad met de minister van Gelijke Kansen wat de invulling van de gekozen projecten en acties betreft ?
4. Wordt er voorzien in een evaluatie van de uitgekozen en gesubsidieerde projecten ? Zo ja, op welke wijze en wanneer ?
5. In het verleden werden er ook Europese ESF-middelen vrijgemaakt (Europees Sociaal Fonds).

Is dit ook zo voor de jaren 2002 en 2003 en zo ja, voor welke bedragen ?

Antwoord

1. Projecten 2002 en 2003 in het kader van gelijke kansen man/vrouw op de arbeidsmarkt

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de projecten goedgekeurd in 2002, met telkens de vermelding van het Vesoc-bedrag (Vesoc-actieplan gelijke kansen man/vrouw) en de ESF-subsidies (ESF, doelstelling 3, zwaartepunt 5) die aan het project zijn toegewezen. (*Vesoc : Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité – red.*)

Oriente

Aanvrager : Arteveldehogeschool

Ontwikkelen van een didactisch pakket voor genderbewuste beroeps- en studieoriëntatie verankerd binnen het vak Technologische Opvoeding in de eerste graad van het secundair onderwijs en sensibilisering van leerkrachten Technisch Onderwijs in het werkveld en studenten aan de lerarenopleiding.

Doelgroep : 170 lesgevers, 140.000 leerlingen

Contactadres : Arteveldehogeschool, Hoogpoort 15, 9000 Gent

Contactpersoon : Didier Van de Velde

Tel. : 09/230.98.30

e-mail : didier.vdvelde@compaenet.be

ESF : 72.211,00 euro

Vesoc : 81.430,00 euro

Groen Geleerd

Aanvrager : VZW Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal

Dit project wil een vorming ontwikkelen voor vrouwen die willen werken in het bos- en natuurbeheer. Het is een experimentele opleiding, gebruikmakend van ervaringen uit vroegere opleidingen maar met bijzondere aandacht voor onder meer vrouwen met zorgtaken en met aandacht voor langdurig werkloze en laaggeschoolde vrouwen. Belangrijke vernieuwende aspecten zijn : het modulair karakter (opleiding en stage) met een uitgewerkt feedbackproces ; de aandacht voor vrouwen in deze (vooral mannelijke) sector ; de nadrukkelijke aandacht voor

sociale vaardigheden van in de basisopleiding ; de aangepaste opleidingsmodaliteiten.

Doelgroep : 22 lesgevers, 12 cursisten

Contactadres : VZW Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal, Duboislaan 2, 1560 Hoeilaart

Contactpersoon : Patrick Huvenne

Tel. : 02/658.09.51

e-mail : boseducatie@vlaanderen.be

ESF : 25.275,56 euro

Vesoc : 20.666,83 euro

Job-in-Zicht

Aanvrager : VZW Wonen en Werken

Het project werkt een specifieke methodiek van activering uit, gericht naar laaggeschoolde en langdurig inactieve vrouwen, die met de gangbare activeringsacties niet voldoende bereikt worden. Deze activeringsactie speelt sterk in op het thuismilieu, de buurt, de sociale netwerken. Zo wordt gewerkt naar een vertrouwensrelatie waarin trajectbegeleiding en hulpverlening hand in hand gaan. De activeringsactie vertrekt van het opzoeken en activeren van de doelgroep (activering in de enge zin) tot en met het zoeken naar een job (jobclub) en het aanbieden van begeleiding in de job (jobcoaching).

Doelgroep : 12 opleiders, 56 werkzoekenden

Contactadres : VZW Wonen en Werken, Valke-rijgang 26, 3000 Leuven

Contactpersoon : Johnny Wijnants

Tel. : 016/22.33.57

e-mail : wonen.en.werken@pandora.be

ESF : 90.172,76 euro

Vesoc : 128.142,83 euro

Ariadne

Aanvrager : Cobot

Laaggeschoolde, al dan niet langdurig werkloze vrouwen, herintreders, sensibiliseren, oriënteren, begeleiden en opleiden naar/in een rol-doorbrekende textiel functie. Dit met het oog op een tewerkstelling.

Doelgroep : 50 lesgevers, 20 werkzoekenden

Contactadres : Cobot, Poortakkerstraat 92, 9051 Sint-Denijs-Westrem

Contactpersoon : Nancy Gryson

Tel. : 09/222.26.14

e-mail : cobot.ng@skynet.be

ESF : 27.434,58 euro

Vesoc : 21.163,05 euro

IRP

Aanvrager : VZW KHKempen

Door informatiesessies, pretesting, basisopleiding in webtechnologie, testing en certificering wil het project de doelgroep – vrouwen binnen sociaal zwakkere groepen, met een specifieke aandacht voor slechtienden – betere troeven bezorgen om zich op de arbeidsmarkt aan te bieden. Een specifieke module "e-Community" wordt ontwikkeld en aangeboden.

Doelgroep : 15 opleiders, 200 werkzoekenden

Contactadres : VZW KHKempen, Kleinhoefstraat 4, 2440 Geel

Contactpersoon : Jan Dekelver

Tel. : 014/56.21.50

e-mail : jan.dekelver@khk.be

ESF : 197.043,54 euro

Vesoc : 139.000,00 euro

Het Mussennest

Aanvrager : De Sleutel

Het Mussennest is een leerwerkproject voor jongeren uit het deeltijds onderwijs die er niet in slagen om reguliere arbeid te vinden. Tot nu toe zijn in het project van de promotor alleen jongens aanwezig. De promotor wil dan ook onderzoeken waar de meisjes zitten die er niet in slagen een reguliere job te krijgen of te houden. Met deze groep meisjes willen zij een integratieproject opstarten binnen het bestaande leerwerkproject het Mussennest.

Doelgroep : 6 opleiders/begeleiders, 10 jongeren

Contactadres : De Sleutel, Barrièrestraat 4, 8200 Brugge

Contactpersoon : Guido Maertens

Tel. : 0496/56.45.93

e-mail : guido.maertens@fracarita.org
 ESF : 53.357,77 euro
 Vesoc : 64.644,97 euro

Gendertraining

Aanvrager : Kamer van Handel en Nijverheid Oostende

Er is een duidelijke nood aan sensibilisering naar bedrijven inzake de genderproblematiek. Om deze sensibilisering op gang te trekken, zal er een aangepaste genderopleiding worden aangeboden aan intermediairen, zodat zij in hun communicatie met bedrijven ook aandacht vragen voor het genderspect.

Doelgroep : 30 intermediairen en 150 werkzoekenden en herintreedsters

Contactadres : Kamer van Koophandel en Nijverheid, Zandvoordeschorredijkstraat 289, 8400 Oostende

Contactpersoon : Christophe Viaene

Tel. : 059/51.65.89

e-mail : chv@kamerwvl.be

ESF : 8.199,48 euro

Vesoc : 0,00 euro

Delta

Aanvrager : VZW Arteveldehogeschool, opleiding Sociaal Werk

De opleiding Maatschappelijk Assistent wordt aangeboden in een deeltijds programma waarbij studeren en werken worden gecombineerd. De bedoeling is om de opleiding toegankelijk te maken voor mensen die om verschillende redenen niet de mogelijkheid hebben gehad hoger onderwijs te volgen en die graag binnen de sociale sector willen werken. Het project richt zich voornamelijk op niet-werkende, werkloze en laaggeschoolde vrouwen. In het project wordt de daarvoor nodige begeleidingsmethodologie (specifiek ook gericht naar gender) ontwikkeld en wordt nagegaan hoe studenten via een individuele trajectbegeleiding ondersteund kunnen worden. De aanpak is vernieuwend in die zin dat de inhoud van de opleiding integraal via afstandsonderwijs (ICT) wordt aangeboden en studenten in terugkomseminaries de leerstof verder uitdiepen (*ICT : informatie- en communicatietechnologie – red.*).

Doelgroep : 30 opleiders/begeleiders, 116 werkzoekenden, herintreedsters

Contactadres : VZW Arteveldehogeschool, Sint-Annaplein 31, 9000 Gent

Contactpersoon : Bart De Keukeleire

Tel. : 09/223.59.05

e-mail : bart.dekeukeleire@socia-gent.be

ESF : 133.588,00 euro

Vesoc : 32.144,00 euro

Cursus thuiswerk

Aanvrager : Nationaal Instituut voor Thuiswerkers en hun Opleiding

De promotor wil herintreedsters, werkloze vrouwen of vrouwen die op een andere manier willen gaan werken een opleiding geven tot zelfstandig thuiswerkster. Zo wil men de reïntegratie van deze vrouwen, na een tijd van inactiviteit, vergemakkelijken of wil men de overstap van fulltime werken naar zelfstandig thuiswerk vlotter laten verlopen. In de opleiding wordt in drie modules voorzien : het wettelijk kader van thuiswerken, het persoonlijk kader (hoe scheid ik werk en privé, en dergelijke) en het functioneel kader (hier krijgt men een idee van mogelijke functies die men kan uitoefenen als thuiswerker).

Doelgroep : 6 opleiders/begeleiders, 100 werkzoekenden en herintreedsters

Contactadres : Nationaal Instituut voor Thuiswerkers en hun Opleiding, Mechelsesteenweg 98, 1933 Sterrebeek

Contactpersoon : Michel Piedfort

Tel. : 03/475.00.85

e-mail : michel@pajamanation.be

ESF : 126.048,00 euro

Vesoc : 128.824,00 euro

Genderproject Meetjesland

Aanvrager : VZW Doppersatelier

Het project wil de participatiegraad van werkloze vrouwen uit het Meetjesland verhogen. Het project is opgebouwd uit twee luiken. Vooreerst is het de bedoeling om een inzicht te verwerven in de aspiraties van de doelgroep op het vlak van werk, vorming, vaardigheden en opleiding,

zodat het beleid over de nodige beleidsondersteuning beschikt om vrouwvriendelijk structuren op te zetten en beleidsaanpassingen te doen om drempels naar participatie weg te werken. Specifieke aandacht gaat naar de interesse en vaardigheden van vrouwen op het vlak van ICT.

Aangezien herhaalde genderneutrale arbeidsmarktgerichte incentives niet hebben geleid tot een hogere participatiegraad van de doelgroep, is een intensieve kwalitatieve analyse nodig. Enkel op deze wijze zullen lokale en subregionale beleidsplannen op het vlak van tewerkstelling gendersensitief gemaakt kunnen worden.

Het tweede luik van het project beoogt een deel van de doelgroep te bereiken, en dit via een individuele persoonsgerichte strategie die rekening houdt met de aspiraties zoals uit het analytisch luik van het project gebleken zal zijn. Deze actie gebeurt binnen het project en is begrensd door de mogelijkheden om het reguliere aanbod op korte termijn bij te sturen. Op basis van de analyse van het onderzoek en de bevindingen van het tweede luik zullen concrete oplossingsstrategieën worden uitgewerkt, en waar mogelijk worden geïmplementeerd.

Doelgroep : 100 opleiders/begeleiders, 3.070 werkzoekenden

Contactadres : VZW Doppersatelier, Raamstraat 10a, 9900 Eeklo

Contactpersoon : Desmet Philippe

Tel. : 09/377.17.97

e-mail : werkwijzer@pandora.be

ESF : 66.252,92 euro

Vesoc : 80.728,61 euro

Sitel Gender

Aanvrager : NV Sitel Belgium

Het project werkt rond vier pijlers :

- project levenslang leren gericht op (vrouwelijke) werknemers met een lage vooropleiding, met de bedoeling promotie- en doorstromingskansen te vergroten ;
- project opleiding vrouwelijke managers, gericht op vrouwelijke leidinggevenden binnen het bedrijf ;

- opleiden van toekomstige vrouwelijke informatici ;
- uitwerken van een genderneutraal classificatiesysteem.

Doelgroep : 6 personeelsverantwoordelijken, 120 werknemers

Contactadres : NV Sitel Belgium, Woluwelaan 158, 1831 Diegem

Contactpersoon : Walter Jaspers

Tel. : 02/713.96.63

e-mail : walter.jaspers@sitel.com

ESF : 213.008,23 euro

Vesoc : 31.724,63 euro

Vrouw en Management

Aanvrager : Sociaal Economisch Instituut

Het Expertisecentrum Vrouw en Management wil het aantal gekwalificeerde vrouwen dat naar managementfuncties stroomt, bevorderen en vrouwelijk management en ondernemerschap stimuleren door een gecombineerde strategie van opleiding, mentoring, networking en loopbaanonderbreking .

Dit betekent concreet :

- creatie van een netwerk van en voor vrouwelijke managers, ondernemers en highpotentials die in contact blijven door netwerkactiviteiten zoals de website, de nieuwsbrief en studiedagen ;
- organiseren en adviseren van individuele loopbaanbegeleiding voor vrouwelijke managers in alle fasen van hun loopbaan – organiseren van een opleiding (Summer University) voor recentelijk (of bijna) afgestudeerde vrouwen die een managersfunctie ambiëren, waarbij zij de mogelijkheid krijgen om met mentors in contact te komen ;
- creatie van een jaarlijkse duurzaamheidsaward voor vrouwelijke ondernemers (vanaf 2004) ;
- creatie van een virtueel documentatiecentrum en aanspreekpunt voor vrouwelijke leidinggevenden.

Doelgroep : 100 bedrijfsleiders, 15 personeelsmanagers

Contactadres : Sociaal Economisch Instituut, LUC, Universitaire Campus, 3590 Diepenbeek

Contactpersoon : Mieke Van Haegendoren

Tel. : 011/26.87.68

e-mail : ilse.gilops@luc.ac.be

ESF : 57.000,00 euro

Vesoc : 70.500,00 euro

(LUC : Limburgs Universitair Centrum – red.)

KIMm

Aanvrager : Gemeentebestuur Maasmechelen

Het project wil de combinatie gezin-arbeid vergemakkelijken en wil een jobevent organiseren waar vrouwelijke werkzoekenden en bedrijven met elkaar in contact gebracht worden. Beide groepen – werkzoekende vrouwen en bedrijven – worden vooraf gemotiveerd en gestimuleerd. De verwachte probleemstelling vanuit de werkzoekende vrouwen wordt gesitueerd enerzijds in het inkomensvraagstuk en de status, anderzijds in de randvoorwaarden inzake vervoer van en naar het werk en de kinderopvang. Beide problemen worden met aangepaste methodieken benaderd. De bedrijven zullen worden gesensibiliseerd om deel te nemen aan een screening omtrent gezinsvriendelijk personeelsbeleid. Er zal ook een netwerking van Maasmechelse bedrijven opgezet worden voor een langdurige impact op het personeelsbeleid.

Doelgroep : 149 bedrijfsleiders, werkenden, ...

Contactadres : Gemeentebestuur Maasmechelen, Heirstraat 239, 3630 Maasmechelen

Contactpersoon : Thijs Irène

Tel. : 089/76.96.69

e-mail : yvette.wasiak@maasmechelen.be

ESF : 41.861,53 euro

Vesoc : 32.664,58 euro

(KIMm : Kansen in Maasmechelen – red.)

De Club

Aanvrager : VZW Lerend Ondernemen

Binnen dit project wordt flexibele kinderopvang aangeboden voor jongeren tot 14 jaar (vooral

uit kansarme gezinnen). De opvang biedt aan de meisjes tegelijkertijd ruimte en kansen om andere keuzes te maken in verband met leren en vrije tijd. Er wordt ook een sterke samenwerking uitgebouwd met de CLB's, scholen en de Vlaamse dienst buitenschoolse kinderopvang. Dit partnerschap moet ertoe bijdragen dat de jongeren en specifiek de meisjes een bewuste studiekeuze maken die gedragen wordt door henzelf en door de ouders.

Doelgroep : 4 overheidsdiensten, 3 andere organisaties en de jongeren zelf als finaal doelpubliek

Contactadres : VZW Leren Ondernemen, Valkerijgang 26, 3000 Leuven

Contactpersoon : Moo Laforce

Tel. : 016/29.80.72

e-mail : dem_kelly@hotmail.com

ESF : 54.978,51 euro

Vesoc : 150.000,00 euro

(CLB : centrum voor leerlingenbegeleiding – red.)

Proefproject geïntegreerde arbeidsgerelateerde kinderopvang Halle-Vilvoorde

Aanvrager : Kamer voor Handel en Nijverheid Halle-Vilvoorde

De projectdoelstelling is het opstarten van een experiment voor werknemers en werkzoekenden in toetreding tot de arbeidsmarkt, gestoeld op een geïntegreerde samenwerking tussen het bedrijfsleven, het lokale bestuur en het lokaal opvanglandschap. Finaal dient dit te resulteren in een duurzame schakelfunctie tussen bedrijven, sociale partners, lokale besturen en opvangvoorzieningen wat lokale noden inzake kinderopvang betreft.

Doelgroep : 50 bedrijven, 5 andere organisaties

Contactadres : Kamer voor Koophandel en Nijverheid Halle-Vilvoorde, Mediaalaan 26, 1800 Vilvoorde

Contactpersoon : Francis Raes

Tel. : 02/255.20.20

e-mail : idw@ccihv

ESF : 78.982,00 euro

Vesoc : 150.000,00 euro

Projecten 2003

De meeste projecten van 2003 moeten nog worden voorgelegd aan de Strategische Werkgroep Zwaartepunt 5. Op dit moment kan dus nog geen overzicht gegeven worden van de geselecteerde projecten. Maar ook in 2003 is er een budget van 1,735 miljoen euro Vesoc-middelen ter beschikking gesteld om projecten te ondersteunen inzake gelijke kansen voor mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt. Vanuit het ESF, doelstelling 3, zwaartepunt 5, is er een budget van ongeveer 3 miljoen euro ter beschikking. Hieronder wordt al aangegeven in welke richting de verschillende ingediende projecten van 2003 willen werken (deze moeten echter wel nog definitief worden goedgekeurd); hier zullen in de loop van het jaar nog projecten bijkomen, aangezien er binnen ESF, zwaartepunt 5, met een permanente oproep wordt gewerkt:

- telewerken en flexibele vormen van arbeidssystemen;
- meisjes en informatica;
- disseminatieproject rond een family and business audit;
- het ondersteunen van vrouwelijk ondernemerschap;
- het stimuleren van verticale doorstroom van vrouwen in de meubelsector;
- opleiding aan vrouwen in bos- en natuurbeheer.

2. Beleidsklemtonen

Men kan vier maatregelen onderscheiden waaronder projecten ingediend kunnen worden.

- De eerste maatregel is het mogelijk maken van een gevarieerde, genderneutrale initiële beroepskeuze voor zowel jongens als meisjes.
- Een ander deelgebied wordt door de tweede maatregel "omvat". Het betreft het gendersensitief maken van de toegang tot de opleidingstrajecten en de arbeidsmarkt en de trajecten aanpassen aan de specifieke gelijkheidskansen, en het verhogen van de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen.

- Gelijke kansen zijn niet gerealiseerd met de gelijke toetreding van vrouwen op de arbeidsmarkt. Daarom is het stimuleren van een genderbewust personeelsmanagement een andere belangrijke maatregel (maatregel 3) waarbinnen voor verschillende acties subsidies gevraagd kunnen worden.
- De vierde maatregel "betreft" het ontwikkelen van flexibele arbeidssystemen vanuit een genderperspectief en het verbeteren van de voorzieningen in de vraag naar opvang.

De vier maatregelen worden telkens aangepast aan de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren en aan het Vlaams Actieplan inzake Werkgelegenheid. Op die manier kan er binnen ESF, zwaartepunt 5, telkens meer klemtoon gelegd worden op een aantal prioritaire aandachtspunten.

Er wordt opgemerkt dat het overgrote deel van de projecten wordt ingediend onder maatregel 2 (roldoorbrekende opleidingen en het verhogen van de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen). Het aanbieden van roldoorbrekende opleidingen aan vrouwen is echter één aspect van het Vlaams beleid inzake gelijke kansen voor mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt.

Het is echter ook belangrijk, en een blijvend aandachtspunt binnen ESF, zwaartepunt 5, om bedrijven te stimuleren te werken aan een genderbewust personeelsmanagement, loopbaanbegeleiding van vrouwen, opleiding van laaggeschoolde werkneemsters en dergelijke meer. Ook de afstemming werk en privé-leven en het onderzoeken van nieuwe vormen van werkorganisatie is een belangrijk item binnen het gelijkheidskansenbeleid van Vlaanderen.

3. Overleg inzake projecten gelijke kansen man/vrouw op de arbeidsmarkt

De ESF, zwaartepunt 5/Vesoc-projecten worden goedgekeurd door een strategische werkgroep. Deze werkgroep bestaat uit de verschillende sociale partners en uit verschillende actoren die van de materie op de hoogte zijn. Ook een vertegenwoordiger van het kabinet van de minister van Gelijke Kansen in Vlaanderen is lid van deze strategische werkgroep. Concreet betekent dit dat de projecten dus worden beoordeeld door deze verschillende actoren die heel wat ervaring hebben met gelijke kansen voor mannen en vrouwen.

Bovendien is er constant overleg met verschillende vrouwenorganisaties en andere belangrijke actoren uit het werkveld, zodat beleidsaanbevelingen gemaakt kunnen worden die stroken met de realiteit van het werkveld.

Alle acties die binnen de cel ESF, zwaartepunt 5, worden ondernomen inzake gelijke kansen voor vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt, worden voorgelegd aan de strategische werkgroep, zodat iedereen op de hoogte is van alle beslissingen.

4. Evaluatie van de gesubsidieerde projecten

De projecten worden van kortbij begeleid vanuit de cel "zwaartepunt 5" van het ESF-agentenschap en worden op dit manier dan ook geëvalueerd.

De begeleiding en evaluatie gebeuren via verschillende kanalen. Eerst en vooral zijn de projectpromotoren verplicht om telkens na zes maanden een tussentijds rapport in te dienen. In deze tussentijdse rapporten moet er minstens inhoudelijk worden gerapporteerd. De promotoren krijgen feedback op dit tussentijds rapport zodat zij tijdig kunnen bijsturen, indien nodig.

Daarnaast worden er ook projectbezoeken gepland. De cel ESF, zwaartepunt 5, heeft een stramien uitgewerkt om deze projectbezoeken te kunnen doen. De promotor krijgt, na het projectbezoek, een rapport van de cel "zwaartepunt 5" met eventueel opmerkingen over hoe het project bij te sturen.

Binnen ESF, zwaartepunt 5, wordt er in samenwerking met de projectpromotoren ook aan themawerking gedaan. Op die manier krijgen men veel informatie van de projectpromotoren, zodat ook op die manier de projecten gevolgd kunnen worden.

Tot slot is een externe evaluator (in concreto het Hoger Instituut voor de Arbeid) verantwoordelijk om de impact van de projecten te evalueren.

**Vraag nr. 75
van 13 juni 2003
van mevrouw VEERLE DECLERCQ**

ESF-werkgelegenheidssubsidies – Benuttingsgraad

Wij vernamen via een persartikel (NRC Handelsblad) dat de werkgelegenheidssubsidies uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) 2000-2006 voor een belangrijk deel onbenut blijven.

Kan de minister een stand van zaken meedelen inzake de beschikbare middelen van ESF voor tewerkstelling en de toewijzing ervan ?

Antwoord

Hieronder wordt, per doelstelling en programma, in orde van grootte, een overzicht gegeven in euro van de beschikbare middelen van het ESF voor het werkgelegenheidsbeleid voor de jaren 2000 tot en met 2003, en de toewijzing ervan op 30 juni 2003.

	Beschikbaar	Toewijzing
Doelstelling 3		
Vlaanderen	208.896.312	212.107.010
Communautair initiatief Equal		
Vlaanderen	15.716.234	7.142.379
Doelstelling 2 (*)		
Provincie Antwerpen		
– Kempen	653.258	713.760
– Antwerpen	1.975.659	654.483
Provincie Limburg	5.298.615	5.124.815
Provincie West-Vlaanderen		
– Kustgebied	1.292.680	287.327
Totaal Doelstelling 2	9.220.212	6.780.385
Algemeen totaal	233.832.758	226.029.774

(*)In de programma's "Gent/Meetjesland" en "Phasing out" Westhoek" is er geen ESF-steun voorzien.

Globaal maakt dit dat 7.802.984 euro van de beschikbare middelen op 30 juni 2003 nog niet was vastgelegd en toegewezen aan individuele projecten.

Voor de regio's met onderbenutting binnen doelstelling 2 zijn op dit ogenblik gesprekken aan de gang tussen de provinciale programmasecretariaten en potentiële promotoren. De doelstelling-2-programma's werden immers, in het kader van een beheersovereenkomst met de Vlaamse regering, voor dagelijks management overgeheveld naar de provinciebesturen. Voor het programma van de provincie Antwerpen, onderdeel Antwerpen Noordoost, zijn deze gesprekken gaande met particuliere organisaties en voor het Kustgebied zal met de VDAB een bijzondere inspanning worden gele-

verd om ook hier alle middelen voor het einde van het jaar vast te leggen. Voor de jaren 2004/2006 wordt onderhandeld met de Europese Commissie om een gedeelte van de ESF-middelen over te hevelen naar het EFRO-luik van het programma (*Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling – red.*).

In doelstelling 3 is er reeds op vandaag een overtoewijzing. De methode van de overtoewijzing wordt sinds enkele jaren gebruikt om onderbenutting in Vlaanderen tegen te gaan. Deze overtoewijzing is mogelijk omdat de praktijk uitwijst dat niet elk project het toegewezen bedrag volledig opgebruikt. Het percentage van de overtoewijzing wordt gebaseerd op effectieve kostenstaten van de voorbije jaren.

Ik ben het meest bekommerd om de beperkte bestedingsgraad van het communautair initiatief Equal. Alhoewel er gesprekken aan de gang zijn met diverse promotoren om projecten op te zetten, blijkt dit programma te kampen met een heel strak door de Europese Commissie opgelegd kader. Momenteel wordt door het ESF-agentschap onderzocht welke initiatieven kunnen genomen worden ter verbetering van de bestedingsgraad en begin september worden de gesprekken opgestart met de Europese Commissie om o.a. de stringente Europese partnerschapsvereisten te kunnen versoepelen naar de toekomst toe.

Met deze cijfers is duidelijk bewezen dat de programmering van het Europees Sociaal Fonds in Vlaanderen op goede kruissnelheid zit. Ik blijf echter waakzaam m.b.t. de verdere uitvoering van de diverse programma's en zal, daar waar nodig, de nodige initiatieven nemen tot optimalisering van de benuttingsgraad.

Vraag nr. 76
van 20 juni 2003
van mevrouw RIA VAN DEN HEUVEL

Actieplan Armoedebestrijding – Begroting

Sinds 2001 wordt een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgemaakt, met de te nemen maatregelen en de daaraan gekoppelde financiering.

Het is moeilijk om deze maatregelen terug te vinden in de jaarlijkse begroting, waardoor men geen nauwkeurige kijk op de totale inspanning krijgt.

Graag zou ik dan ook van alle ministers een overzicht ontvangen per maatregel die zij hebben geno-

men, van het bedrag, het programma en de basallocatie waaronder de maatregel werd ingeschreven voor het begrotingsjaar 2002-2003.

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 36 ; Landuyt nr. 76 ; Vanderpoorten nr. 117 ; Van Mechelen nr. 131 ; Van Grembergen nr. 178 ; Bossuyt nr. 336 ; Sannen nr. 199 ; Byttebier nr. 212 ; Ceysens nr. 110 ; Keulen nr. 5).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Vraag nr. 77
van 20 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

"Social Agenda" – Nederlandse versie

Enige tijd geleden ontving ik een exemplaar van het tijdschrift "Social Agenda", uitgegeven door het Directoraat-Generaal (DG) Werkgelegenheid en Sociale Zaken van de Europese Unie (EU).

Uit navraag blijkt dat dit tijdschrift uitsluitend in het Engels, Frans en Duits wordt uitgegeven en dat vertalingen in de overige talen van de Europese Unie, en meer bepaald in het Nederlands, niet voorhanden zijn.

1. Acht de minister dit aanvaardbaar ?
2. Neemt hij initiatieven om aan te dringen op de publicatie van een Nederlandstalige versie van de betrokken publicatie ?

NB Een gelijkaardige vraag werd gesteld aan minister Ceysens (nr. 113).

Antwoord

Verordening nr. 1/58 is de basis voor het taalgebruik van de Europese Unie. Dit is een raamverordening die het gebruik van de talen in de EU regelt, maar ook heel wat leemtes laat. Zo is het duidelijk dat verordeningen en andere stukken van algemene strekking in alle officiële talen (waaronder het Nederlands) dienen te worden gesteld.

Elke instelling bepaalt verder zelf wanneer welke taal wordt gehanteerd in een intern reglement of

een reglement van orde. Voor de Raad van Ministers bijvoorbeeld is een integrale meertaligheid de standaard.

Voor de werkzaamheden van de Commissie is echter niet duidelijk aan welke standaarden het taalgebruik dient te voldoen. Voor de interne werking van de Commissie worden meestal Engels en Frans gebruikt, soms ook Duits. Documenten die dienen voor beraad in de verschillende werkgroepen en comités worden in principe in alle officiële talen opgesteld.

Social Agenda is een driemaandelijks gratis nieuwsbrief van het Directoraat-Generaal Werkgelegenheid en Sociale Zaken. Dit DG maakt deel uit van de Europese Commissie en het tijdschrift is geen document dat dient als voorbereiding voor beraad. Het is ook geen officiële verordening en het is bediscussieerbaar of dit een stuk van algemene strekking is. In die zin is het niet duidelijk of de Commissie al dan niet verplicht is dit document in alle officiële talen te verspreiden.

Verwacht wordt dat het taalgebruik in de Europese Unie geregeld zal worden via de aan de gang zijnde Europese Conventie. De resultaten daarvan zijn momenteel nog niet definitief.

Vanwege de onduidelijkheid en de lopende besprekingen plan ik momenteel geen verder initiatief aangaande de publicatietalen van Social Agenda.

(Bron : Pieters, Danny (2002). Het taalgebruik van de Europese Unie. Danny Pieters is professor Arbeids- en Socialezekerheidsrecht aan de KU Leuven en lid van de Conventie)

Vraag nr. 79
van 20 juni 2003
van de heer JAN LOONES

Kerntakendebat – Gestructureerd overleg

Op 25 april 2003 ondertekenden de Vlaamse overheid, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een bestuursakkoord. Dit akkoord rondt de eerste fase van het kerntakendebat af.

Daarbij werd vastgesteld dat het kerntakendebat een permanent proces is, waarbij op veranderende processen moet worden ingespeeld, en gaten die er nog zijn, moeten worden ingevuld (Lokaal 1 – 15 juni 2003).

Daarom werd concreet afgesproken dat er per minister een gestructureerd overleg komt tussen de drie partners. De ministers hebben dus de opdracht op geregelde tijdstippen de VVP en de VVSG uit te nodigen om de regelgeving te bekijken, om gaten te dichten, enzovoort.

1. Wanneer nodigt de minister voor de eerste maal de VVP en de VVSG uit voor een gestructureerd overleg ?
2. Met welke frequentie zal dit gestructureerd overleg plaatsvinden ?

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 39 ; Landuyt nr. 79 ; Vanderpoorten nr. 120 ; Van Mechelen nr. 136 ; Van Grembergen nr. 184 ; Bossuyt nr. 344 ; Sannen nr. 206 ; Byttebier nr. 217 ; Ceysens nr. 115 ; Keulen nr. 11).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken.

Vraag nr. 80
van 20 juni 2003
van mevrouw TREES MERCKX-VAN GOEY

Adviesbureaus toegankelijkheid – Erkenning

Toerisme Vlaanderen heeft Westkans VZW erkend als officieel adviesbureau inzake algemene toegankelijkheid.

1. Wat zijn de criteria waaraan een vereniging dient te voldoen om een erkenning te verkrijgen als officieel adviesbureau inzake algemene toegankelijkheid ?
2. Op welke reglementaire basis is deze erkenning gebaseerd ?
3. Wat is de opdracht en de taak van dergelijke officiële adviesbureaus inzake toegankelijkheid ?
4. Hoeveel en welke van dergelijke adviesbureaus verkregen een erkenning ?

Antwoord

1. Criteria voor de selectie van adviesbureaus:

- het moet gaan om een professioneel uitgebouwd adviesbureau met een multidisciplinair team dat ervaring heeft inzake de problematiek van toegankelijkheid voor personen met een handicap en het uitvoeren van toegankelijkheidsdoorlichtingen ;
- het adviesbureau richt zich in zijn werking tot alle personen met een handicap (motorische, visuele, auditieve, verstandelijke handicap, astma en allergie,...) ;
- haalbaarheidsstudie en toegankelijkheidsadvies moeten uitgevoerd worden door een toegankelijkheidsadviseur met een bouwkundig diploma, meer bepaald een architect of burgerlijk ingenieur-architect.

Deze selectiecriteria werden vastgelegd in het "Besluit van de Vlaamse regering houdende de vaststelling van de voorwaarden waaronder premies kunnen worden toegekend voor het bouwen en moderniseren van logiesverstreckende bedrijven, in het bijzonder wat betreft de toegankelijkheid voor personen met een handicap" van 13 juli 2001. Toerisme Vlaanderen werd belast met de selectie van de adviesbureaus.

2. Toerisme Vlaanderen voert de selectie van adviesbureaus uit volgens de criteria omschreven in het besluit. Bij de start van het premiebesluit werd een oproep gelanceerd tot kandidaturen (10.08.2001). Sindsdien werd geen nieuwe oproep gelanceerd, maar het staat adviesbureaus vrij om een dossier in te dienen.

Het dossier dient volgende documenten te bevatten: jaarverslag, statuten of oprichtingsakte van de organisatie, balans en resultatenrekening, aanduiding van de ervaring met uitvoering van toegankelijkheidsdoorlichtingen, vermelding van de methodiek (o.a. de gehanteerde criteria) die gebruikt worden, ervaring en beroepskwalificaties van het personeel dat voor de opdracht wordt ingezet.

Toerisme Vlaanderen sluit met de adviesbureaus die voldoen aan de criteria een overeenkomst af, waarin afspraken voor de uitvoering van de toegankelijkheidsdoorlichtingen (zoals de gehanteerde methodiek) worden vastgelegd, dit om uniformiteit in de uitvoering van haal-

baarheidsstudie en toegankelijkheidsadvies te garanderen.

3. De geselecteerde toegankelijkheidsadviesbureaus worden ingeschakeld bij de uitvoering van de haalbaarheidsstudies en toegankelijkheidsadviezen vermeld in het hierboven vermelde premiebesluit.

Haalbaarheidsstudie en toegankelijkheidsadvies worden uitgevoerd in opdracht van de logiesaanbieder die infrastructuuraanpassingen wenst te doen op het vlak van toegankelijkheid voor personen met een handicap. Voor de uitvoering van haalbaarheidsstudie en toegankelijkheidsadvies kan de logiesaanbieder een premie krijgen van 70% van de kosten van deze studies, met een maximum van 900 euro (voor beide samen).

De uitvoering van een haalbaarheidsstudie en toegankelijkheidsadvies door een geselecteerd adviesbureau zijn voor de logiesaanbieder een voorwaarde om in aanmerking te komen voor een premie voor de infrastructuuraanpassingen die hij uitvoert om de toegankelijkheid van zijn logies te verbeteren voor personen met een handicap.

De haalbaarheidsstudie is de studie die de belangrijkste knelpunten op het vlak van toegankelijkheid van het logiesverstreckend bedrijf in zijn geheel voor personen met een handicap in kaart brengt, met vermelding van een lijst van prioritaire aanpassingen en een indicatie van een totale kosten-batenanalyse daarvan. De haalbaarheidsstudie verschaft inzicht aan de aanvrager in de noodzakelijke, prioritaire aanpassingen om zijn logiesverstreckend bedrijf toegankelijk te maken voor personen met een handicap

De uitvoering van een haalbaarheidsstudie houdt in :

- a) een planstudie: een analyse van de architecturale plannen van de bestaande toestand ;
- b) een plaatsbezoek: een structurele analyse van het gebouw. Dat plaatsbezoek omvat :

de controle van de basisvoorzieningen, zoals parkeerterrein, hal, lobby, restaurant, bar, kamers, badkamer, ... ;

de controle van extra faciliteiten als die aanwezig zijn, zoals sportinfrastructuur, vergaderinfrastructuur, sauna, winkels, ... ;

rapportage: een verslag over de bereikbaarheid, de toegankelijkheid en de bruikbaarheid van het logiesverstrekking bedrijf met een lijst van prioritair aanpassingen en een totale kosten-batenanalyse.

Het toegankelijkheidsadvies is het advies over het ontwerp van de bouw- of verbouwingsplannen inzake de voorgestelde aanpassingen tot realisatie van de toegankelijkheid van het logiesverstrekking bedrijf. Het toegankelijkheidsadvies begeleidt de aanvrager en de architect bij het opstellen van de bouw- of verbouwingsplannen voor de realisatie van de toegankelijkheid van het logiesverstrekking bedrijf.

Het toegankelijkheidsadvies bevat de volgende onderdelen:

- a) een knelpuntenrapport: een analyse van de ontwerpplannen van het logiesverstrekking bedrijf met de nodige richtlijnen ter verbetering van het ontwerp;
- b) een knelpuntenbespreking: een bespreking van het rapport met bouwheer en architect, waarin een antwoord of alternatief wordt gezocht voor de vragen en bemerkingen bij het knelpuntenrapport;
- c) een eindrapport op basis van de knelpuntenbespreking en de aangepaste ontwerpplannen. In dit eindrapport wordt aangegeven welke voorgestelde aanpassingen goedgekeurd worden en of er nog knelpunten blijven.

De haalbaarheidsstudie moet worden uitgevoerd en het toegankelijkheidsadvies moet worden gegeven respectievelijk binnen 30 en 50 dagen na de schriftelijke aanvraag door de aanvrager, als de aanvrager de noodzakelijke documenten binnen de gestelde termijnen ter beschikking van het adviesbureau stelt.

4. Vier adviesbureaus werden tot op heden geselecteerd :
  - VZW Toegankelijkheidsbureau, Hasselt en Zellik ;
  - VZW Adviesbureau Toegankelijke Omgeving, Sint-Niklaas ;

- het Centrum voor Toegankelijkheid van de Provincie Antwerpen, Antwerpen;
- VZW Westkans, Brugge.

Deze adviesbureaus hebben een kandidatuur ingediend en voldoen aan de in punt 1 gestelde criteria. Het gaat om organisaties die als hoofdopdracht hebben het bevorderen van de toegankelijkheid van onze maatschappij voor personen met een handicap.

Zij zijn eveneens verbonden als technisch toegankelijkheidsadviesbureau aan de Provinciale Steunpunten Toegankelijkheid, opgericht door het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid van de administratie Gelijke Kansen (voor de provincies Vlaams-Brabant en Limburg : VZW Toegankelijkheidsbureau; provincie Oost-Vlaanderen: VZW ATO ; provincie Antwerpen : VZW CTPA).

VZW Westkans werd recentelijk toegevoegd aan de lijst van geselecteerde adviesbureaus. Hiermee wordt een goede geografische spreiding van de adviesbureaus in Vlaanderen gerealiseerd en sluit Toerisme Vlaanderen zich aan bij ontwikkelingen binnen het Gelijke Kansenbeleid.

(ATO : Adviesbureau Toegankelijke Omgeving ; CTPA : Centrum voor Toegankelijkheid Provincie Antwerpen – red.)

**Vraag nr. 81
van 20 juni 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE**

Toerisme – Interactie Vlaanderen-Brussel

Uit recente vaststellingen blijkt dat de hoofdstad duidelijk in de smaak valt van de toeristen. Ondanks de aanslag van 11 september mocht Brussel het voorbije jaar 4,6 miljoen toeristen verwelkomen. De Brusselse hotels boekten 5,5 % meer overnachtingen in vergelijking met 2001. De stijging heeft deels te maken met het feit dat de Japanners hun weg naar de Grote Markt hebben gevonden.

Het is bijzonder belangrijk te weten in welke mate de dienst Toerisme Vlaanderen deze toename van het toerisme ook weet te vertalen naar het Vlaamse landsdeel.

1. Kan de minister laten weten hoeveel toeristen ook Vlaanderen bezoeken nadat of voordat zij de hoofdstad van België hebben bezocht ?

2. Richt de minister zijn beleid in het bijzonder naar deze groep, teneinde hen te overtuigen toeristisch Vlaanderen te bezoeken ?

Welke middelen worden hiervoor ter beschikking gesteld ?

3. Heeft de minister geoordeeld dat het nuttig is in de grote luchthavens bijzondere promotiecampagnes op deze wijze op te zetten ?

4. Hoe is Brussel ingebed in het toeristisch beleid van Vlaanderen ?

Welke middelen worden in het bijzonder uitgetrokken om Brussel als hoofdstad van Vlaanderen te promoten, uiteraard gekoppeld aan een toeristisch bezoek in Vlaanderen ?

Acht de minister zijn huidige inspanningen voldoende ?

Antwoord

1. Het toerisme naar Brussel is in 2002 flink toegenomen ten opzichte van de voorgaande jaren. Het aantal buitenlandse aankomsten in de hoofdstad is in de periode 2001-2002 met 7 % gestegen tot ruim 2,2 miljoen. In het totaal genereert Brussel (inclusief de binnenlandse overnachtingen) in 2002 bijna 2,5 miljoen aankomsten. Het aantal buitenlandse overnachtingen steeg nog sterker (+7,7 %), tot bijna 4,3 miljoen. Het totale aantal overnachtingen in Brussel (inclusief de binnenlandse overnachtingen) komt op 4,7 miljoen.

Vele toeristen zetten in Brussel de eerste stap in ons land, om daarna de rest te verkennen. Tijdens een marktonderzoek in de vier grote kunststeden (Antwerpen, Brugge, Brussel en Gent) vroegen we de recreatieve verblijfstoeristen in elk van deze steden of ze ook overnachten of een overnachting gepland hadden in een van de andere kunststeden. We deden de volgende vaststelling : van de recreatieve verblijfstoeristen in Brussel overnacht 17,2 % tijdens dezelfde vakantie ook in Antwerpen, Brugge of Gent (respectievelijk 3,7 %, 8,7 % en 4,8 %).

Het is echter niet enkel éénrichtingsverkeer. Ook in de andere steden stelden we dezelfde vraag :

– van de recreatieve verblijfstoeristen in Antwerpen overnacht 8,1 % tijdens dezelfde vakantie ook in Brussel,

– van de recreatieve verblijfstoeristen in Brugge overnacht 9,4 % tijdens dezelfde vakantie ook in Brussel.

– van de recreatieve verblijfstoeristen in Gent overnacht 6,4 % tijdens dezelfde vakantie ook in Brussel.

Het is duidelijk dat er een grote interactie bestaat tussen enerzijds verschillende bestemmingsregio's in Vlaanderen en anderzijds de hoofdstad Brussel.

Bovenvermelde gegevens beperken zich tot de toeristen die ook in de andere steden overnachtten. Het aantal dagjesmensen dat andere kunststeden of regio's bezoekt vanuit de verblijfplaats Brussel, is uiteraard ook groot. Vier op tien verblijfstoeristen in Brussel hebben tijdens de vakantie een excursie naar een andere plaats in Vlaanderen. Meer dan 90 % van hen deed een uitstap naar een andere kunststad in Vlaanderen, 13 % ging naar de kust en 12 % deed nog een andere plaats aan.

2. In het kader van de geïntegreerde marketingstrategie van Toerisme Vlaanderen wordt de link tussen Brussel en Vlaanderen automatisch gelegd, gezien de grote interactie onderling. De middelen hiervoor zijn geïntegreerd in het marketingbudget van Toerisme Vlaanderen.

3. Uit de ervaringen uit het verleden is gebleken dat het niet nuttig is om in de grote luchthavens bijzondere promotiecampagnes op te zetten.

4. Brussel is in het toeristisch beleid van Toerisme Vlaanderen ingebed in het macroproduct "Vlaamse kunststeden". Om de promotie van Brussel te optimaliseren, heb ik een samenwerkingsovereenkomst gesloten met BI-TC, de toeristische dienst van Brussel. (*BI-TC : Brussels International - Toerism & Congress – red.*)

In het budget van Toerisme Vlaanderen wordt 322.000 euro uitgetrokken om rechtstreeks de samenwerking met BI-TC te ondersteunen. In totaal kunnen de middelen die Toerisme Vlaanderen uittrekt om Brussel te promoten, ge-

raamd worden op 1.750.000 euro. Er worden geen middelen specifiek uitgetrokken om Brussel als hoofdstad van Vlaanderen te promoten, omdat dit voor de buitenlandse consument geen extra toeristische impuls betekent.

De huidige inspanningen worden voldoende geacht.

Vraag nr. 82
van 27 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Toerisme Vlaanderen – Telefoonnummer website

De webstek van Toerisme Vlaanderen vermeldt als contactnummer per telefoon 02/504.03.90. Wie naar dat nummer belt, krijgt van een elektronische stem evenwel te horen dat hij of zij welkom is bij de toeristische informatie België.

Niet alleen scheidt dit verwarring, het is bovendien achterhaald.

Kan de minister meedelen of het om een vergissing gaat, dan wel of het begrip België nog altijd doelbewust wordt gebruikt ten nadele van Vlaanderen ?

Antwoord

Tussen Toerisme Vlaanderen-Brussel en OPT (Office de Promotion du Tourisme Wallonie-Bruxelles) is een samenwerkingsovereenkomst gemaakt voor het uitbaten van een gezamenlijk toeristisch informatiekantoor.

De doelstelling van deze samenwerking is op een professionele manier dienstverlening (incl. telefoonthaal) te kunnen aanbieden aan de toerist, met name Nederlandstalige en anderstalige bezoekers. Uiteraard past deze samenwerking ook in de bekommernis om de werking efficiënt en kostenbesparend te organiseren.

Wanneer een bezoeker-toerist het nummer 02/504.03.90 draait, wordt hij/zij verwelkomd onder gezamenlijke noemer. Hierna kan onmiddellijk een keuze gemaakt worden van de landstaal voor verdere afhandeling.

MARLEEN VANDERPOORTEN

VLAAMS MINISTER
 VAN ONDERWIJS EN VORMING

Vraag nr. 107
van 13 juni 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Schoolverlaters – Brussel

Recentelijk publiceerde de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) een studie, uitgevoerd in samenwerking met het departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, over werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen. Schoolverlaters die school hebben gelopen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs blijven daarbij uitdrukkelijk buiten beeld. Ze komen niet in de statistieken voor. Nochtans vallen uit de studie enkele opmerkelijke resultaten te filteren, die niet enkel hun belang hebben in het uitstippelen van een werkgelegenheidsbeleid, maar ook een katalysator kunnen zijn voor verbeteringen in het onderwijsaanbod.

Een belangrijke groep jongeren, vooral jongens, slaagt er niet in om vóór de leeftijd van achttien jaar door te dringen tot de tweede graad van het secundair onderwijs. Het gevolg is schoolse vertraging, veelvuldig wisselen en uiteindelijk schoolmoeheid. De toekomst voor deze jongeren oogt allesbehalve schitterend. Een nog grotere groep jongeren komt op de arbeidsmarkt na het volgen van een onvolledig parcours in het secundair onderwijs, of na het volgen van deeltijds beroepsonderwijs. Ook in deze groep is het aandeel van de jongens significant. Deze groep gaat dikwijls een wisselvallige beroepsloopbaan tegemoet die bestaat uit tijdelijke contracten afgewisseld met werkloosheid. Hun toekomst wordt gehypothekeerd door jobs met weinig stabiliteit, minder goede arbeidsomstandigheden en dito verloning, en weinig keuzemogelijkheden.

Uit de studie blijkt duidelijk dat, eens een jongere het secundair onderwijs heeft afgemaakt, de kansen voor een goede start op de arbeidsmarkt veel hoger liggen. Dat onder de mannelijke schoolverlaters een veel groter percentage laaggeschoolden wordt geteld dan bij hun vrouwelijke collega's spreekt boekdelen.

De uitdagingen voor het onderwijs – óók in Brussel – zijn dan ook overduidelijk.

1. Op welke wijze beïnvloedt het resultaat van deze studie de interne organisatie van het Nederlandstalig onderwijs ?

Welke maatregelen neemt de minister m.b.t. de vaststellingen inzake "het watervaleffect", schoolmoeheid, het niet voleinden van het secundair onderwijs en de significant lage werkgelegenheid voor afgestudeerden van bepaalde studierichtingen ?

Verschillen eventuele maatregelen in inhoud en aanpak wat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel betreft ?

2. Werden door het departement Onderwijs in het verleden gelijkaardige gegevens verzameld met betrekking tot de doorstroming van schoolverlaters uit het Brussels Nederlandstalig onderwijs, in samenwerking met de VDAB en eventueel met de Brusselse Gewestelijk Dienst voor Arbeidsbemiddeling (BGDA) ?

Beschikt de minister eventueel over gelijkaardige gegevens verzameld door andere instanties ?

Werden daarbij verschillen vastgesteld in vergelijking met de resultaten in Vlaanderen ?

Welke beleidsmaatregelen werden hieraan gekoppeld voor het Brussels Nederlandstalig onderwijs ?

3. Indien de minister niet over dergelijke gegevens beschikt, plant zij initiatieven om daarover in de toekomst te kunnen beschikken ?
4. Beschikt de minister over gegevens m.b.t. de tewerkstellingsgraad van Brusselse en Vlaamse schoolverlaters die toelaten vast te stellen wat hun participatie op de arbeidsmarkt in Vlaanderen en Brussel is ?

Worden daarbij transfers vastgesteld van Brussel naar Vlaanderen en omgekeerd ? Zo ja, op welke wijze verlopen die ?

5. Bestaat er op Brussels niveau overleg m.b.t. de tewerkstellingsproblematiek van jongeren afkomstig uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en Vlaanderen ?

Zo ja, hoe is dat overleg georganiseerd en wie zijn de deelnemers aan dat overleg ? Welke zijn de resultaten die uit dit overleg reeds zijn voortgekomen ?

Antwoord

De problemen die de Vlaamse volksvertegenwoordiger m.b.t. het Nederlandstalig onderwijs in Brussel signaleert, zijn ook mij voldoende bekend. Het kwantitatief succesverhaal van het Nederlandstalig onderwijs in de hoofdstad, vooral dan in het basisonderwijs, mag ons niet doen vergeten dat er achter de euforische cijferbulletins ook nog heel wat problemen schuilgaan. Het probleem van de werkzoekende schoolverlaters is echter geen exclusief Brussels probleem.

1. Mijn diensten zijn reeds langer bezig met het in kaart brengen van de ongekwalificeerde uitstroom uit het secundair onderwijs. In het kader van het programma van het onderwijskundig beleid- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek werden de omvang, karakteristieken en aanpak van de ongekwalificeerde uitstroom ingeschat. Op basis van drie verschillende criteria (zie **bijlage**) van ongekwalificeerde schoolverlaters kon de grootte van de groep worden geraamd. Het recentelijk opgestarte Steunpunt "Loopbanen van leerlingen en studenten in het onderwijs en de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt" zal de evolutie in de ongekwalificeerde uitstroom opvolgen en de meting verfijnen. Immers, in de discussies over ongekwalificeerde schoolverlaters is het belangrijk om over duidelijke definities te beschikken. Binnen dat Steunpunt wordt ook een monitoringinstrument ontwikkeld met betrekking tot de wijze waarop de overgang van school naar werk verloopt.

In mijn beleidsnota formuleerde ik als operationele doelstelling de schoolverlaters stevige startkwalificaties te verstrekken (*Beleidsnota Onderwijs en Vorming 1999-2004 ; Stuk 139 (1999-2000) – Nr. 1, blz. 26 – red.*). Daarom maakte ik de waardering van het technisch en beroepssecundair onderwijs (resp. TSO en BSO) tot één van mijn beleidsprioriteiten.

Volgende onderdelen maken deel uit van dit actieplan :

- een coherent voorrangbeleid voor het technisch en beroepssecundair onderwijs opzetten ;
- activeren en verstevigen van de samenwerking met de beroepswereld ;
- verbeteren van de oriëntering van de leerlingen ;

- modulariseren van het beroepsonderwijs.

Meerdere projecten werden ondertussen opgestart. Het actieplan omtrent het stimuleren van een levenslang en levensbreed leren draagt eveneens bij tot het stimuleren van een leercultuur bij de jongeren. Daarnaast zijn er ook heel wat acties die onrechtstreeks een invloed zullen hebben op de ongekwalificeerde uitstroom, zoals het gelijkekansendecreet en de hervorming van de lerarenopleiding.

Ik beperk me hier tot enkele markante voorbeelden om te illustreren dat er daadwerkelijk in Vlaanderen inspanningen worden geleverd die ervoor moeten zorgen dat de scholieren hun onderwijsparcours met een diploma verlaten :

- het is de bedoeling om in alle onderwijsvormen (dus ook na het 6de jaar BSO) een diploma secundair onderwijs te verstrekken ;
- flexibelere stageperiodes werden ingevoerd en alle aspecten van leerlingstages werden met ingang van 1 januari 2003 in een geactualiseerd raamwerk opgenomen. Daarnaast werden er maatregelen genomen om de leerlingstages te bevorderen. De stagedatabank is daar een voorbeeld van. Binnen de DIVA wordt momenteel bekeken of een overkoepelende stagedatabank (samen met VDAB en VIZO) mogelijk is ;
- om de opleidingen nog beter af te stemmen op de noden van de arbeidsmarkt en om de beroepsopleidingen zo praktisch mogelijk in te vullen, werden er regionale technologische centra opgericht ;
- om te voorkomen dat jongeren vroegtijdig uitstromen, werd het experiment modularisering ingevoerd. Er wordt gewerkt met modules en elke met succes doorlopen module geeft recht op een certificaat. Op die manier wil men tevens de succesbeleving en het welbevinden van de leerlingen verhogen ;
- de individuele trajectbegeleiding in het DBSO wordt verder uitgebouwd om de jongere zo doeltreffend mogelijk te begeleiden en te ondersteunen. En er is een continue aandacht om tot een optimale opvulling te komen voor de drie dagen buiten het onderwijs. Wel is het zo dat de bedrijfswereld ook mee moet willen, want nu worden nog te dikwijls deeltijds leerplichtigen geweigerd ;
- scholen en CLB's bouwen een netwerk van hulpverlening uit om de problematische afwezigheden preventief en curatief aan te pakken. Door samen te werken met buurtwerkingen, comités voor bijzondere jeugdzorg, schoolopbouwwerk, politiediensten, ... rond deze jongeren wordt gezamenlijk gewerkt aan gepaste begeleiding met het oog op hun doorstroming door het onderwijs.

(DIVA : Dienst Informatie, Vorming en Afstemming ; VIZO : Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen ; DBSO : deeltijds beroepssecundair onderwijs ; CLB : centrum voor leerlingenbegeleiding – red.)

2. Er wordt reeds heel wat gerealiseerd op het veld. Dit betekent niet dat er geen nood is aan, of dat er geen ruimte moet zijn voor nieuwe initiatieven. Om tegemoet te komen aan de signalen vanuit Brussel heb ik twee ontmoetingsdagen georganiseerd met directies van Brusselse scholen en van de Vlaamse Rand, op 10 en 11 december laatstleden. Hiermee wilde ik in eerste instantie het belang onderstrepen dat ik hecht aan de onderwijsproblematiek van de hoofdstad, en tevens mijn waardering laten blijken voor de inzet waarvan directies en leerkrachten dagelijks blijk geven in deze scholen.

Voor het beleid was deze confrontatie alleszins zeer nuttig en noodzakelijk om korter op de bal te spelen om de typische Brusselse onderwijssituatie nog efficiënter aan te pakken en te ondersteunen.

Toch zijn er op dit ogenblik reeds heel wat specifieke Brusselnormen in de regelgeving opgenomen. Hieronder som ik die Brusselnormen op die het mede mogelijk maken voor het Brussels Nederlandstalig onderwijs om in te spelen op de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger geschetste problematiek.

Voltijds secundair onderwijs

- a) In het decreet van 14 juli 1998 betreffende het secundair onderwijs zijn afwijkende rationalisatienormen opgenomen voor de scholen van het voltijds gewoon secundair onderwijs in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest.
- b) In het BVR van 31 juli 1990 tot vastlegging van het pakket "uren-leraar" staat een ver-

hoging van de berekeningscoëfficiënten ten voordele van de scholen uit Brussel.

Deze verhoging bedraagt 0,10 punten voor de eerste graad en 0,20 punten voor de tweede, derde en vierde graad.

- c) Het decreet van 14 juli 1998 op het secundair onderwijs bevat een voor de Brusselse scholen meer gunstige norm bij de herstructurering van scholen in de vorm van een splitsing waarbij het aantal instellingen niet toeneemt.

Deeltijds secundair onderwijs

- a) De oprichtingsnorm van een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is in het algemeen vastgesteld op 25 regelmatige leerlingen. In Brussel is die norm 18 regelmatige leerlingen.
- b) In een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs kan een betrekking van coördinator worden georganiseerd zodra er 50 regelmatige leerlingen worden geteld. Voor Brussel bedraagt de norm 35 regelmatige leerlingen.

Gelijkekansendecreet

Binnen het beleid inzake gelijke onderwijskansen mogen de scholen uit Brussel (zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs) het aantal punten dat hun wordt toegekend, vermenigvuldigen met 1,5.

Daarnaast kunnen er ten aanzien van het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel enkele belangrijke en specifieke initiatieven vermeld worden om schoolmoeheid, het waterval-effect en ongekwalificeerde uitstroom tegen te gaan :

- a) het Programma Preventie Schoolverzuim, gefinancierd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie zorgt voor de informatiedoorstroming naar de Nederlandstalige scholen en inhoudelijke en/of vormelijke ondersteuning bij de aanvraag. Zij vestigt de aandacht van de schepenen verantwoordelijk voor het Nederlandstalig onderwijs in de Brusselse gemeenten op dit initiatief. Daarnaast staat zij er eveneens voor in dat de gehanteerde criteria haalbaar

zijn voor de Nederlandstalige scholen in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest ;

- b) met middelen van het voormalige SIF en het huidige Stedenfonds wordt er een gegevensanalyse uitgevoerd van het Brussels Nederlandstalig onderwijs aan de hand van databanken van het departement Onderwijs. Deze gegevensanalyse heeft als doel een zicht te krijgen op de doorstroom in het basis- en secundair onderwijs. Specifiek in het secundair onderwijs is het de bedoeling om een werkplan te ontwikkelen in samenwerking met partners.

Het beoogde maatschappelijk effect is "een evenredige participatie van allochtone leerlingen in het ASO en TSO (en tegengaan van oververtegenwoordiging in BSO) en meer jongeren die het secundair onderwijs gekwalificeerd verlaten." (Beleidsovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de periode 2003-2007) ;

(SIF : Sociaal Impulsfonds ; ASO : algemeen secundair onderwijs – red.)

- c) om de kansen van laaggeschoolde personen en/of jonge werklozen te verhogen op de arbeidsmarkt, kunnen zij deelnemen aan initiatieven die opleiding en tewerkstelling combineren. Het Schoolinterventieteam is hiervan een voorbeeld. Dit initiatief knapt klusjes op in de Brusselse scholen. De DSP-werknemers krijgen technische en sociale begeleiding, leren een vak, en dit in een reële arbeidssituatie (*DSP : Doorstromingsprogramma – red.*) ;
- d) de Vlaamse Gemeenschapscommissie tracht het technisch en beroepsonderwijs op te waarderen door doelgerichte informatie en promotie.

De maatregelen in Brussel verschillen van gelijkaardige initiatieven in Vlaanderen omdat het publiek er zeer gediversifieerd is qua taalachtergrond. Daardoor wordt er zeer veel aandacht besteed aan de taalondersteuning in het onderwijs, zodat achterstandscumulatie zo goed mogelijk tegengegaan wordt. Ook in de verschillende initiatieven rond tewerkstelling en opleiding wordt er gewerkt aan het taalaspect om de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

Om ruimte te creëren voor eventuele nieuwe acties heb ik dan ook kort na de ontmoetingsda-

gen een werkgroep opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de Brusselse scholen en van de diverse netten, om voor de specifieke Brusselse onderwijsproblematiek voorstellen uit te werken. Deze netoverschrijdende werkgroep heeft inmiddels al een tweetal voorstellen uitgewerkt om het onderwijs in Brussel te optimaliseren. In het najaar zullen deze voorstellen verder worden uitgewerkt en verfijnd, om dan uiterlijk in januari 2004 volledig uitgewerkt en concreet te kunnen worden voorgelegd.

Het is de betrachting om via specifieke maatregelen niet alleen de taalvaardigheid van de Brusselse leerlingen te verbeteren, maar eveneens de troeven waarover de Brusselse scholen beschikken – ik denk daarbij aan het internationaal en meertalig karakter van de hoofdstad – optimaal te gebruiken. Deze maatregelen zouden dan per 1 september 2004 kunnen ingaan en het aantal zittenblijvers of het waterval fenomeen en de ongekwalificeerde uitstroom gevoelig moeten doen dalen. Op zijn beurt zal dit de tewerkstellingskansen van de jongeren uit de Brusselse scholen ongetwijfeld gunstig beïnvloeden.

Op dit ogenblik is het nog te vroeg om concreet en in detail te verkondigen welke maatregelen ik als gevolg van de conclusies van de werkgroep zal voorstellen.

Tot slot wil ik nog stellen dat de tewerkstellingsmogelijkheden uiteraard niet uitsluitend met de scholingsgraad van de jongeren hebben te maken, maar minstens evenzeer met de economische en conjuncturele tendensen van het ogenblik. Internationaal onderzoek wijst bovendien uit dat het verband tussen de vooropleiding en de tewerkstelling minder rechtlijnig verloopt en doorkruist wordt door non-formeel en informeel leren. De Vlaamse volksvertegenwoordiger zal begrijpen dat dit factoren zijn die ik als minister van Onderwijs weinig kan beïnvloeden.

Bijlage – Diplomaloze schoolverlaters – Cijfers

Het OBPWO-onderzoek (project 98.10) heeft een onderzoek uitgevoerd naar de omvang, karakteristieken en aanpak van de ongekwalificeerde uitstroom. In het conceptueel kader van dit onderzoek tekenden ze een model uit van mogelijke definities om het aantal niet-gekwalificeerde schoolverlaters te definiëren. (*OBPWO : onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek – red.*)

De twee belangrijkste dimensies op basis waarvan men het aantal niet-gekwalificeerde schoolverlaters kan vaststellen zijn de volgende.

- Een eerste dimensie is de dimensie "leerplicht". In dit geval definieert men het aantal niet-gekwalificeerde schoolverlaters als de leerlingen die voor het einde van de leerplicht het onderwijs hebben verlaten.
- Een andere dimensie is de dimensie "diploma-bezit". In dit geval spreekt men over het aantal leerlingen die het onderwijs verlaten zonder een diploma of getuigschrift. Binnen deze dimensie kan je nog een verder onderscheid (naargelang de aard van het diploma/getuigschrift) maken.

Naargelang de keuze voor één van deze dimensies, spreekt men over verschillende definities en zullen de cijfers die men aanhaalt voor Vlaanderen ook anders zijn. Aansluitend bij dit onderzoeksrapport en de discussies die hierover in het verleden in een visiegroep gevoerd zijn, wens ik te verwijzen naar cijfers die een combinatie maken van de eerste en tweede dimensie.

Vandaar wens ik ongekwalificeerde schoolverlaters als volgt te definiëren : alle leerlingen vanaf 18 jaar die niet in het bezit zijn van één van de volgende drie soorten diploma's of getuigschriften :

- een diploma/getuigschrift in het tweede jaar van de derde graad voltijds onderwijs (trap 1),
- of
- een getuigschrift derde jaar tweede graad BSO, een kwalificatiegetuigschrift derde graad DBSO, een attest vijfde jaar BuSO-OV3 of een getuigschrift middenstandsopleiding (trap 2),
- of
- getuigschrift tweede graad TSO/BSO (trap 3).

Het is echter niet zo eenvoudig om het aantal ongekwalificeerde schoolverlaters zo maar te bepalen, zoals ik ze zopas verwoordde in de drietraps-definitie. Zo dient men hiervoor onder meer schoolloopbanen van leerlingen systematisch in kaart te kunnen brengen. Tot dit schooljaar was dit onmogelijk. De leerlingendatabank¹, een databank die kan beschouwd worden als de belangrijkste bron van leerlingengegevens, is immers een momentopname op 1 februari van elk schooljaar, waarbij als het ware een foto wordt genomen van het aantal leerlingen en de studies die zij volgen

en/of gevolgd hebben. Pas sinds dit schooljaar worden gegevens per leerling opgevraagd. Vandaar dat het bij cijfers steeds om ramingen gaat. Ook dekken de databanken van het departement onderwijs – leerlingendatabank en instellingendatabank – niet alle vormen van onderwijs – bijvoorbeeld VIZO-opleidingen – en alle onderwijsinstellingen (zoals andere dan deze van de Vlaamse Gemeenschap).

¹ Deze databanken zijn opgezet om de kerntaken van het departement onderwijs te vervullen (nl. berekening omkadering en werkingstoelagen) en werden niet opgevat als een leerlingvolg-systeem.

(*BSO : beroepssecundair onderwijs ; BuSO-OV3 : buitengewoon secundair onderwijs - opleidingsvorm 3 ; DBSO : deeltijds beroepssecundair onderwijs ; TSO : technisch secundair onderwijs – red.*)

Uitgaande van deze drietraps-definitie zijn de onderzoekers (van het HIVA) erin geslaagd om op basis van de bestaande databanken (van leerlingen, instellingen, getuigschriften en diploma's) de omvang van de ongekwalificeerde uitstroom te ramen². Zij beklemtonen dat het hierbij telkens gaat over "schattingen", waarbij dus moet rekening gehouden worden met een zeker foutenpercentage. Hun raming betreft wel alleen trap 1 en trap 3. Trap 2 blijkt onmogelijk te berekenen, omdat ze niet weten in welke mate de leerlingen die dergelijke kwalificatie behalen, in werkgelegenheid nadien nog verder studeren (*HIVA : Hoger Instituut voor de Arbeid – red.*).

² Het onderzoeksrapport betreft gegevens t.e.m. schooljaar 1997-1998.

Hun vaststellingen kunnen beschouwd worden als nulmetingen, wil men na een aantal jaar de evolutie bekijken.

Het aandeel van de leerlingen die uitstromen zonder diploma/getuigschrift van het tweede jaar derde graad (trap 1) t.o.v. de totale groep onderwijsverlaters vertoont een dalende trend, maar lijkt vanaf 1994 te stagneren rond de 17 %. Het aandeel van de leerlingen die uitstromen zonder diploma/getuigschrift van het tweede jaar derde graad (trap 1) t.o.v. de gehele leerlingenpopulatie vertoont een dalende trend, maar lijkt vanaf 1992 te stagneren rond de 3 %. Het aandeel van de leerlingen die uitstromen zonder getuigschrift van de tweede graad (trap 3) t.o.v. de totale groep onderwijsverlaters vertoont een dalende trend, maar lijkt vanaf 1995 te stagneren rond de 3,5 %. Het aandeel van de leerlingen die uitstromen zonder getuigschrift van de tweede graad (trap 3) t.o.v. de ge-

hele leerlingenpopulatie vertoont een dalende trend, maar lijkt vanaf 1995 te stagneren rond de 0,9 %.

Deze zopas vernoemde cijfers illustreren dat men het aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters op twee verschillende wijzen kan weergeven. Ofwel berekent men de ratio t.o.v. de hele leerlingenpopulatie, ofwel berekent men de ratio t.o.v. het aantal schoolverlaters. Europees en internationaal is het niet steeds even duidelijk t.o.v. welke populatie de cijfers moeten worden bekeken.

In het onderzoeksrapport maakte het HIVA eveneens een aantal schattingen voor de gegevens van de LOSO-databank (*LOSO : Longitudinaal Onderzoek Secundair Onderwijs – red.*). Ik wens echter te benadrukken dat het hier gaat om een niet a-selecte steekproef van een groep leerlingen die in 1990 hun schoolloopbaan in het secundair onderwijs zijn opgestart. Deze gegevens kunnen een aanvulling en verdere concretisering zijn van de cijfergegevens die ik zopas aanhaalde, maar het betreft hier wel een groep leerlingen die in 1990 het secundair onderwijs gestart zijn – dit is ondertussen 12 jaar geleden – en die wonen in twee specifieke regio's.

Uit deze analyses blijkt dat volgens trap 1 van "de Vlaamse definitie" 80 % van de instroomcohort gekwalificeerd is. Voor trap 2 neemt dat toe tot 82,9 % en voor trap 3 tot 90,8 % :

- 80,1 % van de opgevolgde leerlingen die hun secundair onderwijs startten in 1990, behaalden hun diploma/getuigschrift van het tweede jaar van de derde graad voltijds onderwijs. Indien men de leeftijdsgrens van 18 jaar zou inbouwen, dan zou men merken dat dit percentage daalt tot 51,7%.

Dit illustreert alleen maar hoeveel leerlingen, als gevolg bijvoorbeeld van zittenblijven, nog na hun 18de dit diploma behalen ;

- als men hierbij daarentegen alle leerlingen toevoegt die hun getuigschrift van hun derde jaar tweede graad BSO behaalden, alsook zij die hun kwalificatiegetuigschrift van de derde graad DBSO behaalden, alsook de leerlingen die beschikken over een attest BuSO-OV3, alsook de leerlingen die hun getuigschrift van de leertijd van het VIZO behaalden, dan stijgt het percentage gekwalificeerde uitstromers tot 82,9 % ;

- breidt men deze definitie uit tot de derde trap of voegt men bij de groep gekwalificeerde schoolverlaters de leerlingen toe die als hoogste

getuigschrift het getuigschrift van de tweede graad hebben behaald, dan kunnen de onderzoekers vaststellen dat 90.8% van de leerlingen die het onderwijs verlaat, kan omschreven worden als een gekwalificeerde uitstromer.

Op basis van dit instrument dat de onderzoekers ontwikkelden, kan men de toekomst deze opvolging uitvoeren. Gezien de complexiteit van deze meting, werd dit als opdracht toevertrouwd aan het Steunpunt "Loopbanen van leerlingen en studenten in het onderwijs en de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt". Eén van de doelstellingen (of projecten) van dit Steunpunt bestaat erin de omvang van de ongekwalificeerde uitstroom te actualiseren.

Vraag nr. 108
van 13 juni 2003
van de heer DIRK DE COCK

Onderwijspersoneel – Tijdelijke aanstelling van doorlopende duur

Met de invoering van het onderwijsdecreet XIV wordt ook de rechtspositieregeling van het onderwijzend personeel vereenvoudigd en geharmoniseerd. Om die reden wordt de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (TADD) ingevoerd in het basisonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs. Dit houdt in dat de oude prioriteitenregeling voor tijdelijke aanstellingen alsook de voorwaarden voor vaste benoeming vervallen, en dit vanaf 1 september 2003.

Hoewel de nieuwe regeling duidelijk beter is dan de vorige, heeft dit toch een negatief gevolg voor een bepaalde categorie leerkrachten. Specifiek hebben we het dan over zij die een vaste benoeming in het verschiep hadden, maar door de nieuwe regeling een jaar extra als tijdelijke moeten werken alvorens het statuut van TADD te krijgen. Dat is namelijk een vereiste om vast benoemd te worden. Voor deze leerkrachten is dat natuurlijk een bittere pil. Zij zien hun vooruitzicht op een snelle, vaste benoeming nu van tafel geveegd.

Mijn vraag is dan ook of voor deze categorie geen tijdelijke overgangsmaatregel wordt ingevoerd.

Heeft de minister een dergelijke maatregel reeds overwogen ?

Acht ze een oplossing in deze zaak haalbaar ?

Antwoord

Met ingang van 1 september 2003 wordt in het basisonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur ingevoerd. In het secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs en de CLB-sector werd de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur al eerder ingevoerd: in het secundair onderwijs en volwassenenonderwijs vanaf 1.9.1999, in de CLB vanaf 1.9.2000.

Met deze operatie worden verschillende voorrangscategorieën afgeschaft, en komt er één voorrangregeling tot stand die gelijk is voor alle onderwijsniveaus en alle onderwijsnetten. Deze regeling betekent m.a.w. een belangrijke *vereenvoudiging*, en is transparanter voor zowel de personeelsleden als de inrichtende machten in het onderwijs.

Om het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur te verwerven, moet een personeelslid – onder meer – gedurende ten minste drie schooljaren een dienstanciënniteit verworven hebben van 720 dagen, waarvan er 600 effectief moeten gepresteerd zijn. De invoering van deze maatregel betekent inderdaad een verstrenging van de voorrangregeling voor tijdelijke aanstellingen, maar voor het personeelslid staan daar een aantal belangrijke *voordelen* tegenover.

Het recht op een aanstelling van doorlopende duur verleent een grotere *stabiliteit* aan een personeelslid. Een personeelslid dat aangesteld wordt in een vacante betrekking behoudt deze aanstelling over de schooljaren heen. Het personeelslid kan het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur momenteel enkel verliezen als het bij wijze van tuchtmaatregel wordt ontslagen.

Kinderen hebben te allen tijde recht op *kwaliteitsvol onderwijs* en deze regelgeving draagt daar in ruime mate toe bij.

De keuze van een goede leerkracht vormt immers een zeer belangrijk element in het dagelijkse onderwijsgebeuren.

Vanaf volgend schooljaar is een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur ook een voorwaarde tot *vaste benoeming*. Om op 1 januari (2004) benoemd te kunnen worden, moet het personeelslid op 31 december voorafgaand aan de datum van vaste benoeming voor doorlopende duur aangesteld zijn in het ambt waarvoor hij zich kandidaat heeft gesteld. Het spreekt voor zich dat de voorwaarde tot vaste benoeming niet soepeler kan worden gemaakt dan

de voorwaarde die geldt betreffende de voorrang-regeling voor tijdelijke aanstelling.

De benoemingsvoorwaarde TADD komt bovendien in de plaats van de voorwaarde die totnogtoe werd gesteld betreffende de vaste benoeming. Tot en met schooljaar 2002-2003 moest een personeelslid vrij zijn van reffectatie om vast benoemd te kunnen worden. Met de afschaffing van deze benoemingsvoorwaarde vervalt ook de minimumleeftijd die een personeelslid bereikt moest hebben om vast benoemd te kunnen worden. Zo moest een leerkracht in het basisonderwijs tot en met schooljaar 2002-2003 de minimumleeftijd van 24 jaar hebben bereikt om benoemd te kunnen worden. Vanaf het schooljaar 2003-2004 is dit niet langer het geval.

Vraag nr. 109
van 13 juni 2003
van de heer CARL DECALUWE

Onderwijspersoneel – Anciënniteitsberekening

Blijkbaar bestaan er voor het Vlaams onderwijzend personeel verschillende interpretatiemogelijkheden bij de berekening van de anciënniteit. Er bestaan zowel situaties waarbij de anciënniteitsjaren van iemand die aanvankelijk als opvoeder en nadien in het kleuteronderwijs aan de slag gaat in dezelfde school geteld worden vanaf de eerste dag, als situaties waarbij er pas gerekend wordt vanaf het moment dat men aan de slag was in het kleuteronderwijs.

1. Is de minister op de hoogte van deze interpretatieverschillen bij de berekening van de anciënniteit ?
2. Wat is de correcte regel voor berekening van de anciënniteit van een onderwijzend personeelslid dat eerst in dezelfde school enige tijd als opvoeder aan het werk was ?
3. Welke initiatieven neemt de minister om dergelijke interpretatieverschillen in de toekomst te vermijden ?

Antwoord

1. De administratie past voor de anciënniteitsberekening van de in de vraag omschreven gevallen duidelijke regels toe, die in een concrete instructie beschreven zijn. Ik ben niet op de hoogte

van interpretatieverschillen die in identieke situaties zouden gemaakt zijn.

Uiteraard is het steeds mogelijk dat in een specifiek dossier een fout gemaakt is. In dat geval zou ik de Vlaams volksvertegenwoordiger willen vragen de concrete dossiers aan de administratie te willen bezorgen, zodat kan nagekeken worden of ze correct behandeld zijn.

2. De diensten gepresteerd als opvoeder worden aangerekend als onderwijstdiensten op basis van artikel 16, §1, ,A, a) (volledige prestaties) en artikel 16, §1, B, a) (onvolledige prestaties) van het KB van 15 april 1958.

Om deze diensten in aanmerking te laten komen voor de berekening van de geldelijke anciënniteit moeten een aantal voorwaarden ingevuld zijn. Te controleren voorwaarden:

- alleen de diensten die gepresteerd zijn vanaf 1 september 1981, kunnen in aanmerking komen ;
- de personeelsleden moeten vermeld zijn op het personeelskader van de school (BKL3). Dit houdt in dat deze personeelsleden konden geïnspecteerd worden. De documenten moeten ondertekend zijn. De verplichting om deze personeelsleden te vermelden op de formulieren werd aan de scholen meegegeeld bij omzendbrief van 25 september 1981, rubriek 42 ;
- documenten die jaren na de feiten worden ingestuurd hebben geen uitwerking ;
- de genoemde diensten moeten gepresteerd zijn in een ambt waarin wettelijk voorzien is in het personeelskader van de school, met uitzondering van ambten van het administratief personeel.

De volgende ambten komen in aanmerking: verpleger, kinderverzorger, logopedist, kinesist, alsook de ambten van het onderwijzend personeel. Vanaf 1 september 1997 komen bovendien volgende ambten in aanmerking: psycholoog, arts, maatschappelijk werker, ergotherapeut, orthopedagoog ;

- de personeelsleden moeten voldoen aan de aanstellingsvoorwaarden : taalwetgeving en medische geschiktheid ;

- de gepresteerde diensten kunnen slechts gevalideerd worden als op het attest het ambt en het aantal wekelijks gepresteerde uren bepaald zijn ;
  - gedurende de tijd dat zij in de school fungeren, staan zij onder het gezag van de school-directie ;
  - de andere personeelsleden nemen zij deel aan de beraadslaging van de klassenraad.
3. Zoals in punt 1 reeds vermeld, ben ik mij op dit ogenblik niet bewust van interpretatieverschillen in identieke situaties.

Indien die er toch zouden blijken te zijn, zal ik de administratie verzoeken na te gaan wat fout gelopen is en de nodige acties te ondernemen om dit in de toekomst te voorkomen.

Vraag nr. 110
van 13 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Kinderen met ADHD – Attestering – Begeleiding op school

Het aantal kinderen en jongeren dat kampt met ADHD neemt sterk toe. De vraag rijst dan ook of het niet wenselijk is dat er een attestering komt voor kinderen bij wie ADHD wel degelijk is gediagnosticeerd, zodat alle scholen verplicht worden rekening te houden met deze problematiek. Voor al te veel leerkrachten en scholen bestaat deze problematiek vandaag niet.

1. Zijn er sinds het begin van deze legislatuur maatregelen genomen om te werken aan deze attestering ? Zo ja, welke ? Wat is de stand van zaken ?

Heeft de minister terzake reeds studies laten uitvoeren ? Zo ja, wat zijn de resultaten ?

2. Vandaag zijn ouders en kinderen met ADHD al te vaak afhankelijk van de goodwill van de scholen en de leerkrachten wat de ondersteuning en begeleiding van deze kinderen betreft.

Welke maatregelen en richtlijnen heeft de minister terzake uitgevaardigd om de scholen en de hele onderwijswereld te sensibiliseren en te overtuigen meer rekening te houden met deze problematiek, zodat deze kinderen niet langer

afhankelijk zijn van de goodwill en kunnen rekenen op een behoorlijke begeleiding ?

3. Is de minister op de hoogte van speciale maatregelen die bepaalde scholen nemen om deze kinderen te begeleiden en te ondersteunen ? Wat zijn deze maatregelen ?

Hoeveel scholen in Vlaanderen werken gestructureerd rond deze problematiek ? Graag indien mogelijk een opsplitsing per provincie.

Antwoord

De Vlaamse volksvertegenwoordiger stelt dat het aantal kinderen en jongeren met ADHD sterk toeneemt.

Ik weet niet op welke gegevens zij zich baseert om dit te stellen. Ik stel wel vast dat de aandacht voor deze problematiek de laatste jaren gevoelig is toegenomen en dat zo wellicht de indruk ontstaat dat het aantal van deze kinderen alsmat stijgt.

Deze evolutie is ook vast te stellen voor jongeren met autismespectrumstoornissen, met het syndroom van Gilles de la Tourette, met dyslexie, met dyscalculie, en zo meer. Dit heeft ongetwijfeld te maken met een verfijning van de detectiemethodes. Ook de kennis over deze problematieken is sinds een tiental jaar zeer sterk geëvolueerd.

Tot slot zijn ook de betrokken ouders mondiger geworden en zijn er belangenorganisaties die de vraag naar extra ondersteuning en aandacht voor deze kinderen in de kijker plaatsen.

1. Er zijn nog geen maatregelen genomen of overwogen om voor leerlingen met ADHD een bijzondere attestering toe te kennen. Over ADHD en de relevantie van een "probleemgebonden" attestering is er nog geen wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd op initiatief van het departement Onderwijs.

Probleem- of stoornisgebonden attesten zijn mijns inziens zelfs niet wenselijk. Dit zou leiden tot een onoverzichtelijke veelheid van attesten, gelet op de diversiteit aan (leer)problemen en stoornissen die er bestaan. Wel ben ik ervan overtuigd dat de attesten buitengewoon onderwijs, die door de CLB's worden opgesteld, in de toekomst best zouden evolueren tot "behoefteattesten", waarin naast een omschrijving van het probleem ook de nood aan ondersteunende maatregelen in kaart wordt gebracht (CLB :

centrum voor leerlingenbegeleiding – red.). Op deze wijze kunnen de attesten dan een belangrijke aanzet vormen voor individuele handelingsplanning.

2. Het is niet de taak van de overheid om scholen richtlijnen te geven over de wijze waarop ze moeten omgaan met specifieke problematieken. Dit behoort tot hun autonomie.

De zorg van de overheid moet gaan in de richting van het meer handelingsbekwaam maken van alle scholen in het omgaan met leerlingen met bijzondere onderwijsbehoeften, veeleer dan voor iedere doelgroep aparte voorzieningen uit te werken en reglementering uit te vaardigen.

Vele scholen beschikken over lestijden voor het bevorderen van de gelijke kansen en alle scholen voor gewoon basisonderwijs krijgen vanaf 1 september 2003 middelen voor het voeren van een zorgbeleid (al dan niet vorm gegeven binnen het kader van de nieuwe scholengemeenschappen). De scholen kunnen hun lestijdenpakket naar eigen inzicht aanwenden, zijn vrij in het kiezen van hun methodes, hebben autonomie in het kiezen van hun evaluatiesysteem en beschikken over een budget om navorming mee aan te kopen. Elke school moet in zijn schoolwerkplan een beleid ten aanzien van jongeren met leerproblemen uitstippelen.

Dit alles maakt dat de hedendaagse school beter in staat is om kinderen met leerproblemen goed op te vangen. De uitvoering van het gelijke-onderwijskansenbeleid en van het zorgbeleid zal door de onderwijsinspectie opgevolgd worden. Dit alles betekend een belangrijk sensibiliserend signaal naar de scholen om op een ernstige manier te werk te gaan.

Ouders moeten hierdoor in de toekomst in elke school kunnen rekenen op aandacht voor de problemen van hun kind en minder afhankelijk zijn van de vrijwillige bereidheid van één of meerdere leerkrachten.

3. In het buitengewoon onderwijs zijn kinderen met ADHD vooral te vinden in de types 3 (ernstige emotionele en/of gedragsproblemen) en type 8 (ernstige leerproblemen). De tabel bevat een overzicht van het aantal scholen per provincie.

Provincie	T3	T8
Antwerpen	6	23
VI-Brabant	3	20
Limburg	5	25
Oost-Vlaanderen	5	16
West-Vlaanderen	7	19

Scholen voor gewoon basisonderwijs die specifieke initiatieven nemen om kinderen met ADHD op te vangen, zijn bij de overheid niet bekend. Dit gegeven wordt niet opgevraagd.

Tijdens het schooljaar 2003-2004 zullen dertien nascholingsprojecten lopen rond het thema "Een zorgzame school". Het project "Zorg voor zorg" van de VZW Zit Stil, die actief is op het terrein van ADHD, werd hierin opgenomen (zie **bijlage**).

Ik verwijs ook naar mijn antwoord op vraag nr. 111 van 13 juni 2003 van de Vlaamse volksvertegenwoordiger in verband met deze thematiek en de rol van de centra voor leerlingenbegeleiding hierbij (zie : *blz. 29 – red.*).

Bijlage

Nascholingsproject Zorg voor Zorg

Doelgroep

Directieleden, zorgcoördinatoren en CLB-medewerkers. Directieleden nemen deel aan sessie 1 en nazorg op schoolniveau. Zorgcoördinatoren en CLB-medewerkers volgen alle sessies + nazorg in groep en op schoolniveau.

Doelstellingen

- Actueel zorgbeleid doorlichten, bijsturen en aangepast zorgbeleid toepassen en evalueren
- Zorgcoördinator bekwamen in het analyseren van school, klas en leerling ; hem in staat stellen om een handelingsplan op te stellen en hem bekwamen in het begeleiden van veranderingsprocessen.

Inhoud en methode

We starten met de analyse van het huidige zorgplan op verschillend niveaus en detecteren de te

korten. Een korte bespreking van verschillende problematieken die om een zorgbeleid vragen, preventief en curatief, komen beknopt aan bod. Vervolgens worden verschillende observatie- en bevestigingstechnieken bestudeerd, toegepast en geoefend in het kader van het analyseren van school, klas en leerling. Dit is de basis voor het opmaken van een handelingsplan. In een laatste fase worden de zorgcoördinator handvatten aangereikt om leerkrachten te motiveren, te stimuleren en om te gaan met eventuele weerstand.

Doceermomenten, onderwijsleergesprek, inlevingsoefening, ervaringsoefening, illustratie aan de hand van videomateriaal.

Concept

Sessie 1 : voor directie, zorgcoördinator, CLB-medewerker (3 u.). Sessie 2-6 : voor zorgcoördinatoren en CLB-medewerkers (6 x 3 u.). Nazorg in groep : voor zorgcoördinatoren en CLB-medewerkers (1 x 3 u.). Nazorg op schoolniveau : voor directie, zorgcoördinator, CLB-medewerker (max. 2.30 u.).

Plaats en data

Regio en globale periode (concrete plaatsen en data kunnen via website van de organisatie geraadpleegd worden) :

- reeks 1 : regio Antwerpen : oktober – december 2003 ;
- reeks 2 : regio Mechelen : oktober – januari 2004 ;
- reeks 3 : regio Mechelen : november – januari 2004 ;
- reeks 4 : regio Antwerpen : januari – maart 2004.

Organisatie

Naam	Centrum Zit Stil VZW
Adres	Heistraat 321, 2610 Wilrijk
Telefoonnummer*	03/830.30.25
Faxnummer	03/825.20.72
e-mail	info@zitstil.be
Website**	http://www.zitstil.be
Projectverantwoordelijke	Mariet Waeben
Contactpersoon	Mariet Waeben, Ilse Verschieren, Rita Bollaert, Lut Labeeuw

* van de contactpersoon

** pagina's van de website van de organisatie die meer info geven over het project, de inschrijvingen, ...

Vraag nr. 111 van 13 juni 2003 van mevrouw MARIJKE DILLEN

Kinderen met ADHD – CLB's

Het aantal kinderen en jongeren dat kampt met Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) neemt toe. In het kader van de begeleiding binnen het onderwijs spelen de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB) een belangrijke rol. Vandaag hebben spijtig genoeg vele CLB's te weinig ervaring met deze problematiek, zijn ze niet opgeleid wat de diagnose, begeleiding en hulpverlening betreft en hebben ze te weinig professionele omkadering om deze kinderen doeltreffend te helpen.

1. Op welke wijze wordt binnen de CLB's aandacht besteed aan de problematiek van ADHD ?

Bestaat hiervoor een gestructureerde aanpak ? Zo ja, welke ?

Op welke wijze gebeurt de professionele omkadering ?

2. Werd het ministerie vanuit de CLB's reeds verzocht om meer gestructureerd aandacht te besteden aan deze problematiek ?

Zo ja, welk gevolg is hieraan gegeven ?

Worden hiervoor specifieke middelen vrijgemaakt op de begroting ?

Antwoord

Aandacht voor leerlingen die kampen met ADHD behoort tot het normale takenpakket van de CLB's. De CLB's maken echter zelf uit op welke wijze zij die aandacht vertalen in concrete begeleidingsacties.

Er bestaan voor de CLB's verschillende methodieken om met ADHD (en gelijkaardige gedragsstoornissen) om te gaan en de CLB's kiezen vrij welke weg zij daarbij bewandelen. Een gestructureerde aanpak waarbij de overheid oplegt op welke manier de centra moeten omspringen met leerlingen die met ADHD kampen, is er dus niet. Een dergelijke centrale sturing lijkt mij overigens ook

niet wenselijk. Wel beschikt de CLB-sector over praktisch hanteerbare handleidingen (o.a. met beslisbomen, handelingsprotocollen en draaiboeken) die de CLB-medewerkers in staat moeten stellen om – in samenspraak met leerlingen, leerkrachten en ouders – om te gaan met zorgvragen vanuit de school.

Ik geef twee voorbeelden.

1. Een handleiding werd uitgewerkt door "De Leidraad", een netoverschrijdend en multidisciplinair project, dat wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid (op basis van art. 88 van het decreet CLB). Naast de thema's obesitas, depressie, druggebruik en faalangst, focust "De Leidraad" ook op ADHD. Het project, dat ook het komende schooljaar wordt voortzet, voorziet in de nodige vorming, zodat de CLB-medewerkers de beschikbare handleiding op een zinvolle manier weten te hanteren. Voor meer info kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger steeds terecht op : www.deleidraad.be
2. "Normaal begaafde leerlingen met autismespectrumstoornissen, aandachtsstoornissen, ticstoornissen, herkennen en begeleiden" (maart 2002) van het CLB van het Gemeenschapsonderwijs in Hasselt. Voor meer info kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger mailen naar : clb.hasselt@rago.be

Er is vanuit de CLB's geen specifieke vraag aan het departement Onderwijs gericht om meer gestructureerd aandacht te besteden aan de ADHD-problematiek.

Vraag nr. 113
van 13 juni 2003
van de heer MARC VAN DEN ABELEN

Subsidedossiers DIGO – Achterstand

De Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs (DIGO) verstrekt subsidies aan scholen uit het vrij, gemeentelijk en provinciaal onderwijs die willen bouwen of verbouwen.

Uit het jaarverslag 2002 van DIGO blijkt dat de jaarlijkse achterstand bij het uitbetalen van deze subsidies ook vorig jaar weer is toegenomen. In 1999 bedroeg het openstaand bedrag 480 miljoen euro, terwijl dit in 2002 al was opgelopen tot 790 miljoen euro. De wachtlijst is daarmee bijna zes keer zo hoog als het beschikbaar budget in 2002. Men kan hier dan ook spreken van een structureel

probleem bij de afhandeling van de subsidiedossiers.

Welke initiatieven worden genomen om de toenemende achterstand bij de subsidieaanvragen een halt toe te roepen ?

Antwoord

De wachtlijst van de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs bestaat uit de gecumuleerde financiële lijsten van bouw- en verbouwprojecten die de inrichtende machten hebben in gediend bij de DIGO. De "achterstand" betreft de discrepantie tussen deze lijst en de jaarlijks beschikbare begrotingsmiddelen. Deze wachtlijst is in de eerste plaats ontstaan door de besparingen op infrastructuurwerken in de jaren '80. De wachtlijst die toen ontstaan is, is nog niet weggewerkt. Hij is verder gegroeid door het verschil tussen het snel stijgend aantal dossiers enerzijds en de beschikbare begrotingsmiddelen anderzijds.

Toch zijn er onder deze legislatuur belangrijke beslissingen genomen, die een aanzet moeten zijn tot verbetering van de huidige situatie.

Zo levert de huidige Vlaamse regering een belangrijke bijkomende inspanning van 50 miljoen euro per jaar in de vorm van een supplementaire verhoging van de globale middelen voor schoolinfrastructuur. De DIGO kan dit jaar tevens rekenen op een eenmalige extra financiële injectie vanuit het Fonds ter Financiering van Eenmalige Uitgaven, namelijk 8,9 miljoen euro, waarvan 5,8 miljoen voor het leerplichtonderwijs. Daarnaast werd vanuit de VGC aan de DIGO een budget van 12,7 miljoen euro toegewezen voor de periode 2002-2004. Deze 12,7 miljoen euro komen ten goede aan de Nederlandstalige basisscholen en secundaire scholen uit het BHG (*VGC : Vlaamse Gemeenschapscommissie ; BHG : Brusselse Hoofdstedelijke gewest – red.*). Het zal natuurlijk altijd moeilijk blijven om in één inhaaloperatie de discrepantie volledig weg te werken. Op lange termijn zal dan ook blijvend bijzondere aandacht gegeven moeten worden aan schoolinfrastructuur.

In dat verband wil ik verder de aandacht van de Vlaamse volksvertegenwoordiger vestigen op enkele belangrijke evoluties.

In de eerste plaats vermeld ik de geplande oprichting van het Agion, het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs met het statuut van IVA, een intern verzelfstandigd agentschap met

rechtspersoonlijkheid en een eigen raadgevend comité. Deze entiteit heeft op het vlak van financiering of subsidiëring van infrastructuurwerken een net- en niveauoverschrijdende bevoegdheid. Daarenboven zal dit agentschap ook actief zijn op het vlak van stimulering en regie van beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking en PPS. PPS staat voor publiek-private samenwerking, waarbij bouw en beheer van scholeninfrastructuur wordt gezien als een partnership tussen de Vlaamse overheid of inrichtende machten en de private sector. Ik ben ervan overtuigd dat PPS als aanvullend beleidsinstrument een belangrijke stap in de goede richting zal betekenen.

In de uitwerking van nieuwe PPS-initiatieven kan het nieuwe "Vlaams Kenniscentrum PPS", opgericht met het decreet van 22 december 2000, van groot nut zijn. Dit centrum zal binnen de Vlaamse administratie de nodige kennis en expertise verzamelen om de Vlaamse overheid toe te laten op voet van gelijkheid met de private sector PPS-projecten op te zetten en te laten uitvoeren. Het is tevens belast met de beleidsvoorbereidende en beleidsevaluerende taken van alle PPS-projecten van de Vlaamse overheid. Het zal ook moeten instaan voor de sensibilisatie en de intermediatie van en tussen de Vlaamse overheid en de private sector.

Een verdere aanzet tot mogelijke ontplooiing van PPS-initiatieven is alvast gegeven, doordat de Vlaamse regering op 9 mei jongstleden het ontwerpdecreet met betrekking tot publiek-private samenwerking heeft goedgekeurd.

In ieder geval zal voor het uitwerken van gelijk welk nieuw initiatief een grote bereidheid tot samenwerking moeten bestaan, niet alleen met de publieke sector, maar ook netoverschrijdend. Op die manier zullen er voor ieder meer mogelijkheden kunnen en moeten komen.

Die bereidheid tot samenwerking én mijn bijzondere aandacht voor de scholeninfrastructuur wens ik langs mijn kant extra te onderstrepen. Binnen mijn kabinet heb ik namelijk aan één van mijn medewerkers de opdracht gegeven zich prioritair en uitsluitend bezig te houden met de infrastructuur- en uitrustingsproblematiek van de scholen, in samenwerking met alle betrokkenen.

Tot slot zou een aanpassing van het BTW-tarief de wachtlijst verminderen. We mogen hierbij ook niet

vergeten dat een verhoogde activiteit in de scholenbouw ook een belangrijke stimulans zou betekenen voor de bouwsector. Recentelijk heeft de Commissie voor Onderwijs van het Vlaams Parlement de federale regering, in een unanieme brief aan formateur Guy Verhofstadt, dan ook gevraagd dit tarief voor bouwen en verbouwen van scholen ook effectief te verlagen.

Vraag nr. 114
van 13 juni 2003
van de heer MARC VAN DEN ABELEN

Schoolverlaters – Deeltijds beroepssecundair onderwijs

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) volgt elk jaar schoolverlaters op zoek naar hun eerste job, en dit gedurende een termijn van één jaar nadat ze zijn afgestudeerd. De resultaten en analyses van dit onderzoek worden vervolgens gepubliceerd in een longitudinale schoolverlatersstudie.

Uit het laatste rapport, de 18de longitudinale studie juni 2001 – juni 2002, komt een merkwaardig en alarmerend gegeven naar boven.

Zo blijkt dat studenten die het deeltijds beroepssecundair onderwijs hebben doorlopen zeer zwak scoren op de arbeidsmarkt, niettegenstaande de opleiding zeer praktijkgericht is. Het doel van dit type van onderwijs is juist laaggeschoolden de kans te geven om snel tot de arbeidsmarkt toe te treden.

Zo haken veel studenten af en komen zonder diploma op de arbeidsmarkt. Degene die wel de opleiding doorloopt, heeft weinig kansen op de arbeidsmarkt. Zo is 30 % van de jongeren één jaar na het beëindigen van hun studies nog steeds werkzoekend.

1. Is de minister zich bewust van dit nijpende probleem ?
2. Heeft de minister een verklaring voor deze zwakke score van afgestudeerden uit het deeltijds beroepssecundair onderwijs ? En zo ja, wat wordt er gedaan om de beroepskansen van de studenten te verhogen ?

Antwoord

1. Allereerst dient men de populatie die terechtkomt in het deeltijds onderwijs te analyseren. Het zijn al te vaak jongeren met een geaccidenteerde schoolcarrière en/of een problematische sociale en persoonlijke achtergrond.

Vaak ook schoolmoe, niet noodzakelijk leer-moe. Hun keuze voor deeltijds onderwijs is te vaak een vlucht uit het schoolse milieu. Deze jongeren hebben specifieke begeleiding nodig. De overstap van deze heterogene populatie naar de arbeidsmarkt is niet evident.

Los van de ongunstige economische conjunctuur, die uiteraard ook afgestudeerden van het deeltijds beroepssecundair onderwijs treft, zijn er een aantal structurele factoren die aan de basis liggen van de relatief zwakkere score van de betrokken doelgroep op de arbeidsmarkt. Hierna een beknopt overzicht.

- a) Het deeltijds beroepssecundair onderwijs omvat vijftien wekelijkse lestijden, waardoor het leerprogramma beperkter is dan dat van het vrij secundair onderwijs. Dit vertaalt zich in kwalificaties die louter gericht zijn op een deelfunctie of een niche in een beroepssector.

Voor het deeltijds onderwijs vigeren derhalve een groot aantal kwalificatiebenamingen die op de overeenkomstige getuigschriften worden hernomen. De specificiteit van de opleiding maakt dat een bredere inzetbaarheid of heroriëntering op tewerkstellingsvlak minder evident is.

- b) Het deeltijds beroepssecundair onderwijs werd initieel opgestart met de bedoeling om leren en werken in alternerende vorm te organiseren. Een zinvolle invulling van de drie dagen buiten het onderwijscentrum, het zogenaamd leren op de werkvloer, moet alsnog in een kwaliteitsvolle en volwaardige opleiding uitmonden.

Intussen is gebleken dat de invulling van de tewerkstellingscomponent vaak problematisch is, niettegenstaande alle inspanningen van de centra voor deeltijds onderwijs in samenwerking met publieke en private tewerkstellingsorganisaties en de ESF-ondersteuning (*ESF: Europees Sociaal Fonds – red.*). Inzonderheid voor leerlingen die nog niet ar-

beidsrijp zijn, blijft het moeilijk een werker-
varingsplaats te vinden.

Ter illustratie : voor het schooljaar 2002-2003 is men hierin voor 53 % van de leerlingen geslaagd (in dit cijfer zijn ook brugprojecten en andere voortrajecten begrepen).

- c) Het deeltijds beroepssecundair onderwijs heeft momenteel een geëigende studiebe-
krachtiging.

De uitgereikte studie- en kwalificatiegetuig-
schriften en de attesten van verworven com-
petenties vermelden expliciet dat ze in het
deeltijds onderwijs zijn afgeleverd. In be-
paalde gevallen kan dit voor potentiële
werkgevers een in beschouwing genomen
criterium bij selectie en werving vormen ;
voor leerlingen bieden dergelijke studiebe-
wijzen alleszins geen doorstroommogelijk-
heid naar voltijds vervolgonderwijs.

- d) Toen het deeltijds beroepssecundair onder-
wijs, bijna twintig jaar geleden, werd opge-
richt, was het de opzet om zich te focussen
op een welomschreven doelgroep, namelijk
(leerplichtige) leerlingen die om allerlei re-
denen het voltijds schools onderwijssysteem
wensen in te ruilen voor een onderwijsva-
riant die in alle opzichten uiterst praktijk- en
toepassingsgericht is.

Twee decennia later dient te worden vastge-
steld dat voor velen het deeltijds onderwijs
de laatste trap is geworden in het beruchte
watervalstelsel. Vermits het van "bewuste
studiekeuze" tot "restoplossing" werd her-
leid, komen antisociaal gedrag, problema-
tisch verlet, overzitten en ongekwalificeerde
uitstroom er meer dan elders voor.

2. Er worden inderdaad inspanningen gedaan voor
deze doelgroep en er staan nog te realiseren ini-
tiatieven op de agenda.

Allereerst wil ik de nadruk leggen op de vele in-
spanningen die vanuit de centra voor deeltijds
onderwijs gebeuren om de jongeren naar de ar-
beidsmarkt te loodsen, de persoonsgebonden
begeleiding, de opvolgingen en bijsturingen van
het traject, de vele prospecties, de netwerking
die ieder centrum heeft uitgebouwd. Het zijn
bijkomende inspanningen die niet inherent zijn
aan het takenpakket en waarvoor de centra
uren vrijmaken uit het urenpakket.

Er is een extra omkadering van 0,14 uur/jongere/week die besteed dient te worden aan trajectbegeleiding. Dit is een speciale omkadering bovenop het toegekende urenpakket. Uiteraard zijn er de projecten alternerend leren en brugprojecten die jongeren helpen de overstap naar de arbeidsmarkt te realiseren. Deze projecten lopen reeds geruime tijd en hebben onmiskenbaar hun nut bewezen.

Naar aanleiding van het twintigjarig jubileum in 2004 van het deeltijds beroepssecundair onderwijs ben ik van plan om, in nauw overleg met alle betrokken onderwijsgeledingen, tijdens het laatste jaar van de lopende legislatuur een aantal maatregelen te nemen tot (re)valorisatie van het deeltijds onderwijs. Een aantal praktische afspraken werd trouwens reeds gemaakt en de eerste voorbereidselen zijn opgestart. Bepaalde van deze maatregelen zullen een goedkeuring door de Vlaamse regering behoeven, andere dienen ter beslissing aan de decreetgever te worden voorgelegd.

Concreet

- a) In aansluiting op een advies van de Vlaamse Onderwijsraad zal vanaf het schooljaar 2004-2005 ook in het deeltijds onderwijs een getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs (getuigschrift thans voorbehouden voor het voltijds onderwijs) kunnen worden verworven. De toekenning van dit getuigschrift zal aan een aantal strikte voorwaarden worden verbonden die de gelijkwaardigheid waarborgen ; ik verwijs hier onder meer naar het bereiken door de leerling van de eindtermen die voor het voltijds onderwijs (zullen) gelden en naar de noodzaak voor die leerling om een tewerkstellings- dan wel leerovereenkomst te hebben gesloten.

Bedoeld getuigschrift laat leerlingen deeltijds onderwijs toe desgewenst over te schakelen naar de derde graad van het voltijds beroepssecundair onderwijs ; daarnaast moet op het belang van de civiele effecten worden gewezen.

- b) De invulling van de drie dagen kan niet langer vrijblijvend zijn. Onderzocht wordt in welke mate het opteren voor deeltijds onderwijs kan worden gelinkt aan de verplichting om bedoelde dagen zinvol te besteden al dan niet via een voortraject.

Dit impliceert dat de privé-sector zich meer zal moeten engageren om voldoende werkervaringsplaatsen beschikbaar te stellen, maar ook en niet het minst dat de Vlaamse, de regionale en de lokale overheden en openbare diensten terzake zelf een voorbeeldfunctie dienen te vervullen.

- c) Opwaardering van het deeltijds onderwijs vergt ook aandacht voor het financieringsluik. Het op termijn aflopen van de ESF-stroom en het tijdelijk projectmatig karakter van andere middelen (zoals de trajectbegeleiding), die voor de operationalisering van de centra nochtans cruciaal zijn, zijn redenen om naar een meer structurele financiering te streven die continuïteit verzekert.

Indien leerlingen in de toekomst op vijfdaagse basis worden opgevangen, dan moet ook over een financiële inbreng vanuit andere beleidsdomeinen, zoals welzijn en cultuur, kunnen worden nagedacht.

- d) Tussen de centra voor deeltijds onderwijs, de centra voor deeltijdse vorming en de centra voor volwassenenonderwijs en het VDAB-, respectievelijk het Syntra-netwerk is een afstemming dringend nodig. (Sector)convenants, regionale technologische centra en de recentelijk opgerichte Vlaamse Dienst voor Informatie, Vorming en Afstemming (DIVA) zijn hiervoor aangewezen pistes.

Tot slot wordt enerzijds het experimenteel modulair beroepssecundair onderwijs, waarin ook het deeltijds beroepssecundair onderwijs is opgenomen, verder uitgediept en verfijnd, als onderdeel van een beleid van levenslang en levensbreed leren, en krijgt anderzijds het experiment "onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers" in het deeltijds onderwijs volop gestalte.

Vraag nr. 115
van 13 juni 2003
van de heer JOS DE MEYER

CAO VI – Gesco's

De zesde Vlaamse onderwijs-CAO bepaalt dat voor de gesubsidieerde contractuelen (gesco's) tewerkgesteld op basis van onderwijsconventie 8285 of een aanverwante conventie en die niet aan een bepaald onderwijsniveau kunnen worden toegewe-

zen, een geëigende oplossing uitgewerkt zal worden.

1. Op mijn vraag nr. 14 van 24 oktober 2002 (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 6 van 18 december 2002, blz. 1262) antwoordde de minister dat de gesco's van de conventie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest onder zulke "aanverwante conventie" vallen. De minister verklaarde toen dat er een eerste informeel overleg is geweest met toenmalig Vlaams minister Vanhengel van Brusselse Aangelegenheden en dat er nieuw overleg zou zijn, maar dan in het bijzijn van de bevoegde Brusselse minister van Arbeid en Tewerkstelling.

Mag ik van de minister vernemen of dat overleg er inmiddels is geweest en zo ja, wanneer en welke resultaten dit heeft opgeleverd ?

Zal er op 1 september 2003 een regularisatie gebeuren ? Zo ja, hoe zal deze gebeuren ? Zo nee, hoe komt het dat dit dossier zo lang aansleept ? Zal er nog een oplossing zijn tegen 1 september 2003 ?

2. De personeelsleden die onder onderwijsconventie 8285 vallen en die in het onderwijs tewerkgesteld zijn, zijn op 1 januari 2002 contractuelen geworden die bezoldigd worden door het departement Onderwijs. Er is bepaald dat ze op 1 september 2003 ingeschoven worden in de decreten "rechtspositie".

Welke maatregelen zijn er dienaangaande al genomen ?

Hebben deze maatregelen betrekking op alle gesco's die in het onderwijs tewerkgesteld zijn en die vallen onder conventie 8285, of zijn er nog andere waarvoor er nog geen maatregelen werden genomen ? Zo ja, over welke personeelsleden gaat het dan concreet ?

3. Er zijn ook nog personeelsleden die vallen onder onderwijsconventie 8285, maar die niet tewerkgesteld zijn in het onderwijs.

Waar zijn deze personeelsleden juist tewerkgesteld en over welke aantallen gaat het ?

Welke geëigende oplossing wordt voor hen uitgewerkt ?

Tegen wanneer zal dit gebeuren ?

Antwoord

1. Het geplande overleg met de bevoegde minister van Brusselse Aangelegenheden heeft plaatsgevonden op het niveau van de kabinetten. Hierover kan ik meedelen dat de voor gesco's op basis van de betrokken conventie niet worden afgebouwd en niet worden overgeheveld naar de onderwijsbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse overheid kan maar organiek en structureel voorzien in betrekkingen in de onderwijssector, als ook de bijhorende middelen structureel en blijvend in het bereik komen van de Vlaamse overheid. Voor de operatie van de – grootste – groep gesco's van de conventie 8285 is deze overheveling, zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger weet, tot stand gebracht. Weliswaar krijgen vanaf 1 september 2003 alle Vlaamse basisscholen een organieke puntenenveloppe voor administratieve ondersteuning. Op basis van deze punten kunnen organieke betrekkingen worden ingesteld, ook in de Brusselse scholen.

In het decreet betreffende de hertekening van het onderwijslandschap basisonderwijs werd een bepaling ingeschreven die inhoudt dat ook de gesubsidieerde contractuele personeelsleden – dus ook die welke werkzaam zijn op basis van de conventie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – een aantal rechten verwerven waardoor zij bij voorrang kunnen aangesteld worden in het nieuwe ambt van administratief medewerker in het basisonderwijs.

Zoende kan worden gesteld dat voor de betrokken gesubsidieerde contractuele personeelsleden, de uitvoering van CAO VI is gerealiseerd in zoverre het behoort tot de bevoegdheid van de Vlaams minister van Onderwijs en Vorming.

2. Omtrent de situatie van de contractuelen ten laste van het departement Onderwijs (voorheen gesco's van de conventie 8285) die zijn tewerkgesteld in een gefinancierde en gesubsidieerde instelling van het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de CLB's, werden eveneens de nodige maatregelen opgenomen in het decreet betreffende de hertekening van het onderwijslandschap in het basisonderwijs.

Voor de personeelsleden die in juni 2003 in dienst zijn als contractueel personeelslid ten laste van het departement Onderwijs in een gefinancierde of gesubsidieerde instelling van het basisonderwijs of secundair onderwijs, of in een gefinancierd of gesubsidieerd CLB, worden de

diensten gepresteerd als CODO beschouwd als dienstanciënniteit en als ambtsanciënniteit voor het betrokken ambt met dien verstande dat een personeelslid op basis van deze diensten een dienstanciënniteit van maximaal 720 dagen kan verwerven (*codo : contractuelen departement Onderwijs – red.*). Voor de personeelsleden die als CODO werkzaam waren in het basisonderwijs en/of secundair onderwijs, worden deze diensten ook beschouwd alsof ze gepresteerd werden in het nieuwe ambt van beleidsmedewerker in het basisonderwijs.

Door de omzetting van de contractuele prestaties naar statutaire diensten kunnen zij die over een periode van drie schooljaren 720 dagen ambtsanciënniteit verwerven, vanaf 1 september 2003 worden aangesteld als tijdelijke van doorlopende duur en al op 1 januari 2004 vast benoemd worden in het nieuwe ambt.

De betrokken personeelsleden kunnen zich nog tot 15 augustus 2003 kandidaat stellen voor een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur.

3. Ten slotte zijn er nog CODO-personeelsleden tewerkgesteld bij de centraliserende instanties (koepels) en op het departement onderwijs.

Het gaat over ongeveer 30 FT die tewerkgesteld zijn op het departement Onderwijs. Voor deze personeelsleden wordt er een oplossing gezocht in het kader van een beter bestuurlijk beleid.

Op de koepelorganisaties worden ongeveer 90 FT CODO-personeelsleden uitbetaald. Omdat deze personeelsleden vindt momenteel overleg plaats met de koepels.

**Vraag nr. 120
van 20 juni 2003
van de heer JAN LOONES**

Kerntakendebat – Gestructureerd overleg

Op 25 april 2003 ondertekenden de Vlaamse overheid, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een bestuursakkoord. Dit akkoord rondt de eerste fase van het kerntakendebat af.

Daarbij werd vastgesteld dat het kerntakendebat een permanent proces is, waarbij op veranderende processen moet worden ingespeeld, en gaten die er nog zijn, moeten worden ingevuld (Lokaal 1 – 15 juni 2003).

Daarom werd concreet afgesproken dat er per minister een gestructureerd overleg komt tussen de drie partners. De ministers hebben dus de opdracht op geregelde tijdstippen de VVP en de VVSG uit te nodigen om de regelgeving te bekijken, om gaten te dichten, enzovoort.

1. Wanneer nodigt de minister voor de eerste maal de VVP en de VVSG uit voor een gestructureerd overleg ?
2. Met welke frequentie zal dit gestructureerd overleg plaatsvinden ?

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 39 ; Landuyt nr. 79 ; Vanderpoorten nr. 120 ; Van Mechelen nr. 136 ; Van Grembergen nr. 184 ; Bossuyt nr. 344 ; Sannen nr. 206 ; Byttebier nr. 217 ; Ceysens nr. 115 ; Keulen nr. 11).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken.

**Vraag nr. 124
van 27 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Franstalige faciliteitenscholen – Vakantieregeling

Kan de minister meedelen of zij voor het schooljaar 2003-2004 reeds aanvragen heeft binnengekregen van scholen van het Franstalig faciliteitenonderwijs in Vlaanderen in verband met mogelijke afwijkingen van de normale vakantieregeling van de Vlaamse Gemeenschap ?

Wanneer worden deze aanvragen eventueel behandeld ?

Gaat de minister ervan uit dat in principe niet kan worden afgeweken van de normale vakantieregeling van de Vlaamse Gemeenschap ?

Antwoord

Ingevolge de besluiten van de Vlaamse regering van 17 april 1991 en van 31 augustus 2001 die de vakantieperiodes voor de scholen van de Vlaamse gemeenschap vastleggen, kunnen inrichtende

machten/schoolbesturen van individuele scholen afwijken van de data van de centraal vastgelegde vakantieperiodes. De afwijking mag niet tot gevolg hebben dat het normaal aantal lessen op schooljaarbasis wordt verminderd en bovendien moeten deze wijzigingen het voorwerp uitmaken van een overleg op de school.

Voor het schooljaar 2003-2004 zijn er geen aanvragen ingediend tot afwijking voor basisscholen. Principieel ga ik ervan uit dat van de vastgelegde vakantie periodes enkel kan worden afgeweken indien hiertoe gegronde redenen bestaan.

Voor het vorig schooljaar werden er in het basisonderwijs afwijkingen toegestaan in de volgende scholen :

- Gemeentelijke basisschool – Hebronlaan 17 – 1950 Kraainem
- Gemeentelijke basisschool – Vredelaan 25 – 1640 St.-Genesius-Rode
- Vrije basisschool – Eikenlaan 13 – 1640 St.-Genesius-Rode
- Gemeentelijke basisschool – Bosweg 9-11 – 1970 Wezembeek-Oppem
- Gemeentelijke basisschool – Winkelstraat 56 – 1780 Wemmel
- Gemeentelijke basisschool – Van Lishoutstraat 17 – 1630 Linkebeek.

Voor het secundair onderwijs bepaalt de regelgeving op de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs (besluit van de Vlaamse regering van 31 augustus 2001), in werking getreden vanaf het schooljaar 2001-2002, dat de inrichtende macht van elke school zelf beslist om eventueel af te wijken van de standaardvakantie- en verlofregeling (voor leerlingen). Dit past in de vastlegging van het jaarlijks organisatie-model, na inspraak van ouders, leerlingen en personeel. Voorwaarde is wel dat het normaal aantal lessen op jaarbasis dient te worden gegarandeerd en dat elke leerling hoe dan ook in de periode juli/augustus ten minste vier aaneensluitende weken vakantie geniet. In tegenstelling tot vroeger moeten afwijkingen dus niet meer aan het departement worden aangevraagd.

Het is de onderwijsinspectie, in het kader van de schooldoorlichtingen, die later nagaat of eventuele afwijkingen die werden ingevoerd, opportuun zijn. Is dit niet het geval, dan zal de inrichtende macht

samen met de inspectie naar een alternatieve regeling zoeken (is in de praktijk veeleer uitzonderlijk).

Het departement Onderwijs heeft op dit ogenblik nog geen precies zicht op het aantal gevallen waar afgeweken wordt in het secundair onderwijs.

Vraag nr. 127
van 27 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Secundaire scholen – Afvalbeleid

Twee jaar geleden bleek uit een onderzoek gedaan door Klasse dat elke leerling in het middelbaar onderwijs jaarlijks 100 kilogram afval produceert. De Vlaamse secundaire scholen produceren 46 ton afval per jaar.

1. Welke richtlijnen zijn er gegeven teneinde de scholen te overtuigen de afvalproblemen structureel aan te pakken ? Wat zijn de resultaten hiervan ?
2. Uit de gegevens van twee jaar geleden bleek dat een derde van de scholen niets onderneemt om de afvalberg te verminderen.

Hoeveel scholen – procentsgewijs – ondernemen vandaag nog steeds niets om de afvalberg te verminderen ? Wat is de reactie van de minister terzake ?

3. Handelaars in drankautomaten willen vaak dat scholen zelf hun verpakkingsproblemen oplossen en staan niet te springen om verpakkingen terug te nemen. Daarom krijgen scholen van bedrijven vaak aanlokkelijke voorstellen om toch voor wegwerpverpakking te kiezen.

Wat is hier de stand van zaken ? Welke stimuli zijn er aan de scholen gegeven vanuit het departement van de minister om hun de kracht te geven aan deze druk te weerstaan ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Sannen (vraag nr. 216) en Vanderpoorten (nr. 127).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking.

Vraag nr. 128
van 27 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Milieu-project Groene School – Evaluatie

Scholen die werk maken van milieuzorg produceren gemiddeld meer dan de helft minder afval. Dat kan onder meer via het project Groene School, een project speciaal ontwikkeld voor secundaire en hogescholen.

1. Welke initiatieven zijn er in dit kader ondersteund in de voorbije schooljaren ?

Welke criteria werden er opgelegd om in aanmerking te komen ?

Op welke wijze is de selectie gebeurd ?

2. Welke aandachtsvelden kregen de voorkeur vanuit de keuze van de scholen ?
3. Wordt er gewerkt aan een bestendiging van dit project ? Zo ja, op welke wijze wordt dit gestimuleerd ?
4. Hoeveel financiële middelen worden er per schooljaar vrijgemaakt ter ondersteuning van dit project ?
5. Kan de minister per provincie een indeling maken van de scholen die in het kader van dit project werden uitgekozen ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Sannen (vraag nr. 217) en Vanderpoorten (nr. 128).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking.

Vraag nr. 129
van 27 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Schoolhygiëne – Stand van zaken

In het verleden scoorden de scholen in Vlaanderen slecht op het vlak van schoolhygiëne. De scholen

werden door het tijdschrift Klasse opgeroepen om een beleidsplan voor hygiëne op te stellen.

Uit een enquête was gebleken dat er in geen enkel ander land in West-Europa minder toiletten op school zijn dan in ons land. Daarenboven zijn er in minstens 20 procent van de scholen geen voorzieningen om de handen te drogen.

1. Welke maatregelen zijn er inmiddels genomen om de situatie te verbeteren ?
2. Hoeveel scholen hebben een beleidsplan voor hygiëne opgesteld en dit meegedeeld aan de minister ? Kan zij een indeling per provincie geven ?

Wat waren de algemene verzuchtingen ?

3. Er zijn scholen die het initiatief hebben genomen om de kinderen een betere toilethygiëne aan te leren.

Worden deze scholen bijkomend ondersteund ? Zo ja, op welke wijze ?

4. De financiële toestand van vele scholen bemoeilijkt een goede hygiëne.

Op welke wijze werd hieraan tegemoetgekomen ?

Antwoord

In algemene zin kan er op gewezen worden dat de onderwijsoverheid via de doorlichtingen van de scholen ook toeziet op de wijze waarop de reglementaire verplichtingen inzake welzijn op het werk, veiligheid, gezondheid en hygiëne in de scholen worden uitgevoerd.

De onderwijsinspectie hanteert daarbij een specifiek instrument, de zogenaamde "dynamische inspectie-index". Deze index is een instrument dat toelaat iedere school te controleren m.b.t. de bovenvermelde aspecten van veiligheid, gezondheid, welzijn en hygiëne. De index is opgebouwd rond vier grote indicatoren, met name interne organisatie van het welzijnsbeleid, de arbeids- en leermiddelen, de leer- en werkomgeving en de hygiëne en de gezondheid.

Bij de beoordeling hanteert de inspectie een 5-punten-schaal, waarbij de quotatie 0 onmiddellijke actie impliceert, de quotatie 1 een actie vergt binnen een beperkte tijd en de quotatie 2 integratie van de inbreuken vereist in het actieplan.

Op basis van de informatie die via dit specifiek instrument wordt verworven, kan ingegaan worden op de concrete vragen.

1. Concrete maatregelen ter verbetering van de situatie: het veralgemeend gebruik door de inspectie van de boven beschreven inspectie-index in het leerplicht- en het volwassenenonderwijs heeft geleid tot grotere waakzaamheid en tot meer directe acties.
2. Er bestaat geen inventaris van scholen die een specifiek beleidsplan voor hygiëne hebben opgesteld. Dergelijk beleidsplan is immers reglementair niet verplicht. Het tijdschrift Klasse heeft deze suggestie wel gelanceerd, maar dit betekent niet dat scholen terzake een verplichting zouden hebben.

Zoals evenwel uit de inleiding op dit antwoord blijkt, wordt wel toegezien in welke mate een coherent welzijnsbeleid (met daarin ook een beleid voor schoolhygiëne) wordt gevoerd, wat o.m. een globaal welzijnsplan impliceert.

3. Er wordt geen bijkomende ondersteuning gegeven aan scholen die op het vlak van schoolhygiëne specifieke acties ondernemen die verder gaan dan wat binnen het normale leerproces van hen verwacht mag worden. Het spreekt evenwel voor zich dat dergelijke acties niet ongemerkt voorbijgaan: ze worden in principe uitdrukkelijk vermeld in de doorlichtingsverslagen van de inspectie.

Aangezien deze verslagen publiek zijn, impliceert de vermelding van dergelijke initiatieven een publieke erkenning en waardering.

4. De inspanningen van de voorbije jaren op het vlak van financiering en subsidiëring van scholen moeten het mijns inziens voor de scholen mogelijk maken hun dagelijkse verplichtingen inzake schoolhygiëne na te komen. De wijze waarop de werkmiddelen door de school worden aangewend, behoort evenwel tot haar autonomie: het is niet de rol van de overheid daarbij sturend op te treden.

De inspanningen die de overheid de voorbije jaren heeft geleverd om de financiering en subsidiëring van de zwaardere infrastructuurwerken te verbeteren, creëren mijns inziens eveneens voldoende waarborgen voor scholen om hun verplichtingen inzake infrastructuur voor hygiëne na te komen.

**Vraag nr. 130
van 27 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN**

Kinder- en Jongerentelefoon – Proefproject Knokke-Heist

Begin 2002 heeft de Gezinsbond een proefproject gestart in alle lagere en secundaire scholen van Knokke-Heist waarbij de school-gsm centraal staat. Jongeren die op school gepest worden, met acute aanvallen van emotionele of psychologische problemen zitten, enzovoort, kunnen met een vlotte druk op de gsm-toets terecht bij het luisterend oor van de gespecialiseerde Kinder- en Jongerentelefoon.

1. Heeft de minister kennis van dit project? Wordt dit project mee door de minister ondersteund?
2. Heeft de minister kennis van de evaluatie van dit project door de Gezinsbond? Wat zijn de resultaten?
3. Bestaan er plannen om dit project over heel Vlaanderen uit te breiden?
4. Welke inspanningen zijn er eventueel geleverd vanuit het departement van de minister om dit nummer gratis toe te kennen?

Antwoord

In februari 2002 startte de Gezinsbond – afdeling Westkapelle – een proefproject met de naam "Een luisterend oor, een helpende stem". De Kinder- en jongerentelefoon werkte samen met alle basis- en secundaire scholen van de gemeente Knokke-Heist. Het project duurde vijf maanden en had als doelstelling de Jongerentelefoon beter bereikbaar te maken voor de jongeren. Op de scholen werd, tijdens de pauzes, een gsm ter beschikking gesteld van de kinderen. Hiermee konden zij de Jongerentelefoon bellen in geval van problemen. De onderliggende idee was dat kinderen en jongeren over voldoende privacy moeten kunnen beschikken om naar deze hulpverleningsdienst te bellen. Na de schooluren, wanneer alle gezinsleden thuis zijn, zou deze privacy niet voldoende gegarandeerd zijn.

De resultaten waren overwegend positief. Jongeren die van op school belden, werden minder gestoord en konden langer bellen dan degenen die 's avonds contact opnamen met de Jongerentelefoon.

De Gezinsbond uit Westkapelle was initiatiefnemer van dit lokale project. Mijn administratie participeerde niet bij de uitwerking ervan. Er bestaan ook geen plannen voor verdere uitbreiding over heel Vlaanderen.

Vraag nr. 131
van 27 juni 2003
van de heer JAN LOONES

Kosteloos onderwijs – Beleid

In zijn Beleidsproject anno 2003 vraagt de Gezinsbond speciale aandacht voor kosteloos onderwijs. De Bond is van oordeel dat de werkingsmiddelen van de scholen voldoende moeten zijn om de kosteloosheid te realiseren, en dat ze dan ook stapsgewijs moeten worden verhoogd.

Wat het kleuter- en basisonderwijs betreft, eist de Bond dat alles gratis is wat nodig is om de eindtermen te realiseren, of door de school wordt verplicht. Daarom moet in een eerste fase (september 2005) essentieel schoolmateriaal gratis zijn, en dienen in een tweede fase (september 2006) de bijdragen voor sport en cultuur te worden afgeschaft. Gebruik van infrastructuur (bv. reftergeld) mag niet aan de ouders worden doorgerekend.

Wat het secundair onderwijs betreft, eist de Bond dat de school- en werkboeken en fotokopieën gratis zijn (september 2007). Analooq aan de sterk uiteenlopende kosten in de richtingen van het TSO (technisch secundair onderwijs) en het BSO (beroepssecundair onderwijs), moeten de werkingsmiddelen worden verhoogd, aldus de Bond, en zeker wanneer nieuwe wet- of decreetgeving extra kosten voor de school met zich meebrengt.

1. Sluit het Beleidsproject van de Gezinsbond inzake kosteloos onderwijs aan bij de beleidsdoelstellingen van de minister ?
2. Worden de werkingsmiddelen daartoe in fasen verhoogd ?
3. Gaat de minister ervan uit dat het gebruik van infrastructuur niet mag doorgerekend worden aan de ouders ?

Antwoord

Wat het basisonderwijs betreft, sluit mijn standpunt inzake kosteloos onderwijs duidelijk aan bij het Beleidsproject van de Gezinsbond, in die zin dat

alles wat noodzakelijk is voor het bereiken van de eindtermen en essentieel schoolmateriaal is, volledig gratis moet zijn. Of bijdragen m.b.t. sport en cultuur kunnen gevraagd worden, hangt ervan af of de sport- of cultuuractiviteiten nodig zijn om de eindtermen te bereiken. Indien dit het geval is, dan moeten ook deze kosteloos zijn. Voor extra sport en cultuur (niet binnen de eindtermen) kan wel een bijdrage aan de ouders gevraagd worden. Het is steeds de Commissie Zorgvuldig Bestuur die in individuele situaties/betwistingen een oordeel zal moeten vellen.

In het secundair onderwijs is enkel de toegang kosteloos (cf. Mozaïekdecreet). Voor bepaalde onderwijsactiviteiten en voor didactisch materiaal mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Ook fotokopieën, schoolboeken en werkboeken vallen hieronder. Bij deze kosten dient het evenwel te gaan om effectieve, aantoonbare en verantwoordbare kosten die in een evenwichtige verhouding tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs staan.

Wat het aanrekenen van kosten m.b.t. het gebruik van de infrastructuur betreft, wens ik opnieuw te verwijzen naar de uitspraken van de Commissie Zorgvuldig Bestuur. Het is immers deze Commissie die (in uitvoering van Onderwijsdecreet XIII) opgericht is om vragen en klachten omtrent deze thema's te behandelen. De Commissie Zorgvuldig Bestuur oordeelt bijvoorbeeld dat een bijdrage voor het gebruik van het eigen zwembad van de school aan de ouders gevraagd mag worden. Een bijdrage vragen voor het gebruik van de refter of sporthal tijdens de schooluren daarentegen mag niet. De Commissie Zorgvuldig Bestuur beschouwt dit als een indirect inschrijvingsgeld en dat kan dus niet gevraagd worden.

Wat betreft het secundair onderwijs is de situatie verschillend van die van het basisonderwijs. Voor het secundair onderwijs is, in tegenstelling tot het basisonderwijs, alleen de toegang kosteloos. In het basisonderwijs mag niet alleen geen direct of indirect inschrijvingsgeld gevraagd worden, maar mogen ook geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te bereiken of om een ontwikkelingsdoel na te streven.

Onder meer rekening houdende met het feit dat dergelijke bijdragen niet mogen gevraagd worden aan ouders van leerlingen in het basisonderwijs, zijn de werkingsmiddelen m.b.t. het basisonderwijs dan ook de afgelopen jaar gefaseerd verhoogd.

Daarnaast is er nog een groeipad uitgetekend tot 2006.

De afgelopen jaren kreeg het basisonderwijs al een flinke financiële injectie door de zogenaamde Polder- en Tivoli-akkoorden. Het Polderakkoord van eind '97 voorzorg in een stijging van de werkingsmiddelen voor het basisonderwijs met 29,75 miljoen euro (1,2 miljard BEF) tegen 2007. Het daaropvolgende Tivoli-akkoord bepaalde dat de stijging van het werkingsbudget 76,92 miljoen euro (3,103 miljard BEF) zou bedragen, gespreid over de begrotingsjaren 1998-2006 (d.w.z. een hoger bedrag en sneller dan voorzien in het Polderakkoord). Daarnaast gebeurde er ook nog een verhoging via CAO V en CAO VI. De totale middeleninjectie in 2006 voor het basisonderwijs zal 121,534 miljoen euro (4,903 miljard BEF) bedragen.

**Vraag nr. 132
van 27 juni 2003
van de heer JOHAN SAUWENS**

Topsportscholen – Opleidingskosten

Momenteel bieden negen Vlaamse scholen de studierichting Topsport aan in het algemeen secundair onderwijs (Wetenschappen-Topsport) en het technisch secundair onderwijs (Topsport) in verschillende sportdisciplines. Indien de leerling voldoet aan de voorwaarden om de studierichting Topsport te volgen, blijkt de kostprijs evenwel een drempel te zijn.

Kan de minister aan de hand van het bijgevoegde model meedelen wat een leerling die de studierichting Topsport tijdens het schooljaar 2002-2003 volgt, betaalt aan schoolgeld ?

Sporttak	Studiejaar	Verplaatsingskosten eigen aan de sporttak	Kosten sportmateriaal	Trainerskosten	Kosten van medische en paramedische begeleiding	Kosten voor aangepaste sportvoeding	Kosten voor deelname aan stages
----------	------------	---	-----------------------	----------------	---	-------------------------------------	---------------------------------

Antwoord

Als bijlage gaat een overzicht van wat een leerling die de studierichting Topsport tijdens het schooljaar 2002-2003 volgt, betaalt aan schoolgeld.

Bijlage

School	Sporttak	Verplaatsingskosten eigen aan de sporttak	Kosten sportmateriaal	Trainerskosten	Kosten van medische en paramedische begeleiding	Kosten voor aangepaste sportvoeding	Kosten voor deelname aan stages	
KA Mortsel	Windsurfen	1000	2000	0	200	200	0	
KA Mortsel	Zeilen	1500	3500	0	200	200	0	
OLV Vilvoorde	Volley	446,21	100	0	Max. 143	107,25	0	
KA II Hasselt	Atletiek	0	150	0	0	0	600	
KA II Hasselt	Handbal	0	75	0	259	1	260	
KA II Hasselt	Paardrijden	0	6000	niet verplicht	500(vee-arts)	0	0	
Ter Bocht Meulebeke	Voetbal	0	260	0	58	0	150	
SHIM Merksem	Voetbal	0	300	0	0	0	0	
SHIM Merksem	Basket	0	150	0	0	0	0	
SHIM Merksem	Judo, acro, ski, zwemmen,	0	0	0	0	0	0	
KA Mortsel	Tennis	Voor KA Mortsel zijn geen uitgesplitste gegevens beschikbaar. In totaal gaat het om 4000 euro per schooljaar ten laste van de ouders, hierin begrepen internaat, maaltijden, trainingen, buitenlandse toernooien en sportmedische screening. Niet inbegrepen zijn medische kosten, tennisrackets en besnaringen, tenniskledij.						
KA Leuven	Tafeltennis	0	0	0	0	0	0	
KA Leuven	Voetbal	0	250	0	45	0	200	
Don Bosco Zwijnaarde	Voetbal	0	261,66	0	90	0	200	
KA Gent	Atletiek	Voor KA Gent – Atletiek zijn geen uitgesplitste gegevens beschikbaar. Het gaat om 750 euro voor kledij en stages.						
KA Gent	Voetbal	0	350	0	100	0	200	
KA Gent	Wielrennen	0	0	0	0	0	0	
KA Gent	Gymnastiek	Voor KA Gent – Gymnastiek, schooljaar 2002-2003 waren er géén kosten ten laste van de ouders.						
St.-Jan Berchmans Genk	Golf	0	0	0	54,6	680 (algemeen logistiek)	0	
St.-Jan Berchmans Genk	Voetbal	0	223 (veldspeler) 275 (doelwachter)	0	54,6	680 (algemeen logistiek)	200	

(KA : Koninklijk Atheneum ; OLV : Onze-Lieve-Vrouw ; SHIM : Stedelijk Handelsinstituut Merksem – red.)

Er werd geen onderscheid gemaakt tussen de respectieve leerjaren, gezien er géén verschil in de kosten bestaat.

Vraag nr. 133
van 4 juli 2003
van de heer GILBERT VANLEENHOVE

Assistent-onderzoekers hogescholen – Bedrijfsvoorheffing

In het Belgisch Staatsblad van 31 december 2002 verscheen de programmawet van 24 december 2002. Het artikel 385 beoogt het wetenschappelijk onderzoek aantrekkelijk te maken door de onderwijsinstellingen gedeeltelijk vrij te stellen van storting van de bedrijfsvoorheffing aan de Schatkist.

Universiteiten en hogescholen die bezoldigingen uitbetalen of toekennen aan assistent-onderzoekers enerzijds, en het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek alsmede het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen die bezoldigingen uitbetalen of toekennen aan postdoctorale onderzoekers anderzijds, zijn krachtens het artikel 270, 1° van het Wetboek der Inkomstenbelastingen 1992, bedrijfsvoorheffing verschuldigd op die bezoldigingen.

De programmawet stelt nu die instellingen vrij van storting aan de Schatkist voor 50 % van de bedrijfsvoorheffing. Ze moeten wel 100 % van de bedrijfsvoorheffing op die bezoldigingen inhouden.

Om de vrijstellingen te verkrijgen, moet de werkgever in zijn aangifte in de bedrijfsvoorheffing het bewijs leveren dat de betrokken werknemers effectief tewerkgesteld zijn als assistent-onderzoekers of postdoctorale onderzoekers gedurende de periode waarop die aangifte in de bedrijfsvoorheffing betrekking heeft. De Koning bepaalt de wijze waarop dat bewijs wordt geleverd.

De gunstmaatregel treedt in werking met ingang van 1 oktober 2003.

1. In tegenstelling tot voor de universiteiten houdt het departement Onderwijs voor de hogescholen reeds zelf de bedrijfsvoorheffing af bij de betaling van de statutaire assistent-onderzoekers.

Welke praktische werkwijze wordt dan toegepast opdat de hogescholen over de niet-gehouden bedrijfsvoorheffing kunnen beschikken ?

2. Is er al een koninklijk besluit (KB) tot vaststelling van de wijze waarop het bewijs van tewerkstelling wordt geleverd ?

Zo neen, wat is de stand van zaken ?

Antwoord

1. De afdeling Hogescholen van het departement Onderwijs zal de hogescholen vragen om op periodieke basis de nominatieve lijst van de assistent-onderzoekers te bezorgen. Vijftig procent van de bedrijfsvoorheffing van deze personeelsleden zal worden afgehouden van het totale bedrag aan bedrijfsvoorheffing dat het departement Onderwijs stort aan het Ministerie van Financiën. Het departement Onderwijs zal op periodieke basis deze afgehouden bedrijfsvoorheffing bezorgen aan de betrokken hogescholen.

De technische modaliteiten inzake deze procedure zijn momenteel in voorbereiding. De uitvoering zal hoe dan ook kunnen gebeuren vanaf 1 oktober 2003.

2. Het ontwerp van koninklijk besluit dat de wijze vaststelt waarop het bewijs van tewerkstelling moet worden geleverd, bevindt zich in een finale fase.

De federale regering zal normaliter dit ontwerp van koninklijk besluit goedkeuren in de loop van september 2003.

Vraag nr. 135
van 4 juli 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Griekse school Brussel – Nederlands

De Helleense gemeenschap is een gemeenschap die goed vertegenwoordigd is in ons land en meer bepaald in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest. Zij beschikken over een eigen school, in gebouwen verspreid over de gemeenten van het Brusselse gewest, waar een honderdzestigtal leerlingen op reguliere basis ingeschreven is in het basis- en secundair onderwijs. Een duizendtal leerlingen volgt er op vrijwillige basis ook taal- en cultuurlessen. Daarnaast is er ook, ter informatie, een zestigtal Belgische leerlingen ingeschreven voor het leren van de Griekse taal.

In dit Grieks regulier onderwijs worden de talen Frans en Engels onderwezen. Het Nederlands wordt er nog niet gegeven. Nochtans beseffen meer en meer Griekse ouders en verantwoordelijken hoe belangrijk het is ook het Nederlands te beheersen. Wie op de arbeidsmarkt in België tweetaalig is, heeft een streepje voor en dat weet die gemeenschap ook. Zij zijn op zoek naar een moge-

lijkheid om ook het Nederlands als vak in te schakelen in hun lessenrooster.

Voor de Vlaamse gemeenschap zou de opening naar de Griekse gemeenschap een meerwaarde kunnen betekenen. We kunnen ons inderdaad verheugen over deze interesse voor onze taal en cultuur.

1. Werden er via de Vlaamse regering reeds contacten gelegd met de Griekse gemeenschap in Brussel of worden die in het vooruitzicht gesteld ?
2. Bestaat de mogelijkheid om het Nederlands als vak op te nemen in het lessenrooster van de Griekse school ?

Zo ja, kunnen leerkrachten van de Vlaamse Gemeenschap dan aangesproken worden om er les te geven ?

Antwoord

De Griekse gemeenschap van Brussel werd, volgens de door hen verstrekte informatie, in 1945 opgericht. Hoewel er in de hoofdstad zo'n 10.000 Grieken wonen, zijn er slechts 1300 (betalende) leden. Andere Griekse Gemeenschappen in België zijn die van Charleroi en omstreken en de gemeenschappen in de provincie Limburg, die dan ook onder het Vlaams bevoegdheidsterritorium vallen. Daarnaast zijn er nog talrijke Griekse verenigingen (bv. dansgroepen, ...) die op hun beurt een link hebben met een bepaalde gemeenschap. Vorig jaar (2002) werd er het Grieks-Belgisch cultureel centrum 'Politeia' opgericht in Brussel, dat als doel heeft de culturele banden tussen België en Griekenland te versterken.

Nergens wordt er over Vlaanderen in het bijzonder gesproken. Men mag echter niet vergeten dat de traditionele migratiestromen zich hebben afgespeeld in een periode waarin België nog geen federale staat was. Vandaar dat de banden zich voornamelijk op landelijk vlak concentreren. In de praktijk komt het erop neer dat de (Griekse) gemeenschappen en verenigingen zich lokaal oriënteren. Concreet betekent dit dat vooral de gemeenschappen in Limburg (bovendien verenigd in een federatie) zich naar Vlaanderen richt, terwijl de gemeenschappen in Wallonië en in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest gericht zijn op het Franstalige sociaal-culturele leven.

Wat nu de officiële contacten van de Vlaamse regering betreft, wordt sinds 2000 het Forum van etnisch-culturele minderheden door de Vlaamse overheid erkend als officiële gesprekspartner en vertegenwoordiger van de doelgroep uit het minderhedenbeleid, zijnde de allochtonen, de vluchtelingen en de woonwagenbewoners. Het Forum ontwikkelt gezamenlijke visies en standpunten voor alle materies die deze etnisch-culturele minderheden aanbelangen en communiceert deze naar de verantwoordelijke beleidsmakers. Omgekeerd brengt het Forum het beleid naar haar achterban en het zet hen aan tot actieve participatie.

Op Vlaams niveau zijn momenteel 14 allochtone landelijke verenigingen (of federaties) erkend in het kader van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Deze 14 landelijke verenigingen zijn vandaag, en voorzover ons bekend, de enige gestructureerde netwerken van allochtone verenigingen die min of meer op Vlaams, landelijk, niveau opereren.

Bij deze 14 federatie ontbreekt een Grieks equivalent. Er worden dus niet rechtstreeks contacten gelegd met een allochtone vereniging of gemeenschap, maar via het Forum treedt men als overheid in dialoog met 'federaties' van allochtone verenigingen. Deze werking biedt de Vlaamse overheid de mogelijkheid om een eenvormig beleid te kunnen voeren. Dit neemt echter niet weg dat er op lokaal (Vlaams) niveau goede en veelvuldige contacten zijn met (een deel van) de Griekse gemeenschap. Meer uitleg hierover kan mijn collega bevoegd voor Welzijn, mevrouw Adelheid Byttebier, zeker verschaffen.

Volgens de Vlaamse onderwijsstatistieken 2001-2002 zijn er 1029 erkende scholen van het voltijds secundair onderwijs (918 gewoon en 111 buitengewoon). Erkenning houdt in dat de school diploma's uitreikt die door de overheid officieel erkend worden. Verder dienen de leerlingen van die school een bepaald studiepeil te bereiken. In het secundair onderwijs betekent dit, naast het behalen van de eindtermen, een basisvorming die uit een minimum aantal verplichte vakken bestaat. Het vak Nederlands is daar één van. Om erkend te worden, kan een school een aanvraag hiertoe indienen bij de administratie van het departement Onderwijs. Wat de subsidiëring betreft: deze kan een school ontvangen wanneer aan een aantal criteria wordt voldaan. In de eerste plaats moet de school erkend zijn (dus geen privé-school), verder moet er bijvoorbeeld een minimum aantal leerlingen gerespecteerd worden. Indien een school gesubsidieerd wordt, dan worden ook de leerkrachten door de Vlaamse Gemeenschap betaald.

De Griekse school waarover sprake is, is een privé-school. Hierover worden binnen het departement Onderwijs geen gegevens bijgehouden. We hebben wel weet van twee Griekse secundaire scholen, zijnde de "Ecole Grecque de Bruxelles" (Avenue Hélicoptère 46, 1000 Brussel) en het "Greek Lyceum Gymnasium" (Rue Molenbeek 122, 1020 Brussel). Indien privé-scholen (zeker in het Brussels) het vak Nederlands in het lessenrooster willen opnemen, kan dat alleen maar worden aangevraagd. Zolang de school echter een privéschool blijft, kunnen er geen leerkrachten vanuit de Vlaamse Gemeenschap worden gesubsidieerd en zijn de hiervoor aangetrokken personeelsleden volledig aan het arbeidsovereenkomstenrecht onderworpen.

Vraag nr. 137
van 4 juli 2003
van de heer JOHAN SAUWENS

BPT-uren – Sportactiviteiten

Verhogen van de sportparticipatie bij de Vlaamse bevolking in het algemeen en bij de jeugd in het bijzonder is één van de strategische doelstellingen van het Vlaams sportbeleid.

Scholen zijn een belangrijke actor in de uitvoering van deze doelstelling. Via de school kunnen aan alle jongeren voldoende bewegingsactiviteiten aangeboden worden en kan het belang van gezonde sportbeoefening bij de jeugd overgebracht worden.

Het systeem van de bijzondere pedagogische taken (de zogenaamde BPT-uren) is één van de mogelijkheden om scholieren bewust te maken van het belang van sport en beweging voor de gezondheid.

1. Hoeveel BPT-uren werden er, opgesplitst per onderwijsnet, gebruikt voor sportactiviteiten in de schooljaren 1999/2000 – 2000/2001 – 2001/2002 – 2002/2003 ?
2. Welke initiatieven neemt de minister om het gebruik van BPT-uren voor sport te promoten en te stimuleren ?
3. Hoe en op welke wijze worden de erkende sportfederaties in het algemeen en de school-sportfederatie in het bijzonder hierin betrokken ?

Antwoord

De decreetgever heeft ervoor geopteerd om aan de inrichtende machten van de scholen voor secundair onderwijs een lesurenpakket te geven dat zij vrij mogen aanwenden. Binnen deze vrije aanwending mag de inrichtende macht maximum 3 % van het totale lesurenpakket aanwenden als BIPT-uren, tenzij het lokaal onderhandelingscomité akkoord gaat met een hoger percentage. Waarvoor de inrichtende macht deze BIPT-uren aanwendt, is haar autonomie. De inrichtende macht is immers het best geplaatst om te oordelen waarvoor zij de BPT-uren gebruikt: graadcoördinatie, "groene leerkracht", sport, ... In die optiek kan ik als minister van Onderwijs geen promotie maken voor de ene of de andere piste.

In diezelfde optiek vraagt het departement Onderwijs aan de scholen geen gegevens over de precieze aanwending van BPT-uren.

In het basisonderwijs bestaat de mogelijkheid om te werken met bijzondere pedagogische taken pas vanaf 1 september 2001. Deze lestijden of uren kunnen uitsluitend aangewend worden voor schoolgebonden opdrachten en zijn gericht op het optimaliseren van de pedagogisch-didactische organisatie. Ook hier behoort de concrete aanwending van de BPT-uren tot de autonomie van het schoolbestuur. In het kader van de creatie van de scholengemeenschappen is de grens van 3 % van het lestijdenpakket die slechts kan aangewend worden voor BPT-uren verlaten, om scholen maximaal toe te laten schooloverstijgend samen te werken of bepaalde coördinatietaken samen te behartigen.

Ook hier zijn er geen gegevens beschikbaar over de precieze aanwending van de BPT-uren.

Via andere initiatieven heb ik de afgelopen jaren wel aandacht besteed aan de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangehaalde doelstelling. In CAO V zijn er immers maatregelen getroffen die enerzijds bijdragen tot de vermindering van de werkdruk van kleuteronderwijzers en anderzijds actief bijdragen tot de verbetering van de lichamelijke conditie van jonge kinderen. Sinds 1 september 2001 worden er namelijk in het kleuteronderwijs aanvullende lestijden Lichamelijke Opvoeding toegekend. In een eerste fase ging het om 1 lestijd per voltijdse betrekking; vanaf 1 september 2003 is dit opgetrokken tot 2 lestijden, zodat nu alle kleuters 2 lestijden per week bewegingsopvoeding krijgen.

Ik denk dat ik voor deze doelgroep een structureel antwoord heb kunnen bieden voor het door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangehaalde aandachtspunt.

Er bestaat geen algemene betrokkenheid van (school)sportfederaties.

Uiteraard is er de Stichting Vlaamse Schoolsport, die als opdracht heeft om :

- de sportbeoefening van alle leerlingen te stimuleren, ongeacht hun bekwaamheid;
- opvoedende sportactiviteiten aan te bieden;
- competities te organiseren;
- een brug te slaan tussen de les Lichamelijke Opvoeding en de life-time sportbeoefening.

Daarnaast liep tijdens de voorbije twee schooljaren in samenwerking met mijn collega bevoegd voor Sport, het project "flexibele opdracht van de leerkracht LO". Dit project had als doel zoveel mogelijk jongeren op een verantwoorde manier te laten bewegen en beter te laten bewegen via het inschakelen van de leerkracht LO in de naschoolse sportbeoefening in de school, de gemeente en de club, en finaal de jongeren te stimuleren om lid te worden van een sportclub.

Op basis van de evaluatie van het project heeft mijn collega bevoegd voor Sport op 6 juni 2003 beslist om het project te heroriënteren en structureel te verankeren binnen de schoolsportwerking, meer bepaald binnen het Vlaams Bureau Schoolsport. In overleg met mijn collega zal ik 10 leerkrachten LO halftijds inschakelen voor de begeleiding van de lokale werking ('kernwerking') van de Stichting Vlaamse Schoolsport, alsook (op termijn) deels voor de sportpromotie in het hoger onderwijs.

Vraag nr. 138
van 4 juli 2003
van de heer JOHAN SAUWENS

Studierichting Topsport – Financiering

Binnen het beleidsdomein Sport wenst de Vlaamse regering een coherent, transparant en integraal beleid te voeren. Wat het topsportbeleid betreft, betekent dit onder meer het coördineren en op elkaar afstemmen van de verschillende facetten en aspecten met betrekking tot de topsport.

Topsportscholen vormen één van de kritische succesfactoren bij de uitvoering van het topsportbeleid. Momenteel bieden negen Vlaamse scholen de studierichting Topsport aan in het algemeen secundair onderwijs (Wetenschappen-Topsport) en het technisch secundair onderwijs (Topsport) in verschillende sportdisciplines. De scholen die deze studierichting aanbieden, worden via verschillende kanalen ondersteund.

1. Kan de minister per sporttak en per studiejaar het aantal leerlingen voor de schooljaren 1999/2000 – 2000/2001 – 2001/2002 – 2002/2003 meedelen ?
2. Kan de minister per sporttak en per studiejaar voor de schooljaren 1999/2000 – 2000/2001-2001/2002 – 2002/2003 gegevens verstrekken over de financiering vanuit het departement Onderwijs voor de organisatie van de studierichting Topsport ?
3. Wat is het aandeel van de administratie Sport (c.q. Bloso) per sporttak en per studiejaar voor de schooljaren 1999/2000 – 2000/2001 – 2001/2002 – 2002/2003 in de financiering van de studierichting Topsport ?
4. Wat is het aandeel van de sportfederatie per sporttak en per studiejaar voor de schooljaren 1999/2000 – 2000/2001 – 2001/2002 – 2002/2003 in de financiering van de studierichting Topsport ?
5. Welke initiatieven neemt de Vlaamse regering om haar beleid inzake de financiering van de studierichting Topsport op elkaar af te stemmen en te coördineren ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Vanderpoorten (vraag nr. 138) en Keulen (vraag nr. 26).

Antwoord

1. Als bijlage 1 aan dit antwoord gaat een overzicht, voor de schooljaren 1999-2000 tot en met 2002-2003, van het globaal aantal regelmatige leerlingen in de respectieve leerjaren van de studierichtingen Wetenschappen-Topsport ASO en Topsport TSO. Vermits pas vanaf dan beschikbaar, wordt het betrokken cijfermateriaal vanaf het schooljaar 2001-2002 verder opgesplitst naar sporttak. Het aantal leerlingen heeft betrekking op 1 februari van het schooljaar in kwestie, zijnde de gebruikelijke tellingsdatum

voor toepassing van de schoolbevolkingsnormen in het onderwijs.

Aangezien het dus om een momentopname gaat, kunnen deze cijfers, gelet op eventuele school- en/of studieveranderingen van leerlingen tijdens het schooljaar, afwijken van de gegevens die eventueel door Bloso worden gepubliceerd.

2. In onderhavig verband wordt onder jaarlijkse "financiering" van de topsportscholen verstaan, enerzijds de toekenning van een lerarenomkadering in de vorm van een pakket "uren-leraar" en anderzijds de toekenning van werkingsmiddelen.

Inzake uren-leraar voorziet de reglementering (besluit van de Vlaamse regering van 31 juli 1990, zoals gewijzigd), in aansluiting op het topsportconvenant van 25 maart 1998, in een specifieke en meer voordelige regeling voor het topsportonderwijs (voor de levensbeschouwelijke vakken wordt de gewone berekeningswijze gehanteerd). Hoewel binnen onderwijs het principe van de vrije aanwending van het urenpakket vooropstaat, hebben de topsportscholen er zich via voormeld convenant wel toe geëngageerd om de uren-leraar die topsportleerlingen genereren uitsluitend voor de organisatie van de topsporttrichtingen aan te wenden (hetzij als lesuren, hetzij als uren die geen lessen zijn).

Inzake werkingsmiddelen is er een verschil tussen het gemeenschapsonderwijs, waarvoor een dotatieregeling van kracht is waarvoor het gemeenschapsonderwijs zelf bevoegd is, en het ge-

subsidieerd officieel en vrij onderwijs, die werkingstoelagen genieten die per school worden berekend op grond van een aan het studieaanbod én aan het leerlingenaantal gerelateerd puntensysteem. Om evenwel alsnog enige indicatie te verstrekken over de werkingmiddelen voor het gemeenschapsonderwijs, wordt bedoeld puntensysteem 'fictief' doorgetrokken naar de topsportopleidingen in het gemeenschapsnet.

Als bijlage 2 aan dit antwoord gaat als dusdanig, voor dezelfde schooljaren, een overzicht van het globaal aantal toegekende uren-leraar respectievelijk werkingstoelagen.

- 3 en 4. De financiële inbreng van Bloso en van de sportfederaties zal worden meegedeeld door mijn collega in de Vlaamse regering bevoegd voor de Sport.

5. Ik heb aan mijn administratie en inspectie eerder de opdracht gegeven om een onderzoek in te stellen naar een eventuele reductie van het aantal topsportscholen, zonder daarbij afbreuk te doen aan fundamentele uitgangspunten zoals de vrije studiekeuze, de kwaliteit van het onderwijs en het belang van de combinatie "leren en topsporten" binnen het leerplichtonderwijs. Tevens heb ik de opdracht gegeven rationalisatiescenario's te ontwerpen. Naar mij bekend, heeft ook Bloso oefeningen in die zin gemaakt.

Momenteel beraad ik mij over de rapportering die werd gedaan, zonder op enige beslissing vooruit te lopen.

Bijlage 1

Schooljaar 1999-2000

Studierichting	2de graad		3de graad		Totaal
	1ste lj	2de lj	1ste lj	2de lj	
Topsport (TSO)	32	51	30	31	144
Wetenschappen-Topsport (ASO)	46	62	38	32	178
Eindtotaal	78	113	68	63	322

Schooljaar 2000-2001

Studierichting	2de graad		3de graad		Totaal
	1ste lj	2de lj	1ste lj	2de lj	
Topsport (TSO)	26	30	44	29	129
Wetenschappen-Topsport (ASO)	34	47	48	32	161
Eindtotaal	60	77	92	61	290

Schooljaar 2001-2002

Studierichting	soort	2de graad		3de graad		Totaal
		1ste lj	2de lj	1ste lj	2de lj	
Topsport (TSO)	acrogym	3			1	4
	atletiek	1	1	1	1	4
	badminton				2	2
	basketbal	2	4	1	1	8
	golf	2		1		3
	gymnastiek	1		3		4
	handbal	3	4	8	2	17
	judo	1	2	1	5	9
	paardensport			1		1
	ski	1			1	2
	tafeltennis	1				1
	tennis				5	5
	voetbal	20	20	24	18	82
	volleybal	2	6	5	2	15
Totaal topsport		37	37	45	38	157
Wetenschappen-Topsport (ASO)	atletiek	3	5	8	3	19
	badminton	2			1	3
	basketbal	5	3	6	3	17
	golf	1	1			2
	gymnastiek	4	4	2	1	11
	handbal	5	2	1	6	14
	judo	2	1	4	3	10
	ski		1		3	4
	tafeltennis		1	1		2
	tennis	2		1	1	4
	voetbal	24	17	15	20	76
	volleybal	2	11	6	4	23
	zeilen		3	1	2	6
Totaal Wetenschappen-Topsport		50	49	45	47	191
Eindtotaal		87	86	90	85	348

Schooljaar 2002-2003

Studierichting	soort	2de graad		3de graad		Totaal
		1ste lj	2de lj	1ste lj	2de lj	
Topsport (TSO)	acrogym	3			1	4
	andere	1				1
	atletiek	3	6	8	1	18
	badminton	1	1	1		3
	basketbal	1	3	5		9
	golf	1	3	1	1	6
	gymnastiek	1	1	1	3	6
	handbal	3	4	3	6	16
	judo	6		2	1	9
	paardensport				1	1
	ski		1			1
	tennis		2	1		3
	voetbal	21	33	22	17	93
	volleybal	2	4	5	4	15
	wielrennen	1	3	3		7
	zeilen			1		1
	zwemmen		2	1	1	4
Totaal topsport		42	63	54	36	195
Wetenschappen-Topsport (SO)	acrogym	1			1	2
	atletiek	7	4	2	8	21
	badminton	2	1			3
	basketbal	13	7	4	6	30
	golf	2	1	2		5
	gymnastiek	8	2	5	1	16
	handbal	9	6	2	1	18
	judo	3	1	3	4	11
	paardensport		1			1
	ski			1		1
	tafeltennis	4		2		6
	tennis	1			1	2
	voetbal	26	27	13	6	72
	volleybal	5	5	11	7	28
	wielrennen			1	1	2
	zeilen				1	1
	zwemmen	1	1	2		4
Totaal Wetenschappen-Topsport		82	56	48	37	223
Eindtotaal		124	119	102	73	418

Bijlage 2

Leerjaar	Pakket "uren-leraar" per leerjaar			
	1999-2000	2000-2201	2001-2002	2002-2003
1e lj 2e gr ASO Wetenschappen-Topsport	149	132	120	120
2e lj 2e gr ASO Wetenschappen-Topsport	152	135	149	172
1e lj 3e gr ASO Wetenschappen-Topsport	140	120	97	117
2e lj 3e gr ASO Wetenschappen-Topsport	120	140	97	100
1e lj 2e gr TSO Topsport	43	40	49	69
2d lj 2e gr TSO Topsport	20	60	37	40
1e lj 3e gr TSO Topsport	83	83	100	60
2e lj 3e gr TSO Topsport	60	80	100	115
Totaal	768	790	750	793

Leerjaar	Werkingsstoelagen per studierichting (in euro)			
	Gesubsidieerd onderwijs			
	1999-2000	2000-2201	2001-2002	2002-2003
Wetenschappen-Topsport	41.967,47	62.960,58	53.855,85	65.816,01
Topsport	48.455,87	68.916,31	67.173,46	73.369,89
Totaal	90.423,34	131.876,89	121.029,31	139.185,90

Leerjaar	Gemeenschapsonderwijs (fictieve berekening)			
	1999-2000	2000-2201	2001-2002	2002-2003
Wetenschappen-Topsport	34.788,83	38.003,23	41.562,66	49.062,84
Topsport	24.227,93	26.800,79	21.732,59	32.309,68
Totaal	59.016,76	64.804,02	63.295,25	81.372,52

Vraag nr. 139
van 10 juli 2003
van de heer ANDRE MOREAU

Zorgcoördinatoren – Elders verworven competenties

De invoering van het zorgbeleid en de zorgcoördinatie in het basisonderwijs vanaf 1 september 2003 is heel belangrijk en zeker een flinke stap vooruit.

Over de zorgcoördinator bijvoorbeeld werd er reeds veel gesproken en geschreven. Er blijven evenwel nog vele vraagtekens te plaatsen. Zo onder meer: wie kan in aanmerking komen voor de job van zorgcoördinator, hoe zit het met de verloning, enzovoort.

Onderwijsmensen, zoals bijvoorbeeld (kleuter)onderwijzers, kunnen – zonder verlies van wedde en anciënniteit – overschakelen naar het ambt van zorgcoördinator. Voor de mensen uit de private sector is dat niet het geval. Precies daarom wens ik enkele vragen te stellen.

1. Inzake verloning van de zorgcoördinator (beleidsmedewerker) is de onderwijsminister zinnens de elders verworven competenties en ervaringen te laten meetellen om de anciënniteit te bepalen. De opgedane competenties en ervaringen zullen dus worden overgedragen (of worden meegenomen) van de ene sector naar de andere (in casu : de onderwijssector).

Mensen die van het ene statuut naar het andere overstappen, bevinden zich altijd in een onzekere situatie. Daarom volgende vragen.

Wanneer denkt de minister tot een wettelijke uitwerking hiervan te komen ?

Moet zij eerst nog overleg plegen met de syndicale afgevaardigden (= syndicaal overleg) ?

2. De elders verworven competenties en ervaringen kunnen gedeeltelijk of volledig worden overgedragen (meegenomen). Alle geïnteresseerden stellen zich natuurlijk de vraag : wat zal het worden.

Heeft de minister reeds een standpunt terzake bepaald ?

Antwoord

Hierbij wil ik toch eerst de functie van de zorgcoördinator situeren binnen het globale zorgbeleid van een basisschool.

Met de puntenenveloppe voor zorgcoördinatie kunnen de basisscholen vanaf september 2003 inderdaad een zorgcoördinator (beleidsmedewerker) aanwerven. Naast de directeur, de onderwijzer en kleuteronderwijzer – en sinds kort de kinderverzorger – komt er in de persoon van de "zorgcoördinator" nu voor het eerst een volwaardig kader voor de pedagogische ondersteuning van de directeur en het leerkrachtenteam. Deze persoon of personen voeren de specifieke zorgtaken uit op de drie terreinen, namelijk als coördinator voor alle zorginitiatieven, als coach van de leerkrachten en als zorgbegeleider voor de leerlingen.

Het schoolbestuur en/of de directeur is verantwoordelijk voor het aantrekken van die persoon die hij/zij het meest competent acht om deze functie in te vullen, rekening houdende met de specifieke noden die zich in zijn/haar school manifesteren. Deze personeelsleden kunnen leerkrachten zijn, maar ook anderen. Het is te verwachten dat teamleden die nu al een zorgtaak vervullen, dit zullen blijven doen als zorgcoördinator. Het is echter ook de bedoeling dat bijkomende deskundigheid in het basisonderwijs wordt aangetrokken. Zo wordt ook gedacht aan psychologisch en pedagogisch geschoolden, paramedici, maatschappelijk werkers...

Zorgbeleid is echter niet de zaak van één persoon, maar van het hele schoolteam (inclusief de directeur), waarbij binnen dat team een aantal specifieke zorgtaken worden uitgevoerd door één of meerdere personen (het zorgteam). Het is beter te spreken van een geheel van zorgtaken waarvoor elke

school zich geplaatst weet in plaats van een taakomschrijving van één persoon.

Kortom, de zorgcoördinator/beleidsmedewerker vervult een pedagogisch-ondersteunende taak en geeft gestalte aan het zorgbeleid in nauwe samenwerking met het gehele schoolteam. Bovendien is het erg waarschijnlijk dat in de eerste plaats ervaren leerkrachten voor de nieuwe functie zullen solliciteren. Op die manier ontstaat enerzijds een perspectief voor loopbaandifferentiatie, voor de onderwijzers en kleuteronderwijzers. Daarom is het belangrijk dat zij deze functie kunnen opnemen, zonder achteruit te gaan in hun salaris. Dit is ook zo bepaald in de regelgeving, zowel bij de vaststelling van het barema als bij de berekening van de geldelijke anciënniteit.

Anderzijds is het ambt zoals gezegd toegankelijk voor personen met een bredere expertise, zodat basisscholen aanvullende competenties in huis kunnen halen. De financiële erkenning van elders verworven ervaring in de geldelijke anciënniteit van de zorgcoördinator/beleidsmedewerker, is vooralsnog niet opgenomen in de nieuwe regelgeving omtrent de hertekening van het onderwijslandschap basisonderwijs. Dergelijke regeling hoort immers te passen binnen de veel bredere discussie over de elders verworven competenties (EVC), die geldt voor alle personeelsleden (leerkrachten, ICT-coördinatoren, directies ...) die in het onderwijs, – maar ook buiten het onderwijs – zijn tewerkgesteld.

Op mijn initiatief werd op 12.12.2000 overigens een maatschappelijk debat over het levenslang leren gelanceerd. Het beleid rond levenslang leren werd voorts vertaald in het actieplan "Een leven lang leren in goede banen": de EVC is één van de krachtlijnen van dit actieplan. In oktober 2001 werd een onderzoek gestart naar de "modellen en praktijken van (h)erkenning van verworven competenties". Dit onderzoek vond plaats in actieve samenwerking met de overheid en de interprofessionele sociale partners in de vorm van de werkgroep EVC. Op basis van de aanbevelingen van deze werkgroep werden bij beslissing van de Vlaamse regering in december 2002 vijf proefprojecten EVC opgestart. Op 20 juni 2003 besliste de Vlaamse regering de proefprojecten zo snel mogelijk van start te laten gaan en bakende zij de doelgroepen/beleidsdomeinen daartoe af. Binnen het onderwijsdomein werden de proefprojecten toegespitst op de centra voor volwassenenonderwijs (taalopleidingen). Via de projecten wil de Vlaamse regering een aantal goede praktijkvoorbeelden in kaart brengen en een methodiek ontwikkelen om

optimaal, efficiënt en accuraat competenties te herkennen.

Wanneer deze methodiek zal worden omgezet naar reglementering (in de vorm van decretale teksten of besluiten van de Vlaamse regering), moet de overheid hierover – conform de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel – voorafgaandelijke onderhandelingen voeren met de syndicale organisaties.

Vraag nr. 143
van 10 juli 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Trajectbegeleiding deeltijds BSO – Evaluatie

In 2001 heeft de Vlaamse regering beslist om gedurende drie jaar een project individuele trajectbegeleiding in het deeltijds beroepssecundair onderwijs op te zetten om te voorkomen dat de betrokken jongeren voortijdig afhaken.

1. Wat is de huidige stand van zaken van dit project ? Is dit project tussentijds geëvalueerd ? Wat zijn de resultaten ?
2. Aan de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs werden extra uren-leraar toegekend voor de persoonlijke begeleiding van de jongeren. Over hoeveel uren gaat het ?
3. Op welke wijze werden de bestaande mogelijkheden optimaal benut teneinde een betere toegang tot de arbeidsmarkt te verzekeren ?

Antwoord

Sedert 2001 krijgen centra voor deeltijds onderwijs per deeltijds leerplichtige jongere 0.14 uur/week extra omkadering bedoeld voor het bevorderen van de werkervaring, meer bepaald om de transitie van onderwijs naar de arbeidswereld te realiseren.

Centra hebben de opdracht deeltijds leerplichtigen 15u/week algemene en beroepsgerichte vorming te geven. De drie resterende dagen is de jongere in principe vrij. Idealiter echter participeert de jongere aan een werkervaringsproject om zo toegeleid te worden (eventueel via tussenstappen voor de zwakkeren) naar de reguliere arbeidsmarkt. Voor die begeleiding hebben de centra geen specifieke omkadering; dankzij deze extra uren hebben ze de mogelijkheid om een intensieve en maatwerkge-

richte trajectbegeleiding te organiseren. Hierbij begeleiden ze jongeren in hun zoektocht naar werk; ze contacteren en informeren bedrijven, ze bezoeken jongeren op de werkvloer, ze stellen samen met de begeleider in het bedrijf aangepaste programma's op, ze evalueren de werkervaring van jongeren. Tevens dienen werkende jongeren te worden geregistreerd in het CVS-systeem (cliëntvolgsysteem) van VDAB, ook dit behoort nu tot het takenpakket van de leraar/begeleider en kan via deze extra uren gebeuren. Zonder specifieke omkadering hebben de centra geen ruimte om jongeren op hun traject te begeleiden. Het gaat ongeveer op jaarbasis om 800 uren voor alle centra samen.

Dankzij deze middelen kan het centrum zijn takenpakket verruimen en richten op de drie dagen 'buiten onderwijs' waardoor de jongeren gesteund, gestimuleerd en begeleid worden bij de overstap van onderwijs naar arbeidsmarkt.

Bij de tussentijdse evaluatie (bevraging van alle centra) is gebleken dat ze in de mogelijkheid zijn om een geregistreerd traject van de populatie te realiseren, van meer prospectie naar werkgelegenheid te doen en om een netwerking uit te bouwen in hun regio. Dit laatste is bijzonder nuttig voor jongeren die (nog) niet arbeidsrijp zijn en speciale opvang/hulp nodig hebben. Meer jongeren kunnen zo een voor hen passende werkervaring opdoen.

Vraag nr. 152
van 21 augustus 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

VZW Werkgroep Immigratie – Subsidiëring

Op 10 juli jongstleden keurde de Vlaamse regering een subsidie goed van maximaal 485.000 euro aan de VZW Werkgroep Immigratie, voor de organisatie en de implementatie van onderwijs in eigen taal en cultuur volgens het bi-cultureel model in de Nederlandstalige scholen in Brussel. Daardoor kunnen leerlingen van een bepaalde taalgroep gedurende enkele lestijden per week de leerstof in eigen taal aangeboden krijgen.

In dat verband kan de vraag worden gesteld of dit in overeenstemming is met de taalwetgeving inzake onderwijs.

Gaat de minister er dan niet van uit dat de Vlaamse regering door de toekenning van deze subsidie de overtreding van de taalwetgeving in de hand werkt ?

Antwoord

Het onderwijs in eigen taal en cultuur vormt de implementatie in Vlaanderen van een meer dan 25 jaar oude Europese richtlijn. De Europese richtlijn 77/486 van 25 juli 1977 stelt dat de lidstaten de passende maatregelen nemen om te bevorderen dat aan de kinderen van onderdanen van andere lidstaten en van derde landen onderwijs in de moedertaal en de cultuur van het land van oorsprong wordt verstrekt.

België heeft deze richtlijn in de jaren '80 geïmplementeerd via het EOO (Elkaar Ontmoetend Onderwijs). Vlaanderen gaf vanaf 1991 uitvoering aan deze richtlijn in een omzendbrief van 16 september 1991 betreffende onderwijs in eigen taal en cultuur.

Europese richtlijnen zijn hogere rechtsnormen dan Belgische wetten en Vlaamse decreten. Dit houdt dan ook in dat maatregelen die hun rechtsgrond vinden in de richtlijn, de nationale wet niet kunnen schenden.

**Vraag nr. 156
van 21 augustus 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Basisschool Komen – Leerlingenaantal (3)

Uit de cijfers die de minister mij enige tijd geleden bezorgde voor het schooljaar 2002-2003, blijkt dat het leerlingenaantal van de Vlaamse school van Komen daalt ten opzichte van de voorgaande jaren. De minister bevestigde overigens dat er geen (bijkomende) middelen beschikbaar waren gesteld van de school om haar werking onder het publiek en de ouders bekend te maken.

Ondanks het feit dat Komen tot een scholengroep behoort, lijkt het mij in het licht van de bijzondere situatie in Komen aangewezen dat de Vlaamse school meer ruchtbaarheid zou geven aan de troeven die ze te bieden heeft, net zoals dat elk jaar met het Nederlandstalig onderwijs in Brussel gebeurt. Mogelijk kan dat de druk op de scholen langs de Vlaamse kant van de taalgrens wat verlichten. Immers, heel wat leerlingen uit het Komen gaan veeleer elders in Vlaanderen naar school.

Beschikt de minister wat dat betreft over cijfergegevens ?

Is het niet veeleer aangewezen dat de Vlaamse regering een buitengewone inspanning zou leveren

om de werking van de Vlaamse school in de regio Komen meer bekendheid te geven ?

Antwoord

In antwoord op zijn schriftelijke vraag nr. 156 van 21 augustus 2003 kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger volgende gegevens meedelen m.b.t. de basisschool van het gemeenschapsonderwijs in Komen.

Aantal leerlingen op 1 februari in de basisschool van het gemeenschapsonderwijs in Komen :

Schooljaar	Totaal	Kleuters	Lager
2000-2001	60	22	38
2001-2002	59	16	43
2002-2003	48	37	11

Hoeveel kinderen uit het Komense op 1 februari 2003 elders in Vlaanderen school liepen, blijkt uit onderstaande tabel :

Gemeente	Totaal	ARGO	Gemeente	Vrij
Mesen	96			96
Wervik	92	9		83
Heuvelland	41	2		39
Ieper	24	1		23
Menen	7			7
Moorslede	2		2	
Roeselare	1			1
	263	12	2	1

Het staat elke school in Vlaanderen vrij om ruchtbaarheid te geven aan haar aanbod en om inspanningen te leveren om de leerlingenpopulatie te doen groeien. Heel wat scholen doen dit, elk op hun manier. De afgelopen maanden zal dat in het straatbeeld en in de streekkranten wel opgefallen zijn.

Het is ondenkbaar dat ik mij zou mengen in het PR-beleid van de scholen in het algemeen, laat staan van één school in het bijzonder.

Ik ga er in het geval van de basisschool van het Gemeenschapsonderwijs in Komen van uit dat de raad van bestuur van de scholengroepen de promotie van de school in handen neemt.

Vraag nr. 157
van 21 augustus 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Volwassenenonderwijs St.-Genesius-Rode – Taalgebruik

In mijn vraag om uitleg van 3 oktober 2001 vestigde ik er de aandacht van de minister op dat in de cursussen vreemde talen die in het kader van het voortgezet taalonderricht in het gemeentelijk onderwijs van Sint-Genesius-Rode werden verstrekt, nogal gemakkelijk wordt overgeschakeld naar het Frans als basistaal, omdat heel wat niet-Nederlandstaligen die lessen volgen.

De minister verwees in haar antwoord naar de onderwijsinspectie (Handelingen C8 van 3 oktober 2001, blz. 6-7).

Kan zij meedelen of de onderwijsinspectie sedertdien die bewuste leergangen controleerde en of er eventueel vaststellingen terzake werden verricht ?

Antwoord

Alle centra voor volwassenenonderwijs worden gefaseerd doorgelicht. Het is pas nadat alle centra doorgelicht zijn dat een nieuwe cyclus van centrumdoorlichtingen opgestart wordt.

Het centrum in Sint-Genesius-Rode werd reeds in de eerste helft van 2001 doorgelicht. Op dat ogenblik waren de in de vraag om uitleg van 3 oktober 2001 van de Vlaamse volksvertegenwoordiger geformuleerde bedenkingen bij de inspectie nog niet bekend. Uit het doorlichtingsverslag blijkt wel dat de inspectie toen reeds opmerkte dat de heterogeniteit van het cursistenpubliek in de taalopleidingen de opdracht van de leerkracht bemoeilijkt. Een kopie van het doorlichtingsverslag kan bij de afdeling Volwassenenonderwijs opgevraagd worden.

De bedenkingen geformuleerd in bovenvermelde vraag om uitleg verdienen de nodige aandacht, maar zijn toch onvoldoende zwaarwichtig om onmiddellijk een aanvullend onderzoek door de onderwijsinspectie te bevelen. Ik zal de onderwijsinspectie wel vragen om bij een volgende doorlichting speciale aandacht aan deze problematiek te schenken.

DIRK VAN MECHELEN

VLAAMS MINISTER
 VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
 INNOVATIE, MEDIA
 EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag nr. 126
van 28 mei 2003
van de heer JAN PENRIS

Heffing leegstand – Evaluatie

Sinds 1996 is het decreet van kracht dat de eigenaars van een leegstaande of verwaarloosde woning verplicht om een heffing te betalen. Naar verluidt werden vele woningen op een arbitraire wijze geïnventariseerd.

1. Hoeveel woningen werden sinds het van kracht worden van het decreet geïnventariseerd (per provincie) ?
2. Hoeveel bezwaarschriften werden er ingediend ?

Hoeveel geïnventariseerde onroerende goederen werden geschrapt naar aanleiding van deze bezwaarschriften ?

3. Kan de minister een overzicht geven van het aantal hangende rechtszaken in verband met deze problematiek ? Graag per gerechtelijk arrondissement.
4. Hoeveel rechtszaken werden sinds het van kracht worden van het decreet gevoerd ?
5. Aan welke advocaten werden deze opdrachten toevertrouwd ?
6. Kan een overzicht worden gegeven van het totaal aan ereloon aan advocaten per provincie ?

Antwoord

1. Vooreerst wens ik op te merken dat mijn collega bevoegd voor Huisvesting de Vlaamse volksvertegenwoordiger wellicht de volledige en geactualiseerde gegevens over het aantal inventarisaties kan verstrekken.

De Vlaamse administratie Accounting, Budgettering en Financieel Management (Abafim), die onder het bevoegdheidsdomein Financiën en

Begroting ressorteert, staat enkel in voor het fiscale aspect van de leegstandsheffing, zoals de inkohieringen, de bezwaarafhandelingen en de invorderingen.

Ik kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger wel de cijfers bezorgen van de inventarisaties op

basis waarvan tot en met het heffingsjaar 2001 de inkohieringen door de Vlaamse administratie Abafim werden uitgevoerd. Voor meer recente en volledige gegevens gelieve de Vlaamse volksvertegenwoordiger zich, zoals reeds gesteld, tot mijn collega bevoegd voor Huisvesting te wenden.

Provincie	Aantal opnames in de inventaris, op de verschillende lijsten		
	Leegstand	Ongeschikt/onbewoonbaar	Verwaarloosd
Antwerpen	7.908	1.519	2.442
Vlaams-Brabant	4.629	485	1.233
West-Vlaanderen	9.188	1.066	982
Oost-Vlaanderen	9.952	1.848	1.832
Limburg	2.468	622	660

De hier opgegeven panden werden opgenomen op minstens één lijst. Een aantal van deze panden werd echter op meerdere lijsten van de inventaris opgenomen.

2. Wanneer alle bezwaren tegen de aanslagen van heffingsjaar 2001 zullen zijn ingevoerd, zal het totaal aan ingediende bezwaren ongeveer 38.850 bedragen.

Ik merk op dat er geen lineair verband is tussen het aantal inventarisaties, het aantal aanslagen en het aantal bezwaarschriften. Overeenkomstig artikel 26 van het decreet van 22 december 1995 wordt een heffing immers opgelegd, niet alleen bij de inventarisatie, maar ook bij het verstrijken van elke periode van twaalf maanden vanaf de datum van eerste inschrijving.

In totaal werden 6.337 panden geschrapt uit de inventarisatie na een ingewilligd bezwaar.

3. Hierna volgt een overzicht van het aantal hangende rechtszaken, ingedeeld per gerechtelijk arrondissement, met die correctie dat er ook één zaak hangende is voor de Raad van State.

Ger. arrondissement	Aantal hangende zaken
Antwerpen	97
Brugge	135
Brussel	125
Dendermonde	88
Gent	94
Hasselt	45
Ieper	1
Kortrijk	30
Leuven	39
Mechelen	31
Oudenaarde	16
Tongeren	13
Turnhout	4
Veurne	2
Raad van State	1
Totaal	721

4. Sinds de inwerkingtreding van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996 werden er 806 rechtszaken gevoerd.

5. In hoofdorde worden deze opdrachten toevertrouwd aan de advocatenassociatie Staelens – Van den Berghe – Vrombaut met kantoor te 8000 Brugge, Bevrijdingslaan 4, bus 1, gelet op de grote expertise van dit kantoor, die resulteert in zeer goede resultaten tegen aanvaardbare prijzen en tegen een minimale inzet vanwege de administratie.

Daarnaast zijn er eveneens nog een aantal opdrachten toevertrouwd aan volgende advocaten : Katelijne Van Geet, Stoopstraat 1, bus 9 te 2000 Antwerpen ; Bart Bronders, Euphrosina Beer-naertstraat 106 te 8400 Oostende ; Jean-Paul Lavigne, Tongersesteenweg 15 te 3800 Sint-Truiden ; Karina De Nil, Steenweg op Brussel 123 te 1780 Wemmel ; Benedicte Gheysen, Coupure 162 te 9000 Gent ; Caroline Vanderkerken, Kuringersteenweg 170 te 3500 Hasselt ; Koenraad Hinnekens, Louis Pasteurlaan 24 te 8500 Kortrijk ; Patrick Peeters, Brederostraat 13 te 1000 Brussel ; Stijn Butenaerts, Leopold II-laan 180 te 1080 Brussel.

6. Aangezien er geen jaartal is opgegeven m.b.t. het gevraagde totaal aan erelonen die zijn betaald aan advocaten, geef ik hiernavolgend een overzicht van de erelonen die respectievelijk betrekking hebben op het jaar 2001, het jaar 2002 en de meest recente gegevens van het jaar 2003.

Er dient evenwel te worden opgemerkt dat in de hieronder weergegeven tabellen niet alle provincies vertegenwoordigd zijn ; dit impliceert echter niet dat de advocaten die hun kantoor houden in die provincies geen rechtszaken meer in behandeling zouden hebben aangaande de leegstandsheffing.

Veel rechtszaken die vóór 2001 werden opgestart, zijn immers nog steeds hangende zonder dat daarvoor ereloonnota's werden genoteerd in 2001, 2002 en 2003.

2001

Provincie	Ereloon (euro)
Antwerpen	1.199,80
Brussel Hoofdstedelijk Gewest	1.311,98
Vlaams-Brabant	2.726,83
West-Vlaanderen	34.506,01
	39.744,62

2002

Provincie	Ereloon (euro)
Antwerpen	1.286,50
Brussel Hoofdstedelijk Gewest	0,00
Vlaams-Brabant	991,58
West-Vlaanderen	73.777,87
	76.055,95

2003 (t.e.m. 13.06.2003)

Provincie	Ereloon (euro)
Antwerpen	0,00
Brussel Hoofdstedelijk Gewest	0,00
Vlaams-Brabant	415,21
West-Vlaanderen	61.199,16
	61.614,37

2001 + 2002 + 2003

Provincie	Ereloon (euro)
Antwerpen	2.486,30
Brussel Hoofdstedelijk Gewest	1.311,98
Vlaams-Brabant	4.133,62
West-Vlaanderen	169.483,04
	177.414,94

DIRK VAN MECHELEN

VLAAMS MINISTER
VAN FINANCIEN EN BEGROTING,
RUIMTELIJKE ORDENING,
WETENSCHAPPEN EN
TECHNOLOGISCHE INNOVATIE

Vraag nr. 129
van 13 juni 2003
van de heer JOHAN MALCORPS

Windturbines – Stedenbouwkundige vergunningen

Recentelijk weigerde de minister een stedenbouwkundige vergunning af te leveren voor drie geplande windturbines aan het knooppunt E19-A12, één in Merksem en twee in Ekeren. De minister stelde

dat eerst een "windplan" voor Antwerpen voorgelegd moest worden. Bij uitbreiding – zo mogen we aannemen – geldt dit voor alle Vlaamse gemeenten. Zonder windplan zullen aanvragen steeds negatief beoordeeld worden.

Dit is inderdaad conform de bepalingen in de omzendbrief EME/2000.01 van de Vlaamse regering, waarin voor kleinschalige windturbineprojecten (tot drie windturbines) vermeld is dat "de gemeente het meest aangewezen niveau is voor de bepaling van de locaties voor individuele windturbines of clusters tot 3 windturbines. Vanuit het principe van de gedeconcentreerde bundeling is de meest aangewezen werkwijze dat de gemeente in het kader van het gemeentelijk structuurplanningsproces de locaties aangeeft die vanuit ruimtelijk oogpunt in aanmerking komen voor de clustering van individuele windturbines en dat zij vervolgens deze locaties in gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen afbakent. Deze werkwijze creëert tevens de mogelijkheid dat de gemeente de betrokken gronden onteigent en ze in concessie geeft aan geïnteresseerde initiatiefnemers" (art. 4.3). Tenzij de minister met een "windplan" nog iets anders bedoelt dan het in de omzendbrief aangegeven ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP).

In het kader van hoorzittingen omtrent de belemmeringen voor de inplanting van windturbines in Vlaanderen in de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie, stelde de Organisatie voor Duurzame Energie (ODE) Vlaanderen recentelijk dat gemeenten weinig of geen baat hebben bij de opmaak van RUP's voor de inplanting van windturbines (Stuk 1710 (2002-2003) – Nr. 1). De opmaak van zo'n RUP is omslachtig en kost tijd en geld. In veel gevallen is er tegenstand van de bevolking. Inderdaad moeten de ideale locaties, wat windkracht en het maximaal vermijden van overlast voor omwonenden betreft, steeds nauwgezet afgewogen worden. Dit kan er echter niet toe leiden dat gemeenten RUP's goedkeuren waarin uiteindelijk geen enkele plaats voor windturbines wordt gereserveerd.

ODE Vlaanderen stelt dan ook voor om voor gemeenten en provincies in financiële stimuli te voorzien voor de opmaak van dergelijke RUP's. Een hogere overheid zou ook kleinere RUP's moeten kunnen opmaken wanneer een lagere overheid haar verantwoordelijkheid niet opneemt. Enkel op die wijze kunnen de doelstellingen inzake hernieuwbare energie vastgelegd door de Vlaamse regering, op het terrein gehaald worden.

Steunt de minister deze visie van ODE Vlaanderen ?

Betekent dit dat hij op het terrein de schikkingen van de omzendbrief EME/2000.01 mee zal helpen omzetten ?

Wordt er in overleg met de minister bevoegd voor Energie gezocht naar middelen om stimuli te creëren voor lokale besturen om mee werk te maken van het zoeken naar niet-hinderlijke locaties voor windmolens op hun grondgebied ?

Antwoord

In antwoord op de vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger inzake de windturbineproblematiek leek het mij aangewezen in eerste instantie in te gaan op de door hem geschetste probleemstelling, omdat daar nogal wat misverstanden in tot uiting komen.

De Vlaamse volksvertegenwoordiger stelt dat ik een stedenbouwkundige vergunning zou hebben geweigerd voor drie windturbines aan het knooppunt E19-A12, één in Merksem en twee in Ekeren. In mijn weigering zou ik gesteld hebben dat er eerst een "windplan voor Antwerpen voorgelegd zou moeten worden". Hij stelt verder dat dit argument, bij uitbreiding, zou gelden voor alle Vlaamse gemeenten en dat aanvragen zonder windplan steeds negatief beoordeeld zullen worden. Voorzamelde stellingname is mijns inziens gebaseerd op een recent artikel verschenen in de Gazet van Antwerpen. Betrokken veralgemeende bewering is onjuist.

In principe zal ik overigens over geen enkele stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor windturbines zelf een beslissing nemen of kunnen nemen. Alle aanvragen van publiekrechtelijke rechtspersonen of die betrekking hebben op werken van algemeen belang, maken immers een bijzondere categorie uit. Dergelijke stedenbouwkundige vergunningsaanvragen worden niet ingediend bij en vergund door het gemeentebestuur, maar bij en door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van de administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen (Arohm). Een beroepsmogelijkheid tegen diens beslissing is procedureel niet omschreven, zodat ik zo'n aanvraag veelal niet eens te zien krijg, althans niet met het oog op het nemen van een beslissing. Noteer terzake evenwel dat een lid van mijn kabinet, naast vertegenwoordigers van de administratie, afgevaardigd is in de Interdepartementale Wind-

werkgroep, waar de meeste aanvragen ter adviesgeving worden voorgelegd.

Het is dus volkomen onwaar dat ik omtrent de windturbines in Merksem en Ekeren enige beslissing zou hebben genomen. Navraag leert overigens dat wel een stedenbouwkundige aanvraag is ingediend bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van de ROHM-afdeling in Antwerpen, maar dat die terzake nog geen beslissing heeft genomen. Betrokken beslissing zal naar verluidt nog enige tijd uitblijven, want meerdere van de benodigde deeladviezen zijn momenteel nog niet overgezonden. Ook het advies van de Interdepartementale Windwerkgroep werd gevraagd, maar nog niet definitief verkregen.

Tegelijk verwijst de Vlaamse volksvertegenwoordiger in de aanhef van zijn vragen naar een "windplan" voor Antwerpen. Sedert eind 2000 bestaat er inderdaad een Windplan Vlaanderen, in casu een beleidsondersteunende studie, uitgevoerd door de VUB en de Organisatie Duurzame Energie Vlaanderen (*VUB : Vrije Universiteit Brussel – red.*). Het document selecteert een aantal gebieden aangewezen voor de opstelling van windturbines en de aanleg van windturbineparken. Het houdt rekening met het windaanbod en de technische mogelijkheden zoals aansluitingen op het net, en is gebaseerd op een ruimtelijke analyse op basis van de gewestplanbestemming, het is echter niet zo dat het Windplan Vlaanderen in elke Vlaamse provincie en zeker niet in elke gemeente of stad systematisch dient te worden vertaald in een lokaal windplan.

Wel is het zo dat een dergelijke vertaling in een globaal ruimtelijk kader een grotere garantie biedt dat de diverse initiatieven effectief op een ruimtelijk verantwoorde wijze worden gekanaliseerd. Op basis van de stedenbouwkundige vergunningsaanvragen wordt immers vastgesteld dat de geformuleerde initiatieven op vergunbare locaties (veelal bedrijventerreinen) vooral zijn ingegeven door mogelijkheden inherent aan de eigendomstoestand, wat in sommige gevallen resulteert in een verspreide inplanting zonder al te veel ruimtelijke logica. Bovendien zijn er locaties waar vanuit ruimtelijk oogpunt meer mogelijk is en worden deze potenties niet altijd optimaal benut. Anderzijds zijn er in sommige gevallen gelijktijdige verschillende initiatieven die op zich slechts een deel benutten. Een coördinatie al dan niet via het opstellen van een lokaal windplan op niveau provincie of in bepaalde gevallen op niveau gemeente, kan dan ook tot een efficiëntere benutting van de locatie leiden.

Zo bijvoorbeeld heeft de provincie West-Vlaanderen een externe studie afgerond die, op basis van onder meer het Windplan Vlaanderen, vrij concrete locaties selecteert waar windturbineopstellingen haalbaar lijken. Dat document vormt de aanzet voor een aantal reeds opgestarte en nog te ontwikkelen ruimtelijke uitvoeringsplannen. Er is reeds geopperd om zo'n studie ook te maken voor de andere (delen van de) meest windrijke provincies, namelijk (het noorden van) Oost-Vlaanderen en Antwerpen. Het is echter niet zo dat, alvorens RUP's te kunnen opmaken of vergunningen te kunnen verlenen, er zonder meer in alle gevallen eerst zo'n bijkomende studie of "lokaal windplan" nodig zou zijn. Dit neemt niet weg dat in bepaalde gevallen een ruimtelijke afstemming met andere planningsprocessen noodzakelijk is. Ik denk terzake bijvoorbeeld aan het in opmaak zijnde strategisch plan voor de Antwerpse linker- en rechterscheldeoever, waarbij ook aandacht kan worden besteed aan de aanleg van windmolenparken.

Verder verwijst de Vlaamse volksvertegenwoordiger naar de omzendbrief EME/2000.01 "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" en naar het feit dat de gemeenten locaties voor individuele windturbines of clusters tot drie windturbines kunnen afbakenen in (gemeentelijke) ruimtelijke uitvoeringsplannen. Hij concludeert uit die verwijzing dat met "windplan" niet anders dan het in de omzendbrief aangegeven ruimtelijk uitvoeringsplan kan zijn bedoeld. Deze stelling klopt evenmin.

De omzendbrief EME/2000.01 van 17 juli 2000, tot stand gekomen op initiatief van de toenmalige Vlaamse ministers Steve Stevaert, Vera Dua, Johan Sauwens en mijzelf, wil ten aanzien van de windturbineproblematiek een gecoördineerde aanpak bieden op basis van elementen van ruimtelijke afweging en randvoorwaarden, vertrekkende vanuit de ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven uit het Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen, rekening houdende onder andere met de invalshoeken natuur, landbouw, woon- en leefmilieu, geluid, landschap, veiligheid, recreatie, energierendabiliteit en beste beschikbare technologie en radar- en andere golvenverstoring.

De omzendbrief steunt op drie belangrijke pijlers : een duurzame ruimtelijke ontwikkeling, een duurzaam energieverbruik en de voordelen van windenergie. Het primaire uitgangspunt van de omzendbrief is dat locaties voor windturbineopstellingen moeten worden afgebakend in ruimtelijke uitvoeringsplannen en bijzondere plannen van aanleg, omdat op die manier wordt gestreefd naar een zo

groot mogelijke clustering van windturbines op de in het Windplan Vlaanderen geselecteerde locaties. Afhankelijk van het aantal turbines of het opgewekte vermogen stelt de omzendbrief een ander niveau voor dat het ruimtelijk uitvoeringsplan opstelt. Het gewest bakent in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen grootschalige windturbineparken groter dan 10MW af. Kleinschalige windturbineparken met meer dan drie windturbines en kleiner dan 10MW worden afgebakend in provinciale uitvoeringsplannen (*MW : megawatt – red.*).

Locaties voor individuele windturbines of clusters tot drie windturbines worden inderdaad afgebakend in gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen of in bijzondere plannen van aanleg. Om een ondersteunend document te hebben bij de zoektocht naar geschikte locaties voor windturbines – en ook ter ondersteuning van de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen – werd het reeds genoemde Windplan Vlaanderen opgesteld. Een ruimtelijk uitvoeringsplan en een windplan zijn dus niet hetzelfde. In overleg met de provinciebesturen is echter reeds de vraag gesteld of de provincies zich stringent moeten houden aan de voornoemde criteria van de omzendbrief.

Dat gemeenten weinig of geen baat zouden hebben bij de opmaak van RUP's voor de inplanting van windturbines of veeleer kleinschalige projecten in het algemeen, durf ik betwijfelen. Het navolgenswaardige voorbeeld van de stad Eeklo moge dit aantonen. Daar heeft de stad op basis van een ruimtelijke analyse – en grote betrokkenheid van de bevolking – welbepaalde locaties voor de inplanting van windturbines uitgestippeld en een visie voor die problematiek uitgewerkt. Bijzondere plannen van aanleg of RUP's waren weliswaar niet nodig (omdat de turbines perfect vergunbaar waren op basis van de gewestplanbestemming), maar de methode van aanpak bewijst dat zo'n gemeentelijk initiatief wel nuttig is en effectief rendeert. Anderzijds is duidelijk dat het Vlaams Gewest niet zonder meer zo'n kleinschalige initiatieven kan overnemen of zelfs sturen, omdat daarvoor de nodige mankracht ontbreekt maar ook, en vooral, omdat de aandacht thans gaat naar een aantal echt grootschalige projecten waarvoor (gewestelijke) ruimtelijke uitvoeringsplannen dienen te worden opgemaakt. Die grootschalige projecten moeten naast de reeds vergunde turbines (zo'n zestigtal in totaal) "de grootste nood" lenigen.

Dat betekent echter geenszins dat het lokale initiatief (zij het gemeentelijk, zij het provinciaal) terzijde zou zijn geschoven of geen aandacht zou verdienen, wel integendeel. Naast de begeleiding door de

planologische ambtenaren van Arohm en – op basis van de concrete stedenbouwkundige aanvragen – door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaren, kan ik verwijzen naar de geldende subsidiemogelijkheden ten aanzien van de opmaak van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Het betreft in casu het besluit van de Vlaamse regering van 20 oktober 2000 waarin weliswaar bepaalde categorieën van plannen zijn opgenomen die mogelijk subsidieerbaar zijn. Het klopt dat een RUP louter en alleen m.b.t. de mogelijke oprichting van windturbines daarin woordelijk niet is vermeld, maar het lijkt mij vrij verdedigbaar dat een gemeentelijk RUP dat uitspraken doet over en een inrichting voorstelt van bijvoorbeeld de open ruimte van het gemeentelijk grondgebied, van samenhangende delen van het woongebied, van lokale bedrijventerreinen of van recreatie- of sportzones, en ook op een verantwoorde wijze van locaties voor windturbines opneemt, gesubsidieerd wordt in de mate zoals bepaald in het besluit.

Ik maak mij dus sterk dat de doelstellingen inzake hernieuwbare energie – mogelijk niet volledig volgens het eerst vooropgestelde schema, maar allesszins voor een aanzienlijk deel – zullen worden aangehaald, op voorwaarde dat alle partijen daaraan meewerken, en bijgevolg niet alle taken worden afgewenteld op het Vlaams niveau. Vooral in de maatschappelijke aanvaarding en betrokkenheid van de burger – en hier kan ik nogmaals verwijzen naar het voorbeeld van Eeklo, maar ook naar talrijke andere gemeenten – is mijns inziens een grote taakstelling weggelegd voor de lokale overheid.

Die lokale overheid moet, vooral door gerichte en duidelijke informatie en communicatie, van het belang van eenieders inzet overtuigd worden. Vanuit het Vlaams Gewest ingaan tegen expliciet uitgesproken standpunten van lokale besturen en derhalve de opmaak van een RUP overnemen op het gewestelijk niveau, met andere woorden in de plaats treden van de gemeenten en provincies, lijkt mij dus niet de aangewezen weg, omdat dit nooit voldoende gedragen zal zijn en vaak zelfs tot node-loze procedures aanleiding geeft. Enkel sensibilisatie is de aangewezen weg. Daartoe is mijns inziens het geven van een krachtig signaal, niet enkel van mezelf, maar van de hele Vlaamse regering vereist.

Tot slot wil ik er nogmaals op wijzen dat reeds een zestigtal windturbines op land door mijn administratie werden vergund en dat meerdere aanvragen voor enkele tientallen bijkomende turbines in gunstige zin evolueren. Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor een windmolenpark aan de

transportzone in Hoogstraten-Meer is definitief vastgesteld. De gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor Kruibeke en Gistel volgen eerst-daags. Andere sites zijn in onderzoek. Ik wil dan ook besluiten met de bevestiging dat wij alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat de bewuste doelstelling daadwerkelijk wordt nagestreefd.

**Vraag nr. 130
van 13 juni 2003
van de heer JOHAN MALCORPS**

Economisch Netwerk Albertkanaal – Heirenbroek (Herentals)

In het kader van de gehele procedure die loopt rond de afbakening van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) zijn er onder meer vragen gezeten in verband met het dossier "Heirenbroek" in Herentals.

De stuurgroep van het ENA heeft aan de gemeente Herentals laten weten dat het zogenaamde minimalistisch concept, concept 1, voor hen niet voldoende is. Voor hen moet het concept 2 of concept 3 zijn of iets ertussen. Dat betekent in de praktijk : een veertigtal woningen die onteigend moeten worden en veel meer industrie tot vlakbij de woonwijken.

Het college van Herentals heeft laten weten alleen achter concept 1 te kunnen staan, en dit met voorwaarden (geen hinderlijke industrie, goede ontsluiting via de Lierseweg en niet via de woonwijk, voldoende ruime buffer, geen containerterminal, ...).

Ook de Kontaktgroep Industrie Herentals (KIH) gaf een ongunstig advies over concepten 2 en 3.

Er zou een massale reactie zijn van wijkbewoners van de nieuwe wijk aldaar : van een maatschappelijke consensus is dus niet echt sprake. Maar men zou wel kunnen leven met concept 1. Dus een compromis met verzoening van leefbaarheid en economie zou mogelijk zijn.

Ten slotte zou de leegstand op bedrijventerreinen (gebouwen én gronden) in Herentals nog aanzienlijk zijn.

Is dit één van de dossiers die niet voor een voorafname in aanmerking komen ? Of wil de minister hier juist wel snel werk van maken, zoals sommigen ter plaatse vrezen ?

Antwoord

De vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger peilt naar de keuzes van de stuurgroep voor de nadere uitwerking van het Economisch Netwerk Albertkanaal, in verband met de mogelijkheden voor het terrein Heirenbroek. In het bijzonder gaat de vraag in op de problematiek van woningen die zich in het gebied bevinden.

In antwoord op zijn vraag om uitleg van 12 juni 2003 werd reeds een uitgebreide stand van zaken gegeven over de nadere uitwerking van het Economisch Netwerk Albertkanaal. Alvorens in te gaan op zijn concrete vragen, wens ik voorafgaandelijk nog kort de context van de opdracht in herinnering te brengen.

- Het onderzoeks- en overlegproces voor de nadere uitwerking van het Economisch Netwerk Albertkanaal past binnen de versnelde uitvoering van het Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen en werd opgestart in september 2001. Een zeer sterke klemtoon ligt bij opties voor bedrijventerreinen en ingrepen in de lijninfrastructuur.
- Door het tijdelijk samenwerkingsverband Iris Consulting – Buck Consultants – WES wordt alle nodige onderzoek uitgevoerd en overleg voorbereid. Dit tijdelijk samenwerkingsverband is een multidisciplinair team met zowel ruimtelijke als economische expertise, alsook communicatie- en overlegtechniek.
- In de studie worden alle mogelijke voorstellen in het kader van de ontwikkeling van het Economisch Netwerk Albertkanaal nauwgezet onderzocht. De diverse voorstellen worden op een geïntegreerde wijze afgewogen, wat onvermijdelijk betekent dat niet alle voorstellen de eindmeet halen. Rekening houdende met de bovenlokale aard van de ontwikkeling van het Economisch Netwerk Albertkanaal, is de ruimtelijke en economische afweging van de voorstellen in de eerste plaats gesitueerd op Vlaams niveau.
- Daarom werd een gemengde stuurgroep op Vlaams niveau samengesteld, met als doel de afweging van de voorstellen voor te bereiden. In de stuurgroep zijn onder meer vertegenwoordigd : een aantal economische partners (zoals de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen, de administratie Economie, IOK), de Dienst voor de Scheepvaart, het havenbestuur Antwerpen, de administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

(Arohm), de administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (Aminal), de administratie Wegen en Verkeer, de provincies, enzovoort (*IOK : Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen – red.*). Het is evident dat de overwegingen van een stuurgroep op Vlaams niveau van een andere aard zijn dan de bezorgdheden die geuit worden door de gemeentelijke actoren. Alle voorstellen van de ENA-stuurgroep zijn tevens besproken met de gemeenten.

- Het voorbije proces heeft geleerd dat de ENA-stuurgroep het eens geraakt over een beperkt pakket aan acties en dat over een aantal kwesties verdeelde standpunten worden geformuleerd.
- In het overlegproces is de mogelijkheid ingeschreven om voorstellen waarover consensus bestaat het voorwerp te laten uitmaken van een snellere besluitvorming via een voorafname op het gehele netwerk.
- Het opgestarte onderzoeks- en overlegproces voor het Economisch Netwerk Albertkanaal dient te worden beschouwd als voorbereiding voor de besluitvorming op niveau van de Vlaamse regering. Naderhand kunnen formele procedures voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen worden ingeleid.

Met betrekking tot het concrete terrein Heirenbroek Herentals is volgende context van belang.

Het onderzoek naar de ontwikkeling van de locatie Heirenbroek als regionaal bedrijventerrein is gebaseerd op de reeds bestaande voorstellen van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij Antwerpen en de Dienst voor de Scheepvaart voor de aanleg van een bedrijventerzone van ongeveer 35 ha. Het tijdelijk samenwerkingsverband Iris Consulting – Buck Consultants – WES heeft in opdracht van de ENA-stuurgroep de locatie verder onderzocht. Drie alternatieve ontwikkelingswijzen werden geformuleerd:

- concept 1: een beperkt versie (36,5 ha);
- concept 2: een middenversie (71,9 ha);
- concept 3: een uitgebreide versie (92 ha).

De diverse alternatieven hebben voor- en nadelen. Belangrijk is dat alle drie de alternatieven multimodale mogelijkheden inhouden, eventueel de mogelijkheid voor de bouw van een containertermi-

nal. Alle alternatieven kunnen echter potentiële leefbaarheidsproblemen inhouden, weliswaar verschillend in intensiteit. De alternatieven werden tevens besproken met de stad Herentals op 13 februari 2003. De stad Herentals heeft de beperkte versie ondersteund, mits het respecteren van een aantal randvoorwaarden. Het meest westelijk gelegen gebiedsdeel van de uitgebreide versie wilde de stad verder evalueren.

De ENA-stuurgroep heeft volgend advies geformuleerd in de adviesnota van april 2003 over het deelgebied Netebekken:

"De stuurgroep adviseert aan de Minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening:

- Voor dit terrein kan op korte termijn een gewestelijk RUP worden opgemaakt.
- De stuurgroep wenst voor een maximale oppervlakte te gaan. Het betreft voorstelling zoals concept 3.
- De stuurgroep is van mening dat woningen die een kwalitatieve ontwikkeling in de weg staan of waarbij sowieso leefbaarheidsproblemen ontstaan in principe niet behouden kunnen blijven. In functie van een onderbouwde keuze zal de financiële haalbaarheid dienen te worden geanalyseerd, naast aspecten zoals leefbaarheid, het vermijden van ontwikkelingsbelemmeringen op lange termijn enz.
- Een fasering waarbij concept 1 in een eerste fase en de andere concepten in latere fasen gerealiseerd, wordt niet overwogen" (*RUP : ruimtelijk uitvoeringsplan – red.*).

Inzake de problematiek van bestaande woningen op bijkomende bedrijventerreinen heeft de ENA-stuurgroep volgend advies geformuleerd :

"Bestaande woningen op de voorgestelde bedrijventerreinen vormen in vele gevallen een hypotheek op een kwalitatieve ontwikkeling als bedrijventerrein . Een moeilijke keuze tussen het verwijderen van de woningen of het behouden dringt zich op. De stuurgroep is van mening dat woningen die een kwalitatieve ontwikkeling in de weg staan of waarbij sowieso leefbaarheidsproblemen ontstaan in principe niet behouden kunnen blijven. In functie van een onderbouwde keuze zal de financiële haalbaarheid worden geanalyseerd, naast aspecten zoals leefbaarheid, het vermijden van ontwikkelingsbelemmeringen op lange termijn, enz. "

Ik wil beklemtonen dat dit de visie is van de ENA-groep.

Over de diverse voorstellen van de stuurgroep werden nog geen beslissingen genomen. Het is evident dat bij de besluitvorming over het voorstel m.b.t. Heirenbroek Herentals de diverse aspecten op een evenwichtige manier zullen worden beoordeeld. Op basis van het studiemateriaal van de ENA-stuurgroep kan wellicht een voorstel worden geformuleerd waarin de meest verantwoorde keuzes gebeuren naar bestaande woningen. Indien in het uiteindelijk voorstel bestaande woningen worden bedreigd zal, zoals de stuurgroep heeft aangegeven, de moeilijke keuze nodig zijn tussen behoud of verwijdering. Het behouden van woningen in of aan de rand van een bedrijventerrein, met of zonder buffer, kan aanhoudende leefbaarheidsproblemen tot gevolg hebben. Bij het verwijderen van woningen dient te worden overwogen een zorgvuldig systeem van sociale begeleiding in te voeren.

De vraag wordt gesteld in hoeverre het project Heirenbroek kan worden beschouwd als voorafname. Een "voorafname" was op voorhand ingebouwd in de externe studieopdracht als een mogelijkheid in de besluitvorming. De stuurgroep heeft bepaalde consensusvoorstellen geformuleerd als mogelijke voorafname.

Gezien het gunstige verloop van de gehele opdracht, zal de start van de eerste voorafname met RUP's volgens de huidige timing wellicht ongeveer samenvallen met de finalisering van de gehele uitwerking van het Economisch Netwerk Albertkanaal in het najaar van 2003. Over een echte "voorafname" kan men dus formeel niet meer echt spreken.

Binnen dit kader is totnogtoe enkel gestart met de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor het bedrijventerrein Beverdonk in Grobbendonk. Naar aanleiding van de prioriteitsbepaling is voor het gebied Heirenbroek in Herentals nog geen opmaak van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan gestart.

Met de betrokken gemeentebesturen zal trouwens nog voorafgaandelijk uitgebreid overleg gepleegd worden in de loop van de maand september.

Vraag nr. 131
van 20 juni 2003
van mevrouw RIA VAN DEN HEUVEL

Actieplan Armoedebestrijding – Begroting

Sinds 2001 wordt een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgemaakt, met de te nemen maatregelen en de daaraan gekoppelde financiering.

Het is moeilijk om deze maatregelen terug te vinden in de jaarlijkse begroting, waardoor men geen nauwkeurige kijk op de totale inspanning krijgt.

Graag zou ik dan ook van alle ministers een overzicht ontvangen per maatregel die zij hebben genomen, van het bedrag, het programma en de basiscalocatie waaronder de maatregel werd ingeschreven voor het begrotingsjaar 2002-2003.

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 36 ; Landuyt nr. 76 ; Vanderpoorten nr. 117 ; Van Mechelen nr. 131 ; Van Grembergen nr. 178 ; Bossuyt nr. 336 ; Sannen nr. 199 ; Byttebier nr. 212 ; Ceysens nr. 110 ; Keulen nr. 5).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Vraag nr. 132
van 20 juni 2003
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN

GSM-antennes – Inventaris (2)

Het is moeilijk om te weten waar er overal GSM-antennes in Vlaanderen opgesteld staan. Dit is nochtans essentieel om de resolutie hierover te kunnen uitvoeren.

Minister Van Mechelen verwees me hiervoor naar het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BEPT), dat de databank hierover beheert. De administrateur-generaal liet me weten dat de Vlaamse overheid zelf eerst partner moest worden van deze organisatie om over de gegevens

te kunnen beschikken. Ondertussen deed de minister dit en beschikt Vlaanderen dus over de gegevens van alle bestaande antennes.

Minister Sannen is coördinerend minister voor deze materie.

1. Kunnen parlementsleden, gemeenteraadsleden en geïnteresseerde burgers deze inventaris raadplegen ?
2. Zijn alle locaties van antennes en hun karakteristieken ondertussen in het Geografisch Informatiesysteem (GIS) ingevoerd, zoals gevraagd in de resolutie ?
3. Hoe wordt de verplichting om plaatsingsalternatieven te onderzoeken en de omwonenden afdoende te informeren vanuit gezondheidsoogpunt concreet ingevuld ?
4. Welke richtlijnen zijn gegeven aan de mogelijke beleidsbepalende betrokkenen, aan de verschillende bestuursniveaus, de administratie en de operatoren ?

NB Deze vraag werd gesteld aan minister Sannen (nr. 200) en aan minister Van Mechelen (nr. 132).

Antwoord

1 en 2.

In tegenstelling tot wat de Vlaamse volksvertegenwoordiger stelt, is de Vlaamse overheid nog geen "toegetroden lid" van de VZW "Radio Infrastructure Site Sharing" (RISS). De Vlaamse overheid kan de databank dus nog niet raadplegen.

Bovendien heb ik de indruk dat de federale overheid specifiek gekozen heeft voor een databank die beheerd wordt door een private VZW en niet door een overheidsinstantie als het BIPT, om de vertrouwelijkheid van de gegevens te kunnen garanderen. Op deze wijze zijn de in de databank opgenomen gegevens immers geen 'bestuursdocumenten' die vallen onder de regeling inzake openbaarheid van bestuur.

Ook als het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap lid zou zijn van de VZW, dan nog zouden parlementsleden, gemeenteraadsleden en geïnteresseerde burgers deze databank niet kunnen consulteren, aangezien zij geen lid zijn van de VZW.

Ik kan er verder nog aan toevoegen dat een consultatie van de databank aan de hand van Lambert-coördinaten locatie per locatie moet geschieden. Men geeft een locatie in en krijgt een lijst van alle antennes in een straal van 300 meter. Men kan niet bijvoorbeeld alle dossiers in de gemeente X of de provincie Y opvragen. Per consultatie en locatie moet door de toegetroden leden momenteel 26 euro betaald worden.

Zelfs als het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap dus toegetroden lid zou zijn van de VZW, dan zou het overbrengen van al deze informatie in een eigen GIS-systeem (via het OC-GIS Vlaanderen waarvoor Vlaams minister P. Van Grembergen bevoegd is) een zeer tijdrovende en dure aangelegenheid zijn.

Ingevolge de federale wetgeving, meer bepaald het koninklijk besluit van 21 december 2001, zijn de eigenaars verplicht om voor 31 december 2006 voor elke antenne een technisch dossier op te maken, dat ze naar het BIPT dienen te zenden. Deze dossiers zijn uiteraard wel bestuursdocumenten, die mij onder de openbaarheid van bestuur lijken te vallen.

Volledigheidshalve wens ik te stipuleren dat het in zijn totaliteit traceren van de antennes via het bevoegdheidsdomein "ruimtelijke ordening" onmogelijk is omdat bepaalde antennes vrijgesteld zijn van bouwvergunning (cf. BVR van 14 april 2000, gewijzigd bij besluit van 26 april 2002).

(OC-GIS : Ondersteunend Centrum voor GIS-Vlaanderen ; GIS : Geografisch Informatiesysteem – red.)

Een alternatieve oplossingspiste zou er eventueel in kunnen bestaan inzake de GSM-installaties een meldingsplicht in te voeren in Vlarem, wat de gemeenten moet toelaten de melding in te voeren in de milieudatabank. Hiervoor bestaat momenteel geen decretale verplichting. Het parlement zou dit bij decreet kunnen opleggen. Deze aangelegenheid ressorteert evenwel onder de bevoegdheid van Vlaams minister Ludo Sannen.

3 en 4.

Voor een omstandig antwoord kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger verwijzen naar het antwoord dat Vlaams minister Ludo Sannen op 5 juni 2003 verstrekt heeft op de vraag om uitleg van Vlaams volksvertegenwoordiger Sonja Becq (Stuk 799 (2002-2003)).

Vraag nr. 133
van 20 juni 2003
van de heer FRANCIS VERMEIREN

Bedrijventerreinen Vlaams-Brabant – Stand van zaken (2)

In mijn schriftelijke parlementaire vraag nr. 89 van 20 februari 2003 verwees ik naar de zoektocht van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) Vlaams-Brabant naar nog beschikbare bedrijventerreinen. Met verwijzing naar het regionaal bedrijventerrein Westrode (Meise), werd in het antwoord aangestipt dat de realisatie van een aanbodbeleid voor regionale bedrijventerreinen in het Vlaamse stedelijke gebied rond Brussel onder de verantwoordelijkheid valt van het Vlaams Gewest.

Verder blijkt uit het antwoord dat de totale bruto-oppervlakte aan bedrijventerreinen in Vlaams-Brabant (inclusief infrastructuur en rest-ruimten) in het bezit van intercommunales 632 ha bedraagt. De oppervlakte die niet realiseerbaar is of niet op de markt (tijdelijk of definitief) bedraagt 88 ha.

Een ontwikkelingsvoorstel van de GOM Vlaams-Brabant en de provincie Vlaams-Brabant was reeds het voorwerp van overleg. In een volgende stap zou onderzocht worden in welke mate het project van de GOM en de provincie voor een regionaal bedrijventerrein Westrode haalbaar is in het licht van een aantal juridische en inhoudelijke aspecten (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 12 van 4 april 2003, blz. 2020).

1. Waar zijn de 88 ha gelegen die niet realiseerbaar zijn ?
2. Welke zijn de juridische en inhoudelijke aspecten die de realisatie van het bedrijventerrein in Westrode in de weg staan ?
3. Wanneer kan in dit dossier een definitieve beslissing verwacht worden ?
4. Wordt eraan gedacht om het gewestplan van 1977 te wijzigen en een andere bestemming aan het terrein te geven ?

Antwoord

Over het bedrijventerrein Westrode werden reeds tal van parlementaire vragen gesteld, onder meer nummer 120 van 7 juni 2001, nummer 118 van 3 mei 2002, nummer 13 van 11 oktober 2002, num-

mer 23 van 17 oktober 2002, nummer 78 van 8 februari 2002, nummer 59 van 20 december 2002, nummer 89 van 20 februari 2003, nummer 127 van 28 mei 2003.

1. In antwoord op vraag nummer 89 van 20 februari 2003 van de Vlaamse volksvertegenwoordiger werd gesteld dat 88 ha bedrijventerreinen in Vlaams-Brabant in handen van intercommunales worden beschouwd als niet-realiseerbaar of niet op de markt (tijdelijk of definitief). De door de Vlaamse volksvertegenwoordiger gevraagde gegevens werden intussen geactualiseerd aan de hand van nieuwe gegevens afkomstig van de intercommunales.

De huidige informatie is afkomstig uit de bedrijventerreininventaris van de GOM Vlaams-Brabant, aangevuld met gegevens van de intercommunales. Onderstaande tabel geeft de gedetailleerde informatie van de GOM Vlaams-Brabant met betrekking tot niet-ingenomen oppervlaktes op 28 bedrijventerreinen die volgens de GOM Vlaams-Brabant en de intercommunales in beheer zijn van intercommunales (Haviland en Interleuven).

Deze 28 bedrijventerreinen vertegenwoordigen een gezamenlijke bestemde oppervlakte van 1029 ha. Ongeveer 333 ha hiervan is niet ingenomen door bedrijven, infrastructuur of rest-ruimte.

De niet-ingenomen oppervlakte is opgesplitst in "reserves van bedrijven", "projectontwikkeling door vastgoed/makelaars", "eigendom van particulieren", "eigendom van overheid", "toestandswijziging (eigendomssituatie)" en "niet-realiseerbaar of niet op de markt (tijdelijk of definitief)".

De laatste kolom geeft de cijfers voor de categorie "niet-realiseerbaar of niet op de markt (tijdelijk of definitief)", met een geactualiseerd totaalcijfer van afgerond 159 ha (in plaats van 88 ha, zoals voorheen opgegeven), verspreid over 26 bedrijventerreinen.

Bezettingstabel januari 2003

Terreinen in beheer van intercommunales

Niet-ingenomen oppervlakte									
Gemeente	Benaming bedrijven- zone	Totale opper- vlakke gewest- plan	Totaal	Effectief realiseerbaar			Toestands- wijziging (eigendoms- situatie)	Niet- realiseer- baar of niet op de markt (tijdelijk of definitief)	
				reserve bedrijven	project- ontwik. vastgoed makelaars	eigendom particu- lieren			eigendom overheid
Drogenbos	Stallestraat -Bempt	13,91	3,26				3,18	0,08	
Drogenbos	Dorent	13,58	7,36	6,19	0,22			0,95	
Beersel	G. Gezellestraat Huizingen	24,38	7,63	6,14				1,49	
Halle	Stroppen	49,04	9,94	3,66				2,91	
Halle	Dassenveld	38,75	16,63	13,94			2,57	0,12	
Asse	Researchpark Zellik	21,63	8,32	1,16			0,83	2,00	
Londerzeel	Londerzeel-A12	58,65	2,71	0,99				1,71	
Meise	Westrode	78,90	69,96					69,96	
Kampenhout	Kampenhout-Sas	38,45	2,25	1,11			0,32	0,82	
Zoutleeuw	Lewa	39,20	29,35	0,88				28,47	
Landen	Roosveld	48,54	16,85	14,71			1,10	1,04	
Landen	Roosberg	15,22	9,55				3,77	0,78	
Hoegaarden	Bleyveld	8,97	2,42	0,35			0,56	1,51	
Boutersem	Leuvensesteenweg	11,06	2,07	1,38	0,09			0,59	
Leuven	Researchpark Haasrode	154,93	33,80	21,94				11,86	
Kortenberg	Everberg	34,87	20,23	15,26				4,97	
Holsbeek	De Vunt	11,72	0,81					0,81	
Haacht	Wespelaar-De Coster- straat	16,25	11,59				10,87	0,72	
Boortmeer- beek	Leuvensesteenweg	21,14	1,47	0,26	0,47			0,73	
Boortmeer- beek	Laarstraat	7,55	3,03					3,03	
Rotselaar	Wingepark	26,34	0,66	0,16				0,50	
Lubbeek	St.-Martensberg	9,46	1,16	1,16					
Bekkevoort	Assent/Theuma	19,90	4,23	3,88				0,35	
Diest	Webbekom	79,69	12,56	12,01	0,40			0,14	
Diest	Diest-Centrum	41,24	12,71	9,73	1,09			1,88	
Diest	Molenstede	36,56	12,54	11,08				1,46	
Aarschot	Nieuwland	94,71	17,56	14,81	0,39		0,64	1,72	
Leuven	Arenberg	14,71	12,90					12,90	
Eindtotaal Vlaams-Brabant		1.029,39	333,55	140,82	2,67	0,00	23,84	6,64	159,59

Bron : GOM Vlaams-Brabant, intercommunales Haviland en Interleuven

2. Over de juridische en inhoudelijke aspecten die realisatie van het bedrijventerrein Westrode in de weg staan kan het volgende worden geantwoord.

In mijn opdracht heeft de administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen (ArohM) het overleg georganiseerd over dit knelpuntterrein.

Drie coördinatievergaderingen werden gehouden met de meest betrokken partijen: de provincie Vlaams-Brabant, de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) Vlaams-Brabant, de gemeente Meise, de intercommunale Haviland en de afdeling Wegen en Verkeer (AWV) Vlaams Brabant. Ad hoc werd ook de afdeling Juridische Dienstverlening van het departement Leefmilieu, Infrastructuur en Natuur (LIN) betrokken. Na al dit noodzakelijk overleg is er een duidelijk beeld van de knelpunten, onder meer op juridisch vlak.

Enkele juridische knelpunten zijn gerelateerd aan de correcte interpretatie van het beleidskader. Dit heeft te maken met de bindende en richtinggevendende bepalingen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen die de ontwikkelingsperspectieven bepalen van een niet-gerealiseerd regionaal bedrijventerrein buiten een economisch knooppunt. In het voorbije overleg is gezocht naar de wijze waarop de ontwikkeling van Westrode op juridisch vlak maximaal kan tegemoetkomen aan deze ontwikkelingsperspectieven.

Het te overwegen voorstel van de provincie Vlaams-Brabant betreft de ontwikkeling van de site Westrode als groot logistiek park.

Op inhoudelijk vlak dient vooral de ontsluiting naar de A12 goed te worden uitgewerkt in het licht van de ontwikkeling als unimodaal logistiek park. De provincie Vlaams-Brabant heeft hiervoor reeds voorstellen geformuleerd, die verder worden onderzocht in het streefbeeld voor de A12. Een belangrijk inhoudelijk aandachtspunt betreft het duurzame beheer, de kwalitatieve inrichting en een verantwoorde uitgifte van het bedrijventerrein. Het is evident dat de uitgifte van percelen op een logistiek park bewaakt dient te worden, teneinde het bedrijventerrein niet vrij te geven aan bedrijven die niet thuishoren op een logistiek park.

Daarnaast dient te worden nagegaan op welke wijze de openruimteverbinding tussen Antwer-

pen en Brussel, ter hoogte van Nieuwenrode, kan worden vormgegeven. Een beslissing over het bedrijventerrein dient rekening te houden met een goede oplossing voor deze inhoudelijk aandachtspunten.

3. De provincie Vlaams-Brabant heeft momenteel een trekkersrol in de totstandkoming van een verantwoorde oplossing. Vermits nog verschillende oplossingsrichtingen mogelijk zijn, afhankelijk van de oplossing die aan de knelpunten wordt gegeven, werd na de laatste coördinatievergadering van 3 april 2003 afgesproken dat de provincie Vlaams-Brabant zich verder zal beraden over een te volgen scenario. Momenteel wordt gewacht op dit provinciaal voorstel, alvorens in de schoot van de Vlaamse regering een mogelijke besluitvorming te kunnen voorbereiden. Dit provinciaal voorstel zal de geprefereerde oplossing voorstellen om de geïnventariseerde knelpunten aan te pakken.

De provincie Vlaams-Brabant zal verder alle noodzakelijke aspecten onderzoeken voor een kwalitatieve ontwikkeling van het bedrijventerrein. Het mogelijk vrijgeven van deze open ruimte voor bedrijven dient gepaard te gaan met het vervullen van een aantal randvoorwaarden.

4. Een definitieve beslissing kan voorbereid worden op basis van een coherent voorstel van de provincie Vlaams-Brabant. Het huidige voorstel voorziet in de ontwikkeling van een groot logistiek park, unimodaal ontsloten naar de A12.

De terreinconfiguratie van het voorgestelde logistieke park verschilt gedeeltelijk van de zoning op het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse. Indien dit voorstel wordt gekozen, kan een planinitiatief een kwalitatieve ontwikkeling van het bedrijventerrein ondersteunen.

**Vraag nr. 134
van 20 juni 2003
van de heer FELIX STRACKX**

Uitgegraven bouwgrond – Reglementering

Bij de bouw van een nieuwe woning dient onvermijdelijk eerst grond te worden afgegraven voor het leggen van funderingen of kelders. Deze uitgegraven grond wordt dan in de regel later gebruikt voor het opnieuw aanvullen van het terrein rond het huis. Gewoonlijk gaat daar enige tijd overheen

en ondertussen blijft er uiteraard een bergje aarde in de omgeving van de woning liggen.

Blijkt nu dat deze bergjes afgegraven grond door sommige diensten Ruimtelijke Ordening beschouwd worden als een reliëfwijziging zonder vergunning, wat dus een bouwovertreiding is. Zo kregen in Kessel-Lo een aantal eigenaars een aanmaning om deze grond te laten afvoeren, in een aantal gevallen werd zelfs een proces-verbaal opgemaakt.

Nu is het toch wel absurd dat eigenaars bijkomende kosten zouden moeten maken om grond te laten afvoeren, die zij vervolgens een tijd nadien opnieuw dienen aan te kopen.

1. Wordt het voorlopig stockeren van afgegraven grond door de diensten van de minister inderdaad beschouwd als een reliëfwijziging en dus als een bouwovertreiding ?
2. Hoe lang mag de afgegraven grond dan worden gestockeerd vooraleer hij dient te worden afgevoerd ?

Antwoord

Op grond van artikel 99, § 1, 4° van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en zijn latere wijzigingen is een stedenbouwkundige vergunning vereist voor het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem. Er is echter **geen** stedenbouwkundige vergunning vereist voor tijdelijke werken nodig voor het uitvoeren van vergunde werken voorzover deze plaatsvinden binnen de werkstrook afgebakend in de stedenbouwkundige vergunning (cfr. artikel 3, 1° van het besluit van de Vlaamse regering van 26 april 2002 tot bepaling van de vergunningplichtige functiewijzigingen en van de werken, handelingen en wijzigingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is).

Indien men een vergunning verkregen heeft voor het bouwen van een woning, kan gesteld worden dat het afgraven van grond voor het realiseren van funderingen of kelders inherent is aan het uitvoeren van de vergunning. Bovendien betreft het tijdelijke werken, namelijk tot wanneer het vergunde bouwwerk afgewerkt is. Het uitgraven van grond is dus én beperkt in tijd én nodig om de eigenlijke vergunning, de bouw van de woning, te kunnen realiseren. Op grond van voormeld artikel 3, 1° is dus, wanneer er een stedenbouwkundige vergunning verkregen werd voor de bouw van een woning, geen bijkomende vergunning nodig voor het

uitgraven van grond en voor het tijdelijk opslaan van deze uitgegraven grond.

De vraag rijst echter wat onder "tijdelijk" dient te worden verstaan. Terzake ben ik van mening dat :

- indien de gronden worden opgeslagen binnen de "werkstrook", en verwijderd worden vóór de ingebruikname van de woning, er geen stedenbouwkundige vergunning is vereist (zie voormeld artikel 3, 1°) ;
- indien op de plannen geen "werkstrook" is aangegeven, er evenmin vergunningplicht is indien de uitgegraven grond tijdelijk wordt opgeslagen; hoewel het begrip "tijdelijkheid" niet expliciet bepaald is in het decreet, dient het opslaan van de uitgegraven grond beperkt te worden tot een aantal maanden (in functie van het uitvoeren van de vergunning); indien na het verstrijken van deze weliswaar niet eenduidig vast te stellen termijn de grondoverschotten nog steeds aanwezig zijn op het terrein, en de tijdelijke opslag neigt naar een veeleer permanent of langdurig karakter, kan er sprake zijn van een bouw misdrijf; indien de grond langer dan een aantal maanden buiten de "werkstrook" wordt gestockeerd, dient bijgevolg **wel** een stedenbouwkundige vergunning te worden aangevraagd.

Vraag nr. 135 van 20 juni 2003 van mevrouw ANN DE MARTELAER

Vrijstelling verkeersbelasting gehandicapten – Omzendbrief

Reeds in vragen om uitleg tijdens de commissievergaderingen van 22 oktober 2002 en 18 februari 2003 werd de problematiek inzake de vrijstelling van verkeersbelasting en de belasting op de inkeerstelling voor personen met een handicap aan de minister voorgelegd.

Uit de antwoorden bleek dat er initiatief genomen werd door de minister om een overleg te organiseren met het kabinet-Reynders en met zijn administratie. In eerste instantie zou er gekozen worden voor een pragmatische oplossing, zijnde een circulaire die naast een administratieve tolerantie een bijkomende versoepeling voor gezinnen met invalide kinderen zou bieden (Handelingen C33 van 22 oktober 2002, blz. 5-7 ; Handelingen C 146 van 18 februari 2003, blz. 9-13).

Ondertussen zijn reeds een aantal maanden verstreken en is bij mijn weten de beloofde circulaire nog steeds niet verschenen.

1. Is de circulaire ondertussen verschenen en zo ja, kan de minister een exemplaar ervan bezorgen ?
2. Indien de circulaire nog niet verschenen is, wat is hiervoor dan de reden ?

Antwoord

1. Uit contacten met de federale administratie is gebleken dat de circulaire waarnaar ik tijdens de vergadering van de Commissie voor Financiën en Begroting van 18 februari laatsleden heb verwezen, nog steeds niet werd verspreid onder de diensten die gelast zijn met de toepassing van de kwestieuze regelgeving.
2. De reden voor dit uitblijven van de verspreiding is mij niet bekend.

Zoals ik tijdens de vermelde vergadering van de Commissie voor Financiën en Begroting heb meegedeeld, heb ik reeds op 31 januari 2003 aan de heer minister Reynders mijn standpunt inzake de circulaire meegedeeld. Voorzover mij bekend, delen de andere gewesten dit standpunt.

Na meerdere informele contacten heb ik met een brief van 25 juni 2003 aan collega Reynders nogmaals geïnformeerd naar de stand van zaken. Telefonisch heb ik op 18 juli ll. vanwege het kabinet van de heer Reynders vernomen dat de omzendbrief eerstdaags zou worden verspreid en toegepast.

Vraag nr. 136 van 20 juni 2003 van de heer JAN LOONES

Kerntakendebat – Gestructureerd overleg

Op 25 april 2003 ondertekenden de Vlaamse overheid, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een bestuursakkoord. Dit akkoord rondt de eerste fase van het kerntakendebat af.

Daarbij werd vastgesteld dat het kerntakendebat een permanent proces is, waarbij op veranderende processen moet worden ingespeeld, en gaten die er nog zijn, moeten worden ingevuld (Lokaal 1 – 15 juni 2003).

Daarom werd concreet afgesproken dat er per minister een gestructureerd overleg komt tussen de drie partners. De ministers hebben dus de opdracht op geregelde tijdstippen de VVP en de VVSG uit te nodigen om de regelgeving te bekijken, om gaten te dichten, enzovoort.

1. Wanneer nodigt de minister voor de eerste maal de VVP en de VVSG uit voor een gestructureerd overleg ?
2. Met welke frequentie zal dit gestructureerd overleg plaatsvinden ?

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 39 ; Landuyt nr. 79 ; Vanderpoorten nr. 120 ; Van Mechelen nr. 136 ; Van Grembergen nr. 184 ; Bossuyt nr. 344 ; Sannen nr. 206 ; Byttebier nr. 217 ; Ceysens nr. 115 ; Keulen nr. 11).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Vraag nr. 137 van 27 juni 2003 van de heer ETIENNE VAN VAERENBERGH

Luchthavenregio Zaventem – Ruimtelijke uitvoeringsplannen

De ontsluitingsproblematiek van de luchthaven Zaventem beroert velen.

In 2002 bleek dat er binnen de Vlaamse regering een consensus bestond om twee afzonderlijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) op te stellen voor infrastructuurwerken in de luchthavenregio : één voor de spoorwegverbinding naar Antwerpen en één voor de verbetering van de wegverbinding.

1. Hoever staat het met het RUP inzake de spoorverbinding naar Antwerpen en inzake de verbetering van de wegverbinding ?
2. Hoever staat het met het uitvoeringsplan voor de afbakening van de luchthavenregio ?
3. In welke mate is het uitblijven van een consensus en zijn beleidsbeslissingen inzake de geluidsproblematiek van de luchthaven mede be-

palend voor het uitblijven van een RUP over de afbakening van de luchthavenregio ?

Antwoord

1. In haar vergadering van 15 juli 2002 heeft de Vlaamse regering beslist over een principiële tracé voor de noordelijke ontsluiting van de internationale luchthaven van Zaventem via spoor en weg. Principieel werd gekozen voor de spoorvariant op de middenberm van de E19, met een aantal randvoorwaarden voor de ruimtelijke inpassing. Via deze beslissing werd ik belast met de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, zowel voor de spoor- als voor de wegontsluiting.

De voorbereidingen voor dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan heb ik opgestart. Dit project is cruciaal met betrekking tot een verbeterde bereikbaarheid van de internationale luchthaven van Zaventem.

In navolging van de beslissing van de Vlaamse regering van 15 juli 2002 over een principiële tracékeuze, heeft voorbereidend overleg plaatsgevonden voor de opmaak van het plan. Het betreft één gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan met zowel de spoor- als wegontsluiting. Parallel met de opmaak zal ook het gewestgrensoverschrijdend MER worden voorbereid. Uit het MER kunnen waardevolle aanvullingen blijken voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, in essentie waar het gevoelige locaties betreft in het tracé, zoals de aankomstvariant te Schaarbeek, de aansluitingsbochten naar de middenberm van de E19 ter hoogte van het op- en afrittencomplex van Vilvoorde en de aansluiting naar de lijn 25/27 ten zuiden van Mechelen. Mijn administratie coördineert momenteel het overleg en zal de uitvoeringstermijn maximaal trachten te beperken. In optimale omstandigheden kan in principe in het najaar een plenaire vergadering worden georganiseerd over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

2. De door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangehaalde opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de luchthavenregio is opgenomen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor de afbakening van het luchthavengebied en het garanderen van ontwikkelingsmogelijkheden van de internationale luchthaven. Volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen kunnen een beperkt aantal elemen-

ten aan bod komen in een dergelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, onder meer het maximaliseren van de bereikbaarheid via nieuwe toegangen naar de luchthaven, het reserveren van luchthavengebonden terreinen, de ontwikkeling van bedrijvigheid in de nabijheid van de luchthaven, maatregelen voor de beperking van de milieuhygiënische impact van de luchthaven, ...

Om de opties voor een dergelijk gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan te verkrijgen, lijkt het noodzakelijk voorafgaandelijk een structureel overlegproces te voeren, vergelijkbaar met het overleg in het kader van de afbakening en strategische plannen voor de zeehavens.

Tot op heden werd de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van de luchthaven nog niet opgestart. Dit hoeft evenwel geen probleem te betekenen. In diverse antwoorden op parlementaire vragen en ander overleg is steeds gesteld dat niet alle knelpunten in de luchthavenregio op het vlak van ruimtelijke ordening kunnen blijven wachten. Daarom werd voorgesteld een aantal afgeleide ruimtelijke problematieken in afzonderlijke projecten aan te pakken naargelang de prioriteiten die zich voordoen. Dit gebeurde reeds in het recente verleden in de gewestplanwijziging Halle-Vilvoorde-Asse van 17 juli 2000, met onder meer maatregelen ten gunste van de wereld en het weren van grondgeluid. De ontwikkelingsmogelijkheden voor bedrijvigheid in de nabijheid van de luchthaven worden vandaag verder vorm gegeven binnen de opmaak van diverse bijzondere plannen van aanleg. Zoals weergegeven in het antwoord op het eerste deel van de vraag, werd op initiatief van mijn administratie alvast gestart met een belangrijk project op korte termijn, namelijk het voorzien in nieuwe noordelijke ontsluitingen via spoor en weg naar de luchthaven, conform de opties van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Mogelijk kan later in andere prioritaire projecten op het vlak van ruimtelijke ordening worden voorzien, zoals bijvoorbeeld de zuidelijke ontsluiting van de luchthaven, vraagstukken binnen het luchthavengebied (bijvoorbeeld de ontwikkeling van Brucargo, e.d.), de aanpak van de randen van de luchthaven in functie van de nabijliggende kernen, enzovoort. Steeds dient afgewogen te worden hoe dringend de knelpunten zijn en in hoeverre een inkadering in de gehele aanpak van de luchthavenregio noodzakelijk is.

3. Met betrekking tot de geluidsproblematiek geeft het regeerakkoord van de federale regering het kader, ik citeer :

"Wat betreft de storingen veroorzaakt door het luchtverkeer, en meer bepaald de nachtvluchten, neemt de regering het akkoord van 24 januari 2003 als vertrekpunt. Een precieze evaluatie zal gemaakt worden van de zones die overgevlogen worden, gemeente per gemeente en/of wijk per wijk in de gemeente om de geluidsimpact die de bevolking ondergaat te meten en om de ervaren geluidshinder te verzachten door een meer evenwichtige spreiding. De geluidsimpact zal zone per zone geëvalueerd worden, die op een objectieve manier beschreven zullen worden, en volgens het principe van de billijke spreiding. Onder billijke spreiding verstaat men o. m. een herziening van de vliegprocedures in functie van de bevolking en/of de zones die overvlogen worden en van het type vliegtuig, alsook een meer gediversifieerd gebruik van de verschillende landings- en opstijgpistes. Daarbij zal ook rekening gehouden worden met de veiligheid van de bevolking, met het luchtverkeer en met het beheer van de luchthaven.

Het isolatieprogramma zal worden herzien in functie van de gekozen oplossingen, en van de afstand van de overgevlogen zones ten opzichte van de luchthaven. Dit zal gebeuren binnen het voorziene financieel kader.

In afwachting van deze evaluatie en van een globale en billijke oplossing zullen de vliegtuigen met een QC > 4 die in de richting Huldenberg vliegen tijdelijk de routes ten oosten van Brussel volgen. De route naar Chièvres (heavy) zal meer het tracé volgen dat het dichtst bij Brusselse ring ligt.

Voor de dagvluchten, zal de regering tot een meer billijke verdeling van de hinder beslissen, rekening houdend met volgende principes: (1) een nauwkeurige evaluatie van de huidige situatie, conform de aanpak voor de nachtvluchten (kadaster van het geluid, geluidsimpact zone per zone en evenwichtige spreiding) en (2) een verhoging van de opstijgtakten voor de luidruchtige vliegtuigen met een QC hoger of gelijk aan 12, die opstijgen tussen 21 u. en 23 u. en tussen 6 u. en 8 u.

Bovendien zullen in het algemeen wat piste 25 rechts betreft, de vliegprocedures geoptimaliseerd worden door het achteruitschuiven met 300 meter van de opstijgdrempel.

De regering zal tenslotte de procedures inzake "Noise Abatements" versterken en op hun toepassing waken."

Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger weet, hebben maatregelen ten opzichte van geluidshinder veelal geen betrekking op het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening. In essentie op het vlak van milieunormering, exploitatie, technologische vooruitgang en dergelijke, zijn resultaten te verwachten. Maatregelen op het vlak van ruimtelijke ordening zijn slechts flankerend aan een ruimer beleid ten opzichte van de wering van geluidshinder. Een aantal opties met betrekking tot de geluidsproblematiek kan ongetwijfeld implicaties inhouden naar de ruimtelijke ordening rond de luchthaven. Het zou van weinig wijsheid getuigen nu reeds verregaande ruimtelijke-ordeningsmaatregelen door te voeren die onvoldoende zouden inspelen op de nog te nemen maatregelen met betrekking tot de geluidsproblematiek. Daarom wordt het ruimtelijk planningswerk rond de luchthaven momenteel veeleer beperkt tot de duidelijk afgelijnde bovenvermelde projecten.

Vraag nr. 138

van 27 juni 2003

van mevrouw ANNY DE MAGHT-AELBRECHT

Ruimtelijke planning – Geïntegreerde informatie

Het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening is, mede door de structuurplanning op de onderscheiden niveaus en "openbare onderzoeken", als het ware tot in de huiskamer van vele gezinnen doorgedrongen.

Het is belangrijk om tot een geïntegreerd beleid te komen. Maar meestal krijgt de burger slechts beperkte informatie, wanneer hij wordt uitgenodigd om aan een openbaar onderzoek deel te nemen of wanneer men informatie wil over het gewestplan of structuurplanning, bijzondere plannen van aanleg (BPA) of algemene plannen van aanleg (APA), enzovoort.

Voor de realisatie van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) bijvoorbeeld werden de gebieden op een "naakt" gewestplan getekend. Daar staat dus verder niets op. Maar ook andere diensten en overheden zijn met allerhande (structuur)plannen bezig en zorgen voor een "overdruk" van het gewestplan. Ze weten het soms niet van elkaar. Het geïnteresseerde publiek, dat niet dagelijks met planningsprocessen bezig is, heeft nog minder kennis

van wat nog in de "pijplijn" zit bij de verschillende administraties of al in uitvoering is.

Hoe kan een burger, een leek, zich een goed idee vormen van een nieuw plan indien hij op geen enkel ogenblik zicht krijgt op de consequenties van dat plan ten opzichte van andere initiatieven? Hoe verhoudt het VEN zich bijvoorbeeld tegenover de Habitatrictlijn, of erger, tegenover een naburige industriezone?

Voor de ontwikkeling van industriegebieden moet bijvoorbeeld rekening gehouden worden met "overdrukken" op het gewestplan zoals Vogelrichtlijngebieden, Habitatrictlijngebieden, natuurverbodingsgebieden, gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen, kleine landschapselementen, beschermde landschappen, ...

1. Met hoeveel "overdrukken" moet bij structuurplanning en nieuwe projecten rekening worden gehouden? Graag een overzicht.
2. Bestaat er één te raadplegen document, website, ... waar een beleidsmaker of geïnteresseerde burger voor een omschreven gebied een volledig overzicht van al die overdrukken en richtlijnen kan krijgen?

Zo neen, is het de bedoeling van de minister om zo'n overzicht op te starten?

3. Kunnen gemeenten of andere instellingen zoals intercommunales, provinciebesturen, gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen (GOM), rekenen op de financiële en/of logistieke ondersteuning door het Vlaams Gewest, wanneer zij voor hun grondgebied zo'n overzicht willen maken, bijvoorbeeld in het kader van de realisatie van een GIS-omgeving (Geografisch Informatiesysteem)?

Antwoord

1. Structuurplanning is een dynamisch en continu proces van visie- en beleidsvorming met betrekking tot de kwaliteit van de ruimte en de realisatie ervan. Dagelijks komen conflicten tot uiting met betrekking tot ruimte; mensen hebben ruimte nodig om te wonen, te werken, om zich te ontspannen. (Structuur)planning schept de mogelijkheid om gewenste doelstellingen voor te bereiden en te onderzoeken, ze te toetsen aan de voorhanden zijnde middelen. Het structuurplan is het document (het product) dat op een bepaald ogenblik voor een beleidsperiode de

ruimtelijke visie weergeeft: het bevat een concept van de gewenste ruimtelijke structuur, beleidsdoelstellingen, en de maatregelen om ze te verwezenlijken.

De realisatie van een structuurplan gebeurt door middel van één of meerdere ruimtelijke uitvoeringsplannen. De bestaande plannen van aanleg (gewestplan, APA, BPA) blijven van kracht tot zij vervangen worden door een ruimtelijk uitvoeringsplan. Een overzicht van alle geldige plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen, in de vorm van een "plannenregister", moet volgens het decreet ruimtelijke ordening (art. 92 tot 95) door de gemeente opgemaakt worden. Elke gemeente is decretaal verplicht een plannenregister op te maken, te actualiseren, ter inzage te leggen en er uittreksel uit af te leveren.

Naast de wetgeving inzake ruimtelijke ordening doen heel wat sectoren, en in het bijzonder de milieusector, geografische aanduidingen van gebieden waar bepaalde regelgeving van kracht is, bijvoorbeeld speciale beschermingszones in het kader van de Vogel- en Habitatrictlijn, Ramsargebieden, beschermingszones rond grondwaterwinningsgebieden, beschermde duingebieden en voor de landbouw belangrijk duingebied, beschermde landschappen, monumenten, stads- en dorpsgezichten, Vlaamse en erkende natuurreervaten, bosreservaten, gebieden waar een recht van voorkoop geldt. Daarnaast bestaan er nog tal van sectorale wetgevingen (m.b.t. archeologisch patrimonium, jacht en wildbeheer, afvalstoffen, bodemsanering, luchtverontreiniging, geluidshinder, openlucht recreatie en kamperen, grindwinning, mijnen en groeven, grondenpandenbeleid, Seveso-wetgeving, cultureel en natuurlijk erfgoed, polders en wateringen, veldwetboek, riviervisserij, ...) die een gebiedsgerichte uitwerking kunnen hebben of in uitvoering ervan gebiedsspecifieke beheersplannen hebben die voorschrijven hoe een gebied beheerd moet worden.

In uitvoering van de verschillende Vlaamse milieubeleidsplannen werden acties ondernomen om in één loket te voorzien waar een overzicht van de verschillende beleidscartografische aanduidingen kan gegeven worden. Dit "geoloket" wordt beheerd door het Ondersteunend Centrum GIS Vlaanderen.

Al deze gebiedsaanduidingen behoren echter niet tot het ruimtelijk beleid, maar hebben er wel impact op.

2. Veel van de vragen die de burger zich stelt, staan in relatie tot wat mag en kan op die plaats. Het zijn vragen die betrekking hebben op een bepaald (kadastraal) perceel in Vlaanderen.

Volgende initiatieven werden genomen om burgers inzicht te geven in en toegang te geven tot alle informatie betreffende de geldende regelgeving vanuit ruimtelijke ordening voor hun eigendom en omgeving.

Plannenregister

In een kleine en dichtbevolkte regio als Vlaanderen is het noodzakelijk dat het ruimtegebruik van de diverse maatschappelijke activiteiten zo efficiënt mogelijk georganiseerd en gepland wordt. Er is m.a.w. een maatschappelijke behoefte aan een gelijktijdige en gelijkwaardige afstemming en afweging van de ruimtelijke behoeften van de diverse maatschappelijke activiteiten: wonen, werken, recreatie, landbouw, natuur, vervoer, ...

De Vlaamse regering legt in haar decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening de gemeenten de taak op een plannenregister op te maken, te actualiseren, ter inzage te leggen en er uittreksels uit af te leveren (art. 93).

De opmaak van een plannen- en vergunningenregister vergroot de transparantie en de rechtszekerheid in de ruimtelijke ordening via de afgifte van de diverse uittreksels. Elke burger kan immers een uittreksel opvragen uit het plannen- en vergunningenregister. Ze vormen het kanaal waarlangs de informatieoverdracht tussen de verschillende overheden geregeld wordt, en maken het mogelijk om de informatie van het verleden op een ordentelijke en efficiënte manier te ordenen en te beheren. De opmaak laat eveneens toe dat deze informatie op zijn consistentie en validiteit gecontroleerd wordt. Bovendien vormen de registers een survey-instrument, nuttig om te gebruiken bij het ruimtelijk beleid op alle beleidsniveaus. Het plannenregister zal de voornaamste informatiebron zijn om de planningscontext samen te stellen bij de opmaak van ruimtelijke structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen. Artikel 92 van het decreet bepaalt dat ook "informatie met betrekking tot de bescherming door andere wetgeving die een gevolg heeft voor het gebruik van de grond in de zin van dit decreet" in het plannenregister opgenomen moet worden. Om onder andere hieraan tegemoet te komen heeft de af-

deling Ruimtelijke Planning een lijst opgesteld van bijkomende beleidscartografische gegevens die gemeenten eventueel nu al kunnen opnemen in hun plannenregister. De lijst werd opgenomen in de aanvulling op de richtlijn aangaande de opmaak van de tabel : planneninventaris voor het plannenregister. In deze fase is de lijst beperkt tot de gegevens die een rechtstreeks gevolg kunnen hebben voor het al of niet verlenen van een stedenbouwkundige vergunning.

Gemeenten zijn op dit moment niet verplicht deze gegevens op te nemen in hun plannenregister. Deze gegevens maken dus geen voorwerp uit van de conformverklaring van het plannenregister, noch van de subsidieregeling voor het opmaken van plannenregisters. Het is uiteraard wel interessant om deze gegevens bij te houden in een overzicht. Zij zijn immers ook bruikbaar bij het verlenen van vergunningen.

Geoloketten

Het eenvoudig en snel bevraagbaar stellen van deze "grondgebonden beleidsinformatie" m.b.t. milieu, landbouw, ruimtelijke ordening, beschermd erfgoed, ... vormt een belangrijke aanvulling op overige informatie die nu op het web te consulteren is. Dit wordt grotendeels gerealiseerd door de geoloketten "Geo-Vlaanderen", waarin overheidsinformatie (hoofdzakelijk gewestelijke) met een geografische component kan geconsulteerd worden.

De gegevens zijn een – zo exact mogelijke – digitale kopie van de oorspronkelijke en officiële documenten. Het geoloket of de digitale versie is echter geen juridisch document en kan dan ook in geen enkel geval beschouwd worden als officiële reproductie van de originele gewestplannen vastgesteld bij koninklijk besluit of bij besluit van de Vlaamse regering.

3. In het kader van het verlenen van financiële en/of logistieke steun bij het uitbouwen van een GIS-omgeving werden reeds volgende initiatieven genomen.

Subsidiebesluit plannenregister

Art. 191 §2 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening bepaalt: "Binnen de perken van de begrotingskredieten kan de Vlaamse regering (ook financiële) ondersteuning verlenen aan de gemeenten voor de opmaak van het eerste vergunningenregister en het eerste plannenregister.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden en nadere regels hiertoe." Het plannenregister heeft, naast het bewerkstelligen van transparantie en rechtszekerheid, ook tot doel een stimulans te vormen naar het automatiseren (via een subsidiebesluit op basis van het al of niet digitaal werken). Een digitaal systeem laat immers een dynamischer gebruik toe. Het digitaliseren levert bovendien een belangrijke meerwaarde op het gebied van archivering, beheer, bevraging, analyse en visualisatie. Het doel van vermeld besluit bestaat erin de gemeenten te ondersteunen bij de (digitale) opmaak van het eerste vergunningen- en plannenregister.

Met deze subsidie kan de gemeente tegemoetkomen aan de vaste kosten die verbonden zijn aan deze taak (hard- en software) evenals aan de variabele kosten (opzoekings-, invoer- en tekenwerk). Het is duidelijk dat deze subsidies, gelet op het beperkte bedrag, slechts een beperkte bijdrage leveren voor het vervullen van deze taak. De subsidiëring is er vooral op gericht de (dure) digitale aanpak te ondersteunen en deze te stimuleren, en ook het opstarten en uitbouwen van een digitale databank aan te moedigen. Door de digitale aanpak van de registers zal de efficiëntie en snelheid van de dossierafhandeling immers vergroten.

Aanmaak en/of aankoop van gegevens

De aanmaak van de gegevens betekent een zware en tijdsroevende investering bij de uitbouw van een GIS-omgeving. Er werden reeds belangrijke (financiële) inspanningen geleverd door het Vlaams Gewest, en meer bepaald het beleidsveld Ruimtelijke Ordening, bij de aanmaak van gegevens die tevens nuttig zijn voor de partners van het samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen.

Zo werden onder meer alle geldende gemeentelijke plannen van aanleg ingescand en gegeoreferend via een centrale overheidsopdracht, ten einde, in het licht van het derde luik van het plannenregister, door de automatisering een eenvoudiger en snellere dienstverlening binnen de gemeentelijke administraties te bewerkstelligen. Door de opdracht te centraliseren, gebeurt het scannen en het controleren in één keer, waardoor de lasten en de tijdsbesteding aanzienlijk beperkt kunnen worden. Alle contouren van de goedgekeurde BPA's werden eveneens door de afdeling Ruimtelijke Planning

ingetekend en deze gegevens werden in de loop van 1999 verspreid op cd-rom.

Daarnaast werden op het budget van Ruimtelijke Ordening een aantal basisreferentiegegevens aangekocht bij de producent (zoals de topografische kaarten van het NGI op 1/10.000) en/of werd de aanmaak gefinancierd (KADSCAN 2001, en KADVEC in de verstedelijkte gemeenten); deze gegevens werden via het Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen beschikbaar gesteld aan alle partners van het samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen.

Bovendien worden alle gegevens binnen het samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen door het Ondersteunend Centrum verspreid en zijn ze gratis te verkrijgen voor gemeenten en provincies. Andere overheidsinstanties betalen slechts de aanmaakkosten.

Vraag nr. 139 van 4 juli 2003

van mevrouw MARLEEN VAN DEN EYNDE

De Reukens Aartselaar – Bestemming

Volgens de voorlopige vaststelling van het ontwerpplan tot gedeeltelijke wijziging van het gewestplan, werd het gebied De Reukens in Aartselaar omgevormd tot regionaal bedrijventerrein met openbaar karakter. Nochtans heeft de gemeenteraad van Aartselaar zich steeds verzet tegen het ontwikkelen van nieuwe industriezones binnen het nog "groene" gebied De Reukens. Bovendien kampt men in de gemeente Aartselaar met een grote leegstand van bedrijfsgebouwen, zodat uitbouw van nieuwe bedrijventerreinen onverantwoord is.

Voormalig minister Dua antwoordde eerder op een schriftelijke vraag terzake dat ze het een goed voorstel vindt om dit gebied te bestemmen als bosuitbreidingsgebied. Ze zou initiatieven vanuit de gemeente Aartselaar of door de minister van Ruimtelijke Ordening zeker toejuichen en zelfs actief ondersteunen.

1. Werden plannen van de gemeente Aartselaar of van voormalig minister Dua over mogelijke bosuitbreiding in De Reukens reeds bij de minister aanhangig gemaakt ?
2. Wie dient volgens de minister initiatief te nemen voor de omvorming van dit gebied, oor-

spronkelijk op het gewestplan agrarisch gebied, nadien gewijzigd tot regionaal bedrijventerrein ?

3. Verleent de minister zijn medewerking om De Reukens om te vormen tot bosuitbreidingsgebied ?

Antwoord

In 1998 werd een tweede gewestplanwijziging in Aartselaar in openbaar onderzoek gebracht. In het kader van de zoektocht naar mogelijke locaties voor bedrijventerreinen in de regio Antwerpen werd het gebied De Reukens (dat grotendeels bestemd was als woonuitbreidingsgebied) voorgesteld als regionaal bedrijventerrein. Deze gewestplanwijziging werd door de gemeenteraad van Aartselaar en door de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen negatief geadviseerd. De bestemmingswijziging naar bedrijventerrein werd daardoor niet opgenomen in het goedkeuringsbesluit van de Vlaamse regering, gepubliceerd in het Belgisch staatsblad dd. 12/01/1999. In het huidige geldende gewestplan is het gebied De Reukens grotendeels ingekleurd als agrarisch gebied, een klein deel blijft ingekleurd als woonuitbreidingsgebied, de bestaande bebouwing werd ingekleurd als woonzone.

De plannen om het agrarisch gebied De Reukens om te vormen tot bosgebied zijn bij mijn administratie te kennen gegeven in het voorontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) Aartselaar (maart 2002). De gemeente Aartselaar geeft in het voorontwerp aan de omgeving van De Reukens als stadsbos te willen ontwikkelen. De gemeente wenst de bestemming en de inrichting van het gebied vast te leggen in een gemeentelijk RUP (*ruimtelijk uitvoeringsplan – red.*).

Op 24 juni 2002 vond een structureel overleg plaats over het voorontwerp GRS Aartselaar. De afdeling Ruimtelijke Planning heeft met betrekking tot het gebied De Reukens op 17 juli 2002 voorlopig het volgende advies uitgebracht:

"Gelet op de schaal van het gebied kan akkoord gegaan worden met het voorstel van gemeentelijk RUP, ook de optie om het gebied te bebossen stelt vanuit planningsoogpunt geen probleem. Wel wordt voorgesteld niet langer de term stadsbos te gebruiken aangezien dit gebied, gelet op de schaal, niet de rol van stadsbos voor het grootstedelijk gebied Antwerpen zal gaan vervullen."

Hierbij moet wel genuanceerd worden dat delen van de gemeente Aartselaar kunnen worden opge-

nomen in het grootstedelijk gebied Antwerpen. Het Vlaams Gewest bakent het grootstedelijk gebied Antwerpen af in nauw overleg met de provincie en de betrokken gemeenten. Omtrent de opportuniteit om het gebied De Reukens om te vormen tot bosgebied, zal pas een definitief antwoord kunnen gegeven worden nadat de noodzakelijke onderzoeken in het kader van de afbakening zijn gevoerd en er gefundeerde beleidskeuzes kunnen worden gemaakt.

Op dat moment, en afhankelijk van de grootte van het voorgestelde bos, zal het ook duidelijk worden welke overheid (Vlaams Gewest, provincie, gemeente) bevoegd zal zijn voor de opmaak van de noodzakelijke RUP's.

Vraag nr. 148 van 4 juli 2003 van mevrouw HILDE DE LOBEL

Moskeeën – Toegankelijkheid

Een paar maanden geleden was er in Antwerpen-Noord grote beroering over de bouw van de zoveelste moskee in deze wijk, een supermoskee met twee minaretten, gebouwd vanuit Pakistan met onduidelijke geldmiddelen. Nadat het massale buurtprotest, met onder meer een petitie van 1.500 wijkbewoners, de pers had gehaald, werd de bouw geblokkeerd, onder meer op basis van de flagrante strijdigheid van de bouwplannen en uitgevoerde bouwwerken met de wetgeving inzake toegankelijkheid voor gehandicapten.

Recentelijk werden de werken hervat, naar verluidt omdat de minister een afwijking op de wetgeving heeft toegestaan.

Over het specifieke dossier

1. Klopt het dat de minister een afwijking toestond die het mogelijk maakt dat de moskee verder afgewerkt wordt zonder dat aan de geldende reglementering omtrent de toegankelijkheid van openbare gebouwen is voldaan ?
2. Waarom dient de wetgeving hier volgens de minister niet nageleefd te worden ?
3. Welke plaatselijke omstandigheden of specifieke eisen van technische aard vereisen een bijzondere bouwwijze, zoals de wet bepaalt voor een afwijking ?

In het algemeen

4. Welke procedure volgt de minister in dergelijke zaken ?
  5. Op welke adviezen of onderzoeken gaat de minister voort voor dit soort beslissingen ?
  6. Wordt hierover contact opgenomen met het plaatselijke stadsbestuur; geven zij advies ?
  7. Zal de minister vanaf heden steeds afwijkingen toestaan op de wetgeving inzake toegankelijkheid voor gehandicapten voor islamitische gebedsplaatsen, of zal de minister de wet handhaven zoals het hoort ?
- uit het bouwplan blijkt dat de gevraagde afwijking slechts betrekking heeft op een gedeelte van de aan twee zijden van het gebouw gelegen gangen.

Aangezien de voor- en achterhallen meer dan voldoende ruimte bieden voor een goede circulatie van gehandicapte personen, kan worden ingestemd met het feit dat de plaatselijke omstandigheden (geringe perceelsbreedte) een andere bouwwijze vorderen ;

- het niet plaatsen van een lift maakt dat de eerste verdieping (op plan onder meer aangeduid als "gebedsruimte") ontoegankelijk is voor bijvoorbeeld rolstoelgebruikers.

Antwoord

1. Op 22 april 2003 heb ik bij ministerieel besluit een afwijking toegestaan met betrekking tot de breedte van de gangen, het plaatsen van een lift en de lengte van de aantrede. Ik heb de aangevraagde afwijking wat de trapleuning betreft niet toegestaan.

2 en 3.

De volgende afwijkingen werden aangevraagd:

- artikel 5, § 1: vrijstelling van de normen betreffende de breedte van de gangen, sassen en overlopen. Het project voorziet op het gelijkvloers in twee gangen met een breedte van elk 125 cm, terwijl de regelgeving 150 cm oplegt ;
- artikel 5, § 2: vrijstelling van het plaatsen van een lift. De regelgeving bepaalt dat gebouwen bestemd voor de eredienst, over hun gehele, voor het publiek toegankelijke oppervlakte moeten voldoen aan de normen vastgesteld in de artikelen 4 en 5. In casu is de bovenverdieping enkel via trappen bereikbaar ;
- artikel 5, § 2: vrijstelling inzake diepte van de aantrede. De aantrede is 22.5 cm diep in plaats van 23 cm ;
- artikel 5, § 4, 2: vrijstelling inzake het doorlopen van de trapleuning. De trapleuning steekt aan één zijde 40 cm voorbij het begin- en eindpunt van de trap uit, terwijl dit volgens de regelgeving aan beide zijden zo dient te zijn.

Over deze aangevraagde afwijkingen heb ik als volgt geoordeeld :

Aangezien evenwel alle op deze verdieping aangeboden diensten ook op het wel toegankelijke gelijkvloers kunnen aangeboden worden, kan worden ingestemd met het feit dat de plaatselijke omstandigheden (geringe oppervlakte van het perceel) een andere bouwwijze vorderen ;

- voor de trap treden moest gezien de korte afstand een keuze gemaakt worden tussen een optimale optrede en een zeer licht afwijkende aantrede, zodat kan worden ingestemd met het feit dat de plaatselijke omstandigheden een afwijkende bouwwijze vorderen ;

- wat de trapleuning betreft, vergen noch de plaatselijke omstandigheden, noch specifieke eisen van technische aard een bijzondere bouwwijze.

4, 5, 6 en 7.

Artikel 8 van het koninklijk besluit van 9 mei 1977 genomen in uitvoering van de wet van 17 juli 1975 betreffende de toegang van gehandicapte personen tot gebouwen toegankelijk voor het publiek bepaalt :

"De Ministers of Staatssecretarissen die bevoegd zijn voor de ruimtelijke ordening en stedenbouw, ieder voor het gebied dat hem betreft, mogen afwijkingen toestaan op de lijst der gebouwen bedoeld in artikel 2, op de normen met betrekking tot de toegang bedoeld in artikel 4, op de normen van binnenvoer en accommodaties bedoeld in artikel 5 en op de normen voor stationsgebouwen bedoeld in artikel 6, wanneer de plaatselijke omstandigheden of specifieke eisen van technische aard een bijzondere bouwwijze vorderen."

Ik heb dit artikel nageleefd en zal dat ook voor andere aanvragen doen, ongeacht of het om de bouw

van een islamitische gebedsplaats of van een ander publiek toegankelijk gebouw gaat.

Vraag nr. 149
van 4 juli 2003
van de heer FRANCIS VERMEIREN

Leegstaande bedrijfsruimten – Gemeentelijke taken en inkomsten

Door het decreet van 19 april 1995 over de verlaten en/of verwaarloosde bedrijfsgebouwen werd aan de gemeenten een hele reeks administratieve taken opgelegd met het oog op het opstellen van de inventaris van de bedoelde bedrijfsruimten.

Dit betekent dat hiervoor administratief personeel moet worden ingezet. Bovendien kunnen te laat ingediende of onvolledige lijsten aanleiding geven tot ingrijpen van de administratie.

1. In welke mate is door de gemeenten gevolg gegeven aan de onderrichtingen vervat in het genoemde decreet ?

Werden er sancties opgelegd, zoals bepaald in artikel 3, § 2 ?

2. Werd door de Vlaamse regering reeds advies gevraagd aan de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen (GOM) over de door sommige gemeenten opgestelde lijsten ?
3. Heeft de Vlaamse regering zich reeds een idee kunnen vormen van de administratieve kosten die voor de gemeenten voortvloeien uit de toepassing van het decreet ?
4. Welk is het bedrag van de heffingen op de leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsgebouwen dat naar de gemeenten is teruggevloeid ?

Worden er door sommige gemeenten opcentiemen geheven op de geïnde heffingen ?

Antwoord

In antwoord op zijn parlementaire vraag van 4 juli 2003 kan ik aan de Vlaamse volksvertegenwoordiger het volgende meedelen.

1. Alle gemeenten hebben gevolg gegeven aan de onderrichtingen van het decreet, wat inhoudt dat iedere gemeente zijn gemeentelijke lijst met

de gegevens omtrent de leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten heeft ingestuurd.

Wel werd vastgesteld dat niet iedere gemeente zijn gegevens heeft ingestuurd voor 1 maart 2003. Vermits alle gemeenten wel een lijst hebben ingestuurd, is de administratie niet in de plaats getreden, zoals bepaald in artikel 3 § 2 van het decreet.

2. Er werd door de Vlaamse regering tot op heden nog geen advies gevraagd aan de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen. Wel ontvangt iedere ontwikkelingsmaatschappij van elke gemeente een kopie van de ingestuurde diskette met de gemeentelijke lijst. Voor de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen werd in het verleden een computerprogramma ontwikkeld dat hen in staat stelt deze gegevens op te slaan.

Tevens wordt door de administratie voor 1 september een geactualiseerde lijst per provincie aan de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen bezorgd.

3. De Vlaamse regering heeft zich tot op heden nog geen idee kunnen vormen van de administratieve kosten die voor de gemeente voortvloeien uit de toepassing van dit decreet.

Elke gemeente die evenwel de bepalingen van het decreet respecteert en de gemeentelijke lijst dus correct en tijdig instuurt, heeft recht op de doorstorting van 20 % van de door het Vlaams Gewest geïnde heffingen. Dit percentage lijkt mij voldoende om de gemaakte kosten te dekken.

4. Naast de bedragen gestort op het Vernieuwingsfonds, worden inderdaad jaarlijks doorstortingen gedaan ten behoeve van de gemeenten, ten bedrage van :

1999 : doorstorting gemeenten : 177.539,48 euro ;

2000 : doorstorting gemeenten : 219.129,67 euro ;

2001 : doorstorting gemeenten : 83.303,08 euro ;

2002 : doorstorting gemeenten : 320.313,68 euro ;

2003 : doorstorting gemeenten : 352.648,40 euro.

Totaal : 1.152.934,31 euro.

Door sommige gemeenten worden er jaarlijks opcentiemen geheven op de geïnde heffingen. Deze opcentiemen maken, naast de vergoedingen voor het goed beheer van de gemeentelijke

lijst, deel uit van de doorstortingen die jaarlijks gebeuren aan de gemeenten.

Het aantal gemeenten dat vergoedingen ontvangt voor goed beheer neemt toe en het aantal gemeenten dat opcentiemen heft, blijft min of meer gelijk over de aanslagjaren heen :

2000 : vergoedingen-gemeenten : 17 gemeenten
– opcentiemen : 16 gemeenten ;

2001 : vergoedingen-gemeenten : 14 gemeenten
– opcentiemen : 20 gemeenten ;

2002 : vergoedingen-gemeenten : 46 gemeenten
– opcentiemen : 16 gemeenten ;

2003 : vergoedingen-gemeenten : 59 gemeenten
– opcentiemen : 16 gemeenten.

Vraag nr. 150
van 4 juli 2003
van de heer FRANCIS VERMEIREN

Leegstaande bedrijfsruimten – Vernieuwingsfonds

Krachtens het decreet over de heffingen op leegstaande bedrijfsruimten wordt jaarlijks een inventaris van leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten opgesteld op basis van de gegevens die elk jaar moeten opgestuurd worden door de gemeenten. Op haar beurt moet de administratie de gemeenten een inventaris bezorgen van de geregistreerde goederen. Artikel 9 van het decreet vermeldt nog dat het Vlaams Gewest jaarlijks een algemeen overzicht publiceert.

De hele procedure opgenomen in het decreet van 19 april 1995 vormt voor zeer vele vennootschappen of zelfstandigen, eigenaar van bedrijfspanden, een groot aantal administratieve stappen, maar ook verwickelingen.

In de huidige minder gunstige economische conjunctuur betekent dit dan ook in vele gevallen een bijkomende belasting, die zeker geen stimulerend effect heeft op de activiteiten.

1. Wanneer is het Vernieuwingsfonds, waarvan sprake in het decreet, voor het eerst in werking getreden ?

Hoeveel werd totnogtoe in dit fonds gestort ?

Waarvoor werden de heffingen totnogtoe aangewend ?

Hoeveel bedragen de kosten verbonden aan de afhandeling van de bezwaarschriften vermeld in artikel 17 § 2 en waaruit bestaan die kosten ?

2. Hoeveel personeelsleden worden ingezet om de werking te verzekeren van het Vernieuwingsfonds, en hoeveel worden er betrokken bij het uitwerken van het decreet van 19 april 1995 op de verlaten of verwaarloosde bedrijfsruimten ?

Antwoord

In antwoord op zijn parlementaire vraag van 4 juli 2003 kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger het volgende meedelen.

1. Het Vernieuwingsfonds is slechts in werking gesteld in 1997, vermits de uitvoering van het decreet in 1996 niet van start kon gaan en derhalve met één jaar werd uitgesteld.

Tot nu toe (27/08/2003) werd een bedrag van 13.920.569,47 euro m.b.t. de heffing in toepassing van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten definitief toegewezen aan het Vernieuwingsfonds.

Per jaar werden volgende bedragen gestort op het Vernieuwingsfonds :

1999: vernieuwingsfonds: 1.370.066,36 euro

2000: vernieuwingsfonds: 2.684.081,22 euro

2001: vernieuwingsfonds: 3.742.740,98 euro

2002: vernieuwingsfonds: 4.642.375,37 euro

2003: vernieuwingsfonds: 1.482.305,54 euro

Het Vernieuwingsfonds wordt eveneens gespijsd door de ontvangsten voortvloeiende uit en na de afwijzing van een bezwaar tegen de heffing zoals bedoeld in Hoofdstuk VIII, Afdeling 2, van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, zoals later gewijzigd, en voortkomende uit inningen ingevolge, lastens het Vernieuwingsfonds betaalde, procedures.

Tot op 21/08/2003 werd een bedrag van 4.982.079,50 euro (inclusief 2.257.054,80 euro van het Leegstandsfonds overgeboekt naar het Vernieuwingsfonds op 1/07/2003), in uitvoering van artikel 41 van het decreet van 27/06/2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de

aanpassing van de begroting 2003, gestort op het Vernieuwingsfonds in het kader van deze opdracht.

Eerder geboekte vastgestelde rechten ten gunste van Organisatieafdeling 24, Programma 10, artikel 36.01 (heffingen leegstand en verkrotting) van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, die hierop betrekking hebben, worden hiertoe overgedragen naar het Vernieuwingsfonds.

De fondsen toegewezen aan het Vernieuwingsfonds werden tot op heden integraal gebruikt, enerzijds voor het verlenen van subsidies voor vernieuwingsprojecten van leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten, anderzijds voor de vergoeding van de kosten verbonden aan voornoemde uitbestedingen.

Het Vernieuwingsfonds heeft immers verder als doel, met ingang van 1 juli 2002 en tot een nader door de Vlaamse regering te bepalen datum, de kosten te dragen verbonden aan de afhandeling van de bezwaarschriften tegen de heffingen, zoals bedoeld in Hoofdstuk VIII, Afdeling 2, van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, zoals later gewijzigd, met betrekking tot de heffingsjaren 1997 en volgende.

De kostprijs van deze publiek-private samenwerking voor de bezwaarschriften tot en met heffingsjaar 2000 bedraagt 5.983.677 euro (excl. BTW).

Voor het heffingsjaar 2001 werd met beide partners een contractverlenging bedongen tegen een eenheidsprijs die naargelang de aard van het dossier (verjaringsdossier of niet) varieert van 306,12 euro per stuk tot 344,28 euro per stuk.

2. Het Vernieuwingsfonds is een essentieel onderdeel van de werking van het decreet. Dit impliceert dat voor het beheer ervan in totaal vijf personeelsleden, waarvan drie controleurs, werkzaam zijn binnen de afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen. Zij worden ondersteund voor het beheer van de Inventaris en de administratieve afhandeling van de beroepen tegen de opname in de Inventaris door secretariaatspersoneel naargelang de noodwendigheden.

Daarnaast zijn voor de eigenlijke inkohiering van de heffing, de inning en invordering ervan, alsook voor de afhandeling van de bezwaar-

schriften met betrekking tot deze heffingen en de geldboetes, twee juristen en vier medewerkers tewerkgesteld binnen de afdeling Financieel Management.

PAUL VAN GREMBERGEN

VLAAMS MINISTER
VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN
AMBTENARENZAKEN

Vraag nr. 64
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Club Brugge KV – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

De vraag of een gemeentebestuur zich moet inlaten met topvoetbal en de ondersteuning daarvan is een vraag die in eerste instantie door de betrokken gemeenten zélf moet worden beantwoord.

Gegevens voor de jaren 1998 en 1999, door mijzelf opgevraagd bij de toen bevoegde Vlaamse minister en enkele Brusselse en Waalse gemeenten, wijzen evenwel op belangrijke verschillen in aanpak, gaande van het totaal ontbreken van ondersteuning en het integendeel belasten van de betrokken clubs door de gemeente, over technische bijstand, voordelig gebruik van gemeentelijke infrastructuur, tot zwaarwegende gemeentelijke uitgaven voor ordehandhaving, rechtstreekse subsidies en financiële steun in de vorm van (doorgeef)leningen, interestsubsidies, waarborgen, ...

De inventiviteit is groot en de weerslag van deze complexe "transfers" tussen voetbalclubs en "hun" gemeenten op beider financiële slagkracht – en dus op het algemeen belang – valt vaak niet te onderschatten.

Men kan zich dan ook de vraag stellen of een algemene regelgeving terzake niet aangewezen is.

1. In zijn antwoord op mijn schriftelijke vragen terzake van 28 september 2000 gaf de toenmalige minister van Binnenlandse Aangelegenheden aan, zijn administratie opdracht te zullen geven "nauwlettend toe te zien met betrekking tot deze diverse tegemoetkomingen van de verschillende steden ten voordele van de voetbalclubs". Initiatieven of beslissingen met betrekking tot een algemene regelgeving waren "voor-

lopig" niet genomen (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 2 van 19 oktober 2001, blz. 342 e.v.).

Kan de minister hierbij de stand van zaken geven?

Heeft hierover reeds overleg plaatsgevonden met de Waalse en Brusselse gewestregeringen en zo neen, wordt een initiatief in die zin overwogen?

2. Welke uitgaven heeft het stadsbestuur van Brugge gemaakt ter organisatie en ondersteuning van de activiteiten van voetbalclub Club Brugge KV op haar territorium voor de jaren 1996, 1997, 2000, 2001 en 2002 ?

3. Wat waren de inkomsten voor deze jaren?

(antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 65
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Lierse SK – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 66
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Sint-Truiden VV – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64, maar m.b.t. 1997, 2000, 2001 en 2002 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 67
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Sporting Lokeren SW – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 68
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

RC Genk – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64, maar m.b.t. 1995, 1996, 1997, 2000, 2001 en 2002 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 69
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

AA Gent – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64, maar m.b.t. 1995, 1996, 1997, 2000, 2001 en 2002 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 70
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

VC Westerlo – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64, maar m.b.t. 1995, 1996, 1997, 2000, 2001 en 2002 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 71
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

FC Antwerp – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64, maar m.b.t. 1995, 1997, 2000, 2001 en 2002 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 72
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Germinal, Beerschot, Antwerp – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64, maar m.b.t. 1995, 1996, 1997, 1998, 2000, 2001 en 2002 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 73
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

SK Beveren – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64, maar m.b.t. 1995, 1996, 1997, 2000, 2001 en 2002 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 74
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

FC Lommelse SK – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64, maar m.b.t. 1997, 2000, 2001 en 2002 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 75
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

KV Mechelen – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64, maar m.b.t. 1995, 1997, 2000, 2001 en 2002 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 76
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

VC Harelbeke – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64, maar m.b.t. 1995, 1997, 2000, 2001 en 2002 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 77
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Eendracht Aalst – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64 – antwoord : zie vraag nr. 78 – red.)

Vraag nr. 78
van 7 februari 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Cercle Brugge – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven

(zelfde vraag als nr. 64 – red.)

Antwoord op de schriftelijke parlementaire vragen nrs. 64 t.e.m. 78

In antwoord op zijn vragen over de gemeentelijke inkomsten en uitgaven met betrekking tot een aantal voetbalclubs en in aanvulling op het voorlopige antwoord dat ik reeds verstrekke, deel ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger mee dat de gemeenten Lommel, Sint-Truiden, Genk, Antwerpen (voor GBA en FC Antwerp), Westerlo, Lier, Gent, Aalst, Lokeren, Harelbeke en Brugge gegevens hebben meegedeeld.

De gemeente Beveren heeft meegedeeld dat het zich principieel wil beperken tot de gegevens die het reeds voorheen heeft verstrekt in december 2000, naar aanleiding van een gelijkaardige parlementaire vraag. Deze gegevens gelden nog steeds, mits indexering van de bedragen.

Wat de kosten voor ordehandhaving betreft, hebben een aantal gemeenten gegevens ingestuurd uitgedrukt in het aantal uren dat politiepersoneel wordt ingezet. Wat de clubs Lokeren, Aalst en Lierse betreft, heeft de gemeente voor brandweer en/of politie de gegevens in mensuren toegestuurd (Lokeren en Lierse alleen voor brandweer, waarbij Lierse voor de periode 1996-2000 in mensuren opgeeft, nadien in euro ; Aalst alleen voor politie). Voor de drie individuele tabellen is een forfaitair uurloon van 30 euro genomen.

De stad Brugge heeft geen gegevens meegedeeld voor het groenonderhoud en voor de medewerking van de stedelijke politie.

Club Antwerp FC
Gemeente Antwerpen

		Inkomsten (in euro)							Totaal
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	
Belastingen		0	0	13.021	22.855	26.155	17.213	26.324	105.568
Concessie		0	0	0	0	0	0	0	0
Huuropbrengst		0	0	0	0	0	0	0	0
Terugbetaling lening		0	0	0	0	0	0	0	0
Terugbetaling energie		0	0	0	0	0	0	0	0
Gebruik sporthal		0	0	0	0	0	0	0	0
Andere		1.696	1.798	3.294	1.476	33.885	29.262	1.400	72.811
Totaal inkomsten		1.696	1.798	16.316	24.331	60.040	46.475	27.724	178.379
		Uitgaven (in euro)							
Werkingsubsidie		0	0	0	0	0	0	0	0
Onderhoud		0	0	0	0	0	0	0	0
Brandweer		0	0	0	0	0	0	0	0
Politie		0	0	0	0	0	0	0	0
Energiekosten		0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringsstoelag		0	0	0	0	0	0	0	0
Toelag voor afflossing lening		0	0	0	0	0	0	0	0
Doorgeeflening		1.702.285	1.610.812	1.508.184	1.398.863	1.276.156	1.142.293	992.814	9.631.407
Infrastructuur voor materialen ter beschikking		0	0	0	0	0	29.789	1.893	31.682
Renteloze lening		0	0	0	0	0	0	0	0
Schadefonds		0	0	0	0	0	3.178	3.178	6.356
Andere		0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven		1.702.285	1.610.812	1.508.184	1.398.863	1.276.156	1.175.260	997.885	9.669.445
Verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven		-1.700.589	-1.609.014	-1.491.868	-1.375.532	-1.218.116	-1.126.785	-970.161	-9.491.066
Gemiddelde van het verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven									-1.355.867
Jaarlijkse opbrengst per inwoner					3,07	2,72	2,53	2,16	
Jaarlijkse kosten per inwoner		3,73	3,55	3,32	3,07	2,72	2,53	2,16	
Aantal inwoners		455.852	453.030	449.745	447.632	446.525	445.570	448.709	
Waarborg		22.424	23.358						45.782

Club KFC Lommelse SK
Gemeente Lommel

	Inkomsten (in euro)							Totaal
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	
Belastingen	545	545	1.086	1.264	1.264	1.363	954	7.023
Concessie								0
Huurbrendst	5.510,77	5.600,83	5.670,49	5.716,70	5.749,52	5.883,60		34.132
Terugbetaling lening	203.454,00	165.124,28	76.512,16	75.203,16	70.269,11	68.615,51	65.894,33	725.073
Terugbetaling energie	11.822,91	20.438,75	27.920,30	17.910,23	22.741,75	22.078,04	20.215,96	143.128
Gebruik sporthal	6.395,31	4.192,30	5.039,23	1.988,64	1.541,65	2.512,57	4.255,35	25.935
Politie	34,21	64,46	72,89	97,09	331,44	74,61	114,00	789
Totaal inkomsten	227.763	195.966	116.301	102.190	101.898	100.528	91.434	936.079
	Uitgaven (in euro)							
Werkingsubsidie	9.916	9.916	9.916	9.916	9.916	9.916	9.916	69.410
Onderhoud	52.900	52.900	52.900	52.900	52.900	52.900	52.900	370.297
Brandweer	1.000	952	1.047	1.000	857	904	720	6.479
Politie	20.326	25.170	23.827	18.271	16.921	28.649	21.005	154.169
Energiekosten	16.589	18.252	20.584	19.032	18.401	25.626	24.973	143.457
Investeringssteun								0
Toelage voor aflossing lening	24.789	565.691	39.057	40.009	681.395	68.616	65.894	1.485.450
Doorgeeflening	203.454	165.124	76.512	75.203	70.269	68.616	65.894	725.073
Infrastructuur voor materialen ter beschikking						29.789	1.893	31.682
Renteloze lening								0
Waarborg								0
Andere								0
Aankoop gebouw								0
Totaal uitgaven	328.973	838.004	223.843	216.330	850.658	285.015	243.195	2.986.017
Verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven	-101.211	-642.038	-107.542	-114.140	-748.760	-184.487	-151.761	-2.049.938
Gemiddelde van het verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven								-292.848
Jaarlijkse opbrengst per inwoner								
Jaarlijkse kosten per inwoner	3,45	21,66	3,59	3,79	24,60	6,01	4,90	
Aantal inwoners	29.378	29.644	29.946	30.150	30.433	30.711	30.947	

Club KRC Genk
Gemeente Genk

		Inkomsten (in euro)							Totaal
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	
Belastingen		1.012	1.025	3.988	0	0	2.343		8.368
Concessie					19.025	19.556	20.075	20.331	78.987
Huurbrengrst						13.661			13.661
Terugbetaling lening									0
Erfpacht									0
Facturen geleverde diensten		13.264	2.380	10.478	12.641	25.031	16.893	22.704	103.390
Politie					2.088	10.828	6.187		19.104
Totaal inkomsten		14.277	3.404	14.466	33.754	69.076	45.497	43.036	223.510
		Uitgaven (in euro)							
Werkingsubsidie								13.635	13.635
Onderhoud									0
Brandweer									0
Politie					2.088	10.828	6.187	politiezone	19.104
Energiekosten									0
Investeringssteun					198.315				198.315
Toelage voor aflossing lening									0
Doorgeeflening									0
Infrastructuur en materialen				ja	ja			ja	0
ter beschikking*									0
Renteloze lening				neen	neen	neen	neen		0
Waarborg (uitgevoerd)**		13.264	2.380	10.478	12.641	25.031	16.893	26.424	93.846
Andere				756.075					756.075
Aankoop gebouw									
Totaal uitgaven		13.264	2.380	766.553	213.044	35.859	23.080	40.059	1.094.239
Verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven		1.012	1.025	-752.087	-179.290	33.217	22.418	2.977	-870.729
Gemiddelde van het verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven									-124.390
Jaarlijkse opbrengst per inwoner		0,02	0,02	12,03	2,86	0,53	0,36	0,05	
Jaarlijkse kosten per inwoner		62,142	62,336	62,524	62,654	62,842	62,860	62,949	

- * Het in 1998 aangekochte stadion, waarvoor de erfpachtvergoeding wordt betaald.
- ** Hier kan o.i. geen nominaal bedrag ingevuld worden, doch hoogstens de vergoeding die zou kunnen worden aangerekend door een bank voor een dergelijke waarborg.
- Daarom wordt de waarborg afzonderlijk vermeld.
- Daarom wordt het bedrag verder afzonderlijk vermeld.

Waarde waarborg

	5.949.444,59	6.941.018,69	6.941.018,69	6.941.018,69
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Club Sint-Truiden VV
Gemeente Sint-Truiden

	Inkomsten (in euro)							Totaal	
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002		
Belastingen	124	613	335	335	335	335	400	2.475	
Recht van opstal	0	0	0	0	0	0	0	0	
Huurbrengrst stadion	15.979,46	16.295,13	16.481,94	16.638,42	16.849,32	17.236,24	17.792,94	117.273	
Huurbrengrst woning	1.859,20	7.460,38	7.531,10	7.638,57	7.684,30	8.063,98	8.147,13	48.385	
Huurbrengrst terreinen	4.496,04	4.566,32	4.602,64	4.642,00	4.958,24	2.231,04	2.231,31	27.728	
Huurbrengrst sporthal	4.219,99	3.272,59	3.707,74	3.584,00	2.015,03	1.204,49	1.066,99	19.071	
Terugbetaling									
Doorgeeffening			36.454,92	36.454,92	36.454,92	36.454,92	36.455,00		
Totaal inkomsten	26.679	32.207	69.113	69.293	68.297	65.525	66.093	182.275	
			Uitgaven (in euro)						
Werkingsubsidie	537	469	647	651	568	558	645	4.044	
Brandweer	683	819	888	942	953	965	972	6.222	
Politie	46.654	28.867	29.976	51.972	43.337	51.704	53.384	305.894	
Investeringsloelage	30.987	99.157			74.368			204.512	
Aflossing lening	290.912	297.123	254.586	255.262	259.858	268.366	269.139	1.895.247	
Doorgeeffening	83.978	74.858	63.382	60.898	59.126	57.254	55.881	455.377	
Andere	299			167	2.310	3.662	1.317	7.755	
Totaal uitgaven	454.050	501.291	349.448	369.893	440.520	382.509	381.338	2.879.050	
Verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven	-427.371	-469.084	-280.335	-300.600	-372.224	-316.984	-315.245	-2.481.843	
Gemiddelde van het verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven								-354.549	
Jaarlijkse opbrengst per inwoner									
Jaarlijkse kosten per inwoner	11,46	12,57	7,52	8,10	10,02	8,55	8,45		
Aantal inwoners	37.281	37.318	37.294	37.134	37.147	37.079	37.314		

Club AA Gent
Gemeente Gent

Inkomsten (in euro)								
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Totaal
Belastingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Concessie	0	0	0	0	0	0	0	0
Huurbrengst	0	0	0	0	0	0	0	0
Terugbetaling lening	0	74.369	74.369	74.369	74.369	74.369	74.369	446.214
Terugbetaling energie	0	0	0	0	0	0	0	0
Gebruik sporthal	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal inkomsten	0	74.369	74.369	74.369	74.369	74.369	74.369	446.214
Uitgaven (in euro)								
Werkingsubsidie	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderhoud	0	0	0	0	0	0	0	0
Brandweer	0	0	0	0	0	0	0	0
Politie	0	133.235	199.604	286.613	344.683	467.264	468.885	1.900.284
Energiekosten	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringssteun	0	0	0	0	0	0	0	0
Toelage voor aflossing lening	0	0	0	0	0	0	0	0
Doorgeeflening	0	0	0	0	0	0	0	0
Infrastructuur en materialen	0	0	0	0	0	0	0	0
ter beschikking								
Renteloze lening	371.840	371.840	0	0	0	0	0	743.680
Waarborg	0	0	0	0	0	0	0	0
Aankoop infrastructuur	0	0	0	0	0	3.684.689	0	3.684.689
Festiviteit 100-jarig bestaan	0	0	0	9.916	0	0	0	9.916
Totaal uitgaven	371.840	505.075	199.604	296.529	344.683	4.151.953	468.885	6.338.569
Verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven	-371.840	-430.706	-125.235	-222.160	-270.314	-4.077.584	-394.516	-5.892.355
Gemiddelde van het verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven								-841.765
Jaarlijkse opbrengst per inwoner				0,99		18,15		
Jaarlijkse kosten per inwoner	1,64	1,91	0,56		1,21		1,74	

Aantal inwoners	226.464	225.469	224.545	224.074	224.180	224.685	226.220
-----------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

In 2001 kocht Gent de infrastructuur.

Er is huurvrijstelling de eerste 5 jaar.

Vanaf het 6de jaar betaalt de club jaarlijks 148.736 euro huur.

Club Eendracht Aalst
Gemeente Aalst

Inkomsten (in euro)								
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Totaal
Belastingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Concessie	0	0	0	0	0	0	0	0
Huuropbrengst	37.788	38.160	38.846	39.272	39.846	40.612	24.780	259.305
Terugbetaling lening	0	0	0	0	0	0	0	0
Terugbetaling energie	0	0	0	0	0	0	0	0
Gebruik sporthal	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal inkomsten	37.788	38.160	38.846	39.272	39.846	40.612	24.780	259.305
Uitgaven (in euro)								
Werkingsubsidie	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderhoud	0	6.469	7.204	1.745	115	5.189	877	21.599
Brandweer	0	0	0	0	0	620	2.976	3.596
Politie	114.195	124.980	100.890	104.130	95.055	87.750	73.440	700.440
Energiekosten	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringssteun	0	0	0	0	0	0	0	0
Toelage voor aflossing lening	0	0	0	0	0	0	0	0
Doorgeeflening	0	0	0	0	0	0	0	0
Infrastructuur en materialen	0	0	0	0	0	0	0	0
ter beschikking								
Renteloze lening	0	0	0	0	0	0	0	0
Waarborg	0	0	0	0	0	0	0	0
Schadefonds	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	114.195	131.449	108.094	105.875	95.170	93.559	77.293	725.635
Verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven	-76.407	-93.289	-69.248	-66.603	-55.324	-52.947	-52.513	-466.330
Gemiddelde van het verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven								-66.619
Jaarlijkse opbrengst per inwoner	1,00	1,22	0,91	0,87	0,72	0,69	0,69	
Jaarlijkse kosten per inwoner	76,179	76,197	76,291	76,223	76,313	76,470	76,382	

Club KRC Harelbeke
Gemeente Harelbeke

		Inkomsten (in euro)							Totaal
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	
Belastingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Concessie	1.029	1.043	1.063	1.070	6.197	12.586	5.073	28.062	28.062
Huurbrengrst	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Terugbetaling lening	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Terugbetaling energie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gebruik sporthal	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal inkomsten	1.029	1.043	1.063	1.070	6.197	12.586	5.073	28.062	28.062
		Uitgaven (in euro)							
Werkingsubsidie	1.239	2.133	2.917	2.534	3.364	3.140	2.648	17.976	17.976
Onderhoud	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brandweer	0	0	0	216	158	443	200	1.016	1.016
Politie	4.919	10.101	8.194	9.627	9.725	9.561	10.835	62.962	62.962
Energiekosten	15.934	18.057	21.130	22.919	21.120	24.822	0	123.982	123.982
Investeringssteun	19.771	0	182.060	12.395	461.626	0	0	675.851	675.851
Toelage voor aflossing lening	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Doorgeeflening	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Infrastructuur aankoop	0	0	0	0	517.416	0	0	517.416	517.416
Renteloze lening	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waarborg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Schadefonds	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	41.863	30.292	214.302	47.690	1.013.408	37.965	13.684	1.399.203	1.399.203
Verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven	-40.834	-29.248	-213.239	-46.620	-1.007.211	-25.379	-8.610	-1.371.141	-1.371.141
Gemiddelde van het verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven									-195.877
Jaarlijkse opbrengst per inwoner	1,55	1,11	8,10	1,77	38,27	0,97	0,33		
Jaarlijkse kosten per inwoner	26,341	26,418	26,333	26,378	26,320	26,202	26,099		

Club Club Brugge
Gemeente Brugge

		Inkomsten (in euro)							Totaal
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	
Belastingen		214.730	169.321	92.650	165.215	124.194	190.038	0	956.148
Zitfoeslag		124.510	120.331	127.668	128.530	147.253	110.681	41.536	800.509
Huurbrengst		0	0	0	0	0	0	0	0
Terugbetaling lening		0	0	0	0	0	0	0	0
Terugbetaling energie		0	0	0	0	0	0	0	0
Gebruik sporthal		0	0	0	0	0	0	0	0
Andere		0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal inkomsten		339.240	289.652	220.318	293.745	271.447	300.719	41.536	1.756.657
		Uitgaven (in euro)							
Werkingssubsidie		0	0	0	0	0	0	0	0
Onderhoud		0	0	0	0	0	0	0	0
Brandweer		55.200	62.075	53.400	47.675	36.450	38.481	32.803	326.084
Politie		0	0	0	0	0	0	0	0
Energiekosten		0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringsstoele		0	0	66.949	0	0	8.223	0	75.172
Doorgeeflening		0	0	0	0	0	0	0	0
Infrastructuur en materialen ter beschikking		374.518	2.437.750	591.132	851.663	447.696	147.691	479.087	5.329.536
Renteloze lening		0	0	0	0	0	0	0	0
Waarborg		0	0	0	0	0	0	0	0
Aankoop infrastructuur		0	0	0	0	0	0	0	0
Initiatiecursus		0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven		429.718	2.499.825	711.804	899.586	484.146	194.396	511.890	5.731.364
Verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven		-90.478	-2.210.173	-491.486	-605.840	-212.699	106.324	-470.354	-3.974.707
Gemiddelde van het verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven									-567.815
Jaarlijkse opbrengst per inwoner		0,78	19,14	4,25	5,22	1,83	0,91	4,03	
Jaarlijkse kosten per inwoner		115,815	115,500	115,573	115,991	116,246	116,559	116,836	

Club Cercle Brugge
Gemeente Brugge

		Inkomsten (in euro)							Totaal
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	
Belastingen		49.735	10.921	13.975	12.498	14.373	10.479	0	111.981
Zittoeslag		33.670	20.470	15.700	15.197	16.705	9.302	719	111.763
Huurbrenst		0	0	0	0	0	0	0	0
Terugbetaling lening		0	0	0	0	0	0	0	0
Terugbetaling energie		0	0	0	0	0	0	0	0
Gebruik sporthal		0	0	0	0	0	0	0	0
Andere		0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal inkomsten		83.405	31.392	29.675	27.695	31.078	19.781	719	223.744
		Uitgaven (in euro)							
Werkingsubsidie		0	0	0	0	0	0	0	0
Onderhoud		0	0	0	0	0	0	0	0
Brandweer		0	0	0	0	0	0	0	0
Politie		0	0	0	0	0	0	0	0
Energiekosten		0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringssteun		0	0	28.692	0	0	3.524	0	32.217
Doorgeeflening		0	0	0	0	0	0	0	0
Infrastructuur en materialen		160.508	1.044.750	253.342	364.998	191.870	63.296	205.323	2.284.087
ter beschikking									
Renteloze lening		0	0	0	0	0	0	0	0
Waarborg		0	0	0	0	0	0	0	0
Aankoop infrastructuur		0	0	0	0	0	0	0	0
Initiatie cursus		0	0	0	0	0	0	0	571
Totaal uitgaven		160.508	1.044.750	283.358	365.246	191.870	66.821	205.323	2.316.875
Verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven		-77.102	-1.013.358	-252.683	-337.552	-160.792	-47.040	-204.604	-2.093.132
Gemiddelde van het verschil jaarlijkse inkomsten en uitgaven									-229.019
Jaarlijkse opbrengst per inwoner		0,67	8,77	2,19	2,91	1,38	0,40	1,75	
Jaarlijkse kosten per inwoner		115.815	115.500	115.573	115.991	116.246	116.559	116.836	

Vraag nr. 152
van 18 april 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Informatievergadering Linkebeek – Taalgebruik

In de faciliteitengemeente Linkebeek vond enige tijd geleden een informatievergadering plaats over het gemeentelijk structuurplan. De inleiding en het besluit van het studiebureau werden in het Frans gegeven.

Aangezien het om een officiële aangelegenheid ging, meen ik dat de uiteenzetting in zijn geheel in het Nederlands had dienen te gebeuren.

1. Is de minister op de hoogte van die gang van zaken ?
2. Heeft hij eventueel gereageerd ?

Aanvullend antwoord

Naar aanleiding van de vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger met betrekking tot het taalgebruik bij een informatievergadering over het gemeentelijk structuurplan vroeg ik de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant bij brief van 8 mei 2003 een onderzoek te willen instellen. Dit onderzoek werd intussen afgerond.

De gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant deelt mij mee dat er op 12 december 2002 in Linkebeek inderdaad een informatievergadering heeft plaatsgehad over het gemeentelijk structuurplan waarbij de inleiding effectief enkel in het Frans gebeurde en een aantal essentiële punten niet volledig in beide landstalen werden uiteengezet. Anderzijds is het ook zo dat bepaalde in het Frans gestelde vragen enkel in het Nederlands werden beantwoord. Nochtans moet de desbetreffende informatievergadering beschouwd worden als een mededeling aan het publiek die valt onder de voorwaarden van artikel 24 van de SWT. Mededelingen zijn immers inlichtingen die in welke vorm ook verspreid worden en waarvan de draagwijdte algemeen kan zijn of beperkt tot een bepaald publiek. Volgens vermeld artikel van de SWT moeten deze mededelingen gebeuren in het Nederlands en in het Frans, met voorrang voor het Nederlands.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Linkebeek heeft de feiten toegegeven en heeft bovendien de gang van zaken betreurd. De gemeente Linkebeek heeft tevens onmiddellijk gereageerd door het studiebureau dat de informatie-

vergadering organiseerde aan te schrijven met het uitdrukkelijk verzoek de volgende geplande informatievergaderingen conform de taalwetgeving te organiseren.

Ik zie dan ook geen reden om terzake enig initiatief te ontwikkelen.

(Vorig antwoord : Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 16 van 13 juni 2003, blz. 2574 – red.)

Vraag nr. 166
van 28 mei 2003
van de heer ANDRE MOREAU

Faciliteitengemeenten – Oproepingsbrieven – Buitenlandse kiezers

Sinds het begin van 2003 waren er in de zes faciliteitengemeenten rond Brussel geregeld spanningen m.b.t. de inschrijvings- en oproepingsformulieren voor de federale verkiezingen van 18 mei 2003.

De gemeenteraden van Kraainem en Sint-Genesius-Rode bijvoorbeeld hebben steeds uitdrukkelijk gesteld (zelfs bij stemming in hun gemeenteraad vastgelegd) dat de oproepingsbrieven niet mogen worden opgesteld in het Nederlands, maar in de taal die de betrokkene (= de kiezer) verkiest. De minister heeft steeds gezegd dat dit strijdig is met de wet. Volgens hem moet er ook in de Vlaamse faciliteitengemeenten steeds met een Nederlandstalig formulier worden ingeschreven.

Begin mei 2003 vernietigde hij de gemeenteraadsbeslissing van Sint-Genesius-Rode om de oproepingsbrieven volgens taalkeuze te versturen (hier wordt de taal dan bepaald aan de hand van de identiteitskaarten). De oproepingsbrieven kunnen alleen in het Frans op uitdrukkelijk verzoek.

1. Hebben alle zes de faciliteitengemeenten de oproepingsbrieven voor de federale verkiezingen van 18 mei 2003 uiteindelijk in het Nederlands verzonden, uitgezonderd die in het Frans op uitdrukkelijk verzoek ? Zo neen, wat is er dan in feite gebeurd ?

Welke maatregelen neemt de minister als "voogdijminister" (toezichhoudende overheid) ?

2. Hoe (op welk formulier) hebben de in het buitenland vertoevende Belgen zich op de kiezerslijst(en) van de faciliteitengemeenten ingeschreven ?

- a) Hoeveel schreven zich in met een Nederlandstalig formulier ?
- b) Hoeveel schreven zich in met een Franstalig formulier ? Op uitdrukkelijk verzoek (= wettelijk) ? Zonder uitdrukkelijk verzoek (= onwettelijk) ?

zijn optreden wel degelijk misbruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheden.

De minister deelt tevens mee dat hij zijn federale collega van Binnenlandse Zaken terzake heeft aangeschreven met het oog op de eventuele uitoefening van zijn tuchtbevoegdheid (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 15 van 30 mei 2003, blz. 2460).

Antwoord

De vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger heeft concrete situaties op het oog.

Ik vraag dan ook aan de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger gevraagde gegevens te willen opvragen bij de desbetreffende besturen en zal niet nalaten hem van het resultaat van de opzoekingen van de gouverneur in kennis te stellen.

Vraag nr. 167 van 28 mei 2003 van mevrouw INGRID VAN KESSEL

Zorgsector – Cultuurparticipatie

Zie :

Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

Vraag nr. 196
van 28 mei 2003

van mevrouw Ingrid Van Kessel

Blz. 197

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Vraag nr. 168 van 28 mei 2003 van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Gemeenteraadszitting Wezembeek-Oppem – Taalgebruik (3)

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 136 van 28 maart 2003 aangaande het taalgebruik op de gemeenteraadszittingen van Wezembeek-Oppem deelt de minister mee dat hij van oordeel is dat de burgemeester van Wezembeek-Oppem bij

Kan de minister meedelen of hij in dat verband enige reactie van zijn federale collega heeft mogen ontvangen ?

Antwoord

In mijn antwoord op vraag nr. 136 van 28 maart 2003 van de Vlaamse volksvertegenwoordiger deelde ik mee dat ik, bij besluit van 28 maart 2003, onder meer de besluiten van 27 januari 2003 van de burgemeester van Wezembeek-Oppem had vernietigd om de vergadering van de gemeenteraad van 27 januari 2003 te schorsen en de schorsing op te heffen teneinde aan de gemeenteraadsleden en het aanwezige publiek toe te laten vragen te stellen aan de ombudsman van de luchthaven van Zaventem.

Voormelde besluiten van de burgemeester werden vernietigd omdat zowel uit de onderzoeksresultaten van de gouverneur als uit het onderzoek van mijn eigen administratie was gebleken dat de burgemeester duidelijk misbruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheden om een gemeenteraadszitting te schorsen. Een schorsing of sluiting van de gemeenteraadsvergadering moet immers ingegeven zijn door feiten die zich tijdens de vergadering in kwestie hebben voorgedaan. Dit was duidelijk hier niet het geval. Bovendien schrijft artikel 135 van de Nieuwe Gemeentewet voor dat de burgemeester tot taak heeft te zorgen voor de veiligheid en de rust in openbare gebouwen. Het getuigde minstens van onbehoorlijk bestuur om tijdens de periode dat een zitting van de gemeenteraad geschorst is, een vergadering te houden enkel en alleen met de bedoeling het gebruik van het Frans toe te laten, terwijl hij als redelijk en voorzichtig bestuurder kon en moest weten dat dit eventueel de openbare orde zou kunnen verstoren, wat inderdaad gebeurd is.

Ik heb dan ook, zoals aangekondigd in mijn antwoord op voormelde vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger, inderdaad mijn federale collega van Binnenlandse Zaken aangeschreven met het oog op een eventuele uitoefening van zijn tuchtbevoegdheid terzake. Tot 31 december 2006

blijft immers, ondanks de regionalisering van de Gemeentewet, de Koning bevoegd om de burge-meester eventueel te schorsen of af te zetten wegens kennelijk wangedrag of grove nalatigheid.

Tot op heden heb ik nog geen reactie gekregen op mijn brief die op 11 april 2003 werd verstuurd aan mijn federale collega. Mijns inziens kan dit ook moeilijk al het geval zijn, aangezien uiteraard aan een eventueel optreden van de federale overheid onvermijdelijk een onderzoek zal dienen vooraf te gaan, dat wellicht binnen deze tijdspanne nog niet voltooid zal zijn. Zodra ik echter een antwoord ontvang op mijn brief van 11 april, zal ik niet nalaten de Vlaamse volksvertegenwoordiger hiervan in kennis te stellen.

Vraag nr. 169
van 28 mei 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Informatieblad Wezembeek-Oppem – Politiek commentaar (2)

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 115 van 11 maart 2003 is de minister het ermee eens dat het gemeentelijk informatieblad van Wezembeek-Oppem niet op een correcte, neutrale en objectieve wijze gebruikt wordt om de bevolking te informeren.

Bovendien is de minister het ermee eens dat de inhoud van de betrokken informatie niet volledig met de waarheid strookt. Hij deelde mee dat hij aan de administratie Binnenlandse Aangelegenheden de opdracht gegeven had om dit van nabij te onderzoeken en de noodzakelijke en gepaste maatregelen te nemen (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 14 van 16 mei 2003, blz. 2329).

Kan de minister medelen of dat onderzoek reeds uitgevoerd werd en welke besluiten daaruit eventueel getrokken werden ?

Werden er maatregelen genomen en zo ja, welke ?

Antwoord

Vooreerst moet worden opgemerkt dat er, wegens de vrijheid van drukpers (artikel 25 GW), geen eenduidige richtlijnen bestaan betreffende het opstellen en het voorstellen van gemeentelijke info-bladen die uitgegeven worden door gemeentebesturen.

Weliswaar werd reeds meermaals bevestigd dat een gemeentelijk informatiebulletin ertoe strekt op gepaste en objectieve wijze de bevolking in te lichten over de activiteiten van het gemeentebestuur en de diensten die het verzekert en dat het derhalve aldus niet mag verworden tot een politiek pamflet van een individueel mandataris.

Wat uiteindelijk wel of niet door de beugel kan, zal dus de facto afhangen van een groot stuk eigen interpretatie en rechtsvinding enerzijds en van de afweging van de bovenvermelde overwegingen anderzijds.

In het voorliggende geval heb ik het gepast geacht een brief te richten aan het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem waarbij ik hen gewezen heb op de werkelijke bedoeling van een infoblad en hen verzocht heb naar de toekomst voorzichtiger om te springen met de inhoud van bepaalde artikels.

Vraag nr. 170
van 28 mei 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Openbare bibliotheek Wemmel – Franstalige leesgroep (2)

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 147 van 4 april 2003 over het feit dat de openbare bibliotheek van de faciliteitengemeente Wemmel een leesgroep voor Franstalige volwassenen wil opstarten, stelt de minister terecht dat dit in een Vlaamse openbare bibliotheek moeilijk te verzoenen is met de bestuurstaalwetgeving.

De minister deelde mee dat zijn administratie reeds informele contacten had met de plaatselijke overheden om dit te melden. Hij zou dit dossier opvolgen en wanneer nodig en waar mogelijk op de gepaste wijze optreden (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 15 van 30 mei 2003, blz. 2466).

Kan de minister een stand van zaken geven ?

Antwoord

Na mijn tussenkomst bij de bibliothecaris en de Vlaamse schepen stel ik vast dat de bewuste oproep met betrekking tot de opstart van een Franstalige leesgroep van de website van de gemeente Wemmel werd weggehaald.

Ik neem dan ook aan dat dit initiatief vanuit het gemeentebestuur wordt stopgezet. Ik blijf dit dossier echter volgen en indien nodig zal ik niet nalaten opnieuw op te treden.

Vraag nr. 171
van 28 mei 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Stembureaus St.-Genesius-Rode – Taalgebruik

In heel wat stembureaus van de faciliteitengemeente Sint-Genesius-Rode bleken zowel de voorzitter als de bijzitters Franstaligen te zijn.

Het lijkt mij logisch dat leden van stembureaus in faciliteitengemeenten het Nederlands machtig moeten zijn.

1. Kan de minister dit bevestigen ?
2. Heeft hij klachten ontvangen met betrekking tot Nederlandsonkundige leden van stembureaus ? In voorkomend geval, wat was zijn reactie ?

Antwoord

Het lijkt mij inderdaad volkomen logisch dat voorzitters en bijzitters van stembureaus in de faciliteitengemeenten tweetalig zouden zijn. Ik heb echter geen weet van het feit dat dit bij de federale verkiezingen van 18 mei 2003 niet het geval geweest zou zijn. Alleszins ontving ik hieromtrent geen klachten.

Bovendien bepaalt artikel 95, § 4 van het Algemeen Kieswetboek dat het aan de voorzitter van het kantonhoofdbureau toekomt toezicht uit te oefenen op het verloop van de verrichtingen in de stembureaus.

Wanneer ik toch klachten zou ontvangen over de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangehaalde problematiek, zou ik mij er dan ook enkel toe kunnen beperken hiervan melding te maken aan mijn federale collega van Binnenlandse Zaken. De organisatie van en het toezicht op het verloop van de verkiezingen voor Kamer en Senaat behoren immers exclusief tot zijn bevoegdheid.

Vraag nr. 172
van 28 mei 2003
van de heer ANDRE MOREAU

Liberalisering energiemarkt – Budgetmeters – OCMW-ondersteuning

Op 1 juli 2003 wordt de vrijmaking (liberalisering) van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt een feit. Dat wil zeggen dat elke verbruiker (klant) vanaf 1 juli 2003 een contract met een andere stroom- en gasleverancier kan afsluiten.

De Vlaamse overheid is van mening dat verbruikers met betalingsproblemen recht hebben op een beperkte hoeveelheid stroom en gas. Daarvoor zullen budgetmeters voor elektriciteit en gas worden ingevoerd.

Verbruikers met betalingsmoeilijkheden zullen – meer dan ooit tevoren – met hun onbetaalde facturen aankloppen bij de OCMW's.

In de pers heb ik gelezen dat het invoeren van de budgetmeters voor gas een technisch moeilijke opgave zal zijn.

1. Is het juist dat de invoering van de budgetmeters voor gas niet van een leien dakje zal lopen ?
2. Daarenboven zullen de financieel zwakkeren aanpassingsmoeilijkheden ondervinden. Is een betere begeleiding van en zorgverlening aan de minstbedeelden (financieel onvermogenen) terzake dan ook niet nodig ? Is bijsturing van bovenaf niet wenselijk ?
3. Hoe zal de minister van Binnenlandse Aangelegenheden optreden om de OCMW-relaties met de nieuwe – tot nu toe meestal onbekende – stroom- en gasleveranciers te helpen optimaliseren ?

Deze leveranciers zijn er immers niet op uit om al te soepel en geduldig op te treden jegens financieel onvermogenen en wanbetalers.

Heeft het OCMW hier – in het kader van een "beter bestuurlijk beleid" – een nog belangrijkere rol op maatschappelijk en financieel vlak te vervullen ?

4. Wordt er in het kader van de liberalisering van de elektriciteits- en gasmarkt en de optimale

ondersteuning van de (gemeenten en) OCMW's dienaangaande, overleg gepleegd met de elektriciteits- en gasleveranciers ?

Indien er reeds overleg heeft plaatsgevonden, welke resultaten leverde het op ten voordele van de (gemeenten en) OCMW's ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Van Grembergen (nr. 172) en Bossuyt (nr. 324).

Antwoord

Voor het antwoord op de veeleer technische vragen van de Vlaamse volksvertegenwoordiger verwijs ik naar het antwoord van mijn collega, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, op de aan hem gestelde identieke vraag met het nummer 324.

Zoals in dit antwoord gesteld, blijven de OCMW-relaties met de elektriciteits- en gasleveranciers zeer beperkt. In overleg met mijn collega bevoegd voor het welzijnsbeleid zal ik er uiteraard nauwlettend op toezien dat personen met betalingsmoeilijkheden die een beroep doen op het OCMW, op een correcte en afdoende wijze geholpen worden.

(Gecoördineerd antwoord : Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 17 van 27 juni 2003, blz. 2660 – red.)

Vraag nr. 173
van 13 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

St.-Stefanuskerk Lippelo – Binnenrestauratie

Recentelijk keurde de gemeenteraad van Sint-Amands het restauratiedossier goed van de Sint-Stefanuskerk in de deelgemeente Lippelo. De restauratie betreft de buitenkant van de 19de-eeuwse neogotische kerk, die een beschermd monument is.

Naar aanleiding hiervan bleek dat het dossier voor de binnenrestauratie reeds geruime tijd geleden werd ingediend, maar dat tot op heden geen subsidie werd toegezegd.

Kan de minister een stand van zaken geven m.b.t. dit dossier ?

Kan er reeds een termijn worden vooropgesteld waarbinnen de subsidie kan worden toegekend ?

Antwoord

De St.-Stefanuskerk in Lippelo in St.-Amands, provincie Antwerpen, is beschermd als monument.

Dit wil zeggen dat restauratiewerkzaamheden in uitvoering van het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 2001 houdende de vaststelling van een restauratiepremieregeling voor beschermde monumenten, gewijzigd bij BVR van 20 september 2002, in aanmerking kunnen komen voor restauratiepremies.

De kerkfabriek van de St.-Stefanuskerk in Lippelo diende een aanvraag in bij mijn diensten. Een eerste dossier is vorig jaar ontvankelijk verklaard. Dit houdt in dat het inhoudelijk in orde en volledig is. Voor de premietoekenning moet er echter ook budget zijn.

Het dossier voor de St.-Stefanuskerk in Lippelo is echter niet het enige kerkdossier in de provincie Antwerpen dat op een premietoezegging wacht. Er zijn nog enkele dossiers die eerder werden ingediend en waar een dringende restauratie aangevat moet worden. De datum van indienen van een dossier, de bouwfysische toestand van het te restaureren monument en de continuïteit van de werken zijn objectiverende criteria aan de hand waarvan een rangschikking van dossiers wordt opgesteld.

Op basis van deze criteria zal de restauratiepremie voor de St.-Stefanuskerk van Lippelo (Sint-Amands) pas in 2005 kunnen worden toegekend.

Vraag nr. 174
van 13 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Openbare bibliotheek Wemmel – Taalgebruik beheerders

Uit het jongste nummer van "de Zandloper" kan vernomen worden dat op de gemeenteraad van de faciliteitengemeente Wemmel twee nieuwe leden voor het beheersorgaan van de bibliotheek aangevoerd werden.

Eén van die twee blijkt uitsluitend Frans te spreken.

1. Kan de minister medelen of hij op de hoogte is van deze aangelegenheid ?

2. Is dit wettelijk ?

Zo neen, welke maatregelen neemt hij dan ?

Antwoord

Ik ben niet op de hoogte van de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangekaarte specifieke situatie binnen het beheersorgaan van de bibliotheek te Wommel.

Ik vraag de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant dan ook met betrekking tot dit probleem een onderzoek in te stellen. Na ontvangst van de resultaten van dit onderzoek zal ik niet nalaten de Vlaamse volksvertegenwoordiger hiervan in kennis te stellen. Ik zal ook op dat ogenblik mijn standpunt terzake kenbaar maken.

Aanvullend antwoord

Zoals meegedeeld in mijn voorlopig antwoord op de vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger vroeg ik de heer gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant een onderzoek in te stellen naar de aangekaarte problematiek met betrekking tot de taalkennis van de leden van het beheersorgaan van de bibliotheek van Wommel.

Uit het onderzoek van de gouverneur is gebleken dat er inderdaad twee nieuwe leden werden aangewezen voor dit beheersorgaan. Anders echter dan de Vlaamse volksvertegenwoordiger suggereert, spreken deze nieuwe leden wel degelijk allebei Nederlands. Meer zelfs, tijdens de vergaderingen van de raad van bestuur van de bibliotheek wordt er uitsluitend Nederlands gesproken.

Dit laatste gegeven is trouwens niet meer dan normaal: luidens artikel 23 van het koninklijk besluit van 18 juli 1966 houdende coördinatie van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (hier genoemd SWT) moet iedere plaatselijke dienst die gevestigd is in de gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wommel en Wezembeek-Oppem immers uitsluitend de Nederlandse taal gebruiken in zijn binnendiensten, in zijn betrekkingen met de diensten waaronder hij ressorteert en zijn betrekkingen met de diensten uit het Nederlandse taalgebied en die uit Brussel-Hoofdstad. Artikel 9 van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal cultuurbeleid bepaalt dat elke gemeente verplicht is alleen of in samenwerkingsverband met één of meer gemeenten, een openbare bibliotheek op te richten en uit te bouwen. Artikel 10, § 1, 7°, van dit decreet bepaalt dat elke openbare bibliotheek moet voldoen aan de volgende voorwaarden: beschikken over een beheersorgaan voor de bibliotheek, hetzij overeenkomstig

artikel 9, b van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het cultuurpact, hetzij overeenkomstig artikel 9, b van hetzelfde decreet waarbij het beheersorgaan ten bedrage van maximaal 1/3 van zijn ledenaantal deskundigen kan coöpteren, hetzij overeenkomstig artikel 9, c van hetzelfde decreet.

Het beheer van een gemeentelijke openbare bibliotheek is in handen van de raad van bestuur. Deze raad van bestuur kan op verschillende wijzen worden samengesteld. Deze kan bestaan uit :

- een evenredige vertegenwoordiging van de politieke strekkingen, bijgestaan door een vaste commissie van advies;
- de vereniging van afgevaardigden van de betrokken overheid of overheden met de vertegenwoordigers van de gebruikers en van de strekkingen;
- de zelfstandige vereniging van specialisten of gebruikers, al dan niet voorzien van een rechtsstatuut.

Deze raad van bestuur van een openbare bibliotheek nu moet m.i. beschouwd worden als een orgaan dat in opdracht van de openbare macht, in casu de gemeenteraad, een taak te vervullen heeft met betrekking tot het algemeen belang. De raad van bestuur van een openbare bibliotheek is tevens te beschouwen als een "binnendienst", en valt derhalve onder de toepassing van het KB van 18 juli 1966 met betrekking tot de gecoördineerde taalwetten.

Daar de werkkring van de raad van bestuur territoriaal beperkt is tot de gemeente Wommel, is de raad van bestuur tevens te beschouwen als een plaatselijke dienst. In concreto betekent dit dat de raad van bestuur onderworpen is aan artikel 23 van de SWT, dat voorschrijft dat de bestuurstaal in Wommel het Nederlands moet zijn. Naar analogie van de stelling van de Raad van State van 29 juni 2001, over het taalgebruik van de gemeenteraadsleden tijdens de gemeenteraad, dienen dan ook de leden van de raad van bestuur de Nederlandse taal te gebruiken.

Zoals boven gesteld worden, blijkt het onderzoek van de gouverneur, de bestaande regels van de taalwetgeving binnen de raad van bestuur van de bibliotheek van Wommel gerespecteerd, en ik zie dan ook geen reden om terzake maatregelen te treffen.

Vraag nr. 175
van 13 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Stembureaus Jezus-Eik – Taalgebruik

In aansluiting op mijn schriftelijke vraag nr. 171 van 28 mei 2003 waarbij ik de minister erop attendeerde dat in heel wat stembureaus van de faciliteitengemeente Sint-Genesius-Rode zowel de voorzitter als de bijzitters Franstaligen bleken te zijn, bereikt mij thans het bericht dat tijdens de jongste federale verkiezingen de stemopnemingsbureaus 51 en 52 in Jezus-Eik (Overijse) weliswaar bemand werden door Nederlandstalige voorzitters, maar die Franstalige bijzitters hadden gerekruteerd.

Naar verluidt werden er geen Nederlandstalige leden voor de bureaus gevonden.

1. Is de minister op de hoogte van deze aangelegenheid ?
2. Is het toelaatbaar dat Nederlandsonkundigen in een gemeente als Overijse de stembureaus kunnen bemannen ?
3. Heeft hij er zicht op in welke taal de leden van de stembureaus in de betrokken gemeente hun eed afgelegd hebben ?
4. Welke stappen onderneemt de minister om te vermijden dat in de toekomst stembureaus van Vlaamse gemeenten door Nederlandsonkundige bureauleden bemand worden ?

Antwoord

Ik ben het uiteraard eens met de Vlaamse volksvertegenwoordiger dat de voorzitters en de leden van de stembureaus in faciliteitengemeenten geacht worden de Nederlandse taal machtig te zijn.

De Vlaamse volksvertegenwoordiger zal echter ongetwijfeld weten dat de organisatie van de federale verkiezingen louter en alleen behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid en dat Vlaanderen hieromtrent geen bevoegdheden kan uitoefenen of maatregelen kan nemen. Anderzijds is het ook zo dat, overeenkomstig artikel 95, § 4, van het Algemeen Kieswetboek, het de voorzitter van het kantonhoofdbureau is die belast is met het toezicht op de stem- en stemopnemingsbureaus.

Bovendien heb ik tot nu toe geen enkele klacht ontvangen met betrekking tot de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangekaarte situatie, noch voor de gemeente Sint-Genesius-Rode, noch voor enige andere faciliteitengemeente.

(fragment Algemeen Kieswetboek als bijlage : artikel 95, § 4 – red.)

Vraag nr. 176
van 13 juni 2003
van de heer FRANCIS VERMEIREN

Kunstpatrimonium – Aankoop- en uitleenbeleid

Het veiligstellen van het kunstpatrimonium dat zich nog in ons land bevindt, is zeer belangrijk om toekomstige generaties blijvend te kunnen tonen wat hoofdzakelijk in Vlaanderen in vroegere eeuwen werd gepresteerd door onze kunstenaars.

Men kan dan ook begrip opbrengen voor het initiatief van de minister, die liet weten belangstelling te hebben voor het aanschaffen van een werk van René Magritte, dat in het zog van Sabena de hele wereld rondtoerde. "L'Oiseau du Ciel" behoort tot zijn belangrijkste werken, en dat buitenlandse kunstverzamelaars interesse betonen, is zeker niet te verwonderen. Dat een kunstliefhebber uit eigen land bereid was een bod uit te brengen dat hem in de mogelijkheid stelde het werk te verwerven, is zeker een goede zaak. Wellicht zal dit met andere kunstwerken in de toekomst niet altijd het geval zijn.

Het "topstukkendecreet", goedgekeurd door het Vlaams Parlement, biedt de minister de mogelijkheid een bod uit te brengen. Toch volstond dit niet op de veiling waar het doek van Magritte werd aangeboden.

1. Op basis van welke criteria liet de minister een bod uitbrengen op het bovenvermelde werk van Magritte ?
2. Op welke wijze volgen de betrokken diensten de veilingen waar interessante werken van eigen kunstenaars te koop worden aangeboden ?
3. Beschikken de diensten van Cultuur over een inventaris van de werken die op veilingen werden aangeschaft ?
4. Over welke mogelijkheden beschikt de regering om deze en eventueel ook andere werken in eigen land op tentoonstellingen te laten zien ?

5. Onder welke voorwaarden worden verworven kunstwerken uitgeleend voor tentoonstellingen in het buitenland ?

Welke instantie is bevoegd om daarover te beslissen ?

Antwoord

Het veiligstellen van het kunstpatrimonium dat zich nog in ons land bevindt, is inderdaad een belangrijke opdracht voor de Vlaamse overheid. Het gaat daarbij om een omvangrijke opdracht die, zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger weet, mijn bijzondere aandacht heeft. Het dit voorjaar goedgekeurde "topstukkendecreet" en het ontwerp van "erfgoeddecreet" zijn daartoe twee essentiële bouwstenen.

Graag ga ik dan ook op de gestelde vragen in.

1. Op basis van welke criteria liet de minister een bod uitbrengen op het werk "L'Oiseau du Ciel" van Magritte?

Het bod dat de Vlaamse overheid tijdens de veiling van de NV Sabena in faillissement op 5 mei 2003 in Zaventem uitbracht op het werk "L'Oiseau du ciel" van René Magritte kan inderdaad beschouwd worden als een voorafkondiging van wat met het decreet houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang ("topstukkendecreet") wordt nagestreefd: het in Vlaanderen bewaren en behouden van die cultuurgoederen welke voor het Vlaams erfgoed van uitzonderlijk belang zijn. Dit decreet, goedgekeurd in het Vlaams Parlement op 15 januari 2003 (BS 14 maart 2003) was op 5 mei nog niet operationeel. Hiervoor was nog een uitvoeringsbesluit vereist. In de rand laat ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger hierbij graag weten dat het ontwerp van dit uitvoeringsbesluit in juli laatstleden aan de Vlaamse regering werd voorgelegd. De Vlaamse regering verdaagde evenwel de behandeling ervan tot na de begrotingsberaadslaging.

Omwille van het bijzondere belang van dit werk, waar het parlamentslid in zijn vraag overigens ook nadrukkelijk naar verwijst, heb ik toen besloten om de ter financiering van het "topstukkendecreet" reeds opgebouwde middelen (een budget van 2,5 miljoen euro binnen het FFEU) aan te wenden om, samen met de vrienden van het Museum voor Schone Kunsten (Gent) een bod te doen op dit werk (*FFEU : Financieringsfonds voor Schuldaufbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven – red*).

Alvorens deze beslissing te nemen heb ik uiteraard eerst laten toetsen of dit werk wel beantwoordde aan de voorwaarden die het "topstukkendecreet" stelt om een cultuurgoed te beschermen.

Als voorwaarden voor een opname in de lijst geldt dat het cultuurgoed zeldzaam én onmisbaar moet zijn.

Zeldzaamheid (dit betekent volgens het ontwerp van uitvoeringsbesluit bij het "topstukkendecreet" dat er zich weinig gelijke of gelijksoortige stukken in dezelfde staat binnen de Vlaamse Gemeenschap bevinden)

Hoewel het *aantal werken van Magritte* in België relatief hoog ligt, bevinden de meeste zich in Brussel (de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten België alleen al beschikken over meer dan 100 werken – inclusief schilderijen, tekeningen en beeldhouwwerken – van deze meester). In Vlaanderen bevinden zich (volgens de elektronische inventaris van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium) werken van Magritte in de volgende openbare collecties :

- Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen: 4 werken (2 schilderijen, 1 aquarel en 1 beeldhouwwerk) ;
- Provinciaal Museum voor Moderne Kunst Oostende: 1 schilderij ;
- Groeningemuseum, Brugge : 1 schilderij ;
- Museum voor Schone Kunsten Gent: 1 schilderij.

Ook *de zeldzaamheid van het thema van "De Luchtvogel"* werd zowel binnen het oeuvre van Magritte als binnen de in de Vlaamse Gemeenschap aanwezige werken van Magritte onderzocht.

Met betrekking tot de zeldzaamheid van het thema binnen het oeuvre van Magritte, kan gesteld worden dat het thema niet echt zeer zeldzaam is binnen het oeuvre van de meester. In het schilderij in bezit van de NV Sabena in faillissement, herneemt Magritte immers het thema van "De Luchtvogel" dat we voor het eerst terugvinden in "De Terugkomst" uit 1940, maar ook in "De Kus" (1951, Museum of Fine Arts, Houston), of nog het meest duidelijk in "De grote familie" (1963, Utsunomiya Museum of Art, Japan). In die zin gaat het bij het in veiling komende werk niet om het prototype of om een centraal werk in deze reeks. Dit blijkt uit de relatief eenvoudige uitwerking van "De Luchtvogel" uit de collectie van de NV Sabena in faillissement.

sement, in vergelijking met de andere werken uit de reeks.

Wat de zeldzaamheid van dit thema betreft in de context van de in de Vlaamse openbare collecties aanwezige schilderijen van Magritte, is het thema uit "De Luchtvogel" wel uniek.

Onmisbaarheid (volgens het ontwerp van uitvoeringsbesluit bij het "topstukkendecreet" betekent dit dat het voorwerp ten minste één van de volgende vier eigenschappen heeft: bijzondere waarde voor het collectieve geheugen, schakelfunctie, ijkwaarde, bijzondere artistieke waarde)

Van de vier eigenschappen van onmisbaarheid beantwoordt "De Luchtvogel" van Magritte aan de eigenschap "bijzondere waarde voor het collectieve geheugen" (dit betekent volgens het ontwerp van uitvoeringsbesluit bij het "topstukkendecreet" dat een cultuurgoed een duidelijke herinnering moet zijn aan onder meer personen, gebeurtenissen of tradities die belangrijk zijn voor de geschiedenis van Vlaanderen). Het schilderij heeft inderdaad een symboolwaarde zowel voor het Belgische collectieve geheugen als bijgevolg ook voor de geschiedenis van Vlaanderen.

Het schilderij was hét embleem bij uitstek voor de nationale luchtvaartmaatschappij en werd door Sabena tussen 1966 en 1973 veelvuldig gebruikt als beeld: voor publicitaire doeleinden (programma's, brochures, affiches, etcetera), maar in gestileerde vorm ook als aanvullend logo. Maar ook na 1973, als Sabena gebruikmaakt van een ander logo, blijft "De Luchtvogel" samen met de "S" in het collectieve geheugen gegrift als het embleem bij uitstek van Sabena.

De **artistieke waarde** van dit schilderij uit zich in het feit dat "De Luchtvogel" wordt beschouwd als een typisch, helder werk van de rijpe kunstenaar, die een poëtische en filosofische inhoud kon bundelen in een uiterst eenvoudige plastische voorstelling.

Op basis van deze overwegingen was ik van mening dat "De Luchtvogel" wel degelijk voldoet aan de vereisten voor opname in de lijst van het "topstukkendecreet". Vandaar dat ik toen besloten heb om de binnen het FFEU gereserveerde middelen voor deze aankoop te mobiliseren.

Tot zover de kadering van het uitgebrachte bod binnen het "topstukkendecreet".

Daarnaast paste de verwerving van "De Luchtvogel" van Magritte ook binnen het concept van de

"collectie Vlaanderen". Met "collectie Vlaanderen" wordt het geheel van de in Vlaanderen aanwezige publieke collecties bedoeld. Beleidsmatig moet ernaar gestreefd worden om via de diverse publieke collecties in Vlaanderen aan het publiek een kwalitatief overzicht te bieden van de cultuurgeschiedenis van Vlaanderen, gesitueerd binnen de grotere Belgische, Europese en internationale traditie. Daarbij dienen, waar mogelijk, eventuele lacunes binnen dit werkgeheel aangevuld te worden. Binnen dit werkgeheel neemt het Museum voor Schone Kunsten Gent steeds meer het profiel aan van het belangrijkste Vlaams museum voor de kunst van de 19de eeuw en de eerste helft van de 20ste eeuw. Gelet op de betekenis en de invloed van Magritte, achtte ik de aanwezigheid van enkele werken van deze meester cruciaal voor deze specifieke collectie, in relatie tot het Vlaamse museumveld. Het museum bezit momenteel slechts één werk van Magritte, het schilderij getiteld "Perspectief". De verwerving van "L'Oiseau du Ciel" zou een belangrijke verrijking hebben betekend voor deze collectie.

2. Op welke wijze volgen de betrokken diensten de veilingen waar interessante werken van eigen kunstenaars te koop worden aangeboden?

Het "topstukkendecreet" zal opereren op basis van een lijst van cultuurgoederen en verzamelingen die omwille van hun uitzonderlijk belang krachtens dit decreet beschermd zullen worden. Voor deze cultuurgoederen zal steeds een vergunning vereist zijn om ze buiten de Vlaamse Gemeenschap te brengen. Weigert de Vlaamse overheid deze toelating, dan dient zij met de eigenaar in onderhandeling te treden inzake de verwerving van het cultuurgoed.

Wanneer de Vlaamse overheid binnen het strikte kader van het "topstukkendecreet" ageert, dan zal dit dus steeds ná een eventuele veiling gebeuren. Zo de koper van het op veiling gebrachte cultuurgoed dit naderhand buiten de Vlaamse Gemeenschap wil brengen, moet hij een aanvraag daartoe indienen en dan gaat de verwervingsprocedure van het "topstukkendecreet" lopen. Besluit de nieuwe eigenaar het cultuurgoed in Vlaanderen te houden, dan gebeurt dit niet.

3. Beschikken de diensten van Cultuur over een inventaris van werken die op veilingen werden aange-schaft?

Boven sprak ik reeds over de "collectie Vlaanderen", het geheel van de in Vlaanderen aanwezige collecties. Eén van die collecties is de eigen collectie van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse overheid beheert op dit moment een collectie van

een kleine 19.000 kunstwerken, verspreid over diverse openbare instellingen in Vlaanderen en tal van musea.

Een 12.000-tal van deze werken zijn eigendom van de Belgische Staat en vallen onder het gemeenschappelijk beheer van de Franse en de Vlaamse Gemeenschap. Het betreft hier kunstwerken aangekocht tussen 1860 en 1960. Daarnaast bevat de collectie een zesduizendtal werken, aangekocht sinds 1962, in volle eigendom van de Vlaamse Gemeenschap.

Het beheer van deze werken is in handen van de cel "collectiewerking" van de administratie Cultuur, afdeling Beeldende Kunst en Musea.

Van de sinds 1962 verworven kunstwerken werden tweejaarlijkse overzichten gepubliceerd, eerst onder de titel "Kunstwerken verworven door de Staat" en, vanaf 1982 onder de titel "Kunstwerken verworven door de Vlaamse Gemeenschap".

Daarnaast is er de (papieren) inventaris die alle werken van de collectie bevat. Momenteel wordt gewerkt aan de automatisering van het collectiebeheer. In het kader daarvan wordt een elektronische inventaris aangemaakt. Beide inventarissen zijn raadpleegbaar na voorafgaandelijke afspraak met de cel "collectiewerking" van de administratie Cultuur.

4. Over welke mogelijkheden beschikt de regering om deze en eventueel ook andere werken in eigen land op tentoonstellingen te laten zien?

De werken uit deze collectie kunnen in bruikleen gegeven worden voor diverse tentoonstellingen. Voorwaarde daarbij is wel dat de bruikleennemer behoorlijke bewaarcondities kan bieden voor deze werken. Verder is het ook zo dat werken waarvan de bewaartoestand te precair is, niet in bruikleen worden gegeven. Organisatoren die in het kader van een tentoonstelling werken uit deze collectie in bruikleen willen nemen, kunnen zich daartoe rechtstreeks tot de cel "collectiebeheer" wenden.

Bruiklenen worden enkel toegekend mits de bruikleennemer de werken "van spijker tot spijker", tegen alle risico's van de manipulatie van het werk dus, verzekert.

Over 2002 werden zo 110 werken uit de collectie uitgeleend voor 33 tentoonstellingen, waarvan 9 in het buitenland.

Een belangrijk deel van de collectie wordt in (langdurige) bewaring gegeven aan musea en maakt

deel uit van de daar tentoongestelde collectie. Voor het overige worden deze werken in langdurige bewaring gegeven aan overheidsinstanties, waar ze eveneens in belangrijke mate toegankelijk zijn voor het publiek. Het gaat daarbij om kabinetten, administraties, rechtbanken, gemeentebesturen... In 2002 kregen 580 werken uit de collectie zo een nieuwe bewaarplaats.

In het depot van de cel "collectiewerking" bevinden er zich gemiddeld een 900-tal werken. Het zijn werken die geretourneerd werden na de stopzetting van een bewaring of een bruikleen, werken die een conservatie- of restauratiebehandeling nodig hebben en recent verworven kunstwerken. De in bewaring gegeven werken blijven steeds beschikbaar voor een tentoonstellingsbruikleen.

5. Onder welke voorwaarden worden verworven kunstwerken uitgeleend voor tentoonstellingen in het buitenland?

De opgelegde voorwaarden voor buitenlandse tentoonstellingen zijn dezelfde als die voor binnenlandse tentoonstellingen.

De beslissing inzake het al dan niet toekennen van een bruikleen wordt genomen door het afdelingshoofd van de afdeling Beeldende Kunst en Musea van de administratie Cultuur. Voor werken die in langdurige bruikleen aan een museum werden gegeven wordt daarbij steeds ook voorafgaandelijk het advies van het museum gevraagd.

**Vraag nr. 177
van 13 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Vlaamse Rand – ADEPS-subsidies

Uit de hoorzittingen die er recentelijk in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand geweest zijn naar aanleiding van het Actieplan voor de Vlaamse Rand, bleek dat heel wat Franstalige sportclubs in de Vlaamse Rand gesubsidieerd worden door Adeps, de Franstalige tegenhanger van Bloso.

Dit lijkt mij een overtreding te zijn van het territorialiteitsbeginsel.

1. Is de minister op de hoogte van deze gang van zaken ?

2. Gaat hij ervan uit dat dit wettelijk niet kan ?

Welke maatregelen neemt hij in dat geval ?

Antwoord

Zoals ik in mijn antwoord op vraag nr. 164 van 9 mei 2003, met betrekking tot door de Franse Gemeenschap gesubsidieerde theatervoorstellingen in de faciliteitengemeenten, aan de Vlaamse volksvertegenwoordiger heb meegedeeld, heb ik aangaande deze kwestie om de mening van een extern expert verzocht.

De mogelijke en gelijkaardige subsidiëring van Franstalige sportclubs in de Vlaamse Rand door Adeps maakt eveneens deel uit van dit onderzoek.

Ik zal de Vlaamse volksvertegenwoordiger van het resultaat op de hoogte brengen wanneer dit onderzoek is afgerond.

**Vraag nr. 178
van 20 juni 2003
van mevrouw RIA VAN DEN HEUVEL**

Actieplan Armoedebestrijding – Begroting

Sinds 2001 wordt een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgemaakt, met de te nemen maatregelen en de daaraan gekoppelde financiering.

Het is moeilijk om deze maatregelen terug te vinden in de jaarlijkse begroting, waardoor men geen nauwkeurige kijk op de totale inspanning krijgt.

Graag zou ik dan ook van alle ministers een overzicht ontvangen per maatregel die zij hebben genomen, van het bedrag, het programma en de basisallocatie waaronder de maatregel werd ingeschreven voor het begrotingsjaar 2002-2003.

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 36 ; Landuyt nr. 76 ; Vanderpoorten nr. 117 ; Van Mechelen nr. 131 ; Van Grembergen nr. 178 ; Bossuyt nr. 336 ; Sannen nr. 199 ; Byttebier nr. 212 ; Ceysens nr. 110 ; Keulen nr. 5).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

**Vraag nr. 179
van 20 juni 2003
van de heer BOUDEWIJN LALOO**

Actief gemeentelijk schuldbeheer – Instrumenten

Door de internationalisering van de financiële markten zijn er diverse nieuwe financiële technieken ontstaan die toelaten beter in te spelen op interessante marktopportunities die van toepassing kunnen zijn op de bestaande schuld. Dergelijke opportuniteiten zijn doorgaans echter van korte duur.

Wanneer besturen bepaalde van deze technieken wensen toe te passen op een aantal leningen, worden zij vaak verplicht dit aan de gemeenteraad voor te leggen, omdat deze technieken veelal een aanpassing van de oorspronkelijke modaliteiten van de opdracht inhouden (bv. herzieningsperiodiciteit van de rentevoeten, mogelijkheden van vroegde terugbetaling, berekeningsbasis intresten, e.d.).

Deze procedure hypothekeert evenwel de reactietijd van het bestuur, waardoor opportuniteiten kunnen verdwijnen of minder interessant worden.

Het lijkt dan ook wenselijk dat de gemeenteraad de mogelijkheid krijgt om het college van burgemeester en schepenen te machtigen desgewenst in te spelen op aangeboden opportuniteiten inzake actief schuldbeheer, waarna elke collegebeslissing terzake ter kennisgeving aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Heeft de minister reeds initiatieven genomen om het voor de gemeenten mogelijk te maken sneller in te spelen op opportuniteiten in het kader van actief schuldbeheer ?

Antwoord

Vandaag hebben de Vlaamse gemeenten veelal een omvangrijke schuldenportefeuille. De financiële lasten vertegenwoordigen bijgevolg een belangrijk deel van de gewone uitgaven. Het beheer van de schulden is dan ook een belangrijk element geworden van het financieel beheer van de gemeenten. Een actief schuldbeheer is inderdaad veel meer dan het louter boekhoudkundig registreren van de verrichtingen in verband met de schuld.

De huidige marktomstandigheden veranderen zo snel, dat een actief schuldbeheer door de gemeenten dient gevoerd te worden. Belangrijke factoren inzake actief schuldbeheer zijn de rentecurve en de renteverwachtingen, de structuur van de bestaande schuldportefeuille en de houding van het bestuur ten aanzien van het renterisico.

Naargelang de vorm van de rentecurve kan de gemeente haar beleid inzake zijn schuldportefeuille en leningen bijstellen.

Wanneer de gemeente nieuwe leningen aangaat, dan moet zij ook rekening houden met de structuur van haar schuld, namelijk de verdeling van de schuldportefeuille volgens periodiciteit en de herzieningskalender van de schuldportefeuille. Volgens de huidige regelgeving bepaald in de Nieuwe Gemeentewet, is de gemeenteraad bevoegd om leningen aan te gaan en schuldherschikkingen te doen. Herschikkingen waarbij leningen verder in de tijd worden gespreid en daardoor de toekomstige begrotingen aanvullend bezwaren, kunnen enkel verantwoord worden onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat de gemeenteraad tegelijkertijd alle nodige maatregelen neemt om de toekomstige ontwikkeling van de financiën veilig te stellen. Het aangaan van dergelijke leningen en schuldherschikkingen past bijgevolg in een geheel van maatregelen. Zij hangen nauw samen met het begrotingsbeleid. Herschikkingen die gunstig zijn voor de begrotingen, bijvoorbeeld ten gevolge van lagere rentevoeten, zijn vanzelfsprekend altijd mogelijk binnen de grenzen in de daartoe te sluiten overeenkomsten met de financiële instellingen.

De Vlaamse volksvertegenwoordiger heeft gelijk als hij stelt dat de huidige regelgeving in de Nieuwe Gemeentewet, die inzake leningen de bevoegdheid toekent aan de gemeenteraad, een actief schuldbeheer bemoeilijkt en dat opportuniteiten worden gemist doordat men niet tijdig gebruik kan maken van de aangeboden financieringstechnieken.

Anderzijds is het duidelijk dat sommige financieel erg belangrijke beslissingen een aanzienlijke impact kunnen hebben op de gemeentelijke financiën en dat de gemeenteraad als belangrijkste orgaan van de gemeente de eindbeslissingsbevoegdheid moet blijven houden.

De Vlaamse regering is zich hiervan bewust en wil de gemeenten via het ontwerp van gemeentedecreet en vooral met de uitvoeringsbesluiten betere instrumenten voor een modern financieel overheidmanagement aanbieden.

Vraag nr. 180
van 20 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

SMAK Gent – Taalkennis artistiek directeur

Onlangs raakte bekend dat de raad van bestuur van het Gentse Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (SMAK) de Amerikaan Peter Doroshenko als artistiek directeur voor het museum aangewezen heeft.

Voorzover mij bekend, is het SMAK een stedelijke instelling die is onderworpen aan de taalwetten inzake bestuurszaken (SWT) en moet de persoon in kwestie luidens artikel 15 § 1 van de SWT het Nederlands machtig zijn ("In de plaatselijke diensten, die in het Nederlandse, het Franse of het Duitse taalgebied gevestigd zijn, kan niemand tot een ambt of betrekking benoemd of bevorderd worden, indien hij de taal van het gebied niet kent").

Heeft de minister het gemeentebestuur van Gent daarop reeds gewezen ?

Antwoord

Ik wil de vraagsteller er graag op wijzen dat de stad Gent altijd geëist heeft dat de nieuwe directeur meteen na zijn aanstelling Nederlands zou leren. Dit stond ook expliciet vermeld bij de aanstellingsvoorwaarden.

Doroshenko heeft bij zijn eerste ontmoeting met de pers en ook daarna in persontmoetingen altijd gezegd dat hij ook graag bereid is Nederlands te leren om goed te kunnen communiceren met de mensen van de staf en met de Gentenaars. Binnen het jaar wil hij een aardig mondje Nederlands kunnen praten. Er zijn genoeg redenen om hem te geloven : Doroshenko deed bij de persontmoeting reeds een poging om Nederlands te spreken. Bovendien spreekt hij nu al zes talen: Oekraïens, Russisch, Spaans, Engels, Frans en Duits. Het geeft dus goede hoop dat hij ook een zevende taal vrij snel onder de knie zal hebben. Verder heeft Doroshenko ook al te verstaan gegeven dat hij niet van plan is om op een eiland te werken, maar dat hij een samenwerkingsverband wil aangaan met onder meer het Muhka in Antwerpen. Dit sluit aan bij mijn huidige beleid inzake musea en erfgoed, dat erop gericht is de instellingen zoveel mogelijk te laten samenwerken om zo tot kwaliteitsverhoging te komen.

Het is goed dat voor een zo gespecialiseerde en creatieve functie als die van directeur van een van Vlaanderen belangrijkste musea van hedendaagse kunst, ook buitenlandse kandidaten in aanmerking kunnen komen, ook al kunnen ze dan niet meteen vanaf de eerste dag vloeiend Nederlands. Met zijn internationale achtergrond, zowel wat zijn loopbaan als wat zijn afkomst betreft, zal Doroshenko zeker kunnen meehelpen om de culturele wereld in Vlaanderen van extra zuurstof te voorzien. Jan Hoet heeft "lokaal" en "globaal" altijd mooi weten te combineren, bijvoorbeeld door tentoonstellingen in de stad zoals "Over the Edges". Als Doroshenko heeft kennisgemaakt met de boeiende Gentse kunstscène, zal hij wellicht hetzelfde doen. "Er gaat vanuit het lokale een enorme dynamiek uit", verklaarde hij in een interview in De Morgen. In datzelfde vraaggesprek sprak hij trouwens zijn bewondering uit voor de hedendaagse kunst in ons land, die aan de wereldtop staat. "Dat beseft men hier te weinig. Dit land oefent een grote aantrekkingskracht uit op kunstenaars. Er zijn hier fantastische verzamelaars, galeries en instellingen." Leuk toch om dat te horen uit de mond van een Amerikaan van Oekraïense afkomst? Doroshenko zal er zeker toe bijdragen dat die mening over onze hedendaagse kunst ook in het buitenland opgeld doet.

Vraag nr. 181
van 20 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Voeren – Bevoegdheid adjunct-arrondissementscommissaris (2)

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 100 van 20 februari 2003 aangaande de bevoegdheid van de adjunct-arrondissementscommissaris van Voeren, deelt de minister mee dat zijn administratie een onderzoek uitvoert aangaande de bevoegdheid van de adjunct-arrondissementscommissaris voor het aanvragen van Franstalige documenten in naam van een aantal inwoners van de gemeente (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 13 van 2 mei 2003, blz. 2195).

1. Kan de minister medelen of dit onderzoek ondertussen is voltooid ?
2. Wat zijn in voorkomend geval de besluiten die eruit werden getrokken ?

Antwoord

De concrete vraag die in het door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangekaarte dossier rees, was of de adjunct-arrondissementscommissaris van Voeren de mogelijkheid had om aan het gemeentebestuur een collectieve aanvraag te doen namens een aantal Franstalige inwoners van de gemeente Voeren om een aanslagbiljet voor de gemeentebelastingen in het Frans te ontvangen.

In verband met dit dossier kan verwezen worden naar de artikelen 63, tweede lid en 64, tweede lid van de Taalwetgeving, alsmede naar een toelichtende omzendbrief van 9 januari 1995 van de federale overheid die op verzoek van de ministerraad werd opgesteld naar aanleiding van bepaalde moeilijkheden in de gemeente Voeren.

De artikelen 63, tweede lid en 64, tweede lid van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, hierna genoemd de SWT, geven aan de adjunct-arrondissementscommissaris, in het raam van zijn taak toe te zien op de naleving van de taalwetten, de opdracht particulieren in de taalgrensgemeenten "behulpzaam" te zijn in hun betrekkingen met de gouverneur en "andere administratieve overheden".

De federale omzendbrief van 9 januari 1995 specificiert wat onder die "behulpzaamheid" kan verstaan worden en verwijst daarbij onder meer naar het "opstellen van briefwisseling" ten behoeve van particulieren voor het aanvragen van vertalingen. Een duidelijke voorwaarde is echter dat de adjunct-arrondissementscommissaris een en ander niet op eigen initiatief kan doen, maar dat zijn hulp moet "gevraagd" worden door particulieren.

1. Een eerste vraag die zou kunnen rijzen, is wat met het begrip "andere administratieve overheden" bedoeld wordt. Hoewel in de artikelen 63 en 64 van de taalwet in eerste instantie wellicht zal gedacht zijn aan "andere Nederlandstalige overheden" zoals gouverneur, gemeenschaps- en gewestregeringen enzovoort, zijn er, zoals blijkt uit punt 1 in fine van de omzendbrief, waarin de gemeentelijke overheden als zodanig wel expliciet worden vermeld, geen doorslaggevend argumenten te ontwikkelen om de eigen gemeentelijke overheid zelf uit te sluiten.

De draagwijdte van de SWT en de omzendbrief is immers algemeen bedoeld om particulieren te helpen vertalingen te krijgen van alle overhe-

den bij wie ze die, overeenkomstig de SWT, kunnen vragen, dus ook eventueel bij de eigen gemeentelijke overheid.

2. Een tweede vraag is of de hulp die de adjunct-arrondissementscommissaris kan bieden aan particulieren via het opstellen van briefwisseling, ook de mogelijkheid insluit van een "collectieve aanvraag", zoals in casu is gebeurd, dan wel of de aanvragen elk individueel moeten gebeuren. In de SWT noch in de reeds geciteerde omzendbrief wordt hieromtrent duidelijkheid geschapen.

Uit de samenlezing van de taalwetgeving en de omzendbrief van 1995 blijkt enkel dat de adjunct-arrondissementscommissaris particulieren met hun vertaalaanvragen behulpzaam kan zijn, op voorwaarde dat ze hem om die hulp verzoeken. De omzendbrief stelt daarbij letterlijk dat de adjunct-arrondissementscommissaris *op hun verzoek de nodige briefwisseling kan "opstellen"* met het oog op het aanvragen en verkrijgen van een vertaling in alle gevallen waarin de taalwet het voorziet. De federale overheid interpreteert dit in de zin dat de adjunct-arrondissementscommissaris op eenvoudig verzoek van particulieren (vormvereisten op dat stuk worden niet opgelegd) voor hen de nodige brieven kan opstellen en deze ook, in hun naam, mag richten tot de bevoegde overheid om de vertalingen te krijgen van de documenten die ze wensen.

Particulieren kunnen dus de adjunct-arrondissementscommissaris ook telefonisch, mondeling, enzovoort, om hulp vragen, zodat er uiteraard geen bewijzen kunnen geleverd worden over de waarachtigheid van de vragen van de betrokken particulieren. Gezien de adjunct-arrondissementscommissaris een openbaar gezagsdrager is, geldt zijn woord behoudens bewijs van valsheid in geschrifte.

Wanneer dus meerdere burgers de hulp van de adjunct-arrondissementscommissaris hebben gevraagd met het oog op de aanvraag van een Franse vertaling van eenzelfde soort document bij dezelfde overheid, lijkt het, op basis van de vorige gegevens, inderdaad mogelijk dat de adjunct-arrondissementscommissaris dan ook één gemeenschappelijke brief voor hen samen opstelt. De namenlijst is dan alléén de aanduiding van alle particulieren voor wie de brief op hun verzoek wordt geschreven. Dit lijkt neer te komen op een pragmatische oplossing, die past binnen de taakopdracht van de adjunct-arrondissementscommissaris, en waartegen mijns in-

ziens geen fundamentele bezwaren kunnen in aanmerking worden genomen.

3. Een laatste vraag die rijst, is of de adjunct-arrondissementscommissaris een bewijs dient te leveren van het feit of hij ook werkelijk door alle personen die op de door hem collectief ingediende aanvraag voorkomen, persoonlijk werden aangesproken om namens hen de aanvraag tot het verkrijgen van een vertaling van het aanslagbiljet voor de gemeentebelastingen bij het gemeentebestuur te doen.

Ik wens in dit verband te verwijzen naar de omzendbrief van 16 december 1997 van mijn voorganger Leo Peeters betreffende het taalgebruik in de gemeentebesturen van het Nederlandse taalgebied, waarin wordt uitgegaan van het feit dat alle bestuursdocumenten en akten in de bestuurstaal, dus het Nederlands, naar de particulieren verstuurd worden en dat elke aanvraag, door een particulier, van een vertaling van een akte op basis van de taalwetgeving, een aanvraag is tot gebruik van een concrete faciliteit. Vanuit het uitgangspunt dat faciliteiten bedoeld zijn om de progressieve integratie van de Frans-taligen te bevorderen, heeft de omzendbrief-Peeters de eis gesteld dat ieder die, desondanks, toch nog gebruik zou willen blijven maken van een faciliteit, dit dan ook individueel, en telkens opnieuw, *uitdrukkelijk moet vragen*.

Het indienen van een collectieve aanvraag zoals door de adjunct-arrondissementscommissaris werd opgesteld, lijkt dan ook, in het kader van wat in de omzendbrief-Peeters wordt gesteld, een ongelijkheid te creëren tussen groepen van particulieren die van een faciliteit gebruik willen maken, omdat een particulier die niet de hulp inroept van de adjunct-arrondissementscommissaris nog steeds zelf uitdrukkelijk bij de gemeente moet vragen om het gebruik van een faciliteit (in casu een vertaling), terwijl een particulier die de hulp van de adjunct-arrondissementscommissaris inroept, van elke uitdrukkelijke vraag ontslagen zou zijn. In het kader van de gelijkheid tussen alle aanvragers van faciliteiten zou er dan kunnen van uitgegaan worden dat iedere particulier die een Franse vertaling wil van een akte, op welke manier hij die ook wil krijgen (rechtstreeks bij de gemeente, dan wel via de adjunct-arrondissementscommissaris) daartoe altijd een uitdrukkelijk verzoek moet formuleren. In die zin zou dan een particulier die de hulp inroept van de adjunct-arrondissementscommissaris, zijn uitdrukkelijke vraag, plaatsvervangend, tot de adjunct-arrondisse-

mentscommissaris moeten richten. Dit zou, bij wijze van voorbeeld, kunnen gebeuren door de ondertekening, door de betrokken particulier, van een voorgedrukt formulier dat de adjunct-arrondissementscommissaris ter beschikking zou stellen en waarop de concrete faciliteit die de particulier wenst, zou vermeld of aange-streep worden.

In het kader van wat hierboven werd gesteld met betrekking tot het statuut van openbaar gezagsdrager van de adjunct-arrondissementscommissaris, lijkt het mij echter moeilijk te zijn om aan hem uitdrukkelijk een schriftelijk bewijs te vragen dat alle particulieren die op de door hem opgestelde collectieve aanvraag voorkomen, hem ook werkelijk hebben verzocht namens hen die aanvraag te doen.

**Vraag nr. 182
van 20 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Randkrant – Verspreiding door De Post

Terecht maakt de Randkrant in het juninum-mer zijn beklag over het feit dat De Post bij de verspreiding van het tijdschrift in de Vlaamse Rand geregeld steken laat vallen.

Ondanks contractuele bepalingen wordt de bedeling van de Randkrant herhaaldelijk misbruikt om er een Francofoon strijdblaadje bij te voegen.

Acht de minister niet de tijd gekomen om uit te kijken naar een privé-firma die de bedeling van de Randkrant van De Post kan overnemen, aangezien deze laatste duidelijk niet bij machte is om het contract uit te voeren ?

Heeft de minister terzake reeds contact gehad met de VZW De Rand ?

Antwoord

Tijdens het eerste jaar van verschijnen werd Randkrant verspreid in de Vlaamse Rand via een privé-bedrijf. De uitgever van Randkrant had daar echter zeer slechte ervaringen mee. Soms ging zelfs de helft van de oplage verloren of werd niet be-deeld. Na enige tijd besloot men over te gaan tot een verdeling via De Post. Zeker in het begin le-verde dit, in vergelijking met het privé-bedrijf, een behoorlijke dienstverlening op.

Het is evenwel zo dat er ook geregeld klachten zijn, zo onder meer bij recente verdelingen waar op sommige plaatsen inderdaad het francofone blaad-je Carrefour samen met Randkrant werd bedeed. De Post wordt hierover geregeld aangesproken en zij belooft telkens beterschap, doch dit blijft jam-mer genoeg vaak achterwege. Een steeds wederke-rend argument is dat zij kampen met een acuut ge-brek aan personeel. Zij zijn echter best bereid hun fouten te erkennen en er werd dan ook reeds een aantal maal een schadevergoeding toegekend.

Momenteel biedt De Post echter de grootst moge-lijke zekerheid voor een maximale correcte ver-spreiding van Randkrant. Uit informele contacten met klanten van privé-bedrijven blijkt dat deze hoegenaamd geen betere dienstverlening zouden bieden. Zo is het bijvoorbeeld meer dan waar-schijnlijk dat Randkrant in grote flatgebouwen in pakken op de grond zou gelegd worden, terwijl De Post ze in de individuele brievenbussen stopt.

Ik blijf echter aandringen op een correcte versprei-ding van Randkrant zonder ontoelaatbare inciden-ten zoals de gezamenlijke verspreiding met Carre-four.

**Vraag nr. 183
van 20 juni 2003
van de heer JAN LAURYS**

Regularisatie DAC – Stand van zaken

Op 26 november 1999 besliste de Vlaamse regering tot de fasegewijze regularisatie van de traditionele tewerkstellingsprogramma's. Hierbij zouden nep-statuten worden omgezet in reguliere arbeid.

Uit de begrotingsdocumenten blijkt dat vanuit de begroting Werkgelegenheid middelen worden ge-transfereerd naar de begroting van de program-ma's Welzijn, Onderwijs, Ontwikkelingssamenwer-king, Cultuur, Sport en Monumentenzorg voor de regularisatie van de nepstatuten van het Derde Ar-beidscircuit (DAC).

1. Graag een overzicht van de middelen die sinds 1999 vanuit de begroting Werkgelegenheid zijn getransfereerd voor de regularisatie van DAC'ers naar andere programma's, met aandui-ding van de basisallocaties (oorsprong en doel).
2. Graag een overzicht van de middelen die sinds 1999 tot nu aan de regularisatie van DAC'ers werden besteed per programma, met aandui-ding van de basisallocaties (oorsprong en doel).

3. Hoeveel nepstatuten zijn er nu reeds geregulariseerd per domein ?
4. Hoeveel moeten er nog geregulariseerd worden ?
5. Hoeveel middelen zijn er hiervoor nog nodig ? Van welke programma's zullen deze middelen afkomstig zijn ?
6. Tegen welke datum zouden alle nepstatuten geregulariseerd moeten zijn ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Landuyt (nr. 78) ; Byttebier (nr. 215), Vanderpoorten (nr. 119) ; Sannen (nr. 204) ; Van Grembergen (nr. 183) en Keulen (nr. 10).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme.

Vraag nr. 184 van 20 juni 2003 van de heer JAN LOONES

Kerntakendebat – Gestructureerd overleg

Op 25 april 2003 ondertekenden de Vlaamse overheid, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een bestuursakkoord. Dit akkoord rondt de eerste fase van het kerntakendebat af

Daarbij werd vastgesteld dat het kerntakendebat een permanent proces is, waarbij op veranderende processen moet worden ingespeeld, en gaten die er nog zijn, moeten worden ingevuld (Lokaal 1 – 15 juni 2003).

Daarom werd concreet afgesproken dat er per minister een gestructureerd overleg komt tussen de drie partners. De ministers hebben dus de opdracht op geregelde tijdstippen de VVP en de VVSG uit te nodigen om de regelgeving te bekijken, om gaten te dichten, enzovoort.

1. Wanneer nodigt de minister voor de eerste maal de VVP en de VVSG uit voor een gestructureerd overleg ?

2. Met welke frequentie zal dit gestructureerd overleg plaatsvinden?

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 39 ; Landuyt nr. 79 ; Vanderpoorten nr. 120 ; Van Mechelen nr. 136 ; Van Grembergen nr. 184 ; Bossuyt nr. 344 ; Sannen nr. 206 ; Byttebier nr. 217 ; Ceysens nr. 115 ; Keulen nr. 11).

Gecoördineerd antwoord

Op 25 april 2003 hebben de drie rechtstreeks verkozen overheidsniveaus in Vlaanderen, namelijk de Vlaamse, de provinciale en de gemeentelijke overheid (vertegenwoordigd door respectievelijk de Vlaamse regering, de VVP en de VVSG), een bestuursakkoord afgesloten. Dit bestuursakkoord is het resultaat van het kerntakendebat dat tussen de drie partners is gevoerd. In dit kerntakendebat is nagegaan welk overheidsniveau in Vlaanderen het best geplaatst is om de verschillende overheids-taken uit te voeren. Het bestuursakkoord is bezorgd aan het Vlaams Parlement.

Het bepalen van de principes is een belangrijke stap, maar is niet het eindpunt. Nu staan we voor de uitdaging om de afspraken in de praktijk te realiseren. Daartoe is, als onderdeel van het bestuursakkoord, een implementatieproces uitgewerkt. Dit omvat een sectoraal luik voor elk beleidsdomein, waarin wordt aangegeven op welke wijze de gemaakte afspraken in de praktijk kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast is er ook een algemeen luik. Daarin staan de afspraken die gemeenschappelijk zijn voor de verschillende beleidsdomeinen.

Een van de afspraken uit het algemene luik is dat er een gestructureerd en permanent overleg tussen de Vlaamse regering, de provincies en de gemeenten wordt opgezet. De drie partners zullen elkaar, wanneer de noodzaak zich voordoet, ontmoeten om de opvolging van het kerntakendebat te bespreken.

Ook in de verschillende beleidsdomeinen wordt het overleg tussen de drie bestuursniveaus geïnstitutionaliseerd. Ik heb daartoe aan mijn collegaministers gevraagd dit overleg binnen hun beleidsdomein op te starten en mij een contactpersoon door te geven die het overleg zal coördineren. Opdracht is de implementatie van de resultaten van het kerntakendebat binnen het betrokken beleidsdomein op te volgen.

Als minister bevoegd voor Binnenlandse Aangelegenheden sta ik inderdaad in voor de globale coördinatie van hetgeen is afgesproken in het kerntaakdebat. Vanuit mijn bevoegdheidsdomein Binnenlandse Aangelegenheden heb ik vanzelfsprekend ook geregeld contact met VVSG en VVP. Zo heb ik met hen overlegd ter gelegenheid van de voorbereiding van het voorontwerp van gemeentedecreet en provinciedecreet, het voorontwerp van decreet inzake erkende erediensten en het voorontwerp van decreet inzake begraafplaatsen en de lijkbezorging.

Na navraag hebben de hiernavolgende collegaministers meegedeeld dat voor de verschillende beleidsdomeinen het overleg met de gemeenten en provincies als volgt vorm krijgt.

De heer Marino Keulen, Vlaams minister bevoegd voor Wonen, Media en Sport, heeft op 27 augustus een onderhoud gehad met de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG). Op het einde van het jaar wordt een onderhoud met de Vlaamse Vereniging van Provincies (VVP) gepland. Bedoeling is een aantal zeer concrete zaken te bespreken die op dit moment worden voorbereid door de kabinetmedewerkers van de minister, die het permanent overleg opvolgen.

Met de VVSG is afgesproken om op regelmatige tijdstippen via de kabinetmedewerker overleg te plegen, zodat de terugkoppeling van beleidsinitiatieven in beide richtingen kan gestroomlijnd worden. Zowel de VVSG, de VVP als de minister zelf kunnen een overleg vragen naargelang de initiatieven en intenties die de verschillende bestuursniveaus ontwikkelen.

Mevrouw Marleen Vandepoorten., Vlaams minister van Onderwijs, bevestigt dat de eerste vergadering voor het beleidsdomein Onderwijs, behoudens onvoorziene omstandigheden, zal plaatsvinden in september 2003. De vergaderfrequentie werd nog niet bepaald, omdat dit zal gebeuren in overleg met de vertegenwoordigers van de VVP en de VVSG. De frequentie zal bovendien mee afhangen van het tijdstip waarop de overkoepelende stuurgroep beoogt de werkzaamheden af te ronden. De ambtelijke werkgroep heeft tot doel de termijn van een legislatuur te overbruggen en zal dus een permanent karakter krijgen. Het zou te strikt zijn een bepaalde vergaderfrequentie op te leggen aan deze werkgroep. Het ligt veeleer in de lijn van de verwachtingen dat deze werkgroep zal vergaderen volgens de noodwendigheden van het moment.

De heer Gilbert Bossuyt, Vlaams minister van Openbare Werken, Mobiliteit en Energie, laat weten dat er tot op heden nog geen formeel overleg heeft plaatsgevonden met de VVP en de VVSG. Daarentegen werd voor een item uit het bestuursakkoord, namelijk de overdracht van de provinciewegen naar het Vlaams Gewest, wel reeds bilateraal onderhandeld met de provincies Vlaams-Brabant en Antwerpen. Eerstdaags zullen met de stuurgroep afspraken gemaakt worden over de wijze waarop het overleg op een uniforme en effectieve wijze kan gevoerd worden, alsmede over de frequentie van vergaderen.

De heer Renaat Landuyt, Vlaams minister vice-president en minister van Werkgelegenheid en Toerisme, is onder andere verantwoordelijk om de omvorming van de STC's en streekplatformen tot Resoc's te realiseren (*Regionaal Sociaal-economisch Overlegcomité – red.*). Het voorontwerp van Resoc-decreet is een concretisering van enerzijds de beslissing van de Vlaamse regering van 24 januari en anderzijds van het bestuursakkoord (luik sociaal-economisch beleid) van 25 april. Bij de voorbereiding van het Resoc-decreet is onder andere overleg gepleegd met de lokale besturen en de provincies. Het overleg met de lokale besturen en provincies vond plaats met de afgevaardigden van de VVSG en de VVP, en dit zowel op technisch (7 juli en 14 juli) als op politiek vlak (16 juli en 17 juli).

Gelijktijdig werden bij het voorontwerp van decreet ook de nodige contacten gelegd met vertegenwoordigers van lokale besturen en provinciebesturen. Zo heeft de minister onder andere intensief de besprekingen bijgewoond in de provincie West-Vlaanderen bij de totstandkoming van de Resoc's. Bij deze besprekingen waren ook het provinciebestuur en vertegenwoordigers van lokale besturen betrokken.

Voor structureel overleg over het socio-economische streekbeleid is in het ontwerp van decreet ook bepaald dat er tussen de betrokken partners (Vlaamse regering, VVSG en VVP) regelmatig overleg is. Dit overleg laat toe de afspraken te actualiseren, in het bijzonder m.b.t. de ondersteuning van de lokale partnerschappen en m.b.t. de samenwerking tussen de diverse beleidsniveaus.

De heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, stelt dat voor het bevoegdheidsdomein Ruimtelijke Ordening zowel met de VVSG als met de VVP op zeer regelmatige tijdstippen overleg wordt gepleegd, zowel met de cel Ruimtelijke Ordening van

het kabinet als met de administratie. De vergaderfrequentie is ongeveer tweemaandelijks. Het overleg behelst niet uitsluitend het kerntakendebat. Naar aanleiding van het kerntakendebat wordt tevens overleg gepleegd aangaande de lopende decreetswijzigingen, evenals aangaande de concrete implementatie van het subsidiariteitsbeginsel, vervat in de decreetgeving inzake ruimtelijke ordening.

GILBERT BOSSUYT

VLAAMS MINISTER
VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN
EN ENERGIE

Vraag nr. 326
van 13 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

De Lijn – Doorstroming

De bevordering van de doorstroming van het openbaar vervoer werd beschouwd als een topprioriteit van de Vlaamse regering. Er werd samen met De Lijn een prioriteitenlijst opgesteld, gebaseerd op de ernst van de doorstromingsknelpunten.

1. Wat is de huidige stand van zaken betreffende de uitvoering van deze prioriteitenlijst wat de gewestwegen betreft ?

Welke initiatieven zijn er reeds volledig uitgevoerd ? Welke zijn er gepland voor 2003 ?

Graag indien mogelijk een opsplitsing per provincie.

2. Wat is de huidige stand van zaken betreffende de objectieve behoefteanalyse voor de gemeentel- en provinciewegen ?
3. In het verleden heeft de voorganger van de minister herhaaldelijk verklaard de burgemeesters van gemeenten die weigeren om tram en bus te laten doorstromen, hard te zullen aanpakken en het openbaar vervoer af te schaffen op routes waar het geregeld klem rijdt.

Zijn er gemeenten die niet of te weinig meewerken aan de doorstroming van het openbaar vervoer ? Zo ja, welke ? Welke maatregelen zijn er in praktijk reeds genomen naar gemeenten die dergelijke houding aannemen ?

Zijn er reeds met alle betrokken gemeenten mobiliteitsconvenants afgesloten ? Wat is de huidige stand van zaken ?

4. Welke andere beleidsinitiatieven zijn er de laatste twee jaar eventueel genomen om de situatie te verbeteren en welke worden door de minister nog gepland ?

Antwoord

In overleg met de administratie Wegen en Verkeer (AWV) werd door De Lijn de zogenaamde congestiemeting ter kwantificering van de doorstromingsknelpunten ontwikkeld, die de congestiegraad, eigen aan een bepaald wegtracé, weergeeft.

Na meting van de zware probleemtrajecten is het sinds begin 2002 mogelijk een rangschikking te maken, zowel op het niveau van de entiteit van De Lijn, als op niveau van heel Vlaanderen. Deze rangschikking kan gebruikt worden als prioriteitenlijst. Zulks is evenwel niet het voornaamste doel van de congestiemetingen. Het hoofddoel is de systematische verwerking van de congestiegraad van een bepaald wegtracé in de eigen behoefteanalyse van de AWV, die daarvoor uitgebreid werd met een rubriek "doorstroming openbaar vervoer".

Het toekennen van een bepaald gewicht aan weggedeelten ten gevolge van gebrek aan doorstroming voor het openbaar vervoer, zorgt ervoor dat deze in de AWV-meerjarenprogramma's meer prioritair in aanmerking komen voor heraanleg. Het werken met congestiemeting en -graad op gewestwegen heeft eveneens een voorbeeldfunctie voor de andere wegbeheerders, die niet zelden gemotiveerd moeten worden om doorstromingsbevorderende maatregelen te nemen.

1. Tot op heden werd nog geen specifiek budget vrijgemaakt voor de rubriek "doorstroming openbaar vervoer". De congestiegraad, resultaat van de congestiemetingen, heeft tot nu toe slechts onrechtstreeks een gewicht binnen de AWV-behoefteanalyse, en wel via de rubriek "doortochten", die voor 7,5 % mee wordt bepaald door de congestiegraad.

Het principe van beïnvloeding van de AWV-behoefteanalyse zorgde in ieder geval ook reeds voor de mogelijkheid tot vlotter inspelen op opportuniteiten in de AWV-programma's.

2. Terwijl De Lijn met de AWV op vrij formele basis een overlegstructuur heeft opgebouwd, is

dit niet het geval met de provincie- en gemeentebesturen, die het leeuwendeel van de door De Lijn bereden trajecten beheren.

Doorstromingsproblemen dienen dan ook door De Lijn steeds ad hoc te worden aangekaart, waarbij over het algemeen zowel de convenantenwerking als de systematiek van de congestiemiting voor een meer evenwichtige gespreksbasis zorgden.

- Er zijn inderdaad gemeenten die om verschillende redenen niet echt meewerken aan de kwaliteit van het openbaar vervoer op hun grondgebied. De meest problematische voorbeelden daarvan vindt men aan de rand van sommige (groot)stedelijke gebieden, waar het werken aan een verbeterde mobiliteit op bovenlokaal of zelfs regionaal niveau blijft gehinderd worden.

Met sommige van deze gemeenten werden mobiliteitsconvenants afgesloten, soms zelfs een bijakte 9.

- Op het niveau van het Vlaams Gewest is De Lijn zeer nauw betrokken bij de initiatieven waarbinnen doorstromingsprojecten gefinancierd of als opportuniteit kunnen meegenomen worden :
  - de methodiek van de verkeerslichtenbeïnvloeding ten voordele van het openbaar vervoer wordt verfijnd ;
  - in het kader van het versneld wegwerken van de zwarte punten ("Veilig Verkeer Vlaanderen") is De Lijn betrokken partij ;
  - in het kader van de convenantenwerking is De Lijn betrokken partij op alle niveaus, waardoor zij haar adviserende functie ten volle kan uitoefenen.

Zowat driekwart van alle gemeenten heeft de opmaak van een gemeentelijk mobiliteitsplan achter de rug. De Lijn was in al deze gemeenten bij het opmaakproces aanwezig.

In vele gemeenten is er, voornamelijk door de convenantenwerking, een beter overlegklimaat gegroeid, wat soms resulteerde in het afsluiten van een bijakte 9 en verwezenlijkingen ten voordele van de doorstroming van het openbaar vervoer.

**Vraag nr. 327
van 13 juni 2003
van de heer CARL DECALUWE**

N391 Zwevegem – Geluidsoverlast

Sinds de opening van de nieuwe gewestweg N391 in Zwevegem kampen de inwoners van de President JF Kennedylaan en de Vredelaan met geluidsoverlast.

De N391 zou dit jaar voltooid worden door de Deerlijkstraat met de Otegemstraat te verbinden. Dit doet de omwonenden voor nog meer geluidsoverlast vrezen.

- Is de minister op de hoogte van deze ontstane geluidsoverlast ?

Zo ja, in welke mate werden er reeds initiatieven genomen om het verkeerslawaaï van de N391 te temperen voor de omwonenden ?

Zijn er reeds geluidswerende maatregelen gepland ? Zo ja, wanneer worden ze uitgevoerd ?

- Wanneer zal de N391 effectief voltooid zijn ? Welke werken moeten nog worden uitgevoerd ?

- Zijn er reeds geluidsmetingen uitgevoerd ter hoogte van de President JF Kennedylaan en de Vredelaan ?

Zo ja, wat waren de resultaten en conclusies ?

Zo neen, in hoeverre worden geluidsmetingen overwogen en welke deadline wordt hiertoe vooropgesteld ?

Antwoord

- De administratie Wegen en Verkeer, afdeling Wegen en Verkeer West-Vlaanderen, is ervan op de hoogte dat de inwoners van de President Kennedylaan en de Vredelaan aandringen om een geluidsscherm aan te brengen.

In het kader van het convenantenbeleid bepaalt module nr. 2 betreffende de aanleg van randwegen en andere nieuwe verbindingswegen voor het wegverkeer in artikel 4 § 4 dat de lokale overheid zich ertoe verbindt om de noodzakelijke geluidswerende maatregelen ter hoogte van de in deze module genoemde nieuwe weginfrastructuur voor haar rekening te nemen.

2. De N391 zal vermoedelijk eind 2004 voltooid zijn. Het ontbrekende wegvak tussen het verkeersplein Zwevegemstraat, Beneluxlaan, Blokkestraat, Harelbeekstraat en de Deerlijkstraat, met een brug over het kanaal Kortrijk-Bossuit, moet nog uitgevoerd worden.
3. Aangezien de lokale overheid de geluidswerende maatregelen voor haar rekening moet nemen, werden er door de administratie Wegen en Verkeer geen geluidsmetingen uitgevoerd.

Vraag nr. 328
van 13 juni 2003
van de heer ANDRE MOREAU

Overdracht provinciewegen – Vlaams-Brabant

Ik verneem dat de Vlaamse overheid met de provincie Vlaams-Brabant was overeengekomen om plusminus 120 kilometer Vlaams-Brabantse provinciewegen op 1 januari 2003 over te nemen.

In het kader van deze overeenkomst zou de provincie Vlaams-Brabant de 200 miljoen euro die ze daarmee zou besparen, uitgeven aan subsidies voor fietspaden en aan verkeerseducatie. Hiermee poneert deze provincie toch wel een bijzonder te waarderen doelstelling.

Maar ... nu blijkt dat er bij de administratie Wegen en Verkeer nog geen geld is vrijgemaakt voor de overname van deze provinciewegen. De provincie Vlaams-Brabant stelt : "Als de overheid iets belooft, moet ze haar woord houden. Vlaanderen moet geld uittrekken voor het onderhoud en de verbetering van die wegen. Deze contractbreuk brengt ons in een lastig parket". (...) "... Het geld moet alsnog voorzien worden via het begrotingsontwerp van de Vlaamse overheid".

1. Bestaat er effectief een overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en de provincie Vlaams-Brabant m.b.t. de overname van min of meer 120 kilometer provinciewegen op 1 januari 2003 ?

Zo ja, waarom heeft één van de partners, namelijk de Vlaamse overheid, zich niet aan de overeenkomst gehouden ? In het huidige Vlaams regeerakkoord staat nochtans dat de Vlaamse overheid, de provincies en de gemeenten zich als partners moeten gedragen en samenwerken.

2. Bestaat de mogelijkheid dat de Vlaamse overheid zich alsnog aan de overeenkomst zal hou-

den, maar dan op een later tijdstip ? Kan terzake een streefdatum worden vooropgesteld ?

Antwoord

1. Er is tot op heden op geen enkel ogenblik een overeenkomst ondertekend tussen het Vlaams Gewest en de provincie Vlaams-Brabant waarbij de provinciewegen op 1 januari 2003 aan het Vlaams Gewest zouden worden overgedragen. Wel heeft een werkgroep, onder leiding van de secretaris-generaal en met vertegenwoordiging van de administratie Wegen en Verkeer (AWV), het kabinet en de provincie, deze overdracht van provinciewegen in Vlaams-Brabant vanaf medio 2001 bekeken.

Initieel werd inderdaad als streefdatum 1 januari 2003 vooropgesteld, maar vrij snel werd duidelijk dat dit helemaal niet haalbaar was.

2. Op een laatste overleg tussen de Vlaamse regering en de VVSG en VVP op 25 april ll. in het kader van het kerntakendebat is overeengekomen de provinciale wegen in alle provincies aan het Vlaams Gewest over te dragen. Als streefdatum hiervoor is 1 januari 2004 vooropgesteld. Hiervoor dient het akkoord van de minister van Begroting en de minister van Ambtenarenzaken verkregen te worden.

De minister bevoegd voor Ambtenarenzaken heeft zijn akkoord geweigerd per brief d.d. 5 juni 2003. De minister bevoegd voor Ambtenarenzaken wenst voorafgaandelijk een aantal generieke afspraken te maken inzake de herverdeling van personeel, budgetten en patrimonium. Pas nadat er zicht is op het kader waarbinnen de implementatie van het kerntakendebat kan gebeuren, kan de minister bevoegd voor Ambtenarenzaken eventueel een gunstig advies geven.

Vraag nr. 329
van 13 juni 2003
van de heer PIETER HUYBRECHTS

Schamblokken – Veiligheid

In heel wat Vlaamse gemeenten werden ter bescherming van de voetgangers op het voetpad betonnen zogenaamde "schamblokken" aangebracht.

Deze schampblokken zijn echter zeer gevaarlijk voor motorrijders, bromfietzers en fietsers. Deze lopen immers het gevaar bij een ongeval tegen een dergelijk betonnen blok te worden geslingerd, met mogelijke ernstige letsels tot gevolg.

1. Zijn er reeds studies uitgevoerd naar de mogelijke gevaren van deze betonnen schampblokken voor motorrijders, bromfietzers en fietsers ?
2. Zijn deze schampblokken wettelijk toegelaten ?
3. Werd reeds overwogen om ze te verbieden en te vervangen door alternatieven die voor motorrijders, bromfietzers en fietsers minder gevaarlijk zijn ?

Antwoord

1. Er zijn de administratie Wegen en Verkeer geen studies bekend over het eventuele gevaar van betonnen afschermingen van voetpaden die hoger zijn dan een normale trottoirband en lager dan een betonnen veiligheidsstootband (type New Jersey).
2. Er is blijkbaar geen wettelijk verbod op bepaalde types van extra hoge trottoirbanden of lage veiligheidsstootbanden.

3. In het Standaardbestek 250 voor de wegenbouw in Vlaanderen zijn enkel de normale trottoirbanden en betonnen veiligheidsstootbanden voorzien. Op de gewestwegen worden bijna uitsluitend deze types gebruikt. Ook in het vademecum "Voetgangersvoorzieningen", dat zeer binnenkort verschijnt en wordt verdeeld, worden geen andere types aanbevolen.

Wanneer er een enkele keer toch een andere en minder veilige inrichting werd uitgebouwd, zoals dwars geplaatste geprefabriceerde trottoirbanden die deels boven het maaiveld uitsteken om het overrijden van de wegbermen tegen te gaan, dan zal het Vlaams Gewest snel deze gesignaleerde euvels verhelpen.

Op gemeentewegen kan het Vlaams Gewest geen verbod opleggen op het gebruik van bepaalde voorzieningen.

Vraag nr. 330 van 13 juni 2003 van de heer JOHAN SAUWENS

De Lijn – Abonnementen

1. Kan de minister op basis van volgende tabel de samenstelling van het aantal abonnementen van De Lijn meedelen ?

	Aantal abonne- menten eind 2001	Waarvan gratis (a)	Aantal abonne- menten eind 2002	Waarvan gratis (a)	Aantal abon- menten eind maart 2003	Waarvan gratis (a)
Buzzy Pazz						
Omnipas 25-29						
Omnipas 60+						
VDAB-jobpas						
VG-netabonnementen						
3 W-abonnementen						
Andere abonnementen						
Totaal						

(a) gratis te verstaan uit hoofde van de reiziger ; indien de kostprijs wordt doorgerekend aan derden, graag vermelden.

2. Hoeveel betalende Buzzy Pazzi en Omnipassen werden verkocht tegen de prijs van 25 euro per jaar ?
3. Wordt de opbrengst van de verkoop van abonnementen onmiddellijk en volledig bij ontvangen geboekt ? Of gebeurt dit pro rata temporis ?
4. Worden bij de telling van het aantal reizigers voor alle soorten abonnementen dezelfde forfaitaire regels gebruikt ? Zo neen, waarom niet ?

bezit zijn van een geldige verminderskaart, aan journalisten en aan oorlogsinvaliden.

Vanaf 1 januari 2003 wordt aan deze rechthebbers een netabonnement afgeleverd, voordien kregen zij een lijnpas.

- VDAB-Jobpas voor personen met een beroepsopleidingscontract. Zij kunnen gratis een abonnement krijgen. De Lijn krijgt hiervoor een vergoeding van de VDAB.

Antwoord

- 1 en 2. Aantal abonnementen van De Lijn, opgesplitst per soort tijdens de maanden december 2001, december 2002 en december 2003.

De Lijn heeft de volgende abonnementen.

Abonnementen tegen gewone prijs

Prijs in euro voor	1 maand	3 maanden	1 jaar
Buzzy Pazz	19,30	53,20	149,90
Omnipas 25-29	24,50	67,60	190,30
Omnipas 60+	21,60	59,40	167,20

De Buzzy Pazz werd ingevoerd op 1 juli 2001. Voor meerdere Buzzy Pazzi binnen een gezin worden kortingen toegekend, op voorwaarde dat alle abonnementen eenzelfde duur en eenzelfde begindatum hebben. Een tweede Buzzy Pazz binnen hetzelfde gezin krijgt 20 % korting. De derde en volgende Buzzy Pazzi zijn gratis. Ongeveer 14 % van alle afgeleverde Buzzy Pazzi hebben 20 % korting gekregen. Er waren ongeveer 9 % gratis Buzzy Pazzi.

De Omnipas werd ingevoerd op 1 juli 2002.

Gratis abonnementen

- DIV-netabonnementen (*Dienst voor Inschrijving van de Voertuigen – red.*), die worden afgeleverd bij inlevering van een autonummerplaat. Er wordt gedurende drie jaar een jaarabonnement uitgereikt.
- Gratis abonnement dat o.a. uitgereikt wordt aan kinderen jonger dan 12 jaar die in het

Abonnementen tegen 12,40 euro

VDAB Jobpas voor personen in trajectbegeleiding. Zij krijgen een netabonnement voor 12,40 euro. De Lijn krijgt hiervoor een vergoeding van de VDAB.

Abonnementen tegen 25 euro

- VG-netabonnement (*vervoersgarantie – red.*) voor o.a. personen met een leefloon en gelijkgestelden, en voor gepensioneerden met een gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Deze abonnementen werden ingevoerd op 1 april 2002.
- WIGW-netabonnementen voor personen met een WIGW-statuuut (*weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen – red.*). Deze abonnementen werden ingevoerd op 1 februari 2003.

Andere abonnementen

Met de invoering van de Buzzy Pazz en de Omnipas werden alle bestaande abonnementen (o.a. welbepaalde reisweg, stadsabonnementen) omgevormd tot netabonnementen. Dergelijke vroegere abonnementen zijn terug te vinden onder de categorie 'Andere abonnementen', die uitdovend is.

Aantal abonnementen in omloop

De gegevens in de volgende tabel zijn het aantal geldige abonnementen in omloop tijdens een bepaalde maand, m.a.w. het aantal abonnees met een geldig abonnement van De Lijn tijdens die bepaalde maand.

Aantal abonnementen in		december 2001	december 2002	december 2003
Betalende abonnementen				
Buzzy Pazz	1 maand	8.170	7.711	9.943
	3 maanden	14.086	14.954	18.102
	1 jaar	110.991	133.696	134.671
Totaal Buzzy Pazz		133.247	156.361	162.761
Omnipas 25-59	1 maand		12.570	14.792
	3 maanden		6.710	7.317
	1 jaar		13.562	17.257
Totaal Omnipas 25-59			32.842	39.366
Omnipas 60+	1 maand		681	689
	3 maanden		345	321
	1 jaar		958	1.016
Totaal Omnipas 60+			1.984	2.026
Gratis abonnementen				
DIV Netabonnementen (jaar)	Buzzy Pazz		432	1.126
	Omnipas 25-59		1.625	3.792
	Omnipas 60+		288	527
Totaal DIV netabonnementen			2.345	5.445
Gratis netabonnement voor kinderen onder de 12 jaar journalisten, oorlogsinvaliden (jaar)	Buzzy Pazz			2.154
	Omnipas 25-59			698
	Omnipas 60+			95
Totaal				2.947
VDAB Jobpas (gratis) (jaar)	Buzzy Pazz	121	2.900	3.034
	Omnipas 25-59	330	6.262	6.301
	Omnipas 60+	0	8	7
Totaal VDAB Jobpas (gratis)		451	9.170	9.342
Abonnementen tegen 12,40 euro				
VDAB-Jobpas (jaar)	Buzzy Pazz	47	1.330	1.647
	Omnipas 25-59	88	2.116	2.315
	Omnipas 60+	0	3	4
Totaal		135	3.449	3.966

Abonnementen tegen 25 euro

VG Netabonnementen (jaar)	Buzzy Pazz		10.344	11.485
	Omnipas 25-59		19.344	21.657
	Omnipas 60+		837	904
Totaal VG Netabonnementen			30.525	34.046
WIGW Netabonnementen (jaar)	Buzzy Pazz			205
	Omnipas 25-59			911
	Omnipas 60+			287
Totaal WIGW Netabonnementen				1.403
Andere Abonnementen	(betaald)			
	1 maand	13.332	-85	
	3 maanden	5.914	-26	-1
	1 jaar	8.978	2.760	1.051
Totaal andere abonnementen		28.224	2649	1.050
Totaal abonnementen				
Buzzy + Omni	1 maand	21.502	20.877	25.424
	3 maanden	20.000	21.983	25.739
	1 jaar	120.555	196.465	211.144
Totaal		162.057	239.325	262.307

3. De ontvangsten van de abonnementen worden pro rata temporis geboekt.

4. Het forfaitair aantal reizigers per abonnement werd bij de start van De Lijn in 1991 vastgelegd. Sindsdien zijn deze forfaits niet aangepast, wat een vergelijking van het aantal reizigers over de jaren heen mogelijk maakt.

Uiteraard zijn er met de invoering van nieuwe abonnementen wel nieuwe voorwaarden ontstaan.

Vroeger hing het forfaitair aantal reizigers af van het soort abonnement :

- voor abonnementen met een welbepaalde reisweg werden 52 reizigers per maand geteld;
- voor de stadsabonnementen, de voorstadsabonnementen en de netabonnementen werden 90 reizigers per maand geteld ;

- voor de twin-abonnementen (een welbepaalde reisweg + een stadsgebied) werden 104 reizigers per maand geteld.

Met de invoering van de Buzzy Pazz en de Omnipas en de daaraan verbonden omvorming van alle abonnementen naar netabonnementen, werden volgende regels vastgelegd :

- voor een abonnee woonachtig in de streek worden er 52 reizigers per maand per abonnement geteld;
- voor een abonnee woonachtig in de stad worden er 90 reiziger per maand per abonnement geteld.

Deze forfaits gelden voor alle huidige abonnementen van De Lijn, behalve voor de abonnementen die worden uitgereikt in kader van het nieuwe *derdebetalersysteem 3W-Extra* (op 1 mei 2003 werden de eerste 3W-Extra-abonnementen afgeleverd). Omdat de abonnementen in kader van het systeem 3W-Extra afgeleverd worden aan alle personeelsleden van de derdebetalen en hun partners, zal het gebruik per

abonnement lager liggen dan bij de normaal afgeleverde abonnementen. Vandaar dat voor deze abonnementen slechts 1/3 van het aantal reizigers van de normale abonnementen aange-rekend wordt. Dit geeft voor de abonnee uit de stad 30 reizigers per maand en voor de abonnee uit de streek 17 reizigers per maand.

Een tabel met berekening van het aantal reizigers per vervoerbewijs maakt integraal deel uit van de beheersovereenkomst.

**Vraag nr. 331
van 13 juni 2003
van de heer ANDRE MOREAU**

VMW – Rioolwerken Rotselaar

In de pers van 24 en 25 mei 2003 werd de abnormaal dure rioolaansluiting(en) in Rotselaar dik in de verf gezet. Verschillende burgers uit deze gemeente hebben mij daarover geschreven.

In de gemeenteraadszitting van 23 april 2003 besliste de gemeenteraad van Rotselaar om met ingang van 1 mei 2003 de rioolaansluiting van particuliere woningen en andere gebouwen te laten uitvoeren door de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW).

De overeenkomst is gebaseerd op artikel 3 § 2 van het oprichtingsdecreet van 28 juni 1983, dat de VMW toelaat met gemeenten op hun verzoek contracten af te sluiten, onder meer op het gebied van afvalwaterzuivering.

Met het oog op de realisatie van rioolaansluitingen heeft de VMW een beperkte aanbesteding uitgeschreven aan een aantal geselecteerde aannemers.

Ontevreden burgers uiten hun ongenoegen en schuiven onder meer de volgende argumenten naar voren :

- de plaatselijke aannemers (zelfstandige ondernemers) krijgen minder werkopdrachten of worden volledig uitgesloten ;
- het beginsel van eerlijke mededinging krijgt een deuk ;
- er worden hoge eenheidsprijzen gebruikt ;
- bij elke aansluiting moet een forfaitair bedrag van 275,00 euro voor toezicht worden betaald.

Prijsvergelijking

Het betreft hier twee offertes (prijsopgaven) voor eenzelfde rioolaansluiting in de Varentstraat in Werchter (= een deelgemeente van Rotselaar), waarvan de riool (ingebuisde gracht) uitmondt in een beek. Hier kan terecht de vraag worden gesteld : wat met de afvalwaterzuivering ?

Prijs VMW: 3.184,00 euro incl. BTW + 275,00 euro voor toezicht.

Prijs plaatselijke aannemer (door een particulier aangeschreven): 1.200,00 euro excl. BTW.

1. Is het in 2003 nog verantwoord rioolaansluitingen te laten uitvoeren, indien de riool niet aansluit op het rioolstelsel van een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) ? Wat met de ecologische doelstelling(en) voor onze oppervlaktewateren ?
2. Zijn de VMW en de beleidsverantwoordelijken van Rotselaar zich wel terdege bewust van de gemeentelijke totaalrioleringsplannen (TRP's), waarvoor de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Aquafin en andere actoren zich reeds meer dan twintig jaar inzetten ?
3. Indien de VMW de rioolaansluitingen uitbestedt, is het dan niet aangewezen dat ze een offerte organiseert, waarbij alle geïnteresseerde aannemers of zelfstandige ondernemers hun prijs kunnen zetten ?

Is in voormeld geval een beperkte aanbesteding nog wel te verantwoorden ? De tijden zijn veranderd. De burger is mondiger geworden. Daarenboven bestaat er een strenge Europese richtlijn m.b.t. de gelijke kansen en de eerlijke concurrentie.

4. Wordt de problematiek inzake de dure rioolaansluiting(en) in Rotselaar alsnog met de nodige spoed grondig onderzocht ?

Antwoord

Het antwoord op deze vraag behoort tot de bevoegdheid van de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking.

Vraag nr. 332
van 13 juni 2003
van de heer FRANCIS VERMEIREN

Vrachtverkeer – Gewichtscntroles – Tolheffing

Studies uitgevoerd in de Duitse Bondsrepubliek hebben aangetoond dat de schade aan het wegdek veroorzaakt door het zwaar transport, in vergelijking tot die welke toe te schrijven is aan het personenvervoer, volledig buiten verhouding staat. Om de zeer aanzienlijke kosten voor herstellingen te verhalen, overweegt de Bondsregering dan ook zware tolrechten in te voeren. Het argument daarbij is dat Duitsland als draaischijf dient voor het vrachtverkeer tussen Noord- en Zuid-Europa en dat de onderhoudskosten veel te hoog oplopen.

Duitsland volgt daarbij het voorbeeld van Zwitserland, maar ook van Frankrijk. Ook in België wordt het vrachtverkeer meer en meer ervaren als een hinderpaal voor de mobiliteit van de andere weggebruikers. Met de uitbreiding van Europa verschijnen op onze wegen steeds meer buitenlandse vrachtwagens.

1. Hoeveel controles van vreemde vrachtwagens werden er door de betrokken administratie uitgevoerd in de loop van 2001 en 2002 ?

Welke vaststellingen werden daarbij gedaan wat het maximum toegelaten gewicht van de lading betreft ?

2. Werd reeds op Europees vlak overleg gepleegd met het oog op de harmonisatie van de reglementering op het vrachtvervoer binnen de landen van de EU ?
3. Is er al een uitspraak van de Europese Commissie over de voorgenomen tolheffing in Duitsland ?
4. Werd door de regering reeds de mogelijkheid overwogen om het Duitse, Franse, en Zwitserse voorbeeld te volgen ? Ook België kan, wegens zijn geografische positie in Europa, beschouwd worden als een belangrijke draaischijf in het internationaal wegverkeer.

Antwoord

1. In 2001 en 2002 zijn er geen gewichtscntroles uitgevoerd door het Vlaams Gewest, er zijn enkel gewichtscntroles uitgevoerd door de Federale Politie.

Pas vanaf 2003 kan het Vlaams Gewest zelf gewichtscntroles uitvoeren, omdat de hiervoor noodzakelijke uitvoeringsbesluiten pas in 2003 goedgekeurd werden.

2. Er is een Europese reglementering over technische aspecten zoals de maximum aslasten voor het vrachtvervoer. Voor de financiële aspecten bestaan er nog belangrijke verschillen tussen de lidstaten onderling (verschillen in brandstofprijzen, sociale reglementeringen, etc).

Het betreft een federale materie.

3. Er is mijn administratie geen uitspraak bekend van de Europese Commissie over de voorgenomen tolheffing in Duitsland.
4. Momenteel is een tolheffing op courante wegen niet aan de orde in Vlaanderen.

Er bestaat wel een tol bij bepaalde kunstwerken, zoals de Liefkenshoektunnel. De invoering hiervan kan enkel mits opname in het regeerakkoord van de volgende Vlaamse regering.

Vraag nr. 333
van 13 juni 2003
van de heer JOHAN MALCORPS

Bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk – Stand van zaken

Het Vlaams Gewest voorziet in de aanleg of subsidiëring van de aanleg door lokale besturen van nieuwe verbindende fietspaden langs gewestwegen via de modules 11 en 13 bij het mobiliteitsconvenant. Ook de aanleg van nieuwe, afzonderlijk liggende verbindende fietspaden langs gemeente- of provinciewegen wordt gesubsidieerd, in zoverre de aanleg van een veilig fietspad langs een gewestweg niet mogelijk is. Dan kan men werken via module 12. Daarnaast subsidiëren de provinciebesturen de aanleg en verbetering van fietspaden op het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk op basis van eigen reglementen (en dat voor 33, 50 of 100 % van de kosten) (cf. Mobiliteitsbrief nr. 46).

Het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk dient het lokale fietsbeleid te ondersteunen. Het netwerk dient als basis voor de behoefteanalyse en de realisatie van de belangrijkste fietsroutes langs gewestwegen (cf. ontwerp Vlaams Totaalplan Fiets, p. 114). Het Vlaams Gewest sloot hierover een overeenkomst af met de vijf Vlaamse provincies. De afspraken werden vastgelegd in een "Metho-

dieknota bovenlokale functionele fietsroutenetwerken". In deze nota wordt ook gepleit voor alternatieve functionele routes, parallel met drukke verkeerswegen. Er wordt ook verwezen naar het Duits model van de "fietsstraten" (Radstrasse), straten die prioritair ingericht worden voor fietsverkeer, en waar slechts beperkt autoverkeer van aangelanden geduld wordt. Hoe dan ook zou tweederde van de bovenlokale fietsroutenetwerken NIET langs gewest- of provinciewegen komen te liggen, maar naast gemeentewegen, kanalen of spoorwegen (cf VSV, Functioneel Fietsbeleid in beweging, nov. 2002).

In het recreatieve fietsroutenetwerk zijn er al meerdere fietsroutes enkel toegankelijk voor fietsers en wandelaars, en dat dikwijls over lange afstanden. Denk bijvoorbeeld aan de aangename fietspaden op verhoogde dijken langs onze kanalen. In een aantal gevallen kunnen deze fietspaden ook een functionele bestemming krijgen voor bijvoorbeeld woon-werk-, woon-school- of woon-winkelverkeer.

In de Methodieknota is bepaald dat met de NMBS, De Lijn, de administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ) ook samenwerkingsverbanden kunnen gesloten worden in het kader van de realisatie van onderdelen van het functioneel fietsroutenetwerk. Daarbij kan het zelfs gaan over zeer belangrijke fietsroutes (non stop hoofdroutes) als alternatief voor routes via veel gevaarlijke gewest- of andere verkeerswegen. Ook hier wordt blijkbaar een coördinerende rol van de provincies verwacht. Anderzijds gaat het hier dikwijls om belangrijke investeringen – ook vanuit het standpunt verkeersveiligheid – en zou de selectie en de realisatie van dergelijke hoofdroutes voor functioneel fietsverkeer prioriteit moeten krijgen.

Om een voorbeeld te geven voor de provincie Antwerpen: de realisatie van een fietspad Berchem-Lint is daar in een vergevorderde fase. Maar een nieuw project dat nu naar voren geschoven wordt is de realisatie van een volwaardige hoofd fietsroute langs spoorlijn 12. In het kader van het Ontwerp van Antwerps Mobiliteitsplan worden overigens ook nog andere belangrijke functionele fietsverbindingen langs spoorlijnen voorgesteld. Ook een fietspad langs spoorlijn 52 (Antwerpen-Boom) wordt door velen met enthousiasme verdedigd.

1. Kan de minister meedelen wat de stand van zaken is van de afspraken tussen gewest, provin-

cies en de NMBS in verband met de realisatie van bovenlokale functionele fietsroutes ?

Dezelfde vraag voor AWZ (waterwegen) en De Lijn.

Hoe wordt de Fietsersbond, hierbij betrokken ?

2. Welke concrete projecten van fietspaden langs spoorlijnen lopen in het kader van de realisatie van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk reeds in de verschillende provincies ?

Zijn er al concrete afspraken gemaakt rond bijvoorbeeld een fietspad langs lijn 12 of langs andere spoorlijnen in het Antwerpse of worden daartoe op korte termijn initiatieven genomen ?

3. Wat de financiering betreft van de utilitaire fietsroutes : is er bepaald dat het gewest een extra inspanning kan doen om de realisatie van de planning terzake in het Totaalplan te versnellen ? Of wordt dit alsnog overwogen ? Of gaat de minister ervan uit dat dit integraal een taak is van provincie- en gemeentebesturen ?

Antwoord

1. De realisatie van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk is een proces waarbij verschillende actoren betrokken zijn.

In het recente verleden werden tussen het Vlaams Gewest en de verschillende provincies twee overeenkomsten afgesloten die de realisatie van het fietsroutenetwerk begeleiden. De eerste overeenkomst (1999-2000) had betrekking op de opmaak van het bovenlokaal fietsroutenetwerk. De tweede overeenkomst (2001-2004) heeft betrekking op provinciaal fietsbeleid. In het kader van beide overeenkomsten wordt er voorzien in een stuurgroep samengesteld uit o.a. het Vlaams Gewest (Mobiliteitscel, AWV, AWZ), de vijf provincies, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP), de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVS) en de Fietsersbond.

Wat de realisatie van fietspaden langs dit netwerk betreft, zijn dit in de eerste plaats het Vlaams Gewest, de provincies en de gemeenten die hiervoor verantwoordelijk zijn. De overeenkomsten tussen het Vlaams Gewest en de provincies bepalen dat elke provincie instaat voor het uittekenen van het bovenlokaal functioneel

fietsroutenetwerk en de coördinatie voor de realisatie ervan. Het netwerk wordt immers opgebouwd uit fietstrajecten langs gewestwegen, provinciewegen en gemeentewegen. Specifieke trajecten lopen eveneens langs spoorwegen en waterwegen. Voor de trajecten langs de gemeentewegen kan de provincie subsidiëren. Hiertoe heeft elke provincie zijn subsidiereglement. In het kader van het kerntakendebat dat plaatsvond tussen het gewest, de provincies en de gemeenten is het coördineren van de realisatie van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk een taak van de provincies. Dit werd trouwens bevestigd in het bestuursakkoord van 25.04.2003 inzake het kerntakendebat.

Uit het bovenstaande blijkt dat er dus geregeld overleg is tussen de betrokken actoren die prioritair bevoegd zijn voor de aanleg van fietspaden. Ieder niveau draagt dus op zijn niveau bij tot de realisatie van het fietsroutenetwerk. Het routenetwerk wordt op het niveau van het Vlaams Gewest mee vorm gegeven door het mobiliteitsconvenantenbeleid, en meer specifiek de modules 11, 12 en 13 inzake de aanleg van fietsinfrastructuur. De administratie biedt aan de gemeenten via module 13 wel de mogelijkheid om zelf fietspaden aan te leggen langs gewestwegen. Bij concrete projecten maken de afdelingen van AWV geval per geval overeenkomsten met andere betrokken partijen, zoals de gemeenten en de NMBS. Ook AWZ speelt een rol bij de totstandkoming van het bovenlokaal fietsroutenetwerk waar het bijvoorbeeld de jaagpaden langs waterlopen betreft, die deel uitmaken van het routenetwerk. AWZ maakt trouwens ook deel uit van de bovenvermelde stuurgroep. De VVM-De Lijn vervult veeleer een flankerende rol. De Lijn is betrokken bij het fietsbeleid daar zij voorziet in fietsstallingen langs hoofdhalttes in kleinstedelijke, (rand)stedelijke en grootstedelijke gebieden.

2. Wat de aanleg van fietspaden langs spoorlijnen of op oude spoorwegbeddingen (in het kader van het fietsroutenetwerk) betreft, dient opgemerkt te worden dat de AWV meestal geen betrokken partij is bij de realisatie van deze specifieke infrastructuur.

Uiteraard worden er door de Vlaamse provincies en de gemeenten in samenwerking met de NMBS verschillende initiatieven genomen voor de aanleg van fietsverbindingen langs spoorlijnen. Heel wat projecten zijn momenteel in voorbereiding, een aantal andere zijn lopende. Als voorbeeld kan het project langs spoorlijn 25

genoemd worden, met name de realisatie van de route Berchem – Mortsels – Hove – Kontich. Deze route wordt gerealiseerd door de provincie Antwerpen.

3. De financiering van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk gebeurt door het Vlaams Gewest in zoverre het een fietspad betreft op een gewestweg (de AWV) en de realisatie van fietsverbindingen langs jaagpaden (de AWZ).

De gemeente kan een subsidie krijgen van 100% (prioritaire fietspaden die zijn opgenomen in het driejarenprogramma van de AWV) of 80 % (fietspaden die minder hoog scoren op de behoefteanalyse van de AWV en dus niet zijn opgenomen in het driejarenprogramma). In principe staan de gemeenten en de provincies dus zelf in voor de financiering van fietspaden op hun weggennet. De provincies beschikken wel over een subsidiereglement om de aanleg van fietspaden die deel uitmaken van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk langs gemeentewegen te financieren.

Er dient opgemerkt te worden dat sinds 2001 het Vlaams Gewest jaarlijks 75 miljoen euro vrijmaakt voor de aanleg van fietspaden langs de gewestwegen. Door deze budgetten jaarlijks te reserveren, kan aldus bijgedragen worden tot de realisatie van fietsverbindingen langs gewestwegen in het kader van het uitgetekende fietsroutenetwerk.

Vraag nr. 334
van 13 juni 2003
van de heer CHRISTIAN VAN EYKEN

De Lijn Vlaams-Brabant – Taalgebruik dienstregelingen

Na een aantal klachten bij de adjunct-gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant inzake het taalgebruik van De Lijn heeft de adjunct-gouverneur zijn advies hieromtrent gegeven.

Hij is van mening dat het uithangen van de dienstregelingen van een autobuslijn dient beschouwd te worden als een mededeling aan het publiek. Deze berichten moeten bijgevolg zowel in het Nederlands als in het Frans worden uitgehangen.

Welke gevolgen worden er gegeven aan de beslissing van de adjunct-gouverneur ?

Antwoord

Aan de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken werd naar aanleiding van de beslissing van de adjunct-gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant advies gevraagd, teneinde instructies aan De Lijn te kunnen verstrekken.

Vraag nr. 335
van 13 juni 2003
van de heer FELIX STRACKX

N2 Lubbeek – Wateroverlast

Bij elke flinke stortbui overstroomt de N2 ter hoogte van de firma Lambrechts in Lubbeek, soms tot een hoogte van bijna een halve meter. Het water spuit dan uit de rioolmonden. Vaak wordt het water ook via de aflopen teruggestuwd in de woningen.

Volgens omwonenden is de oorzaak te vinden in het inbuizen door particulieren van de bestaande beek stroomafwaarts met veel te kleine buizen. Hoe dan ook is een spoedige oplossing van dit probleem noodzakelijk.

1. Wat is de oorzaak van het herhaaldelijk overstromen van de N2 op deze plaats ?
2. Welke maatregelen werden genomen om een definitieve oplossing aan dit probleem te geven ?

Wat is de vooropgestelde timing hiervoor ?

Antwoord

Na een bezoek ter plaatse (en rondvraag bij omwonenden) kwam de afdeling Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant tot volgende bevindingen :

- het is de "Kraaiwinkelbeek" die steeds overstroomt en die de afvoer in de riolering van de N2 blokkeert (zodat water uit slikkers spuit);
- een volledig terreinonderzoek (omgeving is dicht begroeid) alsmede een technische studie dient uitgevoerd te worden om de precieze oorzaak van de overstroming te weten te komen. Ondergedimensioneerde inbuizingen, slecht onderhoud van de beek, het niet voorzien van wachtbekkens bij de aanleg van verharde oppervlakten (op privé-domein), kunnen mogelijk een rol spelen;

- de Kraaiwinkelbeek wordt beheerd door de gemeente Lubbeek, die beslist heeft enkele werken aan deze beek te laten opnemen in een Aquafin-project in die regio. Verder zal de gemeente Lubbeek in kredieten voorzien voor een algehele studie van de bestaande toestand van deze waterloop, met als doel een oplossing op lange termijn te bereiken voor de waterproblematiek.

Vraag nr. 336
van 20 juni 2003
van mevrouw RIA VAN DEN HEUVEL

Actieplan Armoedebestrijding – Begroting

Sinds 2001 wordt een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgemaakt, met de te nemen maatregelen en de daaraan gekoppelde financiering.

Het is moeilijk om deze maatregelen terug te vinden in de jaarlijkse begroting, waardoor men geen nauwkeurige kijk op de totale inspanning krijgt.

Graag zou ik dan ook van alle ministers een overzicht ontvangen per maatregel die zij hebben genomen, van het bedrag, het programma en de basiscalocatie waaronder de maatregel werd ingeschreven voor het begrotingsjaar 2002-2003.

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 36 ; Landuyt nr. 76 ; Vanderpoorten nr. 117 ; Van Mechelen nr. 131 ; Van Grembergen nr. 178 ; Bossuyt nr. 336 ; Sannen nr. 199 ; Byttebier nr. 212 ; Ceysens nr. 110 ; Keulen nr. 5).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Vraag nr. 337
van 20 juni 2003
van de heer FRANCIS VERMEIREN

Energie-audit – Erkende uitvoerders (2)

Het artikel 33 van de wet van 10 augustus 2001 houdende hervorming van de personenbelasting heeft verwachtingen gewekt door onder meer de klemtoon die gelegd werd op duurzame ontwikkeling, met een nieuwe belastingvermindering voor

de uitgaven gedaan door de eigenaar van een woning die één of meer welomschreven energiebesparende werken laat uitvoeren.

Die maatregel zal voor het eerst gelden voor de uitgaven gedaan vanaf 1 januari 2003.

Om in aanmerking te komen, moeten de belastingplichtigen bepaalde formaliteiten vervullen. Buiten de eigenlijke werken vermeld onder de punten 1 tot en met 6, moeten zij evenwel ook in uitgaven voorzien voor een energie-audit van de woning. Een aantal eigenaars heeft echter totnogtoe vergeefs op de website van de Vlaamse energieadministratie (www.energiesparen.be) gezocht naar de lijst van energie-auditors. Zij blijven volledig in het ongewisse over de modaliteiten die moeten vervuld worden om de belastingvermindering aangekondigd door de federale minister van Financiën te genieten.

In antwoord op mijn in dit verband gestelde schriftelijke parlementaire vraag werd aangestipt dat de energie-auditor beroepservaring diende te hebben in het geven van energieadvies aan vennootschappen, niet-commerciële instellingen of publiekrechtelijke rechtspersonen. Het geven van advies aan particulieren is moeilijk hiermee te vergelijken en financieel niet in verhouding tot de geplande belastingvermindering (vraag nr. 238 van 28 februari 2003, Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 13 van 2 mei 2003, blz. 2135).

Heeft het in die omstandigheden nog zin een erkenningsregeling uit te werken onder kandidaat-energie-auditors ?

Men kan dan toch ook volstaan met het voorleggen van een staat van uitgaven (facturen) als bewijs van betaling, met vermelding van de betaling van de verschuldigde BTW door de eigenaar die opdracht voor de werken heeft gegeven ?

Antwoord

Momenteel ligt er een voorontwerp van besluit inzake de erkenning van energieauditors voor woningen en houdende de bepaling van de uitvoeringsvoorwaarden van de energie-audit, principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 14 maart 2003, voor bij de Raad van State.

Hiermee wordt op relatief korte termijn, specifiek voor de uitvoering van energie-audits in woningen, gemikt op de ervaring van reeds actief zijnde professionele energieadviseurs die reeds enige erva-

ring hebben met energie-audits ten aanzien van ondernemingen, niet-commerciële instellingen of publiekrechtelijke rechtspersonen. Het betreft hier een overgangsregeling, die later opengetrokken zal worden naar een bredere selectiebasis van kandidaat-energie-auditors. Finaliteit is dat ook de zelfstandigen die actief zijn op het vlak van de energievoorzieningen van privé-woningen, aanspraak zouden kunnen maken op een erkenning. Een bredere erkenningsregeling is momenteel niet haalbaar omdat in de laatstgenoemde sector onvoldoende garanties bestaan dat het kwaliteitsniveau, de onafhankelijkheid en de minimumkennis op een voldoende en gelijkwaardige mate aanwezig zijn. Zoals reeds gesteld in het antwoord op de schriftelijke vraag van 28 februari, zal er terzake een specifieke opleiding tot gecertificeerd energieauditor voor woningen worden georganiseerd.

Uit de sector van de kandidaat-energieauditors die ervaring hebben met energieadvies aan vennootschappen, niet-commerciële instellingen of publiekrechtelijke rechtspersonen, komen er inmiddels signalen dat zij wel degelijk belangstelling hebben voor de markt van de energie-audits voor woningen. Aangezien hier de vrije markt speelt, zullen de door hen gevraagde prijzen in verhouding staan tot de geleverde diensten. Die zullen niet hoger liggen dan de prijzen die aangerekend worden door de zelfstandigen die heden actief zijn in de woningsector. Het zal dus uitsluitend van de klant, zijnde de investeerder, afhangen of er al dan niet energie-audits zullen uitgevoerd worden.

Verder heeft de federale overheid laten weten dat de audit moet uitgevoerd worden overeenkomstig de terzake geldende gewestelijke wetgeving. Daarbij meldt diezelfde overheid ook dat, aangezien er nog geen gewestelijke regelgeving bestaat, er momenteel geen belastingvermindering voor een energie-audit kan toegekend worden, dus ook niet door het voorleggen van enkel maar een factuur. Dit bevestigt slechts het feit dat er wel degelijk een erkenningsregeling nodig is

Vraag nr. 338
van 20 juni 2003
van de heer FRANCIS VERMEIREN

Windturbines – Kapelle-op-den-Bos

In het kader van duurzame energie werden een aantal maanden geleden langs het Zeekanaal Rupel-Brussel op het grondgebied van de gemeente Kapelle-op-den-Bos drie windturbines in werking gesteld, die de behoefte aan elektrische drijf-

kracht van enkele honderden woningen zouden kunnen verzekeren. Er werd zelfs een mogelijke uitbreiding van het windmolenpark langs het Zee-kanaal in het vooruitzicht gesteld.

Sedert enkele weken draaien de wieken echter niet langer. Een mogelijke windstilte heeft er weinig mee te maken. De windkracht is inderdaad voldoende om de wieken in werking te stellen. Enige uitleg is totnogtoe achterwege gebleven. Men kan zich ook vragen stellen over de toekomstperspectieven van eventuele andere windparken die zouden instaan voor het opwekken van elektriciteit ter vervanging van kerncentrales of andere meer polluerende energiebronnen.

1. In dit verband zou ik graag vernemen om welke redenen de windturbines gelegen aan het Zee-kanaal in Kapelle-op-den-Bos sedert enige tijd op non-actief zijn gesteld.
2. Wat is de kostprijs van de elektriciteit opgewekt door deze turbines sedert zij in werking werden gesteld, rekening houdende met de gedane investering ?

Wat is de geplande levensduur van dit type van windturbine ?

Hoe vaak moeten zij worden stilgelegd voor onderhoud ?
3. Hoever zijn de plannen gevorderd met het oog op een uitbreiding van het aantal windturbines ?
4. Meer in het algemeen, welke zijn de verwachtingen in verband met het oprichten van andere windturbines in het Vlaamse gewest ?

Antwoord

1. Aspiravi NV, de eigenaar en uitbater van de drie windturbines in Kapelle-op-den-Bos meldt dat de windturbines in de maand juni overdag weinig elektriciteit hebben geleverd wegens de lage windsnelheden.

Dit type windturbine, met een vermogen van 400 kilowatt en een rotordiameter van 34 meter, start pas op bij een minimale windsnelheid van 3,5 meter/seconde. 's Nachts werden vaker hogere windsnelheden genoteerd en leverden de turbines bijgevolg wel elektriciteit.

Intussen is uit de productiecijfers van de andere windturbines in Vlaanderen eveneens gebleken

dat de maand juni tot dusver de minst windrijke maand van 2003 is geweest.

2. De opgewekte elektriciteit wordt gevaloriseerd door enerzijds de vergoeding van de fysische elektriciteit, anderzijds door de financiële stimulans voor windenergie omwille van het uitgesproken milieuvriendelijke karakter in vergelijking met meer milieubelastende energieproductie. In 2002 bedroeg de vergoeding voor de fysische elektriciteit voor dit project 2,2 à 3,7 euro-cent per kilowattuur.

De financiële stimulans bestaat in de vorm van groenestroomcertificaten die worden toegekend per 1000 kilowattuur. De elektriciteitsleveranciers zijn verplicht om voor een vastgelegd en stijgend percentage van hun elektriciteitsleveringen groenestroomcertificaten voor te leggen. Dit op straffe van een boete per ontbrekend certificaat (1000 kWh).

De kostprijs per geïnstalleerd vermogen van deze turbines bedroeg ongeveer 1000 euro per kilowatt. Deze turbines hebben elk een nominaal vermogen van 400 kW.

De levensduur van deze machines bedraagt 20 jaar.

Een klein onderhoud van de turbines vindt plaats elke drie maanden, een groot onderhoud om de zes maanden. Bij het groot onderhoud dienen de windturbines maximaal een dag stilgelegd te worden.

3. Momenteel zijn er bij mijn weten geen plannen om het windturbinepark in Kapelle-op-den-Bos uit te breiden.
4. De Vlaamse regering heeft zich tot doel gesteld een bijdrage van 2% tegen 2004 en een bijdrage van 6% tegen 2010 van de elektriciteitsleveringen uit hernieuwbare energiebronnen te betrekken.

De invulling van deze doelstelling wordt hoofdzakelijk verwacht van energieopwekking uit biomassa en windenergie, zowel op land als op zee.

Vraag nr. 339
van 20 juni 2003
van de heer ANDRE MOREAU

Basismobiliteit – Openbaar vervoer naar industrie-terreinen

In het kader van de basismobiliteit heb ik reeds vaak gehoord en gelezen dat het mobiliteitsdecreet garandeert dat elke burger in de buurt (op maximum 750 m afstand) van zijn/haar woning een bus kan nemen.

In een krantenartikel van 3 juni 2003 las ik dat de minister aanwezig was op het recentelijk gehouden "Opvolgingscongres Armoedebestrijding" in Hasselt. De woordvoerders van armenorganisaties vertelden daar onder meer aan de minister dat het mobiliteitsdecreet straks wel garandeert dat ze in de buurt van hun woning een bus kunnen nemen, maar dat dit nog niet impliceert dat ze daarmee tot op hun werk geraken. Veel (de meeste) industrieterreinen zijn tot nu toe niet met het openbaar vervoer bereikbaar.

Het spijtige gevolg daarvan is dat het voor veel (kans)armen niet mogelijk is om op bepaalde werkaanbiedingen in te gaan.

1. Gaat de minister ervan uit dat onderhavige opmerking van de woordvoerders van de armenorganisaties terecht is ?
2. Zo ja, bestaat er een mogelijkheid om onderhavig mobiliteitsprobleem voor de (kans)armen op te lossen ?

Vermoedelijk zal er een stappenplan moeten worden uitgewerkt. Wat zal de eerste stap zijn ?

3. Tegen wanneer mag worden verwacht dat de meeste industrieterreinen met het openbaar vervoer te bereiken zullen zijn ?

Antwoord

1 en 2. In het decreet betreffende de organisatie van het bezoldigd personenvervoer over de weg is een garantie op mobiliteit voor eenieder opgenomen. Het uiteindelijke doel van basismobiliteit is een grotere maatschappelijke betrokkenheid voor alle lagen van de bevolking, waarbij in het bijzonder kan gedacht worden aan (kans)armen. Bij deze sociale functie staat de beschikbaarheid van het openbaar vervoer centraal. Basismobiliteit kan worden opgevat als een recht van de gebruikers op een minimumaanbod aan geregeld vervoer.

Aan het recht op basismobiliteit voor eenieder zijn beperkingen in de ruimte gesteld om redenen van doelmatigheid en efficiëntie. Het recht op een minimumaanbod aan openbaar vervoer

geldt enkel in de in gewestplannen aangegeven woongebieden. De Vlaamse regering bakent de stedelijke, randstedelijke, kleinstedelijke en buitengebieden af. De bedieningsfrequentie stijgt naarmate het stedelijk karakter van een gebied toeneemt. Ook de haltes worden ingeplant naargelang het karakter van het bedieningsgebied. De maximale loopafstanden zijn het kleinst in de stedelijke gebieden en het grootst in de buitengebieden.

Bij de ontwikkeling van de projecten "basismobiliteit" zal De Lijn binnen de gegeven mogelijkheden de bediening van zoveel mogelijk attractiepolen, dus ook industrieterreinen, opnemen.

3. Het Vlaams Parlement schreef in zijn resolutie met betrekking tot het ontwerp van Mobiliteitsplan Vlaanderen aan De Lijn een centrale rol toe als makelaar in duurzame mobiliteit. Het oprichten en uitbouwen van een reeks mobiliteitscentrales (één per Vlaamse provincie) vormt de eerste operationele stap in de uitvoering van die opdracht.

De mobiliteitscentrales gelden als mobiliteitsadviseur voor bedrijven, scholen, administraties en andere organisaties die een duurzame oplossing zoeken voor het herkomst-bestemmingsverkeer van hun personeel, scholieren, studenten, bezoekers, klanten, ...

Het succes van de mobiliteitscentrales hangt af van hun mogelijkheid om een duurzaam alternatief voor het "autosolisme" aan te bieden, waarbij gebruik wordt gemaakt van de aan de specifieke mobiliteitsvraag meest aangepaste (combinatie van) vervoermiddelen. Een partnerschap met de diverse aanbieders van duurzame vervoermodi is hierbij wenselijk. Ook met de provincies is een partnerschap aangewezen, vermits in het kerntakendebat tussen het Vlaams Gewest, de provincies en de steden en gemeenten op het vlak van bedrijfsvervoer een coördinerende functie toegewezen is aan het provinciale bestuursniveau.

De Lijn heeft tien mobiliteitsconsulenten in dienst die zich richten naar bedrijven en die derdebetalerssystemen en carpooling bij organisaties promoten en verkopen. Tot hun takenpakket behoort ook het verstrekken van algemeen reisadvies en andere mobiliteitsinformatie. De mobiliteitsconsulenten zullen uiteraard deel uitmaken van de bovenvermelde mobiliteitscentrales.

In hun actieve prospectie bij de bedrijfswereld richten zij zich in de eerste plaats tot bedrijven waar reeds een goed openbaar vervoersaanbod aanwezig is. Aan bedrijven(zones) die minder goed bediend zijn, kan advies gegeven worden voor alternatieve (collectieve) vervoerswijzen.

De uitbreiding van het huidige bus- en tramnet past momenteel geheel binnen het decreet betreffende de organisatie van het personenvervoer en het daaraan gekoppeld uitvoeringsbesluit "basismobiliteit". Netmanagement zorgt ervoor dat deze basismobiliteit zo efficiënt mogelijk wordt uitgevoerd. Terwijl basismobiliteit zich enkel richt tot woonzones, wil netmanagement zich ook richten tot aantrekkingspolen die zich niet noodzakelijk in een woonzone bevinden, zoals scholen, bioscopen, recreatiedomeinen en bedrijventerreinen. Via zogenaamde potentieelonderzoeken zal bekeken worden of het nuttig en haalbaar is om die aantrekkingspolen te bedienen. Deze onderzoeken zullen pas na de uitvoering van "basismobiliteit" kunnen gerealiseerd worden.

Vraag nr. 340
van 20 juni 2003
van de heer JOHAN DE ROO

N49 Meetjesland – Geluidshinder

De N49 is uitgegroeid tot een grote verkeersas. Daarbij komt dat hij tot autosnelweg zal worden omgevormd. De grotere verkeersdruk heeft op zijn beurt heel wat geluidsoverlast met zich meegebracht, en die verkeersdruk zal allicht nog toenemen.

1. Wanneer werden er voor het laatst metingen uitgevoerd om na te gaan wat de geluidshinder is voor de omwonenden van de N49 in het Meetjesland ?
2. Wat zijn de resultaten van deze metingen ?
3. De klachten worden vaak gesitueerd in de omgeving van het Rivierenhof (Maldegem) en de Broekhuizestraat (Maldegem).

Worden daar geluidsmetingen in het vooruitzicht gesteld ?

4. Kan op grond daarvan eventueel worden overgegaan tot het plaatsen van geluidsschermen en zo ja, op welke termijn ?

Hoeveel bedraagt dan de kostprijs voor de Vlaamse overheid enerzijds en voor de gemeenten anderzijds ?

5. Een alternatief voor de plaatsing van geluidsschermen is de aanleg van een geluidsarme wegverharding.

Is er sprake van aanleg van geluidsarme wegverharding op de N49 ?

Antwoord

Langs de N49 vak Zelzate-Maldegem werden recent volgende geluidsmetingen uitgevoerd :

- te Maldegem t.h.v. Broekhuizestraat-Rapenbrugstraat (richting Knokke) : metingen van november 2001. Het hoogst gemeten geluidsniveau bedraagt 68 dB(A). De bijdrage van de gemeente in de kosten voor het plaatsen van een geluidwerend scherm bedraagt 60 % ;
- te Maldegem t.h.v. de Rapenbrugstraat (richting Zelzate) : metingen van mei 2001. Het hoogst gemeten geluidsniveau bedraagt 71,0 dB(A). De bijdrage van de gemeente in de kosten voor het plaatsen van een geluidwerend scherm bedraagt 45 %.
- te Maldegem t.h.v. 't Rivierenhof : metingen van mei 2001. Het hoogst gemeten geluidsniveau bedraagt 66,0 dB(A). De bijdrage van de gemeente in de kosten voor het plaatsen van een geluidwerend scherm bedraagt 79 %.

Het plaatsen van geluidwerende schermen langs de N49 kan opgenomen worden in een volgend meerjarenprogramma van de administratie Wegen en Verkeer, indien de betrokken lokale overheid bereid is om hiervoor een module 5 bij het mobiliteitsconvenant af te sluiten. Een definitieve studie wordt in dit geval dan uitgevoerd.

De juiste kostprijs van een scherm kan pas bepaald worden aan de hand van een definitieve studie. Algemeen kan gesteld worden dat de kostprijs voor een geluidwerend scherm 900 euro per lopende meter bedraagt.

Vorig jaar werd op bepaalde wegvakken reeds geluidsarm asfalt aangelegd. Op dit vlak is er dus geen vermindering van de geluidshinder meer mogelijk.

Vraag nr. 341
van 20 juni 2003
van de heer FRANCIS VERMEIREN

Gewestelijk Expresnet – Informatie Vlaams-Brabantse gemeenten

In het kader van de plannen voor de aanleg van een gewestelijk expresnet heeft de NMBS reeds binnen de Brusselse agglomeratie voorlichtingsvergaderingen gehouden om toelichting te verschaffen bij het milieueffectrapport (MER). Het gaat inzonderheid over het op vier sporen brengen van de lijn 161 tussen Watermaal-Bosvoorde en Ottignies. Dit betekent dat men verwacht dat het aantal treinen per dag zal stijgen van nu 175, tot 319 tegen 2010-2012.

De gevolgen zullen zeker niet uitblijven voor de Vlaams-Brabantse gemeenten Hoeilaart en Overijse, ook gelegen langs voornoemd traject.

Neemt de minister initiatieven om ook de bevolking in deze gemeenten in de gelegenheid te stellen om kennis te nemen van de plannen van de NMBS en van het milieueffectrapport ?

Antwoord

1. In het kader van de opmaak van het milieueffectrapport (MER) voor de uitbouw op vier sporen van de spoorlijn 161 (Brussel-Namen) op Vlaams grondgebied, werden ook reeds informatie- en inspraakvergaderingen georganiseerd ten behoeve van de inwoners van de gemeenten :

Hoeilaart (op 10 maart 2003) ;

Overijse (op 11 maart 2003).

Op deze sessies werd het project voorgesteld door de NMBS en werd de aanpak voor de inhoud van het MER toegelicht door de MER-deskundigen. Er waren formulieren ter beschikking met telefoonnummers van contactpersonen van de NMBS en de MER-deskundigen, voor nadere uitleg en vragen. Tevens bestond de mogelijkheid om dit formulier met opmerkingen aan het gemeentebestuur te bezorgen. De ontvangen reacties werden samen met het advies van het gemeentebestuur bezorgd aan de cel MER van Aminal en aan de MER-deskundigen (*Aminal : administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer – red..*

Het geheel is aan bod gekomen op de MER-startvergadering op 23 april 2003.

Eerder al, op 18 september 2002, heeft de cel MER van Aminal op uitnodiging van de Milieuraad van Hoeilaart uitleg gegeven bij de MER-procedure in het vooruitzicht van de plannen en bouwvergunningaanvraag.

Ook in 2002, heeft de NMBS op 27 mei 2002 voor de gemeente Hoeilaart uitleg gegeven bij de plannen. In Overijse heeft de NMBS op 1 juli 2002 vergaderd met bewoners van de Fazantenlaan (zij wonen het dichtst bij de spoorlijn).

Ten slotte heeft de NMBS nog ter plaatse contact gehad met individuele burgers over een aantal specifieke problemen.

2. De ontwerp tekst van het finaal milieueffectrapport zal eveneens aan de betrokken gemeenten worden bezorgd.

Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger merkt, worden er in het kader van dergelijke projecten zowel door de bouwheer (NMBS) als door de vergunningverlenende overheid (Vlaams Gewest) ernstige inspanningen geleverd om gemeenten en bevolking tijdig en voldoende te informeren, en dit meestal (veel) uitgebreider dan de wetgeving oplegt.

Vraag nr. 342
van 20 juni 2003
van de heer CARL DECALUWE

E17 Rekkem-Menen – Bodemverontreiniging (2)

Uit het antwoord op schriftelijke vraag nr. 241 van 28 februari 2003 blijkt dat het bijkomend onderzoek naar de bodemverontreiniging op de bermen van de autosnelweg E17 in Rekkem-Menen reeds is uitgevoerd maar dat het verslag nog niet in het bezit van de minister was.

1. Kan de minister thans al meedelen wat het onderzoek heeft uitgewezen m.b.t. de vervuiling met zware metalen op de berm van de E17 ter hoogte van Rekkem-Menen ?
2. Is sanering vereist ?

Zo ja, welke planning en kostprijs wordt voorgesteld ?

Wie zal deze sanering uitvoeren ?

Antwoord

1. Er zijn de administratie Wegen en Verkeer tot op heden nog steeds geen resultaten bekend van het bijkomend onderzoek. Wat de administratie momenteel wel weet, is dat uit de resultaten van het beschrijvend bodemonderzoek blijkt dat de verontreiniging met chroom en nikkel onvoldoende is afgeperkt en een aantal grondwaterstalen verder dient te worden gecontroleerd op het voorkomen van chroom VI. Hiervoor wordt momenteel de kostprijs gevraagd.

Nadien zal OVAM rapporteren over de eventuele aanvullende onderzoeksverrichtingen die nog nodig blijken, over de kostprijs en de verdere planning.

2. Er kan momenteel evenmin worden gezegd in hoeverre er al of niet sanering zal vereist zijn en welk daarvan de kostprijs zal zijn.

Aangezien het om een "historische verontreiniging" gaat, kan niet meteen worden bepaald wie de sanering zal betalen.

De combinatie van het stijgend verkeersvolume, filevorming, maximale verhardingstemperatuur, ... is bepalend voor de aanwezigheid van spoorvorming op Vlaamse wegen. België scoort hierin slecht.

1. Kan de minister, per provincie, een evolutie geven van de laatste vijf jaar van de spoorvorming op autosnelwegen en andere gewestwegen (verhouding aantal km wegen versus aantal kilometer spoorvorming) ?
2. Hoeveel middelen werden telkens, de laatste vijf jaar, per provincie ingezet om spoorvorming te herstellen ?
3. Wat is de geraamde kostprijs om de spoorvorming volledig te herstellen en hoeveel middelen worden hiervoor in 2003 en verder uitgetrokken tevens per provincie ?
4. Welke maatregelen, naast herstel, werden reeds genomen en welke maatregelen zullen nog genomen worden om deze problematiek tot een minimum te beperken ?

Vraag nr. 343
van 20 juni 2003
van de heer CARL DECALUWE

Gewestwegen – Spoorvorming

Antwoord

1. De evolutie van de spoorvorming op de autosnelwegen en de andere gewestwegen is voor de laatste jaren als volgt :

Provincie Antwerpen

Antwerpen	A-wegen	Net 1 ¹	Net 2	Net 3	Net 4
2002	1,28 %				0,41%
2001	1,57%	0,83%	0,60%	0,73%	
2000	1,97%				1,47%
1999	0,42%	0,83%	0,82%	0,75%	
1998	2,21%				1,00%
1997	9,19%	1,09%	0,70%	0,53%	

¹ De gewestwegen werden ingedeeld in 4 netten, waarbij net 1 de wegnummers 1 t.e.m. 9 bevat, net 2 de veelvoudigen van 10, net 3 de getallen tussen de tientallen (vb. 11-19, 21-29...) en net 4 de wegnummers met 3 cijfers.

Provincie Vlaams-Brabant

Vlaams-Brabant	A-wegen	Net 1	Net 2	Net 3	Net 4
2002	1,10%				0,28%
2001	0,88%	1,55%	0,00%	0,31%	
2000	1,25%				0,51%
1999	1,12%	1,00%	0,00%	0,67%	
1998	1,07%				0,34%
1997	3,23%	0,38%	0,35%	0,25%	

Provincie Limburg

Limburg	A-wegen	Net 1	Net 2	Net 3	Net 4
2002	1,27%				0,28%
2001	3,71%	0,00%	0,58%	1,50%	
2000	4,67%				0,14%
1999	1,28%	0,00%	0,57%	1,27%	
1998	0,82%				0,11%
1997	0,31%	0,00%	0,18%	1,17%	

Provincie Oost-Vlaanderen

Oost-Vlaanderen	A-wegen	Net 1	Net 2	Net 3	Net 4
2002	1,11%				1,17%
2001	1,56%	2,34%	8,96%	2,28%	
2000	2,52%				1,14%
1999	2,31%	1,62%	6,87%	2,16%	
1998	1,56%				0,45%
1997	2,69%	1,35%	5,76%	1,47%	

Provincie West-Vlaanderen

West-Vlaanderen	A-wegen	Net 1	Net 2	Net 3	Net 4
2002	0,45%				1,25%
2001	0,95%	1,41%	2,12%	3,67%	
2000	1,74%				1,21%
1999	0,64%	0,63%	1,69%	3,06%	
1998	0,11%				1,21%
1997	2,85%	0,77%	1,03%	3,54%	

Bij deze gegevens moet men rekening houden met de volgende bemerkings :

- de autosnelwegen zijn jaarlijks gemeten, de andere gewestwegen om de twee jaar ;
- de lengte van de netten verschilt onderling en de verhoudingen zijn niet gelijk ;
- de gemeten lengte is niet gelijk en schommelt rond de 90% van het net. Hierbij dient men ermee rekening te houden dat het niet-gemeten gedeelte veranderlijk is.

2. Middelen ingezet gedurende de laatste vijf jaar om spoorvorming te herstellen per provincie.

De middelen voor spoorvorming zitten vervat in de middelen voor het structureel onderhoud. Het is niet altijd mogelijk een onderscheid te maken tussen de verschillende vormen van structureel onderhoud (waarvan spoorvorming een onderdeel vormt). Onderstaande tabel geeft de middelen weer die over de laatste vier jaar werden ingezet voor structureel onderhoud (de gegevens van 1998 werden niet opgenomen wegens onvoldoende nauwkeurigheid).

	A-wegen	Net 1	Net 2	Net 3	Net 4	Alle wegen
Antwerpen	1.31	0.15	0.05	0.32	0.25	2.08
Vlaams-Brabant	0.91	0.86	0.00	0.05	0.07	1.89
Limburg	0.61	0.00	0.08	0.70	0.17	1.56
Oost-Vlaanderen	0.86	0.83	2.01	0.86	0.70	5.26
West-Vlaanderen	0.38	0.60	0.19	1.83	0.85	3.85
Vlaanderen	4.07	2.44	2.33	3.76	2.04	14.64

b) Middelen uitgetrokken in 2003 (voor structureel onderhoud in mio euro)

Deze cijfers kunnen pas begin 2004 meegegeeld worden.

4. Maatregelen die, naast herstel, worden genomen om deze problematiek tot een minimum te beperken zijn de volgende.

De wegeninspecteurs controleren vrachtwagens op overgewicht ; een belangrijke oorzaak van spoorvorming op hoofdwegen.

Jaar	Vastleggingsbedragen in miljoen euro (*)			
	1999	2000	2001	2002
Antwerpen	27,84	10,28	19,14	104,78**
Vlaams-Brabant	6,51	11,99	17,80	26,61
Limburg	9,11	12,09	6,37	6,36
Oost-Vlaanderen	6,42	7,34	18,96	24,70
West-Vlaanderen	8,42	9,18	28,76	8,2

* Enkel puur structureel onderhoud wordt hier beschouwd ; dit wil zeggen dat het aandeel structureel onderhoud in andere projecten (vb. herinrichting doortochten) niet werden meegerekend.

** In 2002 werden de omvangrijke onderhoudswerken (integrale aanpak) van de Ring Antwerpen aanbesteed. Deze werken omvatten uiteraard ook het wegwerken van spoorvorming.

3. Geraamde kostprijs om de spoorvorming volledig te herstellen en middelen in 2003 uitgetrokken voor deze herstelling per provincie.

a) Volgens de laatste gegevens mogen de herstellingskosten geraamd (in miljoen euro) worden op :

De samenstelling en de studie van asfaltmengsels wordt voortdurend aangepast en bijgestuurd. Het standaardbestek 250 voor de wegenbouw wordt geregeld aangepast aan de evolutie van de techniek en ook aan de Europese Normalisatie.

Vraag nr. 344
van 20 juni 2003
van de heer JAN LOONES

Kerntakendebaat – Gestructureerd overleg

Op 25 april 2003 ondertekenden de Vlaamse overheid, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een bestuursakkoord. Dit akkoord rondt de eerste fase van het kerntakendebat af.

Daarbij werd vastgesteld dat het kerntakendebat een permanent proces is, waarbij op veranderende processen moet worden ingespeeld, en gaten die er nog zijn, moeten worden ingevuld (Lokaal 1 – 15 juni 2003).

Daarom werd concreet afgesproken dat er per minister een gestructureerd overleg komt tussen de drie partners. De ministers hebben dus de opdracht op geregelde tijdstippen de VVP en de VVSG uit te nodigen om de regelgeving te bekijken, om gaten te dichten, enzovoort.

1. Wanneer nodigt de minister voor de eerste maal de VVP en de VVSG uit voor een gestructureerd overleg ?
2. Met welke frequentie zal dit gestructureerd overleg plaatsvinden ?

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 39 ; Landuyt nr. 79 ; Vanderpoorten nr. 120 ; Van Mechelen nr. 136 ; Van Grembergen nr. 184 ; Bossuyt nr. 344 ; Sannen nr. 206 ; Byttebier nr. 217 ; Ceysens nr. 115 ; Keulen nr. 11).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken.

LUDO SANNEN

VLAAMS MINISTER
VAN LEEFMILIEU, LANDBOUW EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Vraag nr. 183
van 28 mei 2003
van de heer ERIK MATTHIJS

Stadsbossen – Kostprijs

In deze legislatuur heeft een nieuw modewoord zijn intrede gedaan : stadsbossen. Hoewel een bie-

tenveld tot 80 % meer koolstofdioxide (CO₂) opneemt, promoot men stadsbossen als "de" groene longen voor de stad. Het enige wat ik hiermee wil aantonen, is dat landbouw rond de stad een belangrijke rol speelt.

Momenteel lopen er projecten in Deinze (39 ha), Grimbergen, Kortrijk (Preshoekbos 35 ha), Tielt Dentergem (35 ha), Izegem (Rhodesgoed 45 ha), Lokeren (12 ha), Gent (3 ha) en Oostende (cijfers tussen haakjes zijn gerealiseerde aandelen door het Vlaams Gewest ; informatie komt uit het Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 10 van 28 februari 2003, blz. 1690).

Wat is de kostprijs van elk project, gemiddeld per ha voor het Vlaams Gewest ?

Antwoord

Bij deze wil ik erop wijzen dat het begrip "stadsbossen" reeds meerdere legislaturen in de aandacht staat. Dit wordt onder andere aangetoond door de opname van het begrip "stadsbos" in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) (sinds 1997). In het kader van de huidige maatschappelijke behoeften is een beperkte bosuitbreiding, zoals opgenomen in het RSV, gewenst. Het RSV bepaalt dat hierbij belangrijke aandacht besteed moet worden aan stadsbossen, in het bijzonder in bosarme streken.

De functie van een stadsbos is meervoudig en de CO₂-problematiek is hierbij slechts een aanvullend element. De keuze voor een stadsbos of een bietenveld zal wel hoofdzakelijk door andere factoren bepaald worden. Wel is het zo dat CO₂ in een bos voor veel langere tijd vastgelegd wordt, en in die zin is een bos in de CO₂-balans veel voordeliger dan een bietenveld. Ik hoop dan ook dat de wetenschappelijke gegevens op een correcte manier in discussie gebracht worden.

Ik ondersteun de visie van de Vlaamse volksvertegenwoordiger dat landbouw rond de stad een belangrijke en ook complementaire rol kan spelen. Het is zeker niet de bedoeling deze functies tegen mekaar uit te spelen. De sociale functie van bossen nabij de stad is groter dan deze in het buitengebied. Door bossen nabij de stad aan te leggen, wordt ook de landbouwstructuur in het buitengebied minder verstoord.

De financiering van stadsbossen gebeurt veelal door het Vlaams Gewest, in samenwerking met de lokale overheden.

In Grimbergen zijn de gronden in erfpacht gegeven aan het Vlaams Gewest. In Lokeren worden de gronden in onverdeeldheid met de stad Lokeren aangekocht. In Gent, Kortrijk, Oostende, Deinze en Izegem worden delen van het project of complementaire projecten door het lokale bestuur gerealiseerd. De realisatie zal dus groter zijn dan de aankoop door het Vlaams Gewest.

In de tabel als **bijlage** wordt, zoals gevraagd, de gemiddelde kostprijs per hectare voor het Vlaams Gewest weergegeven. In Lokeren betreft dit slechts een deel van de kostprijs, aangezien de stad het overige deel betaalt.

Bijlage : tabel met kostprijs per hectare per project.

Project	Kostprijs Vlaams Gewest in euro per ha	Opmerking
Deinze	25000	
Grimbergen	0	erfpacht
Kortrijk	35.000	
Dentergem	30.000	
Izegem	20.000	
Lokeren	20.000	excl. aandeel Lokeren
Gent	30.000	

Vraag nr. 184
van 28 mei 2003
van de heer JOHAN DE ROO

Waterzuivering Meetjesland – Projecten

Gemeente	Projectomschrijving	Raming totaal der werking €	Opmerkingen
Waarschoot	Rioleringswerken Nieuwstraat-Tuinbouwstraat	198.315	
Maldegem	Rioleringswerken in de Fortuinstraat en Lievebarm	1.003.967	
Maldegem	Rioleringswerken Markstraat/Schouwburgplein/deel B. Lippensstraat : aanleg van een gescheiden stelsel in de te renoveren dorpskern	974.222	
Eeklo	Vervanging riolering Rabautstraat door een riolering voor afvalwater en een afvoer van oppervlaktewater	322.262	
Knesselare	Gecombineerd dossier met AQF-project "20005 Collector Knesselare – fase 1" – Aanleggen van dienstriolen in de Kneukelstraat, Hoekestraat, Kwadamstraat-Aalterseweg	192.489	

Voor het investeringsprogramma inzake waterzuivering 2002-2006 werden in de elf gemeenten van het Streekplatform Meetjesland een aantal projecten ingediend. Tot op heden is het niet zo duidelijk welke projecten in aanmerking zullen worden genomen.

1. Welke projecten en voor welke bedragen werden geselecteerd binnen de elf gemeenten van het Streekplatform Meetjesland?
2. Welke criteria voor prioritaire behandeling worden gehanteerd ?

Antwoord

Het gemeentelijk subsidieprogramma 2002-2006 werd door de Vlaamse minister van Leefmilieu goedgekeurd op 20 juni 2001. Sinds deze datum werden ook nog volgende subsidieprogramma's opgemaakt.

2003-2007	Goedgekeurd op
Eerste kwartaalprogramma 2003	26/04/02
Tweede kwartaalprogramma 2003	25/07/02
Derde kwartaalprogramma 2003	06/11/02
Vierde kwartaalprogramma 2003	-

In onderstaande tabel wordt voor elk van de elf gemeenten van het Streekplatform Meetjesland weergegeven welke projecten werden opgenomen op het programma 2002-2006.

Gemeente	Projectomschrijving	Raming totaal der werking €	Opmerkingen
Knesselare	Aanleggen van riolering in de Aalterseweg	436.293	
Knesselare	H. Sacramentsstraat : aanleggen van een nieuwe riolering	285.078	
Assenede	Riolering tussen Oude Gentweg en Trieststraat	136.341	
Assenede	Riool Weverstraat	171.007	*
Assenede	Riolering Sint-Bernardusstraat	249.411	*
Kaprijke	Gecombineerd dossier met AQF-project "20.084 Collector Kaprijke-Bentille" – Aansluiting van de woningen aan de oostzijde van de Molenstraat en de wegherstelling nodig voor de aanleg van de collector	275.763	
Zomergem	Riolering Langeboeken	513.437	
Zomergem	Riolering Moerstraat	128.360	
Lovendegem	Riolering Voordestraat	213.932	
Lovendegem	Riolering in de gewestweg N9-Meienbroek Deze riolering wordt aangelegd tussen Meienbroek en de Bredestraat	180.962	
Nevele	Gecombineerd dossier met AQF-project "99.472 Afkoppelen oppervlaktewater Graaf van Hoornestraat" – Afkoppelen oppervlaktewater, herkalibreren grachten	19.831	*

Voor de met (*) aangestipte projecten werd geen voorontwerp ontvangen.

De selectie van de projecten die werden opgenomen op het programma 2002 is gebeurd op basis van een evaluatie van alle tot dan toe ingediende aanvragen. Alle projecten worden geëvalueerd en onderworpen aan een aantal criteria. Naarmate een project beter scoort voor elk criterium, wordt het hoger gerangschikt in de totaallijst. De lijst wordt dan afgetoet op de hand van het beschikbare budget, waarbij de hoogst gerangschikte projecten in aanmerking genomen worden voor de subsidie, terwijl de lager gerangschikte projecten doorgeschoven worden naar de volgende (programma) jaren.

De criteria die gehanteerd worden voor het uitvoeren van de prioritering zijn de volgende (niet limitatief) :

- de mate waarin het project aansluit op een zuiveringszone A of B (en dus past binnen de planning van het gewest) ;
- het rendement van het project (aantal ingezamelde IE per meter leiding) ;

- de mate waarin geloosd wordt in een kwetsbaar gebied zoals een groengebied, een drinkwaterwinningsgebied, een gebied met kwetsbare grondwaterlagen, ...
- de verhouding tussen de ingezamelde IE en de in de gemeente totaal in oppervlaktewater geloosde IE ;
- verdunningsgraad : gescheiden stelsels en/of afkoppeling van aangesloten oppervlaktewater ;
- ...

(IE : inwonersequivalent – red.)

Bij de opmaak van elk programma worden de gemeenten uitgenodigd en wordt het project besproken met de gemeente en getoetst aan de gehanteerde criteria. Elke gemeente kan dan ook bij de Vlaamse milieumaatschappij een inzicht krijgen omtrent alle gehanteerde criteria, de gehanteerde scores per criterium en de wijze waarop deze toegepast worden. Aangezien dit echter om een technische invulling gaat die een objectieve beoordeling mogelijk maakt, beperk ik mij als minister tot de goedkeuring van het resultaat dat door de administratie wordt voorgelegd, met name : de goedkeu-

ring van de op het subsidieprogramma opgenomen projecten.

Vraag nr. 186
van 13 juni 2003
van de heer JOHAN MALCORPS

Decontaminatie van scheepswrakken – MSC Insa

Recentelijk voerde de milieuorganisatie Greenpeace actie aan Kaai 730 in de Antwerpse haven om de uitvoer voor sloop in Azië van het containerschip MSC Insa te voorkomen. Het 31 jaar oude schip zou vol asbest, PCB's en CFK's (polychloorbifenylen en chloorfluorwaterstof) zitten. De uitvoer van dit schip met voormelde inhoud zou gelijkstaan met illegale handel in gevaarlijke afvalstoffen en neerkomen op een schending van de Conventie van Bazel. De sloop op werven in Azië zou de gezondheid van de Aziatische arbeiders ernstig in gevaar brengen.

Als blijkt dat België het laatste land is waar de MSC Insa is aangemeerd vooraleer het wordt gesloopt, kan en moet de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu optreden. Het schip moet aan de ketting gelegd worden, totdat het is schoongemaakt, aldus nog Greenpeace.

Dit ligt in het verlengde van het antwoord dat ik kreeg van de vorige minister van Leefmilieu over de decontaminatie van scheepswrakken, dit naar aanleiding van het incident rond de afgedankte carferry Silver Ray (cfr. schriftelijke vraag nr. 27 van 24 oktober 2002 ; Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 5 van 2 december 2002, blz. 1031).

1. Kan de minister meedelen of de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM) al dan niet samen met politie en douane de nodige vaststellingen heeft gedaan aan boord van het schip de MSC Insa ? Zo ja, wat waren de bevindingen ?
2. Wordt het schip aan de ketting gelegd en de schoonmaak ervan bevolen vooraleer het wordt afgevoerd voor sloop ?
3. Welke maatregelen neemt de minister, bevoegd voor Leefmilieu, maar ook voor Ontwikkelings-samenwerking, om in het kader van de International Maritime Organization (IMO) en de Bazelconventie de sloop van gevaarlijke scheepswrakken op werven in derdewereldlanden in overleg tussen vlagstaten, landen waar de schepen het laatst aanmeerden en landen van be-

stemming, zodanig te regelen dat kwalijke gevolgen voor het milieu en voor de gezondheid van arbeiders op de werven tot een minimum beperkt worden ?

Antwoord

1. OVAM heeft tot nu toe geen vaststellingen gedaan op de MSC Insa. Soms wordt ons vanuit diverse kanalen gesignaleerd dat een schip mogelijk wordt uitgevoerd met als bestemming de sloop. Inzake de MSC Insa heeft OVAM geen informatie ontvangen, noch van de eigenaar, noch van politie of douane.

Schepen die bestemd zijn voor de sloop, worden beschouwd als gevaarlijke afvalstoffen en vallen onder de bepalingen van het Verdrag van Bazel en de exportban (bij overbrenging van OESO naar niet-OESO-landen) (*OESO : Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling – red.*). Van doorslaggevend belang hierbij is de bepaling wanneer een schip een afvalstof wordt. Het gebeurt immers vaak dat schepen die zogenaamd bestemd zijn voor de sloop, de haven nog op eigen kracht verlaten en een commerciële lading aan boord hebben die onderweg wordt afgeleverd. Daarom is het moeilijk om te bepalen dat een schip voor de sloop bestemd is.

In 1999 werd het schip de Forth Bank, dat volgens verschillende bronnen uitgevoerd zou worden naar India om er gesloopt te worden, door de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest aan de ketting gelegd. Toen de eigenaar evenwel het bewijs leverde dat het schip nog een commerciële lading aan boord had en dat het nog verzekerd was om te varen, heeft de onderzoeksrechter beslist dat het schip niet beschouwd kon worden als een afvalstof, waardoor de juridische basis voor een gerechtelijke procedure ontbrak.

Ook de recente zaak met de Silver Ray (momenteel Naxos I) is nog lopende. In dit dossier staat OVAM evenwel sterker, omdat het schip werd beschadigd door een brand, waardoor er serieuze aanwijzingen zijn dat het schip niet meer gebruikt kan worden voor het oorspronkelijke doel.

2. Indien er voldoende aanwijzingen zijn dat het schip inderdaad bestemd is voor de sloop, dan gelden de verordening 259/93/EEG en het Verdrag van Bazel.

Mogelijke opties

- a) Het schip wordt in België gesloopt. De sloop moet gebeuren cf. de bepalingen van het afvalstoffendecreet en de uitvoeringsbesluiten en cf. de Technische Richtlijnen onder het Verdrag van Bazel.
- b) Het schip wordt geëxporteerd naar een OESO-land. Aangezien het schip nog niet gedecontamineerd is (alle gevaarlijke componenten zijn nog aan boord), wordt het beschouwd als een gevaarlijke afvalstof. Dit wil zeggen dat de kennisgevingsprocedure (rodelijstprocedure) volgens de verordening 259/93/EEG gevolgd moet worden. Bij de kennisgeving dient de kennisgever een volledig overzicht te geven van de afvalstof (dus een volledige inventaris) + opgave van de ontvanger + omschrijving van wat er met het schip gaat gebeuren. Er moet een gedetailleerd contract voorgelegd worden. OVAM kan bezwaar maken tegen de geplande uitvoer indien ze niet akkoord gaat met de bestemming.
- c) Het schip wordt in België gedecontamineerd (ontdaan van alle gevaarlijke componenten) met naleving van de bepalingen uit het afvalstoffendecreet en de uitvoeringsbesluiten. De eigenaar levert hiervoor voldoende bewijzen. Indien OVAM deze bewijzen kan aanvaarden en indien de decontaminatie correct is gebeurd, zou het schip kunnen beschouwd worden als een groenelijstafvalstof. Bij uitvoer zal de procedure afhangen van het land van bestemming.
3. Zowel onder het Verdrag van Bazel als in het kader van IMO wordt het slopen van schepen besproken. Op de zesde Conferentie van de Partijen (COP) onder het Verdrag van Bazel (december 2002) werden de Technische Richtlijnen voor de ontmanteling van schepen goedgekeurd. De juridische kant van deze problematiek wordt nog verder besproken door de Open-Ended Working Group. OVAM neemt actief deel aan de vergaderingen van deze werkgroep en aan de COP, waar de beslissingen worden genomen.

Op IMO-niveau werd in maart 2002 de "Code of Good Practice" goedgekeurd. Deze bepaalt dat een scheepseigenaar zelf een inventaris moet maken van de gevaarlijke componenten voordat het schip vertrekt om te worden gesloopt.

Op de vergaderingen van het Marine Environment Protection Committee (MEPC) staat het slopen van schepen nog steeds op de agenda. In het kader van deze onderhandelingen zorgt OVAM voor duidelijke instructies voor de Belgische delegatie. De ontwikkelingen op internationaal gebied worden opgevolgd.

Op dit ogenblik eist OVAM voor schepen die duidelijk bestemd zijn voor de sloop dat de "Code of Good Practice" door de scheepseigenaars wordt toegepast. OVAM zal het dossier van nabij verder opvolgen.

Vraag nr. 187
van 13 juni 2003
van de heer JOHAN MALCORPS

Milieubeleid NMBS – Evaluatie

De doelstellingen van het milieubeleid van de NMBS staan neergeschreven in het milieumeerjarenplan 2000-2003. Daarin zijn een achttal prioriteiten opgenomen (cfr. brochure "Trein en Milieu").

1. Kan de minister medelen hoe terzake overleg gepleegd wordt tussen het Vlaams Gewest, eventueel de federale overheid bevoegd voor Milieu en de NMBS, bijvoorbeeld over een nieuw milieumeerjarenprogramma van de NMBS ?
2. Eén van de prioriteiten in het milieumeerjarenplan van de NMBS is het opstellen van een beheersplan voor sites met historische vervuiling en het invoeren van preventiemaatregelen.

De NMBS is inderdaad één van de grootste grondeigenaars in Vlaanderen. En op sommige terreinen bestaat er al 150 jaar spooractiviteit. Door eigen spooractiviteiten uit het verleden (bv. dieselbevoorradingsplaatsen, creosootwerkplaatsen), door activiteiten van derden die de NMBS-terreinen huurden (bv. schroothandelaars, brandstoffenverkopers, gasfabrieken) of door vervuiling van aanpalende industriële sites blijken heel wat NMBS-gronden ernstig verontreinigd.

- a) Sinds 1996 loopt er een inventarisatie van potentieel verontreinigde sites.

Heeft de minister kennis van deze inventaris ?

Kan hij meedelen over hoeveel verontreinigde sites het gaat in Vlaanderen ?

b) Wat is de ernst van de vervuiling ?

Zijn er sites die een bedreiging vormen voor de gezondheid van omwonenden ?

c) Hoeveel sites werden reeds gesaneerd ?

Wat is de planning voor de sanering van de andere sites ?

Hoe wordt de volgorde voor de saneringen bepaald ?

Wat is de geschatte kostprijs voor de saneringen van vervuilde NMBS-gronden ?

d) Op welke wijze wordt terzake samengewerkt met de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM) ?

e) Wordt er gezocht naar mogelijkheden tot "brownfield"-ontwikkeling (publiek-private samenwerking) om de saneringskosten te drukken ?

f) Wat is het nu gevoerde beleid van bodembescherming of, met andere woorden, hoe worden nieuwe gevallen van bodemvervuiling in de toekomst vermeden ?

3. Een andere prioriteit van het milieumeerjarenplan van de NMBS is het verminderen van de afvalproductie, en vervolgens het recycleren en vernietigen van afval met respect voor het milieu.

a) Heeft de minister kennis gekregen van de ontwikkelingen terzake ?

b) Hoever staat het nu met de gescheiden inzameling van stationsafval (d.i. het afval dat door de reizigers wordt achtergelaten in de stations) ?

Wat gebeurt er op dit ogenblik met het stationsafval in het Vlaamse gewest ?

c) Hoe staat het met het hergebruik van materialen die vrijkomen bij spoorwerken ?

d) Wat is de stand van zaken van de verwijdering van PCB-transformatoren (polychloorbifenylen) en condensatoren afkomstig van spoorlocaties in Vlaanderen ?

4. a) Heeft de minister zicht op de inspanningen die door de NMBS worden gedaan om het waterverbruik te verminderen ?

b) Er wordt blijkbaar onderzocht of de sanitaire uitrusting van bepaalde installaties niet met regenwater kan werken : lopen er terzake al concrete projecten in Vlaamse stations ?

c) De NMBS streeft ernaar de lozingen van vuil te beperken. Men wil in werkplaatsen regenwater en vuil water gescheiden houden. Zijn er ook hier al concrete realisaties in Vlaanderen ?

Beschikken alle automatische wasinstallaties voor reizigerstreinen inmiddels over recuperatiesystemen voor spoelwater ?

Antwoord

1. Mijn voorgangster, mevrouw Dua, heeft verschillende malen de vraag gesteld aan de NMBS om te komen tot een globale aanpak van hun bodemverontreinigingsproblematiek. Zij heeft dit onder andere gedaan samen met de twee andere gewestelijke ministers van Leefmilieu.

De reactie van de NMBS was eerst positief, maar is niet verder gerealiseerd door de NMBS. Minister Dua heeft aan de OVAM gevraagd verder met de NMBS te onderhandelen.

2.

a) In het kader van de besprekingen tussen de OVAM en de NMBS is de OVAM op de hoogte gesteld van de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger vermelde inventarisatie van potentieel verontreinigde sites. Tot op heden is de OVAM niet in het bezit van een integrale versie van deze inventaris. In het door de OVAM overeenkomstig de bepalingen van artikel 4 van het bodemsaneringsdecreet beheerde register van de verontreinigde gronden zijn 153 dossiers aanwezig waarbij de NMBS eigenaar en/of gebruiker is van minimaal één kadastraal perceel.

Het feit dat de NMBS eigenaar en/of gebruiker is van deze gronden houdt niet automatisch in dat de NMBS ook saneringsplichtig is voor de aangetroffen verontreinigingen. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van verspreiding van verontreiniging vanuit andere kadastrale percelen naar de betrokken NMBS-terreinen.

- b) Voor een 70-tal van de bij de OVAM bekende dossiers treedt de NMBS op als opdrachtgever. In het overgrote deel van deze dossiers dient te worden overgegaan tot de uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek.

Het betreft voornamelijk verontreiniging met oliecomponenten ten gevolge van de opslag van brandstoffen en oliën en met zware metalen en polyaromatische koolwaterstoffen (PAK's) ten gevolge van de aanwezigheid van assen en sintels door het voormalige gebruik van stoomtractie en het creosoteren van houten dwarsliggers. Tevens zijn een aantal dossiers aanwezig waarbij verontreinigingen worden aangetroffen ten gevolge van voormalige exploitaties (bijvoorbeeld stortens).

Voor negen van de voormelde 70 dossiers is de OVAM reeds in het bezit van een bodemsaneringsdecreet en worden de bodemsaneringswerken in de nabije toekomst aangevat of zijn ze reeds gestart.

Tot op heden werden door het OVAM in geen enkel van de voormelde dossiers voorzorgs- of veiligheidsmaatregelen opgelegd in het kader van de artikelen 5 en 45 van het bodemsaneringsdecreet. Op een aantal terreinen werd na overleg tussen de NMBS en de OVAM evenwel overgegaan tot maatregelen, in afwachting van de uitvoering van de bodemsanering, om de verspreiding van de verontreinigingen en/of de eventuele blootstelling van omwonenden aan de getroffen verontreiniging uit te sluiten.

- c) Tot op heden werd in geen van de dossiers waarbij bodemsaneringswerken noodzakelijk zijn, de bodemsanering overeenkomstig de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet beëindigd.

De aanpak en de planning van de NMBS-dossiers door de OVAM verlopen overeenkomstig de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet en het Vlarebo (*Vlaams Reglement op de Bodemsanering – red.*). Overeenkomstig de MINA-plannen wordt vooral prioriteit gegeven aan de dossiers waar er indicaties zijn van ernstige historische bodemverontreiniging (*MINA : milieu en natuur – red.*).

Vermits vermoedelijk nog niet voor al de NMBS-terreinen een oriënterend bodemonderzoek werd uitgevoerd en de uitvoering van een groot aantal beschrijvende bodemonderzoeken nog lopende is, is het momenteel onmo-

gelijk om een uitspraak te doen over de geschatte kostprijs van de bodemsaneringen op de NMBS-terreinen.

- d) Sinds eind 2000 wordt overleg gepleegd tussen de OVAM en de NMBS aangaande het opstellen van een overeenkomst met betrekking tot de uitvoering van de noodzakelijke bodemonderzoeken en saneringen van alle terreinen in eigendom of gebruik van de NMBS waarop mogelijk historische bodemverontreiniging wordt aangetroffen.

Dit overleg verloopt momenteel moeizaam, vermits het op jaarlijkse basis door de NMBS voorgestelde budget voor deze overeenkomst voor de OVAM en voor mij als minister bevoegd voor Leefmilieu onaanvaardbaar is.

- e) De mogelijkheden voor "brownfield"-ontwikkeling worden onderzocht. Deze nieuwe beleidsvisie heeft haar effect in een aantal dossiers. Er dient echter opgemerkt te worden dat brownfields momenteel een aandachtspunt zijn waarrond (wetgevende) initiatieven worden ondernomen maar geen overheidsmaatregelen bestaan.
- f) De bodembeschermende maatregelen zoals opgenomen in het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning, Vlarem II, dienen door de NMBS onverkort en overeenkomstig de wettelijke bepalingen te worden uitgevoerd en toegepast.

3.

- a) Totnogtoe heb ik nog geen kennis gekregen van de ontwikkelingen rond de in de parlementaire vraag vermelde prioriteit van het milieumeerjarenplan van de NMBS m.b.t. het verminderen van de afvalproductie, en vervolgens het recycleren en vernietigen van afval met respect voor het milieu. De voornaamste reden hiervoor is dat de NMBS dit milieumeerjarenplan beschouwt als een intern bedrijfsplan waarin de milieuaandachtspunten beschreven worden en bepaalde prioriteiten vooropgesteld worden. Vandaar dat over de inhoud van dit plan totnogtoe niet formeel onderhandeld wordt met de gewestelijke overheden, maar dat hij enkel het voorwerp is van overleg tussen de interne diensten van de NMBS.

Het zou aangewezen zijn dat de NMBS opener zou zijn tegenover het Vlaams Gewest, zodat het gewest er ook kan op toezien dat het milieu-

jarenplan past binnen het wettelijk kader dat in het Vlaamse gewest van kracht is. Na navraag bij de NMBS blijkt wel dat de federale minister bevoegd voor het spoorvervoer reeds gedetailleerd op de hoogte wordt gehouden over de inhoud en opvolging van dit plan. Best wordt dan ook een parlementaire vraag gesteld aan de betrokken minister.

- b) De kans op slagen van een gescheiden afvalinzameling in stations zal in grote mate afhankelijk zijn van de discipline die door de reiziger aan de dag gelegd wordt om de verschillende fracties in het daarvoor bestemde recipiënt te deponeren.

Gescheiden inzameling in stations in onze buurlanden toont aan dat deze discipline soms ver te zoeken is en dat een nascheiding noodzakelijk blijkt.

Dergelijk afval is wegens aard, samenstelling en herkomst vergelijkbaar met gemeentelijk straat- en veegvuil. Voor afval dat in vuilnisbakken langs de openbare weg wordt verzameld, is een scheiding evenmin haalbaar. Er werd nog geen formeel initiatief genomen om deze gescheiden afvalinzameling ook daadwerkelijk aan te bieden in een station.

- c) Het afval dat ontstaat bij spoorwerken wordt door de OVAM in de statistieken opgenomen onder diverse categorieën, naar sector van oorsprong :

- sector "vervoer per spoor" (= NACE xxx),
- bouwsector (een reeks NACE-codes 45.1* + 45.2*, waaronder onder meer maar onafsplitsbaar NACE 45.230 Aanleg van spoorwegen, wegen, straten, vliegvelden en sportaccomodaties).

(NACE : *Statistische Nomenclatuur van de Economische Activiteiten in de Europese Gemeenschappen – red.*).

Een indeling naar afvalstof heeft weinig zin, omdat de afvalstoffen die ontstaan bij spoorwerken ook ontstaan bij anderen werken.

Als **bijlage 1** treft de Vlaamse volksvertegenwoordiger de cijfers aan over het hergebruik en andere verwerkingswijzen van de afvalstoffen ontstaan bij spoorwerken en de belangrijkste afvalstoffen. In dezelfde bijlage kan hij een taartdiagram vinden met de belangrijkste afvalstromen van de NMBS in 2000.

Het bouw- en sloopafval van de NMBS betreft voornamelijk ballast voor het egaliseren en funderen van spoorbeddingen, gebroken overgedallen of beschadigde dwarsliggers. Ferroafval en -schroot ontstaat bij het herstellen van wagons (snijresten en ijzerkrullen bij kleinere herstellingen, wielen en plaatwerk bij grotere herstellingen) of bij het herstellen of vernieuwen van spoorstaven of wissels. Houtafval ontstaat bij het herstellen van rijtuigen of bij het vernieuwen van dwarsliggers. In de toekomst zal deze laatste hoeveelheid verminderen, omdat de houten dwarsliggers bij de sporen van de NMBS vervangen worden door betonnen dwarsliggers, vanwege de langere levensduur.

Als **bijlage 2** kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger een tabel terugvinden met de bij de OVAM bekende gebruikscertificaten.

- d) Als **bijlage 3** kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger een tabel met de door de NMBS aan de OVAM gemelde en verwerkte PCB-houdende apparaten terugvinden.

De verantwoordelijke ambtenaar van de NMBS vermeldt er in dit kader bij dat het meest voor de hand liggende antwoord is dat de Vlaamse volksvertegenwoordiger zich moet wenden tot de federale minister bevoegd voor het spoorvervoer. Voor vraag 3 a) is een antwoord in die richting volgens hem trouwens onafwendbaar.

Hierna volgen de door hem geformuleerde antwoorden.

- a) Het meest voor de hand liggende antwoord op deze vraag is dat de Vlaamse volksvertegenwoordiger zich wendt tot de federale minister bevoegd voor het spoorvervoer.

- b) Door de NMBS werden reeds initiatieven genomen ter evaluatie van de efficiëntie van een eventuele gescheiden afvalinzameling in de stations. In samenwerking met Fost Plus werd in mei en juni 2002, met steekproeven, de samenstelling van het stationsafval bepaald. Hieruit blijkt dat, naast een restfractie, dit afval uit ongeveer 36 % recupereerbaar papier en karton en 20 % recupereerbare verpakkingen (glas, metaal en kunststof) bestaat.

- c) Teneinde de mogelijkheid tot hergebruik te evalueren, worden deze materialen vooraf onderzocht overeenkomstig de in het Vlarebo (uitgegraven bodem) of Vlarea (bv. steenslagballastpuin) bepaalde voorwaarden (*Vla-*

rebo : Vlaams Reglement op de bodemsanering ; Vlarea : Vlaams Reglement voor Afvalvoorkoming en -beheer – red.)

Het van de spoorwegwerven afkomstige steenslagballastpuin en asballastpuin kan worden hergebruikt indien deze materialen voldoen aan de daartoe door de OVAM afgeleverde gebruikscertificaten.

- Deze info is niet direct ter beschikking en zal worden opgevraagd. Gelet op het opzoekingswerk is het niet mogelijk dergelijke detailinfo op korte termijn te verzamelen. De informatie zal worden bezorgd in een aanvullend antwoord.

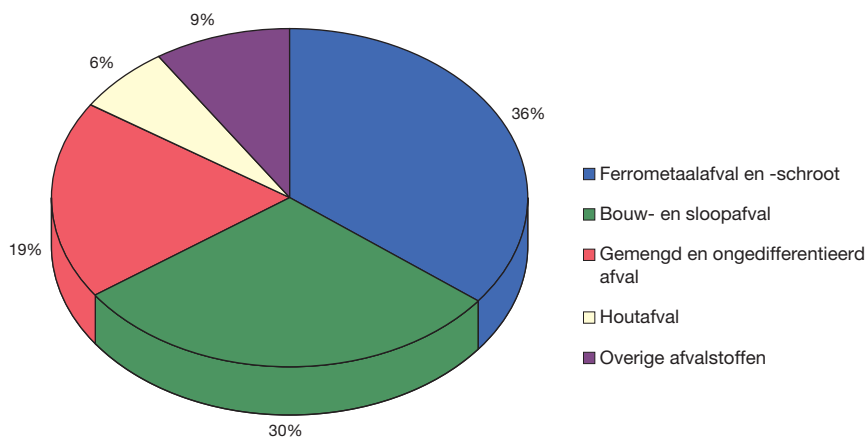
Bijlage 1

Tabel : Bedrijfsafvalstoffen van de NMBS (geproduceerde hoeveelheden en verwerkingwijze)

	1997	1998	1999	2000
Totaal	28,3	12,9	15,4	18,2
Ondergrens	18,7	10,8	9,8	16,6
Bovengrens	45,4	15,0	21,1	19,8
CD ; voorbehandelen	4,4	5,3	11,6	10,0
Ondergrens	3,2	2,9	6,5	8,6

	1997	1998	1999	2000
Bovengrens	5,7	8,0	17,5	11,4
RC ; recycleren	14,5	6,8	1,2	4,0
Ondergrens	9,9	6,1	1,0	3,6
Bovengrens	22,2	7,6	1,4	5,0
VB ; verbranden	0,2	0	0,1	0,3
Ondergrens	0,1			
Bovengrens	1,2			
ST ; storten	9,2	0,1	2,5	1,3
Ondergrens	6,3		1,2	1,2
Bovengrens	18,9		3,8	1,4
SG : gebruik sec. grondstof			0	2,3
Ondergrens			0	
Bovengrens			0	
TO ; tijdelijk in opslag	0	0,6	0	0,4
Ondergrens	0	0,2		
Bovengrens	0	6,3	0,1	
Ongevaarlijk	27,6	12,3	14,8	17,6
Ondergrens	18,2	10,2	9,4	15,9
Bovengrens	44,7	14,4	20,2	19,2
Gevaarlijk	0,7	0,6	0,6	0,7
Ondergrens	0,4	0,6	0,4	0,6
Bovengrens	1,1	0,7	0,8	0,9

Taartdiagram: Belangrijkste afvalstromen van de spoorwegen in 2000

Bijlage 2

Tabel : aan de NMBS toegekende gebruikscertificaten als secundaire grondstof

Code secundaire grondstof	Houder	Producent	Naam secundaire grondstof	Omschrijving gebruiksgebied	Begin	Einde
BOU-1-	NMBS NV	NMBS NV	steenslagballastpuin	bouwstof	11.06.99	10.06.04
BOU-1-	NMBS NV	NMBS NV		bouwstof	16.10.00	15.10.03
BOU-01-	NMBS NV	NMBS NV	asballastpuin	bouwstof	09.08.99	08.08.04
BOU-1-	NMBS NV	NMBS NV	asballastpuin	bouwstof	29.04.99	28.04.04

Bijlage 3

Tabel : de aan de OVAM door de NMBS gemelde en verwerkte PCB-houdende apparaten

	Gemeld	Verwerkt op 24-06-03
Transformatoren	472	247
Condensatoren	209	146
Andere	44	1
Totaal	725	394

Vraag nr. 188
van 13 juni 2003
van de heer JOHAN MALCORPS

Milieubeleid NMBS – Pesticidengebruik

1. Op 20 december 2001 keurde het Vlaams Parlement een voorstel van decreet goed houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten in het Vlaamse gewest. Uiterlijk tegen 1 juni 2003 moeten alle openbare diensten een reductieprogramma voor bestrijdingsmiddelen voorleggen aan de Vlaamse minister van Leefmilieu. Dit geldt met name ook voor één van de belangrijkste publieke gebruikers van pesticiden in Vlaanderen, de NMBS.

Weet de minister of er door de NMBS effectief een dergelijk reductieprogramma opgemaakt wordt ?

Zijn er terzake al contacten geweest tussen de bevoegde Vlaamse administratie en de NMBS ?

Worden er afspraken gemaakt, bijvoorbeeld tot aanpassing van het milieumeerjarenplan 2000 – 2003 van de NMBS ?

2. Blijkbaar is zowat twee jaar geleden het gebruik van bestrijdingsmiddelen in het kader van inter-gewestelijk overleg inzake milieuproblemen, waar de NMBS was op uitgenodigd, reeds aan de orde geweest. Maar daar zou verder weinig gevolg aan gegeven zijn.

Is het de bedoeling dit overleg te hernemen en tot sluitende afspraken te komen, gelijklopend in de drie gewesten ?

Zijn er afspraken terzake in de milieubeleids-overeenkomst met het Brussels Gewest die ook in de twee andere gewesten kunnen overgenomen worden ?

Is het niet aangewezen hierover ook overleg te plegen met de Federale Diensten voor Leefmilieu, gezien de bepalingen over pesticidenreductie in het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling ?

3. Er kunnen toch vragen worden gesteld bij de wijze waarop deze bestrijdingsmiddelen worden aangebracht op en rond de sporen zelf.

Dat een aangepaste verstuivingstechnologie nodig is, ligt voor de hand, gezien de 2.500 km dubbelspoorlijnen en 500 km enkelspoorlijnen die onkruidvrij moeten gehouden worden (cijfers voor heel België). Volgens de NMBS zou het gaan om maar liefst 4.000 hectare die chemisch bewerkt moeten worden. Blijkbaar worden de hoofdsporen één à twee keer per jaar behandeld met een sproeitrein. In de lente zou het gaan om een systematische behandeling ; op het einde van de zomer zou een tweede behandeling volgen voor de lijnen met aanzienlijke vegetatieproblemen.

Het doel van de behandeling is niet enkel het vrijmaken van de sporen. Men zou breed ge-

noeg sproeien (met zijsproeiers) om ook dienstwegen en voetpaden voldoende vrij te houden. Tijdens de behandeling rijdt de sproeitrein 50 à 60 km/u. De trein is naar verluidt zo uitgerust dat het sproeien onmiddellijk kan worden stopgezet ter hoogte van bruggen, tunnels en overwegen. Via een spuitboom met onafhankelijke secties kunnen de herbicide-doseringen aangepast worden aan het terrein.

Het personeel dat de zijsproeiers bedient, wordt bijgestaan door plaatselijke NMBS-verantwoordelijken die de aanwezigheid aangeven van tuinen, ecologisch gevoelige gebieden, enzovoort. Bovendien zou in waterwingebieden uitdrukkelijk rekening gehouden worden met de wensen van waterleidingsmaatschappijen. Toch blijft het reëel de vraag of via deze werkwijze een echt preventieve aanpak mogelijk is en of er bij een snelheid van 50 km/u garanties kunnen geboden worden dat geen gevoelige zones mee besproeid worden.

- a) Is m.b.t. deze werkwijze al overleg gepleegd met de Vlaamse diensten bevoegd voor de bescherming van kwetsbare gebieden ?
- b) Is het sproeien naast de sporen (op het wandelpad) in alle omstandigheden echt nodig ?
- c) En hoe vermijdt men dan dat er gesproeid wordt op de bermen en taluds ? Worden door deze manier van werken de bepalingen van het bestaande bermbesluit niet geschonden ?

Antwoord

1. De NMBS werd betrokken bij de overlegmomenten die door de afdeling Water werden georganiseerd omtrent de inhoudelijke uitwerking van het draaiboek voor de afbouw van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten. Bij de opmaak van het reductieprogramma van de NMBS hebben geen (in)formele contacten plaatsgehad tussen de NMBS en de afdeling Water, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het decreet. Op 26 mei 2003 diende de NMBS cf. art. 4 van het decreet van 21 december 2001 een reductieprogramma in. Een beleids optie, zoals gevraagd in het draaiboek, werd niet ingediend. De beleids optie is een vorm van engagementsverklaring die in grote lijnen aangeeft binnen welke termijnen het nulgebruik bereikt zal worden, rekening houdende met de maximale uitvoeringstermijn (eind

2014). Het is dus niet duidelijk binnen welke termijnen de NMBS de afbouw ziet. Wel worden een elftal acties opgesomd die op korte termijn gepland zijn.

2. Een opname van de acties in het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling kan aangewezen zijn. Aldus kunnen meer garanties verkregen worden dat de acties die de NMBS voorstelt voor Vlaanderen ook naar het Waalse gewest vertaald zullen worden.
3. a) De sproeitrein is uitgerust met een technologie die een snelle en efficiënte selectie van de te behandelen zones mogelijk maakt. Momenteel werkt de NMBS aan een database met opname van zones als waterbeschermingszones, waterlopen en andere sensibele gebieden. Eind 2003 is de database afgewerkt.
- b) Het sproeien in zone C (dienstpaden, kabelgoten e.d.) is volgens de NMBS gerechtvaardigd gezien een aantal effecten op korte termijn (langetermijneffecten zijn vooral van toepassing op de spooronderbouw) : onveilige situaties op dienstpaden (risico op struikelen en uitglijden), belemmering van de zichtbaarheid van grondseinen, verhoogd risico op bermbranden.
- c) De NMBS geeft aan dat in zone D (taluds) en grachten geen herbiciden toegepast worden. Courante methodes zijn: ruimen, maaien, kappen en beheersen.

Vraag nr. 190 van 13 juni 2003 van mevrouw MARIJKE DILLEN

Biologische landbouw – Investeringssteun

Sinds de hervorming van de investeringssteun in de landbouw zijn er vier niveaus van financiële steun aan de boeren, meer bepaald van 40, 30, 20 en 10 procent van het bedrag dat de landbouwer in zijn bedrijf investeert.

Voornamelijk landbouwers die investeren in biologische landbouw kunnen rekenen op bijzondere steun.

1. Is er sinds de invoering van dit subsidiesysteem een verbetering merkbaar van, en een evolutie vast te stellen naar biologische landbouw ? Zo ja, op welke wijze ?

2. Dit systeem loopt nu reeds enkele jaren.

Is er de laatste twee jaar een evaluatie gebeurd?

Zo ja, wat zijn de resultaten ?

Zo neen, plant de minister een evaluatie?

3. Welke beleidsinitiatieven zijn er de laatste twee jaar genomen ter bevordering van de biologische landbouw ?

Antwoord

1. De omschakeling naar biologische landbouw is primordiaal verbonden met een verandering van de productiemethode, veeleer dan met het uitvoeren van specifieke investeringen. Alleen voor de specifieke investeringen genieten de landbouwers die de biologische productiemethode toepassen 40% steun.

Vóór de invoering van de huidige VLIF-regelgeving (2000) werden geen apart gegevens geregistreerd over investeringen die specifiek waren voor de biologische landbouw. (VLIF : *Vlaams Landbouwinvesteringsfonds* – red.)

Voor investeringen in biologische veehouderij is het aantal aanvragen om steun beperkt :

- in 2001 werd één dossier biologische varkenshouderij gunstig beslist ;
- in 2002 was er telkens één dossier voor biologische varkens-, schapen- en pluimveehouderij, drie dossiers biologische melkveehouderij en twee dossiers biologische hoogstamfruitteelt.

Kortom het investeringsbeleid bepaalt slechts in geringe mate de omschakeling naar de biologische productiemethode, hoogstens is het ondersteunend.

2. In maart 2002 is door de administratie een evaluatie gemaakt van 1 jaar werking met de nieuwe VLIF-regelgeving.

Met betrekking tot de biologische landbouw werd geconcludeerd dat de omschakeling nog niet uitgesproken weerspiegeld werd in de cijfers over verleende steun (zie boven).

3. Wat steun aan de investeringen betreft in de biologische landbouw, zijn de laatste twee jaar

volgende gerichte initiatieven genomen ter aanmoediging van de omschakeling :

- bij ministeriële omzendbrief nr. 30 van 11 maart 2002 werd beslist alle investeringen inzake veestallen waar de biologische productiemethode toegepast wordt, te subsidiëren naar rato van 40% steun ;
- bij ministeriële omzendbrief nr. 32 van 12 maart 2003 werd beslist compostingsinstallaties, typisch voor biologische productie, eveneens te subsidiëren naar rato van 40 % steun ;

– momenteel is in het kader van het ammoniakreductiebeleid in de landbouw een wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 24 november 2000 in voorbereiding waarbij de voorwaarden voor steunverlening aan investeringen in de biologische veehouderij zouden versoepeld worden. Bij omschakeling naar biologische varkens- en pluimveehouderij wordt in dit verband de opheffing van het verbod op uitbreiding van de productiecapaciteit overwogen.

Deze wijziging moet de omschakeling naar biologische varkens- en pluimveehouderij aanmoedigen vanuit andere takken van de veehouderij.

Vraag nr. 191 van 13 juni 2003 van mevrouw MARIJKE DILLEN

Huishoudelijk afval – Tariefcoördinatie

Hoewel verschillen in tariefhoogtes tussen gemeenten onderling begrijpelijk en onvermijdelijk zijn, is het toch ook belangrijk te werken aan een meer uniform en doelmatig tarief- en retributiesysteem voor de ophaling en verwijdering van huishoudelijk afval.

De Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM) heeft samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) aanbevelingen uitgewerkt voor de Vlaamse gemeenten met als doel een meer uniform en doelmatig tarief- en retributiesysteem terzake.

1. Wat is de concrete inhoud van deze aanbevelingen en wat is hun grondslag ?
2. Welke gevolgen zijn hieraan gegeven door de gemeenten ?

Hoeveel gemeenten hebben positief gereageerd en zijn bereid mee te werken ?

Hoeveel gemeenten hebben negatief gereageerd ? Wat is hiervan de motivering ?

3. Wordt er door OVAM een evaluatie gepland m.b.t. de concrete uitvoering van de aanbevelingen ?

Zo ja, wanneer en wie is hiervoor verantwoordelijk ?

Wanneer worden de resultaten verwacht ?

4. Welke beleidsinitiatieven werden er genomen sinds bovenvermelde aanbevelingen ?

Antwoord

1. OVAM heeft in samenwerking met VVSG reeds meerdere malen aanbevelingen verspreid omtrent de tarifiering van het afvalbeleid. Het betreft hier duidelijk aanbevelingen. Deze gemeenten beschikken over hun fiscale autonomie en bepalen zelf hun tarieven. Deze tarieven zijn afhankelijk van de kosten van het afvalbeleid en wijzigen dan ook geregeld.

In dit verband werd in april 2001 onder andere een modelretributie- en belastingreglement ter beschikking gesteld van de gemeenten. De meest recente aanbevelingen zijn echter vermeld in het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007.

Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op het principe "de vervuiler betaalt". De uitwerking van dit principe gebeurt volgens het diftarstelsel (*diftar : gedifferentieerd tarief voor huisvuilverwijdering – red.*). Hierbij worden de vaste kosten van het afvalbeleid (sensibilisatie, uitbating containerpark, personeel, ...) verhaald via een forfaitaire huisvuilbelasting of afvalheffing (al dan niet met sociale correcties) of gefinancierd uit de algemene gemeentebelasting.

Bij het vaststellen van de variabele kosten (retributies) wordt een getrappt systeem gehanteerd dat afgestemd is op de beleidsdoelstellingen. Zo wordt ernaar gestreefd dat preventie zoveel mogelijk gratis is. De vermijdbare selectieve fracties worden zowel bij huis-aan-huisinzameling als bij inzameling op het containerpark getarifeerd, rekening houdende met de verwerkingskosten en de kwaliteit van deze stromen. Voor

het restafval worden de volledige verwerkingskosten aangerekend. Bij de tarifiering wordt evenwel ook rekening gehouden met de maatschappelijke, ecologische en economische kosten van neveneffecten zoals ontwijkgedrag.

2. OVAM ontvangt wel de gewijzigde retributies en belastingreglementen van de gemeenten. Uit deze documenten blijkt dat veel gemeenten, sinds het ter beschikking stellen van de modelreglementen in april 2001, vooral de structuur van deze reglementen overgenomen hebben.

Inzake tarifiering wordt een verlaging van de forfaitaire huisvuilbelasting (al dan niet met sociale correcties) vastgesteld, terwijl voor de selectief in te zamelen fracties aan huis en op het containerpark een retributie (contantbelasting) wordt ingesteld. De gemiddelde prijs van de huisvuilzak schommelt rond 1 euro. Steeds meer gemeenten stellen tevens retributies in voor de inzameling van grofvuil.

3. In het najaar van 2003 wordt door OVAM een studie uitgeschreven omtrent de retributie- en belastingssystemen in Vlaanderen en hun effect op het afvalbeleid. Deze studie zal eveneens resultaten opleveren omtrent de gehanteerde tarieven in de Vlaamse gemeenten en hun eventuele uniformisering.

Tegen midden 2004 worden de resultaten van deze studie verwacht.

4. Omtrent het diftarprincipe, de grondslag voor tarifiering, zijn er reeds een aantal ondersteunende initiatieven genomen en worden er nog gepland.

Zo werd in november 2001 een studiedag rond diftar georganiseerd voor de gemeenten door OVAM en VVSG. Hier werd het principe van de gedifferentieerde tarieven uitvoerig toegelicht. Tevens worden geregeld toelichtingen en voordrachten rond dit thema gegeven voor gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. In het najaar 2002 werd een informatiecampagne rond diftar gevoerd. Hiervoor werd de brochure "Spring verantwoord om met afval dankzij diftar" uitgewerkt en verspreid naar de gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Tevens werden advertenties geplaatst in de voornaamste dag- en weekbladen.

Op 29 maart 2002 werd het nieuwe subsidiebesluit goedgekeurd door de Vlaamse regering.

Dit besluit bepaalt dat diftarsystemen, waarbij de tarifiering gebeurt overeenkomstig de hoeveelheid aangeboden afvalstoffen, mee in aanmerking worden genomen voor subsidiëring. Dit betekent dat de meeruitgaven (als gevolg van het gehanteerde diftarsysteem) voor containerparken, ophaalwagens en inzamelrecipiënten worden opgenomen in de subsidiëring. Dit laat toe het principe van "de vervuiler betaalt" op een effectieve manier toe te passen en komt de preventie en goede scheiding van afvalstoffen ten goede.

In de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en de gemeenten is het principe "de vervuiler betaalt" eveneens een essentieel onderdeel in de cluster Vaste Stoffen.

Wat het verhalen van de vaste kosten van het afvalbeleid betreft, werd bekeken of de mogelijkheid bestaat om de forfaitaire huisvuilbelasting af te schaffen. De meeste gemeenten maken gebruik van dergelijke belasting om hun vaste kosten te vergoeden. Deze forfaitaire huisvuilbelasting is echter strijdig met het principe van de inkomensgerelateerdheid, zoals vermeld in het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007. In dit verband wordt momenteel een wetgevend initiatief genomen.

Tot slot wordt in het najaar van 2003 nog een studiedag gepland betreffende de containerparken in het Vlaams afvalbeleid. De tarifiering vormt hierbij een belangrijk onderdeel.

**Vraag nr. 192
van 13 juni 2003
van de heer MARC VAN DEN ABEELLEN**

Gemeentelijke rioleringswerken – Uitbetaling gewestsubsidies

Via het MINA-fonds (Fonds voor Preventie en Sanering inzake Milieu en Natuur) kunnen gemeenten die rioleringswerken uitvoeren, financiële steun vanuit het Vlaams Gewest genieten.

Zo werd op 17 april 2002 een gewestbijdrage toegekend aan de gemeente Aartselaar – aangerekend op het MINA-fonds van het begrotingsjaar 2000 onder het artikel 03.13 met als visum nummer 000 115221 – voor rioleringswerken die zij uitvoerde op haar grondgebied (Oudestraat en een deel van de Kontichsesteenweg) voor een bedrag van 352.847,24 euro.

Nu blijkt dat de beloofde subsidies nog steeds niet zijn uitbetaald, niettegenstaande alle vereiste documenten in juli 2002 werden opgestuurd naar de bevoegde diensten. Ondertussen werden eind januari 2003, met een aanvulling in februari 2003, de nodige documenten aan de diensten bezorgd voor het verkrijgen van de overige 80 % van de subsidies. Het saldo kan echter pas worden vrijgegeven op zicht van de eindafrekening, waardoor het gemeentebestuur van Aartselaar deze niet kan aanvragen.

Door het uitblijven van deze subsidies moet het gemeentebestuur deze dure werken zelf prefinancieren, waardoor het genoodzaakt is deze met gewoon kasgeld te financieren.

1. Wat is de reden voor het achterblijven van deze subsidies ?
2. Zijn er nog gemeenten die niet tijdig de beloofde subsidies hebben ontvangen voor hun rioleringswerken ?
3. Heeft de minister plannen om te voorkomen dat gemeenten nog nodeloos moeten wachten op het beloofde geld ?

Antwoord

1. Op 17 april 2002 werd een gewestbijdrage toegekend aan de gemeente Aartselaar – aangerekend op de begroting van het Minafonds van het begrotingsjaar 2000 onder het artikel 03.13 met als visumnummer 000115221 – voor rioleringswerken in de Oudestraat en een deel van de Kontichsesteenweg voor een bedrag van 352.847,24 euro.

De voorschotaanvraag voor 80% van dit bedrag kwam op onze administratie toe op 25 februari 2003. Op 28 februari reeds werd gevraagd om dit dossier te vervolledigen met ontbrekende documenten en op 17 april 2003 werd het vooruitbetaling opgestuurd naar het MINA-fonds. Ondertussen bleek dat er administratieve aanpassingen dienden te gebeuren. Er bleek een fout geslopen te zijn in de aanhef van het ministerieel besluit van 17 april 2002. Eerstdaags zal dan ook een gewijzigd besluit worden voorgelegd ter ondertekening. Nadien zal het dossier opnieuw voor betaling worden voorgesteld. Er wordt voor gezorgd dat geen verdere vertraging zal optreden.

2. Op de vraag of er nog gemeenten zijn die niet tijdig de beloofde subsidies ontvangen, kan

vooreerst opgemerkt worden dat in het besluit van de Vlaamse regering van 30 maart 1996, gewijzigd bij besluit van 23 maart 1999, geen uitdrukkelijke termijnen zijn opgenomen.

Dit neemt niet weg dat al het mogelijke wordt gedaan, met de beschikbare personeelsbezetting, om steeds zo spoedig mogelijk de uitbetalingen te realiseren.

- Om de termijn van de uitbetaling van de subsidies zo kort mogelijk te houden, werd de voorbije maanden het aantal personeelsleden dat zich met deze materie bezighoudt, nog verhoogd.

Vraag nr. 194
van 13 juni 2003
van de heer CARL DECALUWE

RWZI's – Bodemvervuiling

Vele rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) zijn vervuild met één of meer chemische stoffen.

- Kan de minister meedelen bij welke RWZI's bodemvervuiling werd vastgesteld en om welk soort vervuiling het dan precies gaat ?

Wat is daarvan de oorzaak ?

Graag opgesplitst per zuiveringsgebied ?

- Bij welke RWZI's vormt de bodemvervuiling effectief een bedreiging voor leefmilieu, personeel of omwonenden, en moet er dus in de toekomst gesaneerd worden ?
- Voor wanneer wordt deze sanering gepland ?
- Hoeveel middelen worden hiervoor vastgelegd ?

Antwoord

- Als **bijlage** wordt aangegeven op welke operationele RWZI's reeds een verontreiniging werd vastgesteld. De lijst werd geactualiseerd tot 27 juni 2003. Indien in deze tabel vermeld is dat een perceel van een RWZI opgenomen wordt in het register van verontreinigde gronden, wil dat meestal zeggen dat het kadastraal perceel opgenomen werd in dit register na de beoordeling van het oriënterend bodemonderzoek door OVAM. In de gevallen dat OVAM de studie nog niet heeft geëvalueerd, werd het advies van

de bodemsaneringsdeskundige in het verslag van het oriënterend bodemonderzoek vermeld.

In de bijlage wordt (worden) per RWZI met een vastgestelde bodemverontreiniging de vervuilende chemische parameter(s) opgegeven. Zoals blijkt uit de lijst, gaat het meestal om historische verontreiniging. De juiste oorzaak is vaak moeilijk te achterhalen.

Een bodemvervuiling met zware metalen is vaak het gevolg van industriële emissies naar de lucht en staat vaak los van de RWZI-exploitatie. Vervuiling wordt ook vaak geassocieerd met aangevoerde ophooglagen die gebruikt werden om het perceel bouwklaar te maken. Ook kan soms de lokale geologische ondergrond of de aanwezigheid van fossiele grondwaterlagen een bepaalde vervuiling verklaren, zoals sommige arseenaanrijkingen. Meestal spreekt de bodemdeskundige zich niet of voorzichtig uit over de oorzaak van de vastgestelde bodemvervuiling. In enkele zeldzame gevallen is de vervuiling het rechtstreekse gevolg van een bekende calamiteit. Lekken van mazouttanks of hun leidingen zijn hier het beste voorbeeld van. Dergelijke bodemverontreinigingen werden vastgesteld in Nijlen, Deurne, Oostende en Zemst. Bodemverontreiniging met toeslagstoffen die gebruikt worden in het zuiveringsproces of de slibverwerking zijn nog zeldzamer : bekend is enkel de vervuiling met ijzerchloride in Genk. In Leuven en Mechelen-Noord werden de RWZI's gebouwd op een voormalige stortplaats. De uitgevoerde bodemsaneringen waren nodig om de stortplaatsen te saneren, maar staan eigenlijk los van de exploitatie van de RWZI's. Historische bodemverontreinigingen met PAK's of solventen komen eveneens vrij frequent voor (*PAK's : polyvalente koolwaterstoffen - red.*). Ook hier staat de exploitatie van de RWZI los van de vastgestelde verontreiniging ; eventueel kan de aanvoer van vervuilde ophooglagen bij de bouw dergelijke vervuiling verklaren.

Bovendien is het verschijnen of het verdwijnen van een bodemvervuiling soms het gevolg van een foute meting door het erkend labo, zoals blijkt uit een tweede oriënterend bodemonderzoek of het beschrijvend bodemonderzoek. Ook blijkt uit het beschrijvend bodemonderzoek soms dat de vervuiling het gevolg is van de onderstroming met vervuild grondwater afkomstig van een naburig perceel (zoals gebleken is bij de nikkelvervuiling in Hoogstraten).

2. In het rapport van een oriënterend bodemonderzoek geeft de erkende bodemsaneringsdeskundige aan welke verontreiniging effectief een ernstige bedreiging vormt. In dergelijke gevallen stelt hij het beschrijvend bodemonderzoek voor (codering in de bijlage : +BBO), waarbij de vervuiling afgeperkt moet worden en een risicoanalyse moet gebeuren. Tevens geeft hij aan of er voorzorgsmaatregelen nodig zijn in afwachting van de uitvoering van een beschrijvend onderzoek wanneer de vastgestelde verontreinigingen een onmiddellijk gevaar zouden vormen.

Dergelijk advies werd nog nooit gegeven in het kader van een bodemvervuiling op een perceel van een RWZI. Op RWZI's, de RWZI's van Brugge, Dendermonde, Mechelen, Antwerpen-Zuid, Deurne, Antwerpen-Noord, Hoogstraten, Turnhout, Nijlen, Mol, Leuven, Zemst, Genk, Overpelt en Avelgem, liet Aquafin al een beschrijvend bodemonderzoek uitvoeren. In Genk, Sint-Truiden en Kortemark loopt nog een beschrijvend bodemonderzoek. Voor Genk is dit dus al een tweede beschrijvend onderzoek. Voor twaalf installaties moet eveneens een beschrijvend bodemonderzoek opgemaakt worden. Het gaat om percelen met historische bodemverontreiniging. Dit geldt voor de RWZI's van Nerem, Zonhoven, Lommel, Ertvelde, Harlebeke, Bilzen, Geel, Tessenderlo, Itegem, Berlare, Duffel en Burcht. Recentelijk gaven oriënterende bodemonderzoeken aan dat er ook een beschrijvend bodemonderzoek moet gebeuren op de RWZI's van Oostende, Sint-Niklaas en Malle.

3. Op de RWZI's van Nijlen, Avelgem, Deurne, Mechelen en Leuven gaf het beschrijvend bodemonderzoek ook effectief aanleiding tot een bodemsaneringsproject. In de andere gevallen werd tijdens het beschrijvend bodemonderzoek vastgesteld dat het ging om historische verontreiniging die geen bedreiging vormde, was de verontreiniging afkomstig van het naburige perceel (de nikkelverontreiniging in Hoogstraten) of werd er geen ernstige vervuiling meer vastgesteld (in Overpelt).

Voor de RWZI Avelgem werd in het oriënterend bodemonderzoek een historische vervuiling met stookolie, ftalaat en polyaromatische koolwaterstoffen in de grond vastgesteld en met de zware metalen zink, nikkel, lood, koper, chroom en ammonium in het grondwater. De vervuiling met zware metalen werd tijdens het beschrijvend bodemonderzoek niet meer teruggevonden. De vervuiling met minerale olie werd

afgeperkt en bleek een ernstige bedreiging te vormen. In de loop van 1997-1998, tijdens de bouwwerken van de installatie, werd hier dan ook een bodemsaneringsproject uitgevoerd. De verontreinigde zones werden afgegraven. Een studie nadien wees uit dat de saneringswerken voldoende effect hebben gehad.

Op de RWZI Deurne werd tijdens het oriënterend bodemonderzoek een bodemvervuiling met minerale olie vastgesteld evenals een grondwatervervuiling met arseen, lood, zink, minerale olie en benzeen. Aquafin werd door OVAM aangemaand een bodemsaneringsproject uit te voeren voor de verontreiniging met lood, benzeen en minerale olie. Het beschrijvend bodemonderzoek is inmiddels uitgevoerd. De sanering wordt nu gecombineerd met de renovatiewerken aan de installatie. De vervuilde grond wordt afgegraven. De RWZI's van Leuven en Mechelen werden destijds gebouwd op een stortplaats. Ook hier werden de renovatiewerken gecombineerd met de sanering van de stortplaats. In Mechelen werd het stortmateriaal op twee hopen herschikt. Het werd geïsoleerd van de ondergrond en afgedekt met een folie. De hopen zijn goed zichtbaar vanop de E19. De sanering van Leuven verliep redelijk analoog. Zowel in Leuven als in Mechelen zijn de werken inmiddels afgerond.

Op de RWZI Nijlen bleek het grondwater verontreinigd te zijn met zink, nikkel, minerale olie, benzeen en xyleen en werd het saneringsproject door OVAM conform verklaard.

4. Als het gaat om een vastgestelde nieuwe bodemverontreiniging, moet de sanering onmiddellijk plaatsvinden. Als het echter een historische bodemverontreiniging betreft, kan overeenkomstig het bodemsaneringsdecreet gewacht worden op een aanmaning van OVAM. Voor dergelijke gevallen werd voorlopig nog geen planning van de saneringen opgesteld, evenmin werden hiervoor de middelen vastgelegd.

Aquafin combineert waar mogelijk de bodemsanering, die start met de uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek, met de uitvoering van renovatiewerken aan de RWZI's.

Het is vrijwel onmogelijk om een raming te maken van de kosten die gepaard zullen gaan met de sanering van de vervuilde percelen van de RWZI's. Hiervoor moet namelijk eerst afperking van de vervuiling in het beschrijvend bode-

monderzoek gebeuren. De uitvoering van een eventueel saneringsproject moet echter onmiddellijk na de uitvoering van het tegenvallend beschrijvend bodemonderzoek plaatsvinden, wat de budgettering van bodemsaneringen sterk bemoeilijkt.

Bijlage

RWZI	Opname in het register van verontreinigde gronden (in register) en noodzaak van een beschrijvend bodemonderzoek (in register +BBO)
Wulpen	in register : historische As-verontreiniging in grondwater
Ieper	in register : historische Ni-verontreiniging in het grondwater en een verontreiniging met benzo(a)pyreen, fenantreen, fluoranteen, benzo(b)fluoranteen, benzo(k)fluoranteen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen van de grond
Woumen	in register : historische verontreiniging met fenantreen in de grond en As in het grondwater
Lo-Reninge	in register : historische verontreiniging met Ni in het grondwater, verontreiniging van fenantreen en Ni van de grond
Harelbeke	in register : historische verontreiniging met benzo(b)fluoranteen, benzo(a)pyreen en verhoogde pH in de grond en As en verhoogde pH in het grondwater/in register + BBO : Pb in de grond
Oostende	in register + BBO : Zn in de grond en benzeen, minerale olie, chloriden, Na, K, Ca, Mg, verhoogde geleidbaarheid en sulfaat in het grondwater/in register : minerale olie, fenantreen, Cd, Cr, Cu, Pb, naftaanleen, benzo(a)antracene, benzo(b)fluoranteen, benzo(k)fluoranteen en indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond en As in het grondwater
Jabbeke	in register : historische verontreiniging As in grondwater
Heist	in register : historische verontreiniging As in grondwater
Brugge	in register + BBO : gemengde verontreiniging met minerale oliën in de grond en historische verontreiniging met As in het grondwater (+ verhoogde pH) ; BBO uitgevoerd, geen saneringsproject nodig
Knokke	in register : historische verontreiniging met fenantreen, fluoranteen, benzo(b)fluoranteen, benzo(a)pyreen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen en Zn in de grond en As in het grondwater en nieuwe verontreiniging met fenantreen, benzo(b)fluoranteen, benzo(a)pyreen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond
Gent	in register : historische verontreiniging met fenantreen, fluoranteen, benzo(b)fluoranteen, benzo(a)pyreen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen, Cd, Cr, Cu, Pb en Zn in de grond en As, Ni, Zn in het grondwater
Zelzate	in register : historische verontreiniging met Ni in het grondwater en fenantreen, fluoranteen, benzo(b)fluoranteen, benzo(a)pyreen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond
Aalter	in register : historische verontreiniging van Ni in het grondwater
Dendermonde	in register + BBO : gemengde verontreiniging van Ni in het grondwater en EOX in de grond (en de lage pH) ; BBO uitgevoerd, geen saneringsproject noodzakelijk

RWZI	Opname in het register van verontreinigde gronden (in register) en noodzaak van een beschrijvend bodemonderzoek (in register +BBO)
Aalst	in register : historische verontreiniging van fenantreen, benzo(b)fluoranteen, benzo(a)pyreen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond/As in het grondwater en nieuwe verontreiniging fenantreen in de grond
Ninove	in register : historische verontreiniging met fenantreen en benzo(a)pyreen en Pb van de grond/As en Ni in het grondwater
Geraardsbergen	in register : historische verontreiniging van As in het grondwater
Berlare	in register + BBO : historische verontreiniging van As in het grondwater
Lokeren	in register : historische verontreiniging van As en Zn in het grondwater
Sinaai	in register : gemengde lichte verontreiniging van minerale oliën, Cu, Zn en naftaleen in de grond en van Cd, Pb en Ni in het grondwater
Sint-Niklaas	in register + BBO : nieuwe verontreiniging met minerale oliën in de grond en verhoogde pH van het grondwater/in register : historische verontreiniging van Ni en As in het grondwater
Hamme	in register : verontreiniging met benzo(a)pyreen, fenantreen, benzo(b)fluoranteen en indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond/historische verontreiniging met As in het grondwater
Mechelen-Noord	in register + BBO : historische grondwaterverontreiniging met As, ammoniak en kjeldahlstikstof/in register : minerale olie in grond en Ni, Cl, sulfaten, Na, K, Mg ; bodemsanering uitgevoerd
Duffel	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater, verontreiniging van As, Cd, Pb, benzo(a)pyreen, fenantreen, benzo(b)fluoranteen, benzo(k)fluoranteen en indeno(1,2,3-c,d)pyreen van de grond/in register + BBO : hoger pH
Walem	in register : historische verontreiniging met Cr in het grondwater
Hove	in register : historische verontreiniging met Ni in het grondwater
Boechout	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Aartselaar	in register : vervuiling met Cd, Cr, benzo(a)pyreen, fenantreen, fluoranteen, benzo(b)fluoranteen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen van de grond en historische verontreiniging van As in het grondwater
Sint-Amands	in register : verontreiniging met benzo(a)pyreen en indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond
Burcht	in register : verontreiniging met Cd en Zn in de grond/ in register + BBO : historische verontreiniging met Hg in het grondwater
Antwerpen-Zuid	in register : As in het grondwater/in register + BBO : verontreiniging met Cu en benzo(a)pyreen in de grond/Zn in het grondwater (uiteenlopende pH-waarden) ; geen saneringsproject nodig na het BBO
Bornem	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Deurne	in register + BBO : minerale olie in de grond en minerale olie, benzeen, As, Pb, Zn in het grondwater
Merksem	in register : historische verontreiniging van minerale olie, fenantreen, fluoranteen, benzo(b)fluoranteen, benzo(k)fluoranteen, benzo(a)pyreen, indo(1,2,3-c,d)pyreen, lood en zink in de grond en van arseen in het grondwater
Antwerpen-Noord	in register benzo(a)pyreen, fenantreen en fluoranteen in de grond en een historische vervuiling met As in het grondwater/in register + BBO : gemengde vervuiling met minerale olie van grond en grondwater ; geen saneringsproject nodig na het BBO

RWZI	Opname in het register van verontreinigde gronden (in register) en noodzaak van een beschrijvend bodemonderzoek (in register +BBO)
Schoten	in register : historische verontreiniging met fenantreen, benzo(b)fluoranteen, benzo(a)pyreen en indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond/As en Ni in het grondwater
Schilde	in register : overschrijding van benzo(a)pyreen, fluoranteen en indeno(1,2,3-c,d)pyreen en de grond/historische verontreiniging van As in het grondwater
Hoogstraten	in register (na BBO) : historische verontreiniging van fenantreen in de grond
Meer	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Ravels	in register : As in het grondwater
Turnhout	in register : historische verontreiniging met Pb, Zn en benzo(a)pyreen in de grond en historische verontreiniging met Zn, Ni en As in het grondwater/in register + BBO : nieuwe verontreiniging met minerale oliën in het grondwater
Zondereigen	in register : historische verontreiniging met Cr, Zn en aanwezigheid van Hg in grondwater
Nijlen	in register : As en Ni in het grondwater ; in register + BBO : minerale olie, Zn, benzeen, fenantreen en xyleen in het grondwater en de bodem ; BBO uitgevoerd, saneringsproject conform verklaard
Essen	in register : historische verontreiniging met Ni en As in het grondwater
Grobbendonk	in register : historische verontreiniging met Zn in de grond
Kalmthout	in register : historische verontreiniging met Zn in het grondwater/lichte verontreiniging met fenantreen in de grond
Malle	in register + BBO : lage pH, hoge geleidbaarheden, As, Pb, Zn, Cd in het grondwater (gemengde verontreiniging)
Pulderbos	in register : fenantreen in de grond
Viersel	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Zoersel	in register : historische verontreiniging van As, Zn en xyleen in het grondwater
Mol	in register : historische verontreiniging met Cd en Zn in de grond/historische verontreiniging met As, Cd, Ni en Zn in het grondwater na uitvoering van een BBO
Dessel	in register : historische verontreiniging met Zn in het grondwater
Geel	in register + BBO : historische verontreiniging met benzo(a)pyreen in de grond/ Zn in het grondwater
Retie	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater en lichte verontreiniging met fenantreen, benzo(a)pyreen, fluoranteen, benzo(b)fluoranteen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond
Tessenderlo	in register + BBO : historische verontreiniging met Ni in het grondwater en de grond/register : Pb in het grondwater
Westerlo	in register : historische verontreiniging met As in de grond en Pb en Zn in het grondwater/verhoogde pH in het grondwater
Morkhoven	in register : zeer lichte verontreiniging met minerale olie, As, Ni, Cr in de grond/ Pb, As in het grondwater
Herentals	in register : zeer lichte (gemengde) verontreiniging met minerale olie, naftaleen, fenantreen, As, Cr, Ni in de grond/Pb in het grondwater
Hulshout	in register : zeer lichte (gemengde) verontreiniging met As, Cr, Ni, Zn en naftaleen in de grond/Ni in het grondwater

RWZI	Opname in het register van verontreinigde gronden (in register) en noodzaak van een beschrijvend bodemonderzoek (in register +BBO)
Itegem	in register + BBO : historische verontreiniging met benzo(a)pyreen in de grond en minerale oliën in het grondwater
Lichtaart	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Beerse	in register : lichte verontreiniging met Cd, benzo(a)pyreen, fluoranteen, benzo(b)fluoranteen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond/historische verontreiniging met As en Zn in het grondwater
Leuven	in register : historische vervuiling grondwater met sulfaten, nitrieten, K, Ca, kjeldalstikstof, TOC, BZV, CZV en ammoniak/bodemsanering van de voormalige stortplaats uitgevoerd
Tienen	in register : historische verontreiniging met Hg, fenantreen, benzo(b)fluoranteen, benzo(a)pyreen en indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond
Zemst	in register + BBO : historische verontreiniging met minerale olie, EOX, naftaleen en fenantreen in de grond/As en minerale olie in het grondwater
Beersel	in register : historische verontreiniging met benzo(a)pyreen, fenantreen, benzo(a)antracene, chryseen, benzo(b)fluoranteen, benzo(k)fluoranteen, benzo(g,h,i)peryleen en indeno(1,2,3-c,d)pyreen, Cd, Pb en Zn van de grond
Halle	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Lanaken	in register : lichte verontreiniging met Zn in de grond
Maasmechelen	in register : verontreiniging met benzo(a)pyreen en fenantreen in de grond
Eisden	in register : lichte verontreiniging met benzo(a)pyreen in de grond
Nerem (Borgloon)	in register + BBO : historische verontreiniging met Cu, Zn, Pb, benzo(a)pyreen, benzo(k)fluoranteen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen, fenantreen, fluoranteen, benzo(b)fluoranteen, benzo(g,h,i)peryleen en minerale olie in de grond/Pb en Zn in het grondwater
Sint-Truiden	in register : historische verontreiniging met As/register + BBO : nieuwe verontreiniging met minerale oliën en toluen in het grondwater
Heusden	in register : historische verontreiniging met As in grond en grondwater
Beverlo	in register : historische verontreiniging met As in de grond en het grondwater
Zonhoven	in register + BBO : historische verontreiniging As het grondwater/in register : As in de bodem
Hasselt	in register : historische verontreiniging met As, fluoranteen, benzo(a)fluoranteen, benzo(b)fluoranteen, benzo(k)fluoranteen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen en benzo(a)pyreen in de grond/Zn en Cd in het grondwater
Bree	in register : lichte verontreiniging met Ni en naftaleen in de grond/Cu, Zn en Ni in het grondwater
Bocholt	in register : lichte verontreiniging met Zn in het grondwater
Neeroeteren	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Overpelt	in register + BBO : historische verontreiniging met Cr in het grondwater/in register : historische verontreiniging met Zn en As in het grondwater
Lommel	in register + BBO : minerale olie in de grond en Zn in het grondwater/in register : historische verontreiniging met Cd in het grondwater
Hamont	in register : historische verontreiniging met Zn in het grondwater/lichte verontreiniging met As, Cu, Pb en Zn in de grond

RWZI	Opname in het register van verontreinigde gronden (in register) en noodzaak van een beschrijvend bodemonderzoek (in register +BBO)
Maldegem	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Tielt	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Nevele	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater en Pb in de grond
Dilsen	in register : historische verontreiniging met Ni en As in het grondwater
Stekene	in register : historische verontreiniging met Zn in het grondwater
Riemst	in register : gemengde verontreiniging met Zn in de grond
Houthalen-Centrum	in register : historische verontreiniging met Zn en As in het grondwater/lichte verontreiniging met As, benzo(a)pyreen en fenantreen in de grond
Evergem	in register : historische verontreiniging met Zn in het grondwater
Huldenberg	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Ertvelde	in register + BBO : Ni in het grondwater/in register : historische verontreiniging met fenantreen in de grond/As in het grondwater
Helkijn	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater en fenantreen in de grond
Arendonk	in register : historische verontreiniging met As, Ni, Zn in het grondwater
Waregem	in register : historische verontreiniging met Zn en As in het grondwater
Boom	in register : historische vervuiling met As in het grondwater
Bilzen	in register + BBO : historische verontreiniging met As, Cd, Ni en Zn in het grondwater
Diest	in register : historische verontreiniging met As en Ni in het grondwater
Wimmertingen	in register : historische verontreiniging met As en Zn in het grondwater
Lier	in register : historische verontreiniging met Pb, fenantreen, fluoranteen, benzo(b) fluoranteen, benzo(a)pyreen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen, minerale oliën in de grond/ Ni in het grondwater
Avelgem	in register : historische verontreiniging met fenantreen, fluoranteen, benzo(b) fluoranteen, benzo(a)pyreen, indeno(1,2,3-c,d)pyreen in de grond/Zn en ammonium in het grondwater na een uitgevoerde bodemsanering
Aarschot	in register : lichte verontreiniging met As in de grond
Liedekerke	in register : historische verontreiniging met As in het grondwater
Berlaar	in register : historische verontreiniging met fenantreen in de grond
Wichelen	in register : historische verontreiniging van het grondwater met As en Ni en met fenantreen, Cd, Cr in de grond
Kortemark	in register + BBO : hoge pH van het grondwater (gemengde verontreiniging)

As : arseen ; Ni : nikkel ; pH : zuurtegraad ; Pb : lood ; Zn : zink ; Na : natrium ; K : kalium ; Ca : calcium ; Mg : magnesium ; Cd : cadmium ; Cr : chroom ; Cu : koper ; EOX : extraheerbare organische halogeenverbindingen ; Cl : chloor ; Hg : kwik ; TOC : totaal organische koolstof ; BZV : biologisch zuurstofverbruik ; CZV : chemisch zuurstofverbruik – red.

Vraag nr. 195
van 13 juni 2003
van de heer CARL DECALUWE

RWZI's – Ruimtelijk kwetsbare gebieden

Sommige rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) liggen in ruimtelijk kwetsbare gebieden.

Voor deze RWZI's worden de werken voor renovatie en uitbreiding, nodig voor het voldoen aan de Europese richtlijn voor stedelijk afvalwater, niet vergund.

1. Welke RWZI's liggen in ruimtelijk kwetsbaar gebied? Hoeveel inwonersequivalent (IE) is telkens aan deze RWZI's gekoppeld?

2. Worden deze RWZI's alsnog geregulariseerd?

Zo ja, welke zijn hiervoor de mogelijkheden?

Zo neen, in welke mate vormt deze problematiek een bedreiging voor het niet halen van de wettelijke Europese normen?

In welke alternatieven wordt voorzien?

Antwoord

1. Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger terecht stelt, zijn er een reeks rioolwaterzuiveringsinstallaties gelegen in ruimtelijk kwetsbare gebieden, waarvoor het verkrijgen van een vergunning voor renovatie of uitbreiding, nodig voor de Europese richtlijn voor stedelijk afvalwater, niet vanzelfsprekend is.

26 installaties zijn gelegen in een ruimtelijk kwetsbaar gebied volgens het gewestplan, waarvan:

15 installaties geheel of gedeeltelijk in natuurgebied

Brakel (7.000 IE)*

Zwalm (22.000 IE)

Lede (7.500 IE)* - geen constructies

Zandbergen (10.500 IE)*

Huldenberg (35.000 IE) - enkel effluentleiding

Halle (500 IE)

Oud-Heverlee (1.800 IE)

Waregem (80.000 IE)

Harelbeke (129.000 IE)

Hamont (4.000 IE)*

Tongeren (20.000 IE)*

Deurle (800 IE)*

Latem (1.000 IE)*

Hulshout (800 IE)*

Beverlo (9.000 IE)*

4 installaties geheel of gedeeltelijk in ecologisch waardevol agrarisch gebied

Aarschot (24.000 IE)

Diest (27.000 IE)

Bierbeek-Kleinbeek (210 IE)

Stekene (8.000 IE)

2 installaties geheel of gedeeltelijk in groengebied

Zolder (13.500 IE)

Eeklo (47.500 IE)

2 installaties geheel of gedeeltelijk in natuurreservaat

Heusden (8.500 IE)

Lembeek (200 IE)*

2 installaties deels in natuurgebied en deels in ecologisch waardevol gebied

Moerbeke-Kruisstraat (450 IE)

Mol (40.000 IE)

1 installatie in bosgebied

Mol Postel (300 IE).

Naast de RWZI's in bovenstaande lijst, zijn dit tevens RWZI Gelmen en RWZI Viersel. Voor al deze installaties werd in het kader van het openbaar onderzoek door de NV Aquafin bezwaar ingediend en hebben wij daar rekening mee gehouden.

2. Momenteel worden onderhandelingen gevoerd met het oog op een mogelijke regularisatie. Er is reeds overleg lopende tussen alle betrokken instanties (Arohm, provincies, kabinet van minister Van Mechelen). Momenteel zijn de besprekingen nog niet afgerond, maar de projecten in ruimtelijk kwetsbare gebieden hebben in elk geval de hoogste prioriteit gekregen.

Volgens afspraak zal regularisatie gebeuren via BPA of gemeentelijke ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP), via een provinciaal RUP of via een

gewestelijk RUP. Verwacht wordt dat de procedures nog een hele tijd in beslag kunnen nemen.

Vraag nr. 197
van 13 juni 2003
van de heer JOS DE MEYER

Ionische branddetectoren – Afvalverwerking

Vele automatische brandalarminstallaties zijn uitgerust met ionische branddetectoren. Deze detectoren worden meer en meer vervangen door andere omdat ze een radioactief element zouden bevatten.

Het Vlaams Reglement voor Afvalvoorkoming en -beheer (Vlarea) vermeldt de gevaarlijke afvalstoffen en het klein gevaarlijk afval (KGA) (in 5.5.2.2.). Het is onduidelijk of de ionische branddetectoren dienen te worden beschouwd als gevaarlijk afval of als KGA (klein gevaarlijk afval, met de kanttekening dat de terminologie verwarrend is : is het "klein" in de betekenis van "niet groot" of in de betekenis van "minder gevaarlijk" afval?).

Tegelijkertijd stelt men vast dat deze ionische branddetectoren in om het even welke doe-het-zelfzaak nog te koop worden aangeboden en dat informatie hierover schaars is.

Sommige gemeentebesturen hebben in het kader van de preventieweek dergelijke detectoren gratis aan hun inwoners verstrekt en draaien dan nu mogelijk op voor een nog hoger kostenplaatje.

1. Bevatten ionische branddetectoren inderdaad een radioactief element ?
2. Dienen dergelijke detectoren na verwijdering te worden beschouwd als gevaarlijk afval of als KGA ?
3. Welke zijn de mogelijke gevaren van het meegeven van dergelijke detectoren in de huisvuilzak ?
4. Valt dit onder de bevoegdheid van de Vlaamse, dan wel de federale minister van Leefmilieu ?
5. Welke stappen werden ondernomen om de openbare besturen en de bevolking hierover te informeren ?

6. Welke initiatieven werden eventueel reeds genomen om de verkoop van dit soort detectoren te voorkomen ?

Welke informatie wordt er aan de consument gegeven m.b.t. de verwijdering ervan ?

7. Was er hierover overleg met de federale collega van Leefmilieu in het kader van het productbeleid ?

Antwoord

1. Ze bevatten een kleine, ingekapselde alfabron, Americum (Am^{241}). In rookvrije omstandigheden wordt de lucht in het toestelletje geïoniseerd door de α -straal (α : *alfa* – *red.*). Is er rook aanwezig, dan verandert die ionisatie. De rookmelder registreert de verandering en reageert met een alarmsignaal.
2. Vermits deze branddetectoren een radioactieve bron bevatten, dienen zij als radioactief afval beschouwd te worden overeenkomstig de federale wetgeving. Enerzijds wordt de detector op zich (lage straling) niet als radioactief afval beschouwd, maar de radioactieve bron kan wel een gevaar opleveren wanneer radioactieve deeltjes vrijkomen ten gevolge van beschadiging van het kapsel (bv. bij afvalverwerking). Daarom lijkt het aangewezen om de detector (met radioactieve bron) toch als radioactief afval te verwerken. Dit heeft zeer hoge werkingskosten tot gevolg. Zie verder vraag 5.

Reeds enige tijd geleden heeft OVAM deze problematiek aangekaart bij de FANC (Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle) en in de komende maanden is hierover verder overleg gepland. In de huidige Vlaamse afvalstoffenwetgeving werden branddetectoren niet expliciet opgenomen als een KGA-afvalstof. Ook in de Europese lijst van gevaarlijke afvalstoffen worden zij niet vermeld.

3. Indien ze toch meegegeven worden in de huisvuilzak, dan worden deze branddetectoren afgevoerd naar een verbrandingsinstallatie voor huishoudelijke afvalstoffen of naar een stortplaats voor huishoudelijke afvalstoffen.

Zolang het kapsel rond de radioactieve bron intact blijft, levert dit geen gevaren op. Indien door manipulatie (bv. vermalen) of verbranden (hoge temperatuur) het kapsel beschadigd

wordt, kunnen eventueel radioactieve deeltjes vrijkomen.

4. Ze worden gecatalogeerd als radioactief afval en vallen onder de bevoegdheid van de federale minister bevoegd voor Binnenlandse zaken.
5. Er werd in het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 wel een actie opgenomen (actie 69) om hieraan te werken tijdens deze planperiode.

De organisatie en financiering van de inzameling en verwerking van afvalrookmelders zullen vanaf juli 2004 via een uitbreiding van de aanvaardingsplicht voor afgedankte elektrische en elektronische apparaten, onder de noemer meet- en controleapparatuur, ten laste van de producenten en invoerder van de toestelletjes verlopen.
6. Dit valt niet onder de bevoegdheid van het Vlaams Gewest. Het productiebeleid wordt bepaald door de federale overheid. Bij de opmaak van het ontwerp van federaal richtplan productiebeleid werd vanuit de OVAM gevraagd in juni 2002 om dit aspect op te nemen in het plan.
7. In het kader van het ontwerp van federaal richtplan productiebeleid werd hierover gesproken.

Vraag nr. 198
van 20 juni 2003
van de heer JOHAN MALCORPS

Festivalafval – Drankbekers

Op grote evenementen heeft men af te rekenen met grote afvalproblemen, omdat de verkoop van dranken in klassieke plasticen bekere door de lokale overheden steeds meer wordt ontmoedigd of zelfs verboden. Ook de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM) speelt daarin een duidelijke rol.

Het alternatief dat wordt geboden, is de herbruikbare polycarbonaatbeker. Hierbij moet de festivalganger een borg betalen voor het gebruik van zijn beker. Maar hieraan zijn ook een aantal nadelen verbonden:

- op grote evenementen moeten alle bekere gespeeld worden, omdat er anders veel te veel nodig zijn om aan de behoefte te voldoen. Op een evenement als "Antwerpen Zingt" heeft men echter een drankconsumptie van gemid-

deld 42.000 consumpties (voor 25.000 toeschouwers), terwijl de stad Antwerpen slechts beschikt over 10.000 polycarbonaatbekere ;

- er zijn ook de gevolgen van het spoelen van de bekere :

ontelbare liters drinkwater met detergent dat in de riool terecht komt (voor evenementen die aansluiting hebben op een stadsriool, evenementen op weiden hebben nog grotere problemen om hun afvalwater te lozen) ;

na gebruik worden deze bekere door de leverancier nog eens industrieel gereinigd en ontsmet, waardoor nog meer water, detergent en allerlei chemicaliën in de riolering terechtkomen ;

inzet van veel extra personeel om af te wassen ;

- gigantische organisatorische en veiligheidstechnische problemen wanneer op het einde van het evenement duizenden mensen tegelijkertijd hun beker komen inleveren en hun waarborg terugvragen.

Als alternatief is nu ook de PLA-beker beschikbaar (PLA : polylactaat). Deze beker ziet eruit als een gewone plasticen beker, maar de grondstof wordt gewonnen uit maïs. Hij is na gebruik dan ook volledig composteerbaar. Na ongeveer zes weken in een klassieke composthal is er niets meer van terug te vinden. Dit zou dus de ideale festivalbeker kunnen zijn. Toch rijzen ook hier verschillende problemen.

Eerzijds is er dringend een sensibilisering nodig bij de stads- en gemeentebesturen, zodat zij afstappen van de verplichting om altijd de polycarbonaatbeker te gebruiken.

Anderzijds is er het prijsverschil. Aangezien deze nieuwe industrie nog in de beginfase zit, worden er slechts kleine hoeveelheden van geproduceerd. De PLA-bekere zijn dan ook tot 2,5 keer duurder dan de klassieke plasticen beker. Het is dan ook wenselijk dat festivalorganisatoren, of zelfs rechtstreeks de brouwerijen, kunnen gebruikmaken van een overheidssubsidie voor de meerkosten bij het gebruik van composteerbare bekere.

1. Werd dit soort van composteerbare bekere door de OVAM al getest en onderzocht als alternatief ?

2. Acht de minister het gebruik van deze composteerbare bekens een goed alternatief voor heel grote evenementen waar het gebruik van herbruikbare bekens om praktische redenen erg moeilijk is ?
3. Worden er zo nodig nieuwe aanbevelingen geformuleerd aan de lokale besturen ?

Antwoord

1. De OVAM kent deze composteerbare bekens. In het verleden was het zeker zo dat de toenmalige bekens niet performant waren. Er was dan een soort van coating nodig, wat eigenlijk neerkwam op een waslaag, wat nadelig was voor de compostering.

Het bezitten van het OK Compost-label is vereist als garantie voor de composteerbaarheid. Voor PLA-bekens worden op basis van de beschikbare informatie geen grote problemen verwacht voor het verkrijgen van dit label.

Bij de OVAM is het bekend dat met de composteerbare bekens al is geëxperimenteerd op een evenement met naar schatting 4000 deelnemers. De bekens werden verzameld in buiscontainers. Deze werden bemand ter controle van de goede scheiding. Achteraf werden de bekens gecomposteerd.

Het is bij OVAM niet bekend of de PLA-bekens al gebruikt werden op festivals. Dat het mogelijk is met herbruikbare bekens te werken, is echter wel al herhaaldelijk bewezen op Mano Mundo en Open Tropen. Een overzicht van de festivals die herbruikbare bekens aanbieden, is terug te vinden op www.stip.ovam.be onder het dossier "herbruikbare bekens".

2. Wanneer men de vergelijking maakt met de wegwerpbekens, gaat de voorkeur naar de wegwerp-PLA-beker.

De grondstoffen zijn hernieuwbaar en de verwerking van het geproduceerde afval, zijnde de gebruikte bekens, kan milieuvriendelijker dan die van de plastic bekens. Op voorhand moet men natuurlijk wel een verwerker vinden die deze afvalfractie wil en kan verwerken. Daarbij moet men zich ervan bewust zijn dat de bekens enkel en alleen naar een composteringsinstallatie kunnen gaan indien het een zuivere stroom is, indien er dus heel goed gesorteerd werd, zo

niet is de kans dat ze gestort of verbrand worden zeer groot. Dit selectief inzamelen kan een moeilijk punt zijn op grote evenementen, doch is zeer belangrijk voor de geprefereerde verwerkingsmethode. Communicatie en toezicht door de organisatie op dit vlak is daarom zeer belangrijk. Dit is eveneens noodzakelijk bij het gebruik van herbruikbare bekens waarbij het publiek er ook moet voor open staan en meewerken. Daarom blijft de voorkeur gaan naar herbruikbare bekens.

Wanneer de vergelijking wordt gemaakt met herbruikbare bekens, scoren de wegwerp PLA-bekens lager, aangezien zij niet zorgen voor afvalpreventie. Volgens de visie van het gewest gaat de voorkeur nog steeds uit naar herbruikbare bekens, gevolgd door eenmalig te gebruiken bekens met de minste milieu-impact (grondstoffenverbruik, inzameling, verwerking).

3. De communicatie naar lokale besturen zal blijven bestaan uit de boodschap : het gebruik van herbruikbare bekens kan.

Indien om een aantal redenen toch gekozen wordt voor composteerbare bekens, dan moet men voorzien in de nodige communicatie en zorg om de composteerbare bekens correct te gebruiken en te vermijden dat ze de oorzaak zouden zijn van verontreiniging door andere niet-composteerbare fracties met gelijkaardig uitzicht of toepassing. Ook moet er gelet worden op de aanwezigheid van het OK Compost-label, dat het bewijs levert voor de composteerbaarheid en de effectieve verwerking/compostering ervan.

Vraag nr. 199 van 20 juni 2003 van mevrouw RIA VAN DEN HEUVEL

Actieplan Armoedebestrijding – Begroting

Sinds 2001 wordt een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgemaakt, met de te nemen maatregelen en de daaraan gekoppelde financiering.

Het is moeilijk om deze maatregelen terug te vinden in de jaarlijkse begroting, waardoor men geen nauwkeurige kijk op de totale inspanning krijgt.

Graag zou ik dan ook van alle ministers een overzicht ontvangen per maatregel die zij hebben genomen, van het bedrag, het programma en de basisal-

locatie waaronder de maatregel werd ingeschreven voor het begrotingsjaar 2002-2003.

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 36 ; Landuyt nr. 76 ; Vanderpoorten nr. 117 ; Van Mechelen nr. 131 ; Van Grembergen nr. 178 ; Bossuyt nr. 336 ; Sannen nr. 199 ; Byttebier nr. 212 ; Ceysens nr. 110 ; Keulen nr. 5).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Vraag nr. 201 van 20 juni 2003 van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Domein Donk Bornem – Rioolwater

Geregeld komt het rioolwater van het overstort in de Kloosterstraat in Bornem in het achterliggende domein Donk, dat een prachtig natuurgebied is, terecht.

Het gemeentebestuur beloofde onlangs dat de gemeente in samenspraak met Aquafin en met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) het nodige zou doen om op korte termijn een oplossing voor dit probleem te zoeken.

Is de minister hiervan op de hoogte ?

Zijn er door de VMM terzake al concrete toezeggingen gedaan ?

Antwoord

Met betrekking tot de vermelde problematiek van het overstort in de Kloosterstraat in Bornem kan ik het volgende melden.

Een eerste stap in de goede richting is op zeer korte termijn te verwachten door de uitvoering van het bovengemeentelijk investeringsproject 98142B "Collector Broekstraat deel rijksweg" in Bornem. Het project heeft een Aquafin- en een AWV-aandeel. Het Aquafin-aandeel (de collectorwerken) werd afgewerkt voor het bouwverlof. Met het AWV-aandeel is dit tot op heden nog niet het

geval, maar normaliter worden ook deze werken afgerond tegen eind oktober. De oplevering aan de aannemer (= einde van de werken) is voorzien voor 31 oktober 2003. Dit project zal de overstortfrequentie van het in de vraag vermelde overstort in de Kloosterstraat gunstig beïnvloeden doordat de hydraulische belasting ter hoogte van het stroomafwaarts gelegen overstort wordt vermindert.

Volledigheidshalve dient echter vermeld te worden dat dit slechts een gedeeltelijke oplossing kan betekenen, en dit om volgende reden : tussen beide bovenvermelde overstorten ligt een gemeentelijke leiding, die door verzakking deels in tegenhelling is gelegen. Hierdoor treedt in deze leiding bezinking op bij droog weer en verloopt bij regenweer de afvoer niet 100 % zoals gewenst. Momenteel wordt hiervoor door Aquafin in opdracht van de gemeente een technische oplossing uitgewerkt. Een aanvraag voor opname van een project in het gemeentelijk investeringsprogramma heeft VMM echter nog niet ontvangen en concrete toezeggingen omtrent mogelijke subsidies zijn er dus nog niet gebeurd.

In ieder geval werd het overstort onlangs door de VMM op het terrein bekeken. Beslist werd de overstortwerking verder te evalueren door toevoeging van dit kritisch overstort aan het volop in uitvoering zijnde overstortenmeetnet (uitvoering vermoedelijk eind 2003 of voorjaar 2004).

Vraag nr. 202 van 20 juni 2003 van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Kouterwijk St. -Amands – Sanering (2)

In verband met de sanering van de vervuilde Kouterwijk in Sint-Amands, lanceerde de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM) een contractvoorstel naar het gemeentebestuur om de sanering te regelen.

De gemeente blijft zich evenwel verzetten tegen de betaling van de sanering van de gemeentelijke terreinen. Het gemeentebestuur meent aanspraak te kunnen maken op het statuut van "onschuldige eigenaar".

Kan de minister meedelen welk standpunt de regering terzake heeft ingenomen ?

Antwoord

De ontwerpovereenkomst die door de OVAM aan de gemeente Sint-Amands werd bezorgd, beoogt een minimale hinder voor de bewoners en betrokkenen tijdens de bodemsaneringswerken. Dit is mogelijk doordat in één opdracht alle te saneren gronden zijn vervat, waardoor de opdracht efficiënter, sneller en tegen betere voorwaarden kan worden uitgevoerd. Dus ook de gemeentelijke terreinen.

Deze overeenkomst, waarin een "publiek-publieke samenwerking" wordt geformaliseerd, bepaalt welke partij instaat voor welke acties en regelt eveneens de vergoeding van de geleverde prestaties, met name de kosten voor de bodemsanering van de gemeentelijke domeinen (sportterrein en wegbermen) ten aanzien van de OVAM.

Vermits de gemeente Sint-Amands een afzonderlijke autonome eenheid vormt, die zelf beslist om haar rechten te gelde te maken indien zij meent alsnog een vrijstelling van saneringsplicht of andere regeling te kunnen verkrijgen, werd een bepaling terzake uitgewerkt waarin beide partijen zich kunnen terugvinden. Hierdoor staat de uitvoering van de bodemsaneringswerken (waarvan in eerste instantie de bewoners de meeste hinder ondervinden) los van de juridisch discussie omtrent aansprakelijkheden. De werken kunnen dus starten en de verschillende partijen behouden hun rechten.

Vraag nr. 203
van 20 juni 2003
van de heer PIETER HUYBRECHTS

Tankstation Herentals – Beroep Vlaamse Landmaatschappij

In 2002 kreeg Totalfina toestemming van de bestendige deputatie om in Herentals (hoek Nederrij en Ringlaan) een tankstation te bouwen.

Veel buurtbewoners, maar ook de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), hadden bezwaren tegen de komst van dit tankstation. De Vlaamse Landmaatschappij diende een klacht in bij voormalig minister van Leefmilieu Vera Dua. Minister Dua (Agalev) legde de klacht van de Vlaamse Landmaatschappij echter naast zich neer en bevestigde de oorspronkelijke milieuv vergunning, met uitzondering van de LPG-tank. Indien Stedenbouw een bouwvergunning verleent, kan de bouw van het tankstation eind dit jaar starten.

1. Welke waren de beweegredenen van voormalig minister Dua om de bezwaren van de Vlaamse Landmaatschappij te verwerpen ?
2. Onderschrijft de minister de weerlegging van de klacht van de Vlaamse Landmaatschappij door voormalig minister Dua ?

Antwoord

1. Het beroep van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) tegen het vergunnen van een tankstation op de hoek Nederrij en Ringlaan werd door minister Dua met de gepaste zorgvuldigheid onderzocht. Er waren echter geen aanwijzingen dat de te verwachten hinder en risico's voor beroeper ernstig genoeg zouden zijn om de beslissing te wijzigen. Bijgevolg werd het beroep ongegrond verklaard.

Bovendien werd de oorspronkelijk aangevraagde LPG-installatie, die in se het grootste risico vertegenwoordigt, expliciet geweigerd.

Het te bouwen tankstation zal aan alle wettelijke vereisten voldoen, ligt op een voldoende groot perceel en is gemakkelijk op en af te rijden. Er is voldoende ruimte voor groene bufferstroken. De ligging op een kruispunt van twee drukke wegen en in woongebied is niet ongebruikelijk voor een tankstation.

2. Ik onderschrijf het ongegrond verklaren van het beroep door voormalig minister Vera Dua.

Vraag nr. 204
van 20 juni 2003
van de heer JAN LAURYS

Regularisatie DAC – Stand van zaken

Op 26 november 1999 besliste de Vlaamse regering tot de fasegewijze regularisatie van de traditionele tewerkstellingsprogramma's. Hierbij zouden nepstatuten worden omgezet in reguliere arbeid.

Uit de begrotingsdocumenten blijkt dat vanuit de begroting Werkgelegenheid middelen worden getransfereerd naar de begroting van de programma's Welzijn, Onderwijs, Ontwikkelingssamenwerking, Cultuur, Sport en Monumentenzorg voor de regularisatie van de nepstatuten van het Derde Arbeidscircuit (DAC).

1. Graag een overzicht van de middelen die sinds 1999 vanuit de begroting Werkgelegenheid zijn getransfereerd voor de regularisatie van DAC'ers naar andere programma's, met aanduiding van de basisallocaties (oorsprong en doel).
2. Graag een overzicht van de middelen die sinds 1999 tot nu aan de regularisatie van DAC'ers werden besteed per programma, met aanduiding van de basisallocaties (oorsprong en doel).
3. Hoeveel nepstatuten zijn er nu reeds geregulariseerd per domein ?
4. Hoeveel moeten er nog geregulariseerd worden ?
5. Hoeveel middelen zijn er hiervoor nog nodig ? Van welke programma's zullen deze middelen afkomstig zijn ?
6. Tegen welke datum zouden alle nepstatuten geregulariseerd moeten zijn ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Landuyt (nr. 78) ; Byttebier , (nr. 215) ; Vanderpoorten (nr. 119) ; Sannen (nr. 204) ; Van Grembergen (nr. 183) en Keulen (nr. 10).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken.

Vraag nr. 205 van 20 juni 2003 van de heer CARL DECALUWE

Jacht met roofvogels – Afschaffing

Het besluit van de Vlaamse regering van 23 juni 1998 regelt onder meer de jacht met roofvogels. Hierin is sprake van 30 juni 2003 als einddatum. Blijkbaar is het de bedoeling om vanaf deze finale datum de roofvogeljacht af te schaffen.

De Hoge Jachtraad vraagt reeds enige tijd een onderhoud met de minister omtrent deze problematiek. Tot op vandaag is dit blijkbaar niet mogelijk.

1. Welke procedure moet worden gevolgd voor een eventuele aanpassing van dit besluit over de jacht met roofvogels ?

2. Wat zijn de reeds uitgebrachte adviezen ?
3. Valt het Belgisch leger, dat eveneens met roofvogels jaagt, dan ook onder de eventuele nieuwe regeling ?
4. Talrijke grote bedrijven jagen met roofvogels op hun sites om overbevolking van wilde konijnen tegen te gaan.

Wat zijn hun alternatieven ?
5. Wat is de motivering van de minister om de jacht met roofvogels af te schaffen?

Antwoord

De informatie die de Vlaamse vertegenwoordiger meedeelt, berust blijkbaar op een vergissing want deze intentie is er niet geweest.

De Vlaamse Hoge Jachtraad is in het kader van het jachtopeningsbesluit 2003-2008 bevestigd omtrent deze problematiek en had geen opmerkingen terzake.

Vraag nr. 206 van 20 juni 2003 van de heer JAN LOONES

Kerntakendebat – Gestructureerd overleg

Op 25 april 2003 ondertekenden de Vlaamse overheid, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een bestuursakkoord. Dit akkoord rondt de eerste fase van het kerntakendebat af.

Daarbij werd vastgesteld dat het kerntakendebat een permanent proces is, waarbij op veranderende processen moet worden ingespeeld, en gaten die er nog zijn, moeten worden ingevuld (Lokaal 1 – 15 juni 2003).

Daarom werd concreet afgesproken dat er per minister een gestructureerd overleg komt tussen de drie partners. De ministers hebben dus de opdracht op geregelde tijdstippen de VVP en de VVSG uit te nodigen om de regelgeving te bekijken, om gaten te dichten, enzovoort.

1. Wanneer nodigt de minister voor de eerste maal de VVP en de VVSG uit voor een gestructureerd overleg ?

2. Met welke frequentie zal dit gestructureerd overleg plaatsvinden ?

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 39 ; Landuyt nr. 79 ; Vanderpoorten nr. 120 ; Van Mechelen nr. 136 ; Van Grembergen nr. 184 ; Bossuyt nr. 344 ; Sannen nr. 206 ; Byttebier nr. 217 ; Ceysens nr. 115 ; Keulen nr. 11).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken.

Vraag nr. 207 van 20 juni 2003 van de heer JAN LOONES

Pesticidenvrij groenbeheer – Lokale besturen

Volgens het decreet van 21 december 2001 houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten in het Vlaamse gewest, is het vanaf 1 januari 2004 verboden voor de overheidsdiensten om nog langer pesticiden te gebruiken bij het groenonderhoud van hun openbare domeinen (Lokaal 1 – 15 mei 2003).

Enkel door het indienen tegen 1 juni 2003 van een reductieprogramma, kon daarvan enigszins afgeweken worden. Alhoewel de Vlaamse overheid voor deze afwijkingsaanvraag een draaiboek als hulp had samengesteld, vonden sommige gemeenten dat deze aanvraag gepaard ging met veel administratieve rompslomp en tijdverlies.

Bovendien vinden sommige gemeenten het "overdreven en niet haalbaar" om helemaal geen pesticiden meer te gebruiken.

Ze vragen dan ook begrip van de Vlaamse overheid voor enkele locaties waar onkruidbeheersing zeer moeilijk is, zoals begraafplaatsen, sportvelden, open verhardingen, ...

Extra arbeiders aanwerven daarvoor blijkt ook niet zo ideaal te zijn. Men investeert liever in machines in plaats van de klok terug te draaien en arbeiders op hun knieën onkruid te laten uittrekken.

1. Kan de minister begrip opbrengen voor de moeilijkheden die sommige gemeenten onderkennen bij de onkruidbeheersing op bepaalde locaties, zoals hierboven vermeld ?

2. Kan de minister eveneens begrip opbrengen voor de klacht van sommige gemeenten betreffende de administratieve rompslomp bij de afwijkingsaanvraag ?

3. Welke maatregelen worden genomen om aan deze grieven tegemoet te komen ?

Antwoord

1. Het draaiboek voor de afbouw van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten ondersteunt de openbare diensten bij de overgang naar een pesticidenvrij beheer.

In de mogelijkheid om gefaseerd te werken en te starten met een deelproject is voorzien. Op die manier wordt de kans gegeven om op specifieke knelpuntlocaties ervaring op te doen.

Het Vlaams Gewest volgt de ervaringen van alle betrokken instanties op en zal die actief doorgeven via de website, zodat alle betrokkenen kunnen steunen op de ervaring van anderen. Hieruit zal moeten blijken of een pesticidenvrij beheer al dan niet realistisch en/of haalbaar is.

2 en 3. Bij het indienen van een reductieprogramma met een afwijking op het nulgebruik is bewust rekening gehouden met de gevraagde administratieve inspanning.

Er diende op 1 juni 2003 uitsluitend een eerste actieprogramma ingediend te worden. Hierin dienen enkel de acties betreffende de sensibilisering van eigen personeel en het uitvoeren van de risico-evaluatie van de gebruikte bestrijdingsmiddelen behandeld te worden. Pas bij het tweede actieplan, in te dienen op 1 april 2004, dienen concrete beheersmaatregelen voor minstens een deel van de oppervlakte opgegeven te worden. Tevens wordt van dan af ook een jaarlijkse rapportering gevraagd. Dit is nodig wil men de implementatie van het decreet op de voet volgen.

Wat de gemeenten betreft, werd bewust voor de indieningsdatum 1 april gekozen ; aldus kan parallel gerapporteerd worden met het milieujaarprogramma.

Vraag nr. 208
van 20 juni 2003
van de heer GUY SOLS

Vossenuitzetting Leopoldsburg – Schaderegeling

In de buurt van de wijk Boskant, gemeente Leopoldsburg, zijn er door de Vlaamse Gemeenschap 40 vossen uitgezet.

Deze vossen hebben al heel wat schade aangericht. Vele buurtbewoners treffen vaak hun kippen, eenden, pauwen en dergelijke dood aan in hun tuin.

Is er een regeling uitgewerkt die deze mensen toelaat hun schade te verhalen op de Vlaamse Gemeenschap? Waaruit bestaat ze?

Zo neen, welke initiatieven neemt de minister terzake?

Antwoord

De bewering dat de Vlaamse Gemeenschap vossen uitzet, is niet correct en moet dan ook ten stelligste worden ontkend. Uit een onderzoek van de plaatselijke bosdienst blijkt bovendien dat vanuit de wijk Boskant van Leopoldsburg geen klachten werden ontvangen bij het Vlaams Gewest aangaande schade aangericht door de vos.

Wel zijn er tal van klachten geweest in de deelgemeente Heppen, op volgende plaatsen: Hamsesteenweg, Leukenstraat, Groenstraat, Asdonckstraat, Immerstraat. Er is daar wel degelijk sprake van vossenschade aan pluimvee. Er is een gestadige toename van de vos in de aanpalende bossen "De merel" in Heppen en "Gerheserheide" in Ham waar te nemen.

Bovendien wordt vastgesteld dat dergelijke klachten altijd in dezelfde periode van het jaar opduiken en ook toenemen. De jongen (gemiddeld 4 à 5) worden namelijk in maart geboren en krijgen vanaf de leeftijd van 4 à 5 weken reeds vast voedsel aangeboden. Vanaf dat ogenblik en naarmate de jongen ouder worden en bij gebrek aan voedselaanbod in de bossen nemen de klachten toe. De vos haalt het voedsel daar waar het voorhanden is (bij de mens) en waar het op een gemakkelijke manier verkrijgbaar is.

De jachtreglementering bevat thans geen rechtsgrond om eventuele vergoedingen wegens vossenschade aan kleinveeouders toe te kennen. Het behoort m.i. tot de verantwoordelijkheid van elke

burger zijn eigendommen degelijk te beschermen; wie dit niet doet is m.i. dan ook verantwoordelijk voor de geleden schade. Beter lijkt het me om bestaande omheiningen zonder veel kosten aan te passen zodat zij een goede bescherming tegen de vos bieden.

Vraag nr. 209
van 27 juni 2003
van de heer BOUDEWIJN LALOO

Visserijbeleid – Overleg met de sector

Voor en tijdens de Europese ministerraad is er nauwelijks of geen contact met de visserijsector. In tegenstelling tot andere, ons omliggende landen beslist de minister alleen.

Tijdens deze ministerraden moeten de Vlaamse sectorvertegenwoordigers met collega's van andere landen rond de tafel zitten om te weten wat het Belgisch standpunt is. Bovendien is consultatie met het Vlaams Visserijcomité nadat een beslissing is genomen, zinloos.

1. Is voorafgaande ruggespraak met de sociale partners niet noodzakelijk om het standpunt van de minister maatschappelijke draagkracht te geven?
2. Hoe zal de minister zijn contact met het Vlaams Visserijcomité verder uitbouwen? Wanneer is hij van plan een eerste vergadering met het Vlaams Visserijcomité bijeen te roepen?

Antwoord

1. De hervorming van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid heeft het onderwerp uitgemaakt van besprekingen in diverse fora.
  - Op 28 juni 2002 werd het Groenboek – dat de beleidslijnen bevatte voor het nieuwe Gemeenschappelijk Visserijbeleid – door de Europese Commissie voorgesteld in Oostende. Niet enkel de sociale partners, maar de hele visserijsector werd aangeschreven om aanwezig te zijn op deze infovergadering.
  - Op 29 oktober 2002 werd door het departement Zeevisserij Oostende een informatievergadering belegd voor de sector waar de vooruitzichten voor de TAC's en quota 2003 werden toegelicht (*TAC : Total Allowable Catches – red.*). Bovendien werd dit onder-

werp door mijn administratie nogmaals besproken op 22 november 2002 tijdens een bilaterale vergadering met de Rederscentrale.

Op 30 september heeft mijn voorganger, mevrouw Vera Dua, in Oostende uitvoerig bilateraal overleg gepleegd met meerdere organisaties uit de sector.

Ook het Vlaams Visserijcomité heeft de kans zich uit te spreken over alle aangelegenheden die betrekking hebben op alle aspecten en facetten van de visserij.

2. Bij besluit van de Vlaamse regering van 26 mei 2000 werd de samenstelling en de werking van het Vlaams Visserijcomité herzien. In zijn nieuwe samenstelling heeft het Comité tot op heden zesmaal vergaderd, namelijk de installatievergadering op 27 mei 2002 en vervolgens op 19 juni 2002, 10 september 2002, 17 oktober 2002, 14 november 2002 en 12 maart 2003.

Artikel 20 van het besluit bepaalt onder andere dat het Comité tot taak heeft het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering en de Vlaamse minister te adviseren over alle aangelegenheden die betrekking hebben op alle aspecten en facetten van de Visserij. Het Comité kan ook op eigen initiatief adviezen verstrekken. Inmiddels heeft het Comité vier adviezen uitgebracht. Twee adviezen werden geformuleerd op vraag van de Vlaamse minister. Op 14 november 2002 werden twee adviezen op eigen initiatief van het Comité uitgebracht, waaronder een advies aangaande de voorstellen van de sector voor TAC's en quota voor het jaar 2003.

Op 12 maart en op 16 juni 2003 had een vergadering plaats tussen het bestuur van het Vlaams Visserijcomité en mijn kabinet om de werking van het Comité te bespreken.

Tijdens dit overleg is voorgesteld dat het Vlaams Visserijcomité zal uitgenodigd worden om een advies uit te brengen omtrent volgende punten :

- het vlootbeleid en de aanwending van de visserij-inspanning als nieuw beheersinstrument door de Europese Commissie ;
- het aangeven van de richting voor het wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van de sector ;

- belangrijke agendapunten op de EU-ministerraden van de visserij.

Een schriftelijke adviesaanvraag over deze punten is reeds aan het Comité bezorgd.

Tevens zal ik voor het einde van het jaar nog persoonlijk een bezoek brengen aan de sector. Tijdens dit bezoek wordt er ook een overleg gepland met het bestuur van het Vlaams Visserijcomité, teneinde de samenwerking in de toekomst nog te optimaliseren.

**Vraag nr. 211
van 27 juni 2003
van de heer FILIP DEWINTER**

OVAM – Werking

1. Hoe ziet de personeelsformatie van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM) eruit?

Hoeveel personeelsleden zijn er, welke organen functioneren er, welke diensten zijn er en hoeveel leidinggevende ambtenaren ?

2. Beschikken de leidinggevende ambtenaren bij OVAM over een dienstwagen ?

Hoeveel dienstwagens zijn er, en wat is hun jaarlijkse kostprijs ?

Worden deze wagens ook buiten de diensturen gebruikt en zo ja, welke zijn de regels daarvoor ?

3. Heeft OVAM de afgelopen twee jaar de schade veroorzaakt bij ongevallen met deze dienstwagens, te haren laste genomen ? Zo ja, graag een overzicht van de ongevallen en de schadebedragen.

4. Op welke wijze worden de aanwervings- en bevorderingsexamens bij OVAM georganiseerd ?

Dient dit verplicht te verlopen via Selor of Jobpunt Vlaanderen ?

5. Voor welke functies werden de voorbije twee jaar bij OVAM mensen in dienst genomen of bevorderd ? Graag een overzicht, met telkens de vermelding of dit gebeurde via Selor of Jobpunt Vlaanderen, dan wel via interne procedures?

6. Wanneer personen worden aangeworven of geëxamineerd binnen OVAM zelf, wie maakt dan deel uit van de examenjury? Wie stelt de vragen op?

Welke waarborgen zijn er voor het correcte verloop van deze examens?

Antwoord

1. Momenteel werken er 393 personeelsleden bij de OVAM, waarvan 175 statutaire personeelsleden en 218 contractuele personeelsleden (stand van zaken 1.06.2003).

Als organen binnen de instelling zijn er :

- de directieraad, samengesteld uit de administrateur-generaal (AG), de adjunct-administrateur-generaal (AAG) en de afdelingshoofden ;
- het basisoverlegcomité (overlegorgaan vakbonden – directie, in uitvoering van het syndicaal statuut overheids personeel)

OVAM telt vijf afdelingen : de afdeling Algemene Diensten, de afdeling Bodemonderzoek en Attestering, de afdeling Interventie, Verwijdering en Sanering, de afdeling Afvalstoffenbeheer en de afdeling Projectontwikkeling Afvalstoffen.

Met "leidinggevende ambtenaar" worden zowel de administrateur-generaal, de adjunct-administrateur-generaal als de afdelingshoofden bedoeld (stambesluit VOI artikel 12). Momenteel telt OVAM vijf leidinggevende ambtenaren, met name de administrateur-generaal, de adjunct-administrateur-generaal en de afdelingshoofden voor de afdelingen Bodemonderzoek en Attestering, Afvalstoffenbeheer en Projectontwikkeling Afvalstoffen. De aanstellingsprocedure voor afdelingshoofd Interventie, Verwijdering en Sanering is momenteel in afrondingsfase.

2. De AG, de AAG en de afdelingshoofden hebben de mogelijkheid om te beschikken over een dienstwagen. In totaal zijn er 32 dienstwagens en de kostprijs van het wagenpark bedroeg in 2002 183.562 euro (wagenpark gemiddeld in 2002 : 37, afgebouwd na verhuis).

Alleen de leidinggevende ambtenaren en de chauffeur van de instelling hebben de toelating

om deze wagen buiten de diensturen te gebruiken.

3. In de regel wordt de schade steeds door de verzekeringsmaatschappij vergoed. Alleen wanneer de herstellingskosten minder bedragen dan de bijkomende "bonus-maluskosten" wordt er geen aangifte gedaan en draagt de instelling de kosten zelf.

Verder diende, in de betrokken periode, ook het boekwaardeverlies betaald te worden aan een leasingmaatschappij (472,21 €), omdat een geleasde wagen volledig verloren was gegaan door een ongeval.

4. Conform de mogelijkheden bepaald in artikel V15 van het stambesluit VOI, werkt OVAM voor het organiseren van statutaire aanwervingsexamens samen met hetzij Selor, hetzij een "andere instantie belast met de werving en selectie van personeel", in casu Jobpunt Vlaanderen.

Overeenkomstig de mogelijkheden bepaald in artikel VIII35, 2de §, van het stambesluit VOI, werkt OVAM voor het organiseren van vergelijkende overgangsexamens (bevordering door overgang naar een ander niveau) samen met Jobpunt Vlaanderen.

In 2000/2001 werd een bevordering door verhoging in graad binnen eenzelfde niveau (zie ook antwoord vraag 5) via een interne procedure georganiseerd, niet gekoppeld aan een examen (zie ook artikel VIII 35, 1ste §, waarin gesteld wordt dat een examen kan georganiseerd worden (maar niet noodzakelijk is).

5. Gelet op de formulering van de vraag werd enkel uitgegaan van de statutaire aanwervingen (niet de contractuele indienstnemingen). Voor het overzicht, zie **bijlage 2**.

6. Statutaire aanwervingen : indien gezocht wordt naar een specifiek profiel, en het examenreglement het toelaat, organiseert OVAM een bijkomende proef op een bestaand Selor-examen. De OVAM-jury bestaat dan uit een voorzitter, met name een HRM-verantwoordelijke (delegatie van de leidend ambtenaar) en bijzitters, bestaande uit de rechtstreekse leidinggevendenden waaronder de functiehouder zal ressorteren. De vragen die aan bod komen, worden in onderling overleg opgemaakt.

Bij de selectie voor diensthoofd Milieuheffingen, waarbij samengewerkt werd met Jobpunt

Vlaanderen, bestond de jury die het finale selectieoordeel uitsprak uit een vertegenwoordiger van Jobpunt Vlaanderen en uit de rechtstreekse leidinggevendenden waaronder de functiehouder zal ressorteren. De vragen die aan bod komen, worden in onderling overleg opgemaakt.

Bevorderingen

Bevorderingen door verhoging in graad, binnen niveau : volgens het stambesluit VOI beslist de leidend ambtenaar, na advies uitgebracht door directieraad, wie de meest geschikte kandidaat is om te bevorderen. De criteria die de geschiktheid van de kandidaat bepalen, worden ook door directieraad vastgesteld.

Bevorderingen naar een hoger niveau, via overgangsexamen : hiervoor werd steeds met Jobpunt Vlaanderen samengewerkt. De selectieprocedure bestaat hier uit verschillende onderdelen. Per selectie-onderdeel oordeelt een jury, die hetzij enkel is samengesteld uit externen (selectiepartners, aangewezen door Jobpunt Vlaanderen), hetzij is samengesteld uit vertegenwoordigers van deze selectiepartners en een HRM-verantwoordelijke. In dit laatste geval worden de gestelde vragen in onderling overleg bepaald.

Wat de waarborgen betreft voor het correcte verloop van de examens, zorgt OVAM ervoor dat de representatieve vakbonden steeds worden uitgenodigd om toezicht te houden bij het verloop van de examenonderdelen.

(Bovenvermelde bijlage 2, alsmede bijlage 1 (kopie besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de personeelsformatie van de OVAM, liggen ter inzage bij het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement, dienst Schriftelijke Vragen – red.)

**Vraag nr. 212
van 27 juni 2003
van de heer FILIP DEWINTER**

VMM – Werking

1. Hoe ziet de personeelsformatie van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) eruit ?

Hoeveel personeelsleden zijn er, welke organen functioneren er, welke diensten zijn er en hoeveel leidinggevende ambtenaren ?

2. Beschikken de leidinggevende ambtenaren bij VMM over een dienstwagen ?

Hoeveel dienstwagens zijn er, en wat is hun jaarlijkse kostprijs ?

Worden deze wagens ook buiten de diensturen gebruikt en zo ja, welke zijn de regels daarvoor ?

3. Heeft de VMM de afgelopen twee jaar de schade veroorzaakt bij ongevallen met deze dienstwagens, te haren laste genomen ? Zo ja, graag een overzicht van de ongevallen en de schadebedragen ?
4. Op welke wijze worden de aanwervings- en bevorderingsexamens bij VMM georganiseerd ?

Dient dit verplicht te verlopen via Selor of Jobpunt Vlaanderen ?

5. Voor welke functies werden de voorbije twee jaar bij VMM mensen in dienst genomen of bevorderd ? Graag een overzicht, met telkens de vermelding of dit gebeurde via Selor of Jobpunt Vlaanderen dan wel via interne procedures.
6. Wanneer personen worden aangeworven of geëxamineerd binnen VMM zelf, wie maakt dan deel uit van de examenjury? Wie stelt de vragen op ?

Welke waarborgen zijn er voor het correcte verloop van deze examens ?

Antwoord

1. Het personeelsplan van de Vlaamse Milieumaatschappij, goedgekeurd bij besluit van de Vlaamse regering van 29 november 2002, geeft het aantal betrekkingen weer die de Vlaamse Milieumaatschappij nodig heeft om de permanente taken die voortvloeien uit haar opdrachten uit te voeren. Het stelt dit aantal betrekkingen vast per niveau en per rang. Het personeelsplan van de Vlaamse Milieumaatschappij voorziet in een globale personeelsbehoefte van 685,3 voltijdse effectieven.

Op datum van 1 juli 2003 heeft de Vlaamse Milieumaatschappij 653, 6 personeelsleden in voltijdse effectieven in dienst, waarvan 124,1 statutaire personeelsleden functioneel ter beschikking zijn gesteld van de NV Aquafin voor de exploitatie van de rioolwaterzuiveringsinfrastructuur.

tuur. Van de overige 529,5 personeelsleden zijn er 374,1 statutair en 155,4 contractueel in dienst.

De Vlaamse Milieumaatschappij is een Vlaamse openbare instelling die onder toezicht staat van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking. De leidend ambtenaar is belast met het bestuur van de instelling. De adjunct-leidend ambtenaar is mede verantwoordelijk voor het bestuur van de instelling. De directieraad van de Vlaamse Milieumaatschappij beraadslaagt over beleidsvoorstellen en problemen inzake beleidsuitvoering en over bevoegdheidsgeschillen binnen de instelling. Daarnaast kan de leidend ambtenaar alle aangelegenheden die tot het dagelijks beheer van de Vlaamse Milieumaatschappij behoren, aan het advies van de directieraad voorleggen.

De Vlaamse Milieumaatschappij is samengesteld uit de leidend ambtenaar, de adjunct-leidend ambtenaar en uit volgende zes afdelingen : afdeling Meetnetten en Onderzoek, afdeling Kwaliteitsbeheer, afdeling Planning, afdeling Heffingen, afdeling Algemene Zaken, Personeel en Financiën en afdeling Informatie. Iedere afdeling wordt geleid door een afdelingshoofd en is samengesteld uit coördinerende dienstverleningspakketten en dienstverleningspakketten. In de Vlaamse Milieumaatschappij zijn 18 coördinerende dienstverleningspakketten en 109 dienstverleningspakketten.

De directieraad van de Vlaamse Milieumaatschappij is samengesteld uit de leidend ambtenaar, de adjunct-leidend ambtenaar, de afdelingshoofden en de directeur Operaties, die de functioneel ter beschikking gestelde personeelsleden vertegenwoordigt.

De leidinggevende ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij zijn de leidend ambtenaar, de adjunct-leidend ambtenaar en de afdelingshoofden. De adjunct-leidend ambtenaar is ook hoofd van de afdeling Algemene Zaken, Personeel en Financiën. De afdeling Kwaliteitsbeheer en de afdeling Planning worden geleid door één persoon. Het aantal leidinggevende ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij bedraagt zes.

2. Aan de leidinggevende ambtenaren, zoals bepaald in vraag 1, is een wagen voor dienstgebruik persoonlijk toegewezen.

- Er zijn 113 dienstwagens, waarvan 35 hoofdzakelijk voor personenvervoer en 78 breaks, terreinwagens, bestelwagens en vrachtwagens

die permanent worden ingezet in het kader van de meetnetten en inventarisatie lozingspunten of voor estafette. Hun jaarlijkse kostprijs, inclusief afschrijfwarde, onderhoud, verbruik, verzekering bedraagt 558.319,66 euro.

Deze kostprijs is samengesteld als volgt :

werking rollend materieel (voorraden)	15.078,03
brandstof	114.301,59
onderhoud en herstellingen	64.122,95
andere (VTB, autokeuring, VIB, ...)	34.234,88
verzekeringen	76.029,21
afschrijfwarde	254.553,00

- Dienstwagens worden niet gebruikt buiten de diensturen.

3. De VMM heeft volgende schadegevallen de laatste twee jaar te haren laste genomen.

In 2002 waren er drie schadegevallen die de VMM voor haar rekening heeft genomen :

- wagen BTH 551 : schade aan derden ; bedrag 95,36 euro ;
- lichte vrachtwagen FHK 112 : schade aan achterbumper ; bedrag 1.868,24 euro ;
- terreinwagen KJF 756 : schade aan derden ; bedrag 105,35 euro.

In 2001 waren er twee schadegevallen die de VMM voor haar rekening heeft genomen :

- bestelwagen JFE 288 : schade aan derden + voertuig ; bedrag 2.961,26 euro
- bestelwagen JNS 154 : schade aan derden + voertuig ; bedrag 461,85 euro.

4. Organisatie van aanwervings- en bevorderingsexamens

Statutaire wervingen

De vergelijkende aanwervingsexamens worden georganiseerd op aanvraag van de leidend ambtenaar, die hiertoe beslist binnen het door de minister goedgekeurd aanwervingsplan. De vakbonden keuren de examenreglementen goed.

Hiervoor werd een protocol met de vakorganisaties opgemaakt. Elk vergelijkend aanwervingsexamen wordt ten minste aangekondigd in het Belgisch Staatsblad. Het selectiebureau van de federale overheid of een andere instantie belast met de werving en selectie van personeel bepaalt de modaliteiten van het vergelijkend aanwervingsexamen in overleg met de leidend ambtenaar.

De ingeschreven kandidaten worden uitgenodigd om deel te nemen aan het vergelijkend aanwervingsexamen. Dergelijk aanwervingsexamen bestaat uit drie gedeelten :

- 1° een gedeelte dat tot doel heeft de basisvaardigheden voor het uitoefenen van de te verlenen graad te evalueren ;
- 2° een gedeelte dat tot doel heeft de vaardigheden tot schriftelijke communicatie te evalueren ;
- 3° een gedeelte bestaande uit een interview dat tot doel heeft na te gaan of het profiel van de kandidaat overeenstemt met de specifieke vereisten van de functie.

Alleen de kandidaten die geslaagd zijn voor de reeds georganiseerde gedeelten kunnen tot het volgende gedeelte worden toegelaten. Als de aard van de functies het wettigt, kan het vergelijkend aanwervingsexamen beperkt worden tot één of twee gedeelten.

Bij elk examen is er een voorzitter aanwezig die waakt over de objectiviteit van de procedure. Daarnaast zijn er ten minste twee juryleden aanwezig. De juryleden worden vooraf geïnformeerd en gedurende het hele proces gesteund door de voorzitter (de selectiedeskundige – zie ook verder vraag 6). De selectiedeskundige werd opgeleid om selecties te begeleiden en heeft reeds meer dan 15 jaar ervaring met het rekruteren en selecteren van personeel. De selectiedeskundige is een erkend psycholoog (erkenningscommissie van psychologen) en onderschrijft de deontologische code van de selecties.

Na de volledige procedure wordt de lijst van de geslaagden vastgelegd met vermelding van hun rangschikking. De geldigheidsduur van het examen begint te lopen vanaf de datum waarop het proces-verbaal voor het volledige examen wordt afgesloten. De uitslag van het vergelijkend aanwervingsexamen komt in het Belgisch Staatsblad.

Als voor een bepaalde betrekking bijzondere vereisten worden gesteld, kunnen de kandidaten die in een bestaande reserve zijn opgenomen, onderworpen worden aan een extra selectietest, het zogenaamde bijkomend interview. De geslaagden voor deze extra test worden voor deze betrekking opgenomen in een afzonderlijke rangschikking, in de volgorde van de punten die ze hebben behaald.

Contractuele wervingen

Het DVP-HRM & Vorming krijgt een kopie van de besluiten van aanvraag tot detachering, loopbaanonderbreking, verlof voor verminderde prestaties of verlof voor stage die een personeelslid via zijn/haar afdelingshoofd aan de adjunct-administrateur-generaal stelt. In naam van de adjunct-administrateur-generaal wordt gevraagd aan het betrokken afdelingshoofd of in vervanging moet worden voorzien wanneer de persoon in kwestie voor minstens 50 % kan vervangen worden. Indien in de vervanging moet worden voorzien, komt er een overleg met het betrokken afdelingshoofd voor de functiebeschrijving, het competentieprofiel, de juryleden. Voor contracten van langer dan één jaar wordt er een selectietest aan de kandidaten aangeboden. Het gaat hier om een gestandaardiseerde, objectieve testbatterij. Voor de aanvang van de test wordt door minstens twee juryleden het functiebeoordelinginstrument ingevuld, waarop de eigenlijke test wordt gebaseerd. De test staat uit twee onderdelen : een persoonlijkheidsvragenlijst en een cognitieve capaciteitentest. Met de persoonlijkheidsvragenlijst wordt voorkeursgedrag ten aanzien van werksituaties in kaart gebracht en op basis van de resultaten van de capaciteitentest is het mogelijk uitspraken te doen over het werk- en denkniveau. Nadien volgt een interview met de juryleden. In het bijzonder voor de contractuele aanwervingen werden de interviews afgenomen op basis van de gedragsgerichte interviewtechniek en werden de functioneringscriteria van VMM als uitgangspunt genomen.

Aan de juryleden wordt de nodige ondersteuning geboden voor en tijdens het selectiegesprek.

De juryleden worden door de selectiedeskundige op dezelfde manier ondersteunt als voor de statutaire wervingen (zie ook verder vraag 6).

Van iedere selectie wordt een verslag gemaakt op basis waarvan de geselecteerde kandidaat

wordt aangeworven. Hierdoor krijgen we een beter beeld op het potentieel van de kandidaten. Kandidaten die niet als eerste gerangschikt werden maar toch voldoende scoorden, worden later gecontacteerd voor andere vacatures.

Bevorderingsexamens

Bevorderingsexamens binnen eenzelfde niveau

Op basis van het stambesluit voor sommige Vlaamse openbare instellingen geldt volgende procedure voor de bevordering door verhoging in graad binnen eenzelfde niveau.

De betrekkingen worden vacant verklaard bij wijze van bevordering door verhoging in graad binnen eenzelfde niveau en ter zelfdertijd bij wijze van de interne arbeidsmarkt waarbij de kandidaten onderling worden gerangschikt op één lijst. De vacatures worden bekendgemaakt door schriftelijke oproep aan de ambtenaren die statutair in aanmerking komen. De invulling van de vacatures via de bevordering door verhoging in graad binnen eenzelfde niveau of via de interne arbeidsmarkt wordt niet afhankelijk gesteld van een vergelijkend examen. De bevordering door verhoging in graad binnen eenzelfde niveau of de benoeming bij wijze van de interne arbeidsmarkt wordt verleend aan de voor een bepaalde betrekking meest geschikte kandidaat. Die geschiktheid wordt vastgesteld aan de hand van het profiel van de kandidaat ten opzichte van de profielvereisten en rekening houdende met de functiebeschrijving. De kandidaten die in aanmerking komen, worden onderling vergeleken, onder meer op basis van hun functioneringsevaluatie en kandidaatstelling.

De criteria die voor de bevordering in aanmerking worden genomen, zijn de volgende :

- het personeelslid dat zijn functie uitoefent met meer verantwoordelijkheden dan kan worden verwacht van iemand met zijn of haar graad ;
- het personeelslid dat zijn functie invult op een kwalitatief hogere wijze dan kan worden verwacht van iemand met zijn of haar graad.

De directieraad draagt de kandidaten die in aanmerking komen via een gemotiveerd voor-

stel in orde van hun geschiktheid aan de leidend ambtenaar voor. De ambtenaren die zich kandidaat hebben gesteld, worden op de hoogte gebracht van de voorstellen van de directieraad. De ambtenaar die zich benadeeld acht, kan binnen vijftien kalenderdagen na de kennisgeving bezwaar indienen bij de directieraad en wordt, op zijn verzoek, door de directieraad gehoord. Ingeval bezwaar wordt ingediend, formuleert de directieraad een nieuw gemotiveerd voorstel aan de leidend ambtenaar. De leidend ambtenaar benoemt uit de door de directieraad voorgedragen kandidaten of benoemt niet.

Bevorderingsexamens voor overgang naar een ander niveau

De vergelijkende examens voor overgang naar een ander niveau worden georganiseerd op aanvraag van de leidend ambtenaar. Het selectiebureau van de federale overheid of een andere instantie belast met de werving en selectie van personeel, bepaalt de nadere bepalingen van het vergelijkend loopbaanexamen en legt de samenstelling van de examencommissie vast in overleg met de leidend ambtenaar.

Nadat de kandidaten ingeschreven zijn, worden zij uitgenodigd om deel te nemen aan het vergelijkend examen. Voor elk gedeelte wordt er een opleiding aan de ingeschrevenen gegeven.

Als een loopbaanexamen uit een algemeen en één of meer bijzondere gedeelten bestaat, worden de ambtenaren die geslaagd zijn voor het algemeen gedeelte op hun verzoek voor dat gedeelte vrijgesteld. De ambtenaar die het vereiste minimumresultaat heeft behaald, wordt geslaagd verklaard.

Naar aanleiding van de vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger kunnen wij meedelen dat er in het nieuwe Stambesluit inderdaad enkele wijzigingen betreffende de samenwerking met Selor zijn opgenomen. Het grote verschilpunt met vroeger is dat in het nieuwe Stambesluit expliciet staat dat de examens georganiseerd worden door het selectiebureau van de federale overheid of door een andere instantie belast met de werving en selectie van personeel. We hebben al de verschillende kanalen aangesproken, er werd samengewerkt met Selor, met Jobpunt of met een ander instantie.

5. Overzicht van de aanwervingen

Statutaire examens

Niveau	Titel	In samenwerking met
A	Adjunct vd directeur	andere instantie belast met de werving en selectie
A	Adjunct vd directeur	andere instantie belast met de werving en selectie
A	Adjunct vd directeur	andere instantie belast met de werving en selectie
A	Adjunct vd directeur	Jobpunt
A	Adjunct vd directeur – HRM	Jobpunt
A	Adjunct vd directeur	Jobpunt
B	Programmeur	SELOR
B	Programmeur	VIA procedure
B	Programmeur	Jobpunt
B	Programmeur	Jobpunt
B	Programmeur	Jobpunt
B	Programmeur	Jobpunt
C	Medewerker	andere instantie belast met de werving en selectie
C	Medewerker	andere instantie belast met de werving en selectie
C	Technicus	andere instantie belast met de werving en selectie
D	Speciaal assistent	andere instantie belast met de werving en selectie
D	Assistent	SELOR

Bijkomende interviews : worden georganiseerd op basis van reserves van statutaire examens.

Niveau	Titel	Opmerkingen
A	Ingenieur	eigen werfreserve VMM
A	Ingenieur of Adj v/d dir	eigen werfreserve VMM
A	Adjunct vd directeur of ingenieur	eigen werfreserve VMM
A	Adjunct vd directeur	reserve Vlaamse Gemeenschap en VOI's
A	Adjunct vd directeur	eigen werfreserve VMM
A	Adjunct vd directeur	eigen werfreserve VMM
A	Adjunct vd directeur	eigen werfreserve VMM
A	Adjunct vd directeur	eigen werfreserve VMM
A	Adjunct vd directeur	eigen werfreserve VMM
A	Adjunct vd directeur (coördinator)	eigen werfreserve VMM
A	Adjunct vd directeur of ing	eigen werfreserve VMM
A	Adjunct vd directeur (communicatieverantw.)	reserve Vlaamse Gemeenschap en VOI's
A	Adjunct vd directeur	eigen werfreserve VMM
C	Medewerker	reserve Vlaamse Gemeenschap en VOI's
C	Medewerker	reserve Vlaamse Gemeenschap en VOI's
C	Medewerker	reserve Vlaamse Gemeenschap en VOI's
C	Medewerker	reserve Vlaamse Gemeenschap en VOI's
D	Assistent	werfreserve VMM in samenwerking met SELOR
D	Assistent	werfreserve VMM in samenwerking met SELOR
D	Speciaal assistent	werfreserve VMM in samenwerking met SELOR
D	Assistent	werfreserve VMM in samenwerking met SELOR
D	Assistent	werfreserve VMM in samenwerking met SELOR

Bevorderingsexamens

Niveau	Titel	Opmerkingen
A	Adjunct vd directeur	interne procedure/Jobpunt
A	Informaticus	interne procedure/Jobpunt
B	Deskundige	interne procedure
B	Deskundige	Jobpunt
B	Deskundige	Jobpunt
C	Medewerker	Jobpunt
C	Technicus	interne procedure
C	Technicus	interne procedure
C	Technicus	interne procedure
C	Technicus	interne procedure
C	Technicus	interne procedure
C	Technicus	interne procedure
D	Assistenten	interne procedure
D	Speciaal assistent	interne procedure
D	Speciaal assistent	interne procedure
D	Speciaal assistent	interne procedure
D	Speciaal assistenten (operator-technieker)	interne procedure

6. Examenjury

Inleiding

De adjunct-administrateur-generaal fungeert altijd als voorzitter van de commissie of hij delegeert het voorzitterschap aan de selectiedeskundige (zie boven). Als erkend psycholoog staat deze garant voor de validiteit, objectiviteit en betrouwbaarheid van de procedure.

Bij een schriftelijke procedure zijn er telkens twee onafhankelijke juryleden die de werken (anoniem) verbeteren. Ze worden vooraf geïnformeerd door de selectiedeskundige. Na de verbetering vindt een deliberatie plaats. Daarna pas worden de namen van de kandidaten gekoppeld aan het resultaat. Bij een mondeling gedeelte bestaat de examencommissie uit (minstens) twee juryleden en de voorzitter. De juryleden zijn meestal statutaire personeelsleden die rechtstreeks bij de functie betrokken zijn en die minstens één niveau hoger zijn dan de te examineren kandidaat. De examencommissie kan ook aangevuld worden met externen. In sommige gevallen is er ook een secretaris aanwezig. Hij/zij zorgt ook voor het onthaal van de kandidaten.

Beoordeling van de kandidaten

Vooraf kunnen de juryleden afspreken welke vragen zij willen stellen (bij voorkeur niet meer

dan 6 à 7), wat zij van de kandidaten verwachten en wat de betrekkelijke waarde (de weging) is van ieder van deze vragen. Voor de aanvang van het examen bespreken zij dit met de voorzitter. Alles wordt vooraf vastgelegd in het selectiedocument.

Praktische werkwijze

Tijdens het interview beschikt iedere examinator over een naamlijst van de kandidaten, daarbij kunnen persoonlijke nota's gemaakt worden. De voorzitter noteert de belangrijkste vragen en antwoorden van de kandidaten. Er wordt per examensessie een puntenlijst ingevuld (door de voorzitter) en die wordt door alle examinatoren getekend. Na elk interview vindt een deliberatie plaats met een bespreking van de positieve en de negatieve kanten van de kandidaat. In consensus wordt een cijfer toegekend.

Afspraken bij de beoordeling van de kandidaten

– Openbaarheid van bestuur

Juridisch heeft de kandidaat recht op uitleg over zijn al dan niet slagen (motiveringsplicht en openbaarheid van bestuur). Vandaar is er geen beperking tot de toekenning van het cijfer maar waakt de voorzitter over de beoordeling en notuleert de motieven duidelijk.

– Discretieplicht

Uiteraard staat de openbaarheid de discretieplicht niet in de weg. Alhoewel de samenstelling van de examencommissies, alleen op vraag, aan de kandidaten zal worden meegegeeld, impliceert dit geenszins dat de kandidaten het recht hebben de leden van de examencommissies omtrent hun examen aan te spreken. Iedere benadering zal dan ook beslist worden afgewezen. Ook na afloop van het examen is de voorzitter alléén bevoegd om uitleg te geven.

– Vakorganisaties

De vakorganisaties zijn van in het begin betrokken bij de aanwerving van de kandidaten. Zij krijgen het examenreglement toegestuurd en keuren dit goed volgens het protocol dat samen met hen opgemaakt werd. Ze worden geïnformeerd over de verschillende stappen in het verloop van het examen. De vakorganisaties worden voor elk examen uitgenodigd. Zij kunnen opmerkingen geven en krijgen hiervoor een document ter beschikking. Zij waken mee over de objectiviteit van het examen.

**Vraag nr. 213
van 27 juni 2003
van de heer CARL DECALUWE**

Stookolietanks Vlaamse overheid – Controle en sanering

Naar aanleiding van de Vlaremwetgeving dienen heel wat particulieren, gemeenten en steden hun stookolietanks aan te passen of te verwijderen.

Waarschijnlijk zijn ook heel wat stookolietanks die eigendom zijn van de Vlaamse overheid toe aan aanpassingswerken of verwijdering.

1. Welke procedures worden gevolgd om de stookolietanks in eigendom van de Vlaamse overheid te controleren, eventueel aanpassingswerken te gunnen en een conformiteitsattest af te leveren ?
2. Hoeveel stookolietanks werden reeds gecontroleerd en hoeveel dienen er nog gecontroleerd te worden ?
3. Hoeveel stookolietanks dienden in het verleden reeds aangepast of verwijderd te worden?

Wat was de kostprijs daarvan ?

4. Welke stookolietanks worden in de toekomst nog gesaneerd ?

Voor wanneer is dergelijke sanering gepland ?

Wat zal de kostprijs daar telkens van zijn ?

5. Welk budget werd in totaal uitgetrokken voor de sanering van stookolietanks in eigendom van de Vlaamse overheid ?

Antwoord

Op dit ogenblik bestaat er geen centraal overzicht dat het mogelijk maakt om de vragen te beantwoorden. Elk gebouw dat eigendom is van de Vlaamse overheid valt onder het beheer van de diensten die dit gebouw gebruiken. Voor het beheer van een gedeelte van de gebouwen wordt een beroep gedaan op de afdeling Gebouwen van het departement Algemene Zaken en Financiën, dat onder de bevoegdheid van de minister van Ambtenarenzaken valt.

De Vlaamse regering besliste op 8 mei 2002 om vanaf 2003 milieuzorg in te voeren in alle administratieve entiteiten van de Vlaamse overheid. Het project "Milieuzorg in de Vlaamse overheid" wordt opgestart en een Centrale Coördinatiecel Milieuzorg (CCM) werd opgericht onder de voogdij van de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu en de Vlaamse minister bevoegd voor Ambtenarenzaken.

De CCM heeft als taak centraal een uniforme werkwijze voor de invoering van milieuzorg te ontwikkelen en te coördineren, de invoering van milieuzorg te ondersteunen in de verschillende entiteiten en over de voortgang van het project te rapporteren aan de Vlaamse regering.

Eén van de stappen bij het voeren van milieuzorg is een grondige doorlichting uitvoeren naar enerzijds conformiteit milieuwetgeving en anderzijds milieuzorgaspecten. Deze doorlichtingen zullen gebeuren in de periode september-december 2003. De doorlichtingen gebeuren door de entiteiten zelf, aan de hand van een vragenlijst. Ook de conformiteit van stookinstallaties wordt in deze vragenlijst bevestigd.

Op basis van deze doorlichting moet elke entiteit een actieplan opstellen met prioriteit voor eventuele non-conformiteiten op het vlak van milieuwet-

geving. Dit actieplan moet uitgevoerd worden binnen de bestaande budgetten van elke entiteit. De actieplannen moeten eind december 2003 ingediend worden bij de Centrale Coördinatiecel Milieuzorg.

**Vraag nr. 214
van 27 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Vlaamse Gemeenschapscommissie – Ontwikkelingssamenwerking

Onlangs verklaarde de collegevoorzitter van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) zich akkoord met het principe dat de VGC haar bevoegdheden zou uitbreiden met ontwikkelingssamenwerking.

Gaat de minister ervan uit dat dit tot de opdracht en de bevoegdheden behoort van de Vlaamse Gemeenschapscommissie ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Bytberier (vraag nr. 220) en Sannen (vraag nr. 214).

Gecoördineerd antwoord

In het kader van een interpellatie van de heer Jan Béghin tijdens de vergadering van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) van 13 juni ll. verklaarde de heer Robert Delathouwer, collegevoorzitter, zich inderdaad akkoord met de interpellant dat er meer aandacht zou moeten gaan naar de internationale solidariteit en Noord-Zuid-solidariteit.

De VGC heeft op basis van de Grondwet en de zogenaamde Brusselwet van 12 januari 1989 dienaangaande evenwel geen bevoegdheid. De opdracht en bevoegdheid omtrent ontwikkelingssamenwerking behoort tot op heden toe aan de federale overheid.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie zou evenwel naar analogie van de Vlaamse Gemeenschap en rekening houdende met haar financiële draagkracht wel een aantal initiatieven inzake ontwikkelingssamenwerking kunnen ontwikkelen die in relatie staan tot haar gemeenschapsbevoegdheden.

De Vlaamse overheid heeft er immers voor gekozen om een aantal initiatieven op te zetten in haar bevoegdheidsdomeinen die de internationale solidariteit en ontwikkelingssamenwerking vorm geven.

Sensibilisering komt nu reeds als doelstelling of neveneffect aan bod in de beleidsdomeinen etnisch-culturele minderheden, educatie en vorming. In de sector Onderwijs bestaat bijvoorbeeld het project Kleur Bekennen, gefinancierd door het federale departement Ontwikkelingssamenwerking. Het project wil mondiale vorming in het onderwijs promoten en stimuleren. Het wordt gecoördineerd door de Belgische Technische Coöperatie. Voor de uitvoering ervan sloot de toenmalige staatssecretaris een overeenkomst met de vijf Vlaamse provinciebesturen en de VGC, die elk een promotor of een provinciale promotor in dienst nemen.

Anderzijds heeft de Vlaamse regering tevens een actief beleid voor ontwikkelingssamenwerking op lokaal niveau gestimuleerd. Ze sluit hiermee aan bij de internationale tendens waar ook lokale besturen als actieve partners in het proces van ontwikkelingssamenwerking worden betrokken, en dit in het kader van meer decentralisatie van de besluiten beleidsvorming.

De mogelijke, complementaire rol van de VGC in het kader van de vooropgestelde gedeeltelijke decentralisatie van ontwikkelingssamenwerking zal in de loop van het volgende jaar duidelijk moeten worden.

In uitvoering van artikel 6ter van de Bijzondere Wet van 13 juli 2001, waarin gestipuleerd wordt dat onderdelen van ontwikkelingssamenwerking vanaf 1 januari 2004 zouden worden overgeheveld in zoverre ze betrekking hebben op de gemeenschaps- en gewestbevoegdheden, werd een bijzondere werkgroep opgericht. Deze had tot taak om, in overleg met de sector, een lijst voor te stellen van de aangelegenheden die betrekking hebben op de bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten inzake ontwikkelingssamenwerking. De deadline van 31 december 2002 werd evenwel niet gehaald.

In het nieuwe federale regeerakkoord (10/7/03) worden de nodige beleidsopties opnieuw opgenomen om de defederalisering van ontwikkelingssamenwerking door te voeren. In het hoofdstuk "Beter Bestuur" wordt in "(5) De verdere uitbouw van de federale staat" in de oprichting van een forum voorzien "waarbij de gewesten en de gemeenschappen zullen betrokken worden" dat de voorstellen tot herziening van de Grondwet zal voorbereiden en waar o.m. ook over de ontwikkelingssamenwerking zal gesproken worden binnen de krijtlijnen van de Bijzondere Wet van 13 juli 2001.

Vraag nr. 216
van 27 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Secundaire scholen – Afvalbeleid

Twee jaar geleden bleek uit een onderzoek gedaan door Klasse dat elke leerling in het middelbaar onderwijs jaarlijks 100 kilogram afval produceert. De Vlaamse secundaire scholen produceren 46 ton afval per jaar.

1. Welke richtlijnen zijn er gegeven teneinde de scholen te overtuigen de afvalproblemen structureel aan te pakken? Wat zijn de resultaten hiervan?
2. Uit de gegevens van twee jaar geleden bleek dat een derde van de scholen niets onderneemt om de afvalberg te verminderen.

Hoeveel scholen – procentsgewijs – ondernemen vandaag nog steeds niets om de afvalberg te verminderen? Wat is de reactie van de minister terzake?

3. Handelaars in drankautomaten willen vaak dat scholen zelf hun verpakkingsproblemen oplossen en staan niet te springen om verpakkingen terug te nemen. Daarom krijgen scholen van bedrijven vaak aantrekkelijke voorstellen om toch voor wegwerpverpakking te kiezen.

Wat is hier de stand van zaken? Welke stimuli zijn er aan de scholen gegeven vanuit het departement van de minister om hun de kracht te geven aan deze druk te weerstaan?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Sannen (vraag nr. 216) en Vanderpoorten (nr. 127).

Antwoord

1. In de vakoverschrijdende eindtermen "milieu-educatie" van de eerste graad secundair onderwijs zijn eindtermen geformuleerd die expliciet verwijzen naar de afvalproblematiek op school. Scholen hebben op dit vlak dus een inspanningsverplichting die bij een schooldoorlichting door de onderwijsinspectie wordt gecontroleerd. Ze staan er evenwel niet alleen voor, maar kunnen rekenen op ondersteuning vanuit het departement Leefmilieu en de OVAM (Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest).

Scholen worden uitgenodigd in te stappen in het project Milieuzorg op School (inclusief het Groene-Schoolproject). Hierin biedt het gewest, samen met de provincies informatie en begeleiding over hoe om te gaan met hun afvalstoffen. Circa 43% van de secundaire scholen en 20% van de basisscholen nam in het schooljaar 2002-2003 deel aan het project.

Omdat afval voorkomen belangrijker is dan afval verwerken werd de Schoolkoopwijzer, een interactieve webstek voor milieuvriendelijke aankopen, uitgewerkt; dit door de BBL in opdracht van Aminabel (*BBL: Bond Beter Leefmilieu; Aminabel: afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid – red.*). Herhaaldelijk worden de scholen uitgenodigd hiervan gebruik te maken, waardoor het gebruik stilaan ook groeit.

In samenwerking met de cel NME&I van Aminabel werd een brochure uitgewerkt "Vlaarmpel, ik snap het!" (*NME&I: Natuur- en Milieu-educatie & Informatie – red.*). Naast een aan de scholen aangepaste kijk op de Vlaamse milieuwetgeving, biedt deze brochure een praktische handleiding voor de scholen met betrekking tot o.a. het inzamelen, sorteren en afvoeren van de afvalstoffen die ontstaan op school. Elke school in Vlaanderen ontving een exemplaar van deze brochure.

In het kader van het Strategisch Project Afvalpreventie werd door OVAM een actieplan 2003-2005 (zie www.ovam.be) uitgewerkt teneinde in de scholen een degelijk afvalbeheer en -voorkomingsbeleid uit te bouwen.

Daarnaast werd in 2002 de samenwerkingsovereenkomst van het gewest met gemeenten en provincies operationeel. Hierin worden de scholen als een belangrijke doelgroep op het vlak van de preventie, het hergebruik en de selectieve inzameling van afvalstoffen beschouwd. Via de gemeentebesturen, intercommunales en provincies worden de scholen gestimuleerd om het afval op een structurele manier aan te pakken. Voor heel veel gemeenten kadert dit reeds geruime tijd in het gemeentelijk afvalbeleid.

Alle scholen ontvingen dus langs verschillende kanten richtlijnen over het voorkomen van afval en het omgaan met de afvalstoffen die ontstaan op school. Dankzij de verschillende stimulansen hebben velen reeds de stap gezet naar een degelijk beleid terzake. We rekenen op de directies, leerlingen en leerkrachten, de schoolcomités, de begeleiding en de inspectie om ook de anderen over de streep te trekken.

2. In principe moet elke school inspanningen leveren om de afvalberg te verminderen (zie vraag 1). Van de MOS-scholen weten we dat het overgrote deel min of meer intensief rond de afvalproblematiek werkt. Dit sluit uiteraard niet uit dat ook scholen die niet binnen het MOS-project werkzaam zijn, actief werken rond de afvalproblematiek. Dit aantal is echter moeilijk te achterhalen en er wordt ook geen systematisch onderzoek naar verricht.

Ik ben echter optimistisch als ik de stand van zaken van vandaag vergelijk met de toestand van voor het Groene-School- en het MOS-project. Ook de bewustmakingscampagne naar de scholen toe dat zij aan de Vlarem-wetgeving moeten voldoen en de blijvende stimulering vanuit gemeenten, intercommunales, provincies en het gewest, heeft een beweging naar afvalbeheersing in gang gezet. Hierdoor slinkt de groep van scholen die nog geen maatregelen neemt. Vergelijkbare gegevens m.b.t. scholen die afvalpreventiemaatregelen nemen anno 2003 zijn momenteel niet voorhanden.

3. Het is inderdaad zo dat veel scholen ingaan op het aanbod van frisdrankbedrijven om drankautomaten te plaatsen die gevuld zijn met dranken in niet-terugneembaar verpakkingsmateriaal.

De scholen worden ook geïnformeerd over hun rechten en plichten in het kader van het aanbod dat zij van leveranciers krijgen. Als de school kiest voor drank in wegwerpverpakkingen, zal zij de kosten voor de hiermee gepaard gaande afvalstoffen op zich moeten nemen, of via een onderhandelde overeenkomst met de leverancier de kosten hiervan door deze laatste laten dragen. Een steeds groeiend aantal scholen neemt trouwens het initiatief om alleen drankautomaten met hervulbare verpakking toe te laten in de school.

De Vlaamse overheid van haar kant helpt scholen om de afvalberg te verminderen door het lanceren van allerhande projecten als MOS (Milieuzorg op School), de schoolkoopwijzer (initiatief van de Bond Beter Leefmilieu en gesubsidieerd door de Vlaamse overheid), allerlei acties van OVAM, gemeenten, intercommunales, provincies, enzovoort. De overheid meent dat degelijke bewustmakingscampagnes en educatieve projecten een duurzamer effect zullen hebben dan het geven van financiële stimuli.

Het is uiteindelijk de school zelf die kiest op welke aanbiedingen zij ingaat. Gemeenten worden gestimuleerd om ook voor de scholen het

principe "de vervuiler betaalt" toe te passen. In het kader van het OVAM-actieplan 2003-2005 worden de scholen verder gestimuleerd om wegwerpverpakkingen te mijden en te kiezen voor herbruikbare verpakkingen. In samenwerking met LOGO VZW en VIG wordt momenteel ook een project voorbereid rond gezonde dranken op school, met hieraan gekoppeld het milieuaspect voorcoming van verpakkingsafval. (LOGO : lokaal gezondheidsoverleg ; VIG : Vlaams Instituut voor Gezondheids promotie – red.)

**Vraag nr. 217
van 27 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN**

Milieuproject Groene School – Evaluatie

Scholen die werk maken van milieuzorg produceren gemiddeld meer dan de helft minder afval. Dat kan onder meer via het project Groene School, een project speciaal ontwikkeld voor secundaire en hogescholen.

1. Welke initiatieven zijn er in dit kader ondersteund gedurende de voorbije schooljaren ?

Welke criteria werden er opgelegd om in aanmerking te komen ?

Op welke wijze is de selectie gebeurd ?

2. Welke aandachtsvelden kregen de voorkeur vanuit de keuze van de scholen ?
3. Wordt er gewerkt aan een bestending van dit project ? Zo ja, op welke wijze wordt dit gestimuleerd ?
4. Hoeveel financiële middelen worden er per schooljaar vrijgemaakt ter ondersteuning van dit project ?
5. Kan de minister per provincie een indeling maken van de scholen die in het kader van dit project werden uitgekozen ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Sannen (vraag nr. 217) en Vanderpoorten (nr. 128).

Antwoord

1. Sinds 1997 coördineert de afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid (Aminal) het project

Groene School. Er werden gedetacheerde leerkrachten aangeworven die secundaire scholen ondersteuning bieden bij de realisatie van het project.

Vanaf september 2002 is men van start gegaan met het project MOS (Milieuzorg op School), dat zowel het lager, secundair als hoger onderwijs als doelgroep heeft. Het Groene-Schoolproject is hierin geïntegreerd. Ook voor dit project bestaat de mogelijkheid om leerkrachten te detacheren.

Het project wordt uitgebouwd in nauwe samenwerking met de verschillende Vlaamse provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Per provincie staat er een team van drie begeleiders in voor de concrete invoering en begeleiding van het project in basis-, secundaire en hogescholen. Er is tevens één begeleider voor de Nederlandstalige scholen in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest (BHG).

Een stuurgroep, met vertegenwoordigers van het departement Onderwijs, de verschillende onderwijsnetten, provincies, de VGC en Aminal, zorgt voor de kwalitatieve advisering en sturing van het project. Vier coördinatoren staan op Vlaams niveau in voor de educatieve, inhoudelijke en organisatorische coördinatie.

Voor de verschillende thema's/aandachtsvelden werkt de MOS-coördinatie nauw samen met de respectieve experts. Zo loopt het thema "afvalpreventie" in samenwerking met de OVAM. Deze samenwerking resulteert in de uitbouw van een gezamenlijk actieplan naar de scholen. Ook voor de andere thema's zullen deze samenwerkingsverbanden worden opgestart en/of verder uitgebouwd.

Binnen het vakoverschrijdend thema "milieu-educatie" van de eerste graad van het secundair onderwijs zijn er eindtermen ontwikkeld die handelen rond het subthema "afval". Op dit vlak heeft de school een inspanningsverplichting, die door de onderwijsinspectie tijdens een schooldoorlichting moet worden gecontroleerd. De vakgebonden en vakoverschrijdende eindtermen zijn richtinggevend voor de ontwikkeling van materialen voor het MOS-project.

Bij hun instap in het MOS-project stoten de schoolteams soms op onvoorziene moeilijkheden, op knelpunten. Daarom werden recentelijk in opdracht van de cel NME&I van Aminal (*Natuur- en Milieueducatie & Informatie* –

red.) twee extra instrumenten uitgewerkt voor het MOS-project, namelijk de "Vlarempel-brochure", die directies van scholen wegwijs maakt in de milieuregelgeving en het vergunningenbeleid en de "Schoolkoopwijzer", een interactieve webstek met informatie omtrent milieuvriendelijke aankopen (www.schoolkoopwijzer.be). Een derde, rond vergroening van de schoolomgeving, is in opmaak.

In principe kan elke school (vestigingsplaats) instappen in het MOS-project. De eerste stap is het onderschrijven van een milieubeleidsverklaring waarin ze haar engagement uitdrukt om te werken aan milieuzorg op school.

2. Het aandachtsveld "afval" staat bovenaan de voorkeurslijst van zowel de basis- als secundaire scholen.

De andere aandachtsvelden (verkeer, water, groenvoorziening & natuur op school, energie, kantine & keuken) komen daarna ongeveer in gelijke mate aan bod.

3. Door de aanwezigheid van de vakoverschrijdende eindtermen milieueducatie blijft milieuzorg een permanent aandachtspunt voor de scholen. Bovendien is de intense samenwerking tussen de departementen "Leefmilieu en Infrastructuur" en "Onderwijs" en de provincies een factor die de bestending van dit project kan waarborgen.

MOS beschikt over "Mosterd", een semestriële nieuwsbrief, en een interactieve webstek www.milieuzorgopschool.be

MOS raadt de scholen aan om hun project stelselmatig uit te bouwen aan de hand van een stappenplan. Scholen die systematisch, stapsgewijs en planmatig te werk gaan, hebben meer kans dat de milieuzorgwerking op hun school ingebed geraakt in de schoolcultuur. Op die manier wordt milieuzorg een blijvend aandachtspunt op de school.

Om milieuzorg op school te continueren, werd ook het logo ingevoerd. Het logo is een drieliuk, een kwaliteitslabel dat aangeeft dat de school in een educatief proces stapt, systematisch acties organiseert en volgehouden inspanningen levert om alle schoolleden voor milieuzorg te sensibiliseren. Hierbij staat preventie voorop.

Basisscholen worden beoordeeld op basis van drie criteria, nl. : betrokkenheid van de leerlin-

gen, een breed draagvlak en integratie in de schoolcultuur. Secundaire scholen en hogescholen worden beoordeeld op basis van vijf criteria, nl. planning, participatie, communicatie, continuïteit en structurele inpassing en milieu- en educatieve winst.

Scholen die de drie logo's behaald hebben, kunnen binnenkort ook streven naar de "groene vlag" van het internationale programma "Eco-schools". Daarvoor moet de school voldoen aan de volgende criteria van duurzaamheid.

- Duurzaam op pedagogisch niveau: er is leerwinst op NME-vlak en via actieve leerprocessen versterken leerkrachten en leerlingen hun betrokkenheid en rol.
  - Duurzaam op het niveau van het beleid: milieuzorg is een essentieel element op alle beleids- en beheerniveaus van de school. De school helpt mee aan de constructie van een "leernetwerk" waarbij scholen met families, plaatselijke gemeenschappen en werkplaatsen samenwerken en heeft een "uitstraling" op verschillende niveaus (in de nabije omgeving, in Vlaanderen of via internationale (FEE-)contacten, waarbij FEE staat voor Foundation for Environmental Education.)
  - Duurzaam globaal denken: de school heeft aandacht voor de sociale, economische en ecologische aspecten van duurzaamheid, niet alleen hier en nu, maar wereldwijd en in de toekomst.
4. Het departement Onderwijs stelt geen financiële middelen ter beschikking voor dit project, aangezien dit tot de kerntaken van het departement Leefmilieu en van de provincies behoort. Het departement Onderwijs laat echter wel toe dat, ondanks een tekort van leerkrachten, nog leraars worden gedetacheerd ten behoeve van het MOS-project.

Vanuit het departement Leefmilieu wordt voor het project voorzien in de loonkosten van vier gewestelijke coördinatoren, de loonkosten van twee begeleiders per provincie (de derde begeleider wordt door de provincie zelf vergoed), en de loonkosten van de begeleider voor het BHG. Dit voor de periode van september 2002 tot september 2005.

Verder beschikt het project over volgende werkmiddelen (per kalenderjaar) :

2002 : 15.711 euro
2003 : 114.000 euro
2004 : 115.100 euro
2005 : 89.000 euro

Deze middelen worden gebruikt voor de aanmaak van het projectmateriaal (handleiding, themabundels, leidraden, ...), infopakketten, nieuwsbrieven, promotiemateriaal (affiches, folders, stand...), dagelijkse werking ...

5. Scholen worden niet geselecteerd om deel te nemen aan het project, maar tekenen op vrijwillige basis in.

Uit de cijfers van mei 2003 blijkt dat 792 basisscholen de milieubeleidsverklaring ondertekenden. De verdeling per provincie is als volgt :

Antwerpen	133
Brussels Hoofdstedelijk gewest	22
Limburg	146
Oost-Vlaanderen	140
Vlaams-Brabant	117
West-Vlaanderen	244

De milieubeleidsverklaring werd reeds door 597 secundaire en hogescholen ondertekend (ongeveer 43 % van de scholen). De verdeling per provincie is als volgt :

Antwerpen	135
Brussels Hoofdstedelijk gewest	17
Limburg	106
Oost-Vlaanderen	119
Vlaams-Brabant	85
West-Vlaanderen	117

In totaal behaalden 197 scholen het logo "Groene School" :

Logo 1 : 109
Logo 2 : 47
Logo 3 : 41

Vraag nr. 219
van 27 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Kouterwijk St.-Amands – Waterverontreiniging

Als ik het goed heb, werd tot op heden alleen onderzoek verricht naar de bodemverontreiniging in de Kouterwijk in Sint-Amands, maar bestaat er op dit ogenblik nog geen zekerheid met betrekking tot

de aard en de ernst van eventuele waterverontreiniging.

Kan de minister dit bevestigen ?

Zijn er eventueel al concrete plannen en data om die aangelegenheid te onderzoeken ?

Antwoord

Bij de opmaak van het bodemsaneringsproject voor de Kouterwijk te Sint-Amands, werden in aanvang zowel de bodem- als de grondwaterverontreiniging beschouwd (cfr. voorafgaand beschrijvend bodemonderzoek). Hierbij werden reeds contacten gelegd met onderzoeksinstituten.

Evenwel bleek al vlug dat, door de aard van de bodem en de grondwaterverontreiniging, dit een zeer complex geheel vormt.

Aangezien de opsplitsing van de sanering van bodem en grondwater geen nadelige gevolgen heeft op de totale sanering, werd beslist om de opmaak van het bodemsaneringsproject voor de sanering van het grondwater tijdelijk uit te stellen, om te voorkomen dat de aanvang van de bodemsaneringswerken zou vertraagd worden.

Het bodemsaneringsproject voor het grondwater zal heraanbevat worden in de loop van 2004.

Indien specifieke werken voor de grondwatersanering mogelijk zijn, wordt beoogd deze uit te voeren vanop de openbare terreinen in de woonwijk, zodat de hinder naar de bewoners tot een minimum wordt beperkt.

**Vraag nr. 220
van 4 juli 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Molenbeek Puurs – Waterbeheersing

Op 16 januari antwoordde toenmalig minister Stevaert op mijn vraag om uitleg aan toenmalig minister Dua aangaande het overstromingsgevaar van de Molenbeek in de gemeente Puurs onder meer dat in de toekomst de voorstellen tot oplossing zoals die uit de modelleringsstudies komen, verder op het terrein zouden worden geïmplementeerd. Er was sprake van een overleg met de provincie Vlaams-Brabant (Handelingen C 102 van 16 januari 2003, blz. 58 -60).

Thans verneem ik uit persberichten dat de gemeente Londerzeel beslist heeft om een aantal werken aan te vatten waarbij binnendijken zouden worden aangelegd en/of verstevigd. Het is mij niet bekend of dit enige impact heeft op de situatie stroomafwaarts de Molenbeek, meer bepaald in Puurs. Het gemeentebestuur van Puurs was overigens niet op de hoogte van de ingrepen waartoe in Londerzeel werd beslist.

Dit wijst erop dat de coördinatie terzake ofwel gebrekkig is, ofwel niet-bestaande.

Is de Vlaamse overheid nog op enigerlei wijze betrokken bij deze aangelegenheid ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Sannen (vraag nr. 220) en Bossuyt (vraag nr. 363).

Antwoord

Begin 2003 werd – in het kader van overkoepelend overleg met onder meer de provinciegouverneur, de afdeling Water, de provincies en de betrokken gemeenten – nader ingegaan op de mogelijke oplossingen voor de optredende overstromingen in de vallei van de Grote Molenbeek. Op deze vergadering werd onder meer beslist om versneld over te gaan tot het opstellen van een computermodel voor de bovenstroomse gebieden. In opdracht van de afdeling Water is het studiebureau Talboom momenteel met deze studie bezig.

Na deze eerste vergadering werden de noodzakelijke ingrepen in het bovenstroomse gedeelte van het bekken opnieuw besproken op 12 maart 2003, in een vergadering die door mijn kabinetsmedewerkers werd belegd en voorgezeten en waarop de provincie Vlaams-Brabant, de afdeling Land, de afdeling Water, de VLM en de gemeenten Londerzeel, Merchtem en Meise aanwezig waren.

Op deze vergadering werd een aantal praktische afspraken gemaakt rond de concrete realisatie van het wachtbekken in Londerzeel. De gemeente Londerzeel vond het opportuun om lokaal reeds een aantal maatregelen te nemen, die – eveneens lokaal – voor een verbetering van de bestaande toestand kunnen zorgen. Op de vergadering van 12 maart werd door de gemeente Londerzeel een voorstel ter tafel gelegd waarbij zij gewag maakten van het aanbrengen van dijkjes langs een aantal straten die de vallei kruisen (Robroekstraat, fietspad Schommelweg, ...), zodat de stroomopwaarts

van de dijkjes gelegen terreinen met een minimum aan ingrepen konden benut worden als buffer.

Dit oplossingsvoorstel werd meer in detail toege-licht aan mijn administratie (afdeling Water) en aan de provincie Vlaams-Brabant op 23 juni 2003. Voor de Grote Molenbeek zijn in eerste instantie werken gepland aan de Robroekstraat waarbij een bufferdijk wordt aangelegd over een lengte van ongeveer 700 meter, en eveneens aan de Schommelweg waar het bestaande fietspad hoger zal worden heraangelegd. Daarnaast is er, wat de Kleine Molenbeek betreft, de aanleg van een aantal dijkjes gepland stroomopwaarts van de Malderse Steenweg, teneinde het water ook hier langer op te houden.

De verschillende projecten beogen het water lokaal in Londerzeel op te houden. De ingrepen zijn kleinschalig en zullen veeleer positieve effecten hebben, aangezien door water langer op te houden de stroomafwaartse gebieden en meer bepaald Puurs langer van wateroverlast zullen gevrijwaard kunnen worden.

Concluderend kan ik dus zeggen dat de Vlaamse overheid inderdaad bij dit dossier betrokken is. Het initiatief berust evenwel bij de gemeente Londerzeel.

Vraag nr. 221
van 4 juli 2003
van de heer FRANCIS VERMEIREN

Afvalinzameling – Senioren

Diverse intercommunales staan in voor de preventie, selectieve inzameling en verwerking van afvalstoffen. Via hun communicatiekanalen (eigen kranten, publicaties of advertenties) trachten zij de bevolking bewust te maken van de noodzaak bij te dragen tot het beperken van de hoeveelheid afval die ofwel wordt opgehaald, ofwel naar de containerparken kan worden gebracht.

Het feit dat voor afval dat in een containerpark wordt afgeleverd voortaan een financiële bijdrage moet worden betaald, heeft blijkbaar de toeloop afgeremd. Kennelijk worden andere wegen aangewend om zich te ontdoen van het afval (GFT, puin, enz.) waarvoor moet worden betaald.

Het containerpark speelt ongetwijfeld een nuttige rol bij het verzamelen van afval dat in aanmerking komt om aan huis opgehaald te worden. Voor bejaarden is het evenwel geen gemakkelijke klus om

andere vormen van huisvuil naar het containerpark te brengen, zoals groenafval of bouwafval. Voor deze categorie van verbruikers houdt de door de intercommunales uitgewerkte regeling weinig rekening met hun mogelijkheden, zeker voor het afval waarmee zij enkel in een containerpark terecht kunnen.

Wordt er een regeling in het vooruitzicht gesteld speciaal gericht op de senioren die ervoor zorgt dat zij zich op een vlottere manier van hun afval kunnen ontdoen ?

Antwoord

Het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 zet de krijtlijnen van het Vlaams afvalbeleid uit voor de volgende jaren. Dit Uitvoeringsplan voorziet in minimum-inzamelregimes voor de verschillende selectief in te zamelen huishoudelijke afvalfracties. Deze inzamelregimes zijn zo bepaald dat alle inwoners in het Vlaamse gewest kunnen een minimale service inzake afvalinzameling kunnen genieten. Voor een groot aantal fracties, zoals huisvuil, grofvuil, verpakkingsafval, GFT-afval en groenafval, wordt hierbij reeds in regelmatige huis-aan-huisophalingen voorzien.

Andere afvalfracties (bouw- en sloopafval, houtafval, fijn tuinafval, ...) kunnen steeds op het containerpark worden afgeleverd. Hier kunnen de gemeenten voor specifieke doelgroepen (senioren, mindervaliden, mindergegoeden) eveneens inspanningen leveren, zowel op financieel gebied door het toekennen van sociale correcties, als op logistiek gebied door het organiseren van extra inzamelrondes of het stimuleren van vrijwilligerswerk voor deze doelgroepen. De lokale besturen kunnen bijvoorbeeld ter aanvulling van de minimum-inzamelverplichtingen voor bouw- en sloopafval werken met zakken van 1 m³ die door de gemeente of intercommunale worden aangeboden, al dan niet tegen betaling. Een privé-bedrijf, de gemeente of de intercommunale kunnen zorgen voor de inzameling.

Vanuit ons beleid naar gemeenten worden dergelijke initiatieven aangemoedigd en gecommuniceerd (cfr. Actie 41 en 101 van het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007).

Verder voorziet het Uitvoeringsplan in specifieke acties ter optimalisatie van de preventie en selectieve inzameling van afval in hoogbouw wijken en sociale wijken, waar toch heel wat ouderen leven. Zo wordt onder meer het wijkcomposterende gesti-

muleerd via subsidiëring, waar deze inwoners dan terecht kunnen met hun organisch afval. Ook kunnen specifieke voorzieningen worden getroffen om het gesorteerde afval in te zamelen. In dit verband worden ondergrondse inzamelcontainers via het subsidiebesluit gesubsidieerd.

Het blijft evenwel steeds behoren tot de gemeentelijke beleidsvrijheid om in bijkomende inzamelingen te voorzien voor bejaarden, en ook om te bepalen welke tarieven hiervoor gehanteerd worden.

Vraag nr. 222
van 10 juli 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

N16 Puurs-Bornem – Chromzuurongeval (2)

In haar antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 158 van 4 april 2003 over het chromzuurongeval op de N16 Puurs/Bornem deelde toenmalig minister Dua mee dat de opdracht tot een uitgebreid bodemonderzoek aan een erkend bodemsaneringsdeskundige gegund werd (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 15 van 30 mei 2003, blz. 2434).

De minister voegde eraan toe dat volgens de planning de monsternamen op 24 april zou kunnen beginnen.

Kan de minister meedelen of er op dit ogenblik al resultaten bekend zijn?

Antwoord

Naar aanleiding van het schadegeval met chromzuur langs de N16 te Puurs-Bornem moet een beschrijvend bodemonderzoek worden uitgevoerd onder leiding van een erkend bodemsaneringsdeskundige.

Het bodemsaneringsdecreet geeft aan dat, voorafgaandelijk aan het opstellen van een beschrijvend bodemonderzoek, een voorstel van beschrijvend bodemonderzoek aan de OVAM dient voorgelegd te worden. Op 05.05.2003 heeft de OVAM het voorstel beschrijvend bodemonderzoek, opgesteld door een erkend bodemsaneringsdeskundige, ontvangen. Op 21.05.2003 werd dit voorstel van beschrijvend bodemonderzoek door de OVAM conform verklaard met het bodemsaneringsdecreet.

De bodemsaneringsdeskundige is overgegaan tot veldwerkzaamheden. Grondstalen werden reeds genomen langs het tracé, met een dichtheid van

één staal per vijftig meter. De resultaten van deze staalnames worden eerstdaags verwacht bij de OVAM. Op basis van deze resultaten is de afperking van de verontreiniging reeds aangevat. Het eindverslag van het beschrijvend bodemonderzoek wordt afgerond tegen begin september 2003. Dit eindverslag zal tevens een risico-analyse bevatten.

Vraag nr. 224
van 10 juli 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Bossen – Gezondheidstoestand

Uit een onderzoek van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer van mei 2000 is gebleken dat op dat ogenblik nog slechts 44,2 % van het bossenbestand gezond was. Eén op vijf bomen is ernstig ziek.

De achteruitgang van de gezondheidstoestand van de bossen is reeds sinds de jaren tachtig aan de gang. Vlaanderen scoorde binnen Europees verband niet goed.

1. Welke initiatieven zijn er sindsdien genomen teneinde daadwerkelijk de problematiek van de zieke en ongezonde bomen aan te pakken? Wat zijn de verwezenlijkingen sinds 2000 tot op heden?

Laat de minister deze problematiek op permanente wijze opvolgen?

Zo ja, wat zijn de resultaten?

2. De oorzaken van dit probleem zijn niet enkel binnen Vlaanderen gesitueerd.

Bestaat er overleg binnen Europees verband om dit probleem aan te pakken? Zo ja, op welke wijze gebeurt dit?

3. Zijn er sinds de voorstelling van bovenvermeld onderzoek nieuwe onderzoeken gebeurd? Zo ja, door wie en wat zijn de resultaten?

Antwoord

1. De gezondheidstoestand van de Vlaamse bossen wordt permanent gevolgd door het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer van de Vlaamse Gemeenschap, dat sinds 1987 jaarlijks een inventaris van de bosvitaliteitstoestand opmaakt. Deze inventarisatie past in EU-verordening 3528/86 betreffende de bescherming van de bos-

sen tegen luchtverontreiniging en de Conventie inzake Grensoverschrijdende Luchtverontreiniging van de Verenigde Naties.

De opnames voor de Vlaamse bosgezondheidsinventaris gebeuren in een systematisch netwerk van 4 x 4 km met 72 proefvlakken. In elk proefvlak wordt de bosgezondheidstoestand jaarlijks geëvalueerd door speciaal daartoe opgeleide teams van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (IBW) en de afdelingen Bos en Groen en Natuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De beoordeling van de bosgezondheidstoestand gebeurt volgens de internationale richtlijnen van bovenvermelde programma's.

In 2002 bedroeg het aandeel beschadigde bomen 21,7 %, dit is een lichte verbetering ten opzichte van de situatie in 2001 (22,1 % beschadigd). Bij de loofboomsoorten was de toestand licht verbeterd in vergelijking met het voorgaande jaar, bij de naaldboomsoorten werd in dezelfde periode een lichte achteruitgang vastgesteld. Figuur 1 als bijlage geeft een overzicht van de evolutie van de bosgezondheidstoestand sinds 1987.

Het IBW voert in 12 bosgebieden tevens onderzoek uit naar de oorzaken van wijzigingen in de bosgezondheidstoestand. In 6 proefvlakken van dit meetnet (meetnet voor de intensieve monitoring van bosesystemen) wordt de luchtverontreiniging doorlopend gemeten. Stikstof- en zwavelverbindingen behoren tot de belangrijkste pollutanten. In 2002 bedroeg de gemiddelde stikstofdepositie in de onderzochte bossen 25 kg N/ha jaar, de gemiddelde zwaveldepositie bedroeg 22,3 kg S/ha jaar. In 2000 bedroeg de gemiddelde stikstof- en zwaveldepositie in deze bossen respectievelijk 26,5 en 23,1 kg/ha jaar. Dit onderzoek vindt in hetzelfde internationale kader plaats als de jaarlijkse bosgezondheidsinventaris.

Naast ongunstige weersomstandigheden, ziekten en aantastingen is luchtverontreiniging een van de oorzaken die wijzigingen in de bosgezondheidstoestand kunnen veroorzaken. Reductie van de uitstoot van pollutanten is noodzakelijk om de druk op onze bossen te verminderen.

De doelstellingen voor verzurende emissies worden bepaald door internationale afspraken. De doelstelling op middellange termijn is afgeleid uit de EU-richtlijn Nationale Emissiemaxi-

ma (NEM). Hierin worden per lidstaat nationale emissieplafonds voor SO₂, NO_x en NH₃ vastgelegd, te bereiken in 2010. In Vlaanderen is in 2001 al 36 % van de noodzakelijke 60 % reductie gerealiseerd. Deze reductie is vooral te wijten aan het lager zwavelgehalte in de diverse brandstoffen voor transport, industriële processen en energieopwekking.

Door de maatregelen in het ammoniakreductieplan en MAP 2bis dalen de ammoniakemissies sinds 2000. De stikstofemissie door de landbouw daalde met 8 % door een vermindering van het aantal varkens en rundvee, de lagere stikstofinhoud van het voeder en een toename van mestexport en -verwerking.

2. Het bosvitaliteitsonderzoek wordt uitgevoerd in EU-verband. Deze EU-actie moet worden gesitueerd in een ruimer Europees verband. Door de Europese Economische Commissie werd onder VN-vlag in 1985 een internationaal samenwerkingsverband opgericht in uitvoering van de Conventie over Grensoverschrijdende Luchtverontreiniging. Dit programma is het International Co-operative Programme on the Assessment and Monitoring of Air Pollution Effects on Forests (ICP Forests). Vertegenwoordigers van de administratie en het IBW zijn vertegenwoordigd in de overlegorganen van deze programma's.

België heeft in het kader van deze Conventie verschillende protocols ondertekend voor de reductie van de uitstoot van verzurende en vermestende stoffen. Het betreft o.a.:

- Protocol on Further Reduction of Sulphur Emissions ;
- Geneva Protocol concerning the Control of Emissions of Volatile Organic Compounds or their Transboundary Fluxes ;
- Protocol concerning the Control of Nitrogen Oxides or their Transboundary Fluxes ;
- Protocol on the Reduction of Sulphur Emissions or their Transboundary Fluxes.

3. Nieuwe onderzoeken:

- lopende programma's inzake bosvitaliteit aan het IBW zijn langetermijnprogramma's die ook in de volgende jaren voortgezet zullen worden. Resultaten worden gepubliceerd

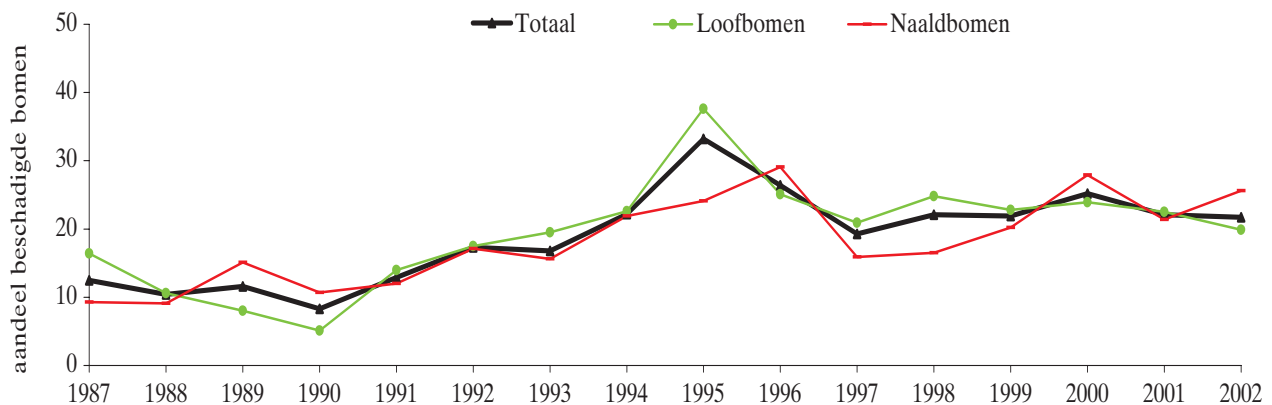
in allerhande tijdschriften, rapporten en jaarverslagen van het IBW.

- Andere onderzoeken die in verband kunnen gebracht worden met deze problematiek zijn o.a. het ammoniakmeetnet van de Vlaamse Milieumaatschappij.
- Op 1 augustus start een vier jaar durend onderzoeksproject met als titel "Potentie van bosomvorming als effectgeoriënteerde maatregel tegen bodemverzuring en eutrofiëring van bossen op zandgrond". Het project wordt uitgevoerd door de Universiteit Gent en de opdracht werd gegund volgens de geldende wetgeving op de overheidsopdrachten volgens de procedure van onderhandelen met voorafgaande bekendmaking van de opdracht.

Deze opdracht moet aangeven welke mogelijkheden bosomvorming biedt om de verzurings- en eutrofiëringsdruk op bossen en bosranden te verminderen en op welke manier een dergelijke omvorming in de bosbouw praktisch kan worden geïmplementeerd. De klemtoon van het onderzoek komt daarbij te

liggen op de stikstofcyclus en de verzuringsketen, en hoe deze verschillen tussen soorten en tussen verschillende locaties in het bos. Het onderzoek moet ook beleidsondersteunend zijn en duidelijk maken wat de plaats van bos is binnen de problematiek van verzuring en vermisting, wat de relatie is tot andere sectoren (input polluenten vanuit landbouw en verkeer of industrie, uitspoeling van nitraat onder bos versus drinkwaterwinning en natuurbehoud, captatie van polluenten en bescherming oligotrofe natuur, ...), welke afwegingen moeten worden gemaakt bij bosbescherming en bosuitbreiding. Daartoe moeten een aantal fundamentele wetenschappelijke vraagstukken worden opgelost inzake captatie en consumptie of immobilisatie van polluenten, opbouw van reserves in strooisellaag en bosbodem, onevenwichten in nutriënten en uitspoeling van stikstof en nutriënten, ...

Deze opdracht moet aangeven hoe het bosbeheer de extra lasten vanuit het milieu het best kan verwerken. Maar uiteraard is een brongerichte aanpak de best mogelijke aanpak.

Figuur 1: Evolutie bosgezondheidstoestand in Vlaanderen in 1987 - 2002.

Vraag nr. 225
van 10 juli 2003
van de heer JOS DE MEYER

Afbouw veestapel – Stand van zaken

In het kader van het terugdringen van de mestoverschotten in Vlaanderen wordt een driesporenbeleid gevoerd. Een eerste spoor is een oordeelkundige bemesting en het gebruik van fosfaatarme diervoeding. Een tweede spoor is de mestverwerking en -export. Het derde spoor is het verminderen van de nutriëntenproductie door het stimuleren van de vrijwillige afbouw van de veestapel.

Tot 15 juli 2003 kunnen veehouders een aanvraag indienen in het kader van de derde inschrijvingsperiode voor de vrijwillige afbouw van de veestapel. Dit jaar is de regeling niet beperkt tot de varkenshouderij, maar uitgebreid naar andere sectoren in de veehouderij.

1. Hoeveel aanvragen werden er ingediend voor de inschrijvingsperiode 2003 ? Hoeveel aanvragen voor de afbouw van varkens ? Hoeveel voor de afbouw van rundvee ? Hoeveel voor de afbouw van pluimvee ?
2. Hoeveel bedraagt de vermindering van nutriëntenproductie (stikstof en fosfaat) per diersoort door deze aangevraagde afbouw ? Welk bedrag aan uittredingsvergoeding staat hier tegenover per dieren categorie ?
3. Kan de minister een overzicht geven van de grootte van deze bedrijven ? Soort bedrijf (gemengd of gespecialiseerd bedrijf) ? Volledige afbouw of één diersoort ? Leeftijd van de bedrijfsleiders ? Spreiding per provincie ?
4. Kan een vergelijking worden gegeven met de afbouw van de eerste en tweede inschrijvingsperiode ?
5. Wanneer zullen de dossiers behandeld en afgewerkt zijn ? Wanneer mogen de bedrijven de goedkeuring van hun dossier verwachten ?
6. Hoe evalueert de minister de stopzettingcampagne ? Blijft het bij deze drie campagnes of wenst hij vooralsnog een nieuw voorstel aan de regering voor te leggen ?

Antwoord

1. Voor de inschrijfperiode 2003 werden in totaal 1.174 aanvragen ingediend. Voor de afbouw van de varkensstapel werden er 348 aanvragen ingediend. Voor de afbouw van de rundveestapel werden er 739 aanvragen ingediend. Voor de afbouw van de pluimveestapel werden er 87 aanvragen ingediend.
2. Op basis van het aantal dieren vermeld op de aanvraagformulieren en rekening houdende met de forfaitaire uitscheidingshoeveelheden uitgedrukt in kg difosforpentoxyde en stikstof per dier en per jaar (zie bijgevoegd berekeningsblad, bijlage 1) bedraagt de berekende vermindering van de nutriëntenproductie :
  - voor rundvee : 631.137,9 kg P₂O₅
1.926.096,5 kg stikstof
  - voor varkens : 1.199.390,5 kg P₂O₅
2.304.756 kg stikstof
  - voor pluimvee : 386.639,04 kg P₂O₅
651.522,25 kg stikstof

Op basis van het aantal dieren vermeld op de aanvraagformulieren en rekening houdende met de vergoeding per dier bedraagt de berekende uittredingsvergoeding (zie berekeningsblad bijlage 2) :

- voor rundvee : 25.477.702,40 euro
- varkens : 24.080.518,50 euro
- pluimvee : 3.998.368,11 euro

3. Bij het uitschrijven van de regelgeving werd beslist dat de aanvraagformulieren zo eenvoudig mogelijk dienden opgesteld te worden en enkel gegevens te vragen die noodzakelijk zijn voor de afhandeling van de aanvragen. Zo kan op basis van de gegevens die de aanvrager vermeld heeft op zijn aanvraagformulier, enkel een antwoord gegeven worden op navolgende onderdelen van de vraag.

Leeftijd van de bedrijfsleiders. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal aanvragen per leeftijd.

Verdeling van het aantal aanvragen per leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	Aanvragen		
	rundvee	varkens	pluimvee
<30j	11	23	2
30-40j	52	46	14
41-50j	76	79	23
51-60j	183	109	21
61-70j	260	78	20
71-80j	143	13	7
>80j	14	-	-
Totaal	739	348	87

Provincieverdeling van het aantal aanvragen. Onderstaande tabel geeft een verdeling van het aantal aanvragen per provincie voor de verschillende diersoorten.

Provincie	Aanvragen		
	rundvee	varkens	pluimvee
Antwerpen	101	48	27
Limburg	61	51	21
Oost-Vlaanderen	196	102	10
Vlaams-Brabant	265	12	8
West-Vlaanderen	265	135	27
Totaal	739	348	87

4. In de eerste en tweede inschrijfperiode hadden 1.154 (881 + 273) varkenshouders een stopzettingaanvraag ingediend, deze aanvragen slaan op volgend aantal varkens :

- zeugen en beren : $20.767 + 12.063 = 33.984$
- mestvarkens : $294.669 + 89.640 = 384.390$

Van de ingediende aanvragen werden er 1.099 gunstig beslist, 16 aanvragers hebben hun aanvraag ingetrokken en voor 39 aanvragen werd ongunstig beslist wegens :

- geen geldige milieuvergunning ;
- geen nutriëntenhalte voor varkens ;
- geen mestbankaangifte of geen varkens meer aanwezig de vier maanden die de aanvraag voorafgaan.

Van de 1.099 gunstig besliste aanvragen gingen er in totaal 952 (528 + 219 + 205) varkenshouders in op de stopzettingsvergoeding (stopten met de varkensproductie), 147 varkenshouders (vooral grote bedrijven) gingen uiteindelijk niet in op de stopzettingsvergoeding en zetten hun bedrijf gewoon verder.

Vermindering mestproductie – 952 varkenshouders (waarvan er nog 4 moeten meedelen dat ze gestopt zijn) gingen akkoord, deze zijn goed voor 26.313 zeugen en beren en 260.301 mestvarkens. Naar nutriëntenproductie betekent dit een vermindering van :

- stikstof : $26.313 \times 24 \text{ kg} + 260.301 \times 13 \text{ kg} = 4.015.913 \text{ kg}$
- P_2O_5 : $26.313 \times 14,5 \text{ kg} + 260.301 \times 6,5 \text{ kg} = 2.073.495 \text{ kg}$

Stopzettingsvergoeding – De totale stopzettingsvergoeding die toegekend is, bedraagt :

- zeugen : $26.313 \times 389,70 \text{ euro} = 10.254.176 \text{ euro}$
  - mestvarkens : $260.301 \times 117,50 \text{ euro} = 30.585.367 \text{ euro}$
- totaal : 40.839.543 euro

5. De regelgeving bepaalt dat de aanvragers binnen een termijn van 60 kalenderdagen na het indienen van hun aanvraag ervan in kennis worden gesteld dat hun aanvraag al dan niet volledig is en binnen een termijn van 90 kalenderdagen te rekenen vanaf de datum dat de aanvrager in kennis is gesteld dat zijn aanvraag volledig is, een kennisgeving ontvangen van de genomen beslissing (goedkeuring of weigering van de betaling van een stopzettingsvergoeding). De administratie Land- en Tuinbouw, die belast is met de uitvoering van deze maatregel, zal trachten de termijnen te respecteren.

Tijdens de maanden juli en augustus zullen de aanvragers in kennis worden gesteld dat hun aanvraag al dan niet volledig is en vanaf september zal gestart worden met de definitieve goedkeuring van de aanvragen, zodat tegen eind november begin december alle aanvragen zullen worden behandeld.

6. Momenteel kan nog geen definitieve evaluatie van de stopzettingcampagne gemaakt worden. Dit zal pas kunnen gebeuren als de ingediende

aanvragen ook definitief zijn goedgekeurd. Dan zal bekend zijn hoeveel aanvragers ook effectief zijn uitgestapt en welk budget hiermee overeenstemt.

Afgaande op het overzicht van de ingediende aanvragen, de respons uit de verschillende sectoren en voorzover er financiële middelen beschikbaar zijn, ben ik er voorstander van om de warme sanering in de veehouderij voort te zetten.

Bijlage 1 – Berekening nutriënten (29-7-03)

Rundvee

	Aantal	P ₂ O ₅		Stikstof	
		Kg/dier/jaar	Totaal kg	Kg/dier/jaar	Totaal kg
Vervangvee jonger dan 1 jaar	5.406	10	54.060	33	178.398
Vervangvee van 1 tot 2 jaar	3.791	17	64.447	56	212.296
Melkvee/zoogkoeien	8.942	30	268.260	97	867.374
Runderen jonger dan 1 jaar	2.822	8,7	24.551,4	23	64.906
Runderen van 1 tot 2 jaar	2.811	22	61.842	61	171.471
Andere runderen	3.317	29,5	97.851,5	77	255.409
Mestkalveren	16.785	3,6	60.426	10,5	176.242,5
Subtotaal Rundvee			631.437,9		1.926.096,5

Varkens

Zeugen/beren	18.805	14,5	272.672,5	24	451.320
Andere varkens	142.572	6,5	926.718	13	1.853.436
Subtotaal varkens			1.199.390,5		2.304.756

Pluimvee

Legkippen	375.588	0,49	184.038,12	0,69	259.155,72
Opfokpoeljen van legkippen	225.015	0,18	40.502,7	0,31	69.754,65
Slachtkuikens	373.938	0,29	108.442,02	0,62	231.841,56
Slachtkuikenouderdieren	71.620	0,71	50.850,2	1,2	85.944
Opfokpoeljen van slachtkuiken Ouderdieren	11.224	0,25	2.806	0,43	4.826,32
Subtotaal pluimvee			386.639,04		651.522,25
Totaal			2.217.467,44		4.882.374,75

Bijlage 2 – Afbouw veestapel 3de inschrijfperiode (van 16/5/2003 t/m 15/7/2003)

Overzicht veestapelafbouw 22/7/2003 / Berekening van de stopzettingvergoedingen

I. Rundvee

Aantal ingediende aanvragen : 739

Overzicht van het aantal dieren waarop deze aanvragen betrekking hebben

Diersoort rundvee	Aantal dieren	Vergoeding/dier in euro	Totaal stopzettingsvergoeding in euro
Jongvee < 1 jaar	8.228	320,40	2.636.251,20
Jongvee 1-2 jaar	6.602	640,80	4.230.561,60
Melk- en zoogkoeien	8.942	1.318,00	11.785.556,00
Andere runderen	3.317	640,80	2.125.533,60
Mestkalveren	16.785	280,00	4.699.800,00
Totaal			25.477.702,40

II. Varkens

Aantal ingediende aanvragen : 348

Overzicht van het aantal dieren waarop deze aanvragen betrekking hebben

Diersoort rundvee	Aantal dieren	Vergoeding/dier in euro	Totaal stopzettingsvergoeding in euro
Zeugen en beren	18.805	389,70	7.328.308,50
Andere varkens	142.572	117,50	16.752.210,00
Totaal			24.080.518,50

III. Pluimvee

Aantal ingediende aanvragen : 87

Overzicht van het aantal dieren waarop deze aanvragen betrekking hebben

Diersoort rundvee	Aantal dieren	Vergoeding/dier in euro	Totaal stopzettingsvergoeding in euro
Leghennen	375.588	3,54	1.329.581,52
Opfokpoeljen leghennen	225.015	4,05	911.310,75
Slachtkuikens	373.938	2,28	852.578,64
Ouderdieren	71.620	12	859.440,00
Opfokpoeljen slachtkuikens	11.224	4,05	45.457,20
Totaal			3.998.368,11

Voorlopig berekend budget voor de afhandeling van de aanvragen 25.477.702,40 + 24.080.518,50 + 3.988.368,11 = 53.556.589,01 euro.

Beschikbaar budget voor 2003

Saldo van 2002 : 350 miljoen

Extra miljard 2002

Voorzien miljard 2003

Totaal budget : 2,5 miljard BEF of 58,2 miljoen euro.

**Vraag nr. 226
van 10 juli 2003
van de heer FELIX STRACKX**

Meetshovenbos Aarschot – Plannen

Er zijn plannen om het Meetshovenbos in Aarschot om te vormen tot een recreatiebos met ruimte voor natuurontwikkeling. Met dit oogmerk zou de Vlaamse overheid reeds 55 hectare van de ruim 80 hectare van dit bos hebben aangekocht.

In samenwerking met de afdeling Bos en Groen en de stad Aarschot wil de overheid van deze groene long op de grens van Aarschot en Begijnendijk "een leuke plek voor recreanten" maken.

1. Hoeveel eigenaars hebben de resterende 25 hectare van het Meetshovenbos in handen ?

Werden zij gecontacteerd om hun medewerking te verlenen aan dit project ? Wat was de respons hierop ?

Vormen de 80 hectare die de Vlaamse overheid heeft aangekocht een aaneengesloten geheel of liggen deze percelen verspreid ?

Is het de bedoeling van de Vlaamse overheid op termijn het hele bos in bezit te krijgen ?

2. Hoe zal concreet het recreatieve karakter met het aspect natuurontwikkeling worden verzoend ?
3. Is het de bedoeling dat het bos wordt afgesloten voor alle vormen van gemotoriseerd verkeer ?

Wordt er ergens aan de rand van het bos in parkeergelegenheid voorzien ?

Antwoord

1. Rond het Meetshovenbos werd door de afdeling Bos en Groen een aankoopperimeter afgebakend van ruim 125 ha groot. Het is de bedoeling om, met het oog op de creatie van een stadsbos voor de regio Aarschot, binnen deze perimeter circa 120 ha te verwerven via aankopen in der minne. Er wordt dus niet onteigend. Dit komt neer op de aankoop van 85 ha bos en 35 ha grond voor bebossing.

Een eerste stap in de realisatie van deze doelstellingen was de aankoop van de NV Ter Heyde, met als oppervlakte ca. 50 ha (37 ha bos en 13 ha grond voor bebossing). Dit domein is vandaag eigendom van het Vlaams Gewest en vormt de basis voor de verdere uitbouw van het stadsbos voor de regio Aarschot.

Momenteel is de afdeling Bos en Groen bezig met een volgende stap in de realisatie van het stadsbos regio Aarschot. Deze stap bestaat erin dat alle eigenaars binnen het boscomplex ten noorden van de reeds verworven gronden, werden gepolst naar hun eventuele bereidheid tot verkopen van hun eigendom. Dit gebied werd geselecteerd omdat het is gekenmerkt door een zeer grote versnippering, een zeer lage functie-ervulling voor de huidige eigenaars en een enorme beheersachterstand. Door de aankoop van deze percelen kan het stadsbos regio Aarschot gevoelig worden uitgebreid en kan zowel op recreatief als ecologisch vlak een enorme meerwaarde gecreëerd worden t.o.v. de huidige situatie. In totaal werden een 40-tal eigenaars aangeschreven, die samen 77 percelen in eigendom hebben, met een gezamenlijke oppervlakte van 22,25 ha. Tot op heden hebben 15 eigenaars, die samen 7,15 ha bezitten, positief gereageerd op onze oproep.

Volgende stappen m.b.t de uitbouw van het stadsbos Aarschot zullen zich voornamelijk richten op het verwerven van bijkomende gronden voor bebossing. Daarnaast zal in samenwerking met de stad Aarschot uiteraard ook werk gemaakt worden van een optimaliseren van de functie-ervulling van het stadsbos (zie vragen 2 en 3). De plannen voor het gebied werden aan de lokale pers voorgesteld op 11 juni 2003.

2. Meetshovenbos wordt reeds vele jaren druk gebruikt door wandelaars en fietsers. Dit gebeurt echter weinig gecoördineerd. Dit heeft tot gevolg dat de recreatieve mogelijkheden van het

gebied onvoldoende tot uiting komen en dat er heel wat landschappelijke en ecologische schade wordt aangericht.

Door de (relatief) grote aaneengesloten bosoppervlakte en de aanwezigheid van oude dreefbomen met veel holten en spleten, heeft het Meetshovenbos enkele aantrekkelijke ecologische troeven. Een aantal belangrijke ecologische waarden van het gebied komen echter onvoldoende tot hun recht. Het gaat hierbij in hoofdzaak om het ontbreken van verticale en horizontale structuurvariatie door de homogene bosaanplantingen uit het verleden, het intensieve landbouwgebruik, landduinvegetaties die verdwenen door betreding en beplanting met naaldhout en drainage van het vengebied.

Er zijn echter heel wat mogelijkheden om recreatie en ecologie in Meetshovenbos harmonieus te combineren.

Er werd reeds gestart met enkele bewarende maatregelen. Zo worden bepaalde veiligheidsmaatregelen genomen in de oude dreven om het gevaar van vallende bomen en takken te minimaliseren. Door een behoudende aanpak zal tegelijk de belangrijke populatie vleermuizen en hollenbroeders worden beschermd. Er werd ook reeds gestart met een structuurverhogend bosrandbeheer op de grens tussen het aanpalend weiland en het bos.

Er werd voor de lente van 2004 een overleg met de lokale betrokkenen aangekondigd over deze beheersopties.

Op termijn worden o.a. volgende maatregelen overwogen :

- omvorming van een belangrijk deel van het naaldbos naar structuurrijk loofbos. Het ecosysteem wordt hierdoor gevarieerder en stabiel, tegelijkertijd verhoogt ook de aantrekkelijkheid voor de recreant ;
- om spreiding van de verschillende recreatieve activiteiten te bereiken, zal een zoneringsplan worden uitgewerkt waarbij de recreant actief wordt gestimuleerd gebruik te maken van speelzones en wandel- en fietspaden, terwijl een gedeelte van het bos als herstelzone voor fauna en flora zal worden ingericht ;
- na de aanleg van een randparking wordt parkeren in het bos en voornamelijk in de duin-

zone verboden. In combinatie met gerichte kappingen wordt daar herstel van de natuurlijke vegetatie beoogd. Een beperkte oppervlakte van duinzone kan evenwel deel uitmaken van een speelbos of een picknickzone ;

- door herstel van het ven wordt er niet alleen meer ecologische variatie gecreëerd, maar zal ook de wandelaar kunnen genieten van interessante uitzichten en een meer avontuurlijk wandel/knuppelpad ;
- er zal een maai- of begrazingsbeheer worden ingesteld op de weides, met als doel vershraling van de bodem, stimulering van de ermee verbonden kruiden en grassen, en het ontstaan van een geleidelijke overgang tussen weide en bos. Tijdens de zomermaanden kunnen enkele van die open plekken gebruikt worden door jeugdverenigingen voor natuurvriendelijke activiteiten ;
- door bosuitbreiding kan de recreatieve druk op het bos beter worden gestuurd, met als gevolg dat de kwaliteit van het recreatieaanbod verhoogt en dat de natuurwaarde toeneemt ;
- omdat het huidige bos te klein is voor een intern mountainbikeparcours, zal in overleg met het stadsbestuur gezocht worden naar mogelijkheden voor een veilig en avontuurlijk mountainbikepad dat voor een deel door het Meetshovenbos loopt en aansluit op wandel- en fietsroutes in de omgeving.

3. In samenspraak met de stad Aarschot, wordt gewerkt aan een plan om op termijn het volledige bos voor gemotoriseerd verkeer af te sluiten. Na realisatie van de tijdelijke parking zal de procedure worden gestart voor afsluiting van de Kleine Mechelbaan. In afwachting van de aankoop van aangrenzende bossen en te bebossen gronden, zal voorlopig het meest oostelijke deel van de Oude Mechelbaan nog worden open gehouden voor plaatselijk verkeer.

De andere paden en wegen door het bos werden reeds afgesloten voor gemotoriseerd verkeer.

De stad Aarschot heeft zich geëngageerd om samen met de afdeling Bos en Groen te zoeken naar mogelijkheden voor de aankoop van een geschikt perceel voor de aanleg van een randparking. Deze zal dermate ingericht worden met een picknickweide en passende beplanting dat

een echte parking in de bossfeer ontstaat. De percelen die in de zuidoostelijke hoek aan het Meetshovenbos grenzen, komen daarvoor het meest in aanmerking.

Op korte termijn zal een vergunning worden aangevraagd voor de aanleg van een beperkte en tijdelijke parking op een braakliggend perceel dat deel uitmaakt van het bos en gelegen is langs de Ter Heidelaan in de meest zuidelijke punt van het bos. Er was reeds overleg met de afdeling Wegen Vlaams-Brabant om de verkeerstechnische aspecten van beide locaties te bespreken.

**Vraag nr. 230
van 17 juli 2003
van de heer KOEN HELSEN**

N117 Brasschaat-Kalmthout – Fietspad

In de commissievergaderingen van 25 maart 2003 en 3 april 2003 kwam de problematiek van de aanleg van een verbindend fietspad langs de N117, die door de gemeenten Brasschaat, Kapellen en Kalmthout loopt, aan bod. Zowel de minister bevoegd voor Openbare Werken en Mobiliteit, als de minister bevoegd voor Leefmilieu zijn duidelijk voorstander van veilige en kwaliteitsvolle fietspaden, bij voorkeur losliggend van drukke gewestwegen (resp. Handelingen Commissievergadering nr. 180 van 25 maart 2003, blz. 4-6 en Handelingen Commissievergadering nr. 194 van 3 april 2003, blz. 3-6).

De drie voormelde gemeenten hebben in het kader van de module 13, de intercommunale Igean aangesteld om de aanleg van dit fietspad tot een goed einde te brengen.

Een deel van dit fietspad loopt evenwel door een Habitatgebied, waarvan de grens getrokken is pal op de gewestweg N117. Het is de bedoeling van de drie gemeenten om een strook van vijf meter te benutten voor de aanleg van dit fietspad: de impact ervan op het natuurgebeuren is bijgevolg minimaal.

Op een vergadering met de afdeling Natuur, de intercommunale Igean en de drie betrokken gemeentebesturen werd door afdeling Natuur de procedure toegelicht die dient te worden gevolgd om de natuurimpact zo minimaal mogelijk te houden. Igean heeft verder afspraken gemaakt met de afdeling Natuur waaruit gebleken is dat een impactstu-

die dient te gebeuren over de hele lengte van het fietspad (grondgebied Brasschaat en deels Kapellen), en dit over een breedte van 50 (vijftig) meter. De groenconsulent van Brasschaat evenals het gewestpersoneel dat ter plaatse toezicht houdt, zijn de mening toegedaan dat de impact van dit fietspad zeer minimaal is en dat de afstand tussen de meest kwetsbare plant, met name de wolfsklauw, en het fietspad voldoende is.

Het is van belang dat voor een bedreigd specimen, met name de fietser, ook beschermende maatregelen worden genomen.

1. Werd aan de ambtenaren van de minister de boodschap bezorgd, zoals beloofd in het antwoord op de parlementaire vraag van collega Caluwé (commissievergadering 3 april 2003) ?
2. Op basis van welke objectieve criteria hanteert de afdeling Natuur de grens van vijftig meter ?
3. Is er bereidheid om te onderzoeken hoe en op welke wijze een afwijking kan worden toegestaan om de omslachtige procedure die toepasbaar wordt gesteld voor de aanleg van fietspaden door natuur- en Habitatgebieden te vermijden voor fietspaden gelegen naast verbindende gewestwegen (die toevallig de grens vormen van dergelijk gebied) ?

Binnen welke tijdspanne kan de minister de resultaten van dit onderzoek kenbaar maken ?

Antwoord

1. De afdeling Natuur ontving op 23 april 2003 het verslag van de commissievergadering van 3 april 2003.
2. Om de invloed van een fietspad op de natuurwaarden te kunnen inschatten, dient er onderscheid gemaakt te worden tussen de aanlegfase en de exploitatiefase.

Tijdens de aanlegfase is de mogelijke invloed het grootst. Er dient immers niet alleen rekening te worden gehouden met de directe biotopiname door de breedte van het fietspad met berm zelf, maar ook met de breedte van de werfstrook voor de aanleg van het fietspad. Deze werfstrook zou zich in dit geval per definitie meer inwaarts het Habitatrichtlijngebied bevinden.

Aangezien de Technische Dienst van Brasschaat geen uitsluitsel kan geven over de wijze waarop het fietspad zou worden aangelegd, dient de afdeling Natuur alle invloeden die zich mogelijk-kerwijze zouden kunnen voordoen in rekening te brengen. Naast de directe biotooppinname door het fietspad en de werfstrook dient ook de invloed van andere factoren onderzocht te worden, die zich verder kan uitstrekken dan de eigenlijke werfzone. Daartoe behoort ook een mogelijke daling van de grondwaterspiegel, indien er bij de aanleg bemaald moet worden (wat niet denkbeeldig is). Een grens van 50 m is in deze zandgronden dan zeker niet ruim genomen.

Tijdens de exploitatiefase is er een mogelijke invloed van het normale gebruik en van het normale onderhoud. Door de loutere aanwezigheid van een fietspad wordt de invloedzone voor zwerfvuil, sluikestorten enzovoort, richting Habitatrictlijngebied vergroot. Tevens wordt de toegankelijkheid van het gebied vergroot, met evenredige consequenties.

Concluderend kan gesteld worden dat een grens van 50 m zeker niet overdreven is.

3. Vooreerst dient te worden gesteld dat de gewestweg hier geen toevallige grens is voor het Habitatrictlijngebied. De grens van het Habitatrictlijngebied komt hier overeen met de grens van het militaire gebied, en is ook wetenschappelijk onderbouwd, aangezien belangrijke vegetatietypes (heischrale graslanden, vennen) tot vrijwel tegen de gewestweg voorkomen.

Momenteel loopt de procedure waarin voorzien is in het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21/10/1997, gewijzigd op 09/07/2002. De passende beoordeling is in opmaak : op basis daarvan kan het plan zo aangepast worden dat de uitvoering ervan geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone met zich meebrengt. Dit kan door het uitvoeren van milderende maatregelen en habitatherstel. Indien het globale project geen significante negatieve gevolgen oplevert, is er in het kader van het natuurdecreet geen verdere procedure bij de Vlaamse regering of de Europese Commissie nodig.

Globaal gezien is de aanleg van fietspaden langs gewestwegen bijzonder waardevol, zoals ook de bescherming van de natuurwaarden in de Europese natuurgebieden een belangrijke doelstelling is. Vaak is het mogelijk om fietspaden aan

te leggen zonder significante schade toe te brengen aan de waardevolle natuur. Indien beide belangrijke doelstellingen – veilige fietsverbinding en beheerszeldzame natuurwaarden – toch in conflict komen, is een degelijke afweging wenselijk. De vooropgestelde procedure geeft hiertoe de nodige garanties.

In de kruispuntencommissie kan afgesproken worden tussen de administratie Wegen en Verkeer en de afdeling Natuur, opdat de afwegingen in het kader van de Habitat- of Vogelrichtlijn geen bijkomende vertraging van de projecten tot gevolg heeft. Indien van in een vroeg stadium in de planning rekening wordt gehouden met het beschermingsstatuut van deze gebieden, is dit zeker haalbaar.

Vraag nr. 232
van 7 augustus 2003
van de heer CARL DECALUWE

Milieuconvenants – Kortrijk-Roeselare-Tielt

Gemeenten zijn vrijwel steeds betrokken partij bij de voorbereiding en uitwerking van gebiedsgerichte milieu-initiatieven. Onder meer door de convenants en door de stimulansen voor lokale overheden om tot milieubeleidsplanning te komen, zijn de gemeenten bovendien belangrijke partners geworden in het milieubeleid. Het milieuconvenant is een vrijwillige overeenkomst tussen het Vlaams Gewest en een gemeente en heeft als doel de deskundige aanpak van de gemeentelijke milieutaken te stimuleren.

Het instrumentarium vormt het fundament van de samenwerkingsovereenkomst en bestaat uit drie niveaus. Als een gemeente een cluster van een bepaald niveau ondertekent en uitvoert, wordt ook het instrumentarium van hetzelfde niveau ondertekend en uitgevoerd. Niveau 1 bestaat uit de uitbouw van de werking van de gemeentelijke en provinciale diensten. Verder maken ook planning, participatie (bv. adviesraad) en databank deel uit van dit basisniveau. In niveau 2 wordt werk gemaakt van een milieubarometer. Niveau 3 bevat de duurzaamheidsdoelstellingen.

1. Kan de minister een stand van zaken geven betreffende de milieuconvenants van de gemeenten van het arrondissement Kortrijk-Roeselare-Tielt ? Voor welk niveau hebben deze gemeenten momenteel telkens ingetekend?
2. In welke mate is het voor deze gemeenten haalbaar om voor niveau 3 in te tekenen ?

3. Hoe goed scoort het arrondissement Kortrijk-Roeselare-Tielt tegenover de andere West-Vlaamse arrondissementen naar samenwerking en engagementen inzake milieubeleid ?
4. Zijn er in het arrondissement Kortrijk-Roeselare-Tielt gemeenten die niets ondernemen inzake het milieuconvenant? Zo ja, welke en wat zijn de consequenties ?

Antwoord

1. Voor het arrondissement Kortrijk-Roeselare-Tielt ziet de intekening er als volgt uit :
  - Kortrijk: 12/12, waarvan 11 op niveau 1 en 1 op niveau 2 ;
  - Roeselare: 5/8 gemeenten hebben ingetekend op niveau 1 ;
  - Tielt: 5/9 gemeenten hebben ingetekend op niveau 1.

Conclusie

Voor het arrondissement Kortrijk-Roeselare-Tielt hebben momenteel 22/29 de samenwerkingsovereenkomst ondertekend, waarvan 21 op niveau 1 en 1 op niveau 2. Zie bijlage voor een gedetailleerd overzicht.

2. Elke gemeente kan jaarlijks haar ambitieniveau bijstellen.

Voor elk niveau gelden een aantal intekenregels. Zo moet men een basis van niveau 1 en 2 halen vooraleer kan overgegaan worden naar niveau 3. (Concreet moeten het instrumentarium en 5/7 clusters op niveau 1 en 2 gehaald worden.) Op niveau 3 wordt een projectvoorstel door de gemeente ingediend waarbij de verschillende onderdelen aan bod komen. Dit projectvoorstel vormt de basis voor verdere besprekingen tussen de gemeente en het Vlaams Gewest.

Momenteel heeft voor het arrondissement Kortrijk-Roeselare-Tielt geen enkele gemeente de stap naar niveau 3 gezet. Kortrijk tekende wel al in op niveau 2. Voor Kortrijk zal dan ook de stap naar een niveau 3 minder groot zijn dan voor de gemeenten die op niveau 1 intekenden.

3. 49 van de 64 West-Vlaamse gemeenten ondertekenden de samenwerkingsovereenkomst "Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling,"

waarvan 47 op niveau 1 en 2 op niveau 2 (stand van zaken 2003).

Per arrondissement ziet de intekening er als volgt uit :

- Kortrijk: 12/12, waarvan 11 op niveau 1 en 1 op niveau 2 ;
- Roeselare: 5/8 gemeenten hebben ingetekend op niveau 1 ;
- Tielt: 5/9 gemeenten hebben ingetekend op niveau 1 ;
- Brugge: 8/10 gemeenten hebben ingetekend op niveau 1 ;
- Oostende: 5/7 gemeenten hebben ingetekend op niveau 1 ;
- Veurne: 4/5 gemeenten hebben ingetekend, waarvan 3 op niveau 1 en 1 op niveau 2 : (nl. De Panne) ;
- Diksmuide: 5/5 gemeenten hebben ingetekend op niveau 1 ;
- Ieper: 5/8 gemeenten hebben ingetekend op niveau 1.

Conclusie

De arrondissementen Kortrijk, Ieper en Veurne scoren het best op het vlak van intekeningen. Hier situeren zich ook de 2 niveau 2-gemeenten, namelijk Kortrijk en De Panne. Met De Panne zijn momenteel voorbesprekingen aan de gang voor een (eventueel) niveau 3-project in 2004. Globaal genomen, scoort het arrondissement Kortrijk-Roeselare-Tielt ongeveer als de andere arrondissementen.

Zie bijlage voor een gedetailleerd overzicht.

4. 7 gemeenten van het arrondissement Kortrijk-Roeselare-Tielt hebben de samenwerkingsovereenkomst nog niet ondertekend.

De samenwerkingsovereenkomst wordt afgesloten op vrijwillige basis. Er zijn met andere woorden geen sancties verbonden aan het niet ondertekenen van de overeenkomst. Gemeenten die de overeenkomst niet ondertekenen, ontvangen uiteraard geen ook subsidies die verbonden zijn aan deze samenwerkingsovereenkomst.

Samenwerkingsovereenkomst lokale overheden
overzicht intekeningen 2003

Gemeente	Gloobaal
ANZEGEM	1
ARDOOIE	
ALVERIGEM	
AVELGEM	1
BEERNEM	1
BLANKENBERGE	1
BREDENE	
BRUGGE	1
DAMME	1
DE HAAN	1
DENTERGEM	
DE PANNE	1
DEERLIJK	1
DIKSMUIDE	1
GISTEL	1
HARELBEKE	1
HEUVELLAND	
HOOGLEDE	
HOUTHULST	1
ICHTEGEM	1
IEPER **	1
INGELMUNSTER	1
IZEGEM	1
JABBEKE	1
KNOKKE-HEIST	
KOEKELARE	1
KOKSIJDE	1
KORTEMARK	1
KORTRIJK	1
KUURNE	1
LANGEMARK-POELKAPELLE	1
LEDEGEM	

Gemeente	Gloobaal
LENDELEDE	1
LICHTERVELDE	1
LO-RENINGE	1
MENEN	1
MESEN	
MEULEBEKE	
MIDDELKERKE	1
MOORSLEDE	
NIEUWPOORT	1
OOSTENDE **	1
OOSTKAMP	1
OOSTROZEBEKE	1
OUDENBURG	
PITTEM	1
POPERINGE	1
ROESELARE	1
RUISELEDE	
SPIERE-HELKIJN	1
STADEN	1
TIELT	1
TORHOUT	1
VEURNE	1
VLETEREN	1
WAREGEM	1
WERVIK	1
WEVELGEM	1
WIELSBEKE	1
WINGENE	1
ZEDELGEM	1
ZONNEBEKE	
ZUIENKERKE	
ZWEVEGEM	1

AANTAL GEMEENTEN *	
Niet ondertekend	15
Niveau 1	47
Niveau 2	2
Totaal	49

* Aantal gemeenten die op dit niveau in wens te tekenen. Dit kan tegen eind 2003 nog wijzigen op basis van het resultaat van de evaluatie. Tijdens de evaluatie wordt aan de hand van het milieujaarprogramma onderzocht of de gemeente aan de voorwaarden voldoet.

** Onder voorbehoud.

Stand van zaken 15 aug 2003 (website www.samenwerkingsovereenkomst.be)

CELKLEURING
1. Gemeente
Geel: arrondissement Kortrijk
Lichtgeel: arrondissement Oostende
Lichtblauw: arrondissement Diksmuide
Blauw: arrondissement Roeselare
Paars : arrondissement Tiel
Lichtoranje: arrondissement Brugge
Groen: arrondissement Veurne
Roze: arrondissement Ieper
2. Intekenniveau's
Donkergrijs: niet ondertekend

Intekeningen op de samenwerkingsovereenkomst - 24 juli '03

Vraag nr. 235
van 7 augustus 2003
van de heer JOHAN MALCORPS

Spaanplaatbedrijven – Emissies

Volgens het Milieuhandlingsrapport 2001 van de afdeling Milieu-inspectie werden in de loop van 2001 controlemetingen uitgevoerd bij verbrandingsinstallaties van spaanplaatbedrijven.

In deze verbrandingsinstallaties wordt doorgaans houtstof, schuurstof, houtafval en zware stookolie verbrand. "Door de bestaande verwarring over het statuut van de brandstoffen (grondstoffen, secundaire grondstoffen of afvalstoffen) en de onduidelijke normering, is er heel wat discussie over de emissiegrenswaarden waaraan deze verbrandingsinstallaties of drogers moeten voldoen", zo stelt men in het rapport. Anderzijds toonde de meetcampagne aan dat bij vrijwel alle installaties overschrijdingen voorkomen van één of meerdere emissiegrenswaarden. De ernst van de overschrijdingen hangt af van de grenswaarden die men hanteert.

Verder lezen we in het rapport dat "bij de productie van spaanplaten bij alle bedrijven gebruik wordt gemaakt van behandeld houtafval. Maar de resten van de spaanplaten worden volgens Vlarem 2 gecatalogeerd als onbehandeld houtafval. Op die manier kunnen, naargelang het geval en de capaciteit, zowel de voorwaarden voor verbranding van behandeld houtafval, verbranding van onbehandeld houtafval, houtdrogers en stookinstallaties op vaste brandstoffen (onbehandeld hout, als grondstof of secundaire grondstof) in aanmerking worden genomen". Milieu-inspectie zou in de loop van 2002 een grondige scanning van de sector doorvoeren om haar bevindingen te kunnen terugkoppelen naar de beleidsmakers.

1. Kan de minister medelen wat meer in detail de resultaten van de emissiemetingen waren in 2001 en in 2002 ?
2. Volgens het Milieu-inspectieplan 2002 zou vooral gelet worden op de uitstoot van stof, koolwaterstoffen, stikstofoxiden (NO_x), koolstofmonoxide (CO) en dioxinen.

Zijn er ook gegevens beschikbaar over de uitstoot van arseen (As), chroom (Cr) of koper (Cu) ?

3. Wat is volgens de minister de oorzaak van de overschrijdingen ? Hoe denkt men deze situatie te verhelpen ?
4. Werd de bestaande onduidelijkheid waarvan sprake in het handlingsrapport, opgeheven door de omzetting van de Europese richtlijn (2000/76/EG) betreffende het verbranden van afvalstoffen in Vlarem ?
5. Welke emissiegrenswaarden zullen nu concreet gehanteerd worden voor de verbrandingsinstallaties van de spaanplaatbedrijven ?

Antwoord

1. In 2001 liet de afdeling Milieu-inspectie emissiemetingen uitvoeren bij telkens één installatie van de vijf grote West-Vlaamse spaanplaatbedrijven. In 2002 en 2003 liet de afdeling Milieu-inspectie een beperkt aantal aanvullende emissiemetingen uitvoeren in eigen opdracht. Daarnaast werd de klemtoon vooral gelegd op de opvolging van de saneringsmaatregelen bij deze bedrijven en op de uitvoering van emissiemetingen door de exploitanten zelf, in het kader van hun verplichtingen inzake zelfcontrole.

Het oorspronkelijk door de afdeling Milieu-inspectie voor 2002 geplande project bij de spaanplaatbedrijven werd bijgesteld. De aandacht ging hierbij volledig naar de uitstoot van formaldehyde bij zowel de verbrandingsinstallaties, de drogers, als de persen van deze bedrijven. In deze context zijn in het voorjaar van 2003 bij alle bedrijven formaldehyde-emissiemetingen uitgevoerd in opdracht van de afdeling Milieu-inspectie ; deze opdracht zal worden afgerond tegen eind 2003.

Een overzicht van de resultaten van de emissiemetingen in 2001, 2002 en 2003 in opdracht van de afdeling Milieu-inspectie op de verbrandings- en drooginstallaties van de spaanplaatbedrijven wordt als **bijlage** in een tabel gegeven.

Zoals aangegeven bij de tabel zijn alle concentraties uitgedrukt bij een gehalte van 11 vol% zuurstof, zijnde het Vlarem II-referentiezuurstofgehalte bij afvalverbranding. Afhankelijk van de aard van de installatie en de brandstoffen zijn de geldende Vlarem II emissiegrenswaarden soms bij een ander zuurstofgehalte uitgedrukt (bv. 17 vol% zuurstof voor de emissiegrenswaarde voor stof bij direct gestookte drooginstallaties).

2. De beschikbare meetgegevens voor As, Cr en Cu bij de metingen in opdracht van de afdeling Milieu-inspectie in 2001, 2002 en 2003 zijn opgenomen in de bijgevoegde tabel.

Er werden hierbij geen opvallend verhoogde meetwaarden vastgesteld.

3. Voor het drogen van het verspaanderde hout dat dient voor de aanmaak van de spaanplaten, beschikken de spaanplaatbedrijven over drooginstallaties die ofwel op directe, ofwel op indirecte wijze worden verwarmd. Als brandstof in de bijbehorende verbrandingsinstallaties gebruikt men hoofdzakelijk het schuurstof afkomstig van het vlakschuren van de platen, aangevuld met plaatresten of ander houtafval. In sommige gevallen wordt bijgestookt met fossiele brandstoffen (zware stookolie).

Bij de indirect gestookte drooginstallaties zorgen de rookgassen van de verbrandingsinstallatie voor de opwarming van de thermische olie, waarmee de drogers worden verwarmd. Deze rookgassen komen dus niet in contact met de te drogen spanen en worden rechtstreeks via een schouw geloosd in de atmosfeer. Bij de direct gestookte drooginstallaties gaan de rookgassen van de verbrandingsinstallatie via een mengkamer, met bijvoeging van extra lucht, naar de droogtrommel waarin de spanen zich bevinden. Er is hier dus wel rechtstreeks contact tussen rookgassen en te drogen materiaal, waardoor de temperatuur van het hout hoger zal oplopen, en dit veroorzaakt een verhoogde vrijstelling van verontreinigende stoffen uit de spanen. Hierdoor hebben de afgassen van een directe droger een andere samenstelling dan de rookgassen van de klassieke verbrandingsinstallaties.

Zoals reeds geciteerd door de vraagsteller uit het Milieuhandlingsrapport 2001 van de afdeling Milieu-inspectie, hangt de ernst van de overschrijdingen sterk af van de emissiegrenswaarden die men voor deze installaties hanteert. In het bijzonder zijn twee aspecten van belang. Enerzijds speelt voor alle verbrandingsinstallaties de classificatie van de brandstoffen/afvalstoffen een rol, met name als onbehandeld dan wel als niet-gevaarlijk behandeld houtafval. Anderzijds is specifiek voor de direct gestookte spaandrooginstallaties de classificatie als "afvalverbrandingsinstallatie" (Vlarem II, afdeling 5.2.3) of als "houdrooginstallatie" (Vlarem II, hoofdstuk 5.19) bepalend.

Bij de klassieke houtafvalverbrandingsinstallaties (geen directe droging) spelen de aard van het verbrande houtafval, de werking van de ontstoffsingsapparatuur en vooral de kwaliteit van de verbranding de grootste rol in de uitstoot van verontreinigende stoffen. Een betere selectie van het te verbranden materiaal en aanpassingen aan de verbrandingskamer en/of sturing van de installatie leveren meestal een aanzienlijke emissiebeperking op. Het verminderen van de hoeveelheid verbrand schuurstof (met stikstofhoudende bindmiddelen zoals ammoniumnitraat) kan nodig zijn om de emissie van stikstofoxiden te beheersen.

Bij de direct gestookte drooginstallaties zijn de belangrijkste probleememissies stof, stikstofoxiden, koolwaterstoffen en soms dioxinen. Ook hier is de optimalisatie van de verbranding een eerste vereiste, om de vorming van CO en dioxinen te beperken. Aangezien heel wat verbrandingsinstallaties bij de spaanplaatbedrijven van een ouder type zijn, is een volledige vervanging van de verbrandingskamer soms de enige uitweg. De stofemissie kan verder worden beperkt via betere nageschakelde technieken, zoals natte elektrofilters of wassers. Dit zal ook verder de uitstoot van zware metalen en dioxinen verminderen en kan zelfs een gunstig effect hebben op de VOS-emissie. Vanaf 1 januari 2005 geldt voor de directe drogers in elk geval een verstrenge emissiegrenswaarde van 50 mg/Nm³ stof (bij 17 vol% zuurstof). (*VOS : vluchtige organische stoffen ; mg/Nm³ : milligram/normaal kubieke meter – red.*)

De hoge NO_x-emissie houdt ook hier verband met het gebruik van ammoniumnitraat bij de spaanplaatproductie. De hoge VOS-uitstoot heeft vooral te maken met het vrijkomen van terpenen en formaldehyde uit het gedroogde houtmateriaal. Dit leidt soms ook tot geuroverlast in de omgeving.

Bij de indirect gestookte drooginstallaties blijken de emissie van stof en VOS (in het bijzonder formaldehyde) soms problematisch te zijn. De stofemissie kan worden beperkt door aanpassingen aan de bestaande ontstoffsingsapparatuur (cyclonen). Emissiebeperking van VOS is opnieuw moeilijker, aangezien deze verbindingen in belangrijke mate rechtstreeks uit het natuurlijke hout vrijkomen.

Bij de meeste bedrijven lopen momenteel saneringsprogramma's, waarbij in een gehele of gedeeltelijke vervanging van de bestaande ver-

brandingsinstallaties en drooginstallaties is voorzien. Bij Spano NV werd ondertussen een nieuwe verbrandingsinstallatie en een nieuwe drooginstallatie in gebruik genomen, ter vervanging van drie oude installaties. De nieuwe installaties zijn beter geconcentreerd om een goede verbranding mogelijk te maken. Als nageschakelde techniek is er gekozen voor een natte elektrofilter (WESP), die moet zorgen voor een belangrijke emissiebeperking van stof, dioxinen en in mindere mate van VOS. Het injecteren van ureum of ammoniak in de verbrandingskamer voor de emissiebeperking van NO_x (SNCR: selectieve niet-katalytische reductie) is een optie, maar werd tot nu toe nog niet in de praktijk gebracht. De modulerende werking van de directe drogers naar gelang van de warmtebehoefte maakt dat de omstandigheden voor toepassing van SNCR niet optimaal zijn.

De uitvoering van dit project heeft wel duidelijk gemaakt dat dergelijke saneringen niet realiseerbaar zijn binnen een kort tijdsbestek en de effectiviteit van de sanering moet nog worden aangetoond aan de hand van nieuwe emissiemetingen. Het valt dus af te wachten in welke mate de huidige saneringen de bestaande problematiek zullen oplossen.

De afdeling Milieu-inspectie blijft de lopende saneringsprogramma's in elk geval van zeer nabij opvolgen.

4. De Europese richtlijn 2000/76/EG omvat enkel de verbranding van houtafval, dat is verontreinigd met zware metalen of gehalogeneerde organische verbindingen ten gevolge van een behandeling. In de andere gevallen wordt het houtafval op Europees niveau geclassificeerd als biomassa, of biomassa-afval en zodoende valt de verbranding ervan niet onder de bepalingen van deze richtlijn.

In het door de Vlaamse regering op 18 december 2002 principieel goedgekeurde besluit tot wijziging van titels I en II van Vlarem, waarmee onder meer de omzetting van de Europese richtlijn 2000/76/EG wordt beoogd, werden evenwel nieuwe voorwaarden opgenomen voor alle houtafvalverbrandingsinstallaties. Door de invoering van samenstellingscriteria wordt hierin meer duidelijkheid geschapen over het onderscheid tussen de verschillende categorieën houtafval. Terwijl de indeling aan de hand van de huidige definities in Vlarem II hoofdzakelijk is gebaseerd op een visuele beoordeling, zullen in de toekomst de resultaten van chemische

analyses kunnen worden gebruikt. Gezien het gebrek aan samenstellingsgegevens en de nood aan optimalisatie van sommige bepalingsmethoden, werd ervoor geopteerd om de samenstellingscriteria voorlopig als richtwaarden in te schrijven. De afdeling Milieu-inspectie laat ondertussen al stalen van te verbranden houtafval analyseren op de aanwezigheid van verontreinigende stoffen.

De bestaande onduidelijkheid in verband met de te hanteren emissiegrenswaarden voor de direct gestookte drooginstallaties, die verwarmd worden door de verbranding van houtafval, zal met het nieuwe besluit echter niet geheel worden opgeheven. Hiervoor zal een aanvullende aanpassing van Vlarem II nodig zijn, waarbij wordt uitgeklaard of en hoe de emissies van het verbrandings- en droogproces afzonderlijk moeten worden geëvalueerd. Indien in deze installaties evenwel verontreinigd houtafval zou worden verbrand, zoals bedoeld in de Europese richtlijn 2000/76/EG inzake afvalverbranding, gelden integraal de voorwaarden uit deze richtlijn. De richtlijn maakt immers – in tegenstelling tot de richtlijn 2001/80/EG inzake de grote stookinstallaties – geen uitzondering voor afvalverbrandingsinstallaties waarbij de rookgasen voor directe droging worden aangewend.

Ik wil er tot slot op wijzen dat het voornoemde besluit nog niet definitief is goedgekeurd door de Vlaamse regering.

5. Indien in de milieuvergunning geen emissiegrenswaarden als bijzondere voorwaarde zijn opgenomen, gelden de algemene en sectorale emissiegrenswaarden van Vlarem II.

Deze emissiegrenswaarden zijn afhankelijk van de aard van de installatie. Voor de klassieke verbrandingsinstallaties (geen directe droging) hangen ze af van de aard van de brandstof (onbehandeld houtafval, behandeld houtafval, stookolie) en van de capaciteit. De corresponderende emissiegrenswaarden uit Vlarem II kunnen hier ofwel rechtstreeks, ofwel via een mengregel worden toegepast.

Voor de direct gestookte spaandrogers, gekoppeld aan een houtafvalverbrandingsinstallatie, hanteert de afdeling Milieu-inspectie, in afwachting van een mogelijke verduidelijking of aanpassing van de wetgeving, de emissiegrenswaarden uit afdeling 5.2.3, gecombineerd met die uit hoofdstuk 5.19. Dit betekent dat bij verbranding van houtafval de corresponderende emissie-

grenswaarden uit afdeling 5.2.3 van Vlarem II gelden (afhankelijk van de aard van het houtafval en de capaciteit), met uitzondering van de parameters waarvoor in artikel 5.19.1.4 van Vlarem II specifieke emissiegrenswaarden zijn opgenomen voor drooginstallaties (met name stof en CO). Voor de parameters waarvoor noch bij afvalverbranding, noch bij droging emissiegrenswaarden zijn vermeld, wordt teruggegrepen naar de algemene emissiegrenswaarden.

Enig voorbehoud wordt gemaakt voor de TOC-emissiegrenswaarde (*totaal organische koolstof – red.*), die is vermeld bij afvalver-

branding, aangezien deze grenswaarde eigenlijk slaat op de onverbrande koolwaterstoffen, als een middel om de kwaliteit van de verbranding te verzekeren. Bij het droogproces worden echter ook heel wat andere organische stoffen (gemeten als TOC) geëmitteerd, die vrijkomen uit het gedroogde hout zelf, waardoor toetsing aan de voornoemde grenswaarde betwistbaar is.

In elk geval blijft de noodzaak groot om duidelijke en aangepaste emissiegrenswaarden uit te werken voor deze drooginstallaties. De vele bestaande studies kunnen hierbij als basismateriaal dienen.

Resultaten van emissiemetingen in opdracht van de afdeling Milieu-inspectie bij de spaanplaatbedrijven 2001-2003 (*)

Parameter : (Nm ³ /h)	Debiet (Nm ³ /h)	O ₂ (%)	Stof	CO	NOx	SO ₂	HCl	HF	TOC	As	Cr	CU	Som zware metalen	PSDD/F (ng TEQ/Nm ³)
Agglo NV Genk : voordroger spaanplaten														
4/06/02	80700	18	67	57	490	<29	<1,3	<0,18	250	0,029	0,071	0,067	5,75	0,021
5/06/02	80500	17,8	67	38	370	108	<0,8	<0,14	200	0,041	0,098	0,082	2,45	0,049
6/06/02	84000	18,1	88	640	460	77	<0,3	<0,15	400	0,046	0,1	0,1	2,91	0,18
Agglo NV / Interlin Waregem : verbrandingsinstallatie														
29/05/01	23850	15,4	140	160	450	230	1,8	<0,1	14,6	0,031	0,056	0,081	2,079	0,031
30/05/03	25500	15,4	80	133	660	151	0,82	<0,13	10,2	0,02	0,034	0,045	0,959	0,13
31/05/01	24350	13,8	55	106	300	179	<0,4	<0,11	10,4	0,0092	0,021	0,025	0,555	0,0077
Unilin NV Wielsbeke verbrandingsinstallatie														
18/04/01	22400	15,5	220	5300	630	117	<1,4	<0,4	133	0,084	0,11	0,16	7,4	1,6
19/04/01	22500	16,4	230	4200	460	34	1,2	<0,4	26	0,08	0,11	0,17	7,6	1,3
20/04/01	21900	15,7	210	3100	550	29	2,9	<0,3	14,9	0,15	0,14	0,19	8,8	0,83
27/02/03	8250	12,4	61	12,4	294	94	<0,6	<0,3	<2	0,0195	0,024	0,045	1,18	<0,0056
28/02/03	8050	13	118	35	451	99	4,8	<0,4	2,4	0,036	0,039	0,084	2,22	<0,0072
05/03/03	11850	14,5	250	1268	515	85	0,58	<0,6	42	0,042	0,075	0,128	3,29	<0,0041
Spano NV Oostrozebeke directe droger														
16/05/01	43500	14,7	146	680	1010	111	<0,8	<0,16	310	<0,06	0,037	0,059	1,79	0,125
17/05/01	44500	15	592	710	1070	178	<0,7	<0,13	126	<0,10	0,14	0,14	5,2	0,09
18/05/01	46700	14,9	487	690	1100	179	<0,7	<0,2	140	0,027	0,19	0,12	5	0,12
Linopan NV Wielsbeke directe drogers (centrale schouw)														
29/05/01	68800	16,8	270	670	340	25	2,4	<0,2	420	<0,09	0,026	0,055	1,65	0,27
31/05/01	74900	16,3	280	650	350	44			320	<0,14	0,023	0,034	0,72	1,2
1/06/01	74800	17,1	181	410	490	<22	3,4	<0,3	158	<0,15	0,036	0,072	1,5	0,071
11/09/02	56509	18,7	207	395	700	39	14,3	0,6	475	<0,07	0,026	0,047	2,2	
Unilin-Bospan Wielsbeke houtafvalverbranding														
10/05/01	15500	11,8	76	<4	1320	450	2,1	<0,15	9,6	0,004	0,014	0,034	1,37	0,0047
11/05/01	14400	12,4	71	<4	1150	600	1,8	<0,06	4,8	0,02				0,0037
14/05/01	12700	11,2	71	7,2	1120	150	7,1	<0,06	<2	0,018	0,02	0,029	1,02	0,05

(*) alle resultaten in mg/Nm³ droge rookgassen, omgerekend naar 11 vol% zuurstof (referentiegehalte voor afvalverbranding), tenzij anders aangegeven voor omrekening van de resultaten naar vol% zuurstof (referentiegehalte voor direct gestookte drooginstallaties) moeten de meetwaarden worden gedeeld door 2,5

(Nm³/h : normaal kubieke meter/uur ; O₂ : zuurstof ; CO : koolstofmonoxide ; NO_x : stikstofoxiden ; SO₂ : zwaveldioxide ; HCl : waterstofchloride ; HF : waterstoffluoride ; TOC : totaal organische koolstof ; As : arseen ; Cr : chroom ; Cu : koper ; PCDD/F : polychloor dibenzodioxines en dibenzofuranen ; ng : nanogram ; TEQ : toxicologisch equivalent – red.)

ADELHEID BYTTEBIER

VLAAMS MINISTER
VAN WELZIJN, GEZONDHEID
EN GELIJKE KANSEN

Vraag nr. 196
van 28 mei 2003
van mevrouw INGRID VAN KESSEL

Zorgsector – Cultuurparticipatie

De Vlaamse overheid besteedt reeds vele jaren terecht ruime aandacht aan het stimuleren van de cultuurparticipatie door een zo ruim mogelijke groep mensen. Helaas vormt de zorgsector daartoe geen specifieke doelgroep. Een regionaal ziekenhuis of een rusthuis zijn evenwel plekken waar veel mensen komen en waar mensen verblijven (vaak langdurig), maar voor wie cultuurparticipatie haast niet mogelijk is.

Er bestaan momenteel al vele organisaties die op het werkveld meehelpen om de cultuurparticipatie in de zorgsector te promoten. Meestal hangen initiatieven af van individuele of lokale inspanningen.

Kunst, cultuur en zorg gaan hand in hand. Vandaar de VIPA-reglementering (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonlijke Aangelegenheden) om een bepaald percentage van het aanbestedingsbedrag bij bouwwerken te besteden aan integratie van een kunstwerk. Het gaat echter niet enkel over materiële kunst, maar ook over de manier waarop mensen leven en kunnen deelnemen aan het cultuurgebeuren. Cultuur bevordert de levenskwaliteit en daarom moet ook in de zorgsector meer aandacht gegeven worden aan het promoten van een zo ruim mogelijke cultuurparticipatie.

Een nauwe samenwerking tussen de bevoegde beleidsdepartementen is mijns inziens noodzakelijk. Als voorbeeld wijs ik naar het protocol van samenwerking dat de ministers van Onderwijs en Cultuur hebben afgesloten om cultuureducatie en -participatie in het onderwijs te bevorderen.

1. Werden reeds stappen ondernomen om cultuurparticipatie te introduceren in de zorgsector ?

Leidde dit tot concrete afspraken of acties ?

Hoe ziet de minister de verdere toekomst ?

2. Uit een studie van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap aangaande "Personen met een handicap in rusthuizen en RVT's" (januari 2003) blijkt dat het ontbreken van een aangepaste dagbesteding voor personen met een handicap die in een rusthuis verblijven, een tekortkoming is in de huidige zorgverlening (RVT : rust- en verzorgingstehuis). Het Europees Jaar van de Personen met een Handicap lijkt me het aangewezen moment om in overleg met de vertegenwoordigers van ouderen en van de gebruikers een actieplan op te stellen.

Welke stappen werden op dat vlak reeds gedaan ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Byttebier (vraag nr. 196) en Van Grembergen (nr. 167).

Gecoördineerd antwoord

1. Het algemeen cultuurbeleid van de Vlaamse overheid is erop gericht om via erkennings- en/of subsidiëringsvoorwaarden verenigingen en instellingen uit te dagen om hun aanbod zo ruim mogelijk uit te dragen. Zo dienen gemeentebesturen bij de opmaak van het cultuurbeleidsplan bijzondere aandacht te besteden aan "de toegankelijkheid en bereikbaarheid van, en de participatie aan, een divers en cultureel aanbod met bijzondere aandacht voor groepen en individuen waarvan de participatie aan cultuur bemoeilijkt wordt" (besluit van de Vlaamse regering van 11 januari 2002 ter uitvoering van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid).

Naast deze algemene bezorgdheid, werden ook specifieke maatregelen genomen om cultuurparticipatie in de zorgsector te stimuleren.

Het decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk voorziet in de subsidiëring van vormingsinstellingen voor personen met een handicap die als doel hebben, via de niet-formele educatie, een sociaal-culturele werking te ontplooiën voor personen met een handicap en hun omgeving, op basis van een sociaal-culturele methodiek. Hiermee wordt een werking verondersteld ten aanzien van de doelgroep zelf, maar ook ten aanzien van de omgeving waaronder, naast de familieleden, ouders en niet-professionele begeleiders, tevens de eventuele begeleiders van deze mensen in de instellingen zelf moeten worden gerekend. De explicitering van deze werksaak en het feit dat het de vormingsinstellingen uitdaagt om zich in maximaal drie federaties te groeperen, willen hun (landelijke) impact vergroten en hun mogelijkheden uitbreiden.

Het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid voorziet in specifieke bepalingen aangaande het onderwerp van deze vraag. In artikel 13 wordt het streekgericht bibliotheekbeleid onder meer ingevuld met de opdracht om de "dienstverlening te organiseren voor langdurig zieken en personen die verblijven in een rustoord, een rust- en verzorgingstehuis, een ziekenhuis". Hiertoe werden met de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie convenants afgesloten.

Bovendien regelen de artikels 17 en 42 van hetzelfde decreet de ondersteuning van bibliotheekvoorzieningen voor bijzondere doelgroepen. Paragraaf 3 bepaalt: "Voor langdurig zieken en personen die verblijven in een rustoord, een rust- en verzorgingstehuis of ziekenhuis, zal de Vlaamse regering een organisatie belasten met het bieden van ondersteuning voor de uitbouw van deze dienstverlening". Hiertoe werd met de VZW Rodekruis ziekenhuisbibliotheken een beheersovereenkomst afgesloten. Het decreet voorziet hiervoor in een jaarlijkse subsidie van 500.000 euro.

In 2001 werd, in het kader van het participatiebeleid van de minister van Cultuur, een nieuwe VZW opgericht, met name de VZW Cultuur voor Bijzondere Doelgroepen (Cubido). Deze VZW heeft tot doel cultuurspreidende initiatieven te ontwikkelen voor bijzondere doelgroepen.

In een eerste fase richtte de VZW Cubido zich tot rusthuizen, RVT's en psychiatrische instellingen in Vlaanderen. Later werden daaraan ook de gevangenissen en asielcentra toegevoegd.

Als dusdanig creëerde de VZW Cubido een aanbod van verschillende artiesten en gezelschappen, die voor elk optreden binnen dit circuit een tegemoetkoming in de uitkoopsom ontvingen. Op dit ogenblik is het dus zo dat de VZW Cubido een werking uitbouwt van diverse culturele manifestaties voor rust- en bejaardentehuizen, psychiatrische instellingen, gevangenissen en asielcentra. Voor deze VZW voorziet de begroting in 2003 in een subsidie van 338.000 euro.

De zorgvoorzieningen worden via de toepasselijke kwaliteitsdecreten aangespoord om de maatschappelijke participatie van hun gebruikers te optimaliseren. De recente beslissingen van de Vlaamse regering omtrent de subsidiëring en de uitbreiding van de animatietaken in de rusthuizen zullen er ongetwijfeld ook toe bijdragen dat een bredere cultuurparticipatie van de rusthuisbewoner gegarandeerd is.

Een verdere stap in de "lijflijke" introductie van cultuurbeleving in de rusthuizen wordt gedaan via de selectie van een aantal experimentele projecten rond reminiscentie, die de residenten ertoe moeten aanzetten hun herinneringen met behulp van de reminiscentiemethode, en aanverwante dramatechnieken op te roepen, uit te spreken en toonbaar te maken en de verantwoordelijken in de voorzieningen hiervoor op te leiden.

- Ik ga eveneens met de Vlaamse volksvertegenwoordiger akkoord dat nog niet elk zorgaanbod in onze voorzieningen is afgestemd op de specifieke noden van bepaalde doelgroepen. De Vlaamse volksvertegenwoordiger citeert de gehandicapten, ik denk bijvoorbeeld aan gebruikers van etnisch-culturele minderheden. Liever dan hiertoe een verplicht actieplan op te leggen, acht ik het raadzamer de sector met deze onvolkomenheden te confronteren en via de introductie van het kwaliteitsdenken naar aangepaste oplossingen te streven.

De voorzieningen in de ouderenzorg hebben terzake een aantal minimale specifieke kwaliteitseisen uitgewerkt. Eén daarvan is "geborgenheid", omschreven als: "De gebruiker mag rekenen op een vlot passend antwoord op zijn

hulpvragen". Twee andere kwaliteitseisen zijn gesitueerd op het vlak van doelmatigheid : enerzijds het organiseren van geregeld overleg met medewerkers en gebruikers omtrent de hulp- en dienstverlening, anderzijds het inzetten van de nodige, aan de doelgroep aangepaste hulpmiddelen. Het kwaliteitsdecreet treedt in werking uiterlijk op 1 januari 2005. De sectorspecifieke minimale kwaliteitseisen maken dan deel uit van de erkenningsnormen.

Vanaf 1 juli 2003 wordt een begin gemaakt met een Vlaamse financiering van de animatiefunctie in de residentiële ouderenvoorzieningen. Een rusthuisanimator dient zich hierbij te ontwikkelen tot een bewaker van de levenskwaliteit die ervoor zorgt dat het aanbod van dienstverlening (waaronder ook de tijdsbesteding) zoveel mogelijk aansluit bij de individuele integrale noden van elke gebruiker.

**Vraag nr. 205
van 13 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN**

Actie "Kom op Appels" – Steun

Ieder jaar wordt er in de scholen bijzondere aandacht besteed aan kanker en kankerpreventie met de actie "Kom op Appels".

Dit jaar werd bijzondere aandacht besteed aan gezonde voeding en werd ook gewezen op zwaarlijvigheid.

1. a) Op welke wijze werd deze actie door de diensten van de minister ondersteund ?
- b) Waren zij betrokken bij de organisatie van deze actie ?
- c) Op welke wijze is de samenwerking verlopen met het departement Onderwijs ?
2. Werden er speciale middelen vrijgemaakt op de begroting van de minister ter ondersteuning van dit positieve initiatief ? Zo ja, hoeveel ?

Antwoord

Het concept van "Kom op Appels" is gestart in 1992. Deze actie vindt steeds plaats in het kleuter- en lager onderwijs in het najaar. "Kom op Appels" bestaat uit een startweek waarin de actie aangekondigd wordt en men zoveel mogelijk appels

tracht te verkopen. Hieraan gekoppeld is er voor de leerkrachten een lessenspakket uitgeschreven. "Kom op Appels" wil gezondheid koppelen aan solidariteit. Met de opbrengst van deze campagne wordt immers een zomerkamp voor kinderen met kanker betaald. "Kom op Appels" is een campagne die gericht is op het creëren van een kader waarin leerkrachten en ouders een gezond beleid kunnen voeren naar de leerlingen en kinderen.

De voorbije jaren is de Vlaamse Liga tegen Kanker deze actie blijven organiseren, met uitzondering van één jaar. "Kom op Appels" zal dit jaar voor de tiende keer plaatsvinden. Het concept wordt door de Vlaamse Liga tegen Kanker voor deze aangelegenheid vernieuwd.

De Vlaamse Liga tegen Kanker is volop bezig met de voorbereiding van het nieuwe concept van "Kom op Appels". Hierin wordt dit jaar de oude "Kom op appels"-campagne versterkt met een preventiecampagne en een grote mediacampagne. Dit nieuwe concept zal de eerste week tijdens de klassieke solidariteitscampagne aangekondigd worden. Vervolgens zal de start gegeven worden voor de wedstrijd tussen de verschillende scholen. De officiële start wordt verwacht midden oktober 2003. In het najaar kan men meer informatie vinden op hun website : www.komoptegenkanker.be.

Toch wil ik even benadrukken dat deze campagne enkel en alleen gezonde voeding en beweging bij kinderen aanmoedigt. De Vlaamse Liga tegen Kanker heeft er expliciet voor gekozen om de problematiek van obesitas of zwaarlijvigheid niet in deze campagne aan te kaarten. De campagne "Kom op Appels" is gericht naar een bredere doelgroep. De problematiek van zwaarlijvigheid dient op individueel vlak benaderd te worden.

1. a) Als minister bevoegd voor Gezondheid heb ik een convenant afgesloten met de Vlaamse Liga tegen Kanker. Het convenant is te beschouwen als een duurzaam samenwerkingsverband tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Liga tegen Kanker. In het convenant wordt van hen verwacht dat zij communiceren met bijzondere doelgroepen over kankerpreventie, en dit in het bijzonder in het kader van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen.

Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger weet, werden in Vlaanderen in 1997 door het Vlaams Parlement vijf Vlaamse gezondheidsdoelstellingen goedgekeurd. Eén daarvan betreft de daling van de consumptie van

vetrijke voeding ten voordele van vetarme en vezelrijke voeding.

Deze convenant loopt nog tot 31 december 2003 en valt helemaal binnen mijn bevoegdheid.

- b) De administratie Gezondheidszorg werd op de hoogte gehouden van de actie.
  - c) Het departement Onderwijs is in de maand mei aangesproken. De Vlaamse Liga tegen Kanker kan rekenen op didactische ondersteuning via de inspectie. Deze besprekingen zullen in de zomervakantie voortgezet worden. Het departement heeft alvast zijn morele goedkeuring gegeven.
2. Het samenwerkingsverband tussen de Vlaamse Gemeenschap, in mijn bevoegdheid, en de Vlaamse Liga tegen Kanker wordt versterkt middels een subsidiëring.

Per jaar werd een indicatief totaal subsidiebedrag vooropgesteld van 260.000 euro. Voor "Kom op Appels" wordt jaarlijks ongeveer 61.000 euro van het subsidiebedrag van de Vlaamse Gemeenschap vrijgemaakt.

De rest van de betaling van deze campagne gebeurt door sponsoring van privé-bedrijven en de Belgische federatie van tuinbouwveilingen.

Vraag nr. 206
van 13 juni 2003
van de heer JOHAN MALCORPS

Extreme temperaturen – Gezondheidseffecten

Het risico om te sterven door extreme temperaturen (hyperthermie - hitte, of hypothermie - onderkoeling) is in de Verenigde Staten voor ouderen van de leeftijdsgroep 65-75 jaar dubbel zo groot als voor mensen van middelbare leeftijd (leeftijdsgroep 45-55 jaar). Boven de 85 wordt het risico zes keer zo hoog... Dat blijkt uit onderzoek in de VS naar aanleiding van het programma aldaar rond ouderen, gezondheid en milieu.

Het wraakroepende hieraan is dat het vooral om vermijdbare sterftes gaat. Dat geldt zeker voor de gevallen van hypothermie : oudere mensen die de thermostaat lager zetten om te besparen op verwarmingskosten en daardoor het risico lopen op onderkoeling. Vooral ouderen die niet behoorlijk

eten, te veel medicatie nemen, alcohol drinken of symptomen vertonen als artritis, Alzheimer, Parkinson of beroerten, lopen een groot risico.

Het tegengestelde probleem is dat van "hitte-stress" tijdens hittegolven of andere aanhoudende warmteperiodes. Een gebrek aan aangepaste airconditioning of ventilatie tout court, onaangepast eten en drinken, kunnen evenzeer fataal worden en leiden tot hyperthermie, uitdroging. Als het heet wordt, wordt het bloed dikker.

Ouderen met hart- en vaataandoeningen lopen dan een hoog bijkomend risico. Maar uit onderzoek aan de Nederlandse Erasmusuniversiteit is gebleken dat ouderen met neurologische kwalen (Alzheimer, Parkinson of Korsakovsyndroom) de grootste risicogroep zijn, omdat zij hun gedrag niet aanpassen (dunnere kleren aantrekken, meer drinken, bij een ventilator gaan zitten,...) (Mackenbach, 1997).

De kans dat periodes van overmatige hitte in de toekomst vaker zullen voorkomen, is – gezien het algemeen klimaatprobleem – bijzonder groot, net als de kans dat de problemen nog acuter zullen worden door de interactie met vormen van luchtvervuiling (cf. Climate Change and Human Health, WHO, 1996).

De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) dringt dan ook aan op de instelling van "weather/watch warming systems". Wat veel meer dient in te houden dan een waarschuwing op tv bij het weerbericht voor ozonpieken of een hoge UV-index de dag daarop. In feite is er behoefte aan aangepaste noodprogramma's telkens wanneer dagen of periodes met extreme weersomstandigheden aangekondigd worden. Informatieverstrekking via de media moet minstens een soort van "health alert" inhouden, gevolgd door concrete aanbevelingen gericht op de meest kwetsbare groepen (i.c. hoogbejaarden) over de manier waarop men in eigen huis dient om te gaan met de aangekondigde extreme temperaturen. Tegelijk dient werk gemaakt te worden van de (preventieve) inschakeling van gezondheids- en hulpdiensten en een bijzondere waakzaamheid ten opzichte van alle soorten openbare nutsverplichtingen (garanties op voldoende water, elektriciteit, brandstof, ...).

Alertheid vooraf van gezondheids- en welzijnswerkers voor deze problemen is absoluut nodig: dat betekent dat ze ook voldoende bij mensen aan huis moeten komen. Het doorbreken van sociaal isolement is de hoofdvoorwaarde, meer buurtbetrok-

kenheid, maar ook voldoende zicht op de leefkwaliteit binnenin woningen zijn noodzakelijk. Ten slotte moet er ook op deskundige wijze hulp geboden kunnen worden als er zware problemen vastgesteld worden : inzake isolatie en verwarming enerzijds, of airconditioning en ventilatie anderzijds.

1. Is sterfte of ziekte door onderkoeling of oververhitting ook een ernstig gezondheidsprobleem in Vlaanderen ?

Beschikt de minister over cijfergegevens in dit verband en zo mogelijk per leeftijdsgroep ? Zo ja, kan ze die meedelen ?

Zo neen, verdient het dan geen aanbeveling hier onderzoek naar te laten verrichten ?

2. Is het niet aangewezen op dit vlak een aangepast preventief beleid te ontwikkelen, enerzijds via de media, anderzijds door een grotere sensibilisering van welzijns- en gezondheidsdiensten die bij mensen aan huis komen ?

Antwoord

1. In de periode 1999 tot en met 2001 waren er 23 sterfgevallen door extreme temperaturen. Eén persoon overleed ten gevolge van kunstmatige hitte, drie door natuurlijke hitte en negentien door natuurlijke koude.

Leeftijd	Man	Vrouw
0-9	0	0
10-19	0	0
20-29	1	0
30-39	0	1
40-49	1	0
50-59	1	1
60-69	5	1
70-79	2	2
80-	3	5

Zoals voorspelbaar, zijn de risico's voor ouderen het grootst. Voor deze leeftijdscategorie geldt dat zij een vermindering hebben van hun temperatuursgevoeligheid, dat hun metabolisme niet meer in staat is een constante temperatuur te garanderen en dat zij daarenboven door een

verminderde mobiliteit minder warmte produceren.

Als advieswaarde voor de temperatuur binnen de woning geldt ongeveer 22° C. Bij ouderen wordt geregeld vastgesteld dat zij in de winter deze waarde niet halen. Naast bovenvermelde redenen is een bijkomende moeilijkheid voor sommige ouderen de hoogte van stookkosten, of minimaal de vrees hiervoor.

Evenwel moet worden opgemerkt dat ook een aantal overlijdens ten gevolge van diabetes, longlijden of hoge bloeddruk initieel zouden kunnen worden teruggebracht op de gevolgen van een hittegolf.

2. In de opleiding van de mantelzorg en eerstelijnszorg voor bejaarden wordt reeds aandacht besteed aan de problematiek van zowel hypothermie en hyperthermie, als hittegevoelige ziekten zoals hart- en vaatziekten en ziekten van de luchtwegen. In de geriatrie is dit trouwens een bekende problematiek waar geriaters, huisartsen, verpleegkundigen en verzorgenden aandacht voor hebben. Een andere groep waarvoor het thema van extreme temperaturen belangrijk is, zijn heel jonge kinderen en alcoholverslaafden. Kind en Gezin begeleidt de ouders hierin reeds in voldoende mate.

De klimaatproblematiek is zeer zeker een aandachtspunt binnen de gezondheidszorg. Het nationaal milieugezondheidsplan (Nehap) heeft deze problematiek (h)erkend. Zo wordt aanbevolen binnen de opleidingen en specifieke vormingen van de gezondheidswerkers, de relaties tussen milieu en gezondheid te versterken en te ondersteunen door sensibilisatie en educatie. De uitwerking van het Nehap wordt vastgelegd in een samenwerkingsakkoord tussen alle betrokken overheden. (*Nehap : National Environmental Health Action Plan – red.*)

Momenteel wordt niet overwogen om de media hiervoor nog meer in te schakelen dan nu het geval is. Enerzijds is het niet zeker dat meer informatie een gunstig effect zal hebben en anderzijds kan het riskant zijn om algemene richtlijnen te geven die mogelijk niet conform zijn met de individuele richtlijnen die een oudere persoon met een bepaalde aandoening dient te krijgen. Zo kunnen tegenstrijdige boodschappen ontstaan, bijvoorbeeld inzake zoutverbruik, die meer nadelen hebben dan voordelen.

Vraag nr. 207
van 13 juni 2003
van de heer JOHAN MALCORPS

Ozonpieken – Gezondheidseffecten

De Interregionale Cel Leefmilieu (Ircel), het intergewestelijk orgaan dat de luchtvervuiling in ons land opvolgt, rapporteerde indertijd uitvoerig over de geschatte mortaliteit ten gevolge van hoge ozonconcentraties in de zomers van 1994 en 1995. Voor 1994 werd melding gemaakt van een oversterfte van 1.226 mensen door de hitte, maar vooral ook door de hoge ozonconcentraties. Voor 1995 telde men een oversterfte van 971 mensen. Voor 1995 blijkt dat de ozonconcentraties van de dag voordien de beste voorspellingsfactor waren van de mortaliteit van mensen boven de 65 jaar. Daarnaast werd ook een aanvang gemaakt met de registratie van ziekenhuisopnames en medicatiegebruik voor astmatische aandoeningen in relatie tot verhoogde ozonconcentraties.

De ozonproblematiek is verre van opgelost. Hoewel het hoge aantal dagen met overschrijdingen van de ozondrempelwaarde van 1995 sindsdien niet meer geëvenaard werd, blijven er elk jaar voldoende dagen met overschrijdingen en blijven de achtergrondwaarden aan ozon ook bijzonder hoog.

Sinds enkele jaren wordt door de Vlaamse Milieu-maatschappij (VMM) via de AOT60ppb-max8u-indicator de jaarlijkse ozonoverlast voor de gezondheid berekend per provincie. Maar dit is een vrij ruwe indicatie van de gezondheidseffecten, in vergelijking met de schatting van bijvoorbeeld mortaliteitscijfers.

1. Kan de minister de gegevens meedelen voor de laatste jaren, en dat telkens per jaar, over de band tussen ozonpieken in de zomer en effecten op mortaliteit en morbiditeit : meer bepaald de oversterfte door ozonpieken al dan niet in combinatie met hoge temperaturen, het aantal ziekenhuisopnames en het gebruik van medicatie ?

Is er een opsplitsing in verschillende leeftijdsgroepen beschikbaar en zo ja, kan de minister die dan ook meedelen ?

2. Hoe wordt de problematiek van de gezondheidseffecten van ozonpieken verder opgevolgd : blijft dit een opdracht van de Ircel en federale instanties (het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid – Louis Pasteur – WIV) ?

Wat is daarbij de rol van de VMM, de Vlaamse Gezondheidsinspectie of van het nieuwe Steunpunt Milieu en Gezondheid ?

3. Welke conclusies trekt de minister uit de beschikbare gegevens ?

Volstaat het voorlichtingsbeleid ten aanzien van het grote publiek of zijn er extra maatregelen nodig ?

Volstaan de milieumaatregelen of is een versnelde aanpak nodig ter bescherming van de volksgezondheid ?

Antwoord

1. Talrijke recente en minder recente buitenlandse onderzoeken hebben uitgewezen dat er duidelijk een relatie is tussen ozon en algemene luchtvervuiling en onze gezondheid. Ozon heeft vooral een effect op het respiratoire systeem. Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger zelf opmerkt in zijn inleiding, is er duidelijk een relatie terug te vinden tussen hoge ozonpieken en de stijgende mortaliteit gedurende deze perioden. Het onderzoek uitgevoerd in 1995 door het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid bevestigt dit nog maar eens.

Uit een eerste ruwe screening van de voorradige gegevens blijkt dat er tussen 1998 en 2001 waar een oversterfte was ten gevolge van hoge ozonconcentraties in de lucht. Per meetstation waar 180 µg/m³ wordt overschreden, is er een gemiddelde oversterfte van 1,5 personen per dag (µg : microgram – red.). Over het algemeen gaat het hier over mensen die reeds ziek zijn (ademhalingsziekte, hart- en vaatziekte, ...) en die vroegtijdig sterven. Deze mensen zijn meestal al zo ziek, dat hun dood met enkele weken of maanden vervroegd is. Deze oversterfte is gerelateerd aan de algemene luchtproblematiek. Fijn stof, CO, NOx (dit is een ozonprecursor) en vele andere stoffen hebben eveneens een impact op onze gezondheid (CO : koolstofmonoxide ; NOx : stikstofmonoxiden – red.). Het is moeilijk om de impact van één van deze factoren op zich te bepalen.

Het gemiddelde over één jaar van de dagelijkse hoogste achtuurgemiddelden voor ozon vertoont echter een ongunstig stijgende trend, wat wijst op een toenemende achtergrondconcentratie. Sinds 1996 daalt de emissie van totaal stof. Verkeer en vervoer is zonder meer de be-

langrijkste bron in 2001 van zowel totaal stof als ozon.

Een meer gedetailleerde bestudering van de aanwezige gegevens door mijn administratie is in dit korte tijdsbestek niet mogelijk.

2. De ozonproblematiek speelt zich vooral af op grote schaal. Zij past vooral in de algemene luchtvervuilingsproblematiek. Daarom vergt zij een aanpak op supraregionaal vlak. De Ircel en het WIV zijn beide supraregionale instellingen. Het WIV bezit momenteel de kennis en de vaardigheid om de aangeleverde gegevens te beoordelen en de inschatting van de gezondheidseffecten te maken. Het is belangrijk dat zij deze werkwijze voortzetten en dat zij de gewesten blijven inlichten over de gezondheidseffecten naar aanleiding van luchtvervuiling.

De monitoring van de ozonconcentraties wordt op gewestelijk vlak uitgevoerd. Voor Vlaanderen zorgt de Vlaamse Milieumaatschappij voor de metingen van de ozonconcentraties op vijftien meetposten van het telemetrische meetnet. Alle gegevens worden nadien verzameld bij en geanalyseerd door de Interregionale Cel Leefmilieu (Ircel). De inschatting van de gezondheidseffecten wordt uitgevoerd door het WIV.

Voor de rol van de VMM verwijs ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger graag door naar mijn collega Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking.

De Vlaamse Gezondheidsinspectie heeft enerzijds een proactieve rol in deze problematiek. Zij informeren de burgers, onder meer door het uitgeven van folders. Anderzijds geven zij informatie aan artsen en ondersteunen zij de Ircel bij accidentele pieken.

Het Steunpunt Milieu en Gezondheid kan wetenschappelijke onderbouwing geven indien dit gewenst is. Het Steunpunt Milieu en Gezondheid werkt momenteel aan de organisatie van een kruispunt databank. Deze databank zal in de toekomst milieu- en gezondheidsparameters bevatten. Deze kunnen dan voor verder onderzoek naast elkaar gelegd worden.

3. Uit de gegevens blijkt een oversterfte van 1,5 personen per dag en per meetstation, wanneer de alarmdrempel wordt overschreden. Het betreft hier vooral zwakkere en zieke mensen (zie

ook nuances vraag 1). Er is inderdaad een reëel gezondheidsprobleem op ozondagen.

Deze oversterfte kan niet vermeden worden door het gevoerde gezondheidsbeleid in Vlaanderen. Daarom is het van groot belang dat deze problematiek wordt aangepakt aan de bron. In de eerste plaats moeten de uitstoot en de vorming niet alleen van ozon, maar ook van andere luchtverontreinigende agentia, vooral dan stof, beperkt worden. Het is enkel op deze manier mogelijk om de gezondheidseffecten te minimaliseren. Dit vergt milieumaatregelen die minstens gecoördineerd moeten worden op Europees niveau.

De grootste boosdoener voor deze gezondheidsproblemen is het verkeer en vervoer in West-Europa. Op dit moment lijkt het er niet op dat de burger zich echt bewust is van de schadelijke uitstoot van zijn wagen en de gevolgen hiervan voor de volksgezondheid. De individuele uitstoot per wagen daalt, maar het totale aantal wagens blijft stijgen, zodat de polluenten die in de lucht komen door het verkeer, toch nog toenemen. Daarom zou er een maatschappelijk debat gevoerd moeten worden over manieren om de wagen minder te gebruiken. Momenteel ontbreekt er echter een maatschappelijk draagvlak om deze stijgende trend van wagengebruik om te buigen.

De Vlaamse Gezondheidsinspectie heeft voor de zomer 2004 een brochure gepland waarin de effecten van de zon op de gezondheid beschreven zullen worden. De ozonproblematiek kan hierbij opgenomen worden als onderdeel van deze folder.

**Vraag nr. 210
van 13 juni 2003
van de heer FELIX STRACKX**

Kinderopvang – Leuven

Uit een onderzoek door het consumentenmagazine Test-Aankoop blijkt dat de opvangplaatsen voor kinderen jonger dan drie jaar in sommige gemeenten zeer schaars zijn.

Vooraf in Vlaams-Brabant en meer bepaald in Leuven is het tekort schrijnend. Zelfs als men zich inschrijft op een wachtlijst zodra men weet dat men zwanger is, is men nog niet verzekerd van een plaats in de kinderopvang. Om zeker te zijn, zou een gezin met een kindwens reeds vóór de zwan-

gerschap een plaats in de kinderopvang moeten zoeken.

Dit is toch een absurde situatie. Tevens zouden deze te verwachten grote moeilijkheden bij het vinden van een opvangmogelijkheid, jonge ouders eventueel kunnen ontmoedigen om aan gezinsuitbreiding te doen, wat toch niet de bedoeling kan zijn.

Welke maatregelen werden reeds genomen om op een aantal plaatsen waar de nood het hoogst is, het aantal kinderopvangplaatsen dringend te verhogen ?

Antwoord

Wat de enquête in het consumentenmagazine Test-Aankoop betreft, kan worden vastgesteld dat een algemene uitspraak met betrekking tot de situatie van de kinderopvang in Vlaanderen niet voor de hand ligt.

Er zijn betekenisvolle verschillen tussen de gemeenten waarin Test-Aankoop naar opvang heeft gezocht. Ik concretiseer dat : de vraag naar "opvang 9 maanden later" leverde in Hasselt de meeste beschikbare plaatsen op. In Schoten, Zedelgem, Deinze en Gent bestond er eveneens een redelijke keuze. In Antwerpen waren de vrije plaatsen zeer beperkt. Ook in Brussel en Brugge was het aanbod veeleer mager. In Leuven brachten de randgemeenten een oplossing. Voor de "directe opvang" kon Test-Aankoop in Zedelgem meteen bij een groot aantal opvangvoorzieningen terecht. Ook in Schoten waren er meerdere mogelijkheden. Leuven had maar één plaats vrij. In de andere steden was het aanbod matig.

Dit betekent in ieder geval dat, wanneer we werk maken van een groei van de kinderopvang, we dit verder gericht moeten doen. De noden verschillen duidelijk van gemeente tot gemeente, van regio tot regio. Het is daarom belangrijk dat tijdens deze legislatuur bijkomende plaatsen voor het eerst volgens een programmatie worden toegekend. De middelen worden daar ingezet waar de relatieve nood het grootst is. Daarbij wordt de centrumfunctie die gemeenten kunnen opnemen, verrekend.

Ten gevolge van deze aanpak zijn sinds 2000 ruim 6.500 bijkomende plaatsen gerealiseerd en/of principieel beslist in de sector van de dagopvang. In de sector van de buitenschoolse opvang is het plaatsenbestand met meer dan 7.000 plaatsen, of meer dan 50 %, gegroeid.

Vraag nr. 213 van 20 juni 2003 van mevrouw RIA VAN DEN HEUVEL

Opvoedingsondersteuning – Initiatieven

Het decreet van 19 januari 2001, het ministerieel uitvoeringsbesluit van 18 mei en de ministeriële omzendbrief van 28 juni 2001 regelen de subsidiëring van activiteiten inzake opvoedingsondersteuning.

Het decreet heeft als doel de optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren te bevorderen door initiatiefnemers financieel te ondersteunen voor de organisatie van hun activiteiten inzake opvoedingsondersteuning.

Welke activiteiten werden er door welke initiatiefnemers in 2002 ondernomen ?

Welke activiteiten buiten het toepassingsgebied van dit decreet worden als "opvoedingsondersteunend" beschouwd en worden onder de bevoegdheid van de minister georganiseerd en gesubsidieerd ?

Antwoord

De activiteiten inzake opvoedingsondersteuning worden gedefinieerd als activiteiten die tot doel hebben vaardigheden te ontwikkelen teneinde het gezin en zijn leden te ondersteunen bij de opvoeding van de minderjarige kinderen en het functioneren van de verschillende leden binnen het gezin en de ruimere familie.

Om een beter inzicht te krijgen in deze activiteiten worden deze onderverdeeld in 13 verschillende thema's. Voor 2002 geeft dit volgend beeld, procentueel gerangschikt naar frequentie :

- 20,7 % opvoeding en emotionele ontwikkeling ;
- 11,0 % relatie grootouders-ouders-kleinkinderen ;
- 11,1 % opvoeden tot verdraagzaamheid - relatie tot minderheden ;
- 7,9 % communicatie, algemeen, GSM ;
- 7,3 % school : leermoeilijkheden, ADHD, pesten, hoogbegaafdheid, ... ;
- 6,7 % arbeid en gezin ;

- 6,7 % omgaan met gehandicapten, autisme, ... ;
- 6,4 % opvoeden van en problemen met pubers: drugs, ... ;
- 6,5 % gedrag: zelfvertrouwen, stress, agressief gedrag, weerbaarheid, straffen en belonen, ... ;
- 5,7 % baby-peuter-kleuter ;
- 4,7 % multimedia ;
- 4,1 % spelen - lezen - leren ;
- 1,0 % omgaan met verlies.

Om in aanmerking te komen voor subsidies voor het opzetten van activiteiten moet de initiatiefnemer geregistreerd zijn. Tot op heden zijn er 4.150 initiatiefnemers geregistreerd en in het gemeenschappelijk klantenbestand opgenomen.

Buiten het toepassingsgebied van het decreet van 19 januari 2001 worden in de welzijns- en gezondheidssector en in het beleidsdomein van de gelijke kansen verschillende initiatieven georganiseerd en gesubsidieerd die als opvoedingsondersteunend beschouwd worden.

Er dient daarbij aangegeven te worden dat de term "opvoedingsondersteuning" geen eenduidig begrip is. Belangrijk is het onderscheid tussen opvoedingsondersteuning en opvoedingshulp.

In dit kader wenst het *Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VF-SIPH)* te benadrukken dat de door het Vlaams Fonds erkende en gesubsidieerde diensten eigenlijk geen opvoedingsondersteuning zijn. Het aanbod van door hen erkende diensten, zoals thuisbegeleidingsdiensten, diensten voor begeleid wonen, internaten en semi-internaten en OBC's, rekent men veeleer tot de categoriale opvoedingshulp (*OBC : centrum voor observatie, oriëntering en medische, psychologische en pedagogische behandeling – red.*).

Hierna volgt een bespreking van de activiteiten in de gezondheids-, de welzijnssector en in het domein van de gelijke kansen. Ook de initiatieven binnen Kind en Gezin komen aan bod.

De gezondheidszorg

Tijdens het jaar 2002 zorgde het Team Gezondheidsbevordering van de Vlaamse Gemeenschap voor een aantal preventieve initiatieven bij kinde-

ren en jongeren rond de thema's gezonde voeding en ongevallenpreventie.

Voor de uitvoering van deze initiatieven wordt nauw samengewerkt met de loko-regionale netwerken gezondheidszorg (Logo's) en het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG). Terwijl de Logo's zorgen voor de concrete realisatie op het veld, zorgt het VIG voor de inhoudelijke ondersteuning van de initiatieven.

De Vlaamse Gemeenschap subsidieert zowel de Logo's als het VIG en maakte hiervoor samenwerkingsovereenkomsten op waarin ze als partners gehouden zijn aan hun engagement om mee te werken aan de vooropgestelde gezondheidsdoelstellingen (waaronder gezonde voeding en ongevallenpreventie), en dit binnen het concept dat de Vlaamse Gemeenschap hiervoor heeft uitgestippeld.

Opvoedingsondersteunende initiatieven op het vlak van seksuele gezondheid

- *Sensoa* : de organisatie Sensoa, waarmee de Vlaamse Gemeenschap een convenant heeft met betrekking tot de bevordering van seksuele gezondheid, organiseert speciale ontmoetingsmomenten voor kinderen met HIV/AIDS (ook ouders van kinderen met HIV/AIDS).

Ook ouders kunnen terecht bij Sensoa voor contact met lotgenoten, voor informatie en counseling. Ouders in het algemeen, evenals onderwijzend personeel en andere mensen met pedagogische opdrachten, kunnen bij Sensoa terecht voor informatie en didactisch materiaal rond seksuele gezondheid.

Informatie kan ook geconsulteerd worden via internet, en vragen kunnen gesteld worden per e-mail of via de SOA&AIDS-telefoon.

- *CGSO Trefpunt* : in 2002 had CGSO Trefpunt nog een aparte overeenkomst met de Vlaamse Gemeenschap. Vanaf 2003 is CGSO Trefpunt samengegaan met Sensoa, en worden de resultaatgebieden van CGSO Trefpunt ook geïntegreerd in Sensoa.

CGSO Trefpunt verleent ondersteuning rond seksuele gezondheid aan alle intermediairs die werken met kinderen en jongeren, zowel in het onderwijs als in instellingen, als in CAW's, CLB's, enzovoort. CGSO Trefpunt doet dat op maat wanneer daarnaar gevraagd wordt, via cursussen, via werkmappen en ander didactisch materiaal.

CGSO Trefpunt werkt ook met instellingen voor jongeren rond het instellen van protocols en gedragscodes ter voorkoming van seksueel misbruik en geweld.

Initiatieven opvoedingsondersteuning vanuit VAD of waarbij VAD betrokken is (*Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen – red.*).

- *Drugverslaafde ouders met jonge kinderen. Draaiboeken voor opvoedingsondersteuning*

Twee draaiboeken werden uitgewerkt voor het starten of verder uitbouwen van pedagogische ondersteuning aan drugverslaafde ouders met jonge kinderen. Het CAD Limburg ontwikkelde een draaiboek voor ambulante settings, TG De Kiem (TIPI) ontwikkelde een draaiboek voor residentiële settings (2001) (*CAD : Centrum voor Alcohol- en andere Drugproblemen ; TG : Therapeutische Gemeenschap – red.*). Beide draaiboeken zijn zowel een leidraad voor concept- en visieontwikkeling als een praktisch instrument om diverse opvoedingsondersteunende methodieken op een concrete manier te implementeren. Stap voor stap wordt stil gestaan bij het uitwerken van een traject voor opvoedingsondersteuning, structurele aspecten en aanpassingen van de voorzieningen, en de verschillende opvoedingsondersteunende methodieken waarbij zowel de individuele- als de groepsbenadering aan bod komt.

Voorafgaand aan deze proefprojecten is er een exploratief onderzoek geweest naar modellen en opvoedingsondersteunende methodieken bij hulpverlening aan drugverslaafde ouders met jonge kinderen, waarvan het rapport kan besteld worden (2000).

- *Deelname stuurgroep en opstellen vragenlijst Delphi-onderzoek VUB*

"Opvoedingsondersteuning aan gezinnen met adolescenten: genotmiddelengebruik en ander risicogedrag".

- *Lindestraat 14 (1997)*

Lindestraat 14 omvat een video en bijbehorende handleiding. Ze zijn de basis voor een vormingsavond voor ouders over druggebruik bij jongeren. De bedoeling is het thema "drugs" en de bezorgdheid erover bespreekbaar te maken en de ouders ook eerste aanzetten te geven over hoe ze in een gezin met deze thematiek kunnen omgaan. De ouderavonden richten zich tot ou-

ders van adolescenten die al dan niet met drugs experimenteren.

- *"Erover praten is de eerste stap"*

Inventaris (2002) van groepswerkingen voor ouders van druggebruikende kinderen. Te bestellen via VAD-catalogus.

- *Druglijnwebsite*

Rubriek "Veel gestelde vragen" voor de doelgroep ouders.

- Momenteel zijn we bezig een draaiboek of werkmap te ontwikkelen voor begeleiders van groepen ter ondersteuning van ouders met druggebruikende kinderen en een draaiboek psycho-educatie voor ouders en familie van cliënten in de alcohol- en drughulpverlening.

Nog te vermelden zijn de initiatieven naar kinderen van probleemdrinkers. Doordat ze zich vooral richten naar de kinderen, beantwoorden ze niet volledig aan het concept van pedagogische ondersteuning, maar waar ouders willen, kunnen ze ook deelnemen en zo toch enige psycho-educatieve ondersteuning krijgen in hun rol als opvoeder.

"Gezinnen onder invloed, invloedrijke gezinnen" (2002)

- Literatuurstudie en evaluatie
- Draaiboek
- Werkboekjes

De welzijnssector

De autonome centra voor algemeen welzijnswerk (CAW) staan ter beschikking van de gehele bevolking, maar richten zich vooral naar personen van wie de welzijnskansen bedreigd of verminderd worden ten gevolge van persoonlijke, relationele, gezins- of maatschappelijke factoren.

In deze centra kunnen ouders met vragen omtrent de opvoeding van hun kinderen steeds terecht voor informatie en advies. In sommige centra worden ouders en kinderen bij wie sprake is van een verstoorde ouder-kindrelatie, psychosociaal begeleid.

De meeste autonome CAW's bezitten daarenboven een JAC-werking. Hoewel deze Jongeren- en Adviescentra zich prioritair richten naar jongeren van 12 tot 25 jaar, kunnen ouders met vragen die

betrekking hebben op de opvoeding van kinderen, er ook terecht.

Een aantal autonome CAW's bezit daarenboven een specifiek aanbod inzake opvoedingsondersteuning voor ouders en jongeren met vragen over de opvoedingssituatie. Het aanbod inzake bestaat uit het geven van gepaste informatie, adviesgesprekken en kortdurende begeleiding van ouders, jongeren en/of het gehele gezin.

Er kunnen tevens multiprobleemgezinnen met een problematische opvoedingssituatie worden begeleid. Deze problematiek is vaak verweven met andere chronische problemen (armoede, slechte huisvesting, relatieproblemen, ...) die het opvoedingsprobleem nog versterken. Het aanbod bestaat uit het benoemen en onderkennen van de opvoedingsproblematiek, met als doel deze op een integrale wijze aan te pakken. Alle levensdomeinen maken dus deel uit van de begeleiding. Tijdens de hulpverleningsgesprekken worden vooral pedagogisch advies en sociale begeleiding geboden.

De *centra voor integrale gezinszorg* bieden opname en begeleiding aan gezinnen en gezinsleden waarvan het gezinsfunctioneren zo diepgaand problematisch is geworden, dat gezinsdesintegratie een werkelijke dreiging vormt. De opvang en/of begeleiding zijn gericht op het voorkomen van de gezinsdesintegratie, op het verhogen van de draagkracht en het verminderen van de draaglast van de gezinsleden, op relatiebekwaamheid, op emancipatie en op maatschappelijke integratie. Het kind staat hierbij telkens centraal. Opvoedingsondersteunende activiteiten en vaardigheidstrainingen maken dan ook steeds deel uit van de begeleidingen die aan deze gezinnen worden gegeven.

Vanuit het *Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind* worden binnen de Vlaamse administratie eveneens de initiatieven die verband houden met opvoedingsondersteuning opgevolgd.

Een aantal belangrijke initiatieven zijn :

- participatief (actie)onderzoek inzake opvoedingsondersteuning en Bijzondere Jeugdzorg (Valérie Carrette, CBGS) ;
- sensibiliseringscampagne van het Kinderrechtencommissariaat over kinderrechten in gezinnen i.s.m. Kind en Gezin, Gezinsbond, Kinderen Jongerentelefoon, Opvoedingstelefoon, Kopergieterij, provincie Antwerpen en met steun van de Vlaamse overheid ;

- de initiatieven van Kind en Gezin.

Gelijke Kansen

"Gelijke Kansen in Vlaanderen" kende in 2002 een projectsubsidie van 6.180 euro toe aan het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen in het kader van het project "Vaders in alle soorten en maten : gewikt en gewogen".

Met deze projectsubsidie organiseerde het HIG op 15 november 2002 een studiedag, waarop gastsprekers uit binnen- en buitenland vanuit verschillende disciplines het thema van het vaderschap en de vaderrol kwamen toelichten. De lezingen van de sprekers werden gebundeld in het boek "Vaders in soorten".

Kind en Gezin

Kind en Gezin onderneemt de volgende activiteiten op het vlak van opvoedingsondersteuning die buiten het toepassingsgebied van het betrokken decreet vallen.

Opvoedingsondersteuning aan ouders met kinderen van 0 tot 3 jaar (6 jaar indien niet schoolgaand) door de regioteams van Kind en Gezin.

De regioteams bieden preventieve ondersteuning aan ouders met jonge kinderen bij de gezondheid, ontwikkeling en opvoeding van hun kind. Een belangrijke pijler van deze dienstverlening is opvoedingsondersteuning.

- Aan de ouders wordt er via diverse kanalen (mondeling tijdens huisbezoeken en consulten, folders, video, website) informatie aangeboden over de ontwikkeling en opvoeding van het jonge kind.
- Momenteel wordt er in de regio's het pedagogisch spreekuur uitgebouwd, d.i. kortdurende pedagogische advisering op bureau of thuis voor ouders/opvoeders van kinderen van 0 tot 3 jaar (6 jaar indien niet schoolgaand) met een lichte opvoedingsvraag of opvoedingsspanning.
- Aan gezinnen met kinderen van 0 tot 3 jaar (6 jaar indien niet schoolgaand) die wegens gezondheids- en welzijnsbedreigende factoren extra belast worden, wordt er preventieve laagdrempelige gezinsondersteuning aangeboden. Deze dienstverlening wordt aangeboden via huisbezoeken en contacten op het consultatiebureau.

Meer specifiek gaat het om de volgende activiteiten : positief bevestigen van de mogelijkheden van het gezin, bespreekbaar stellen en inzicht scheppen in de problematiek, probleemgerichte specifieke informatie, adviezen en ondersteuning geven op maat van de cliënt, uitvoeren van verwijzingen, samenwerking met andere instanties, follow-up en bijsturing van de acties.

Opvoedingsondersteuning door inloopteams

Kind en Gezin erkent en subsidieert 10 inloopteams. Zij zijn alle actief in gemeenten of wijken waar veel kansarme gezinnen wonen.

In hun werking gaat in de eerste plaats aandacht naar het opzetten van opvoedingsondersteunende activiteiten voor aanstaande ouders en ouders met kinderen tussen 0 en 3 jaar. Zij bieden een waaier van ondersteuning aan, gaande van onthaal over groepswerk tot vormen van zorgcoördinatie.

Centra voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG) en de diensten private gezinsplaatsing (DPG)

Ouders kunnen bij probleem- of crisissituaties met jonge kinderen een beroep doen op specifieke voorzieningen die door Kind en Gezin erkend en gesubsidieerd worden, met name de centra voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG) en de diensten private gezinsplaatsing.

De centra voor kindercare en gezinsondersteuning bieden aan gezinnen met jonge kinderen een tijdelijke ondersteuning om een moeilijke periode door te komen. Naast het bieden van dag- en/of nachtopvang begeleidend centra de gezinnen ook thuis. Over heel Vlaanderen zijn er 23 centra voor kindercare en gezinsondersteuning, met een totale capaciteit van 1250 plaatsen.

Op verzoek van de ouder(s) of de plaatsvervanger(s) is naar aanleiding van een probleem- of crisissituatie of ter ondersteuning van de eigen draagkracht ook opvang mogelijk in een opvanggezin dat is aangesloten bij een dienst voor private gezinsplaatsing. De pleegzorg die in dit kader gebeurt, noemen we "gezinsondersteunende pleegzorg". Het gaat hier over vier diensten, waar op jaarbasis ongeveer 380 plaatsingen gebeuren (ongeveer 150 pleeggezinnen).

Opvoedingsondersteunende projecten

Ten slotte subsidieert Kind en Gezin enkele vernieuwende projecten rond opvoedingsondersteuning georganiseerd door externe partners. Enkele voorbeelden hiervan :

- het Steunpunt Opvoedingsondersteuning van de provincie Limburg ;
- het Vormingscentrum voor de Begeleiding van het Jonge Kind ;
- VZW De Keerkring (centrum voor opvoedingsondersteuning in het Waasland) ;
- het Huis der Gezinnen (centrum met een geïntegreerde werking voor gezinnen met jonge kinderen, met onder meer groepsbijeenkomsten in de wijk Kuregem en Anderlecht)

Vraag nr. 215 van 20 juni 2003 van de heer JAN LAURYS

Regularisatie DAC – Stand van zaken

Op 26 november 1999 besliste de Vlaamse regering tot de fasegewijze regularisatie van de traditionele tewerkstellingsprogramma's. Hierbij zouden nepstatuten worden omgezet in reguliere arbeid.

Uit de begrotingsdocumenten blijkt dat vanuit de begroting Werkgelegenheid middelen worden getransfereerd naar de begroting van de programma's Welzijn, Onderwijs, Ontwikkelingssamenwerking, Cultuur, Sport en Monumentenzorg voor de regularisatie van de nepstatuten van het Derde Arbeidscircuit (DAC).

1. Graag een overzicht van de middelen die sinds 1999 vanuit de begroting Werkgelegenheid zijn getransfereerd voor de regularisatie van DAC'ers naar andere programma's, met aanduiding van de basisallocaties (oorsprong en doel).
2. Graag een overzicht van de middelen die sinds 1999 tot nu aan de regularisatie van DAC'ers werden besteed per programma, met aanduiding van de basisallocaties (oorsprong en doel).
3. Hoeveel nepstatuten zijn er nu reeds geregulariseerd per domein ?
4. Hoeveel moeten er nog geregulariseerd worden ?
5. Hoeveel middelen zijn er hiervoor nog nodig ? Van welke programma's zullen deze middelen afkomstig zijn ?
6. Tegen welke datum zouden alle nepstatuten geregulariseerd moeten zijn ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Landuyt (nr. 78) ; Byttebier (nr. 215) ; Vanderpoorten (nr. 119) ; Sannen (nr. 204) ; Van Grembergen (nr. 183) en Keulen (nr. 10).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme.

Vraag nr. 216 van 20 juni 2003 van mevrouw SONJA BECQ

Buitenschoolse kinderopvang – Extra plaatsen

Op grond van het werkgelegenheidsakkoord kunnen er 1.400 plaatsen in de buitenschoolse kinderopvang bijkomen.

1. Hoeveel, welke en voor welk bedrag werden initiatieven buitenschoolse kinderopvang aangevraagd ?
2. Welke aanvragen kunnen nog in 2003 worden gehonoreerd?
3. Wanneer worden de initiatiefnemers verwittigd van al dan niet toekenning ?
4. Wanneer kunnen initiatieven starten, respectievelijk hun geld ontvangen ?

Antwoord

1. Er waren 38 gemeenten die een aanvraag deden voor een nieuw initiatief voor buitenschoolse opvang (IBO). Er werd door 52 gemeenten een aanvraag gedaan voor een nieuwe vestigingsplaats van een bestaand initiatief voor buitenschoolse opvang en 108 gemeenten dienden een aanvraag in voor uitbreiding van een bestaande, erkende vestigingsplaats. In het totaal werden 5.863 bijkomende IBO-plaatsen aangevraagd.

Als **bijlage I** vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht van alle aanvragen met daarin onder andere ook de K&G-subsidiebedragen voor de aanvragen die een positieve be-

slissing kregen van de raad van bestuur van Kind en Gezin.

Er werden principiële akkoorden toegekend voor een totaal van 1.506 plaatsen. Deze 1.506 plaatsen komen overeen met 1.400 volledige plaatsen, dit zijn plaatsen die beschikbaar zijn voor- en naschools, op woensdagnamiddag, tijdens schoolvrije dagen en tijdens de vakantieperiodes.

Het berekende subsidiebedrag voor deze 1.506 plaatsen is gelijk aan 2.192.961,25 euro. Het subsidiebedrag voor alle aanvragen werd niet berekend, maar aangezien het totaal aantal aangevraagde plaatsen ongeveer vier keer zo groot was als het aantal toegekende plaatsen, kan het subsidiebedrag voor alle aanvragen grofweg geraamd worden op vier keer 2.192.961,25 euro of 8.771.845 euro.

2. As **bijlage II** vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht van de positieve beslissingen die de Raad van Bestuur in de vergadering van 9 juli 2003 genomen heeft.
  3. De positieve beslissingen van de Raad van Bestuur zijn terug te vinden op de website van Kind en Gezin.
- Alle organiserende besturen die een aanvraag deden in het kader van de 1.400 bijkomende IBO plaatsen werden inmiddels schriftelijk op de hoogte gebracht van de al dan niet toekenning van een principiële akkoord voor hun aanvraag.
4. De toegekende principiële akkoorden gaan in op 1 augustus 2003 en hebben een geldigheidsduur van 1 jaar.

Gedurende de periode van de geldigheidsduur van het principiële akkoord kan er een erkenning aangevraagd worden bij Kind en Gezin.

Gezien de ingangsdatum van 1 augustus 2003 van de toegekende principiële akkoorden, kan dus ook ten vroegste met ingang van 1 augustus 2003 een erkenning worden toegekend en eventueel subsidiëring worden opgestart.

(Bovenvermelde bijlagen liggen ter inzage bij het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement, dienst Schriftelijke Vragen – red.)

Vraag nr. 217
van 20 juni 2003
van de heer JAN LOONES

Kerntakendebat – Gestructureerd overleg

Op 25 april 2003 ondertekenden de Vlaamse overheid, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een bestuursakkoord. Dit akkoord rondt de eerste fase van het kerntakendebat af.

Daarbij werd vastgesteld dat het kerntakendebat een permanent proces is, waarbij op veranderende processen moet worden ingespeeld, en gaten die er nog zijn, moeten worden ingevuld (Lokaal 1 – 15 juni 2003).

Daarom werd concreet afgesproken dat er per minister een gestructureerd overleg komt tussen de drie partners. De ministers hebben dus de opdracht op regelde tijdstippen de VVP en de VVSG uit te nodigen om de regelgeving te bekijken, om gaten te dichten, enzovoort.

1. Wanneer nodigt de minister voor de eerste maal de VVP en de VVSG uit voor een gestructureerd overleg ?
2. Met welke frequentie zal dit gestructureerd overleg plaatsvinden?

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 39 ; Landuyt nr. 79 ; Vanderpoorten nr. 120 ; Van Mechelen nr. 136 ; Van Grembergen nr. 184 ; Bossuyt nr. 344 ; Sannen nr. 206 ; Byttebier nr. 217 ; Ceysens nr. 115 ; Keulen nr. 11).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken.

Vraag nr. 218
van 20 juni 2003
van de heer KOEN HELSEN

Adoptiedienst Ray of Hope – Beslissingen

Op 17 december 2002 trok toenmalig minister Vogels de erkenning van de adoptiedienst Ray of Hope in na een aantal klachten. Deze klachten

hadden betrekking op de dienstverlening aan de ouders, de onbetrouwbaarheid van de buitenlandse kanalen en daarmee gepaard gaande de onduidelijkheid over het juridisch statuut van de kinderen die ter adoptie werden aangeboden. Ray of Hope ging in beroep tegen deze beslissing.

De adviserende beroepscommissie van de Gezins- en Welzijnsraad heeft in zijn advies een negatief standpunt geformuleerd ten aanzien van het beroep van Ray of Hope, maar heeft ook enkele kritische bedenkingen gemaakt bij het verloop van het dossier.

Bij beslissing van 6 juni 2003 heeft de minister beslist dat Ray of Hope geen nieuwe dossiers kan opstarten, dat de adoptiebemiddeling beperkt wordt tot Ethiopië en Sri Lanka en tot afronding van twee dossiers in Haïti, en dit alles onder strikt toezicht van Kind en Gezin en de Vereniging voor Kind en Adoptiegezin (VAG). Bovendien zullen de klachtendossiers waarvoor de Vlaamse Ombudsman bemiddelt, op korte termijn worden afgerond en moet de link tussen de VZW Finado en de VZW Ray of Hope doorgesneden worden.

De beperkte werking loopt tot 30 september 2003, datum waarop de erkenning afloopt. Ray of Hope kan op dat ogenblik een verlenging van zijn erkenning aanvragen, wat inmiddels is gebeurd.

1. De minister laat Ray of Hope toe een aantal dossiers verder af te werken en voor alle landen moet worden gewerkt onder het toezicht van Kind en Gezin en van VAG.

Wat houdt dit toezicht in ? Betekent dit dat beide organisaties zich garant stellen voor de correctheid van de gegevens met betrekking tot de adopteerbaarheid en de afkomst van de kinderen ?

2. Hoe zal concreet dit toezicht door Kind en Gezin en VAG gebeuren ?
3. Binnen welke termijn moeten de dossiers die in behandeling zijn bij de Vlaamse Ombudsdienst behandeld worden ?
4. Heeft de bemiddeling enkel betrekking op een financiële tegemoetkoming wegens de vaak slechte begeleiding door Ray of Hope, waardoor de adoptieouders vaak belangrijke bijkomende kosten moesten doen, of heeft de bemiddeling ook betrekking op andere aspecten ?

5. Een aantal adoptieouders wordt geconfronteerd met vragen over de adopteerbaarheid van hun kinderen. De onbetrouwbaarheid van de lokale contactpersonen laat immers vermoeden dat de kinderen geen wezen zijn.

Worden deze ouders begeleid ? Door wie ? Welke inspanningen worden gedaan om deze informatie over de adopteerbaarheid en afkomst alsnog te achterhalen ?

6. De minister besliste dat de banden tussen de VZW Finado en de VZW Ray of Hope moeten worden doorgesneden.

Wat is de reden voor deze beslissing ? Werden er in het verleden misbruiken vastgesteld ? Hoe verwacht de minister dat die banden de facto worden doorgesneden ?

7. Het is bekend dat de VZW Finado misbruik maakte van de kwetsbaarheid van adoptieouders die recentelijk een kind hadden geadopteerd, om een financiële bijdrage te vragen.

Werd een onderzoek ingesteld naar de besteding van deze middelen ? Zo ja, werden er misbruiken vastgesteld ? Zo niet, is het niet raadzaam dit alsnog te doen ?

Wie houdt toezicht op de activiteiten van dit soort organisaties ?

8. Ray of Hope heeft nu reeds een verlenging van zijn erkenning aangevraagd.

Is het aanvaardbaar deze erkenning te verlengen, wetende dat de adoptiedienst in zijn werking totnogtoe gefaald heeft op drie cruciale elementen in zijn opdracht, namelijk de begeleiding van de adoptieouders, het waken over de adopteerbaarheid en afkomst van de adoptiekinderen en ten slotte het uitwerken van een grondig kanaalonderzoek ?

Acht de minister het realistisch dat Ray of Hope tegen eind september in staat zal zijn om voor deze drie cruciale opdrachten zijn falende werking zodanig bij te stellen dat hij een erkenning kan krijgen ?

9. Welke algemene beleidsconclusies trekt de minister uit het voorval met Ray of Hope naar adoptie in het algemeen ?

Antwoord

- 1 en 2. Het toezicht van Kind en Gezin en van de Vereniging voor Kind en Adoptiegezin houdt in dat deze beide instanties op geregelde tijdstippen overleggen met Ray of Hope om de stand van zaken in de individuele dossiers na te gaan. Dit betekent dat de voortgang van deze dossiers op die manier wordt opgevolgd. De keuzes die daarbij worden gemaakt, worden in onderling overleg bepaald.

De correctheid van de gegevens over de adopteerbaarheid en de afkomst van de kinderen hangt van verschillende factoren af. Uiteraard spelen daarbij de herkomstplannen en de modaliteiten die gelden in de landen van herkomst een belangrijke rol. Kind en Gezin en VAG waken erover dat de houding van de adoptiedienst Ray of Hope ten opzichte van de herkomstkanalen wordt geoptimaliseerd. Garanties met betrekking tot de informatie die de herkomstlanden afleveren, is daarbij het permanente streven. Strikte en sluitende garanties zijn terzake, dat is nu eenmaal inherent aan het interlandelijke adoptiegebeuren, niet mogelijk.

3. Mijn beslissing van 6 juni 2003 met betrekking tot de voorwaarden waaronder de adoptiedienst Ray of Hope verder kan werken, stelt dat er voor de dossiers van de klagers waarvoor de Vlaamse Ombudsman bemiddelt, op korte termijn een passende oplossing komt.

Het is in deze nu de adoptiedienst Ray of Hope die een initiatief kan nemen.

4. De bemiddeling in de dossiers van de klagers is in handen van de Vlaamse Ombudsdienst.

Het is de specifieke ervaring en situatie van elk van de gezinnen in kwestie die bepaalt over welke aspecten de bemiddeling handelt.

5. De informatie over de adopteerbaarheid en afkomst van een aantal adoptiekinderen waarvoor Ray of Hope bemiddelde, maakt deel uit van de klachtendossiers.

Hier speelt de bemiddeling van de Vlaamse ombudsbtenaar.

6. Het was gebruikelijk dat iemand die zich wendde tot de VZW Ray of Hope voor een interlandelijke adoptie, vrij automatisch, via de VZW

Finado, naar een financieel adoptie-engagement werd geleid.

Dit gegeven moet stoppen. Er worden van Ray of Hope terzake een concreet voorstel en een formeel signaal ingewacht.

7. De VZW Finado is naar verluidt gemachtigd fiscale attesten uit te reiken voor de giften die zij ontvangen. Hun werking valt buiten de gemeenschapsbevoegdheid Welzijn.
8. De beslissing die ik met betrekking tot Ray of Hope op 6 juni 2003 heb genomen, is een beslissing die een plaats heeft binnen de bezwaarprocedure die door Ray of Hope is ingesteld naar aanleiding van de intrekking van zijn erkenning (december 2002).

De op 6 juni genomen beslissing staat als dusdanig los van de beslissing tot het al dan niet verlenen van de erkenning met ingang van 1 oktober 2003. Op dat moment speelt de vigerende procedure.

Dit betekent dat de raad van bestuur van Kind en Gezin een advies formuleert op basis waarvan de minister van Welzijn een beslissing neemt. Het is op dit moment niet opportuun en ook niet mogelijk op het vermelde advies en op de daarop geënte beslissing vooruit te lopen.

9. De algemene beleidsconclusie die uit het voorval met Ray of Hope zeker wordt getrokken, is dat er, wat eerder ook al werd aangegeven, een grote nood is aan professionalisering van de adoptiesector.

Het op stapel staande decreet kan daar een bijdrage toe leveren.

**Vraag nr. 219
van 27 juni 2003
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN**

Schuldbemiddeling – Bijsturingen

De omzendbrief van 23 april 1999 betreffende "de wet op de collectieve schuldenregeling – instellingen voor schuldbemiddeling" vraagt met het oog op mogelijke bijsturingen om aansluitend bij het jaarverslag problemen met bepaalde reglementering/rechtspraak mee te delen.

1. Welke problemen met betrekking tot de reglementering en de rechtspraak werden sinds het

verschijnen van deze brief gesignaleerd bij de jaarverslagen ?

2. Hoe werd hieraan gevolg gegeven ? Welke bijsturingen werden concreet uitgevoerd ?

Antwoord

Zoals ik in mijn antwoord op de eerdere vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger (vraag nr. 148 van 24 maart 2003) reeds zei, werd de inhoud van het jaarverslag verduidelijkt in de omzendbrief van 27 november 2000 en werden de "problemen met bepaalde reglementering/rechtspraak" algemener benoemd als "bijzondere aandachtspunten/problemen".

In mijn antwoord stelde ik dat vanuit de instellingen voor schuldbemiddeling (via de jaarverslagen) de nood aan bijkomende vorming en ondersteuning gesignaleerd werd. En dat dit geleid heeft tot de systematische uitbouw van "specialisatiemodules" (consumentenkrediet, collectieve schuldenregeling, methodisch handelen, onderhandelen en het gezin in de schuldbemiddeling) en de oprichting van een juridische helpdesk die zowel voor CAW's als OCMW's toegankelijk is.

In diezelfde jaarverslagen worden inderdaad ook problemen in verband met de reglementering gesignaleerd. Voorbeelden hiervan zijn de onzekerheid over en de soms te lange duur van de aanzuiveringsregeling en het minimum leefgeld om nog een menswaardig leven mogelijk te maken.

Ook de juridische helpdesk, in werking sedert april 2002, wordt met deze problemen geconfronteerd.

De materie van consumentenkrediet, beslagrecht, wet op de collectieve schuldenregeling, ... is, zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger weet, een federale bevoegdheid.

Aanbevelingen voor een bijsturing van de wetgeving op het vlak van de wet betreffende de collectieve schuldenregeling werden door de juridische helpdesk geformuleerd, en via de VBSG werd een brief met deze aanbevelingen gestuurd aan de minister van Justitie. (*VBSG : Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten – red.*)

De juridische helpdesk zelf stuurde een brief aan de minister van Maatschappelijke Integratie met aanbevelingen over een aanpassing van de regeling van het beslag.

Vraag nr. 221
van 27 juni 2003
van de heer KOEN HELSEN

Kind en Gezin – Slagzin "Kind is Koning"

Kind en Gezin gebruikt in zijn recente briefwisseling onder het briefhoofd "Kind en Gezin" de slagzin "Kind is Koning".

In de afgelopen vier jaar hebben het Vlaams Parlement en de minister bevoegd voor Welzijn zwaar geïnvesteerd in opvoedingsondersteuning. Het omgaan met het stellen van grenzen voor kinderen was daarin toch een belangrijke hoofdlijn. Ouders, hulpverleners en welzijnsinstellingen zijn zich meer dan ooit bewust van de negatieve gevolgen van verwennerij.

Het is dan ook verwonderlijk dat Kind en Gezin, die als instelling toch in de afgelopen vier jaar gewerkt heeft rond opvoedingsondersteuning, als ondertitel voor haar briefwisseling gebruikmaakt van een slogan zoals "Kind is Koning", die minstens suggereert dat het kind de baas is binnen het gezin.

1. Wie besliste deze slogan te gebruiken als ondertitel voor de briefwisseling van Kind en Gezin ?
2. Hoe rijmt Kind en Gezin deze ondertitel met de opvoedingsondersteuning, waarbij een belangrijk item is het leren grenzen trekken ?
3. Wat is eventueel de reactie van de minister op dit initiatief ?

Antwoord

1. Het Bestuurlijk Directiecomité besliste op 24 oktober 2001 dat er in het kader van de koninklijke geboorte een spandoek zou worden aangebracht tegen de voorgevel van het gebouw aan de Hallepoortlaan met daarop felicitaties aan Filip en Mathilde en "een slogan die onze dienstverlening symboliseert". De slogan werd : (elk) "Kind is Koning".

Vanaf 2002 werd de baseline consequent op de communicatiedragers van Kind en Gezin (folders, affiches, briefhoofden, ...) aangebracht.

2. Wanneer de meeste mensen (al dan niet iedereen) deze baseline zien, zal onmiddellijk de link gelegd worden naar de uitdrukking "Klant is Koning". Haast iedereen kent dan ook deze uitdrukking en kan inschatten wat ze betekent en

omvat. Aangezien (kleine) kinderen de eigenlijke klanten van Kind en Gezin zijn (wel meestal in de hoedanigheid van hun ouder(s)), spreekt het vervangen van "klant" door "kind" voor zich.

Terwijl de servicegerichte zakenwereld, de commerciële realiteit en ook het openbaar leven alles in het werk stellen om hun "klanten" zo goed mogelijk te helpen en te bedienen, geldt dit voor Kind en Gezin ook voor de jonge kinderen in Vlaanderen.

Het kind als klant hebben, impliceert immers dat kinderen en het daarmee gepaard gaande welzijn van kinderen uitermate belangrijk zijn voor Kind en Gezin als organisatie. Daarom weerspiegelt 'Kind is Koning' de grondgedachte van Kind en Gezin : "Bereiken dat elk kind (zonder onderscheid) zoveel mogelijk kansen krijgt".

Het zijn net alle kinderzaken en kinderkwesties die de agenda van Kind en Gezin maken. Het belang van het kind (net zoals dat van de klant in andere sectoren) staat centraal. Heeft het kind het voor het zeggen? Als overkoepelende generieke term voor alle kleine kindjes van 0-3 jaar, met al hun specifieke leeftijdsgebonden kenmerken en (levens)eisen (inclusief de behoefte van kinderen aan grenzen), impliciet wel.

Wil dat dan zeggen dat kinderen de baas spelen, dat er geen grenzen moeten getrokken worden? Terwijl bij 'Klant is Koning,' alles gedaan wordt om de klant optimaal te 'servicen', wil dat niet zeggen dat de klanten de wetten stellen. Kind en Gezin heeft het kind als lid van een gezin voor ogen. Het volgt de realiteit van elke leeftijd tot 3 jaar en probeert vanuit deze realiteit een antwoord te bieden voor elke situatie afzonderlijk. Kinderen zijn in de eerste plaats mensen, levende wezens en deel van een gezin ... Met eigen karaktertrekken, problemen, levenseisen, noden ... En het zijn net deze typische kinderzaken die altijd tegelijkertijd en genuanceerd voor ogen moeten worden gehouden. Ook bij de slogan "Kind is Koning".

Samengevat : "Kind is Koning" wil zeggen : het kind mag als levend wezen en volwaardig lid van een gezin niets te kort komen en je moet je uiterste best doen om het alle kansen te bieden die het verdient. Wat niet wil zeggen dat je je kind altijd zijn zin moet geven en je leven laten overnemen. Hier kan Kind en Gezin alleen maar adviseren en informeren ...

3. Ik respecteer in deze context de autonomie van Kind en Gezin als Vlaamse openbare instelling bij het maken van operationele keuzes.

Daarbij onderschrijf ik de missie van Kind en Gezin die mee aan de basis ligt van de baseline in kwestie en die inhoudt dat elk kind maximale kansen krijgt.

Ik begrijp dat de slogan "Kind is Koning" diverse reacties kan oproepen.

Vraag nr. 223
van 27 juni 2003
van de heer KOEN HELSEN

Kinderopvang op school – Stand van zaken

Het basisprincipe van de Beleidsbrief Buitenschoolse Kinderopvang is het meersporenbeleid. Dit betekent dat de regering zich tot doel heeft gesteld de verschillende vormen van kinderopvang te ontwikkelen en te ondersteunen.

De ontwikkeling van de opvang in de school is één van die sporen. De beleidsbrief vermeldt onder meer een ondersteuning mits uiteraard een door-dachte programmatie, en dit gekoppeld aan de concrete uitwerking van het kwaliteitslabel.

1. Welke maatregelen werden reeds genomen om de opvang in de scholen te stimuleren ?
2. Welke maatregelen werden reeds genomen om de opvang in de scholen te ondersteunen ?
3. Welke vorm neemt de ondersteuning van de scholen vandaag aan ? Bestaat die uit middelen, knowhow, personeelondersteuning ?
4. Wat is de stand van zaken van de ontwikkeling van het kwaliteitslabel ?

Antwoord

De Vlaamse regering streeft een meersporenbeleid na voor de buitenschoolse kinderopvang. Elke opvangvorm kan op eigen initiatief invulling geven aan buitenschoolse opvang. Het organiseren van (buitenschoolse) opvang is vrij. Enkel het subsidiëren van opvangplaatsen verloopt geprogrammeerd.

Vanuit deze algemene achtergrond wordt in detail ingegaan op elke vraag.

1. De opvang in scholen is in vele scholen een feit. De stijgende nood aan buitenschoolse kinderopvang maakt dat de schoolse opvang een behoefte blijft.

Om gepaste maatregelen te kunnen nemen ter stimulering van een opvangaanbod, is het van belang om o.a. te weten hoe omvangrijk het gebruik van de opvangvorm is. Daartoe liet Kind en Gezin in het najaar van 2002 een telefonische enquête uitvoeren. Uit de cijfers blijkt dat de scholen voor kinderen van 3 tot 12 jaar de tweede belangrijkste opvangvorm is. Bij de programmatie van te subsidiëren opvangplaatsen werd er rekening gehouden met dit opvangaanbod.

Daarnaast werd een meetinstrument ontwikkeld dat de kwaliteit van de opvang in scholen kan meten. Dit instrument is een referentie-instrument voor initiatiefnemers en ouders. Het onderzoek werd in het voorjaar van 2003 afgerond. Op basis van de bevindingen van het onderzoek wordt in het najaar van 2003 een voorstel van concept uitgetekend met betrekking tot een mogelijke ondersteuning van het buitenschoolse opvangaanbod in scholen.

2. Scholen kunnen voor hun opvang een attest van toezicht aanvragen en daarmee aan de voorwaarden van de zelfstandige opvang beantwoorden. Zij komen dan in aanmerking voor een tegemoetkoming van ca. 381 euro per jaar en per plaats.

Daarnaast kunnen scholen met hun vragen over de werking en de inrichting van de opvang terecht bij de diensten van Kind en Gezin. Ten slotte zal de invoering van het meetinstrument van de nodige ondersteuning voorzien worden. Een optie is om het meetinstrument als zelfevaluatie-instrument ter beschikking te stellen.

3. Het antwoord op deze vraag zit vervat in het antwoord op vraag 2.
4. Op dit moment is het onderzoek en de ontwikkeling van een meetinstrument afgerond. Kind en Gezin kan nu zorgen voor de de ruimere toetsing ervan.

Op basis van deze uitgebreide toetsing kan de normering van het instrument verfijnd worden. Hoe en wat het kwaliteitslabel zal zijn, moet nog worden bepaald.

Vraag nr. 224
van 27 juni 2003
van de heer KOEN HELSEN

Zorgregio's – Instroomsituaties

Het Vlaams Parlement heeft recentelijk een decreet op de zorgregio's goedgekeurd. De zorgregio's zullen gebruikt worden voor onder meer de toekenning van investeringssubsidies vanuit het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA).

Ziekenhuizen die in de buurt liggen van de taalgrens ontvangen vaak heel wat patiënten van over de taalgrens. Deze patiënten kunnen procentueel een belangrijk aandeel vormen in het patiëntenbestand.

Uiteraard houden de zorgregio's die in het Vlaams Parlement zijn goedgekeurd geen rekening met deze instroom van patiënten.

1. Wordt er rekening gehouden met deze instroom bij de toepassing van de zorgregio's ?

Zo ja, op welke wijze wordt die instroom in rekening gebracht ?

2. Wordt eraan gedacht om terzake een protocol af te sluiten met Wallonië ?

Antwoord

In voorliggende vraag wordt de problematiek van de patiëntenstromen vanuit Wallonië naar Vlaamse ziekenhuizen aan de orde gesteld. Ziekenhuizen die in de buurt van de taalgrens liggen, ontvangen heel wat patiënten van over de taalgrens en deze kunnen procentueel een belangrijk aandeel vormen in het patiëntenbestand.

Bij de afbakening van de zorgregio's werd met de instroom van de patiënten uit Wallonië geen rekening gehouden. Vraagsteller wenst te weten of en op welke wijze met deze instroom rekening zal worden gehouden bij het toekennen van investeringssubsidies vanuit het VIPA en of eraan gedacht wordt terzake een protocol af te sluiten met Wallonië.

1. Patiëntenstromen vanuit Wallonië naar Vlaamse ziekenhuizen

Door een protocolakkoord inzake gegevensuitwisseling tussen de verschillende overheden die voor het gezondheids(zorg)beleid bevoegd zijn, beschikt de administratie Gezondheidszorg van de Vlaamse Gemeenschap voor de Vlaamse ziekenhuizen over de Minimale Klinische Gegevens die door de federale overheid worden geregistreerd. Hieruit kan, onder meer, de herkomst van de patiënten van een bepaald ziekenhuis worden afgeleid. De meest recente cijfers hebben betrekking op het jaar 2000.

Wanneer de klassieke hospitalisaties als indicator worden genomen, blijkt zo'n anderhalf procent van de opnames in de Vlaamse algemene ziekenhuizen betrekking te hebben op Waalse patiënten (14.465 van de 995.045 opnames). Er bestaan aanzienlijke verschillen : in 62 van de 89 ziekenhuizen is het aandeel van de Waalse patiënten kleiner dan 1%, terwijl in 12 voorzieningen het aandeel groter is dan 5%. Deze 12 voorzieningen zijn goed voor ruim 60% van de opnames van Waalse patiënten. In 8 voorzieningen is het aandeel van de Waalse patiënten in het totaal van de opnames groter dan 10%. Daarbij kan worden aangestipt dat er onder deze laatste een aantal voorzieningen zijn met een specifiek karakter : het Belgisch Zee-Instituut voor Orthopedie in Oostende, de Koninklijke Instelling De Bijtjes in Sint-Pieters-Leeuw, de APRA Kliniek in Antwerpen en de Multiple-Sclerosekliniek in Steenokkerzeel.

Gemeente	Voorziening	Opnames Waalse patiënten	
		Aantal	% opnames
Ronse	AZ Zusters van Barmhartigheid	2.619	32,5
Oostende	Belgisch Zee-Instituut Orthopedie	218	21,0
Wervik	Sint-Janshospitaal	21	19,1
Steenokkerzeel	Multiple-Sclerosekliniek	108	16,7
St-Pieters-Leeuw	Koninklijke Instelling De Bijtjes	124	12,8
Antwerpen	APRA Kliniek	274	11,9
Menen	Algemeen Ziekenhuis	915	11,6

Gemeente	Voorziening	Opnames Waalse patiënten	
		Aantal	% opnames
Oudenaarde	Auroraziekenhuis	958	11,0
Tienen	AZ Heilig Hart	959	9,9
Geraardsbergen	Onze-Lieve-Vrouwziekenhuis	396	9,9
Ieper	ZH Jan Yperman	1.536	9,3
Halle	ZH Maria – Roos der Koningin	673	7,9

Tabel : voorzieningen met meer dan 5 % opnames van Waalse patiënten in het jaar 2000

2. Planning op zorgregioniveau en concrete investeringssubsidies

De indeling van de zorgregio's is afgeleid uit een uitgebreide analyse inzake ruimtelijke ordening en organisatie, uitgevoerd door het Instituut voor Sociale en Economische Geografie van de KU Leuven (prof. E. Van Hecke).

Vertrekkend van de vaststelling dat aan de dagelijkse, de meer occasionele en de gespecialiseerde behoeften van de inwoners van een gemeente voldaan wordt door centra van toenemend functioneel belang, werden de opeenvolgende centra in kaart gebracht waarmee de inwoners van de gemeenten relaties onderhouden voor een zeer brede waaier van functies. Er werden acht grote functiefamilies onderzocht : medische, maatschappelijke en sociale zorg, sport, recreatie en horeca, verkeersfuncties, diensten met loketfuncties, overheidsfuncties, cultuur, onderwijs en de detailhandel.

De onderliggende vraag was : "Waar gaat de bevolking van een gemeente bij voorkeur naartoe voor de verschillende vormen en specialisatieniveaus van dienstverlening", en niet : "In welke gemeenten recruteert de aanbieder van een bepaalde dienst zijn klanten". Het eerste leidt tot een ruimtelijk model dat in grote mate de natuurlijke biotoop van een bevolking benadert, het tweede tot een model dat aanbodgestuurd is. Weliswaar is er een interactie en bepaalt het aanbod voor een deel de consumentenfluxen, aangezien men geen dienstverlening gaat zoeken waar er geen voorhanden is. Om deze vertekening zo klein mogelijk te houden, werd bij het ontwikkelen van de zorgregio's niet het accent gelegd op de medische, maatschappelijke en sociale functies, maar werd uitgegaan van de geglobaliseerde fluxen voor het geheel van de onderzochte functies. Het voordeel hiervan is dat dit resulteerde in een generiek model dat niet door

een bepaalde zorgfunctie (bvb. ziekenhuizen) bepaald werd.

Het uit het onderzoek afgeleide, hiërarchisch gestructureerde model van de zorgregio's is een instrument dat moet toelaten om een goede en dynamische planning van zorgvoorzieningen, overleggen samenwerkingsstructuren uit te werken. Het model moet daarvoor wel eerst gevoed worden met objectiveerbare parameters die de zorgbehoeften en het zorgaanbod tot uiting brengen. Deze leveren de noemer en de teller van de behoeftendekking in een regio (bv. X eenheden van zorgverlening per Y inwoners met een bepaald kenmerk), die dan getoetst kan worden aan een theoretische norm of een gewenste verhouding. Op een gelijkaardige manier kan de kloof tussen het huidige aanbod en een verwachte behoefte in een regio geanalyseerd worden (bv. aan de hand van bevolkingsprojecties). Het zorgregiomodel vormt bij dit alles alleen het ruimtelijke referentiekader.

Bij de afbakening ervan werd om begrijpelijke redenen alleen de ruimte van de Vlaamse Gemeenschap voor ogen gehouden. Er werd dus geen rekening gehouden met grensoverschrijdende fluxen van Waalse consumenten naar Vlaanderen en vice versa, noch, in de grensstreken, met de fluxen vanuit of naar de buurlanden. Deze logica dient te worden behouden wanneer het zorgregiomodel wordt gebruikt bij zorgplanning op bevolkingsniveau, zo niet slaan teller en noemer niet op eenzelfde populatie. Zoals er nu bij een programmatie op basis van andere ruimtelijke modellen geen rekening wordt gehouden met patiëntenstromen vanuit Wallonië of het buitenland, zal er ook geen rekening mee worden gehouden wanneer de zorgbehoeften, het zorgaanbod en de behoeftendekking op populatieniveau geanalyseerd worden op basis van het ruimtelijke model van de zorgregio's.

De analyse van de zorgbehoeftendekking in een zorgregio (de verhouding teller/noemer) – dit is

dus op populatieniveau – is een belangrijk element in de zorgplanning. Zij is een noodzakelijke voorwaarde om in de toekomst het aanbod zo goed mogelijk af te stemmen op de behoeften.

Momenteel wordt bij een aanvraag voor de infrastructuursubsidie uitgegaan van de bestaande fluxen van patiënten en de door de voorziening verwachte evoluties. Daarbij wordt ook rekening gehouden met andere factoren. Voor de algemene ziekenhuizen verloopt een subsidieaanvraag op dit ogenblik in twee fasen : in een eerste stap moet de initiatiefnemer een dossier met de zorgstrategische aspecten van het masterplan indienen en in een tweede fase wordt een dossier met de technische en financiële aspecten uitgewerkt. In het zorgstrategische plan beschrijft de aanvrager de actuele situatie m.b.t. de ligging van het ziekenhuis, de infrastructuur, het zorgaanbod en de samenwerkingsverbanden en geeft hij hierover zijn visie naar de toekomst. De wenselijkheid en de haalbaarheid van het plan probeert men aan te tonen met een omgevingsanalyse. Tevens worden de voorwaarden beschreven die vervuld moeten worden om het plan te realiseren, alsook alle investeringen die de initiatiefnemer in de komende tien jaar wenst te doen.

Op basis van dit alles gaan evaluatoren van de zorgstrategische commissie na of het zinvol is om in het ziekenhuis te investeren. Is het antwoord positief, dan wordt de maximumbedcapaciteit bepaald en, daarvan afgeleid, de maximumoppervlakte die in aanmerking kan komen voor subsidiëring (aantal bedden x 82 m²). De maximumoppervlakte dient vervolgens als leidraad bij de beoordeling van de technisch-financiële plannen, waarin concrete projecten worden voorgesteld die leiden tot concrete subsidiebedragen.

Uit het voorgaande blijkt dat een investeringssubsidie in belangrijke mate bepaald wordt door de maximumbedcapaciteit, de som van het aantal bedden voor klassieke hospitalisatie en het aantal bedden voor daghospitalisatie dat het ziekenhuis kan verantwoorden. Bij de berekening ervan wordt gebruikgemaakt van het aantal opnames, het aantal verpleegdagen, de gemiddelde ligduur, de minimale bezettingsgraad, de graad van substitutie, enzovoort, waarbij tevens rekening wordt gehouden met het verantwoorde aantal bedden zoals bepaald door de federale overheid. Men gaat uit van de effectieve activiteiten van het ziekenhuis, ongeacht de herkomst van de patiënten. Dit houdt in dat een ziekenhuis dat Waalse patiënten hospitaliseert, voor deze activiteiten een investeringssubsidie kan aanvragen.

In de toekomst is het de bedoeling om naast deze aanbodgestuurde elementen ook meer rekening te gaan houden met de analyse van de zorgbehoefte-dekking zoals bovenvermeld. Momenteel bestaan er echter nog geen concrete plannen om die procedure te wijzigen, noch om het gedeelte van de Vlaamse investeringssubsidies dat aldus Waalse patiënten ten goede komt, te recupereren bij de Waalse overheid.

**Vraag nr. 225
van 27 juni 2003
van de heer KOEN HELSEN**

Gehandicaptenvoorzieningen – Deregulering

Naar aanleiding van de invoering van het persoonsgebonden budget werd beslist om m.b.t. de voorzieningen werk te maken van een deregulering. Dit was sedert lang een belangrijke vraag.

Het gaat dan zowel om de vergoeding van de personeelskosten waarmee sociaal overleg gepaard gaat, als om louter administratieve en decretale vereenvoudigingen.

Voorzieningen vinden vooral de vereenvoudiging inzake personeel bijzonder belangrijk. In het Vlaams Fonds werden blijkbaar ad hoc commissies opgericht. Daar werden al voorstellen gelanceerd ter vereenvoudiging. Blijkbaar voeren de vakbonden obstructie door weg te blijven uit de commissie deregulering.

1. Wat is de stand van de werkzaamheden van de ad hoc commissies ?
2. Wat is de stand van zaken van de deregulering op het vlak van personeel ?
3. Wordt effectief obstructie gevoerd door de vakbond ?

Zo ja, worden inspanningen geleverd om de dialoog opnieuw op gang te trekken ?

Antwoord

In het Vlaams Fonds is inderdaad een werkgroep opgericht bestaande uit vertegenwoordigers van de initiatiefnemers (zgn. Koepels) en vakbonden om de voorstellen van de voorzieningen inzake de regularisering te bespreken en tot oplossingen te komen.

1. Deze werkgroep heeft gedurende drie vergaderingen een aantal maatregelen ter vereenvoudiging van de werking en de reglementering besproken. Het eindverslag is voorgelegd aan de raad van bestuur van het Vlaams Fonds, die het op 8 juli 2003 heeft goedgekeurd.

Hierbij werd aan de administratie opdracht gegeven om :

- een omzendbrief op te stellen tot vereenvoudiging van de werkwijze en interpretaties m.b.t. maatregelen die geen financiële weerslag inhouden en geen aanpassing van de regelgeving met zich brengen ;
- voorstellen uit te werken met betrekking tot die items welke een aanpassing van de regelgeving inhouden, met vermelding van de betreffende financiële weerslag.

Voor deze laatste opdracht zal de werkgroep trouwens verder blijven samenkomen.

2. Voor de maatregelen die betrekking hebben op de toestand van het personeel werd overeengekomen dat de sociale partners deze ook ter bespreking zouden brengen in het paritair comité.

Binnen de in uitvoering gestelde maatregelen zijn er geen die nadelige of ingrijpende veranderingen meebrengen ten aanzien van het personeel van de voorzieningen.

- 3 De vakbonden hebben de besprekingen m.b.t. de reguleringsvoorstellen van de voorzieningen gevolgd en zijn op de hoogte van de impact van de voorgestelde maatregelen.

Zij zullen er trouwens over waken dat de link gelegd wordt met het sociaal overleg.

Vraag nr. 226
van 27 juni 2003
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN

Kinderopvang – Meldingsplicht

Het decreet betreffende Kind én Gezin heeft onder meer betrekking op de meldingsplicht voor iedereen die geregeld kinderopvang organiseert tot twaalf jaar, al dan niet betalend. De initiatiefnemers moeten dit melden aan Kind en Gezin, dat op

zijn beurt jaarlijks aan de gemeenten de lijst overhandigt van de kinderopvanginitiatieven op hun grondgebied.

1. Hoeveel initiatieven kinderopvang hebben zich jaarlijks sinds het aantreden van deze regering gemeld ?
2. Zijn er sindsdien opvallende vaststellingen, bijvoorbeeld in bepaalde regio's worden weinig of veel meldingen gedaan, alleen kinderen beneden de zes jaar worden gemeld, alleen scholen doen een melding, ...
3. Wat zijn de concrete meldingsresultaten voor Limburg, per gemeente, met betrekking tot onthaalgezinnen, scholen en particulieren ?

Antwoord

De meldingsplicht houdt in dat iedereen die geregeld kinderopvang organiseert voor kinderen tot 12 jaar, dit moet melden aan Kind en Gezin. Een aantal voorzieningen wordt geacht aan de meldingsplicht te hebben voldaan. Opvang door familie tot en met de vierde graad is vrijgesteld van melding.

Wie een erkenning of attest van toezicht vraagt en krijgt, heeft aan de meldingsplicht voldaan. Aangenomen wordt dat de vraagsteller niet vraagt naar deze categorieën. Het gaat hier om het permanent door Kind en Gezin bijgehouden aantal opvanginitiatieven en -plaatsen en dat ook jaarlijks door de instelling wordt opgenomen in haar jaarverslag. Deze aantallen zijn ook opgenomen op de website van de instelling.

Waar het gaat om voorzieningen die enkel melden zonder de erkenning of een attest van toezicht aan te vragen, kunnen de aantallen als volgt worden opgegeven. Wie enkel meldt, hoeft niet op te geven of het om kinderen beneden of boven de 6 jaar gaat.

Aantal meldingen per jaar en het totale aantal enkel gemelde voorzieningen, rekening houdende met het feit dat sommige enkel gemelde voorzieningen ondertussen hun stopzetting hebben kenbaar gemaakt. Daarbij staat ZOO voor zelfstandige opvangouder, MC voor mini-crèche en ZKDV voor zelfstandig kinderdagverblijf.

West-Vlaanderen

	ZOO	MC	ZKDV	scholen
gemeld in 2000	6	1	0	
gemeld in 2001	14	3	2	
gemeld in 2002	10	3	0	
gemeld tot juni 2003	3	0	1	
totaal aantal meldingen	57	12	3	175

Oost-Vlaanderen

	ZOO	MC	ZKDV	scholen
gemeld in 2000	9	1	1	
gemeld in 2001	5	4	1	
gemeld in 2002	4	2	3	
gemeld tot juni 2003	1	2	1	
totaal aantal meldingen	37	18	5	296

Antwerpen

	ZOO	MC	ZKDV	scholen
gemeld in 2000	0	4	0	
gemeld in 2001	0	2	1	
gemeld in 2002	3	1	4	
gemeld tot juni 2003	0	1	1	
totaal aantal meldingen	27	21	7	229

Vlaams-Brabant en Brussel

	ZOO	MC	ZKDV	scholen
gemeld in 2000	2	1	0	
gemeld in 2001	4	3	0	
gemeld in 2002	4	3	4	
gemeld tot juni 2003	2	2	2	
totaal aantal meldingen	24	11	7	351

Limburg

	ZOO	MC	ZKDV	scholen
gemeld in 2000	1	1	0	
gemeld in 2001	3	1	0	
gemeld in 2002	2	0	2	
gemeld tot juni 2003	0	0	1	
totaal aantal meldingen	17	4	3	182

Meldingsresultaten Limburg (per gemeente)

Mini-crèches :

Bree	1
Hasselt	2
Peer	1

Zelfstandig kinderdagverblijf :

Diepenbeek	1
Lanaken	1
Voeren	1

Zelfstandig onthaalouder :

Beringen	1
Diepenbeek	1
Hasselt	5
St-Truiden	2
Houthalen-Helchteren	2
Maaseik	1
Bilzen	2
Borgloon	1
Lanaken	1
Maasmechelen	1

Buitenschoolse opvang :

Stand van zaken melding buitenschoolse opvang in de Limburgse scholen (info uit lokaal overleg)

Gemeente	Aantal scholen	Buitenschoolse opvang in scholen	
		Opvang	Geen opvang
Alken	7	0	7
As	5	0	5
Beringen	25	4	21
Bilzen	27	7	20
Bocholt	8	1	7
Borgloon	7	3	4
Bree	11	8	3
Diepenbeek	12	5	7
Dilsen-Stokkem	12	9	3
Genk	32	10	22
Gingelom	7	7	0
Halen	7	0	7
Ham	5	3	3
Hamont-Achel	8	4	4
Hasselt	40	21	19
Hechtel-Eksel	8	0	8
Heers	4	0	4
Herk-de-Stad	7	1	6
Heusden-Zolder	21	3	18
Hoeselt	10	0	10
Houthalen-Helchteren	16	14	2
Kinrooi	9	1	8
Kortesseem	9	5	4
Lanaken	15	12	3
Leopoldsburg	12	11	1
Lommel	26	10	16
Lummen	12	2	10
Maaseik	20	1	19
Maasmechelen	26	2	24
Meeuwen-Gruitrode	13	3	10
Neerpelt	8	0	8
Nieuwerkerken	5	1	4
Opglabbeek	5	0	5
Overpelt	13	0	13
Peer	12	0	12
Riemst	18	8	10
Sint-Truiden	30	19	11
Tessenderlo	10	2	8
Tongeren	24	5	19
Voeren	4	0	4
Wellen	4	0	4
Zonhoven	7	0	7
Zutendaal	5	0	5
Totaal	566	182	384

Bij al deze aantallen moet opgemerkt worden dat de melding niet jaarlijks moet herhaald worden. Het gaat hier bijgevolg om de cumulatieve cijfers sinds de invoering van de meldingsplicht, met verrekking van voorzieningen die intussen zijn gestopt.

Voorzieningen die louter melden, hoeven daarbij niet noodzakelijk een aantal zaken te specificeren.

Vermits, behalve scholen, er relatief weinig enkel gemelde voorzieningen zijn, kunnen op basis van die geringe aantallen niet echt conclusies worden getrokken over regio's met weinig of veel vaststellingen.

Vraag nr. 227
van 27 juni 2003
van de heer ANDRE MOREAU

Welzijns- en gezondheidssector – Investeringsubsidies

In de Vlaamse welzijns- en gezondheidssector heeft men momenteel heel wat financiële kopzorgen. Enerzijds zijn er de werkingstekorten omdat de overheidssubsidies meestal niet aansluiten bij de reële kostenevolutie(s). Anderzijds zijn er de investeringsstekorten.

Wat investeringen in gebouwen betreft (=investeringsprojecten en werkingskosten), kunnen de voorzieningen in de Vlaamse welzijns- en gezondheidssector een tegemoetkoming tot 60 % (op het bouwplafond) van het VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden) ontvangen, indien het project aan bepaalde voorwaarden voldoet.

Vanuit de Nationale Loterij kan er nog een tegemoetkoming zijn van 20 % op het bedrag toegekend door VIPA en daarnaast kunnen voorzieningen eventueel een beroep doen op een subsidie vanuit de provincies of gemeenten.

Kan de minister, respectievelijk voor de jaren 2000, 2001 en 2002, een antwoord geven op volgende vragen.

1. Hoeveel voorzieningen binnen de welzijns- en gezondheidssector kregen inzake investeringsprojecten van het VIPA een tegemoetkoming tot 60 % (op het bouwplafond) ?
2. Hoeveel voorzieningen van de Nationale Loterij kregen een tegemoetkoming van 20 % op het bedrag toegekend door VIPA ?

3. Hoeveel voorzieningen kregen een subsidie van de provincie(s) ?

4. Hoeveel voorzieningen kregen een subsidie van de gemeente(n) ?

Antwoord

1. Bijgevoegde tabel geeft een overzicht van het aantal voorzieningen in de welzijns- en gezondheidssector die investeringssubsidies ontvangen voor bouwprojecten.
2. In de Bijzondere Wet van 13 juli 2001 tot herfinanciering van de gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de gewesten wordt een nieuwe financieringsregel ingeschreven.

Artikel 41 :

In de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juni 1993 tot de vervollediging van de straastructureur wordt een artikel 62bis ingevoegd, luidend als volgt :

"Art. 62bis. Vanaf het begrotingsjaar 2002 wordt jaarlijks een bedrag bepaald dat overeenstemt met 27,44 % van de te verdelen winst van de Nationale Loterij, zoals bepaald bij een Koninklijk Besluit vastgelegd na overleg in de Ministerraad.

Het met toepassing van het eerste lid verkregen bedrag wordt jaarlijks verminderd met een bedrag dat overeenstemt met 0,8428 % van het in het eerste lid verkregen bedrag.

Het met toepassing van het tweede lid verkregen bedrag wordt jaarlijks over de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap verdeeld volgens het aandeel van elke gemeenschap in het totaal van de toepassing van artikel 36, 1° en 2° voor beide gemeenschappen samen verkregen bedrag.

De voormelde bedragen worden gestort bij middel van voorschotten die op 30 juni en 31 december van het betrokken boekjaar niet hoger mogen zijn dan respectievelijk 50% en 80 % van de voorlopige winstverdeling van de Nationale Loterij zoals in Ministerraad bepaald."

Concreet betekent dit dat met het goedkeuren van het Lambertmontakkoord vanaf 2002 een gedeelte van de winsten van de Nationale Loterij ten gunste van de Vlaamse Gemeenschap komen. In de bijgevoegde tabel vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger de informatie voor het jaar 2002.

In 2000 en 2001 werden de tegemoetkomingen uitbetaald door de Nationale Loterij. Hiervan hebben wij geen informatie.

3 en 4. Over het aantal voorzieningen die subsidies krijgen van andere bestuursniveaus (provinciaal en gemeentelijk bestuursniveaus) is er op Vlaams niveau geen informatie beschikbaar.

		2000	2001	2002
1	Aantal voorzieningen VIPA tegemoetkoming van 60%			
	VIPA	45	33	44
	Vlaams Fonds (1)	28	44	32
	Kind en Gezin (2)	6	11	14
Totaal		79	88	90
2.	Aantal voorzieningen Nationale Loterij tegemoetkoming van 20 %			
	Departement WVC (3)			24
	Vlaams Fonds (4)			55
Totaal				79

(1) Het aantal subsidiebeloften tegen 60 % bedroeg in respectievelijk 2000, 2001 en 2002 : 33, 50 en 43.

(2) Verduidelijking over de melding van de formulering "tegemoetkoming tot 60 % (op het bouwplafond)" : de opgeven aantallen bevatten naast die waarvan de tegemoetkoming tot 60 % is beperkt (dit zijn de "verbouwingswerken" en "uitrusting en meubilering"), ook die projecten waarvan de tegemoetkoming forfaitair wordt bepaald. In dat laatste geval gaat het om nieuwbouw of uitbreidingswerken en wordt een subsidiebedrag per bruto bebouwde m² toegekend.

(3) Het betreft hier een raming van het ingediende aantal aanvragen.

(4) Een aantal voorzieningen heeft de aanvraag voor tegemoetkoming Nat. Loterij pas in 2002 gedaan hoewel de beslissing VIPA reeds voordien was betekend.

Vraag nr. 229
van 4 juli 2003
van mevrouw VEERLE DECLERCQ

Bijzondere jeugdbijstand – Structurele steun

Het Vlaams Welzijnsverbond, het Pluralistisch Platform Jeugdzorg en Jongerenbegeleiding stellen dat de werkingskosten de werkingssubsidies overtreffen. Uit een analyse van de kostenevolutie en de subsidiëringsevolutie blijkt naar verluidt dat de subsidiëring jaarlijks met gemiddeld 1,79 % is toegenomen, terwijl de reële kosten met gemiddeld 7,5 % zijn toegenomen.

Aan de voorzieningen worden ook steeds meer eisen gesteld, zoals de strengere reglementering voor hygiëne, het aanstellen van een kwaliteits-, milieu- en preventiecoördinator, het gebruik van informatica. De kwaliteit van de dienstverlening naar de jongeren zou ernstig in het gedrang komen.

Wij gaan er echter ook van uit dat niet alleen de financiële situatie belangrijk is, maar ook de totale

omkadering, zowel naar de kwaliteit van werken als naar het resultaat voor de jongeren.

1. Is deze analyse de minister bekend ?
2. Welke initiatieven werden er reeds genomen en welke zal de minister nemen voor de omkadering en de financiële problemen van deze voorzieningen ?

Antwoord

De diensten en voorzieningen in de private bijzondere jeugdbijstand worden aangespoord om, op een flexibele wijze, rekening houdende met een steeds wijzigende context, efficiënte en effectieve antwoorden te zoeken voor minderjarigen in POS en MOF, en daarbij prioritair te kiezen voor het meest kwetsbare cliënteel (*POS : problematische opvoedingssituatie ; MOF : als misdrijf omschreven feit – red.*).

Als minister bevoegd voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen ben ik mij ervan bewust dat deze belangrijke uitdagingen de draagkracht van de in-

dividuele voorziening soms overstijgen. Daarom werden tijdens deze legislatuur, naast de investeringen in vernieuwende initiatieven en een versterking van het aanbod van alle categorieën van het private hulpaanbod, zware inspanningen gedaan om de sector te ondersteunen en de draagkracht van de voorzieningen te verhogen.

Het afsluiten van het VIA-akkoord (Vlaams Interprofessioneel Akkoord) bij het begin van de legislatuur betekende voor de bijzondere jeugdbijstand onder andere de regularisatie van 73 voltijdse personeelsleden die tot dan toe in een DAC-project tewerkgesteld werden en 50 extra voltijdse personeelsleden in ondersteunende functies, en om de gevolgen op te vangen van de verlaging van de werkdruk voor oudere werknemers wordt er vanaf 1 januari 2001 ter compensatie geïnvesteerd in bijkomend personeel, enzovoort. Vanaf 2001 werd een bijkomend budget besteed aan management-ondersteuning en vanaf 2002 werd voor de vorming van het personeel per voltijds equivalent een bijkomend budget uitgetrokken. De totale kostprijs van deze operatie bedraagt voor 2004 circa 7.630.000 euro.

Bij het afsluiten van de VIA-akkoorden werd de indexering van de niet-personele middelen opgetrokken van 1,5% naar 2%. Dit betekent een toelage van 200.000 euro per indexsprong. Op termijn moet dit een gunstig effect hebben op een gezond beheer van deze voorzieningen.

Om tegemoet te komen aan de vraag naar middelen voor gebouwen besliste de Vlaamse regering in 2002 om de bijzondere jeugdbijstand toe te laten tot het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), en dit zonder verlaging van de werkingsmiddelen. In 2003 werd voor de door de bijzondere jeugdbijstand erkende voorzieningen in 3.719.000 euro voorzien om tegemoet te komen in kosten voor het verwerven of verbouwen van gebouwen.

In juni 2001 werd een projectovereenkomst afgesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VZW Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdbijstand (OSBJ). De toenmalige minister legde de thema's vast waarrond de ondersteuning diende te gebeuren, met name de thematische ondersteuning van de herstelgerichte afhandeling van jeugddelinquentie en de implementatie van kinderrechten in de bijzondere jeugdbijstand. Ter ondersteuning van de vernieuwingsprocessen binnen de sector van de bijzondere jeugdzorg wordt momenteel een nieuwe overeenkomst opgemaakt met de VZW Ondersteuningsstructuur waarin hun werking versterkt

wordt en, in overleg met de sector, inhoudelijk enkele nieuwe, bijkomende accenten aangebracht worden. Zo zal OSBJ, vanuit de voeling die zij met het werkveld hebben, als organisatie inspelen op het zoeken naar antwoorden voor bepaalde moeilijkheden of thema's die zich aandienen. Tevens zal OSBJ een rol gaan spelen in de door de sector opgezette campagne inzake de beeldvorming over de bijzondere jeugdbijstand. Het budget van de overeenkomst zal, mits positief advies van de financiële overheid, 512.000 euro bedragen.

De bijkomende investering in de sector van circa 2 miljoen euro voor de hervorming van de buitendiensten van de bijzondere jeugdbijstand en het hertekenen van processen ten gevolge van de PIP/PEP, heeft ook gevolgen voor het hulpaanbod in de sector (*PIP/PEP : procesimplementatieplan/ personeelsplan – red.*). Een meer teamgerichte werking, het delegeren van bevoegdheden naar het meest functionele niveau, de invoering van het elektronisch dossier, enzovoort, zullen een positief gevolg hebben op het kanaliseren van de hulpvraag (meer vraaggestuurde hulpverlening). Een betere dispatching zal bijdragen tot een effectiever en efficiënter gebruik van het bestaande hulpaanbod en de druk op de voorzieningen verminderen.

Dat ik alert ben voor signalen uit het werkveld moge ook blijken uit de opdracht die ik aan de administratie gegeven heb inzake het opstarten van twee gemengde werkgroepen, namelijk inzake veiligheid in voorzieningen en flexibilisering van het aanbod. Beide werkgroepen, samengesteld uit vertegenwoordigers van de administratie en vertegenwoordigers van het brede werkveld, hebben de opdracht gekregen om op korte termijn inzake beide thema's een terreinverkenning te doen en concrete verbetervoorstellen te formuleren.

Het project "coördinatie van regelgeving en omzendbrieven in de bijzondere jeugdbijstand", dat op mijn initiatief uitgevoerd zal worden in het kader van het actieplan wetsmatiging 2003-2004, moet op termijn leiden tot een duidelijke, eenvoudige en overzichtelijke regelgeving voor de bijzondere jeugdbijstand. Dit zal de taken voor directies en management van de voorzieningen zeker vergemakkelijken.

Ik ben er ook van overtuigd dat de reeds gedane investeringen in opvangmogelijkheden voor jongeren ten bedrage van 10,5 miljoen euro een positieve invloed zullen hebben op de draaglast van de voorzieningen. Inzake de vernieuwende initiatieven en uitbreiding van het hulpaanbod werd tijdens deze legislatuur het private aanbod met 312

plaatsen uitgebreid, kwamen er 36 plaatsen in de gesloten afdelingen van de gemeenschapsinstellingen, werd voor 50 residentiële plaatsen extra ondersteuning gecreëerd om intensieve begeleiding te kunnen realiseren, kwamen er extra plaatsen voor jongeren die kampen met ernstige drugsproblemen, werd er in plaatsen voorzien voor niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, enzovoort.

Daarbovenop werd nog eens 4,5 miljoen euro van de begroting 2002 ter beschikking gesteld voor de uitbreiding van het private, erkende aanbod inzonderheid voor de opvang van minderjarigen in een problematische opvoedingssituatie. Bij de besteding van deze middelen wordt niet enkel in residentiële plaatsen voorzien, maar worden ook projecten gehonoreerd die mogelijkheid bieden tot time out uit de voorzieningen wanneer de begeleiding dreigt vast te lopen. Tevens worden de mogelijkheden inzake crisisopvang en intensieve trajectbegeleiding uitgebreid. Samengevat betekent dit een input van 15 miljoen euro om het private zorgaanbod te versterken.

De voorstellen van de sector inzake de door hen gesignaleerde kloof tussen reële werkingskosten en overheidssubsidies zoals die geformuleerd werden tijdens de actie op 20 juni, werden voor omstandig advies aan de administratie overgezonden.

Concluderend meen ik te mogen stellen dat er zowel naar het verhogen van de draagkracht van de voorzieningen als naar ondersteuning van de sector al heel wat initiatieven genomen werden, die de kwaliteit van de dienstverlening aan jongeren en hun gezinnen zeker ten goede zullen komen.

**Vraag nr. 231
van 4 juli 2003
van de heer MARC VAN DEN ABELEN**

Cannabisgebruik bij jongeren – Schoolcampagnes

De "Rodin Foundation" heeft tussen 10 maart 2003 en 10 mei 2003 bij meer dan 2000 jongeren tussen 10 en 18 jaar gepeild naar hun drugsgebruik. De resultaten van dit onderzoek zijn zonder meer alarmerend.

Bijna één vierde van de zestienjarigen heeft al geëxperimenteerd met cannabis. 7,9 % van de zestienjarigen gebruikt geregeld cannabis. Bij de zeventienjarigen neemt het geregelde gebruik van cannabis zelfs toe tot 12,4 procent.

Eén derde van de jongeren die cannabis gebruiken, doen dit om beter te kunnen slapen. Eén vijfde van

de jongeren erkent problemen te ondervinden bij het volgen van de schoollessen, door het gebruik van cannabis. Daarnaast is er een duidelijk verband vastgesteld tussen het tabaksgebruik van ouders en het cannabisgebruik bij jongeren.

Ten slotte toont deze studie aan dat, wanneer de school roken toelaat en leerkrachten in aanwezigheid van jongeren roken, het drugsgebruik significant toeneemt.

1. Welke initiatieven neemt de minister om deze negatieve spiraal van drugsgebruik bij jongeren te stoppen ?
2. Wordt eraan gedacht om in samenspraak met de minister van Onderwijs een grootschalig preventiebeleid in de scholen op te starten waarbij zowel de leerkrachten, de jongeren, als de ouders actief worden betrokken ?

Antwoord

1. Ik neem de verslavingsproblematiek in het algemeen en de cannabisproblematiek in het bijzonder heel ernstig. Ik hecht daarom veel belang aan een degelijke analyse van de cijfers aangaande cannabisgebruik.

Recentelijk zijn twee onderzoeken gepubliceerd met cijfers aangaande cannabisgebruik. Beide onderzoeken, zowel het onderzoek van de Rodinstichting als dat van de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD), wijzen op een stijgend cannabisgebruik.

Het onderzoek van de Rodinstichting legt een verband tussen het tabaksgebruik van ouders en het cannabisgebruik bij jongeren. Daarnaast illustreert dit onderzoek het preventief belang van duidelijke regels inzake tabaksgebruik op scholen en wijst het op een algemeen verband tussen tabaks- en cannabispreventie.

De Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen schrijft dat het aantal jongeren tussen 12 en 18 jaar dat ooit cannabis gebruikte, tussen 1999 en 2002 gestegen is van 15 naar 25 %. Een verdere analyse van deze cijfers leert dat deze stijging toe te schrijven is aan de stijging van het aantal jongeren dat met cannabis experimenteert. Er is met andere woorden een toename van het aantal jongeren dat kennis maakt met cannabis ; de drempel om kennis te maken met cannabis is verlaagd. Deze evolutie is risicovol. Het aantal geregelde gebruikers daarentegen neemt niet toe. Dit aantal ligt al

jaren tussen 4 en 5 %. Hoopvol is ook dat de groep niet-gebruikende jongeren veruit in de meerderheid blijft. De groep geregeld-gebruikende jongeren baart mij evenwel ernstige zorgen. Voor deze groep jongeren zijn extra inspanningen noodzakelijk.

Ik wil met mijn beleid op methodische onderbouwde wijze inspelen op deze reële nood. Ik zal ijveren voor het inzetten van extra personeelsleden. Deze moeten, steunend op de ervaring en deskundigheid van de VAD, de Jongerenadviescentra, In Petto, eventueel die van de preventiewerkers binnen de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG), instaan voor een instroom van nieuw gevormde jeugdadviseurs. Zij moeten dit uiteraard doen in nauwe samenwerking met de verschillende onderwijsnetten en de centra voor leerlingenbegeleiding. Deze jeugdadviseurs moeten, voor zij aan de slag kunnen, goed geïnformeerd zijn over zowel de risico's verbonden aan cannabis- en ander drugsgebruik, als de bestaande hulpverlening. Medeleerlingen moeten voor objectieve informatie dienaangaande bij hen terecht kunnen.

Ik verwacht bovendien dat zij meebouwen aan een schoolklimaat waarbinnen jongeren zich mee verantwoordelijk voelen voor elkanders welzijn. Niet-gebruikende, experimenterende en zwaar-gebruikende jongeren mogen niet langer van elkaar vervreemden. Jeugdadviseurs moeten meebouwen aan een schoolgemeenschap en aan een samenleving waarbinnen jongeren én volwassenen, om het even of zij middelengebruik afwijzen, er tolerant tegenover staan, zelf in beperkte mate gebruiken of er zelfs van afhankelijk zijn, zich mee verantwoordelijk voelen voor elkanders welzijn en gezondheid.

- Op dit ogenblik worden vanuit de Vlaamse regering substantiële inspanningen gedaan voor drugspreventie : het budget voor drugspreventie is tussen 1998 (2,7 milj. euro) en 2002 (4,1 milj. euro) met de helft (1,4 milj. euro) vermeerderd. Dit ruim engagement verheelt niet dat blijvende inspanningen noodzakelijk zijn.

Binnen mijn preventiebeleid werk ik structureel samen met een aantal vaste partners. Voor alcohol, cannabis en andere illegale drugs is dit de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen. Samen met de VAD en met de minister van Onderwijs worden reeds jarenlang campagnes gevoerd in het onderwijs. Door de jaren heen heeft de VAD dienaangaande een ruime ervaring en deskundigheid opgebouwd. Zij was

in het verleden voor veel scholen de inspirerende factor bij het uitwerken van een drugsbeleid op school. Het feit dat het aantal geregelde cannabisgebruikers de laatste jaren gestabiliseerd is, illustreert dat de preventie-inspanningen die wij vanuit de Vlaamse overheid leveren, resultaat opleveren. Wij gaan deze inspanningen voortzetten. Ik heb boven reeds uitgelegd hoe ik gericht wil antwoorden op de specifieke nood veroorzaakt door de groep geregeld gebruikende jongeren.

Het risico op gezondheidsschade is richtinggevend binnen deze aanpak. Daarbij worden alle producten benaderd, ongeacht hun legale status. Het verband dat het onderzoek van de Rodinstichting legt tussen tabak en cannabis sterkt mij in de overtuiging dat dit een goede keuze was. Samen met mijn collega-minister van Onderwijs, de VAD, de centra voor leerlingenbegeleiding en alle andere verantwoordelijken binnen het onderwijs, wil ik dezelfde weg blijven bewandelen : gezondheidswinst nastreven door kinderen gezonde attitudes bij te brengen en door hen te informeren omtrent de risico's verbonden aan elk verslavend product. Aandacht voor persoonlijkheidsvorming en training van emotionele weerbaarheid bij jongeren door hun hele schoolcarrière heen, zijn hierbij van essentieel belang.

Het is belangrijk deze preventie-initiatieven binnen de school voortdurend te herhalen. Wij mogen ons evenwel niet beperken tot de school. Het effect van preventie-boodschappen verhoogt immers wanneer zij herhaald worden door verschillende sectoren, zowel naar volwassenen als naar jongeren. Het verband dat de Rodinstichting legt tussen het tabaksgebruik van ouders en het cannabisgebruik bij jongeren illustreert trouwens hoe het resultaat van preventie-inspanningen ten aanzien van beide generaties onlosmakelijk met elkaar verbonden is.

**Vraag nr. 232
van 4 juli 2003
van de heer ANDRE MOREAU**

Rusthuizen – Animatoren

In bepaalde welzijnsvoorzieningen, zoals onder meer de rusthuizen, voorziet de personeelsformatie in een animator.

Ik hoor wel eens spreken over een coördinator of een coördinator-animator. Eerlijkheidshalve geef

ik graag toe dat het verschil tussen deze begrippen mij niet volledig duidelijk is.

1. Komen deze functies al dan niet voor in de huidige personeelsformatie van de rusthuizen ?

Kan de minister een omschrijving van deze functie(s) geven ?

2. Vanaf welke opvangcapaciteit moet een rusthuis een coördinator-animator of een coördinator aanstellen ?

3. Hoeveel rusthuizen in Vlaanderen beschikken over slechts één animator ? Hoeveel rusthuizen zijn er in Vlaanderen met twee of meer animatoren ?

Hoeveel rusthuizen zijn er in Vlaanderen met slechts één coördinator ? Hoeveel rusthuizen zijn er in Vlaanderen met twee of meer coördinatoren ?

Antwoord

1. Op 4 april 2003 keurde de Vlaamse regering het besluit goed tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 1985 tot vaststelling van de normen waaraan een serviceflatgebouw, een woningcomplex met dienstverlening of een rusthuis moet voldoen om voor erkenning in aanmerking te komen. Desbetreffend besluit werd ondertussen gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 21 mei 2003.

Artikel 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 4 april 2003 bepaalt dat de norm 4.1.4. van de bijlage B van het besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 1985 tot vaststelling van de normen waaraan een serviceflatgebouw, een woningcomplex met dienstverlening of een rusthuis moet voldoen om voor erkenning in aanmerking te komen, en die betrekking heeft op de functie van deskundige in animatie en activatie in een rusthuis, met ingang van 1 juli 2003 vervangen wordt door volgende norm :

1° 0,50 voltijdse equivalenten (VTE) voor een rusthuis met maximaal 30 woongelegenheden ;

2° 1,00 voltijdse equivalenten voor een rusthuis met minstens 31 en maximaal 60 woongelegenheden ;

3° 1,50 voltijdse equivalenten voor een rusthuis met minstens 61 en maximaal 90 woongelegenheden ;

4° 2,00 voltijdse equivalenten voor een rusthuis met minstens 91 en maximaal 120 woongelegenheden.

Vanaf dit laatste aantal moet per bijkomend aangesneden schijf van 30 woongelegenheden voorzien worden in een aanvullende tewerkstelling van 0,25 voltijdse equivalenten.

Verder wordt er gesteld dat de minister kan bepalen welke kwalificaties in aanmerking komen voor de tewerkstelling als deskundige in animatie en activatie en tevens welke vormingsactiviteiten in aanmerking komen voor de bijscholing, bedoeld in norm 4.3., voor de deskundige in animatie en activatie.

Zoals men na lezing van desbetreffende tekst merkt, wordt er in de erkenningsnormen voor de rusthuizen nergens bepaald dat er moet voorzien worden in een coördinator of coördinator-animator.

2. Deze vraag is zonder voorwerp, aangezien in desbetreffende functie in de personeelsformatie van de rusthuizen zoals opgelegd in de erkenningsnormen, niet voorzien moet worden.

3. Op basis van het wettelijk kader en het aantal erkende woongelegenheden op 1 januari 2003 dienen in Vlaanderen 207 rusthuizen te beschikken over 1 voltijdse equivalent aan deskundigen in animatie en activatie.

Tevens moeten 232 rusthuizen beschikken over minstens 2 voltijdse equivalenten aan deskundigen in animatie en activatie.

Vraag nr. 233 van 4 juli 2003 van mevrouw MARIJKE DILLEN

Gelijkekansenbeleid – Projecten

Het gelijkekansenbeleid wil de feitelijke ongelijkheden in de samenleving zichtbaar en bespreekbaar maken en wegwerken. Jaarlijks worden er vanuit Gelijke Kansen subsidies vrijgemaakt om bepaalde projecten te ondersteunen.

Voor de periode 2000-2001 kregen projecten van vrouwen onder meer in de domeinen "arbeid en zorg" voorrang.

1. Welke projecten zijn geselecteerd in bovenvermeld kader voor het werkingsjaar 2000-2001 en 2001-2002 ?
2. Wat zijn de resultaten van deze projecten ?

Op welke wijze krijgen deze projecten opvolging en zijn er positieve maatregelen uit voortgevloeid op het vlak van beleidsbeslissingen ?

3. Welke projecten uit het middenveld hebben experimenten en modellen aangeleverd om bedrijven en organisaties gezinsvriendelijker te maken ?

Op welke wijze werden deze specifiek ondersteund ?

4. Wat zijn de resultaten van de projecten die hefboomen creëren of ideeën aanbrengen die erop gericht zijn dat arbeidsvoorwaarden een harmonisatie van verantwoordelijkheden voor werk en gezin mogelijk maken ?

Antwoord

1. In 2001 kende "Gelijke Kansen in Vlaanderen" een projectsubsidie van 28.259,86 euro toe aan de Kristelijke Werknemersbeweging (KWB) in het kader van het project "Afgesproken !?". Doelstelling van het project was het op gang brengen van de maatschappelijke discussie over tijdsbesteding van mannen en vrouwen en over de verdeling van zorgtaken in het gezin.

In 2002 werd het project "Vaders in alle soorten en maten : gewikt en gewogen" van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen voor een bedrag van 6.180 euro gesubsidieerd. Doelstelling van het project was het valoriseren en ondersteunen van de vaderrol, ervan uitgaande dat het vaderschap belangrijk is in de ontwikkeling van kinderen.

2. Het project "Afgesproken !?" bracht verschillende gegevens in kaart over de rolverdeling tussen mannen en vrouwen in Vlaamse gezinnen. Deze gegevens werden verzameld via een huishoudkaart, waarop gezinnen konden aangeven wie in het gezin welke huishoudelijke taken voor zijn of haar rekening neemt. Een tweede luik van deze kaart bestond uit een soort 'contract', waarin mannen en vrouwen konden aan-

geven of de huidige taakverdeling mocht blijven, of hieraan moest gesleuteld worden. Bijna 20% van de deelnemers aan deze actie hebben na overleg de taken anders verdeeld. Ten slotte werd aan alle respondenten als aandenken aan deze actie een huishoudplanner bezorgd. Dit is een witbord waar het gezin van week tot week kan op aangeven wie verantwoordelijk is voor welke taken.

Het thema van dit project ligt volledig in lijn met de campagne "Kwaliteit van werk, kwaliteit van leven", waarvan in 2003 de derde editie werd georganiseerd. Met deze campagne wil de minister het zorgdebat levendig houden om de kwaliteit van het leven te garanderen. Elk jaar wordt een prijs voor het meest mensvriendelijke bedrijf uitgereikt. In 2002 werd in navolging van de campagne de gids "Kwaliteit van werk, kwaliteit van leven. Een praktische handleiding voor een mensvriendelijker bedrijf" ontwikkeld. Deze gids richt zich naar alle leidinggevenden die betrokken zijn bij het management en/of het personeelsbeleid in hun organisatie.

Binnen het project "Vaders in alle soorten en maten : gewikt en gewogen" werd een studiedag georganiseerd waarop gastsprekers uit binnen- en buitenland vanuit verschillende disciplines het thema van het vaderschap en de vaderrol kwamen toelichten. De lezingen van de sprekers werden gebundeld in het boek "Vaders in soorten" (Lannoo).

Ook binnen de campagne "Kwaliteit van werk, kwaliteit van leven, deel III" wordt uitgebreid aandacht besteed aan het vaderschap. In het najaar van 2003 verschijnt het 'Vaderboekje', dat via Kind en Gezin zal overhandigd worden aan elke kersverse vader.

3. Cfr. antwoord op vraag 1

4. Cfr. antwoord op vraag 2.

**Vraag nr. 234
van 4 juli 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN**

Vrouwen en besluitvorming – Projecten

De subsidietoekenning vanuit Gelijke Kansen in Vlaanderen besteedt specifieke aandacht aan het thema "Vrouwen en besluitvorming".

1. Welke projecten ter bevordering van de paritaire samenstelling van adviesorganen, beheers- en

bestuursorganen, raden van bestuur, bedrijfsraden, ... zijn in aanmerking gekomen voor subsidiëring voor de periodes 2000-2001 en 2001-2002 ?

Wat is de concrete invulling van deze projecten ?

Hoeveel financiële middelen zijn hiervoor vrijgemaakt ?

Is er inmiddels een evaluatie geweest in verband met de weerslag van deze projecten ? Wat zijn hiervan de resultaten ?

2. Zelfde vraag in verband met projecten ter bevordering van een vrouwvriendelijk klimaat in de wereld van de besluitvorming.
3. Zelfde vraag in verband met het vergroten van de genderbewustheid van politici en leden van adviesraden, raden van beheer, bestuursorganen, bedrijfsraden, ...
4. Zelfde vraag in verband met projecten die het grote publiek informeren en sensibiliseren over het belang van diversiteit in het beleid.

Antwoord

1. Nihil.

2 en 3.

2000

Socialistische vrouwen – Gendertraining – 320.000 BEF

Het project betrof de organisatie van de cursus Gendertraining in de politiek, binnen de SP. De gendertraining werd op diverse partijniveaus georganiseerd, met de bedoeling maximale betrokkenheid te creëren en het bewustwordingsproces m.b.t. gender en diversiteit te stimuleren.

Het project kon rekenen op een grote interesse en sindsdien werden er nog dergelijke initiatieven genomen (via eigen financiering).

BVVO – Implementatie gendertraining voor politici en politica's – 539.000 BEF

Dit project beoogde de daadwerkelijke implementatie van de reeds eerder ontwikkelde gendertraining voor politici. Het project zorgde voor een verhoogde bekendheid van het vormingspakket bij politieke partijen en lokale be-

sturen. Drie jaar na datum worden er nog steeds gendertrainingen aangevraagd.

LUC-SEIN – Sofia Politica Bis – 249.000 BEF

Sofia Politica is een mentor- en trainingsprogramma voor vrouwelijke politici. Dit project werd voor de tweede maal opgezet in samenwerking met de provincie Limburg. Tijdens het project werd het oorspronkelijke concept bijgestuurd. Er was een groot enthousiasme bij de deelnemers.

2001

Vrouw en Maatschappij – LEER – 250.000 BEF

Via dit project werden er op verschillende niveaus binnen de partij LEER-trainingen georganiseerd, zowel voor mannen als voor vrouwen.

Het project kon niet volledig worden afgerond wegens tijdsgebrek, maar heeft wel belangstelling voor verdere trainingen opgewekt.

2002

Provincie West-Vlaanderen – Sofia Politica – 12.480 €

Provincie Vlaams-Brabant – Sofia Politica – 12.480 €

Provincie Limburg – Sofia Politica – 12.480 €

Provincie Antwerpen – Sofia Politica – 6.484 €

Provincie Oost-Vlaanderen – Sofia Politica – 12.480 €

Via deze projecten werd er in elke provincie een uniform vormings- en mentorprogramma voor vrouwelijke mandatarissen opgestart. De projecten zijn nog niet volledig afgerond, maar in elke provincie was er een grote belangstelling (gemiddeld 30 deelnemers) en tot hertoe waren de deelnemers zeer enthousiast.

4.

2000

Coördinatie van Politieke Vrouwengroepen – Oproep aan kandidaat-politica's – 914.000 BEF

Met deze actie wou de Coördinatie van Politieke Vrouwengroepen :

- vrouwen oproepen en aanmoedigen om zich kandidaat te stellen voor gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 8 oktober 2000 ;
- betrokkenen bij de lijstvorming voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 2000 aanzetten om meer vrouwen op de lijsten te zetten en het ritsprincipe toe te passen ;
- de actieve steun vragen van de publieke opinie voor het democratisch evenwicht van mannen en vrouwen.

Het project bestond uit de publicatie in de media van drie verschillende advertenties, gespreid over de periode van maart 2000 tot eind juni 2000. Alle partijen ontvingen naar aanleiding van deze advertenties nieuwe kandidaturen van vrouwen.

Gelijkekansenraad Meise – Vrouwenforum – 80.000 BEF

Het project was gericht op de integratie van de dimensie "gelijke kansen" in de beleidsvoering en het formuleren van doelstellingen rond paritaire democratie, zowel naar vrouwen als mannen.

De doelstelling was tijdens het project een prioriteitenlijst voor elkaar te hebben die de deelnemers zelf hebben opgesteld. Deze vormde dan de basis voor het verkiezingsmanifest dat de GGKR-Meise heeft voorgelegd aan alle politieke partijen en de kandidaten op de gemeentelijke lijsten.

SEFA – Stemmen op stap – 78.000 BEF

Door te informeren middels laagdrempelige activiteiten wou men zoveel mogelijk vrouwen bewust maken van hun aandeel op weg naar een meer evenredige verdeling van mannen en vrouwen in de politiek (en dit op elk niveau). Dit gebeurde via een uitstap naar Brussel (parlement) en het bezoek aan een tentoonstelling over vrouwen in de politiek.

Gelijkekansenplatform Kortrijk – Stem Vrouw campagne – 86.000 BEF

SWEB Roeselare (Stedelijke Werkgroep Emancipatiebeleid) – Met vrouwen hogerop – 90.000 BEF

De doelstellingen van dit project waren :

- het onder de aandacht brengen van de onrechtvaardige vertegenwoordiging van vrouwen in de politiek ;
- een forum bieden aan de vrouwelijke leden van de verschillende politieke partijen ;
- vrouwen een stem en gezicht geven in de politiek en de bevolking sensibiliseren rond 'Stem vrouw' ;
- de voorstellen van de SWEB naar het beleid toe kenbaar maken.

Dit wou men bereiken door het uitwerken van activiteiten rond de gemeenteraadsverkiezingen.

VVSG – Uit Evenwicht – 1.837.000 BEF

Er werden zes metalen dames met een computerbrein geproduceerd. Via een touchscreen kon een dialoog over evenredige participatie overlopen worden. Deze dames werden geplaatst in Kortrijk, Gent, Brugge, Leuven, Antwerpen en Oostende. Voorbijgangers konden ook een postkaartje meenemen.

Dit project kende enorm veel belangstelling en de metalen dames werden later ook nog voor andere doeleinden ingezet.

Provincie Vlaams-Brabant – Stem Vrouw campagne – 100.000 BEF

ICCM – Allochtone meisjes en vrouwen en politiek – 242.000 BEF

Dit project beoogde een hogere betrokkenheid van allochtone vrouwen bij het politieke leven. Dit wou men bereiken door met een aantal vormingsmomenten de allochtone vrouwen te stimuleren en sensibiliseren zodat enerzijds bij deze vrouwen een bewustwordingsproces kan ontwikkelen en anderzijds hun participatie binnen het politieke gebeuren zou verhogen.

Er wordt een vormingspakket opgesteld in begrijpelijke en concrete taal met de volgende inhoud :

- een theoretische omkadering ;
- adressengids voor meer info binnen de gemeente ;

- participatie binnen de gemeente ;
- methodieken en handleiding.

2001

SP Mortsel – Meisjes aan de macht – 65.000 BEF

De doelstellingen van dit project waren :

- mensen gevoelig maken voor dit belang van gelijke kansen en daarbij de nadruk leggen op het feit dat bij het realiseren van gelijke kansen ook en vooral rekening moet gehouden worden met het feit dat (groepen van) mensen zich in verschillende/andere (start) posities bevinden ;
- politiek dichterbij de mensen brengen en maatschappelijke debatten opstarten ;

Er werd een debat en een gendertraining georganiseerd. De activiteiten kenden een grote opkomst. Nadien werd Mortsel tot meest evenwichtige gemeente verkozen.

Vraag nr. 237
van 4 juli 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Gelijke kansen m/v – ESF-projecten

In het kader van de subsidiëring van projecten en acties die gericht zijn op de gelijke kansen binnen de man-vrouwverhouding in het beleidsdomein van de werkgelegenheid, kunnen deze ook in aanmerking komen voor een Europese financiering vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF). Hier wordt verwezen naar een systeem van medefinanciering, waarbij een project deels met Europese middelen en deels met andere middelen wordt gefinancierd. Voor een Vlaamse cofinanciering zijn onder meer middelen van Gelijke Kansen in Vlaanderen beschikbaar.

1. Hoeveel projecten zijn er voor de jaren 2000-2001 en 2001-2002 in aanmerking gekomen voor dergelijke cofinanciering ? Wat zijn de specifieke doelstellingen van deze projecten ?
2. Wat is de verhouding van de subsidies tussen Vlaanderen en Europa ?

3. Op welke wijze gebeurt de opvolging en evaluatie van deze projecten ? Wie is hiervoor verantwoordelijk ?
4. Wat zijn de resultaten van deze projecten, gekoppeld aan een mogelijke evaluatie, op het vlak van beleidsinitiatieven die gedurende bovenvermelde periode genomen zijn ?

Antwoord

1. *Projecten 2000-2001*

In 2000 is er één project in aanmerking gekomen voor cofinanciering. Het gaat over het project Family and Business Audit (van de Universiteit van Antwerpen). Dit project had als doelstelling een geïntegreerd beleid te ontwikkelen inzake de combinatie van het gezins- en beroepsleven en de maatschappelijke gelijkheid van mannen en vrouwen.

Het project zou tevens een auditinstrument gezinsleven-beroepsleven ontwikkelen. Op basis van de resultaten van het diagnose-instrument werd een eerste ontwerp van een management-instrument gemaakt dat bruikbaar is binnen de bedrijven.

De promotor van het project werd vóór 2000 reeds gesubsidieerd vanuit Gelijke Kansen in Vlaanderen, maar kreeg via de ESF- en Vesoc-subsidies de kans om het project uit te breiden (*Vesoc : Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité – red.*).

De doelstellingen van het uitgebreide project waren de volgende :

- kwalitatieve verdieping of verbetering van een aantal onderdelen van het bestaande onderzoek ;
- het doen van extra veldwerk bij de diverse bedrijfscases ;
- ontwerpen van een managementplan om bepaalde maatregelen te implementeren en het effect ervan te onderzoeken binnen een aantal bedrijven ;
- ontwikkeling van een computerprogramma voor invoer, verwerking en rapportering van gegevens inzake de gevoerde audit ;

- theoretische onderbouwing van het project : zoeken naar een integratie van de conceptuele benaderingen en operationele modellen inzake het gezins- en bedrijfsleven.

Dit project is afgelopen eind juli 2002.

Projecten 2001 – 2002

In 2002 zijn er geen subsidies gevraagd aan de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen om een ESF-project in te dienen.

Aangezien binnen het Europees Sociaal Fonds, zwaartepunt 5, het hebben van een partnerschap noodzakelijk is om subsidies te krijgen, hebben twee projectpromotoren aan de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen wel de vraag gesteld om partner te worden in hun project. De cel Gelijke Kansen is op die vraag ingegaan.

Het handelt over volgende projecten.

Delta – Aanvrager : VZW Arteveldehogeschool opleiding sociaal werk

De opleiding maatschappelijk assistent wordt aangeboden in een deeltijds programma waarbij studeren en werken worden gecombineerd. De bedoeling is om de opleiding toegankelijk te maken voor mensen die om verschillende redenen niet de mogelijkheid hebben gehad hoger onderwijs te volgen en die graag binnen de sociale sector willen werken.

Het project richt zich op niet-werkende, werkloze en laaggeschoolde vrouwen en mannen. In het project wordt de daarvoor nodige begeleidingsmethodologie (specifiek ook gericht naar gender) ontwikkeld en wordt nagegaan hoe studenten via een individuele trajectbegeleiding ondersteund kunnen worden.

De aanpak is vernieuwend in die zin dat de inhoud van de opleiding integraal via afstandsonderwijs (ICT) wordt aangeboden en studenten in terugkomseminaries de leerstof verder uitdiepen.

Vrouw en Management – Aanvrager : Sociaal Economisch Instituut van het Limburgs Universitair Centrum

Het Expertisecentrum Vrouw en Management wil het aantal gekwalificeerde vrouwen dat naar managementfuncties stroomt, bevorderen en vrouwelijk management en ondernemerschap

stimuleren door een gecombineerde strategie van opleiding, mentoring, networking en loopbaanbegeleiding.

Dit betekent concreet :

- creatie van een netwerk van en voor vrouwelijke managers, ondernemers en high potentials die in contact blijven door netwerkactiviteiten zoals de website, de nieuwsbrief en studiedagen ;
- organiseren en adviseren van individuele loopbaanbegeleiding voor vrouwelijke managers in alle fasen van hun loopbaan ;
- organiseren van een opleiding (Summer University) voor recent (of bijna) afgestudeerde vrouwen die een managersfunctie ambiëren, waarbij zij de mogelijkheid krijgen om met mentors in contact te komen ;
- creatie van een jaarlijkse duurzaamheidsaward voor vrouwelijke ondernemers (vanaf 2004) ;
- creatie van een virtueel documentatiecentrum en aanspreekpunt voor vrouwelijke leidinggevenden.

Deze projecten lopen af in de loop van 2004.

2. Projecten binnen ESF, zwaartepunt 5, moeten eerst proberen om zoveel mogelijk cofinancieringsbronnen aan te boren vooraleer Europese subsidies te vragen (dit omdat ESF-subsidies additioneel zijn). Over het algemeen ontvangen ESF-zwaartepunt 5-projecten een Europese subsidie schommelend van 39% tot 47% (afhankelijk binnen welke maatregel projecten worden ingediend ; binnen maatregel 2 krijgen projecten maximaal 39% ESF-subsidie en binnen maatregel 1, 3 en 4 krijgen projecten maximaal 47% subsidies).

Projecten "zwaartepunt 5" kunnen ook nog gebruikmaken van Vesoc-middelen (Vesoc-actieplan gelijke kansen man/vrouw op de arbeidsmarkt) indien dit nodig is. Want Vesoc-middelen zijn gelinkt aan de ESF-middelen. Maar daarnaast kan en moet de promotor ook andere cofinancieringsbronnen raadplegen om het project te financieren (indien dit nodig is voor het project). Eén van de mogelijke financieringskanalen zijn de subsidies die verleend worden vanuit de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen.

In het concrete geval van de Family and Business Audit heeft de cel Gelijke Kansen 9% van het project gefinancierd. Van de totale subsidieabele kosten van 333.671,72 EUR heeft de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen een subsidie verleend van 29.747,22 euro (129.342,02 euro werd aan ESF gevraagd, 104.743,22 aan Vesoc-middelen).

3. Wanneer een project bij het ESF-agentschap, wordt ingediend, wordt het door laatstgenoemde opgevolgd en geëvalueerd (en ligt de verantwoordelijkheid dan ook bij het ESF-agentschap).

Wanneer het voor het project nuttig en noodzakelijk is, wordt er overgegaan tot de oprichting van een stuurgroep waarin alle belangrijke actoren betrokken worden. Ook voor het project Family and Business Audit werd er beslist een stuurgroep op te richten onder voorzitterschap van de regisseur ESF-zwaartepunt 5. Aangezien het FBA-project eerst vorm had gekregen dankzij de steun van de cel Gelijke Kansen, was het niet meer dan normaal dat naast het ESF-agentschap de cel Gelijke Kansen zou betrokken worden in deze stuurgroep en het project mee zou opvolgen en begeleiden.

Daarnaast heeft de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen een vertegenwoordiger binnen de Strategische Werkgroep, zwaartepunt 5, waardoor deze vertegenwoordiger op de hoogte blijft van alle projecten (want alle ESF-zwaartepunt 5-Vesoc-projecten worden goedgekeurd door de Strategische Werkgroep). Alle acties die binnen de cel ESF, zwaartepunt 5, worden ondernomen inzake gelijke kansen voor vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt, worden voorgelegd aan de Strategische Werkgroep, zodat iedereen op de hoogte is van alle beslissingen.

4. *Project Family and Business Audit*

Het project Family and Business Audit is ontwikkeld door drie partners : het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies, Vakgroep Management, Faculteit TEW Universiteit Antwerpen en het European Centre for Work and Society. Dit project had tot doel een Family-and-Business-auditinstrument te ontwikkelen en te testen. Dit moet organisaties en bedrijven toelaten een Family-and-Business-beleid te introduceren, te ontwikkelen en te optimaliseren. In deze audit kan men drie stappen onderscheiden : de voorbereiding (contacten leggen, informatie uitwisselen etc.) ; het uitwerken van een diagno-

se van de organisatie of het bedrijf ; en het ontwikkelen van het managementproces op maat van de organisatie (verdere begeleiding van de organisatie gebaseerd op de diagnose die is doorgevoerd).

Het instrument dat bij beëindiging van het project veeleer een prototype was, werd voorgelegd aan de Vesoc-vergadering. Daar heeft men beslist met het instrument verder te werken onder bepaalde voorwaarden :

- het instrument moet duidelijk passen in het paritair overleg. Het moet dus ook eerst daar worden voorgelegd en goedgekeurd, vooral eer er met een volledige audit kan begonnen worden ;
- men is er ook voorstander van dat enkel de werknemers en de werkgevers worden bevroegd, en niet de vakbonden. Dit om te voorkomen dat de vakbonden tegenover de werknemers komen te staan.

Eenmaal de bevraging achter de rug, moet het rapport worden voorgelegd aan het paritair overleg. Op dat moment eindigt ook de begeleiding van degene die de audit heeft gedaan.

Er is dan ook de beslissing genomen om het instrument te verfijnen en daarna te verspreiden. Hiervoor is dan ook een disseminatieproject ingediend bij ESF, zwaartepunt 5 (aangezien dit veeleer een kwestie is van werkgelegenheid wordt dit bijkomend project niet meer gesubsidieerd door de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen).

Projecten Delta en Vrouw en Management

Deze projecten zijn nog niet zolang opgestart, zodat er nog geen echte resultaten kunnen worden megedeeld.

Vraag nr. 238 van 10 juli 2003 van mevrouw SONJA BECQ

Protocolakkoord ouderenzorg – Uitvoering

Op 16 januari 2003 sloten de federale overheid en de overheden van gewesten en gemeenschappen een nieuw protocolakkoord om te komen tot een coherent ouderenzorgbeleid. Daarin spraken ze af hoe de middelen die de federale overheid voor ou-

derenzorg ter beschikking stelt, kunnen worden besteed door de gemeenschappen en gewesten.

Volgens de mededeling van toenmalig Vlaams minister Vogels (die nog steeds op de website staat) "zullen de middelen concreet resulteren in zo'n 10.000 extra plaatsen in de Vlaamse ouderenzorg. De voorzieningen krijgen ook een betere personeelsomkadering door de omzetting van 2.000 gewone ROB-bedden in beter betaalde RVT-bedden. Tenslotte gaat tien procent van de nieuwe middelen naar vernieuwende projecten, waarbij de samenwerking tussen de thuiszorg en de residentiële sector centraal staat".

De toewijzing van de RVT-erkenningen zou gebeuren op grond van diverse criteria die te maken hebben met de start van nieuwe instellingen, de dekkinggraad in de instelling en de dekkinggraad in de regio.

Tot op heden is niet duidelijk hoe een en ander concreet wordt uitgevoerd, zowel wat de RVT-erkenningen betreft, als wat de invulling van de 10 % (later herleid tot 5 %) ruimte betreft voor initiatieven op de overgang tussen residentiële zorg en thuiszorg.

1. Hoe zal verdeling van de RVT-bedden in concreto gebeuren ?

Welke parameters worden er gehanteerd ?

Welke rusthuizen en regio's komen hiervoor in aanmerking en voor hoeveel plaatsen ?

2. Hoe en wanneer zullen instellingen verwittigd worden, vermits zijzelf het signaal moeten geven dat ze effectief voor een RVT-erkenning in aanmerking willen komen ?

3. Vanaf wanneer gaat de financiering, gekoppeld aan deze RVT-erkenning, in ?

4. Hoe, op grond van welke criteria en op grond van welke procedure, gebeurt of gebeurde de toewijzing van de 5 % middelen voor de specifieke projecten ?

Werden terzake aanvragen ingediend en/of toegewezen ?

Antwoord

De verdeling van de bijkomende middelen gebeurde via objectieve en transparante criteria die, zoals

de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangeeft, inderdaad toegespitst zijn op de creatie van RVT's in bestaande rustoorden, de individuele dekkinggraad van voorzieningen (aanbodgestuurde correcties) en de zorgvraag in de regio (behoeftegestuurde correcties).

Vraag 1

In antwoord op haar eerste vraag geef ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger hierbij een omstandig antwoord, dat gelicht is uit het gecoördineerd overzicht, dat ook aan de sector ter beschikking is gesteld, met aanvullend cijfermateriaal, op de website www.wvc.vlaanderen.be/rvt.

In 2003 worden 766 RVT-equivalenten besteed aan de creatie van bijkomende RVT-bedden in de erkende rusthuizen. Aangezien één RVT-equivalent recht geeft op de omschakeling van 2.61 bestaande rusthuisbedden naar RVT, stemt dit overeen met bijkomende erkenningen voor 1.999 RVT-bedden.

Ook 206 RVT-bedden van protocol 1, die inmiddels zijn teruggevloeid naar de Vlaamse overheid, worden aan dit nieuwe contingent toegevoegd. In totaal werden derhalve 2.205 bijkomende RVT-bedden verdeeld.

Dit contingent van bijkomende RVT-bedden is uiteraard volstrekt onvoldoende om voor alle RVT-gerechtigde bewoners ook in een overeenstemmend RVT-forfait te voorzien. Er moesten dus prioriteiten gesteld worden.

Enerzijds werd – weliswaar geleidelijk – overgeschakeld van een aanbodgestuurde naar een behoeftegestuurde programmatie.

In sommige streken van Vlaanderen is de vergrijzing van de bevolking grotendeels achter de rug, in andere streken begint deze vergrijzingsgolf nu pas. Los hiervan zijn er ook grote regionale verschillen aan de aanbodzijde. Beide fenomenen kunnen elkaar enigszins neutraliseren of integendeel versterken. Daarom werd bij de verdeling van RVT-bedden rekening gehouden met regionale verschillen in demografische evolutie en de daaruit voortvloeiende ingeschatte toekomstige behoefte aan RVT-bedden.

Anderzijds bestaan er ook langs de aanbodzijde nog uitgesproken verschillen tussen voorzieningen onderling : sommige voorzieningen (met name ZH-RVT's) hebben een dekkinggraad van 100%, andere voorzieningen (met name rusthuizen zonder RVT-erkenning) een dekkinggraad van 0%,

alhoewel ook in dergelijke voorzieningen soms een behoorlijk contingent RVT-gerechtigden verblijft.

Naast de vraaggestuurde en toekomstgerichte verdeling werden daarom ook middelen gereserveerd om het bestaande aanbod eerlijker te verdelen.

Concreet verliep de toekenning van RVT-bedden in drie stappen :

1. aan rusthuizen die nog geen RVT-bedden bezitten ;
2. aan voorzieningen met de laagste individuele dekkingsgraad, ongeacht de regio ;
3. aan voorzieningen in de regio's met de laagste dekkingsgraad.

Indien deze strategie de volgende jaren wordt aangehouden, zullen de verschillen in dekkingsgraad geleidelijk uitgevlakt worden én tegelijkertijd evolueren naargelang de toekomstige zorgvragen van ouderen.

Graag geef ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger bijkomende toelichting bij deze drie stappen.

In de eerste stap werden RVT-bedden toegekend aan rustoorden die tot op heden nog niet over een RVT-erkenning beschikten.

Voor een eerste erkenning als RVT kwamen in aanmerking : de op 1 januari 2003 erkende Vlaamse rusthuizen die in de referentieperiode ten minste 28 RVT-gerechtigden verzorgden (= gemiddelde bezetting op 31/03/2002 en 30/09/2002, conform RIZIV-gegevens) en die op 1 januari 2003 over een erkende capaciteit van ten minste 40 rusthuiswoongelegenheden beschikten.

Aan de rusthuizen die aan deze criteria voldeden, werd een vergunning verleend voor opname van 25 RVT-bedden uit de programmatie.

Voor het eerst vielen ook de Vlaamse rusthuizen door de Vlaamse Gemeenschap erkend in het Brusselse gewest, onder de toepassing van dit criterium.

Indien de betrokken voorziening deze erkenning als RVT niet wenst (omdat niet kan voldaan worden aan de architectonische en/of organisatorische RVT-normen of wegens een gewijzigde profilering-sintentie) wordt zij in de gelegenheid gesteld om afstand te doen van deze RVT-erkenning, en keren

de betrokken RVT-bedden terug naar de Vlaamse overheid.

In totaal werd aan 25 rusthuizen voor het eerst een planningsvergunning afgeleverd, 25 RVT-bedden per voorziening. In stap 1 werden zodoende 625 RVT-bedden verdeeld.

In de tweede stap werden RVT-bedden toegewezen aan RVT's met een lage individuele dekkingsgraad.

De RVT-dekkingsgraad (gemiddeld 66.7 %) is immers niet gelijkmatig verdeeld over de Vlaamse RVT's. Als gevolg hiervan zijn ook de werkmiddelen tussen voorzieningen onderling niet evenwichtig verdeeld.

Om meer gelijke kansen te bieden aan voorzieningen werd de dekkingsgraad van alle RVT's daarom opgetrokken tot 55 %.

Onder RVT-voorzieningen wordt verstaan : alle Vlaamse rusthuizen die op 1 januari 2003 erkend zijn als RVT of die een ontvankelijke aanvraag tot verlenging van erkenning indienden ; alle Vlaamse rusthuizen die in toepassing van stap 1 een voorstel tot opname van 25 RVT-bedden uit de programmatie verwierven. De uitsluitingen, hierna opgesomd in deze nota, zijn integraal van toepassing.

Ook de Vlaamse rusthuizen door de Vlaamse Gemeenschap erkend in het Brusselse gewest, vielen onder de toepassing van dit criterium.

In stap 2 werden in totaal 903 RVT-bedden toegekend aan 123 voorzieningen.

Na deze aanbodgestuurde verdeling werd de rest van de bijkomende RVT-bedden in stap drie verdeeld op basis van de concrete zorgvraag.

Hierdoor worden regio's met relatief weinig RVT-bedden en/of een belangrijke vergrijzing van de lokale bevolking gestimuleerd in het uitbouwen van hun aanbod.

Tegelijkertijd wordt hierdoor een dreigende overprogrammatie in sommige regio's vermeden.

Deze verdeling gebeurde op basis van het regionaal leeftijdgebonden gebruikersrisico, dus de regionale zorgbehoefte.

Deze verdeling werd gebaseerd op de principes van het zorgregiodecreet dd. 23 mei 2003. Concreet werd de indeling in 60 regio's, omschreven als het

niveau 'kleine stad' gehanteerd, waarbij in regio 'Brussel' het Brusselse Hoofdstedelijk gebied niet in de berekening werd betrokken.

Aan iedere individuele voorziening werd meege-deeld tot welke zorgregio ze behoort.

De zorgvraag zelf werd berekend op basis van de bevolkingsprognose 2007 per zorgregio enerzijds, en het leeftijdgebonden gebruikersrisico per leef-tijdscohorte (RIZIV-gegevens) anderzijds.

Onder 'het leeftijdgebonden gebruikersrisico' wordt verstaan : de relatieve kans dat 60-plussers in Vlaanderen effectief als B- of C-gerechtigden een beroep doen op intramurale zorgverlening in ROB of RVT. Hiertoe werden wegingscoëfficiënten toe-gepast, die afgeleid zijn uit de geaggregeerde RIZIV-profielen :

Leeftijdsgroep gelijk aan of groter dan 60 jaar tot 75 jaar : 0.3938 % ; leeftijdsgroep gelijk aan of groter dan 75 jaar tot 80 jaar : 2.3002 % ; leeftijdsgroep ge-lijk aan of groter dan 80 jaar tot 85 jaar : 6.7560 % ; leeftijdsgroep gelijk aan of groter dan 85 jaar tot 90 jaar : 15.3352 % ; leeftijdsgroep gelijk aan of groter dan 90 jaar tot 95 jaar : 53.9085 %.

Door per zorgregio alle geprogrammeerde RVT-bedden (inclusief de bedden die inmiddels werden toegekend in stap 1 en 2) in mindering te brengen van deze zorgvraag, werd per regio de toe-komstige behoefte aan bijkomende RVT-bedden in 2007 berekend. Hierdoor anticipeert deze verde-ling op de vergrijzingsgolf, die de volgende jaren in sommige regio's nagenoeg stilvalt, in andere regio's nu pas en in snel tempo begint.

Het resterend aantal te verdelen RVT-bedden werd prioritair toegewezen aan die zorgregio's met de grootste tekorten (34 van de 60 regio's met een regionale dekkingsgraad kleiner of gelijk aan 60 %) en binnen deze zorgregio's aan de RVT's met de laagste dekkingsgraad. De in stap 2 reeds gegarandeerde dekkingsgraad van 55% op het niveau van de individuele voorzieningen werd in de be-trokken regio's opgetrokken tot een dekkingsgraad van 70% op het niveau van individuele voorzienin-gen.

De uiteindelijk resterende bedden werden in de eerstvolgend gerangschikte zorgregio (Brugge) proportioneel op gelijkaardige wijze verdeeld, al-hoewel hier niet langer een individuele dekkings-graad van 70 % kon gegarandeerd worden.

De Vlaamse rusthuizen door de Vlaamse Gemeen-schap erkend in het Brusselse Hoofdstedelijk ge-bied, vielen niet onder de toepassing van dit criteri-um, gelet op de interferentie met de door het Brus-sels Gewest erkende RVT-bedden.

In stap 3 werden in totaal 676 RVT-bedden toege-kend aan 116 voorzieningen.

De drie gehanteerde criteria, met name de toewij-zing van RVT-bedden aan rustoorden die nog niet over RVT-bedden beschikten, het optrekken van de RVT-dekkingsgraad van individuele voorzienin-gen tot 55 % in stap 2 en tot 70 % in stap 3, werden toegepast op alle Vlaamse rustoorden. Op deze al-gemene regel waren er twee uitzonderingen.

Enerzijds werden uitgesloten : de rustoorden waar-van de planningsvergunning voor RVT-bedden na 31/12/1999 werd ingetrokken, na vrijwillige sluiting of na een weigering van erkenning met sluiting tot gevolg. Indien zij in aanmerking willen komen voor een verdeling van RVT-bedden vanaf 2004, kan dit mits gemotiveerde aanvraag en gestaafd door do-cumenten die de aangehaalde motieven ondersteu-nen, overeenkomstig artikel 3 van het BVR van 18/02/1997 tot vaststelling van de procedure voor het verkrijgen van een planningsvergunning en een exploitatievergunning voor intramurale en transmurale voorzieningen in de gezondheidszorg (BS 17/05/1997).

Anderzijds werden ook de RVT's uitgesloten die op 01/01/2003 hun RVT-planningsvergunning of een gedeelte hiervan niet exploiteerden of tijdelijk overgedragen hadden aan andere voorzieningen, tenzij een aanvraag tot exploitatie van deze bedden werd ingediend voor 01/01/2003.

Als aanvullende informatie bij vraag 1 van de Vlaamse volksvertegenwoordiger kan ik meedelen dat ook de effecten van deze verdeling op het ni-veau van zorgregio's aan alle Vlaamse rustoorden is verzonden, en terug te vinden is op de voor-noemde website.

De concrete verdeling van de bijkomende RVT-bedden over individuele rustoorden werd enkel meege-deeld aan de koepelorganisaties : enerzijds wou ik op deze wijze een externe contro-le mogelijk maken op naleving van de vooropge-stelde criteria, anderzijds betrof het hier voorstel-len van planningsvergunningen, die door individu-ele voorzieningen niet noodzakelijkerwijze aan-vaard worden, waardoor een brede verspreiding van deze informatie zowel delicaat als voorbarig was.

In uitvoering van dit protocolakkoord stijgt de RVT-capaciteit van de Vlaamse rustoorden. De nieuwe capaciteiten zullen eind september op voornoemde website gepubliceerd worden.

Vraag 2

De sector is over deze verdeling uitvoerig geïnformeerd.

Nog voor de effectieve verdeling werd doorgevoerd, heeft mijn voorganger, minister Vogels, op 24/04/2003 alle rustoorden een toelichting verstuurd over de geplande verdeling en de criteria die hierbij zouden gehanteerd worden. Aansluitend hierop verzond ik respectievelijk op 30/06/2003 en op 01/07/2003 aan ieder rustoord hetzij een individueel voorstel inzake de vergunning voor opname in de programmatie, hetzij een met redenen omkleed voornemen tot weigering van planningsvergunning.

Iedere voorziening ontving ook de nodige antwoordformulieren en concrete instructies voor de ingebruikname van deze bedden. Daarenboven werd telkens een individueel overzicht van al de berekeningselementen die op de concrete voorziening van toepassing waren, meegestuurd. Voor aanvullende informatie werd verwezen naar de website www.wvc.vlaanderen.be/rvt.

Voor de bestaande RVT's die één of meer bijkomende RVT-bedden ontvingen, volstond het dat ze het bijgevoegde antwoordformulier indienden, waarop ze konden aangeven vanaf welke datum ze de bijkomende bedden wensten in gebruik te nemen : 1 januari 2003, 1 april 2003 of 1 juli 2003.

Ze hoefden hier geen motivatie of aanvullende documenten die de aangehaalde motieven ondersteunen bij te voegen. De aanvraag werd als rechtsgeldig en ontvankelijk beschouwd indien het bijgevoegde antwoordformulier behoorlijk ingevuld en ondertekend binnen dertig dagen na ontvangst van de planningsvergunning naar de Administratie Gezondheidszorg werd teruggezonden.

Wegens de vastgestelde vertragingen in de postbedeling werd deze periode van 30 dagen afgesloten op 15 augustus 2003.

Indien initiatiefnemers geen aanvraag tot ingebruikname indienen of vrijwillig afstand doen van de toegewezen RVT-bedden, vervalt deze planningsvergunning. Deze afstand van RVT-bedden is definitief, maar met behoud van alle rechten bij een volgende verdeling van RVT-bedden. De

RVT-bedden die niet in gebruik genomen worden, keren terug naar de Vlaamse overheid en zullen bij een volgende verdeling opnieuw toegewezen worden.

Op de rustoorden die voor het eerst een RVT-planningsvergunning ontvingen, was dezelfde procedure van toepassing.

Aanvullend, aangezien deze rustoorden nog niet over een RVT-erkenning beschikken, moest naast het voormelde antwoordformulier ook een eerste aanvraag tot voorlopige erkenning ingediend worden. Deze aanvraag moet gedocumenteerd zijn, conform de bepalingen van artikel 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 18 februari 1997 tot vaststelling van de procedure voor de erkenning en de sluiting van rust- en verzorgingstehuizen, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen en samenwerkingsverbanden van psychiatrische instellingen en diensten (BS 17.05.1997).

Hiertoe ontvingen de betrokken voorzieningen een vragenlijst.

Aan de bestaande RVT's die geen bijkomende RVT-bedden ontvingen, werd een brief verstuurd die te beschouwen is als een met redenen omkleed voornemen tot weigering van planningsvergunning, conform de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering d.d. 18 februari 1997 tot vaststelling van de procedure voor het verkrijgen van een planningsvergunning en een exploitatievergunning voor intramurale en transmurale voorzieningen in de gezondheidssector (BS 17/05/1997).

Alle rustoorden werd ook gewezen op de mogelijkheid om bezwaar in te dienen en zij ontvingen uitleg betreffende de procedure die hiertoe moest gevolgd worden.

Op een totaal van 789 rustoorden dienden uiteindelijk slechts 5 voorzieningen een bezwaarschrift in bij de Vlaamse Adviesraad. Deze dossiers zullen binnenkort behandeld worden op de zitting van de VAR. De beroepen zijn niet van die aard dat de doorgevoerde verdeling op de helling wordt gezet.

Vraag 3

Behoudens enkele probleemdossiers, zullen de voorzieningen voor 15 september 2003 een besluit ontvangen hebben tot aanpassing van de huidige RVT-erkenning (voor bestaande RVT's wordt de erkende capaciteit aangepast ; de reeds toegekende

erkenningperiode blijft onveranderd) of tot voorlopige erkenning (voor de nieuwe RVT's).

Aan de betrokken voorziening wordt een voor eensluidend verklaard afschrift van dit erkenningsbesluit toegezonden. Gelijktijdig wordt een kopie van dit besluit toegezonden aan de federale overheid (Riziv).

De financiering gaat in op 1 januari 2003, 1 april 2003 of op 1 juli 2003, overeenkomstig de ingangstermijn die de voorziening in de aanvraag tot erkenning heeft aangegeven.

Vraag 4

Wat de zorgvernieuwingsprojecten in het kader van bovenvermeld protocol betreft, werd op 22 april 2003 een omzendbrief bezorgd aan de voorzieningen. Als bijlage gaat een afschrift van deze omzendbrief.

Hierin wordt meegedeeld dat voor de aanwending van de RVT-equivalenten beslist werd om een deel van dit bijkomend budget – ten belope van 640.000,00 euro – te gebruiken voor zorgvernieuwingsprojecten.

Volgende thema's werden na overleg met de administratie geselecteerd :

- a) genormaliseerd woon- en zorgconcept voor dementerende personen ;
- b) centra voor kortverblijf ;
- c) dagverzorgingscentra.

Voor elk van de geselecteerde thema's vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger in de omzendbrief de beoogde doelstelling van het project, de door de projectuitvoerders na te leven voorwaarden en de overeenstemmende projectfinanciering.

De belangstellenden dienden uiterlijk tegen 15 mei 2003 bij de administratie een projectvoorstel in te dienen volgens de modaliteiten vervat in de omzendbrief.

In totaal werden 17 aanvragen ontvangen : 4 voor het thema "genormaliseerd woon- en zorgconcept voor dementerende personen", 10 voor het thema "centra voor kortverblijf", en 3 voor het thema "dagverzorgingscentra".

De selectiecommissie, bestaande uit de bevoegde raadgevers van mijn kabinet en de betrokken leden

van de administratie, heeft in juni op basis van de ingediende dossiers een voorstel tot selectie opge maakt.

De initiatiefnemers werden in kennis gesteld van de uiteindelijke beslissing.

Gezien het de federale overheid is die voor de verdere administratieve afhandeling en subsidiëring van deze zorgvernieuwingsprojecten verantwoordelijk is, heb ik mijn beslissing meegedeeld aan de bevoegde federale minister.

(Bijlage : brief van 22 april 2003 aan de directies van de rusthuizen, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra, m.b.t. "Zorgvernieuwingsprojecten in het kader van protocol 2" – red.)

Vraag nr. 241 van 10 juli 2003 van mevrouw MARIJKE DILLEN

Drugpreventieproject Voetbalbond – Resultaten

In het jeugdplan van de Koninklijke Belgische Voetbalbond wordt vermeld dat de KBVB preventieacties wil voeren tegen het druggebruik binnen het voetbal. Voor dat project werd de gemeente Londerzeel uitgekozen als proefgemeente.

Terecht stelde de KBVB dat het hypocriet zou zijn om te denken dat het stijgende druggebruik zich niet zou voordoen in en rond de voetbalactiviteiten. Een preventieactie naar de clubs toe werd beschouwd als geen overbodige luxe.

1. Heeft de minister kennis van de resultaten van dit project ? Wat zijn deze ?
2. De minister is bevoegd voor preventie.

Wat is de inbreng vanuit het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur in dit project ?
Op welke wijze is dit project ondersteund ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Byt-
tebier (vraag nr. 241) en Keulen (vraag nr. 29).

Antwoord

De Vlaamse Gemeenschap investeert in de realisatie van dit drugpreventieproject op het vlak van expertise, praktische kennis, overleg, concept- en materiaalontwikkeling (affichecampagne), uitwerking van een vormingsmodule voor bestuursleden en

trainers van de lokale voetbalclubs, lancering van het proefproject in Londerzeel, de organisatie en financiering van de opleiding "train-de-trainer", en de latere implementatie van het project in heel België.

De Vlaamse Gemeenschap heeft, voor het opzetten en uitwerken van dergelijke projecten, gekozen voor een structurele samenwerking met de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD). Daartoe is een convenant met duidelijk omschreven resultaatsgebieden en doelstellingen afgesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VAD. Binnen het resultaatsgebied "deskundigheidsbevordering en afstemming", is de mogelijkheid gecreëerd tot advies en ondersteuning van intermediairen (professionelen en vrijwilligers) bij het opzetten en uitvoeren van preventieprojecten en activiteiten. In uitvoering van dit resultaatsgebied is door de VAD nauw samengewerkt met de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB). De VAD staat in voor de inhoudelijke uitwerking van het project en voor een deel van de organisatorische uitwerking.

De VAD ontvangt, in het kader van haar opdracht naar de preventie van middelengebruik, een jaarlijkse subsidie voor personeels- en werkingskosten van 1.996.646,00 euro. Deze subsidie wordt gedeeltelijk aangewend voor de inhoudelijke en organisatorische uitwerking van het drugpreventieproject van de KBVB. Het is echter niet mogelijk de juiste grootte van het bestede budget te achterhalen, daar de aard van de samenwerking inhoudelijke en organisatorische raakvlakken vertoont met verschillende aspecten van de totale opdracht.

Het project heeft een heel voetbalseizoen gelopen en kende een groot succes. Alle Vlaamse voetbalclubs hebben infobrochures en affiches toegestuurd gekregen en zijn uitgenodigd op infosessies. In totaal hebben er 16 infosessies plaatsgevonden, verspreid over de vijf Vlaamse provincies. Telkens waren + 20 clubs aanwezig. Op die manier werd het meer dan een eenmalig initiatief, een aanzet voor een structureel concept.

Op dit ogenblik zijn alle antwoordformulieren van de deelnemers zelf, van de begeleiders en van de gastheerclubs (deze namen de praktische organisatie op zich) ingeput. De VAD is nu druk bezig met het verder verwerken en analyseren van de gegevens. Dit proces is nog niet voltooid. Ik zal de resultaten te gelegener tijd zeker doorgestuurd krijgen.

Vraag nr. 243
van 10 juli 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Project "Tijd-Rovers" – Resultaten

Een jaar geleden, voorjaar 2002, heeft de voorganger van de minister het project "Tijd-Rovers" gelanceerd via Zonneland en Yeti, twee bladen die mikken op schoolgaande kinderen van het vijfde en zesde leerjaar.

Daarin werden de kinderen uitgenodigd om met hun ouders of verzorgers een gesprek aan te gaan over de tijd die ze samen doorbrengen.

1. Wat zijn de resultaten van dit project? Hoeveel kinderen zijn hierbij betrokken geweest? Werd het project buiten bovenvermelde tijdschriften nog op een andere wijze gepromoot? Is hierbij samenwerking gebeurd met het departement Onderwijs?
2. Welke beleidsinitiatieven zijn er inmiddels genomen door de minister rond dit thema?

Antwoord

1. Het doel van de Tijdroversenquête was het gesprek over tijdsbesteding te bevorderen binnen het gezin, in een open gesprek tussen kinderen en ouders.

De visie van de kinderen op dit thema werd verkend door de Kinder- en Jongerentelefoon. Uit deze gesprekken met 69 kinderen bleek dat er geen juiste keuzes bestaan. Gelijkwaardige keuzes worden vaak anders ervaren. Kinderen vinden het belangrijk voldoende zelfbeschikking te hebben. Ook kinderen worden met dilemma's geconfronteerd. Ze willen veel tijd in het gezin doorbrengen, maar vinden ook hun vrienden belangrijk. Ze hebben dan ook begrip voor de keuzes die hun ouders moeten maken in verband met hun tijdsbesteding.

Op basis hiervan werd de Tijdroversenquête uitgewerkt. Kinderen van 10 jaar tot 12 jaar werd gevraagd om binnen het gezin een gesprek op gang te brengen over de tijdsbesteding binnen het gezin. Er namen 487 kinderen deel aan de enquête. De enquête werd enerzijds via het departement Onderwijs gepromoot via Klasse, en anderzijds via Zonneland en Libelle.

2. De minister heeft van deze gegevens gebruik gemaakt om de samenleving verder te sensibiliseren over het belang van het maken van een positieve en doordachte keuze over de combinatie van arbeid, gezin, zorg en vrije tijd.

De gegevens werden ook gebruikt in de campagne "Kwaliteit van werk, kwaliteit van leven, deel III".

Vraag nr. 245
van 10 juli 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Wijkgezondheidscentra – VIPA-subsidies

De wijkgezondheidscentra zijn sinds 1998 opgenomen in het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), zodat infrastructuurwerken zoals nieuwbouw en verbouwing in aanmerking kunnen komen voor subsidiëring.

1. Hoeveel aanvragen zijn er daartoe ingediend sinds september 2000 tot op heden? Graag indien mogelijk een overzicht per provincie.
2. In hoeveel gevallen is de aanvraag goedgekeurd en de subsidie uitgekeerd, met indien mogelijk een overzicht per provincie?
3. Zeer specifiek zou ik graag een overzicht krijgen van de aanvragen en toegekende dossiers voor de stad Antwerpen.

Welke wijkgezondheidscentra hebben een daadwerkelijke subsidie gekregen sinds september 2000?

Antwoord

De wijkgezondheidscentra zijn inderdaad sinds 1998 opgenomen in het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA).

1. Er is sinds september 2000 één aanvraag tot subsidiëring van een wijkgezondheidscentrum uit de provincie Oost-Vlaanderen bij het VIPA ingediend.
2. De subsidiebelofte voor de bewuste aanvraag werd verleend. De werken zijn nog niet gestart, zodat er nog geen subsidies vereffend werden.

3. Vanuit de stad Antwerpen zijn er, tot op heden, bij het VIPA geen aanvragen tot subsidiëring van wijkgezondheidscentra ingediend.

Vraag nr. 246
van 17 juli 2003
van de heer JOHAN DE ROO

OCMW-rusthuis Maldegem – Subsidiebelofte

Het OCMW in Maldegem is al enige tijd klaar met de voorbereiding van het nieuw te bouwen OCMW-rusthuis.

De timing van de effectieve realisatie hangt volledig af van de datum van het verlenen van de subsidiebelofte door de bevoegde Vlaamse minister.

1. Wat is de stand van zaken met betrekking tot bovenvermeld dossier?
2. Wanneer wordt de subsidie effectief verleend?

Antwoord

1. De aanvraag tot subsidiebelofte van het OCMW Maldegem voor de nieuwbouw van het rusthuis heeft volledig de tweede fase van de VIPA-procedure doorlopen. Een gunstig advies van de VIPA-coördinatiecommissie werd verleend in zitting van 18 februari 2002.

Het dossier werd opgenomen op de lijst van de voorzieningen die gesubsidieerd zullen worden met extra middelen waarin de Vlaamse regering naar aanleiding van de begrotingscontrole 2003 voorzien heeft voor de sector van de ouderen- en thuiszorgvoorzieningen via het Financieringsfonds voor Schulfafbouw en Eénmalige Investeringsuitgaven.

2. De voorziene datum van toekenning van de subsidiebelofte is september 2003.

Vraag nr. 250
van 17 juli 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Heupfracturen en osteoporose – Preventie

Uit studies van het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid (WIV) is gebleken dat het aantal bejaarden dat zijn/haar heup breekt, door de vergrijzing zal verdubbelen of zelfs verdriedubbelen.

Het instituut heeft de overheid aangeraden een programma op te zetten om heupfracturen en osteoporose te voorkomen.

1. In 1999 werd met alle loco-regionale gezondheidsoverlegorganen (LOGO's) van Vlaams-Brabant, het Rode Kruis, de huisartsen van Vlaams-Brabant en het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) een werkgroep Valpreventie opgericht, met als doel de bevolking te sensibiliseren en vorming uit te werken. Er werd een sensibiliseringsbrochure opgesteld en er was in de organisatie van een follow-up voorzien in het kader van ongevallenpreventie.

Wat is hier de stand van zaken ?

Welke resultaten werden er behaald ?

Heeft er inmiddels een evaluatie plaatsgehadt ?

2. Welke beleidsinitiatieven zijn er sinds 2001 genomen om een programma uit te werken ter preventie van heupfracturen en osteoporose na de aanbevelingen van het WIV ? Wat zijn hier de concrete maatregelen ?
3. Uit aanbevelingen bleek dat er reeds vanaf jeugdige leeftijd de nodige aandacht dient te worden besteed aan deze problematiek.

Welke beleidsinitiatieven zijn er sinds 2001 genomen voor de uitwerking van een volledig preventieprogramma specifiek gericht naar jongere mensen ?

Antwoord

Uit de cijfers van de gezondheidsindicatoren blijkt dat valincidentie en verkeersongevallen het hoogste ongevallengerelateerde sterftecijfer hebben in Vlaanderen. Uit verschillende studies blijkt dat ouderen de belangrijkste risicopopulatie voor valincidenten zijn. Voor deze groep wordt vallen tevens geassocieerd met een verhoogd risico op ziekte en sterfte. Het is de zesde doodsoorzaak bij ouderen vanaf 65 jaar en de belangrijkste doodsoorzaak door verwonding in deze leeftijdscategorie. In de meeste gevallen constateert men een breuk, kneuzing of een open wonde als gevolg.

Ook op economisch vlak betekenen deze ongevallen vaak meerkosten voor de gezondheidszorg. Deze incidenten veroorzaken een grotere bedbesteding en een verhoging van middelenbesteding. Valtletsels behoren tot de duurste categorieën van

trauma's bij ouderen. 71% van de kosten voor kwetsuren bij ouderen, zijn valgerelateerd.

Schattingen voorspellen dat dit bedrag alleen nog maar zal stijgen. Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger zelf meldde, zal met de vergrijzing van de bevolking het aantal valgerelateerde letsels en sterfgevallen blijven toenemen.

Een valpartij kan verschillende oorzaken hebben. Het onderschatten van het risico op vallen, waardoor 60-plussers niet geneigd zijn hun gedrag of hun woning aan te passen, een tekort aan kennis of informatie en weerstand tegen verandering en vernieuwing, zijn er enkele van.

Om vallen bij de senioren te kunnen verminderen, zullen wij op lange termijn aan al deze oorzaken moeten werken. Kennis en gebruik van effectieve preventiestrategieën door alle gezondheidswerkers en het informeren van de doelgroep is een absolute must, wil men de emotionele, fysieke, persoonlijke gevolgen en gezondheidskosten geassocieerd met vallen onder controle houden.

In het Vlaamse preventielandschap verschijnen er dan ook steeds meer instanties die zich met valpreventie bezighouden. Deze initiatieven komen op Vlaams niveau voor, maar kunnen ook erg lokaal zijn. In een aantal LOGO's werden reeds inspanningen geleverd rond deze problematiek.

Rekening houdende met de epidemiologische gegevens rond de valincidentie, maak ik dan ook voor de LOGO's een verplichte indicator van de activiteiten rond valpreventie. Deze past, naast de facultatieve indicatoren zoals CO-intoxicatie en veilige schoolomgeving, in de gezondheidsdoelstelling "Ongevallen binnen- en buitenshuis". In 1999 werd met alle loco-regionale gezondheidsoverlegorganen (LOGO's) van Vlaams-Brabant, het Rode Kruis, de huisartsen van Vlaams-Brabant en het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) een werkgroep Valpreventie opgericht, met als doel de bevolking te sensibiliseren en vorming uit te werken. Er werd een sensibiliseringsbrochure opgesteld en er was in een follow-up voorzien in het kader van ongevallenpreventie.

1. De werkgroep Valpreventie resulteerde niet alleen in een sensibiliseringsfolder, maar ook in een projectvoorstel om een actieplan uit te werken voor gemeentebesturen. Deze werkgroep Valpreventie bevatte overigens niet alle LOGO's van Vlaams-Brabant, enkel LOGO Leuven en LOGO Hageland werkten mee.

Het projectvoorstel omvat drie stappen en werd in overleg met de initiatiefnemers in de tijd afgebakend en verder uitgewerkt, rekening houdende met de beschikbare tijd en middelen. Tussen het LOGO en de gemeente en/of het OCMW en eventueel andere betrokkenen werden taak- en andere afspraken gemaakt. Bedoeling was dat het voorstel in een eerste fase werd uitgevoerd en geëvalueerd in een aantal gemeenten. Na correctie en aanvullingen kon het project naar andere gemeenten uitgebreid worden.

Stap 1 : sensibilisatie en informatie

De doelgroep bestond uit 50/60+ers en hun directe sociale omgeving. Als interventies trachtte men via socio-culturele organisaties infoavonden te organiseren voor de actieve senioren of de mantelzorg. Ook het algemeen verspreiden van folders en affiches op strategische plaatsen en het aanmaken van een folder met een situering van de valproblematiek, de risico's en de zinvolheid van preventie, was een deel van deze sensibilisering.

Op het veld moest deze informatie specifiek gemaakt worden doordat vanuit de gemeente en/of het OCMW een luik toegevoegd werd omtrent het concrete aanbod (bv. telefoonnummer) waar het doelpubliek terecht kon voor meer info of voor kleine woningaanpassingen, waar men terecht kon voor gewestelijke en provinciale premies, ... Ten slotte had men behoefte aan een affiche die de doelgroep uitnodigt uit voor een infoavond over valpreventie bij 60+ers. De gemeenten konden via een persoonlijke mailing aan de doelgroep, de folder overhandigen en hen uitnodigen voor een infoavond.

Ter evaluatie werd hier gelet op het bereik en op de respons van doelpubliek.

Stap 2 : vorming voor intermediairen

Met stap 2 trachtte de werkgroep Valpreventie de alertheid voor valrisico's te verhogen en kennis en vaardigheden bij te brengen bij eerstelijns werkers rond de valproblematiek.

Als interventie wilde men de intermediairen van een aanbod en actieve promotie van bestaande vormingsprogramma's voorzien. Hier werden verschillende vormingsprogramma's uitgewerkt, afhankelijk van de doelgroep : huisartsen, Wit-Geel Kruis-verplegers, thuisverpleging,
...

Stap 3 : aankaarten van een structurele aanpak

Als doelgroep benaderde men hier voornamelijk geïnteresseerde gemeentebesturen. Als mogelijke interventie kon een convenant met Seniora "wonen van ouderen", worden afgesloten. Waarbij deze organisatie o.a. aanvragen van bejaarden rond woningaanpassingen overeenkomstig hun zelfstandigheid beantwoordt. Verder kon men technische diensten inschakelen, klusjes of andere diensten van gemeenten en/of OCMW's vorderen om kleine aanpassingen te doen of woningen te inspecteren op veiligheid.

Deze aanpak werd in een aantal gemeenten van LOGO Leuven en LOGO Hageland toegepast. Voor meer informatie over de specifieke implementatie in deze gemeenten kan men terecht bij deze LOGO's.

LOGO Leuven
Ravenstraat 98
3000 Leuven
016-89 06 05
info@logoleuven.be

LOGO Hageland
Lostraat 10 / 1
3212 Pellenberg
016-46 49 71
wuyts.maryse@pi.be

Dit actieplan liep gedurende twee jaar. Na evaluatie en een grondige studie van wetenschappelijk onderzoek bleek echter dat de medische factoren, zoals een te grote hoeveelheid slaapmiddelen of een slechte leesbril, meer invloed hadden op vallen dan de omgevingsfactoren. Vandaar dat men in de LOGO Leuven met een nieuw project begon.

Naar aanleiding van de organisatie van een symposium m.b.t. dit onderwerp, nam LOGO Leuven begin 2002 contact met het Centrum voor Ziekenhuis- en Verplegingswetenschappen van de KU Leuven met de vraag naar vernieuwende preventiemethodieken. In samenwerking met de dienst Geriatrie van het UZ Leuven en LOGO Zuiderkempem organiseerde dit centrum al een tijdje wetenschappelijk onderzoek rond de valproblematiek bij ouderen. Professor Milisen bood aan om de derde fase van het onderzoek deels in de regio LOGO Leuven te organiseren. Titel van dit project is : "Valpreventie bij thuiswonende oudere risicopersonen : een transmuraal multifactorieel zorgprogramma op maat."

Dit project beoogt het ontwikkelen en uittesten (haalbaarheid/procesevaluatie) van een interdisciplinair transmuraal multifactorieel preventieprogramma voor valproblematiek bij ouderen in de thuissituatie. Tot de doelgroep behoren ouderen in de thuissituatie met een valprobleem. De uitvoering van het project gaat gebeuren in twee verschillende regio's (LOGO Zuiderkempen en Leuven), met ieder hun eigen setting en kenmerken. De onderzoeksregio bij LOGO Leuven bestrijkt de gemeenten Bierbeek, Oud-Heverlee en Bertem.

Concreet omvat het programma volgende vier pijlers.

- 1) Thuisverpleegkundigen screenen het valrisico bij ouderen in de thuissituatie.
- 2) Bij risicopersonen wordt door de thuisverpleegkundige aan een speciaal opgeleide referentieverpleegkundige "valproblematiek" gevraagd om, naar aanleiding van een positieve screening, een eerste eenvoudige evaluatie van zes risicofactoren uit te voeren. Deze zes risicofactoren zijn ten eerste een gestoorde mobiliteit, vervolgens orthostatische hypotensie, als derde polyfarmacie of het gebruik van sedativa, antidepressiva, neuroleptica, anti-epileptica, diuretica, anti-aritmica of digoxine, ten vierde gezichtsproblemen, ten vijfde drangincontinentie en als laatste een onveilig huis, onveilige omgeving of onveilig gedrag.
- 3) Deze referentieverpleegkundige verwijst voor behandeling naar de huisarts. Deze bespreekt het probleem met de oudere en probeert een oplossing te zoeken. Zo nodig verwijst de huisarts naar een kinesist, ergotherapeut, ... of bij internistisch complexe problematiek naar een valkliniek en/of dienst Geriatrie (ambulant).
- 4) Onder andere voor therapietrouw wordt gezorgd voor een goede follow-up van de oudere in de thuissituatie door de referentieverpleegkundige, en dit in overleg met de huisarts, thuisverpleegkundige, mantelverzorger, ...

Het onderzoeksproject startte in het voorjaar van 2003.

Voor verdere uitleg over de implementatie van dit project kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger terecht bij LOGO Leuven.

Het VIG zal eind 2003 een handleiding uitbrengen ter ondersteuning van de LOGO's, die een bundeling is van de meest effectieve strategieën om aan valpreventie te doen. Volgend jaar wordt de implementatie van deze handleiding geconcretiseerd in een vorming voor intermediairen en senioren. Voor meer informatie kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger terecht bij het VIG.

VIG

Mia Van Laeken
G. Schildknechtstraat 9
1020 Brussel
02-422 49 49
mia.vanlaeken@vig.be

2. Uit onderzoek blijkt dat een goede preventie van heupfracturen niet alleen bestaat uit het wegnemen van gevaarlijke omgevingsfactoren en het verbeteren van medische risicofactoren, maar dat voeding en beweging twee andere vaste elementen zijn in het bestrijden van vallen. Deze twee elementen dragen ook bij tot de vermindering van osteoporose.

Osteoporose wordt gedefinieerd als een veralgemeende aandoening van het skelet, gekenmerkt door een lage botmassa per volume-eenheid en aantasting van de microarchitectuur van het skelet, met als gevolg een aanzienlijke toename van het risico op breuken. Door fysieke activiteit verhindert men verdere botontkalking en bevordert men het evenwicht en de soepelheid van de gewrichten, waardoor de valkans verkleint. Mijn voorganger, mevrouw Vogels, startte in 2002 de campagne Vinnig Vlaanderen. Deze campagne moet Vlaanderen ertoe aanzetten om meer te bewegen. Vandaar dat men op de website van vinnig Vlaanderen, www.vinnig-vlaanderen.be, niet alleen nuttige tips vindt om te bewegen, maar ook een grote activiteitenkalender waarop mensen leuke en vinnige activiteiten vinden. Dit kan gaan over een toffe wandeling, recreatief sporten, zwemmen, aangepaste fitness,.... De grote variëteit zorgt ervoor dat er voor elk wat wils is en een groot aantal verenigingen richt zich specifiek naar de oudere bevolking met aangepaste beweegactiviteiten.

Als laatste element wil ik de nadruk leggen op gezonde voeding. Voldoende calcium opnemen zorgt voor sterkere botten. Vitamines zijn belangrijk om heel wat processen in het menselijk lichaam goed te laten lopen. Vitamine D is essentieel voor de goede opname van calcium. Deze vitamine vindt men in boter, margarine, eigeel, sardines, ... Maar ook het zonlicht zorgt

voor een betere aanmaak van deze vitamine D. Het VIG ondersteunt al jaren de bevordering van een gezonde en evenwichtige voeding. Dit doen zij door te werken met de voedingsdriehoek. Deze driehoek is de vervanger van het vroegere klavertje vier en beschrijft een goed uitgebalanceerde voeding voor alle leeftijden. Aan de intermediären die in contact komen met 65+ers, benadrukken zij deze boodschap.

Voor meer informatie over de voedingsdriehoek kan men terecht bij Erika Vanhauwaert op het VIG of op de website van het VIG : www.vig.be.

- De eerste preventieve opdracht in de strijd tegen osteoporose is het streven naar een zo hoog mogelijke piekbotmassa tijdens de groei-periode en de vroege volwassenheid. Opbouw van een goede piekbotmassa tijdens de groei is enkel mogelijk bij een voldoende calciumtoevoer en onmogelijk zonder beweging. Hoe meer beweging jonge mensen hebben, des te groter hun botdensiteit is. Indien kinderen voldoende melkproducten gebruiken, is hun calciumtoevoer groot genoeg.

Binnen mijn bevoegdheidsdomein zijn momenteel geen campagnes gepland naar jongeren toe die specifiek betrekking hebben op preventie van osteoporose. Er wordt meer verwacht van geïntegreerde activiteiten met betrekking tot gezonde voeding en lichaamsbeweging in het algemeen. Zo beschikt het VIG uiteraard wel over methodieken rond gezonde en evenwichtige voeding die gericht zijn naar de doelgroep van kinderen en schoolgaande jeugd. Ook in de actie Vinnig Vlaanderen krijgen zij speciale aandacht : speciale tips, verenigingen met acties alleen voor jongeren, ...

Vraag nr. 251
van 17 juli 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie – Publicaties

Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) publiceert jaarlijks een catalogus met een overzicht van zijn verschillende publicaties op het vlak van gezondheidspromotie. Deze publicaties zijn gericht naar de professionelen op het vlak van gezondheidspromotie.

- In de jaarlijkse catalogus wordt een duidelijk overzicht gegeven van de verschillende publicaties, ingedeeld per afzonderlijke doelstelling. Telkens wordt erbij vermeld welke doelgroep wordt beoogd.

Op welke wijze worden deze doelgroepen geïnformeerd betreffende de publicaties en gesensibiliseerd om hiervan gebruik te maken ?

Werkt het VIG hierbij actief en worden er initiatieven naar de doelgroepen genomen ? Zo ja, op welke wijze ?

- Verschillende publicaties hebben ook kinderen en jongeren als doelgroep.

Op welke wijze worden er inspanningen geleverd om deze doelgroep te bereiken met deze vaak boeiende en leerrijke publicaties ?

- Deze catalogus met vermelding van alle publicaties verschijnt reeds een aantal jaren.

Heeft er inmiddels een evaluatie plaatsgehad betreffende de werkmethode ? Zo ja, wat zijn de resultaten ?

Specifiek zou ik graag vernemen of de verschillende doelgroepen per doelstelling op voldoende wijze worden bereikt en of er voldoende respons komt op het uitgebreide aanbod.

Wie was verantwoordelijk voor deze evaluatie ?

Antwoord

- De catalogus biedt een overzicht van de beschikbare publicaties bij het begin van het jaar. Hij wordt toegestuurd aan het VIGourensbestand. Dit bestand bevat onder meer de verschillende LOGO's, centra voor leerlingenbegeleiding, A- en D-voorzieningen, socio-culturele verenigingen,... Deze catalogus wordt ook verspreid op infostands en bij informatieaanvragen van andere intermediären of doelpubliek. Wanneer een product uitgeput is of te oud wordt, wordt het uit de volgende catalogusuitgave gehaald.

De catalogus is een bundeling, in vele gevallen een kennismaking. Op het moment van de publicatie van een nieuw product wordt daarnaast meestal een speciale flyer gemaakt voor de aankondiging ervan bij specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld scholen voor verpleegkunde of diëtis-

ten, jeugdwerk, mutualiteiten, ... Daarvoor wordt dan in een speciale mailing voorzien.

Voor de aankondiging van de Wedstrijd Rookvrije Klassen wordt elk jaar, via de LOGO's, een infopakket verspreid in de secundaire scholen.

Belangrijke publicaties, zoals bijvoorbeeld over een nieuwe methodiek, geven aanleiding tot een persvoorstelling. De voorbije jaren werden er rond verschillende publicaties persvoorstellingen georganiseerd. Zo was er een persvoorstelling rond "CO-gevaar", "Argus", "Stoppen met roken – richtlijnen voor intermediairen, effectiviteit van de diverse methoden en gebruik bij doelgroepen", "Tien jaar gezondheidspromotie in Vlaanderen", "Veilig spelen", "Het rookgedrag van jongens en meisjes" en "De slimme driehoek". Persartikelen hierover kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger verkrijgen bij het VIG. Voor 2003 is er in een infomoment voorzien met betrekking tot de handleiding "Projecten voor gezondheidspromotie. Een handleiding voor kwaliteitsvol werken".

In 2004 verwacht het VIG een persvoorstelling van de "Stappenplannen gezondheidsbevordering op het werk". Al deze persmomenten worden elk jaar gebundeld in een map "VIG in de pers" en is verkrijgbaar bij het VIG.

Daarnaast maken heel wat mensen kennis met de VIG-publicaties via de website.

Belangrijker is echter dat het VIG voor elke publicatie in een implementatieplan voorziet. Het VIG vindt het immers onvoldoende om alleen de nieuwe methodieken aan te kondigen en bekend te maken, ze moeten ook en vooral gebruikt worden door de doelgroep. In het implementatieplan is steeds in vormings- en/of infomomenten voorzien om het gebruik van de methodieken toe te lichten bij de intermediairen. In het jaarverslag 2002 geeft het VIG enkele voorbeelden van deze actieve implementatiestrategie: "Draaiboek groeien naar een rookvrije gezondheidsinstelling", "Wedstrijden veilig spelen", "Cd-rom's over een voedings- en een rookbeleid op school". "Werken met de voedingsdriehoek", "Stoppen met roken" en "Gezondheidspromotie op het werk".

In 2002 uitte zich dit in 11 praktische trainingen, met daarnaast 50 trainingen op maat. Uit het jaarverslag 2002 van het VIG bleek dat de vraag naar training op maat toeneemt. Dit is een dui-

delijk signaal voor het VIG dat intermediairen vooral geïnteresseerd zijn in hoe zij zelf, binnen hun werking, aan de slag kunnen met de methodieken. Zo organiseren bijvoorbeeld LOGO's vormingen voor alle CLB's binnen hun werkgebied, of vragen regionale zetels van mutualiteiten, diëtistenscholen, of voorzieningen uit de sector, een vorming voor hun medewerkers. De trainingen inzake ongevallenpreventie worden meestal aangevraagd door socio-culturele organisaties zoals de Gezinsbond, maar ook door stadsdiensten en OCMW.

Ook bij informatievragen en adviesverlening worden de publicaties en methodieken toegelicht en wordt het gebruik ervan aangekaart. Dit resulteerde in 2002 in ongeveer 210 adviesvragen en ongeveer 2000 informatievragen, waaronder zeer veel vragen naar didactisch materiaal dat via het VIG verkrijgbaar is. Bij consultancyvragen is het VIG-aanbod meestal bekend, men vraagt dan de actieve medewerking van het VIG bij een eigen project.

Er worden geen inspanningen gedaan om de doelgroep kinderen en jongeren te bereiken met deze publicaties, omdat het VIG zich niet richt naar het algemene publiek, maar wel naar de intermediairen die kinderen en jongeren tot hun rechtstreeks doelpubliek hebben. Het VIG informeert CLB's, pedagogische begeleidingsdiensten, directies van de verschillende onderwijsniveaus, ouderverenigingen, jeugdverenigingen, gezinsverenigingen, Kind en Gezin, ... via verschillende kanalen (catalogus, specifieke mailings, website, infosessies e.d.).

Jongeren kunnen uiteraard wel via bovenvermelde kanalen deze publicaties verkrijgen indien zij dit aanvragen.

3. Een evaluatie van de catalogus als zodanig is nog niet gebeurd, aangezien de eerste publicatie pas in 2000 gebeurde. Het VIG zal deze evaluatie wel opnemen in de tevredenheidsenquête van eind 2003. Deze evaluatie zal door een extern instituut worden uitgevoerd. Voorlopig kan men als graadmeter het aantal bestelde publicaties gebruiken. Dit bedroeg 28.178 in 2002. Dit aantal bevat zowel gratis als betaalde folders, affiches, brochures, als methodieken.

Al deze cijfers geven een aanduiding van de mate waarin de doelgroep van professionele intermediairen effectief bereikt wordt. De catalogus is daarbij een instrument en een belangrijk hulpmiddel.

Vraag nr. 262
van 7 augustus 2003
van de heer DIDIER RAMOUDT

AIDS-preventie – Campagnes

Recente cijfers (bron : Het Laatste Nieuws van 27 juni 2003) laten uitschijnen dat er per dag gemiddeld 2,7 mensen met het HIV-virus besmet worden. Er is sprake van 973 besmettingen in 2002, tegenover 963 in 2001 en 953 in 2000. De cijfers van 2002 benaderen die van 1992, dat als een recordjaar qua besmettingen wordt bestempeld.

Eén en ander blijkt uit het jongste aidsrapport van het Wetenschappelijk Instituut voor de Volksgezondheid Louis Pasteur. Er wordt tevens op gewezen dat de stijging in het aantal besmettingen mee te wijten zou zijn aan het feit dat er reeds geruime tijd geen aids campagnes meer werden gevoerd door de overheid.

De slotzin van het artikel wijst enigszins vermanend naar het Vlaams Ministerie van Volksgezondheid, dat in de nabije toekomst geen nieuwe campagnes meer zou plannen.

1. Hoe verklaart de minister het feit dat er ondanks de recente stijging van het aantal besmettingen geen nieuwe campagnes worden gepland, terwijl de statistieken uitwijzen dat telkens na een campagne de cijfers van het aantal besmettingen dalen ?
2. Welke Vlaamse acties of campagnes lopen er momenteel nog aangaande de preventie van aids ? Wat is daarvan de stand van zaken en op welke manier wordt de impact daarvan geëvalueerd ?
3. Is er overleg met de andere bestuursniveaus (federaal, Wallonië, Europa) en wat is daarvan het resultaat ?
4. Plant de minister in haar beleid nieuwe campagnes ter preventie van besmetting met HIV en zo ja, welke en binnen welke termijn ?

Antwoord

1. Het preventiebeleid om SOA (seksueel overdraagbare aandoeningen), met inbegrip van HIV/AIDS, te voorkomen, is een belangrijke bekommernis. Net zoals mijn voorganger Mieke Vogels, wil ik daar voldoende aandacht aan besteden, en de initiatieven die er zijn ver-

der ondersteunen. Een groots opgezette campagne via de massamedia is er inderdaad momenteel niet gepland, maar er is wel een aanhoudende werking van verschillende organisaties waarmee de Vlaamse Gemeenschap convenanten heeft afgesloten voor de bevordering van seksuele gezondheid, met bijzondere aandacht voor de preventie van SOA. Die convenanten worden met de nodige aandacht opgevolgd. Jaarlijks is er een inhoudelijke evaluatie die bijsturing toelaat naar gelang van recente bevindingen en meest prangende noden.

De problematiek van de toename van SOA, met inbegrip van HIV/AIDS, is niet nieuw. De toename werd het best opgemerkt in 2001 bij bepaalde groepen die risicogedrag door onveilig vrijen vertoonden. Vooral in het Antwerpse werd toen actief campagne gevoerd door de Gezondheidsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap, in samenwerking met Sensoa, het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG) en andere organisaties die een specifieke werking hebben in verband daarmee.

In 2001 werd er ook een specifieke campagne voor veilig vrijen gevoerd naar jongeren toe.

De stijgende prevalentie van SOA's is een feit. Nochtans kan daarbij toch wel de opmerking gemaakt worden dat die stijging in België nog altijd gunstig afsteekt tegen veel slechtere cijfers in onze buurlanden. Waarschijnlijk is dat het resultaat van de aangehouden inspanningen terzake. Een duurzaam preventiebeleid is zeker aanwezig in Vlaanderen.

2. De relatief gunstige situatie in België kan zeker deels verklaard worden door de aanhoudende inspanningen op het vlak van de promotie van seksuele gezondheid. Over de grote campagnes van de beginjaren van de AIDS-pandemie wordt echter tegenwoordig geoordeeld dat ze veeleer bijgedragen hebben tot het fenomeen van "AIDS-moeheid" dan tot gedragsverandering, omdat ze als te belerend en onvoldoende aansluitend bij de reële leef- en ervaringswereld van jongeren en andere belangrijke doelgroepen overkwamen.

SOA-preventie, net zoals preventie van ongewenste zwangerschappen en seksueel misbruik, wordt tegenwoordig ingepast binnen een holistische benadering van seksuele gezondheid. Een voorbeeld van die holistische aanpak, dat meteen ook het belang ervan illustreert, is de promotie van de Double-Dutchmethode, de duale

methode waarbij een middel ter preventie van SOA's (het condoom) gecombineerd wordt met een middel ter preventie van ongewenste zwangerschappen (meestal hormonale anticonceptiva). Uit vroegere campagnes in de context van SOA-preventie, waarbij enkel condoomgebruik gepromoot werd, was immers gebleken dat daardoor het aantal ongewenste zwangerschappen steeg, waarna de gebruikers hun conclusies trokken en afstapten van het gebruik van condooms.

In overeenstemming met die holistische benadering lopen er heel wat initiatieven. Bij jongeren is de webstek www.condomobiel.be van de door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde organisatie Sensoa een groot succes als bron van informatie over seksuele gezondheid, en in het bijzonder over veilig vrijen. Naar mannelijke homo's toe loopt momenteel een campagne die zorgt voor een uitbreiding van specifieke HIV/AIDS-preventie naar een algemene preventie van SOA's, met de slogan "Laat je nakijken".

Maar nog ruimer dan dat worden de bovenvermelde problemen in verband met seks geplaatst in een positief concept van seksuele gezondheid en relationeel welzijn, wat uitgewerkt werd in de visietekst "Goede Minnaars". Op initiatief van Sensoa werd die visietekst uitgewerkt en gedragen door alle netwerken die betrokken zijn bij de gezondheid en het welzijn van jongeren die, aangezien ze aan het begin staan van hun seksueel actieve leven en bijzonder talrijk zijn, de belangrijkste doelgroep vormen inzake SOA-preventie. In 2003 en 2004 zal dat concept ook een specifieke variant krijgen voor holebi's. In alle gevallen wordt materiaal ontwikkeld voor de verschillende betrokkenen, zodat eenzelfde concept op verschillende manieren kan worden geïmplementeerd, naargelang de sector, cultuur van de instelling, enzovoort. Het gaat daarbij niet alleen over kennisoverdracht, maar ook over vaardigheden (zoals eigen waarden afstellen, wensen kenbaar maken, grenzen stellen, negotiëren van veilige seks), iets wat in het verleden sterk verwaarloosd werd en waardoor kennis niet omgezet werd in praktijk. Seksuele en relationele vorming werd twee jaar geleden opgenomen in de eindtermen voor de tweede en derde graad van het secundair onderwijs, maar het is duidelijk dat niet alle scholen al een manier hebben gevonden om die eindtermen op de juiste manier in te vullen. De ontwikkeling

van bijkomend didactisch materiaal wil onder andere aan die behoefte tegemoetkomen.

Een voorbeeld van een praktische uitwerking van het concept "Goede Minnaars" is de "Intieme Carroussel" die tot 17 augustus tentoongesteld staat in het Schoolmuseum van Gent, en daarna een tournee maakt langs Kinopolis-zalen. Centraal op die tentoonstelling staan verschillende kastjes waar mensen alleen of met twee binnen kunnen en telkens geconfronteerd worden met een brok informatie die hen uitnodigt zelf een mening te vormen en conclusies te trekken. De reacties van talloze jongeren, die de tentoonstelling bezochten op initiatief van scholen uit heel Vlaanderen, zijn erg positief, en de tentoonstelling brengt duidelijk discussie op gang.

De verschuiving naar een meer holistische boodschap kan ertoe leiden dat men op het eerste gezicht de indruk krijgt dat er minder gewerkt wordt rond SOA-preventie, omdat het minder expliciet gebeurt. Een tweede reden waarom de aanpak van SOA-preventie minder in het oog springt, is dat er een integraal beleid wordt gevoerd. Dat wil zeggen dat Sensoa er zich op toelegt om preventieve activiteiten te bevorderen bij intermediairen die op lokaal vlak in contact staan met de doelgroepen. Dat resulteert in meer kleinschalige acties, waarvan echter een grotere efficiëntie verwacht wordt. De variëteit stijgt ook, hoewel steeds binnen het concept van "Goede Minnaars", zodat een meer gevarieerd publiek bereikt wordt.

Nog een belangrijke leemte die moet ingevuld worden en waar Sensoa op dit moment werk van maakt, is het helpen van ouders in hun rol om hun kinderen te helpen in het verwerven van kennis, attitudes en vaardigheden in verband met seksualiteit. In 2003 gebeurt er een grondige terreinverkenning in samenwerking met het forum Jeugd, Relaties en Seksualiteit, waarna het nodige materiaal ontwikkeld zal worden.

Verder heeft Sensoa ook een condomobiel die aanwezig is op allerlei activiteiten die een ruim publiek trekken en van waaruit informatie verspreid wordt.

Er wordt verwacht dat al de opgesomde inspanningen zullen zorgen voor een nieuwe dynamiek in de bevordering van de seksuele gezondheid van de bevolking in het algemeen, wat zal

weerspiegeld worden in toekomstige cijfers over SOA-infecties.

Met Sensoa werd een convenant afgesloten voor een termijn van vier jaar (2002-2005). Voor het jaar 2003 wordt voor Sensoa in iets meer dan 2 miljoen euro voorzien als subsidie.

Naast Sensoa zijn er ook nog de volgende organisaties die meewerken aan seksuele gezondheid in Vlaanderen. De organisaties Pasop (voor Oost- en West-Vlaanderen) en Gh@pro (voor Antwerpen) krijgen respectievelijk jaarlijks 126.426 euro en 79.326 euro voor de bevordering van seksuele gezondheid van prostituees, en daarmee ook de bevordering van de seksuele gezondheid van hun klanten en van de andere seksuele partners van klanten. Zowel Pasop als Gh@pro hebben consultatie-momenten waarop sekswerkers zich bij hen kunnen melden voor informatie of medisch onderzoek. Daarnaast knopen zij ook op eigen initiatief contact aan met mensen in de raam- of straatprostitutie of in andere circuits van sekswerk. Ook worden informatiefolders en affiches geplaatst op strategische punten.

Aan de bevordering van de seksuele gezondheid, en in het bijzonder sensibilisering rond HIV/AIDS, van de Subsaharaanse Afrikaanse bevolking in Vlaanderen wordt jaarlijks in het kader van het convenant met het Instituut voor Tropische Geneeskunde 205.752 euro besteed. De werking omvat het sensibiliseren van Subsaharaanse Afrikaanse zelf-organisaties omtrent het belang van seksuele gezondheid en in het bijzonder van HIV/AIDS-preventie en -behandeling; het ontwikkelen van informatie aangepast aan de specifieke noden van de Subsaharaanse Afrikaanse bevolking in Vlaanderen; het organiseren van informatiesessies; het begeleiden van een zelfhulpgroep van seropositieve Subsaharaanse Afrikanen; het opleiden van peer leaders (mensen die hun omgeving actief sensibiliseren omtrent HIV/AIDS); etcetera.

De Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen ontvangt jaarlijks 314.825 euro van de Vlaamse Gemeenschap voor verschillende opdrachten, waarvan er één bestaat uit het ontwikkelen, valideren en implementeren van aanbevelingen en werkmodellen voor huisartsen met betrekking tot seksuele gezondheid.

Een ander project van de Vlaamse Gemeenschap is spuitenruil voor intraveneuze druggebruikers, ter preventie van besmettingen zoals

hepatitis B en ook HIV, die overdraagbaar zijn via het gemeenschappelijk gebruiken van intraveneuze naalden.

Ook werd in 2002 een voltijdse betrekking gecreëerd voor een dossierverantwoordelijke preventieve seksuele gezondheid, wat het belang dat de Vlaamse Gemeenschap hecht aan dit thema illustreert.

- Preventieve gezondheidszorg is de uitsluitende bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, en de Vlaamse Gemeenschap neemt die verantwoordelijkheid ten volle op zich. De huidige inspanningen van de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot de aanpak van de preventie van SOA-besmettingen, zijn in overeenstemming met internationale richtlijnen van organisaties zoals Unaid en de Wereldgezondheidsorganisatie, waarvan de Vlaamse Gemeenschap de werking voortdurend volgt. Zowel op het niveau van de overheid, als op het niveau van de convenanthouders bestaan er contacten met het Franstalige landsgedeelte om ervaringen uit te wisselen.

Vooraf de organisaties Pasop en Gh@Pro hebben een erg goed uitgebouwd netwerk voor samenwerking en uitwisseling van ervaring op het vlak van seksuele gezondheid van sekswerkers, zowel in België als internationaal, vanwege de grote mobiliteit van hun doelgroep. Zo kan bijvoorbeeld een sekswerker die een Hepatitis B-vaccinatieschema begonnen is in Antwerpen, en dan naar Charleroi verhuist, daar zonder probleem zijn of haar vaccinatieschema voortzetten in, pakweg, Charleroi.

- De lopende en geplande campagnes ter preventie van besmetting met HIV werden uiteengezet onder punt 1 en 2.

PATRICIA CEYSENS

VLAAMS MINISTER
VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID
EN E-GOVERNMENT

Vraag nr. 109
van 13 juni 2003
van de heer FELIX STRACKX

VIZO-opleiding antidiefstalsystemen – Diploma

Een tijdje geleden bood het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen (VIZO) in Hasselt een opleiding "monteur en hersteller van antidiefstalsystemen" aan. Een aantal mensen dat, met het oog op een latere vestiging als zelfstandige, deze cursus volgde, werd achteraf geconfronteerd met het feit dat het behaalde diploma volstrekt waardeloos bleek te zijn.

1. Hoe wordt de opleiding tot specialist in de montage en herstelling van alarmsystemen thans geregeld ?
2. Hoe is het mogelijk dat men mensen twee jaar lang een opleiding laat volgen waarvan het diploma waardeloos blijkt te zijn ?
3. Werden de gedupeerden op de één of andere manier schadeloos gesteld ?
4. Welke maatregelen werden genomen om dergelijke voorvallen in de toekomst te vermijden ?

Antwoord

De VIZO-opleiding "monteur en hersteller van antidiefstalsystemen" is gericht op het behalen van de nodige technische kennis voor zowel inbraakbeveiligingen als brandbeveiligingen. Deze kennis wordt op een praktische manier bijgebracht. Deze cursus geeft ook inzicht in de relevante wet- en regelgeving. De opleiding volstaat voor de modules van het uitvoerend personeel in het kader van de wet van 10 april 1990 op de bewakings- en beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten (de wet-Tobback), meer in het bijzonder de module "conceptie" en de module "installatie en onderhoud".

De cursus, die loopt over twee jaar, wat overeenkomt met tweemaal 128 lessen, richt zich tot elektrotechnische installateurs die zich wensen te specialiseren in inbraak- en brandbeveiligingsinstallaties. Kandidaten moeten ofwel houder zijn van het VIZO-getuigschrift "elektrotechnisch installateur", ofwel hun voorkennis bewijzen middels de ingeschreven instaproef.

De cursist die slaagt voor het examen van de cursus ontvangt een getuigschrift. Kandidaten die tevens geslaagd zijn voor de opleiding "bedrijfsbeheer", ontvangen het diploma "ondernemerhoofd monteur-hersteller van antidiefstalsystemen", erkend door de gemeenschapsminister bevoegd voor middenstands- en KMO-opleiding en afgeleverd door het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig On-

dernemen. Bovendien komen zij die slagen, mits het slagen voor de examens en het betalen van een retributierecht, in aanmerking voor enerzijds het certificaat van kwalificatie en voortgezette opleiding inzake conceptie van alarmsystemen, en anderzijds het certificaat van kwalificatie en voortgezette opleiding inzake installatie en onderhoud van alarmsystemen.

De opleidingsinstelling VIZO-centrum Hasselt, nu Syntra Limburg lesplaats Hasselt genaamd, is sedert 1998 erkend om deze opleiding in de vorm van ondernemersopleiding te geven. De erkenning gebeurde via de Commissie Opleiding Beveiliging van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De opleiding bestaat uit drie modules : installatie en onderhoud (45 uur), conceptie (45 uur) en leidinggeven (45 uur). De drie certificaten moeten in een bedrijf aanwezig zijn. Een éénmanszaak moet deze dus alle drie behalen.

Momenteel loopt deze opleiding in Hasselt niet meer in deze vorm. Wel kunnen de aparte modules worden gevolgd. In de periode van de erkenningsaanvraag voor de betrokken opleiding zijn er inderdaad enkele problemen gerezen. De betrokken cursisten hebben ter compensatie volledig gratis de wel reeds erkende korte modules kunnen volgen. Zodoende kregen zij die slaagden voor de examens toch een waardevol certificaat in handen. Tot slot dient te worden opgemerkt dat cursisten die zich vervolgens willen vestigen als installateur anti-diefstalsystemen moeten voldoen aan de vestigingsreglementering voor elektrotechnisch installateur.

Vraag nr. 111 van 20 juni 2003

van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Export Vlaanderen – Overheveling BDBH-personeel (2)

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 69 van 20 februari 2003 liet toenmalig minister Gabriels weten dat 63 personeelsleden van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel (BDBH) uiteindelijk naar Export Vlaanderen overgedragen werden (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 13 van 2 mei 2003, blz. 2206).

1. Kan de minister preciseren hoeveel van die personeelsleden statutair en hoeveel contractueel aangeworven werden ?

2. Kan zij, wat deze laatste categorie betreft, bevestigen dat het wel degelijk de bedoeling is deze personeelsleden te handhaven ?

Antwoord

1. Van de 63 van de BDBH overgedragen personeelsleden zijn er 56 statutairen en zeven contractuelen. Zes overgedragen contractuele personeelsleden behoren tot niveau D en één overgedragen personeelslid behoort tot niveau C.
2. In het kader van de vervulling van zijn legitieme opdracht streeft Export Vlaanderen naar een optimale statutaire tewerkstelling. Aangezien er momenteel binnen het statutaire kader plaatsen vrijgekomen zijn op de desbetreffende niveaus, zal Export Vlaanderen zo spoedig mogelijk overgaan tot de organisatie van vergelijkende wervingsexamens. Uiteraard zullen de van de BDBH overgedragen contractuele personeelsleden, net zoals de huidige contractuele personeelsleden van Export Vlaanderen, de kans krijgen om aan deze wervingsexamens deel te nemen.

**Vraag nr. 112
van 20 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Bizidee-wedstrijd FET – Steun

In de eerste week van april verscheen er een bijzonder nummer van de Financieel Economische Tijd over de ondernemingsplanwedstrijd Bizidee.

Op de voorpagina prijkte de foto van toenmalig minister Gabriëls, die in het begeleidend artikel veelvuldig werd vermeld en geciteerd.

1. Wat was de financiële inbreng van de Vlaamse regering in dit hele Bizidee-initiatief ?
2. Naar hoeveel personen heeft de Vlaamse administratie de speciale editie van de Financieel Economische Tijd gestuurd en uit wie bestond het doelpubliek ?
3. Kan de minister ten slotte meedelen of de bewuste advertentie (want het ging duidelijk niet om redactionele bijdragen van de krant in kwestie) vooraf aan de informatieambtenaar werd voorgelegd ?

Antwoord

De ondernemingsplanwedstrijd maakt deel uit van het Actieplan Ondernemen "Een kleurrijk programma voor de Vlaamse economie" dat in januari 2002 werd goedgekeurd door de Vlaamse regering. De ondernemingsplanwedstrijd werd een eerste maal door de Vlaamse regering goedgekeurd op 19 juli 2002 en nogmaals op 20 september 2002.

Bovenvermelde ondernemingsplanwedstrijd heeft tot doel een brede doelgroep aan te zetten tot ondernemerschap, en dit naar analogie van gelijkaardige wedstrijden die ondertussen in het buitenland werden georganiseerd, vaak met groot succes. Studenten aan hogescholen en universiteiten, vorsers en jonge kaderleden kregen de kans om een volwaardig ondernemersplan op te stellen, waarbij ze werden begeleid en beoordeeld door ondernemers en risicokapitaalverstrekkers. De wedstrijd bestaat uit drie rondes, die telkenmale gepaard gingen en gaan met een proclamatie en een event. Zo vond de eerste plaats in januari, de tweede einde maart en de slothappening vond plaats eind mei. De uiteindelijke laureaat krijgt een financiële injectie van 25.000 euro. In de Beleidsbrief Economie van 2003 werd het aantal inzendingen voor de eerste ronde geraamd op 100 eenheden. Uiteindelijk zijn dat er 240 geworden.

Ik wens te benadrukken dat de communicatie-campagne door de VZW Ondernemingsplanwedstrijd werd opgezet. Deze VZW kreeg namelijk de opdracht tot organisatie van betrokken wedstrijd en kreeg hiervoor een dotatie van de Vlaamse overheid van 1 miljoen euro. In dit kader wens ik hier wel te vermelden dat de VZW de expliciete opdracht had meegekregen om dit bedrag minimaal met 50% te verhogen via externe sponsoring. Door het in rekening brengen van zowel de financiële, de natura- als de mediasponsoring van de verschillende projectpartners, werd aan deze opdracht ruimschoots voldaan.

Naast de Vlaamse overheid zijn privé-partners zoals Telenet, Siemens, Real Software en Fortis toegetreten. Ook media-partners hebben een duit in het zakje gedaan. Het is in deze context dat de bewuste FET-editie moet worden beschouwd.

Ik wens de Vlaamse volksvertegenwoordiger erop te wijzen dat ook Vacature en Job@, als mediapartners, bijgedragen hebben tot de promotie van de ondernemingsplanwedstrijd. De inhoud van de redactionele stukken werd opgesteld door de VZW Ondernemingsplanwedstrijd en zij vallen dus onder hun bevoegdheid. De eerste pagina van de

speciale editie werd bijgevolg ook niet aan de informatieambtenaar voorgelegd.

De doelgroep van de speciale editie van de Financieel Economische Tijd werd relatief beperkt gehouden, namelijk 3000 adressen, waarbij de adressen werden toegeleverd door de verschillende sponsorende partners.

Vraag nr. 113
van 20 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

"Social Agenda" – Nederlandse versie

Enige tijd geleden ontving ik een exemplaar van het tijdschrift "Social Agenda", gepubliceerd door het Directoraat-Generaal Werkgelegenheid en Sociale Zaken van de Europese Commissie. Dit tijdschrift is blijkbaar uitsluitend in het Engels, Frans of Duits beschikbaar.

Uit navraag blijkt dat vertalingen in de overige talen van de Europese Unie niet voorhanden zijn. De toestand van het budget zou er de laatste jaren inderdaad toe geleid hebben dat minder publicaties in de elf gemeenschapstalen kunnen uitgegeven worden, waardoor men zich meestal tot de drie bovenvermelde talen beperkt.

In het kader van de gelijkheid van alle EU-burgers lijkt mij dit onaanvaardbaar te zijn.

Is de minister op de hoogte van deze aangelegenheid ?

Acht zij dit aanvaardbaar ?

Zo niet, welke stappen onderneemt zij dan om de rechten van de Nederlandstalige inwoners van de Europese Unie te verdedigen ?

NB Een gelijkaardige vraag werd gesteld aan minister Landuyt (nr. 77).

Antwoord

De Vlaamse volksvertegenwoordiger stelt zich vragen bij het feit dat het tijdschrift "Social Agenda", gepubliceerd door het Directoraat-Generaal Werkgelegenheid en Sociale Zaken van de Europese Commissie, uitsluitend beschikbaar blijkt te zijn in het Engels, Frans en Duits.

Het is inderdaad zo dat dit tijdschrift, zowel elektronisch als in papieren versie, enkel voorhanden is in de drie bovenvermelde talen. Met het oog op de uitbreiding naar 25 landen (en 20 talen) lijkt het de Commissie zowel om budgettaire als om praktische redenen onmogelijk om alle publicaties in alle EU-talen uit te geven.

Wetgeving en documenten die van groot algemeen belang zijn, worden uiteraard wel in alle officiële talen geproduceerd. Andere documenten (bijvoorbeeld communicatie met de nationale overheden en correspondentie) worden alleen vertaald in de benodigde talen. Intern werkt de Commissie met drie proceduretalen : Engels, Frans en Duits. De documenten voor intern gebruik worden opgesteld in die taal of talen welke het operationele rendement verzekeren naargelang de daadwerkelijke behoeften van de Commissie en haar diensten. In principe zouden documenten die in de Commissie alleen voor intern gebruik worden geproduceerd, in deze drie talen gesteld worden. De praktijk toont echter dat niet enkel interne documenten een beperkt taalregime kennen.

Uiteraard deel ik de zorg van de Vlaamse volksvertegenwoordiger omtrent de gelijkheid van EU-burgers en EU-talen. Aan voor Vlaanderen essentiële principes inzake taalgebruik mag dan ook niet getornd worden. Het gaat met name om zaken als talengelijkheid in de Raden, de Europese Raden en het Europees Parlement, en om talengelijkheid in relatie met de burger. Wat dit laatste betreft, is het een Vlaamse eis dat elke burger steeds het recht moet blijven behouden om zijn eigen officiële taal te gebruiken in zijn contacten met de instellingen en organen van de EU, en ook binnen redelijke termijn antwoord moet krijgen in die taal.

Wat de vertaling van publicaties betreft, kan wel opgemerkt worden dat nagenoeg alle informatieve uitgaven die zich richten tot het ruime publiek, verkrijgbaar zijn in de elf officiële talen van de EU. Deze uitgaven zijn kosteloos te verkrijgen, ondermeer bij de Infopunten Europa in de verschillende provincies van Vlaanderen. Bovendien is het zo dat het tot de taken van deze Infopunten behoort om de burger te helpen bij het zoeken naar informatie over de EU, waardoor het taalprobleem deels kan opgevangen worden.

Desalniettemin zal ik mij, met name in bovenvermelde voor Vlaanderen essentiële domeinen, blijvend inzetten om de rechten van de Nederlandstalige inwoners van de EU te verdedigen.

Vraag nr. 114
van 20 juni 2003
van de heer FRANCIS VERMEIREN

Buitenlandse investeringen – Stand van zaken

Het Waalse agentschap voor buitenlandse investeringen maakt melding van het feit dat in de afgelopen drie jaar zich een 200-tal ondernemingen gevestigd hebben in het zuidelijk landsgedeelte. Zij investeerden voor circa 1,3 miljard euro en waren verder goed voor 5.000 arbeidsplaatsen.

Uit een analyse van deze investeringen blijkt dat de geografische positie een belangrijke rol speelt, naast een gunstige economische en financiële positie. Anderzijds zijn de sociale lasten (voor 32 % van de ondernemingen) en de fiscale druk (voor 16 % van de bevraagden) nog "te aanzienlijk".

1. Hoeveel nieuwe buitenlandse ondernemingen hebben zich in dezelfde periode in het Vlaamse gewest gevestigd en welk totaalbedrag werd geïnvesteerd ?

Hoeveel nieuwe arbeidsplaatsen werden hierdoor gecreëerd ?

2. Welke nieuwe bedrijfsactiviteiten en in welke domeinen kwamen er tot stand als gevolg van buitenlandse investeringen ?
3. Over hoeveel buitenlandse antennes beschikt Export Vlaanderen ?

Antwoord

De Dienst Investeren in Vlaanderen is bevoegd voor het aantrekken van buitenlandse investeerders naar Vlaanderen. Sedert begin 2002 hebben er zich 62 buitenlandse ondernemingen in Vlaanderen gevestigd. Er werden in totaal voor circa 2,1 miljard euro investeringen aangekondigd, goed voor 1.588 nieuwe arbeidsplaatsen. De uitvoering ervan gebeurt al dan niet in fasen.

Hieronder vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht van de domeinen waarin deze nieuwe investeringen plaatsvonden :

autoassemblage	6
toelevering voor de automobielenindustrie	9
scheikundige producten	9
informatie- en communicatietechnologie	11
biologische wetenschappen	5
overige	22

De bedrijfsactiviteiten van deze buitenlandse ondernemingen waren :

logistiek	19
hoofdkwartier	6
onderzoek en ontwikkeling	5
dienstencentrum	5
productie	15
overige	12

De Dienst Investeren in Vlaanderen beschikt over zes business development managers in het buitenland.

Export Vlaanderen beschikt voor de bevordering van de uitvoer over 78 posten in 53 landen.

Vraag nr. 118
van 27 juni 2003
van de heer ETIENNE VAN VAERENBERGH

Renovil – Stand van zaken

Eind september 2003 eindigt de tijdelijke vereniging Renovil, die in 1997 werd opgericht tussen Renault, de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) Vlaams-Brabant en Novovil met als doel het hergebruik van de Renaultsite in Vilvoorde en Machelen te begeleiden en te organiseren.

Op dat ogenblik eindigen de verplichtingen die Renault was aangegaan met betrekking tot zijn bedrijfssite, onder meer voor het uitvoeren van de vereiste bodemsanering en het creëren van werkgelegenheid in de gebouwen die niet meer door Renault worden gebruikt.

1. Is de bodemsanering op dit ogenblik effectief uitgevoerd ?
2. Werd de verplichting om werkgelegenheid te creëren in de gebouwen die niet meer door Renault gebruikt worden, gerealiseerd ?
3. Voor het geval het antwoord op de twee eerste vragen negatief is, welke maatregelen zijn er reeds genomen of zullen er genomen worden om de engagementen van Renault te laten uitvoeren ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Ceysens (vraag nr. 118) en Sannen (vraag nr. 215).

Antwoord

1. Het saneren van de bodem behoorde niet tot de opdracht van Renovil.

Renault, als eigenaar van de gronden, had de saneringsplicht en komt deze ook na. De sanering werd opgesplitst in twee delen. Het eerste deel werd reeds uitgevoerd, het tweede is in uitvoering.

2. Van de 100.000 m² gebouwen die ter beschikking werden gesteld, wordt 70.000 m² gebruikt door de groep Alcoba en 20.000 m² door de groep Valck. De overige 10.000 m² zijn voorlopig ongebruikt, omdat de oorspronkelijke gebruiker zijn verplichtingen niet nakwam. In uitvoering van een recente rechterlijke uitspraak moesten de gebouwen zijn vrijgemaakt eind juni 2003, wat gebeurde. De groep Valck is kandidaat voor de overname.

Renovil controleert driemaandelijks of de nieuwe gebruikers de aangegane tewerkstellingsverplichtingen naleven. Uit de meest recente controle blijkt dat Alcoba 270 mensen tewerkstelt, wat evenveel is als de aangegane verplichting, en de groep Valck 125, wat hoger ligt dan de verplichting (80 mensen).

Beide bedrijven genereren dus samen 395 arbeidsplaatsen, naast de 400 waarin Renault zelf voorziet op de site. Dit aantal kan nog oplopen wanneer een nieuwe eigenaar wordt gevonden voor de resterende 10.000 m² gebouwen.

3. Aangezien het antwoord op de eerste twee vragen positief is, is het niet noodzakelijk maatregelen te nemen om de engagementen van Renault te laten uitvoeren.

Vraag nr. 120**van 27 juni 2003****van de heer ETIENNE VAN VAERENBERGH**

Bedrijvenzone Meise (Westrode) – Stand van zaken

De bedrijvenzone Westrode in Meise, eigendom van de Intercommunale Haviland, waarvan de ontwikkeling niet op gang komt wegens gewijzigde visies inzake het ruimtelijk beleid, bevindt zich nog steeds in een sukkelstraatje.

In 2002 werd een nota opgesteld om een integrale visie op het gebied van economische ontwikkeling, mobiliteitsbeheersing en ecologische versterking te

formuleren als aanzet voor een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP).

1. Hoever is het dossier Meise-Westrode op heden geëvolueerd ?
2. Is er reeds een RUP totstandgekomen zodat de minister tot een standpuntbepaling kan komen over de ontwikkeling van deze bedrijvenzone ?

Antwoord

1. Het betreft een gebied langs de A12 dat eigendom is van de intercommunale Haviland. De zone is op het gewestplan bestemd als industriegebied en reservegebied voor industriële uitbreiding (samen bijna 80 ha). Reeds midden jaren negentig werden er ontsluitingsplannen opgemaakt voor het gebied.

De ontwikkeling van het bedrijventerrein komt niet op gang wegens een gewijzigde visie inzake het ruimtelijk beleid sinds de goedkeuring van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Het RSV stelt dat de gemeente Meise deel uitmaakt van het buitengebied. Op basis van deze bepaling stelt Arohm dat een dergelijke omvangrijke zone niet kan ontwikkeld worden in het buitengebied. De bindende bepalingen van het RSV stellen echter eveneens dat "indien na onderzoek blijkt dat de taakstelling tot de invulling van de bedrijventerreinen in een specifiek economisch knooppunt niet afdoende kan gerealiseerd worden, dan kan deze taakstelling verder ingevuld worden op nabijgelegen zones in een aangrenzende gemeente". Haviland en GOM-Vlaams-Brabant hebben reeds jaren geprobeerd een duidelijk standpunt over een mogelijke ontwikkeling te krijgen vanwege Arohm (*administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen – red.*).

Vlaams minister Dirk Van Mechelen, bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, heeft zijn administratie opdracht gegeven de ontwikkeling van de zone Meise-Westrode te onderzoeken. Uit het ruimtelijk onderzoeksrapport van de provincie Vlaams-Brabant blijkt immers dat het bedrijventerrein Westrode als nabijgelegen zone, aansluitend bij het economisch knooppunt Londerzeel, kan beschouwd worden. Hierdoor zou het bedrijventerrein ontwikkeld kunnen worden.

Indien minister Van Mechelen deze zienswijze bevestigt, kan de ontwikkeling en kunnen de

eventuele voorwaarden waaronder de ontwikkeling kan starten, vastgelegd worden.

2. Een van de mogelijke voorwaarden zou kunnen zijn dat een RUP opgemaakt wordt.

Op dit ogenblik is er dan ook nog geen beslissing over de opmaak van een RUP als voorwaarde voor ontwikkeling.

Als Vlaams minister bevoegd voor Economie wil ik mij engageren om de bestemde maar niet ontwikkelde bedrijventerreinen te vermarkten en knelpunten, die de ontwikkeling van de bedrijventerreinen in de weg staan, op te lossen. Hiervoor werd in het kader van het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie het urgentieproject opgezet.

De ontwikkeling van het bedrijventerrein Meise is een van de knelpunt dossiers in het urgentieproject en een dossier dat herhaaldelijk ter sprake komt wanneer het gaat om het creëren van ruimte voor ondernemen in Vlaams-Brabant. Ik wil mij dan ook inspannen om een duidelijke uitspraak te verkrijgen over een mogelijkheid tot ontwikkeling van het bedrijventerrein.

Vraag nr. 121
van 4 juli 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Export Vlaanderen – Exportmanagers

Het Brussels Gewest werkt sedert enige tijd ook met exportmanagers. Naar het voorbeeld van de Franse stad Montpellier, is het de bedoeling dat zo'n exportmanager het exportbeleid van een bedrijvengroep uit een bepaalde sector coördineert. Een dergelijke bedrijvengroep bestaat weliswaar uit bedrijven uit dezelfde sector, maar het gamma van producten is complementair.

De bedoeling is een strategie uit te stippelen waarmee de bedrijven de buitenlandse markten kunnen benaderen om op termijn een netwerk van contacten in het buitenland op te bouwen.

Dit lijkt mij een beetje het midden te houden tussen de opdrachten van de Vlaamse exportbegeleiders, respectievelijk Vlaams economische vertegenwoordigers.

1. Is de minister op de hoogte van deze werkwijze ?

2. Klopt het dat die toch wat verschilt van de manier van werken bij Export Vlaanderen ?

3. Werd reeds onderzocht of het niet interessant is om dezelfde werkwijze, eventueel voor een aantal specifieke sectoren, ook voor Export Vlaanderen toe te passen ?

Antwoord

1. De defederalisering van de buitenlandse handel heeft tot gevolg dat elk gewest zijn eigen strategie met betrekking tot de exportbevordering bepaalt. Export Vlaanderen werkt hiertoe in overleg met de economische actoren een strategie uit waarbij de KMO's optimaal worden geholpen om voet te krijgen op de buitenlandse markten.

De evolutie in deze aangelegenheid wordt door Export Vlaanderen op continue basis gevolgd.

2. In het verleden zijn er reeds heel wat initiatieven gelanceerd om een methodologie te ontwikkelen die daarop een antwoord geeft.

Zo heeft in een ver verleden de GOM Vlaams-Brabant reeds een aantal prospectiekantoren (Becochin, Bexasea, Bexir, Grebma) opgezet die aan een groepering van bedrijven niet-concurrentieel de kans bood om zich in een bepaalde markt te introduceren (doorgaans markten). Dergelijk initiatief werd vanuit federaal oogpunt ondersteund.

Ook Export Vlaanderen heeft reeds diverse technieken ontwikkeld om bedrijven naar clustervorming te bewegen, met inbegrip van financieel steunen van initiatieven die daarop betrekking hadden. Deze financiële steun werd trouwens ook toegekend voor het in dienst nemen van een exportmanager. Omwille van de Europese regelgeving moest daar een punt achter gezet worden.

3. De ervaring opgedaan in deze context bracht aan het licht dat bedrijven, veeleer dan aan financiële steun, baat hebben bij een goede vertrekbasis om zich op het vlak van export te organiseren.

Om deze reden werd o.a. het project "Exportbegeleiding" in het leven geroepen, met als drievoudige doelstelling :

- a) de KMO's te helpen bij het opzetten van een basisorganisatie die hen zonder al te veel moeilijkheden naar export doet evolueren ;
- b) de nodige technieken te ontwikkelen om de stap te zetten naar export ;
- c) hen te helpen bij het overwinnen van obstakels die te maken hebben met specifieke markten.

Hiertoe heeft Export Vlaanderen tevens een wetenschappelijk instrument ontwikkeld, nl. de "Exportmeter", die de pijnpunten terzake kan blootleggen, zodat de nodige maatregelen kunnen worden genomen.

Daarenboven worden door de exportbegeleiders ook instrumenten rond clustervorming ontwikkeld. Zo werkt Export Vlaanderen op dit ogenblik rond een cluster "Inferfloor", waarbij vijf Vlaamse ondernemingen betrokken zijn actief in de sector van de vloerbedekkingen ; er is ook een "paardencluster" (paardenboxen, diervoeding, ruitermateriaal ...) en tot slot een geografische cluster rond de Magreb-landen. Vorig jaar was Export Vlaanderen actief betrokken bij de totstandkoming van de cluster Flanders Family Brewers, een vereniging van dertien Vlaamse kleine artisanale brouwerijen. Deze vereniging heeft intussen met succes enkele exportgerichte initiatieven genomen, waarbij Export Vlaanderen ook een belangrijke subsidie ter beschikking heeft gesteld.

De Vlaamse regering heeft Export Vlaanderen ook de mogelijkheid gegeven om bedrijvengroepen financieel te steunen. Er is wel voor geopteerd dat deze bedrijvengroepen een structuur zouden opzetten met een permanent karakter (bv. door de oprichting van een vereniging zonder winstoogmerk, waarvan de betrokken ondernemingen lid zijn).

Daarenboven werkt Export Vlaanderen aan een nieuwe regiostrategie binnen dewelke initiatieven zullen worden genomen om de bedrijven nog verder te begeleiden bij hun prospectie-inspanningen op nieuwe markten.

Vraag nr. 122
van 4 juli 2003
van de heer ANDRE MOREAU

EU-kandidatuur Turkije – Koerden

De geschiedenis van de Koerden is niet eenvoudig. Het is een volk met een eigen cultuur, dat verspreid leeft over onder meer Irak, Iran, Syrië en Turkije.

Er zijn plusminus veertig miljoen Koerden, waarvan er twintig miljoen in Turkije wonen. De meesten daarvan leven in Zuid-Oost-Turkije.

De Koerden strijden al eeuwen voor hun rechten, maar worden overal veeleer hard en meestal weinig menselijk aangepakt, ook in Turkije. Al te veel Koerden worden in dit islamitische land geïntimideerd, weggepest, opgepakt, opgesloten en vaak onmenselijk behandeld. De mensenrechten worden door de Turkse overheden al te vaak met voeten getreden.

1. Heeft Vlaanderen als geïnstitutionaliseerde deelstaat reeds eerder concrete stappen gezet om de mensenrechten in Turkije ten aanzien van de Koerden te doen naleven ?

Zo ja, welke waren die concrete stappen en wanneer precies werden die genomen ? Quid met het resultaat ?

Indien Vlaanderen tot nu niets heeft gedaan voor het onderdrukte Koerdische volk in Turkije, wanneer neemt de Vlaamse regering dan een initiatief ?

2. De vroegere Koerdische leider Ocalan zit nu al enkele jaren totaal geïsoleerd opgesloten op een eiland. Volgens de Turkse rechtspraak kreeg hij levenslang.

Een lid van the Kurdistan National Congress is mij onlangs komen spreken. Hij zei onder meer dat Ocalan geen contact meer mag hebben met zijn advocaat, noch met zijn familieleden.

Turkije wil in 2007 aansluiten bij de Europese Unie (EU).

Zal Vlaanderen zijn goedkeuring geven aan de EU-toetreding van een land als Turkije, waar manifest de mensenrechten worden geschonden ?

Welke actie(s) onderneemt Vlaanderen nog voordien ?

Antwoord

De problematiek de Vlaamse volksvertegenwoordiger in zijn vraag aanhaalt, heeft mee in het licht

van de recente Irak-crisis reeds heel wat aandacht op diverse internationale fora genoten.

De Vlaamse regering heeft bij haar aantreden de samenwerking met de tien kandidaat-lidstaten tot de EU als prioriteit gesteld. Het leeuwendeel van haar initiatieven had dan ook betrekking op deze landen, zoals bijvoorbeeld uit de succesvolle projecten in het kader van het Centraal- en Oost-Europabeleid blijkt. Het komt mij dan ook voor dat de vraag best beantwoord wordt vanuit het perspectief van het uitbreidingsproces van de Europese Unie. Binnen dit uitbreidingsproces fungeert het respect voor de mensenrechten immers als een fundamentele toetssteen, die zonder meer bepalend is voor toetreding of niet.

Mijn voorganger Jaak Gabriels heeft op 14 januari van dit jaar op een vraag van de heer Van Overmeire over het standpunt van de Vlaamse regering met betrekking tot de mogelijke toetreding van Turkije tot de EU, al benadrukt dat de zogenaamde "criteria van Kopenhagen" de ultieme criteria zijn waaraan moet voldaan worden. De Vlaamse regering zal dat standpunt onverkort handhaven. De criteria van Kopenhagen stipuleren duidelijk dat de kandidaat-lidstaat moet voldoen aan een aantal politieke en economische vereisten. Een aantal van deze vereisten zijn met betrekking tot de voorliggende vraag bijzonder pregnant. Het betreft immers het respect voor de rechtstaat en de democratische spelregels, de bescherming van de minderheden, de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid, de strijd tegen corruptie door een onafhankelijk politie- en justitieapparaat, de aanwezigheid van een efficiënte overheidsadministratie en de ontwikkeling van een vrije markt.

De criteria van Kopenhagen zijn onverkort van toepassing bij de beoordeling van elk toetredingsdossier. Het is de Europese Commissie die aan de hand van tussentijdse evaluaties, waarbij voor elke kandidaat-lidstaat minutieus werd onderzocht in welke mate aan de criteria werd voldaan, een betrouwbaar beeld schetst van de vooruitgang. Het is op basis van deze rapporten dat op de Europese top van Kopenhagen van december 2002, een historisch resultaat kon worden behaald. Daar werd immers besloten dat tien nieuwe staten uit Centraal- en Oost-Europa, samen met de eilanden Cyprus en Malta, in de loop van volgend jaar tot de Unie zullen toetreden. Tijdens dezelfde top werd vastgesteld dat Bulgarije en Roemenië nog belangrijke bijkomende inspanningen moesten doen. Voor Turkije werd overeengekomen dat de staats- en regeringsleiders eind 2004 opnieuw zullen analyseren of Turkije voldoende voortgang heeft ge-

maakt op deze terreinen om de onderhandelingen met het oog op toetreding te kunnen opstarten.

Het is niettemin belangrijk om nog eens te onderkennen dat de Europese Gemeenschap al sinds 1963 een Associatieverdrag heeft met Turkije, waarin EU-lidmaatschap uitdrukkelijk in het vooruitzicht werd gesteld. En tijdens de Europese Raad van Helsinki in 1999 werd Turkije formeel als kandidaat-lidstaat erkend.

Zoals reeds gezegd, heeft de Europese Commissie in haar voortgangsrapporten nauwgezet de vooruitgang van Turkije onderzocht. Daarbij werd uitdrukkelijk vastgesteld dat het land nog niet rijp is om toetredingsonderhandelingen aan te vatten. De huidige Turkse regering heeft nochtans duidelijk haar goede wil betoond door het doorvoeren van diverse hervormingen, zoals de afschaffing van de doodstraf en andere belangrijke justitiële en administratieve hervormingen. Niettemin blijven er omvangrijke problemen die verdere aanpassingen onvermijdelijk maken. Sommige basisrechten en -vrijheden worden immers nog steeds beknot.

Ook de rol van het leger in maatschappij en politiek blijft fundamentele vragen oproepen. Het is precies op dit laatste vlak dat de Turkse regering momenteel aan een aantal maatregelen werkt. De internationale gemeenschap en de Europese Unie in het bijzonder volgen dit proces op de voet. De Europese Raad van Kopenhagen kwam in december 2002 tot de vaststelling dat het land nog niet aan de voorwaarden voor het opstarten van toetredingsonderhandelingen voldeed, maar dat in december 2004 een nieuwe evaluatie zal worden doorgevoerd. Pas op dat moment zal duidelijk worden of met de toetredingsonderhandelingen kan gestart worden of niet. Met dit standpunt vertolkte de Europese Raad bijna eensluidend het Belgische standpunt.

De Vlaamse volksvertegenwoordiger weet dat het Belgisch recht voorschrijft dat ook de deelstaatparlementen zich moeten uitspreken over het toetredingsverdrag. Ik kan hem verzekeren dat de Vlaamse regering deze verantwoordelijkheid bijzonder ernstig neemt. Er is geen sprake van dat er enige Europese toegeving zal worden gedaan op het vlak van het respect voor de fundamentele waarden, nu niet en in de toekomst niet. Niet voor de huidige en niet voor de toekomstige kandidaat-lidstaten.

Ik ben ervan overtuigd dat zowel de Vlaamse regering als het Vlaams Parlement zullen blijven waken over het uitbreidingsproces van de Europese Unie,

een Unie waarvan het respect voor de democratische waarden een onkreukbaar wezenskenmerk is.

Vraag nr. 124
van 10 juli 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Vlaams Huis Londen – Aanstelling vertegenwoordiger

Recentelijk opende de minister een Vlaams Huis in Londen, van waaruit een aantal diensten voortaan de Britse markt zullen bewerken. Als ik het goed heb begrepen, is het de bedoeling dat het Vlaams Huis ook een diplomatieke functie krijgt.

Daarom is de aanwijzing van een verantwoordelijke een belangrijke aangelegenheid. Hij of zij fungeert als het ware als ambassadeur voor Vlaanderen.

Voor Londen werd die opdracht reeds toebedeeld.

1. Kan de minister medelen of het om een gemeenschapsattaché gaat, of heeft de verantwoordelijke een ander statuut ?
2. Kan zij meer bijzonderheden verstrekken over de wijze waarop de verantwoordelijke werd gerekruteerd ?
3. Is dit op dezelfde wijze gebeurd als voor de verantwoordelijken van de andere Vlaamse Huizen in het buitenland ?

Antwoord

1. Het gaat inderdaad om een gemeenschapsattaché. Alleen werd de benaming van deze functie gewijzigd in "vertegenwoordiger van de Vlaamse regering".

De vroegere benaming "gemeenschapsattaché" gaf immers te veel de indruk dat men in deze functie slechts bevoegd zou zijn voor gemeenschapsmateries, wat niet het geval is.

2. De wervingsprocedure voor de functie van "vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Londen" verliep in twee fasen.
  - a) Samenstelling van een generieke werfreserve van kandidaat-vertegenwoordigers van de Vlaamse regering.

Van de 170 sollicitaties die waren binnengekomen voor de generieke pool, werden 30 kandidaten op basis van hun curriculum vitae geselecteerd. Zij werden toegelaten tot de verdere testen betreffende persoonlijkheidskenmerken en talenkennis. Van de 30 geteste kandidaten werden er op basis van de behaalde resultaten 18 geselecteerd voor eindgesprekken.

De jurygesprekken met het oog op de generieke werfreserve hadden plaats op 10 en 11 juni 2002. Uiteindelijk werden 13 kandidaten toegelaten tot de generieke werfreserve van kandidaat-vertegenwoordigers van de Vlaamse regering. Deze generieke werfreserve blijft geldig voor een periode van vier jaar (tot 11 juni 2006).

- b) Selectiegesprekken met kandidaat-vertegenwoordigers van de Vlaamse regering uit de generieke werfreserve die specifiek solliciteerden voor de functie in Londen.

Van de 13 kandidaten die toegelaten werden tot de generieke werfreserve, waren er 8 die expliciet hadden gesolliciteerd voor de functie in Londen. Zij werden uitgenodigd voor specifieke eindinterviews op 13 juni 2002.

Op grond van de afgenomen interviews en rekening houdende met zowel de inhoudelijke competenties als de persoonlijkheidskenmerken van de betrokkenen, stelde de jury vast dat twee kandidaten een A+ (hoogste score) verdienden.

Toenmalig Vlaams minister van Buitenlands Beleid, de heer Paul Van Grembergen, besliste om Nic Vandermarliere aan te stellen als vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Londen.

3. Ook de andere vertegenwoordigers van de Vlaamse regering zijn op gelijkaardige wijze geselecteerd, met dit verschil dat voor de selectie van de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Londen voor het eerst kon geput worden uit een generieke pool van kandidaat-vertegenwoordigers van de Vlaamse regering.

Vraag nr. 125
van 17 juli 2003
van de heer JOHAN DE ROO

Streekplatformen – Financiering

Graag zou ik aan de minister enkele vragen willen stellen inzake de financiering van de diverse Vlaamse streekplatformen.

1. Hoe worden de diverse Vlaamse streekplatformen gefinancierd ?
2. In welke verhouding betalen de Vlaamse provincies, het Vlaams Gewest en de gemeenten voor de werking van de Vlaamse streekplatformen ?

Antwoord

1. Bij de financiering van de streekplatformen dient onderscheid gemaakt te worden tussen de financiering van de werkingskosten en de financiering van de hefboomprojecten.

Financiering van de werkingskosten

Krachtens het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 1994 kunnen de streekplatformen een subsidie aanvragen bij de administratie Economie van 49 procent, met een maximum van 50.000 euro, voor hun werking. De toelage kan worden aangewend voor de kosten die verband houden met de organisatie van het overleg en de samenwerking binnen het subregionaal samenwerkingsverband, gericht op de opmaak en de begeleiding van de uitvoering van een streekvisie.

Aangezien de subsidie maximaal 49 procent van de ontvankelijke uitgaven bedraagt, zijn streekplatformen verplicht ook andere financiële partners te vinden, zoals sociale partners, lokale besturen, provincies, bedrijven, enzovoort.

Realisatie van de hefboomprojecten

De goedkeuring door de Vlaamse regering van een streekcharter impliceert niet dat de hefboomprojecten uit het streekcharter automatisch worden gefinancierd of gerealiseerd. Het besluit van de Vlaamse regering laat de streekplatformen niet toe zelf projecten uit te voeren. De streekplatformen moeten voor de uitvoering van hun hefboomprojecten de meest geschikte partners mobiliseren. De organisaties vertegenwoordigd in de raad van beheer van het streekplatform, de zogenaamde levende krachten, kunnen hefboomprojecten uit het streekcharter "trekken" vanuit hun eigen werking.

Ter ondersteuning hiervan organiseert de administratie Economie een projectoproep voor streekcharterprojecten met een economische finaliteit. Hiervoor is jaarlijks 750.000 euro beschikbaar. Projecten worden gesubsidieerd op basis van co-financiering. De projecten die uit de selectieprocedure als best gerangschikt komen, worden binnen de beperkingen van de begroting gesubsidieerd.

De middelen beschikbaar voor de projectoproep worden aangewend voor economische projecten die niet via de reguliere financieringskanalen van het beleidsdomein Economie kunnen gerealiseerd worden. De toegevoegde waarde van deze middelen t.a.v. de reguliere programma's binnen Economie is een belangrijk criterium voor selectie.

In principe is het de bedoeling dat elke functioneel bevoegde minister de hefboomprojecten die binnen zijn of haar beleidsdomein vallen, opneemt binnen de begroting. In een aantal gevallen (bv. het stadsrandbos Kortrijk) is dit ook gebeurd.

Hierbij moet wel duidelijk zijn dat het gaat om de realisatie van een hefboomproject. Aangezien een streekplatform volgens het besluit van de Vlaamse regering zelf geen projecten mag uitvoeren, hoeven de geldstromen die gebeuren ter realisatie van het project ook niet per definitie via het streekplatform te passeren en draagt deze geldstroom dus ook niet bij tot de financiering van het streekplatform.

Op de begroting van Economie is voor de bijdrage in de werkingskosten van de streekplatformen 900.000 euro uitgetrokken. Voor de oproep streekcharterprojecten is 750.000 euro uitgetrokken.

2. Indien de werkingskosten van alle streekplatformen in Vlaanderen worden opgeteld en uitgesplitst per financieringsbron, komen we tot volgende verhoudingen van de bijdrage van de verschillende actoren in het streekplatform. De berekeningen gebeurden op basis van de begrotingen die de streekplatformen indienden bij de administratie voor het verkrijgen van de eerste schijf van hun werkingstoelage voor het werkjaar 2003 :

- Vlaamse Gemeenschap : 39% of 637.779,36 euro
- provincies : 12% of 188.726 euro

- lokale besturen : 27% of 433.240,5 euro
- sociale partners : 4% of 61.342,49 euro
- intercommunales voor streekontwikkeling : 3% of 48.652 euro
- andere : 15% of 239.606,88 euro.

De categorie "andere" geeft meestal de inbreng aan van een specifieke streekeigen actor. In Brugge is bijvoorbeeld MBZ, de Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen, een belangrijke partner in het streekplatform. In de streekplatformen van Mechelen en Zuid-Oost-Vlaanderen detacheerde Electrabel een personeelslid als streekmanager. De loonkosten van dit personeelslid wordt ingebracht, onder de categorie "andere", als een financiële inbreng in het streekplatform. Aangezien de loonkosten de belangrijkste kostenpost zijn voor de streekplatformen, stijgt de inbreng van de "andere" tot 15%.

De inbreng van de provincies en de gemeenten is niet uniform per provincie of streekplatform. De inbreng van de gemeenten is meestal gekoppeld aan de organisatie van een soort streekoverleg of burgemeestersoverleg door het streekplatform. Een provincie kan in een streekplatform binnen haar grondgebied een financiële inbreng doen, terwijl ze dat niet doet in een ander streekplatform binnen haar grondgebied (bv. provincie West-Vlaanderen).

Voor de volledigheid geef ik ook nog de uitgesplitste financieringsbronnen per provincie.

West-Vlaanderen

- Vlaamse Gemeenschap : 40% of 197.089 euro
- provincie : 15% of 71.226 euro
- lokale besturen : 28% of 134.695,5 euro
- sociale partners : 3% of 12.405,23 euro
- intercommunales voor streekontwikkeling : 5% of 24.789 euro (dit is de inbreng van Leiedal in het streekplatform Kortrijk)
- andere : 9% of 44.257,88 euro

Oost-Vlaanderen

- Vlaamse Gemeenschap : 33% of 119.650 euro

- provincie : 6% of 22.500 euro
- lokale besturen : 30% of 108.274 euro
- sociale partners : 2% of 6.610 euro
- intercommunales voor streekontwikkeling : 5% of 16.993 euro (dit is onder andere de inbreng van DDS in het streekplatform Dendermonde)
- andere : 24% of 88.909 euro (dit is enerzijds de detachering van de streekmanager van Zuid-Oost-Vlaanderen door Electrabel en anderzijds de inkomsten van het streekplatform Meetjesland via allerhande kanalen, maar onder meer voor de organisatie van het regionaal welzijnsoverleg)

Vlaams-Brabant (in Vlaams-Brabant is slechts het streekplatform Hageland actief zodat volgende tabel de financiering van dit streekplatform betreft)

- Vlaamse Gemeenschap : 49% of 25.800 euro
- provincie : 38% of 20.000 euro
- lokale besturen : 0%
- sociale partners : 0%
- intercommunales voor streekontwikkeling : 13% of 6.870 euro (dit is de logistieke inbreng van Interleuven)
- andere : 0%

Antwerpen

- Vlaamse Gemeenschap : 40% of 145.240,36 euro
- provincie : 21% of 75.000 euro
- lokale besturen : 6% of 22.320 euro
- sociale partners : 12% of 42.327,26 euro
- intercommunales voor streekontwikkeling : 0%
- andere : 21% of 76.000 euro

Limburg

- Vlaamse Gemeenschap : 43% of 150.000 euro

- provincie : 0%
- lokale besturen : 48% of 167.951 euro
- sociale partners : 0%
- intercommunales voor streekontwikkeling : 0%
- andere : 9% of 30.840 euro

Vraag nr. 128
van 17 juli 2003
van de heer MARC VAN DEN ABEELLEN

Vrije beroepen – Management en strategische planning

In opdracht van de sociale partners heeft de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) een onderzoek gedaan bij 1.300 werkgevers uit vijftien verschillende vrije beroepen aangaande hun management en personeelsbeleid. Het gaat hier zowel om kleine praktijken zoals tandartsen, als grote kantoren uit de zakelijke dienstverlening (bv. accountskantoor).

Een positief element uit deze enquête is dat de vrije beroepen ernstig bezig zijn met personeelsbeleid en bijscholing. Zo stuurt meer dan 90 % van de werkgevers zijn personeel geregeld naar een cursus of bijkomende opleiding. Ook de werkverdeling en het communiceren via internet staan hoog op hun agenda.

Toch kampt de sector van de vrije beroepen met een aantal fundamentele problemen die de balans negatief doen overhellen. Zo wordt er zeer weinig aandacht besteed aan managementpraktijken. Ook strategie en planning komen te weinig aan bod bij de vrije beroepen, met alle gevaren van dien voor de toekomst van het bedrijf. Zo heeft meer dan 80 % van de ondervraagden nog nooit een strategie-nota opgesteld.

Om deze redenen zou ik de minister de volgende vragen willen stellen.

1. Is de minister zich bewust van dit probleem ?
2. Heeft de minister reeds extra inspanningen geleverd om de economisch belangrijke groep van de vrije beroepen te stimuleren om meer aandacht te besteden aan managementpraktijken en strategische planning ?

Antwoord

1. Het feit dat 90% van de werkgevers die een vrij beroep uitoefenen belang hecht aan de vormingsinspanningen van hun personeel, is erg positief. De vrije beroepen scoren hiermee opmerkelijk beter dan de kleine en middelgrote ondernemingen in het algemeen. Uit een recente Unizo-enquête, die in kaart bracht in welke mate KMO's inspanningen leveren op vlak van vorming van hun personeel, blijkt opleiding namelijk voor slechts 43% van de ondervraagden een belangrijk instrument te zijn om aan personeelsbinding te doen. Een aanzienlijk aantal KMO's onderschat met ander woorden nog altijd het belang van levenslang leren en de impact ervan op het bedrijfsfunctioneren. Niettemin koesteren zij hoge verwachtingen ten aanzien van de overheid. Uit de enquête blijkt immers dat 82% van de ondervraagden van de overheid verwacht dat ze de ondernemingen op het vlak van permanente vorming hetzij fiscaal, hetzij financieel ondersteunt.

Het feit dat de vrije beroepen op dit vlak beter scoren, is wellicht voor een stuk te verklaren door de hun opgelegde beroepsplichten, die vaak ook betrekking hebben op extra vormingsinspanningen.

Opleiding en vorming voor de werknemers en werkgevers is één zaak, maar ook extern advies kan van cruciaal belang zijn om de levensvatbaarheid van de onderneming te verhogen. Dit geldt voor de gehele groep van zelfstandigen en KMO's. Europese studies, onder meer deze van het Europese Observatorium voor de KMO, tonen aan dat de voornaamste hinderpaal bij de KMO's om een beroep te doen op extern bedrijfsadvies de hoge kostprijs van extern bedrijfsadvies is. Een ING-studie bracht voor Vlaanderen, Nederland en Noordrijn-Westfalen het adviesvraagstuk in kaart op basis van een enquête. Deze studie gaf aan dat 75% van de ondervraagde ondernemingen in Vlaanderen die geen beroep doen op extern advies, stellen dat ze helemaal geen behoefte hebben aan advies, meestal omdat zij zich niet bewust zijn van hun adviesbehoefte. KMO's klagen dat het adviesaanbod slechts matig afgestemd is op hun specifieke adviesbehoefte. De kleine ondernemingen worden te veel beschouwd als een afgietsel van een grote onderneming, waardoor de oedememingsfactoren kenmerkend voor kleine ondernemingen verkeerd ingeschat worden. 40% van de KMO's die wel belang hechten aan

extern advies, getuigt dat de keuze van een adviseur bepaald wordt door de prijs.

2. Op basis van deze mij welbekende vaststellingen werden vanuit het flankerend economisch beleid administratief eenvoudige doch, vanuit het oogpunt van e-government, gesofisticeerde instrumenten ontwikkeld om de problematiek te verhelpen.

Ter bevordering van het levenslang leren werden de opleidingscheques gelanceerd. Intussen zijn er reeds bijna 1,4 miljoen opleidingscheques verkocht (cijfers 21-08-03).

Een tussentijdse evaluatie leert dat 85% van de aanvragers tot de doelgroep van de KMO's behoort, méér nog, dat bijna 40% van de aanvragers kleine ondernemingen zijn met minder dan vijf werknemers. Dit zijn de zogenaamde micro-ondernemingen. Bovendien waren meer dan 20% van deze kleine ondernemingen minder dan vijf jaar oud. Dat jonge micro-ondernemingen in het bijzonder van de maatregelen hebben gebruikgemaakt, toont aan dat de opleidingscheques naar doelgroepbereik een schot in de roos zijn.

Dit neemt niet weg dat er nog mogelijkheden zijn om de maatregel in de breedte ingang te doen vinden. Met de bevoegde sectorfederaties zal overleg gepleegd worden om hun rol als stimulator naar hun kleinere leden aan te zwengelen.

18% van de gebruikers van opleidingscheques behoort tot de groep van de zelfstandigen en 8,1% tot de vrije beroepen. Het zijn voornamelijk accountants, boekhouders, belastingconsulenten, notarissen, advocaten en architecten die van het systeem gebruikmaken. De meeste opleidingen die door deze doelgroep werden gevolgd, zijn gesitueerd in de domeinen ICT, financiën, boekhouding, management en organisatie.

Besluitend kan gesteld worden dat méér dan een kwart van de opleidingscheques ten goede kwamen aan de vrije beroepen en zelfstandigen en dat in méér dan 10% van de opleidingen de vaardigheden en kennis met betrekking tot management en organisatie werden verbeterd.

De maatregel van de adviescheques, die KMO's toelaat tegen een gereduceerd tarief van 50% gespecialiseerd bedrijfsadvies in te kopen, loopt ongeveer zes maanden. In deze periode zijn er reeds 145.000 cheques gereserveerd (cijfers

21-08-03) op een totaal beschikbaar quotum van 333.333 stuks voor 2003. 607 adviesprojecten gaven aanleiding tot reservaties. Als we vergelijken met de voorganger van de adviescheques, de adviespremies, dan zien we dat voor het volledige jaar 2002 slechts 279 adviespremies zijn aangevraagd en voor de driejaarlijkse periode 1999-2001 samen amper 391. Ondanks een bijna vervijfvoudiging van het budget in vergelijking met het oude systeem van de adviespremies, lijkt een vroegtijdige uitputting van het budget tegen eind 2003 reëel te zijn, zodat van een echt succes kan worden gesproken.

Het gebrek aan aandacht voor managementpraktijken moet gezien worden als een gebrek aan ondernemerschap in het algemeen. Talloze studies tonen aan dat ondernemerschap "learnable" is op voorwaarde dat de vereiste competenties en vaardigheden vroeg genoeg worden aangescherpt. Naast het concept van de mini-ondernemingen heb ik onlangs de goedkeuring van de Vlaamse regering gekregen voor de tweede jaargang van de ondernemingsplanwedstrijd. Met deze formule worden studenten en jonge kaderleden begeleid bij het schrijven van een volwaardig ondernemingsplan. Zo leren de deelnemers over welke kwaliteiten een ondernemer moet beschikken en met welke problemen hij wordt geconfronteerd. De plannen worden door ondernemers en risicokapitaalverstrekkers beoordeeld, zodat een goede feedback voor de deelnemers verzekerd is.

Binnen afzienbare tijd worden, uitvoering gevende aan het werkgelegenheidsakkoord met de sociale partners, de starterscheques als nieuw ondersteuningsinstrument gelanceerd. Hiermee kunnen natuurlijke personen die geen koopman zijn of nog geen zelfstandig beroep uitoefenen, een beroep doen op een erkende adviesinstantie voor advies en studie.

In tegenstelling tot de adviescheque, die betrekking heeft op adviesverlening resulterend in geschreven stukken die specifieke, waardevolle en toekomstgerichte raadgevingen inhouden zoals haalbaarheids- of uitvoerbaarheidsstudies inzake investerings- of ontwikkelingsprojecten (met uitsluiting evenwel van diensten van permanente of periodieke aard en diensten die tot de gewone bedrijfsuitgaven van de onderneming behoren), zal de starterscheque bruikbaar zijn voor elk advies, geschreven of niet-geschreven. Zo kan bijvoorbeeld een beroep worden gedaan op een adviesinstantie gespecialiseerd in de algemene bedrijfsorganisatie, strategie, haalbaarheid van een geplande ondernemersactiviteit,

en ook in andere disciplines, zoals juridisch advies, fiscaal advies, advies in verband met aanwerving,.... Naast het antwoord op vragen zoals "wie kan met wat starten", "waar kan men starten", "waarmee moet men rekening houden", moeten deze starters ook advies kunnen inwinnen over de meest geschikte ondernemingsvorm, over diverse steunmaatregelen, over zorgsystemen en milieureglementering, ...

Tot slot wens ik ook de aandacht te vestigen op de vernieuwde formule van de peterschapsprojecten die binnenkort van start gaat. Zoals bekend, worden via deze projecten ondernemingservaringen in netwerkvorm doorgegeven aan kleinere ondernemingen. Ook via dit kanaal verwerven ondernemers nieuwe inzichten en ervaringen, waarbij management en strategische planning een vooraanstaande plaats innemen, ter ondersteuning van hun groei- en ontwikkelingsproces.

Met uitzondering van de acties die plaatsgrijpen tijdens het normale ontwikkelingsproces van de schoolgaande jeugd, en waar geopteerd werd voor een veeleer aanbodgestuurde aanpak, zijn alle aangeboden instrumenten vraaggestuurd. Het is immers in eerste instantie niet aan de overheid om in de plaats van de ondernemer te bepalen of, wanneer en welke ondersteuning noodzakelijk is voor het welslagen van zijn of haar beroepsactiviteit. Vraaggestuurde instrumenten appelleren aan de verantwoordelijkheidszin van de ondernemer, laten de ondernemer maximaal autonoom beslissen over de ondernemingsstrategie. Vraaggestuurde instrumenten zijn flankerend in die zin dat de overheid relevante, klantvriendelijke, administratief zo weinig mogelijk belastende services biedt die de klant een meerwaarde verlenen en hem / haar faciliteren in het ondernemen.

MARINO KEULEN

VLAAMS MINISTER
VAN MEDIA, WONEN EN SPORT

Vraag nr. 1
van 13 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Voorkooprecht – Vlabinvest

Het voorkooprecht zou een belangrijk instrument kunnen zijn in het streven naar de handhaving van het Vlaams karakter van de Vlaamse rand rond Brussel en in de strijd tegen de sociale verdringing van de lokale bevolking.

Dit streven wordt bemoeilijkt doordat Vlabinvest terzake geen begunstigde is.

Wordt eraan gedacht om Vlabinvest de volle bevoegdheid te geven om gebruik te maken van het voorkooprecht ?

Antwoord

Vraagsteller heeft gelijk wanneer hij stelt dat Vlabinvest zelf momenteel over geen voorkooprecht beschikt.

Dit neemt niet weg dat Vlabinvest wel gebruikmaakt van de thans bestaande voorkoopregeling en wel op volgende wijze.

In het licht van de samenwerking tussen verschillende overheidsactoren wordt Vlabinvest, via de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, in kennis gesteld van de diverse verkoopaanbiedingen binnen de Vlaamse rand rond Brussel waarbinnen zij werkzaam is.

Alle aanbiedingen worden door Vlabinvest systematisch onderzocht op prijs/kwaliteit en mogelijkheid tot het oprichten van huisvestingsprojecten.

Hierbij vervult Vlabinvest enkel een informatieve rol (zij heeft namelijk zelf geen voorkooprecht) door de plaatselijke sociale huisvestingsmaatschappij ervan op de hoogte te brengen dat er zich een interessante aanbieding binnen het voorkooprecht voordoet en dat hierop, in samenwerking met Vlabinvest, een interessant woonproject zou kunnen gerealiseerd worden.

Vlabinvest oefent dus het voorkooprecht uit via een samenwerking met de plaatselijke sociale huisvestingsmaatschappijen, die wel begunstigde zijn, in eerste rang overigens, van het voorkooprecht.

Dit alles neemt niet weg dat de sociale huisvestingsmaatschappij volledig autonoom beslist en dat zij al dan niet haar voorkooprecht uitoefent en dat, met andere woorden, Vlabinvest volledig is overgeleverd aan de bereidheid van de SHM tot samenwerking.

En hier rijzen soms problemen in het licht van :

- de wens van de SHM om haar projecten over heel haar grondgebied te spreiden, en niet enkel binnen het Vlabinvest-werkgebied ;
- de zwakke financiële draagkracht van de sociale huisvestingsmaatschappij ;
- de onzekerheid over het gunstig advies betreffende een bouwvergunning binnen de zes faciliteitengemeenten,

Daarom heeft Vlabinvest, via een nota aan mijn voorganger in het kader van een reeks voorstellen tot verbetering van haar werking en in lijn met de voorstelling inzake Beter Bestuurlijk Beleid, gesuggereerd om haar om te vormen tot een op basis van de Vlaamse Wooncode erkende specifieke sociale huisvestingsactor, zodat Vlabinvest onder meer op autonome wijze zou kunnen gebruikmaken van de mogelijkheden geboden door het voorkeepsrecht.

Het geheel van deze voorstellen werd daarom ook bezorgd aan de consultant die, in opdracht van de Vlaamse regering en via de administratie Woonbeleid, een doorlichting uitvoert van Vlabinvest.

Gelet op de korte termijn waarbinnen het eindverslag dient te worden opgeleverd (die oplevering is voorzien voor eind september), wens ik hierop te wachten alvorens een beslissing te nemen inzake het al dan niet toekennen van een voorkeepsrecht aan Vlabinvest.

**Vraag nr. 2
van 13 juni 2003
van mevrouw MARLEEN VAN DEN EYNDE**

Sociale huisvesting – Zorgbehoevenden

De socialehuisvestingsmaatschappijen (SHM) werken met wachtlijsten om een sociale woning toe te wijzen.

Hiervoor worden een aantal criteria in acht genomen. Wanneer de kandidaat-huurders zorgbehoevend zijn, zoals bijvoorbeeld rolstoelgebruikers, blijkt dat de wachttijd voor de toewijzing van een sociale woning meerdere jaren kan bedragen.

Het aanbod van zulke sociale woningen die aangepast zijn aan de noden van hulpbehoevenden, is zeer klein. Hierdoor worden de zorgbehoevenden nog meer in de armoede geduwd.

1. Kan de minister medelen over hoeveel sociale woningen aangepast aan zorgbehoevenden we in Vlaanderen beschikken, per arrondissement ?
2. Wordt er door de socialehuisvestingsmaatschappijen voldoende aanbod gecreëerd voor zorgbehoevenden ?
3. Bestaat er een verplichting voor de socialehuisvestingsmaatschappijen om een bepaald aantal sociale woningen aangepast aan de noden van zorgbehoevenden ter beschikking te stellen ?

Antwoord

1. In de onderstaande lijst vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger het aanbod van woningen die door de SHM's gebouwd/verbouwd werden tot gehandicaptenwoning. Daarnaast zijn er de specifieke ADL-projecten (activiteiten van het dagelijks leven). Die woningen worden opgericht overeenkomstig de modaliteiten van het BVR van 16 juni 1998 tot aanmoediging van projecten inzake het zelfstandig wonen van personen met een fysieke handicap in sociale woonwijken. (*BVR : besluit van de Vlaamse regering – red.*)

De onderstaande tabel is gebaseerd op gegevens verstrekt door de SHM's – toestand op 31 december 2001.

Provincies & arrondissementen	Gehand. woningen	ADL-woningen	Totaal
Provincie Antwerpen			
Arrondissement Antwerpen	125	8	133
Arrondissement Mechelen	53	0	53
Arrondissement Turnhout	62	0	62
Totaal provincie Antwerpen	240	8	248
Provincie Limburg			
Arrondissement Hasselt	135	15	150
Arrondissement Maaseik	50	0	50
Arrondissement Tongeren	9	0	9
Totaal provincie Limburg	194	15	209
Provincie Oost-Vlaanderen			
Arrondissement Aalst	42	0	42
Arrondissement Dendermonde	23	4	27
Arrondissement Eeklo	0	0	0
Arrondissement Gent	71	12	83
Arrondissement Oudenaarde	0	0	0
Arrondissement Sint-Niklaas	28	0	28
Totaal provincie Oost-Vlaanderen	164	16	180
Provincie Vlaams-Brabant			
Arrondissement Halle-Vilvoorde	35	0	35
Arrondissement Leuven	49	18	67
Totaal provincie Vlaams-Brabant	84	18	102
Provincie West-Vlaanderen			
Arrondissement Brugge	53	14	67
Arrondissement Ieper	11	0	11
Arrondissement Kortrijk	88	1	89
Arrondissement Oostende	27	0	27
Arrondissement Roeselare	14	0	14
Arrondissement Tielt	0	0	0
Arrondissement Veurne	0	0	0
Totaal provincie West-Vlaanderen	193	15	208
Totaal voor het Vlaamse gewest 31.12.2001	875	72	947

2. De zorg voor aangepaste woningen voor zorg-behoevenden is in de eerste plaats een taak voor de minister bevoegd voor Welzijn, die binnen haar begroting hiervoor de nodige budgetten ter beschikking heeft. Net zoals in de sociale huisvesting is de vraag ook hier groter dan het aanbod.

Aangestuurd door het lokale beleid op basis van de lokale noden worden er door de sociale-huisvestingsmaatschappijen steeds meer initiatieven genomen om woningen te bouwen aangepast aan de behoeften van een bepaalde doelgroep (ouderen, andersvaliden, e.d.), in sommige gevallen in de vorm van een samenwerkingsverband met Welzijn.

Om deze samenwerkingsprojecten tussen de lokale welzijns- en huisvestingsactoren te faciliteren en te optimaliseren, wordt op Vlaams niveau het overleg tussen de kabinetten van Welzijn en Wonen geactiveerd. Bedoeling is om via de denktank wonen-welzijn vanuit eenieders kerntaken de juridische en financiële knelpunten te inventariseren en concrete projectvoorstellen te bespreken. Deze werkwijze kan resulteren in werkafspraken en taakafbakening tussen de domeinen Wonen en Welzijn.

3. Er bestaat geen verplichting voor de sociale-huisvestingsmaatschappijen om een bepaald aantal aangepaste woningen ter beschikking te stellen. Mede gelet op het bovenvermelde, lijkt me dat ook niet aangewezen. Het is het lokale beleid dat via zijn vertegenwoordiging in de raden van bestuur van de SHM's en op basis van de lokale behoeften, de maatschappijen moet aansturen om een aangepast woningaanbod te realiseren.

Vraag nr. 3
van 13 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Sociale huisvesting – Ouderen

Hoewel de ouderen reeds behoorlijk vertegenwoordigd zijn op de sociale huurmarkt, bevindt ongeveer de helft van de gerechtigde ouderen zich op de private huurmarkt. Enkel bij de eenoudergezinnen ligt dat aandeel nog hoger.

In een recente studie uitgevoerd door de Universiteit Antwerpen onder leiding van prof. dr. Breda wordt duidelijk gesteld dat de overheid extra inspanningen moet leveren om deze groepen meer

toegang tot de socialehuisvestingssector te verschaffen.

1. Kan de minister cijfers meedelen betreffende de vertegenwoordiging van ouderen op de sociale huurmarkt in vergelijking met de totaliteit, voor de jaren 2000, 2001 en 2002 en opgesplitst per provincie ?
2. Welke inspanningen zijn er gedurende deze periode geleverd om deze groepen meer toegang te verschaffen tot de socialehuisvestingssector ?

Indien er inspanningen zijn geleverd, zou ik hiervan graag een gedetailleerde uitleg krijgen, met onder meer de inhoud van de inspanningen, de wijze waarop er publiciteit aan werd gegeven, de financiële middelen hieraan besteed, enzovoort.

3. Er wordt in bovenvermelde studie uitdrukkelijk gesteld dat er extra inspanningen moeten worden geleverd voor de toekomst. Past dit in het beleid dat de minister terzake voert ?

Welke specifieke inspanningen zijn er gepland voor 2003 ?

Heeft de minister hierover een langetermijnvisie uitgewerkt ? Op welke wijze wordt aan deze problematiek extra aandacht gegeven ?

Antwoord

1. Als **bijlage** vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger de cijfers voor de jaren 2000 en 2001 van het aantal woningen die specifiek werden opgericht voor en aangepast aan de huisvesting van bejaarden, alsmede de gegevens over de bezetting van deze woningen. De cijfers voor 2002 worden momenteel verwerkt en zijn dus nog niet beschikbaar.

Ik vestig er de aandacht op dat uiteraard ook "gewone" sociale woningen door bejaarden bewoond worden. Zoals in de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangehaalde studie van prof. dr. Breda ook gesteld wordt, hebben leeftijdsgrenzen in de huisvestingssector een aanvullend karakter. In deze sector is het inkomen bepalend. Vandaar dat leeftijdsgegevens tot op heden nog niet systematisch bijgehouden worden.

Om hierbij toch een meer volledig beeld te schetsen, wil ik verwijzen naar de toewijzingen

die in het jaar 2001 in Vlaanderen gebeurd zijn. 30,76% van de toewijzingen werd gedaan aan een persoon ouder dan 55 jaar, 18,71% van de toewijzingen in 2001 betrof personen ouder dan 65 jaar en in 8,36% van de gevallen betrof het personen ouder dan 75 jaar.

2. Het besluit van de Vlaamse regering van 20.10.2000 tot reglementering van het sociale huurwoningstelsel bevat enkele specifieke bepalingen ten behoeve van ouderen.

Zo wordt voor de vaststelling van het in aanmerking te nemen inkomen (van belang bij de vaststelling van de inkomensgrens voor inschrijving en toewijzing alsmede voor de huurprijsberekening) geen rekening gehouden met het inkomen van inwonende familieleden tot de tweede graad die 65 jaar of ouder zijn.

Volgens de reglementering kan aan ieder meerderjarig persoon die voldoet aan de inkomens- en eigendomsvoorwaarde een sociale woning worden toegewezen. De kandidaat-huurder van minstens 55 jaar oud mag op het ogenblik van de toewijzing wel nog een woning (die hijzelf bewoont) volledig in volle eigendom of volledig in vruchtgebruik hebben.

Die eigendoms woning moet wel :

- 1° ofwel uiterlijk 1 jaar na de toewijzing van de sociale huurwoning onder bezwarende titel vervreemd worden en er zal daarbij aan de betrokken verhuurder contractueel een recht van voorkoop gegeven worden ;
- 2° ofwel voor een periode van minstens 9 jaar verhuurd worden aan of, al dan niet kosteloos, ter beschikking gesteld worden van de verhuurder vanaf het ogenblik dat de sociale huurwoning betrokken wordt. Indien de woning verkocht wordt tijdens de looptijd van deze verhuring of terbeschikkingstelling, zal aan de betrokken verhuurder contractueel een recht van voorkoop gegeven worden.

De socialehuisvestingsmaatschappijen hebben steeds een aanbod bejaardenwoningen in hun patrimonium opgenomen. Deze woningen zijn meestal gegroepeerd, in een rustige zone. Teneinde van de bestaande voorzieningen gemakkelijker te kunnen gebruikmaken, zijn ze soms gesitueerd in de omgeving van een rusthuis, OCMW dienstencentrum,...

Ook werden er proefprojecten opgestart door de socialehuisvestingsmaatschappijen in het

kader van "levenslang wonen". Deze projecten stellen technische bouwaanpassingen voor die voor alle leeftijdsgroepen een meerwaarde opleveren. Deze voorstellen werden gebaseerd op de ontwerp-gids "Levenslang Wonen". De evaluatie van de voorgestelde technische voorzieningen, gelinkt aan de eventuele meerprijs van deze realisaties, zal worden opgesteld. Indien deze realisaties een nuttige en duurzame meerwaarde bevestigen, kunnen deze aanbevelingen opgenomen worden in de VHM-bouwnormen.

3. Verwijzend naar de proefprojecten in het kader van levenslang wonen, voorzie ik dus een evaluatie eind 2003. Op basis van deze evaluatie zal blijken of de voorgestelde technische aanpassingen inderdaad een meerwaarde betekenen. Indien dit bevestigd wordt, kunnen de gemaakte aanbevelingen zoals boven vermeld, opgenomen worden in de VHM-bouwnormen.

Tevens werd er in 2003 een denktank wonen-welzijn opgericht waarin specifiek wordt ingegaan op de samenwerking tussen lokale huisvestings- en welzijnsactoren. Dit is een initiatief van zowel de minister van Wonen als de minister van Welzijn. Tijdens de bijeenkomsten van deze denktank zal ook aandacht besteed worden aan het levenslang wonen en nieuwe initiatieven hieromtrent. Ook wordt beoogd een aanzet tot langetermijnvisie te ontwikkelen die door beide sectoren gedragen wordt.

(Bovenvermelde bijlage ligt ter inzage bij het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement, dienst Schriftelijke Vragen – red.)

**Vraag nr. 4
van 13 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN**

Huisvestingspremies – 65-plussers

65-plussers die verhuizen naar een aangepaste woning of die na aanpassingswerken hun woning blijven bewonen, kunnen een beroep doen op een installatiepremie en/of individuele huursubsidies.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal aanvragen voor de periode 1999, 2001 en 2002 opgesplitst per provincie ?
2. In hoeveel gevallen werden de aanvragen goedgekeurd en de premies toegekend ?

Wat zijn de meest voorkomende redenen van weigering ?

3. In hoeveel gevallen werd voor dezelfde periode die huursubsidie toegekend aan gezinnen die een ongezonde woning verlaten voor een gezonde ?
4. Een aanpassingspremie kan worden aangevraagd door gezinnen waar de woning moet worden aangepast aan de lichamelijke gesteldheid van een gehandicapt gezinslid of 60-plusser.

Welke inspanningen werden in de voorbije twee jaar gedaan om de verschillende premie- en subsidiestelsels kenbaar te maken bij het publiek ?

Worden er nieuwe publiciteitscampagnes terzake gepland ? Zo ja, op welke wijze en wanneer ?

Hoeveel premies werden terzake gedurende deze periode aangevraagd en toegekend, opgesplitst per doelgroep en per provincie ?

5. Vele personen die in aanmerking komen voor deze premies en/of subsidies zijn niet op de hoogte van de mogelijkheden.

Antwoord

1. De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van het totaal aantal ingediende huursubsidieaanvragen over de periode 1999-2002, met uitsplitsing over de respectieve provincies (de cijfers tussen haakjes betreffen de aanvragen uitgaande van bejaarden).

	Vl. Gewest	Antwerpen	Vl.-Brabant	Limburg	O.-Vlaanderen	W.-Vlaanderen
1999	3588 (849)	1026 (407)	502 (20)	347 (73)	952 (193)	761 (156)
2000	4078 (744)	1014 (304)	864 (38)	445 (66)	991 (186)	764 (150)
2001	3847 (799)	1060 (326)	516 (26)	419 (75)	997 (183)	855 (189)
2002	4361 (699)	1342 (289)	609 (26)	370 (33)	1129 (168)	911 (183)

2. De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van het totaal aantal toegekende huursubsidies over de periode 1999-2002, met uitsplitsing over de respectieve provincies (de cijfers tussen haakjes betreffen de toekenning aan bejaarden).

	Vl. Gewest	Antwerpen	Vl.-Brabant	Limburg	O.-Vlaanderen	W.-Vlaanderen
1999	2398 (807)	742 (330)	286 (37)	183 (49)	696 (211)	491 (180)
2000	2408 (718)	628 (279)	321 (31)	206 (51)	672 (184)	581 (173)
2001	1812 (561)	564 (233)	216 (19)	180 (50)	439 (132)	413 (127)
2002	2054 (615)	545 (258)	267 (27)	199 (41)	539 (155)	504 (134)

De meest voorkomende weigeringsgronden zijn voor de totaliteit van de aanvragen de volgende :

- het belastbaar inkomen overschrijdt de toegelaten maximumgrens ;
- de ontruimde woning is geen krot ;
- de in huur genomen woning voldoet niet aan de gezinssamenstelling ;
- de in huur genomen woning is geen gezonde en volwaardige woning ;

- de in huur genomen woning is niet aangepast aan de fysieke gesteldheid van de ernstig gehandicapte of bejaarde aanvrager ;
- de huurprijs van de in huur genomen woning is te hoog.

Specifiek bij de bejaarden zijn het te hoge inkomen en het gegeven dat de in huur genomen woning niet functioneel aangepast is aan hun fysieke gesteldheid de belangrijkste weigeringsgronden.

3. De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van het totaal aantal toegekende huursubsidies voor verhuizingen van een ongezonde naar een gezonde woning.

	Vl. Gewest	Antwerpen	Vl.-Brabant	Limburg	O.-Vlaanderen	W.-Vlaanderen
1999	989	197	133	85	373	201
2000	1092	206	183	97	364	242
2001	784	160	138	83	220	183
2002	937	156	192	90	267	232

4. De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van het aantal aanvragen voor een aanpassingspremie over de periode 1999-2002, met uitsplitsing over de respectieve provincies.

	Vl. Gewest	Antwerpen	Vl.-Brabant	Limburg	O.-Vlaanderen	W.-Vlaanderen
1999	986	157	162	316	117	234
2000	1064	197	193	291	104	279
2001	1104	161	206	279	137	321
2002	1178	199	211	260	157	351

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van het aantal toegekende aanpassingspremies over de periode 1999-2002, met uitsplitsing over de respectieve provincies.

	Vl. Gewest	Antwerpen	Vl.-Brabant	Limburg	O.-Vlaanderen	W.-Vlaanderen
1999	851	120	131	319	83	198
2000	976	172	132	289	94	289
2001	931	134	158	266	89	284
2002	994	177	121	256	110	330

Het besluit van de Vlaamse regering van 18.12.1992 tot instelling van onder meer een aanpassingspremie beschouwt de 60-plussers en de gehandicapten als één globale doelgroep.

Het informaticabestand werd dan ook dienovereenkomstig ontwikkeld.

Een verdere uitsplitsing van de cijfers voor de globale doelgroep over elk van die twee specifieke subgroepen is om die reden niet mogelijk.

5. De ondernomen maatregelen om de particuliere tegemoetkomingen in het kader van de sociale huisvesting kenbaar te maken bij het publiek kunnen als volgt samengevat worden :

- de verspreiding van de brochure "premies en toelagen" en van de folders inzake de verzekering tegen inkomensverlies en de nieuwbouw- en renovatiepremie ;
- de deelname aan beurzen ;
- het plaatsen van advertenties in de geschreven pers ;
- de opleiding van gemeentelijke/stedelijke huisvestingsambtenaren ;
- de telefonische beschikbaarheid van de cellen Huisvesting in de Vlaamse provinciehoofdplaatsen en van de centrale administratie te Brussel : op al die diensten kunnen overigens ook bezoekers terecht ;

- samenwerking met de Vlaamse Infolijn ;
- de medewerking aan de opmaak van teksten in diverse publicaties ;
- de verplichte opname in de notariële akte van een verwijzing naar het bestaan van de gewestelijke voordelen bij de koop op plan overeenkomstig de "wet-Breyne" ;
- een publiciteitsspot op de radio inzake de nieuwbouw- en renovatiepremie ;
- het aanreiken van info voor enkele reportages in de TV-reeks "Huis en Thuis" ;
- de ontwikkeling van een webstek ;

In het najaar is een publiciteitscampagne omtrent de verzekering tegen inkomensverlies gepland.

Vraag nr. 5
van 20 juni 2003
van mevrouw RIA VAN DEN HEUVEL

Actieplan Armoedebestrijding – Begroting

Sinds 2001 wordt een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgemaakt, met de te nemen maatregelen en de daaraan gekoppelde financiering.

Het is moeilijk om deze maatregelen terug te vinden in de jaarlijkse begroting, waardoor men geen nauwkeurige kijk op de totale inspanning krijgt.

Graag zou ik dan ook van alle ministers een overzicht ontvangen per maatregel die zij hebben genomen, van het bedrag, het programma en de basislocatie waaronder de maatregel werd ingeschreven voor het begrotingsjaar 2002-2003.

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 36 ; Landuyt nr. 76 ; Vanderpoorten nr. 117 ; Van Mechelen nr. 131 ; Van Grembergen nr. 178 ; Bossuyt nr. 336 ; Sannen nr. 199 ; Byttebier nr. 212 ; Ceysens nr. 110 ; Keulen nr. 5).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Vraag nr. 6
van 20 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

BVN-TV – Bereik

Recentelijk keurde de Vlaamse regering de ontwerpovereenkomsten goed tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VRT enerzijds en BVN-TV (het Beste van Vlaanderen en Nederland-TV) anderzijds. De Vlaamse participatie in BVN wordt daarmee van 2003 tot 2005 verlengd.

Van in den beginne hebben wij voor deelname aan dit initiatief gepleit. Toch lijkt het nuttig na te gaan of het beoogde doel wordt bereikt.

Beschikt de minister in dat verband over gegevens inzake het bereik van BVN bij Vlamingen in het buitenland ?

Antwoord

De programma's van BVN kunnen op dit ogenblik worden ontvangen in geheel Europa, het Midden-Oosten, Afrika, Noord- en Zuid-Amerika, Azië, Australië en Nieuw-Zeeland.

Het is moeilijk vast te stellen hoeveel Nederlanders en Vlamingen effectief de BVN-programma's bekijken. Dit geldt trouwens voor alle televisieomroepen die "ongericht" uitzenden, zoals BBC World, CNN, Deutsche Welle e.a..

Uit het informatiedossier ten behoeve van de evaluatie van de Vlaamse deelname in BVN, waarvan de Vlaamse regering op 6 september 2002 kennis heeft genomen, blijkt dat BVN heel wat reacties ontvangt, onder meer via mail. Ook de VRT stelt vast dat het aantal reacties toeneemt. Mijn administratie kon de reacties van de maand februari 2002 inkijken. Hieruit bleek dat over bedoelde periode +/- 500 reacties waren ingestuurd uit 58 verschillende landen. Zo'n 10% hiervan behoorde uitdrukkelijk tot de Vlaamse Gemeenschap.

In de beheersovereenkomst 2003-2005 tussen de Vlaamse Gemeenschap en BVN zijn enkele bepalingen met betrekking tot de bevordering van de bekendheid van BVN bij Vlamingen in het buitenland opgenomen :

- de promotie van BVN bij Vlamingen in het buitenland zal worden verzorgd door BVN in overleg en samenwerking met de VRT, waarbij duidelijk zal worden aangegeven dat BVN een

Vlaams-Nederlandse verwezenlijking is. BVN zal hiertoe een medewerker aanwerven, die vanuit Brussel zal instaan voor de promotie- en marketingactiviteiten ;

- de Vlaamse Gemeenschap zal via haar eigen netwerk het bestaan van BVN bekendmaken ;
- de Vlaamse deelname aan BVN zal eind april 2005 door de Vlaamse Gemeenschap en het bestuur van BVN worden geëvalueerd, onder meer op basis van gegevens over bereik en Vlaamse herkenbaarheid.

**Vraag nr. 7
van 20 juni 2003
van mevrouw SONJA BECQ**

Motorcrossterreinen – Stand van zaken

In zijn antwoord op een vraag om uitleg van collega Peter Gysbrechts deelde de toenmalige minister van Sport op 5 november 2002 mee dat het provinciaal overleg met betrekking tot de selectie van motorcrossterreinen is opgestart. Deze selectie geschiedt aan de hand van zoekzonekaarten die door het GIS-Vlaanderen (Geografisch Informatiesysteem) werden opgesteld (Handelingen C42 van 5 november 2002, blz. 15-19).

1. Wat is, per provincie, de stand van zaken van het dossier ?
2. Werden door de provincies reeds voorstellen voorgelegd aan de technische werkgroep ? Zo ja, voor welke provincies en op welke locaties ?
3. Werd bij de selectie van de terreinen rekening gehouden met het afwegingskader ? Zo neen, waarom wordt ervan afgeweken ?
4. Worden de gemeentebesturen betrokken in de selectieprocedure ?
5. Wat is de stand van zaken van de door de toenmalige minister van Sport aangekondigde algemene behoeftestudie inzake de gemotoriseerde sporten in Vlaanderen ?

Antwoord

1. De provincie Limburg heeft haar voorbereidende werkzaamheden volledig afgerond. De bestendige deputatie van de provincie Limburg heeft op 7/2/2003 haar dossier, met voorstel van

vier locaties, via het kabinet-Sport ingediend bij de technische werkgroep gemotoriseerde sporten Vlaanderen. Deze werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van het kabinet-Sport en de afdelingen Natuur, Bos en Groen, Ruimtelijke Planning, Milieuvergunningen, OC-GIS, Toerisme en Bloso, heeft op 4/4/2003 een unaniem advies geformuleerd. Dit advies werd door de toenmalige minister van Sport op 16/04/2003 overgezonden aan de bestendige deputatie van de provincie Limburg en aan de Vlaamse ministers bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Toerisme ter kennisgeving. Het initiatief ligt nu opnieuw bij de provincie Limburg om op basis van de geformuleerde adviezen de formele procedure in te leiden om tot ruimtelijke uitvoeringsplannen te komen.

Bij beslissing van 17/03/2003 heeft de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen een zestal locaties in aanmerking genomen voor verder onderzoek. Inmiddels werd reeds advies ingewonnen bij de diverse betrokken Vlaamse en provinciale administraties, gemeentebesturen, eigenaars en exploitanten. Met het oog op de exploitatie en multifunctionele invulling van deze terreinen werden er ook reeds voorbereidende gesprekken gevoerd met de motorsportfederaties en federaties van andere milieubelastende sporten. Er is evenwel nog geen dossier ingediend bij de technische werkgroep gemotoriseerde sporten Vlaanderen. Dit wordt verwacht tegen november 2003.

De overige provincies zijn nog bezig om, in overleg met de verschillende actoren, locaties te zoeken en te selecteren, teneinde deze aan de technische werkgroep te kunnen voorleggen. Dit is geen gemakkelijke opdracht, omdat enerzijds rekening dient te worden gehouden met de multifunctionele invulling van de voorgestelde locaties, zodat ook andere lawaaierige sporten zoals kleischietsen op die locatie kunnen worden beoefend en anderzijds, een beroep dient te worden gedaan op de medewerking en instemming van lokale besturen.

De provincie West-Vlaanderen is momenteel bezig met een globaal digitaal cartografisch vooronderzoek en heeft in haar provinciaal jaarprogramma ruimtelijke ordening voor 2003 de start van de opmaak van een specifiek beleidskader voor lawaaierige sporten opgenomen.

De provincie Vlaams-Brabant heeft reeds een aantal positieve selectiegebieden besproken en

hoopt tegen december 2003 een definitief voorstel te kunnen indienen.

De provincie Oost-Vlaanderen heeft reeds een eerste selectie van veertien mogelijke locaties gedaan op basis van haar provinciaal GIS-systeem en de zoekzonekaart gemotoriseerde sporten Vlaanderen. Er werden al met acht gemeentebesturen gesprekken hieromtrent gevoerd; slechts één gemeente reageerde positief. In september 2003 zal de provincie Oost-Vlaanderen een tweede overleg hebben met de gemeente die positief reageerde. Het onderzoek wordt ondertussen voortgezet.

2. Er werd alleen door de provincie Limburg reeds een dossier ingediend bij de technische werkgroep gemotoriseerde sporten Vlaanderen. Het betreft vier locaties: Lommel, Genk, Kaulille-Bochelt en Neeroeteren-Maaseik.
3. Bij bepaalde locaties werd integraal rekening gehouden met het afwegingskader. Bij andere locaties werd in het geformuleerde advies van de technische werkgroep afgeweken van het afwegingskader mits voldaan werd aan een aantal dwingende voorwaarden.

De afwijkingen van het afwegingskader hebben te maken met enerzijds de historiek en de traditie van voorgestelde locaties waar reeds een vergund en permanent motorcrossterrein aanwezig is of was, en anderzijds de realiteit dat geen enkele andere gemeente bereid werd gevonden een dergelijk terrein op haar grondgebied te realiseren.

4. Ja.
5. Het betreft een algemene behoeftestudie inzake probleemsporten, en niet alleen gemotoriseerde sporten zoals de vraagsteller stelt. Immers de behoeftestudie inzake gemotoriseerde sporten werd reeds in augustus 2001 gefinaliseerd en de conclusies van deze studie lagen mede aan de basis van de beslissing van de Vlaamse regering van 19/7/2002 omtrent de vestiging van permanente omlopen met trainingsfaciliteiten voor gemotoriseerde sporten.

Op 19/12/2002 werd in opdracht van de toenmalige Vlaamse minister van Sport op het Bloso een eerste infovergadering belegd met veertien sportfederaties (onderverdeeld in luchtsporten, watersporten, golf, paardrijden en kleischietsen) die door de aard van hun sportbeoefening geconfronteerd worden met problemen inzake ruimtelijke ordening, leefmilieu en natuurbe-

houd. Daarnaast waren ook vertegenwoordigers aanwezig van de kabinetten en administraties Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu, Toerisme en Defensie, de Vereniging van Vlaamse Provincies en de Vlaamse Sportfederatie.

Opzet is om, conform de beslissing van de Vlaamse regering van 19/7/2002, op termijn tot een structurele en duurzame oplossing te komen voor de bovenlokale ruimtelijke problematiek van verschillende sporten.

Hiertoe werd een Interdepartementale Werkgroep Ruimtelijke Ordening en Sport geïnstalleerd. Tevens werden concrete afspraken gemaakt over de methodiek en de procedure die zal gevolgd worden om tot oplossingen te komen.

Het ruime veld aan probleemsporten werd in vier werkgroepen van aanverwante sporten onderverdeeld. Deze kregen opdracht per sport een gedetailleerd rapport op te maken met een inventaris van de clubs, het aantal leden, de locaties waar de sport beoefend werd, welke locaties reeds verdwenen zijn wegens vergunningsproblemen, de voornaamste knelpunten inzake ruimtelijke ordening en leefmilieu (Vlarem), de noodzakelijke infrastructuur om de sport te kunnen beoefenen, enzovoort.

Op volgende data werd reeds vergaderd en overleg gepleegd:

24/3/2003 : luchtsporten (zweefvliegen, motorvliegen, valschermspringen, deltavliegen, parapente, modelluchtvaart);

26/3/2003 : watersporten (waterski, kajak-kano, zeilen, duiken, jetski);

27/3/2003 : golf;

28/3/2003 : paardrijden en kleischietsen.

De sportfederaties hebben hier uitstekend werk geleverd. Al deze vergaderingen worden voorbereid en gecoördineerd door het Bloso.

Op 29/4/2003 had op het Bloso de eerste bijeenkomst van de Interdepartementale Werkgroep Sport en Ruimtelijke Ordening plaats. Hier werd teruggekoppeld naar de kabinetten, de verschillende administraties en de natuurverenigingen en werd tevens beslist een nota voor de Vlaamse regering voor te bereiden met een situering van de problematiek en met voorstellen

van oplossingen. Dit wordt nu in overleg met de verschillende werkgroepen voorbereid.

**Vraag nr. 9
van 20 juni 2003
van de heer FELIX STRACKX**

VRT Terzake – Neutraliteit

Op 17 juni laatstleden werd in "Terzake" een reportage uitgezonden over het proces tegen de Italiaanse premier Berlusconi.

Deze reportage werd begeleid door muziek uit de film "The Godfather". Ook in de beeldmontage werd duidelijk verwezen naar deze film. Het was voor de kijker duidelijk dat dit niet satirisch bedoeld was, maar dat het over een ernstig programma ging.

Is het toelaatbaar dat de eerste minister van een EU-land op de Vlaamse openbare omroep wordt afgeschilderd als een maffiabaas, terwijl het proces nog loopt en er nog geen uitspraak van de rechtbank is ?

Antwoord

De door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangehaalde problematiek ressorteert onder de bevoegdheid van de Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie.

In de Vlaamse mediaregelgeving werd ervoor geopteerd om het toezicht via een aantal autonome toezichtsorganen te laten verlopen.

De Geschillenraad waakt over de niet-discriminatie van ideologische of filosofische strekkingen in de programma's van de omroepen van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap.

Het komt niet aan de minister bevoegd voor mediabeleid toe om een uitspraak te doen in het concrete geval dat de Vlaamse volksvertegenwoordiger voorlegt.

**Vraag nr. 10
van 20 juni 2003
van de heer JAN LAURYS**

Regularisatie DAC – Stand van zaken

Op 26 november 1999 besliste de Vlaamse regering tot de fasegewijze regularisatie van de traditionele tewerkstellingsprogramma's. Hierbij zouden nepstatuten worden omgezet in reguliere arbeid.

Uit de begrotingsdocumenten blijkt dat vanuit de begroting Werkgelegenheid middelen worden getransfereerd naar de begroting van de programma's Welzijn, Onderwijs, Ontwikkelingssamenwerking, Cultuur, Sport en Monumentenzorg voor de regularisatie van de nepstatuten van het Derde Arbeidscircuit (DAC).

1. Graag een overzicht van de middelen die sinds 1999 vanuit de begroting Werkgelegenheid zijn getransfereerd voor de regularisatie van DAC'ers naar andere programma's, met aanduiding van de basisallocaties (oorsprong en doel).
2. Graag een overzicht van de middelen die sinds 1999 tot nu aan de regularisatie van DAC'ers werden besteed per programma, met aanduiding van de basisallocaties (oorsprong en doel).
3. Hoeveel nepstatuten zijn er nu reeds geregulariseerd per domein ?
4. Hoeveel moeten er nog geregulariseerd worden ?
5. Hoeveel middelen zijn er hiervoor nog nodig ? Van welke programma's zullen deze middelen afkomstig zijn ?
6. Tegen welke datum zouden alle nepstatuten geregulariseerd moeten zijn ?

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Landuyt (nr. 78) ; Byttebier (nr. 215) ; Vanderpoorten (nr. 119) ; Sannen (nr. 204) ; Van Grembergen (nr. 183) en Keulen (nr. 10).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme.

**Vraag nr. 11
van 20 juni 2003
van de heer JAN LOONES**

Kerntakendebat – Gestructureerd overleg

Op 25 april 2003 ondertekenden de Vlaamse overheid, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een bestuursakkoord. Dit akkoord rondt de eerste fase van het kerntakendebat af.

Daarbij werd vastgesteld dat het kerntakendebat een permanent proces is, waarbij op veranderende processen moet worden ingespeeld, en gaten die er nog zijn, moeten worden ingevuld (Lokaal 1 – 15 juni 2003).

Daarom werd concreet afgesproken dat er per minister een gestructureerd overleg komt tussen de drie partners. De ministers hebben dus de opdracht op geregelde tijdstippen de VVP en de VVSG uit te nodigen om de regelgeving te bekijken, om gaten te dichten, enzovoort.

1. Wanneer nodigt de minister voor de eerste maal de VVP en de VVSG uit voor een gestructureerd overleg ?
2. Met welke frequentie zal dit gestructureerd overleg plaatsvinden ?

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 39 ; Landuyt nr. 79 ; Vanderpoorten nr. 120 ; Van Mechelen nr. 136 ; Van Grembergen nr. 184 ; Bossuyt nr. 344 ; Sannen nr. 206 ; Byttebier nr. 217 ; Ceysens nr. 115 ; Keulen nr. 11).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken.

Vraag nr. 12 van 27 juni 2003 van de heer CARL DECALUWE

Sociaal huurbesluit – Bevraging SHM's

In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 116 van 14 augustus 2002 gaf de toenmalige minister van Huisvesting aan dat, in het kader van het sociaal huurbesluit, de socialehuisvestingsmaatschappijen begin 2003 bevraged zouden worden.

Doelstelling van deze bevraging is een zicht te krijgen op het aantal huurders dat werkelijk zal vertrekken, het aantal huurders dat de woning zal

kopen en het aantal huurders dat de bijdrage zal betalen (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 3 van 4 november 2002, blz. 711).

1. Werd deze bevraging reeds uitgevoerd ?
2. Wat werd zeer concreet uit de resultaten geconcludeerd?

Antwoord

In het Belgisch Staatsblad van 15 januari 2003 werd het besluit van de Vlaamse regering van 20 december 2002 gepubliceerd tot intrekking van paragraaf drie in artikel 24 van het besluit van de Vlaamse regering van 20 oktober 2000 tot reglementering van het sociale huurstelsel voor sociale huurwoningen die worden verhuurd of onderverhuurd door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij of een sociale huisvestingsmaatschappij met toepassing van titel VII van de Vlaamse Wooncode. Dit besluit heeft uitwerking op 25 januari 2003.

Aangezien de vragen betrekking hebben op de toepassing van de ingetrokken paragraaf drie van artikel 24 van het sociale huurbesluit, zijn zij derhalve zonder voorwerp.

Vraag nr. 13 van 27 juni 2003 van de heer CARL DECALUWE

Huurachterstallen SHM's – Stand van zaken (2)

In opvolging van mijn schriftelijke vraag nr. 82 van 17 maart 2003 zou ik de minister graag volgende vragen stellen (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 14 van 16 mei 2003, blz. 2353).

1. Kan de minister per provincie en per arrondissement inmiddels een overzicht geven van de huurachterstal in 2002 bij de SHM's ?
2. Hoeveel afbetalingsakkoorden sloten de SHM's vorig jaar af met wanbetalers, en dit per provincie en per arrondissement ?

Om welke bedragen ging het telkens ?

3. a) Indien de aanmaningen en opzeggingen geen resultaat opleveren, wordt dan, alvorens het dossier naar een advocaat te sturen voor gerechtelijke invordering van huurachterstal, een schriftelijke vraag gericht aan het OCMW met het verzoek om te bemiddelen ?

In welke mate dienden de SHM's vorig jaar een beroep te doen op het OCMW voor een dergelijke bemiddeling ?

b) Blijkt dit een doeltreffende manier te zijn ?

Hoeveel concrete dossiers werden vorig jaar via deze weg alsnog succesvol afgerond ?

4. Hoeveel verliezen werden vorig jaar geleden door niet-recupereerbare huurachterstal per provincie en per arrondissement ?

Om welke afschrijvingsom gaat het in deze gevallen ?

Hoe wil men dergelijke verliezen voor de toekomst vermijden ?

Antwoord

1. Provincie Antwerpen : 2.370.617 €

Arrondissement Antwerpen : 1.624.602 €

Arrondissement Mechelen : 509.306 €

Arrondissement Turnhout : 236.708 €

Provincie Limburg : 596.684 €

Arrondissement Hasselt : 52.296 €

Arrondissement Maaseik : 297.368 €

Arrondissement Tongeren : 247.020 €

Provincie Oost-Vlaanderen : 1.844.374 €

Arrondissement Aalst : 464.540 €

Arrondissement Dendermonde : 247.554 €

Arrondissement Eeklo : 9.361 €

Arrondissement Gent : 690.354 €

Arrondissement Oudenaarde : 94.557 €

Arrondissement Sint-Niklaas : 338.008 €

Provincie Vlaams-Brabant : 977.727 €

Arrondissement Halle-Vilvoorde : 444.106 €

Arrondissement Leuven : 533.621 €

Provincie West-Vlaanderen : 1.119.800 €

Arrondissement Brugge : 343.435 €

Arrondissement Ieper : 102.935 €

Arrondissement Kortrijk : 251.532 €

Arrondissement Oostende : 315.918 €

Arrondissement Roeselare : 26.588 €

Arrondissement Tielt : 48.617 €

Arrondissement Veurne : 30.775 €

2. De meeste SHM's hebben geen bedragen opgegeven. De bedragen van het afbetalingsplan variëren van kleine bedragen onder de 100 euro, tot bedragen van meer dan 15.000 euro.

Aantal afbetalingsakkoorden

Provincie Antwerpen : 778

Arrondissement Antwerpen : 593

Arrondissement Mechelen : 119

Arrondissement Turnhout : 66

Provincie Limburg : 447

Arrondissement Hasselt : 353

Arrondissement Maaseik : 32

Arrondissement Tongeren : 62

Provincie Oost-Vlaanderen : 589

Arrondissement Aalst : 94

Arrondissement Dendermonde : 22

Arrondissement Eeklo : 6

Arrondissement Gent : 191

Arrondissement Oudenaarde : 0

Arrondissement Sint-Niklaas : 276

Provincie Vlaams-Brabant : 375

Arrondissement Halle-Vilvoorde : 175

Arrondissement Leuven : 200

Provincie West-Vlaanderen : 433

Arrondissement Brugge : 24

Arrondissement Ieper : 86

Arrondissement Kortrijk : 224

Arrondissement Oostende : 70

Arrondissement Roeselare : 19

Arrondissement Tielt : 2

Arrondissement Veurne : 8

3. Provincie Antwerpen :

	OCMW	Dossier succesvol afgerond
Provincie Antwerpen	865	49
Arrondissement Antwerpen	816	29
Arrondissement Mechelen	28	11
Arrondissement Turnhout	21	9

Provincie Limburg :

	OCMW	Dossier succesvol afgerond
Provincie Limburg	377	89
Arrondissement Hasselt	349	80
Arrondissement Maaseik	3	6
Arrondissement Tongeren	25	3

Provincie Oost-Vlaanderen :

	OCMW	Dossier succesvol afgerond
Provincie Oost-Vlaanderen	214	84
Arrondissement Aalst	12	4
Arrondissement Dendermonde	25	25
Arrondissement Eeklo	8	3
Arrondissement Gent	1	22
Arrondissement Oudenaarde	0	0
Arrondissement Sint-Niklaas	168	30

Provincie Vlaams-Brabant :

	OCMW	Dossier succesvol afgerond
Provincie Vlaams-Brabant	802	229
Arrondissement Halle-Vilvoorde	83	43
Arrondissement Leuven	719	186

Provincie West-Vlaanderen :

	OCMW	Dossier succesvol afgerond
Provincie West-Vlaanderen	121	47
Arrondissement Brugge	2	0
Arrondissement Ieper	10	1
Arrondissement Kortrijk	62	36
Arrondissement Oostende	14	10
Arrondissement Roeselare	10	0
Arrondissement Tielt	21	0
Arrondissement Veurne	2	0

4. Niet-recupereerbare verliezen/afschrijvingen (in euro)

Provincie Antwerpen :

	Verliezen	Af- schrij- vingen
Provincie Antwerpen	50.578	230.237
Arrondissement Antwerpen	35.187	172.583
Arrondissement Mechelen	10.917	19.281
Arrondissement Turnhout	4.474	38.373

Provincie Limburg :

	Verliezen	Af- schrij- vingen
Provincie Limburg	48.851	14.633
Arrondissement Hasselt	14.892	7.722
Arrondissement Maaseik	23.273	0
Arrondissement Tongeren	10.686	6.911

Provincie Oost-Vlaanderen :

	Verliezen	Af- schrij- vingen
Provincie Oost-Vlaanderen	84.878	150.136
Arrondissement Aalst	7.722	2.781
Arrondissement Dendermonde	1.479	1.479
Arrondissement Eeklo	866	0
Arrondissement Gent	12.551	145.876
Arrondissement Oudenaarde	0	0
Arrondissement Sint-Niklaas	62.260	0

Provincie Vlaams-Brabant :

	Verliezen	Af-schrijvingen
Provincie Vlaams-Brabant	10.236	58.159
Arrondissement Halle-Vilvoorde	0	14.016
Arrondissement Leuven	10.236	44.143

Provincie West-Vlaanderen :

	Verliezen	Af-schrijvingen
Provincie West-Vlaanderen	48.017	82.416
Arrondissement Brugge	0	15.531
Arrondissement Ieper	9.339	0
Arrondissement Kortrijk	21.490	13.727
Arrondissement Oostende	17.188	53.158
Arrondissement Roeselare	0	0
Arrondissement Tielt	0	0
Arrondissement Veurne	0	0

Vraag nr. 14
van 27 juni 2003
van de heer CARL DECALUWE

Onderhoudstoestand sociale woningen – Veldenquête

In opvolging van mijn schriftelijke vraag nr. 90 van 28 maart 2003 zou ik de minister volgende vragen willen stellen.

1. Sinds kort is de woninginventaris van de huisvestingsmaatschappijen volledig. Teneinde de onderhoudstoestand van het patrimonium te kennen, wordt een veldenquête uitgevoerd.

Hoeveel woningen, van hoeveel socialehuisvestingsmaatschappijen (SHM), werden reeds geïnspecteerd ?

Hoeveel woningen/SHM's dienen nog geïnspecteerd te worden ? Graag eveneens opgesplitst per provincie.

2. Zal de doelstelling om alle SHM's, met uitzondering van die van West-Vlaanderen, tegen eind augustus te enquêteren, gehaald worden ?

Zo neen, waarom niet ?

3. Welke deadline wordt voor West-Vlaanderen vooropgesteld ?

Antwoord

1. Momenteel (31/7/2003) werden 82 van 98 SHM's (huurmaatschappijen) op het terrein geënuquêteerd. Ten opzichte van alle in de databank "Inventaris-Patrimonium" opgenomen huurwoningen vertegenwoordigt dit ongeveer 85% van het patrimonium, dit is circa 114.250 woningen t.o.v. een totaal van 133.900 woningen (stand patrimonium 2002). Zie ook **bijlage** aantal woningen per SHM en per provincie (uitsplitsing geënuquêteerd/nog te enquêteren) – op basis van momentopname databank Patrimonium.

Nog 16 SHM's dienen volledig te worden geënuquêteerd, waarvan 14 in de provincie West-Vlaanderen. In de provincie Antwerpen is de enquête van Onze Woning en Zonnige Kempen momenteel nog aan de gang. De enquêtering van enkele SHM's dient min of meer grondig te worden bijgewerkt en/of geactualiseerd (o.a. Gentse Maatschappij en Volkshaard). Ook voor de andere SHM's werden de projecten opgeleverd vanaf einde 2002, nog niet opgenomen in de databank, de update gebeurt op basis van een elektronische overdracht (XML-bestanden) tussen SHM's en VHM. De onderhoudstoestand van recente projecten dient niet in twijfel te worden getrokken, anderzijds impliceren recent uitgevoerde renovatiewerken wel een wijziging van de algemene onderhoudstoestand van een SHM. Zie ook bovenvermelde bijlage.

2. De provincies Limburg en Oost-Vlaanderen werden recentelijk beëindigd, voor de provincie Antwerpen moeten de twee resterende veldenquêtes einde augustus, begin september worden afgrond.

Van de huidige twee enquêteurs zal vanaf september immers nog slechts één enquêteur verder actief blijven. Deze zal instaan voor enkele vereiste bijwerkingen en correcties, een meer permanente actualisatie van de databank staat patrimonium, foto's voor de architectuurjaarboeken, alsook de verdere voltooiing van de veldenquête voor de provincie West-Vlaanderen.

3. Zoals aangestipt naar aanleiding van vorige parlementaire vraag, lag de veldenquête van West-Vlaanderen al geruime tijd stil, wegens gebrek

aan een enquêteur die in de regio woont. Globaal valt nog bijna de helft van het patrimonium er te inspecteren (nog circa 12.000 woningen). Het aantal woningen per woninggroep ligt er gemiddeld wat lager dan in de rest van Vlaanderen, hetgeen een hoger aantal enquêtes impliceert (gemiddeld 18 woningen per groep, dit is meer dan 650 te bezoeken wijken).

Het gemiddelde enquête-tempo bedroeg per persoon een 500-tal wijken en 10.000 woningen per jaar, zodat inclusief het voorbereidingswerk, de eigenlijke plaatsbezoeken en de verwerking van gegevens, op minstens één jaar zal moeten gerekend worden. Gezien de woonplaats van de enquêteur (in Oost-Vlaanderen), zal ook de verplaatsingstijd wat oplopen, wat echter niet opweegt tegen de reeds opgedane ervaring en routine.

(Bovenvermelde bijlage ligt ter inzage bij het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement, dienst Schriftelijke Vragen – red.)

**Vraag nr. 15
van 27 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Voeren – Sociale huisvesting (2)

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 97 van 18 april deelde toenmalig minister Gabriëls mee dat de verwerving van woningen in Voeren, waar destijds nogal wat heisa rond is gemaakt, is overgelaten aan de socialewoningmaatschappijen "Tongerhuis" en "Kleine Landeigendom". Die waren bereid om, mits de nodige subsidies, op één na alle eigendommen te verwerven.

Men zal zich herinneren dat de nieuwe meerderheid in Voeren de verkoop ervan had vooropgesteld teneinde de financiële put te delven die ze van de vorige meerderheid had geërfd.

De Kleine Landeigendom laat mij thans weten dat de gemeente Voeren een andere optie heeft gekozen om de financiële tekorten te lenigen en de maatschappij besluit daaruit dat ze geen betrokken partij meer is wat de aankoop van deze woningen betreft met het doel tot socialehuisvestingsprojecten over te gaan.

De financiële problemen van Voeren mogen dan een andere oplossing hebben gekregen, de minister

weet wellicht dat het fenomeen van verdringing van de lokale bevolking door inwijking in Voeren een zwaar probleem blijft.

Hoe worden socialewoningmaatschappijen gestimuleerd om in deze bijzondere regio initiatieven te ontwikkelen ?

Antwoord

De socialehuisvestingsmaatschappij heeft geen stimuli om huurwoningen te bouwen in Voeren. Van de dertien woningen die er gebouwd zijn, is de helft bewoond door Franstalige inwoners. Als er al eens een woning vrijkomt, is het een hele karwei om een nieuwe huurder te vinden. Het aantal ingeschreven kandidaat-huurders voor Voeren is ook zeer gering. Alles wat privé te koop komt, wordt ook door particulieren opgekocht (in veel gevallen Nederlanders).

Indien er toch vraag zou zijn, zou het wel kunnen dat de socialehuisvestingsmaatschappij, in samenwerking met de gemeente en de hogere stedenbouwkundige overheid, een niet inbreidingsgericht woonuitbreidingsgebied zou aansnijden, maar de gronden die daarin gelegen zijn, zijn particuliere eigendom en zullen misschien moeten onteigend worden.

**Vraag nr. 16
van 27 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Voorkooprecht – Vlaamse Rand

Bij de bespreking van de jongste begrotingsaanpassing verklaarde de voorganger van de minister in antwoord op een opmerking m.b.t. de aanwending van het recht van voorkoop in de Vlaamse Rand, dat er misschien wel actiever gebruik van dit instrument zou moeten worden gemaakt. De minister zei hierover nog eens extra de aandacht van de betrokken maatschappijen te willen vragen.

Kan de minister medelen of dit effectief is gebeurd ?

Hoe denkt hij de aanwending van het recht op voorkoop in de Vlaamse Rand extra te kunnen stimuleren ?

Antwoord

Ingaande op de vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger wil ik er uitdrukkelijk op wijzen dat Vlabinvest de uitoefening van het recht van voorkoop door de SHM's nu reeds actief ondersteunt door :

- de eigen gerichte veldprospecties, gebaseerd op de aan de VHM aangeboden voorkoopmogelijkheden, gevolgd door overleg met de SHM's in wier werkgebied het betrokken onroerend goed gelegen is ;
- het aansporen van de betrokken maatschappij om het recht van voorkoop uit te oefenen ;
- de financiële ondersteuning van de betrokken maatschappij via lenings- en/of overbruggingsovereenkomsten voor de aankoop en realisatie van de projecten ;
- voorafgaandelijk afspraken te maken en adviezen in te winnen (binnen de wettelijke periode van 2 maanden na betekening van het recht van voorkoop) teneinde diverse risico's (bebouwbareheid, mogelijk aantal woningen, randvoorwaarden e.d.) uit te sluiten.

Zoals eerder gesteld in het antwoord op schriftelijke parlementaire vraag nr. 1, maakt deze problematiek het voorwerp uit van een externe doorlichting die zich momenteel in de eindfase bevindt.

Verdere initiatieven in deze aangelegenheid wens ik te nemen na grondige studie van het eindverslag.

**Vraag nr. 17
van 27 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Domein Hazewinkel (Willebroek) – Incidenten

Blijkbaar rijzen er nu ook problemen op het domein Hazewinkel in Willebroek met een groep allochtonen die de aanwezige recreanten lastig valt.

Is de minister hiervan op de hoogte ?

Welke maatregelen neemt hij om te vermijden dat er zich in de toekomst, en meer in het bijzonder tijdens de vakantiemaanden, verdere incidenten zouden voordoen ?

Antwoord

Het Bloso-centrum Hazewinkel in Willebroek wordt reeds lang bezocht door allochtonen. De gemeente Willebroek heeft immers een grote Turkse gemeenschap. Naast families die er een rustige namiddag komen doorbrengen, is de waterplas uiteraard voor iedereen een aantrekkingspunt bij warm weer. Na de gebeurtenissen in "De Ster" in Sint-Niklaas en "De Nekker" in Mechelen, wordt vastgesteld dat andere groepen allochtonen naar het Bloso-centrum Hazewinkel komen.

Op dagen dat er geen sportactiviteiten zijn, is er in het Bloso-centrum Hazewinkel een minimum aan personeel aanwezig. Dit was o.m. het geval op Hemelvaartdag. Toen is een groep allochtone jongeren van Marokkaanse afkomst naar het Bloso-centrum gekomen. Vermoedelijk waren de Willebroekse allochtonen van Turkse afkomst niet opgezet met hun komst en zijn meningsverschillen ontstaan.

De directie van het Bloso-centrum Hazewinkel heeft onmiddellijk de politie van Willebroek opgeroepen. De politie is toegekomen met één combi (twee personen). Gezien de omvang van de groep hebben ze versterking opgeroepen. Uiteindelijk zijn er zeven politiewagens gekomen.

Met het oog op eventuele problemen in de toekomst, werd overleg gepleegd met de politiediensten van Willebroek. In de mate van het mogelijke zullen de politiediensten van Willebroek de oproepen vanuit het Bloso-centrum beantwoorden. Inmiddels werd ook een vernieuwd en verstrengd intern reglement op verschillende plaatsen duidelijk zichtbaar aangebracht.

Er zal ook nagegaan worden in hoeverre voor het Bloso-centrum Hazewinkel wachters kunnen opgeleid worden met de bevoegdheid om in bepaalde gevallen proces-verbaal op te maken.

**Vraag nr. 18
van 27 juni 2003
van de heer CARL DECALUWE**

Vlaamse Huisvestingsmaatschappij – Vastleggingen

Graag zou ik de minister enkele vragen willen stellen over de evolutie van vastlegging van de beschikbare investeringsbudgetten van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM).

1. Kan de minister een jaarlijkse evolutie geven voor de jaren 2001, 2002 en zo mogelijk 2003 inzake het vastleggingspercentage van de beschikbare investeringsbudgetten, waarbij volgende elementen aan bod komen : de concrete jaarlijkse investeringsbudgetten/investeringsplafond, de jaarlijkse VHM-vastlegging en het jaarlijkse vastleggingspercentage ? Kan dit voor de verschillende luiken van het investeringsprogramma, namelijk de huursector, de koopsector en de sociale leningen aan particulieren ?
2. Kunnen er grote verschillen waargenomen worden tussen de jaarlijkse vastleggingspercentages ?

Wat zijn de oorzaken van de eventuele verschillen ?
3. Welke maatregelen worden genomen om de vastleggingspercentages zo hoog mogelijk te houden ?

Het investeringsprogramma in de eigendomssector wordt sinds 2002 integraal gericht naar de sociale leningen¹. Sinds die datum worden de bouwactiviteiten van de socialehuisvestingsmaatschappijen gefinancierd met de eigen middelen van de sector. In 2001 was het investeringsprogramma nog deels gericht naar de financiering van de bouwactiviteiten en deels naar sociale leningen aan particulieren.

In de huursector gaan de investeringen hoofdzakelijk naar de bouw- of vervangingsbouw van sociale huurwoningen en naar de renovatie van het eigen patrimonium. Daarnaast is er binnen dat huurprogramma ook in een budget voorzien voor de aankoop van goede huurwoningen en is er sinds 2002 ook een klein budget gereserveerd voor de verwerving van gronden.

De tabel hierbij geeft een overzicht van de vastleggingen op de investeringsprogramma's voor de jaren 2001, 2002 en 2003 voor die twee sectoren. De tabel geeft een overzicht van de jaarlijkse beschikbare budgetten, van de vastleggingspercentages op 31/12 van het begrotingsjaar en van de stand van de vastleggingen op 01/09 van dit jaar.

Antwoord

1. Zoals bekend, bestaat het investeringsprogramma van de VHM uit twee luiken, namelijk een programma voor de huursector en een programma voor de eigendomssector.

Huursector

Jaar	Investeringsplafond ²	VHM-vastleggingen t/m 31/12 v/h begrotingsjaar	% vastleggingen op 31/12 vh begrotingsjaar	VHM-vastleggingen op 01/09/2003	% vastleggingen op 01/09/2003
2001	176.248.000 €	156.964.000 €	89,06 %	176.237.000 €	99,99 %
2002	205.253.000 €	158.696.000 €	77,31 %	193.517.000 €	94,28 %
2003	223.615.000 €	n.v.t.	n.v.t.	22.238.000 €	10%

Eigendomssector

Jaar	Investeringsplafond ³	VHM-vastleggingen t/m 31/12 v/h begrotingsjaar	% vastleggingen op 31/12 vh begrotingsjaar	VHM-vastleggingen op 01/09/2003	% vastleggingen op 01/09/2003
2001	87.581.000 €	82.999.000 €	94,77 %	87.390.000 €	99,78 %
2002	87.581.000 €	85.460.000 €	97,58 %	87.550.000 €	99,96 %
2003	88.894.000 €	n.v.t.	n.v.t.	39.731.000 €	44,69 %

¹ Dit krediet kan bestaan uit een goedkope lening voor de aankoop door particulieren van door socialehuisvestingsmaatschappijen opgerichte sociale woningen. Daarnaast worden er ook sociale leningen verstrekt aan particulieren voor individuele verrichtingen op de private woonmarkt.

² Bedragen afgerond op duizendtallen.

³ Bedragen afgerond op duizendtallen.

2. De tabel leert dat er in de huursector een lichte vertraging is opgetreden in de vastleggingen en dit vooral vanaf 2002, met een vastleggingspercentage van 77,31% op 31 december van dat begrotingsjaar. In 2001 bedroeg dat percentage nog ruim 89%. In de koopsector blijft het vastleggingspercentage met respectievelijk 95% en 97% op 31/12 van de begrotingsjaren 2001 en 2002 behoorlijk hoog.

De lichte vertraging in de huursector mag geen reden zijn tot ongerustheid. De ervaring leert immers dat de VHM er steeds in geslaagd is om de budgetten die haar ter beschikking werden gesteld nagenoeg integraal te benutten. Zo is het budget van 2001 voor 99,99% vastgelegd en is ook het budget van 2002 reeds voor bijna 95% aangewend, terwijl er intussen op dat programma nog meer dan voldoende aanbestedingen hebben plaatsgevonden om op enkele maanden tijd alle kredieten ook effectief aan te wenden.

Enige nuancering is hier op zijn plaats als men weet dat de investeringsbudgetten sinds 1998 fors werden verhoogd (van amper 60 miljoen euro in 1998 naar ruim 223 miljoen euro in 2003). In absolute getallen zijn de concrete investeringen en dito vastleggingen dan ook jaar na jaar gestegen. Ondanks die markante verhoging van de budgetten blijven de vastleggingen dus toch op een meer dan behoorlijk peil, zeker als men weet dat :

- de vastleggingen van de VHM – in tegenstelling tot heel wat andere subsidiestelsels – niet gebeuren op basis van een ontwerpdocument, maar integendeel op basis van een goedkeuring van een gunning ;
  - er heel wat randvoorwaarden zijn die de voortgang van een project kunnen beïnvloeden en vertragen, zoals bijvoorbeeld het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning, de aanleg van infrastructuur, ...
  - sommige gunningsprocedures moeten worden heropgestart indien er ongunstige prijzen werden genoteerd bij de eerste lancering van de offerte ;
- ...
- In de eigendomssector noteerde men ook de slechtste resultaten in de jaren 1996 en 1997, maar evolueerde men nadien geleidelijk naar de actuele vastleggingspercentages van circa 95% en meer. Uiteraard speelt hier de grote vraag van particulieren naar saneringsleningen een doorslaggevende rol.
- Wat de uitvoering van de investeringsprogramma's in 2003 betreft, kan ik melden dat ook in 2003 de voortgang van de projecten op schema zit. In de eigendomssector is er reeds 44,69% van het beschikbare budget effectief vastgelegd en zitten er nog heel wat aanvragen voor sociale leningen in de pijplijn. Hier kunnen wellicht zonder problemen de resultaten van de twee vorige begrotingsjaren geëvenaard worden. In de huursector konden met 10% nog maar weinig vastleggingen op basis van de gunningen genoteerd worden, maar ook in deze sector wordt geen verdere terugval in de vastleggingen verwacht. Integendeel, met reeds 97,76% goedgekeurde voorontwerpen en 85,07% van de definitieve ontwerpen ingediend, wordt verwacht dat zoals in de vorige begrotingsjaren de meeste aanbestedingen nog in het najaar zullen kunnen plaatsvinden.
3. Dat de vastleggingen – ondanks de forse verhogingen van de budgetten – toch op een behoorlijk peil blijven, is onder meer het resultaat van het actieplan dat de VHM hanteert teneinde de uitvoering van de investeringsprogramma's maximaal binnen één en hetzelfde begrotingsjaar te laten verlopen.
- Dat actieplan voorziet in een actieve, doorlopende opvolging van de projecten en in strikte termijnen voor de indiening en goedkeuring van de ontwerpen voor de projecten. Wanneer een project vertraging dreigt op te lopen, wordt het in de regel uitgesteld en vervangen door een reserveproject.
- Daarnaast nam de VHM in de loop van de voorbije jaren ook nog volgende initiatieven om de vastleggingen en activiteiten op kruissnelheid te houden :
- de opvolging van de structuurplanning en het overleg terzake met de provinciale députés, waarbij afspraken werden gemaakt

omtrent de aandacht in die planning voor de sociale huisvesting ;

- de lancering door de VHM van het initiatief inzake de "aankoop van goede woningen" via het VHM-investeringsprogramma. Dit initiatief werd gunstig onthaald omdat het nauw aansluit op het beleid van kleinschaligheid, inbreidingsgerichtheid, en de idee van de vermenging met private woningen in zich draagt ;
- de SHM's worden continu gestimuleerd en gemotiveerd om maximaal alle mogelijkheden te benutten, onder meer door bilaterale contacten, maar ook via de actieve participatie aan het lokale woonoverleg (bv. Antwerpen, Gent, Mechelen, Westhoek, Meetjesland + de ronde in samenwerking met Arohm langs de minder actieve Vlaams-Brabantse gemeenten) ;
- stand van zaken van de uitvoering van de projecten kan door de lokale initiatiefnemers online worden gevolgd via het "woonet", zijnde het intranet van VHM en SHM's.

Vraag nr. 19
van 27 juni 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Bouwpremie – Stand van zaken

Begin 2002 werd de oproep gelanceerd dat wie zeker wil zijn dat hij/zij de Vlaamse bouwpremie van 7.500 euro krijgt, zijn aanvraag diende te doen voor einde september 2002.

Nieuwbouwpremie

2001

	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
Aanvragen	67	75	51	148	146	487
Effectief toegezegd	38	39	31	105	109	322

Die bouwpremie was bestemd voor gezinnen die minder dan 32.300 euro per jaar verdienen, nog geen woning bezitten en geen sociale lening hebben van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij of het Vlaams Woningfonds.

1. Hoeveel aanvragen zijn er ingediend in 2002 ? Hoeveel zijn er daadwerkelijk toegekend ?
2. Dit systeem bestond in principe tot einde september 2002. Op welke wijze is dit systeem gecombineerd of vervangen ?
3. Welke voorwaarden worden er vandaag gesteld om in aanmerking te komen voor een bouwpremie onder de bestaande stelsels ?

Antwoord

1. In 2002 werden er 1.741 aanvragen ingediend ; daarvan werden er 1.038 effectief toegezegd. (In 2001 werden er 487 aanvragen ingediend ; daarvan werden er 322 effectief toegezegd)

In de bijgaande tabel wordt dit meer gedetailleerd gegeven per provincie :

- de cijfers voor 2001 (de premies zijn gestart in 2001),
  - de cijfers voor 2002,
  - de gecumuleerde cijfers.
2. Er is geen nieuw systeem van nieuwbouwpremies in de plaats gekomen.
  3. Dit is zonder voorwerp, vermits er geen nieuw systeem is en het oude systeem afgehandeld is.

2002

	Antwerpen	Vlaams- Brabant	Limburg	Oost- Vlaanderen	West- Vlaanderen	Vlaams Gewest
Aanvragen	287	247	226	480	501	1.741
Effectief toegezegd	144	137	131	283	343	1.038

2001/2002

	Antwerpen	Vlaams- Brabant	Limburg	Oost- Vlaanderen	West- Vlaanderen	Vlaams Gewest
Aanvragen	354	322	277	628	647	2.228
Effectief toegezegd	182	176	162	388	452	1.360

Vraag nr. 20
van 27 juni 2003
van de heer JOHAN SAUWENS

Sportinfrastructuur – Inventarisatie en blinde vlekken

Zowel in de Beleidsnota Sport 1999-2004 (Stuk 157 (1999-2000) – Nr. 1) als in de verschillende beleidsbrieven wordt aangekondigd dat er werk zal worden gemaakt van een grondige behoeftestudie en inventarisatie van de sportinfrastructuur op het lokale, intergemeentelijke en regionale niveau. Tevens zullen de blinde vlekken in kaart gebracht worden.

Werd de studie reeds uitgevoerd ?

Zo ja, wat zijn de blinde vlekken en waar situeren die zich ?

Welke acties onderneemt de minister om de blinde vlekken weg te werken ?

Zo neen, wat is de stand van zaken ? Voor wanneer stelt de minister de resultaten van de studie in het vooruitzicht ?

Antwoord

Sinds midden van de jaren zeventig reeds inventariseert het Bloso de sportaccommodaties in Vlaanderen. Op basis hiervan kan de evolutie inzake sportinfrastructuur worden gevolgd en kunnen behoeftenstudies worden opgemaakt.

De inventarisatie gebeurt op basis van informatie die, aan de hand van een enquête, bij de lokale be-

sturen wordt ingewonnen. Een systematische informatieverzameling via bijvoorbeeld afgeleverde bouwvergunningen voor sportaccommodaties is immers onbestaande. Behalve basisinlichtingen over de soort van accommodatie, de afmetingen, de eigenaar, het adres, de toegankelijkheid voor gehandicapten, enzovoort, wordt er bijvoorbeeld ook informatie ingewonnen over de aard van de sportvloer in sporthallen, de aanwezigheid van kleedkamers of van een verlichtingsinstallatie bij openlucht sportvelden, het recreatief karakter van overdekte zwembaden, enzovoort. De Bloso-inventarisatie is dus vrij uitgebreid. Ook de verwerking van de gegevens van meer dan 18.000 sportaccommodaties in Vlaanderen gebeurt door het Bloso.

In 2000 werd de inventaris gefinaliseerd van de op 1.01.2000 aanwezige sportaccommodaties in Vlaanderen. Wat de Brusselse situatie betreft, werd de informatie overgenomen die in opdracht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie tegen betaling door het Instituut voor Sportbeheer (ISB) was verzameld. Deze Brusselse gegevens zijn evenwel onvolledig en vaak ook onjuist.

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan een nieuwe update van de bestaande sportaccommodaties, namelijk de situatie op 1.01.2003. De resultaten hiervan zullen in september 2003 ter beschikking zijn. Ze zullen o.a. toegelicht worden op de geplande "Staten-Generaal van de Sportclubs" op 20 en 21 september 2003 in Gent.

N.a.v. de bespreking van de begroting 2001 en de Beleidsbrief Sport 2001 in de Commissie voor Cultuur, Media en Sport van het Vlaams Parlement werd door de steller van deze vraag, die toen zelf minister van Sport was, een toelichting gegeven bij de Bloso-inventarisatie van 18.000 sportaccommo-

daties in Vlaanderen. Een nota hieromtrent (met cijfergegevens, tabellen en diagrammen) werd tijdens de vergadering bezorgd aan alle commissieleden.

Wat de vraag m.b.t. de blinde vlekken betreft, volgen hieronder de meest in het oog springende tekorten.

1. Sporthallen

Op 1 januari 2000 waren er in Vlaanderen 986 sporthallen. Deze vertegenwoordigen een netto-sportoppervlakte van bijna 900.000 m². De grootste vastgestelde tekorten doen zich voor in de regio's Pajottenland (53% tekort), Aalst-Geraardsbergen (49 % tekort) en Antwerpen (46% tekort). Het totaaltekort aan sporthallen in Vlaanderen bedraagt ± 300.

In de periode 1988-2000 werden er 130 sporthallen gerealiseerd. In vergelijking met 1996, toen 39,4 % van de sporthallen van scholen naschools niet werden gebruikt, is dit aantal naschools niet gebruikte sporthallen in 2000 gedaald tot 11 %. In 14,5 % van deze sporthallen zijn er nog beperkingen inzake naschools gebruik (bijvoorbeeld voor individuele gebruikers).

2. Overdekte zwembaden

De regio's St.-Niklaas en Tienen bezitten per 1000 inwoners het kleinste aantal overdekte zwembaden.

Afgezien van een aantal kleinere lokaliteiten bestaat er in Vlaanderen geen uitgesproken behoefte meer aan overdekt zwembadwater. Wél is er een behoefte aan kwalitatief betere zwembadaccommodaties, met o.a. de vraag naar meer wateroppervlakte per overdekt zwembad.

3. Traditionele openlucht sportvelden

In Vlaanderen werden op 1 januari 2000, 11.388 traditionele openlucht sportvelden geregistreerd.

Het hoofdgebruik richt zich vooral op de volgende sport- en vrijetijdsactiviteiten :

voetbal : 4.386 terreinen
 tennis : 2.206 terreinen
 volleybal : 1.585 terreinen
 basketbal : 1.438 terreinen
 petanque : 619 terreinen.

Alle openlucht sportvelden vertegenwoordigen in Vlaanderen ruim 3.200 ha nettosportoppervlakte. Rekening houdende met de extra-ruimte voor uitloopzones, circulatiewegen, parkeergelegenheden, kleedkamers en andere nutsvoorzieningen, mogen deze nettosportoppervlakten met een coëfficiënt 2 worden vermenigvuldigd om de reële oppervlakte te verkrijgen die door de traditionele openlucht sportvelden wordt ingenomen. In deze oppervlakte is dus niet de ruimte begrepen van minder traditionele sportaccommodaties zoals golfterreinen, motocross-omlopen, noch van openluchtvoorzieningen waarop sportieve vrijetijdsactiviteiten worden beoefend zoals hengelen, wipschieten, en andere.

De regio's Gent, Oostende, Vilvoorde en Veurne bezitten het kleinste aantal traditionele openlucht sportvelden per 1000 inwoners.

De Limburgse regio's zijn, samen met de omgeving van Eeklo, het best uitgerust.

4. Sportlokalen

Vlaanderen telt zeer veel sportlokalen (4.705 op 1.01.2000). Opmerkelijk is het gebrekkige comfort van deze sportruimten door de summiere inrichting van kleedkamers of de afwezigheid van een sportvloer.

Wat het wegwerken van de "blinde vlekken" betreft, dienen de lokale sportinfrastructuurnoden in eerste instantie door de lokale besturen zelf ingevuld te worden.

Rekening houdende met de beschikbare middelen op Vlaams niveau, overweeg ik om in 2003 de realisatie van sportaccommodaties met een Vlaamse of regionale uitstraling te ondersteunen, zoals bijvoorbeeld de bouw van het "Vlaams Wielercentrum Eddy Merckx" in Gent en de realisatie van een specifieke trampoline- en ritmiekhallen in Gent, aansluitend op de topgymnastiekhal en de Topsporthal Vlaanderen.

Vraag nr. 21
van 27 juni 2003
van de heer JOHAN SAUWENS

Gemeentelijke sportdiensten – Berekening aanvullende subsidie

Het decreet van 5 april 1995 bepaalt de voorwaarden voor erkenning en subsidiëring van de gemeentelijke sportdiensten. Zo wordt de aanvullende subsidie berekend op basis van de bij de erken-

de sportdienst werkzame sportfunctionarissen volgens de categorie waarin de gemeentelijke sportdienst wordt ingedeeld.

Kan de minister meedelen of bij de berekening van de subsidie rekening gehouden wordt met de afwezigheid wegens ziekte van de sportfunctionaris ?

Zo ja, op basis van welk reglement geschiedt deze verrekening ?

Antwoord

In artikel 10 en 11 van het decreet van 5 april 1995 houdende de erkenning en subsidiëring van de gemeentelijke sportdiensten, de provinciale sportdiensten en de sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden de specifieke voorwaarden vastgelegd waaraan de gemeenten, de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie moeten voldoen om gesubsidieerd te kunnen worden.

Artikel 10 § 1 van het decreet van 5 april 1995 stelt dat :

"§1 Om in aanmerking te komen voor subsidiëring moeten :

- de gemeenten van categorie A tenminste twee door houders van het diploma van licentiaat in de lichamelijke opvoeding ingevulde voltijdse formatieplaatsen hebben ;
- de gemeenten van categorie B tenminste één door een houder van het diploma van licentiaat in de lichamelijke opvoeding ingevulde voltijdse formatieplaats hebben ;
- de gemeenten van categorie C tenminste één door een houder van het diploma van geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs in de lichamelijke opvoeding ingevulde voltijdse formatieplaats hebben ...".

Op basis van dit artikel moeten de gemeenten, de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie één of twee voltijdse formatieplaats(en) hebben en deze laten invullen door personen die beantwoorden aan de decretale subsidievoorwaarden inzake diploma's, betalingsniveau en verplichte bijscholing.

Artikel 11 § 1 van het decreet stelt dat :

" De totale subsidie bestaat voor elke erkende gemeentelijke sportdienst uit een basissubsidie en

een aanvullende subsidie die als volgt wordt berekend :

1° de basissubsidie : één vierde van het begrotingskrediet dat de Vlaamse Gemeenschap uittrekt voor de uitvoering van dit decreet a rato van het inwonersaantal van de gesubsidieerde gemeente ;

2° de aanvullende subsidie : drie vierde van het begrotingskrediet dat de Vlaamse Gemeenschap uittrekt voor de uitvoering van dit decreet, verdeeld a rato van de in erkende sportdiensten werkzame sportfunctionarissen die voldoen aan de in dit decreet gestelde voorwaarden, hierbij wordt rekening gehouden met de volgende maxima : ...".

Op basis van dit artikel wordt aan de gemeenten slechts een subsidie toegekend wanneer zij beschikken over werkzame sportfunctionarissen die aan alle gestelde voorwaarden voldoen.

Indien een sportfunctionaris tijdelijk afwezig is (bv. bij ziekte), kan de formatieplaats wel nog ingevuld zijn maar de sportfunctionaris is op dat moment niet meer werkzaam. Bijgevolg wordt bij elke langdurige afwezigheid van meer dan één maand zonder vervanging, de aanvullende subsidie a rato van de totale afwezigheid geregulariseerd. Indien door de afwezigheid van een sportfunctionaris de sportdienst niet meer voldoet aan de subsidievoorwaarden, wordt ook de aanvullende subsidie voor de andere sportfunctionarissen a rato van de afwezigheidsperiode geregulariseerd. De basissubsidie blijft wel volledig behouden.

Indien de sportfunctionaris echter gedurende een volledig jaar afwezig blijft, niet vervangen wordt en de gemeentelijke sportdienst daardoor gedurende het hele jaar de in het decreet en het uitvoeringsbesluit vermelde opdrachten en activiteiten niet meer kan uitvoeren en daardoor niet meer beantwoordt aan de minimale subsidievoorwaarden, dan wordt de gemeentelijke sportdienst niet meer gesubsidieerd (basis- en aanvullende subsidie) tot op het ogenblik dat hij opnieuw beantwoordt aan alle subsidievoorwaarden.

Deze regeling werd, na de overgangperiode van het decreet van 1995, altijd en onmiddellijk toegepast op alle gesubsidieerde sportdiensten, en dit zodra het Bloso op de hoogte is van de langdurige afwezigheid van een sportfunctionaris. De gemeenten worden bij melding van afwezigheid onmiddellijk op de hoogte gebracht van de vervangingsplicht.

Aangezien de subsidies specifiek worden toegekend aan de gemeenten voor het uitoefenen van de

in het decreet en het uitvoeringsbesluit specifiek omschreven opdrachten en activiteiten, door of onder leiding van de sportfunctionaris, zou het van onbehoorlijk bestuur getuigen indien een gemeente subsidies zou blijven ontvangen indien de sportfunctionaris, gekwalificeerd voor de opdracht, langdurig afwezig zou zijn en niet vervangen wordt.

Vraag nr. 22
van 27 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

WTV – Interregionaal project

Sinds zowat anderhalf jaar werkt de regionale televisiezender WTV naar verluidt samen met de Waalse No Télé en de zender C9 uit Rijsel aan een project "Televisie zonder Grenzen". In de programma's zouden de journalisten al eens van taal veranderen, de geïnterviewden drukken zich steeds in hun eigen taal uit. Dat wordt opgevangen met ondertitels.

Ik vraag mij alleen af of dit in overeenstemming is met het artikel 53, 3° van het betrokken decreet, dat bepaalt dat het maatschappelijk doel van de regionale omroepvereniging beperkt is tot "het uitsluitend verzorgen van regionale programma's". Het gaat hier mijns inziens immers om interregionale programma's.

1. Mocht de minister van oordeel zijn dat dergelijke initiatieven de moeite lonen en moeten kunnen, gaat hij er dan niet van uit dat het decreet dient te worden aangepast ?
2. Artikel 53, 6° bepaalt bovendien dat de regionale omroepen "in het Nederlands dienen uit te zenden, behoudens afwijkingen toe te staan door de Vlaamse regering".

Als ik het goed heb begrepen, is het bovenvermelde initiatief niet eenmalig en zou het op permanente basis worden voortgezet.

Derhalve zou ik van de minister graag vernemen of er aan WTV een afwijking inzake taalgebruik werd toegestaan.

Antwoord

1. De samenwerking tussen de regionale televisieomroep WTV-Zuid, No Télé (regionale omroep van West-Henegouwen) en de Noord-Franse kabeltelevisie C9 past in het project "Leven in de Euregionale Grootstad/Metro-

pool", een Interreg 3-project ingediend in het kader van het tripartiet Frans-Waals deelprogramma.

De interregprogramma's hebben tot doel de samenwerking tussen de aangrenzende regio's uit verschillende EU-lidstaten te bevorderen.

Naast een Europese subsidie krijgt WTV-Zuid voor dit project steun van de provincie West-Vlaanderen en van het departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw (EWBL) van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Ik ben van mening dat het hier om een waardevol initiatief gaat en dat informatieve bijdragen met betrekking tot de aangrenzende regio's kunnen aansluiten bij de opdracht van de regionale omroep.

2. Mijn diensten ontvingen de bevestiging vanwege WTV-Zuid dat de gesprekken en interviews in een andere taal dan het Nederlands steeds worden ondertiteld. Het gaat hier dus niet om louter anderstalige programma's.

Een toestemming bedoeld bij artikel 53, 6° van de decreten betreffende de radio en televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, is dan ook niet vereist.

Vraag nr. 26
van 4 juli 2003
van de heer JOHAN SAUWENS

Studierichting Topsport – Financiering

Binnen het beleidsdomein Sport wenst de Vlaamse regering een coherent, transparant en integraal beleid te voeren. Wat het topsportbeleid betreft, betekent dit onder meer het coördineren en op elkaar afstemmen van de verschillende facetten en aspecten met betrekking tot de topsport.

Topsportscholen vormen één van de kritische succesfactoren bij de uitvoering van het topsportbeleid. Momenteel bieden negen Vlaamse scholen de studierichting Topsport aan in het algemeen secundair onderwijs (Wetenschappen-Topsport) en het technisch- secundair onderwijs (Topsport) in verschillende sportdisciplines. De scholen die deze studierichting aanbieden, worden via verschillende kanalen ondersteund.

1. Kan de minister per sporttak en per studiejaar het aantal leerlingen voor de schooljaren

1999/2000 – 2000/2001 – 2001/2002 – 2002/2003 meedelen ?	Sport	1999 2000	2000 2001	2001 2002	2002 2003	Totaal
2. Kan de minister per sporttak en per studiejaar voor de schooljaren 1999/2000 – 2000/2001 – 2001/2002 – 2002/2003 gegevens verstrekken over de financiering vanuit het departement Onderwijs voor de organisatie van de studierichting Topsport ?	Atletiek	29	29	33	40	131
	Badminton	6	8	8	8	30
	Basketbal	30	26	26	40	122
	Golf	4	5	5	11	25
	Gymnastiek	17	25	34	36	112
	Handbal	34	27	33	34	128
	Judo	26	19	20	21	86
	Ski	7	6	6	3	22
	Tafeltennis	6	8	8	7	29
	Tennis	23	16	15	14	68
	Voetbal	120	132	156	175	583
	Volleybal	27	13	38	43	121
	Zeilen en Windsurfen	6	8	7	3	24
	Paardrijden	6	4	1	2	13
	Wielrennen				8	8
	Zwemmen				9	9
	Totaal	341	326	390	454	
3. Wat is het aandeel van de administratie Sport (c.q. Bloso) per sporttak en per studiejaar voor de schooljaren 1999/2000 – 2000/2001 – 2002/2003 in de financiering van de studierichting Topsport ?						
4. Wat is het aandeel van de sportfederatie per sporttak en per studiejaar voor de schooljaren 1999/2000 – 2000/2001 – 2002/2003 in de financiering van de studierichting Topsport ?						
5. Welke initiatieven neemt de Vlaamse regering om haar beleid inzake de financiering van de studierichting Topsport op elkaar af te stemmen en te coördineren ?						

Op te merken valt dat deze cijfers terug te vinden zijn in de respectieve Blosojaarverslagen die aan de leden van de Commissie voor Cultuur, Media en Sport jaarlijks worden bezorgd alsook op de Bloso-website (<http://www.bloso.be/public/topsport/topsportstatuten.asp>).

NB Deze vraag werd gesteld aan de ministers Vanderpoorten (vraag nr. 138) en Keulen (vraag nr. 26).

2. Hiervoor verwijs ik naar mijn collega Vanderpoorten, bevoegd voor Onderwijs. (*blz. 45 – red.*)

3. De financiering door Bloso (via decretale subsidiëring) van de studierichtingen Topsport (topsportscholen) wordt berekend en toegekend per kalenderjaar. Hierbij de cijfers voor de kalenderjaren 2000 (schooljaar 1999/2000), 2001 (schooljaar 2000/2001) en 2002 (schooljaar 2001/2002) :

Subsidiëring Bloso van topsportscholen (in euro)

Sporten	Unisportfederaties	2000	2001	2002
Atletiek	Vlaamse Atletiekliga	72.639,45	77.144,51	105.745,63
Badminton	Vlaamse Badmintonliga	26.459,71	33.234,47	22.392,80
Basketbal	Vlaamse Basketballiga	0,00	0,00	44.805,35
Gymnastiek	Gymnastiefederatie Vlaanderen	63.543,91	59.682,89	80.497,54
Handbal	Vlaamse Handbalvereniging	47.760,16	38.018,71	44.930,41
Judo	Vlaamse Judofederaties	46.411,07	33.888,26	27.804,94
Paardrijden	Vlaamse Liga Paardensport	0,00	0,00	4.094,46
Tafeltennis	Vlaamse Tafeltennisliga	20.018,62	21.360,44	9.990,47
Tennis	Vlaamse Tennisvereniging	78.926,35	76.089,41	85.127,64
Volleybal	Vlaamse Volleybalbond	55.905,07	61.731,83	83.143,67
Wielrennen	Wielerbond Vlaanderen	0,00	0,00	2.986,08

Antwoord

1. Hierbij het aantal leerlingen/topsporters per schooljaar en per sporttak voor de schooljaren 1999/2000, 2000/2001, 2001/2002 en 2002/2003.

Sporten	Unisportfederaties	2000	2001	2002
Zeilen	Vlaamse Yachtingfederatie	46.938,69	57.452,50	30.177,65
Zwemmen	Vlaamse Zwemliga	0,00	0,00	2.205,50
Totaal		458.603,0	458.603,0	543.902,14
Golf Ski Voetbal	Vlaamse Vereniging voor Golf Vlaamse Ski- en Snowboardfederatie Koninklijke Belgische Voetbalbond	Wel topsportscholen maar komen niet in aanmerking voor subsidiëring door Bloso		

Voor het kalenderjaar 2001 was het aandeel van Bloso in de totale uitgaven van de topsportscholen die gesubsidieerd werden 39,88%. Voor 2002 was het aandeel van Bloso 53,19%.

4. Het aandeel in de financiering van de topsportscholen door de unisportfederaties bedraagt voor de kalenderjaren 2000 (schooljaar 1999/2000), 2001 (schooljaar 2000/2001) en 2002 (schooljaar 2001/2002):

Aandeel unisportfederaties voor topsportscholen (in euro)

Sporten	Unisportfederaties	2000	2001	2002
Atletiek	Vlaamse Atletiekliga		45.649,07	74.044,69
Badminton	Vlaamse Badmintonliga		6.553,41	32.239,39
Basketbal	Vlaamse Basketballiga		0,00	0,00
Gymnastiek	Gymnastiekfederatie Vlaanderen		51.202,11	62.147,60
Handbal	Vlaamse Handbalvereniging		16.852,35	21.184,53
Judo	Vlaamse Judofederaties	Geen informatie beschikbaar	45.084,05	50.289,85
Paardrijden	Vlaamse Liga Paardensport		0,00	28.747,17
Tafeltennis	Vlaamse Tafeltennisliga		17.301,63	8.520,67
Tennis	Vlaamse Tennisvereniging		457.401,80	105.302,66
Volleybal	Vlaamse Volleybalbond		24.280,50	21.724,21
Wielrennen	Wielerbond Vlaanderen		0,00	32.817,82
Zeilen	Vlaamse Yachtingfederatie		26.885,34	41.596,61
Zwemmen	Vlaamse Zwemliga		0,00	60,59
	Totaal		691.210,26	478.675,79
Golf Ski Voetbal	Vlaamse Vereniging voor Golf Vlaamse Ski- en Snowboardfederatie Koninklijke Belgische Voetbalbond	Geen informatie beschikbaar		

Voor het kalenderjaar 2001 was het aandeel van de unisportfederaties in de totale uitgaven van de topsportscholen die gesubsidieerd werden 60,12%. Voor 2002 was het aandeel van unisportfederaties 46,81 %.

convenant, samen met de adviezen van de subcommissie Sport (20/09/2002) en de subcommissie Onderwijs (7/02/2003), overgezonden aan de ministers bevoegd voor Onderwijs en voor Sport.

5. Wat de optimalisering van de topsportscholen betreft, werd op 19/3/2003 door Bloso het advies van de begeleidingscommissie van het Topsport-

Het Bloso heeft 655.000 euro ingeschreven in de begroting 2003 voor subsidies aan unisportfederaties die in een topsportschool participeren.

B. Vragen waarop werd geantwoord na het verstrijken van de reglementaire termijn

PATRICK DEWAELE

MINISTER-PRESIDENT
VAN DE VLAAMSE REGERING

Vraag nr. 31
van 28 mei 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Taalgebieden – Voorstelling in het buitenland (2)

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 19 van 14 februari 2003 beaamt de minister-president dat de term "Wallonie-Bruxelles" steeds meer gebruikt wordt, ook in de communicatie naar het buitenland.

De minister-president zegde toe dat hij zijn administratie de opdracht zou geven om een globaal dossier op te stellen (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 12 van 4 april 2003, blz. 1905).

1. Kan hij meedelen of dit dossier intussen al afgerond werd ?
2. Kan hij eveneens meedelen welke initiatieven hij aan de hand van dat dossier wenst te nemen ?

Antwoord

1. Dit dossier bestaat.
2. Ik zal de ministers-presidenten van de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest en de Brusselse Hoofdstedelijke regering aanschrijven om te wijzen op het feit dat het gebruik van het label Wallonie-Bruxelles een inbreuk vormt op de Belgische federale staatsstructuur omdat:
  - a) hierdoor de verkeerde indruk wordt gewekt dat Brussel een territoriale eenheid vormt met het Waalse gewest ;
  - b) er volgens de artikelen 2 en 3 van de Grondwet drie gemeenschappen en gewesten zijn ;
  - c) Brussel niet alleen de hoofdstad van Vlaanderen is, maar territoriaal ook volledig ingekapseld ligt in het Nederlandse taalgebied ;

d) het lijkt alsof Vlaanderen geen enkele bevoegdheid heeft in Brussel;

e) er minstens impliciet de indruk wordt gegeven dat Brussel een ééntalig gewest is.

Ik zal mijn drie collega's vragen om met deze opmerkingen rekening te houden en hun verzoeken mij op de hoogte te brengen van hun intenties terzake.

Indien op deze manier geen resultaat geboekt wordt, lijkt het mij aangewezen deze problematiek ter sprake te brengen binnen het Overlegcomité.

Vraag nr. 33
van 28 mei 2003
van de heer FILIP DEWINTER

Kind en Gezin – Kredietkaarten

Op 7 maart 2003 stelde ik een schriftelijke vraag over het gebruik van kredietkaarten door topambtenaren.

Op 7 april 2003 werd daarop een uitgebreid antwoord verstrekt, waaruit blijkt dat voor het beantwoorden van deze vraag 32 Vlaamse openbare instellingen bevraagd werden, waaronder Kind en Gezin (vraag nr. 26 van 7 maart 2003 ; Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 11 van 21 maart 2003, blz. 1869).

Graag deze bijkomende vragen over Kind en Gezin.

1. Beschikten topambtenaren bij Kind en Gezin in het jaar 2002 over een kredietkaart ?
2. Zo ja, welk bedrag werd daarmee uitgegeven in het jaar 2002, voor welke onkosten ?
3. Is het correct dat er voor deze topambtenaren een krediet van tienduizenden euro's ter beschikking was met deze kredietkaart ?
4. Werd deze kredietkaart begin 2003 teruggestuurd naar de firma die ze uitgereikt had ?

Zo ja, gebeurde dit naar aanleiding van mijn parlementaire vraag ?

Zo neen, welke andere reden was er om het gebruik van deze kredietkaart plotseling te beëindigen ?

5. Op welke dag werd mijn parlementaire vraag bezorgd aan Kind en Gezin ?
6. Op welke dag werd de kredietkaart eventueel teruggestuurd naar de firma ?
7. Acht de minister-president deze gang van zaken, indien hij bevestigd wordt, normaal ?

Antwoord

(Het antwoord werd verstrekt door de opvolger van de heer Dewael, de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering – red.)

Over het gebruik van kredietkaarten binnen Kind en Gezin kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger volgende antwoorden verstrekken.

1. In het jaar 2002 beschikte alleen de leidend ambtenaar van Kind en Gezin over een kredietkaart.
2. Met deze kaart werd een totaalbedrag van 15.600,24 euro uitgegeven voor onder meer inschrijvingen voor buitenlandse zendingen met vlucht en verblijfskosten (ook voor andere personeelsleden), bijscholing, nieuwjaarsdiners, professionele lectuur, werk- en zakenlunches, bloemen en andere geschenken.
3. De gebruikslimiet is 9.950 euro per maand. De gebruikslimiet wordt gegeven door de kredietfirma. Hij houdt uiteraard geen vrijgeleide of toestemming van Kind en Gezin in voor het aanwenden ervan, maar zorgt er enkel voor dat er voor bepaalde grote bedragen (zoals voor reis- en verblijfskosten) waarvoor toestemming werd gegeven of een beslissing werd genomen, voldoende dekking is.

De uitgaven zelf moeten binnen budgettaire en reglementaire grenzen gebeuren en moeten worden verantwoord. Het feit dat de gebruikslimiet geen toestemming is om een bepaald bedrag uit te geven, blijkt uit het grote verschil tussen gebruikslimiet en reële uitgaven.

4. In 2003 werd het gebruik van de kredietkaart stopgezet.

De redenen voor de beslissing om de kredietkaart te bannen, liggen in de gebeurtenissen rond kredietkaarten in Antwerpen. Daaruit bleek duidelijk dat het louter bezit van een overheidskredietkaart reeds een vermoeden van mogelijk misbruik teweegbracht.

In die context leek het aangewezen niet verder met kredietkaarten te werken en werd er voor een andere manier van werken geopteerd.

5. De parlementaire vraag werd op 14 maart 2003 aan Kind en Gezin bezorgd.
6. Op 18 maart 2003 werd de kredietkaart teruggestuurd naar de firma.
7. Al kan het tijdstip van de beslissing – in relatie met de parlementaire vraag – wellicht vragen oproepen, toch is het belangrijk de essentie in het oog te houden, met name: de beslissing af te stappen van het gebruik van een kredietkaart en naar een nieuw systeem van uitgaven over te stappen.

Ik breng begrip op voor deze beslissing, die een preventief karakter heeft, in tegenstelling met de meeste dergelijke beslissingen die een reactie zijn op een problematiek.

Daarenboven dient te worden vermeld dat de leidend ambtenaar van Kind en Gezin reeds op 26 maart 2003 besliste enerzijds een jaarlijkse controle van de representatiekosten te verrichten door de dienst Interne Audit, en anderzijds na een kwartaal toepassing de nieuw ingevoerde werkwijze te evalueren, eveneens door de dienst Interne Audit.

Deze operatie houdt in dat zowel de kredietkaartuitgaven voor 2002, als het nieuwe systeem op dit ogenblik gecontroleerd en geëvalueerd worden ten behoeve van het Auditcomité en de raad van bestuur van Kind en Gezin. Op die wijze poogt Kind en Gezin permanente transparantie over deze aangelegenheid te bieden.

BART SOMERS

MINISTER-PRESIDENT
VAN DE VLAAMSE REGERING

Vraag nr. 34
van 13 juni 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Nederlandstalig zorgaanbod Brussel – Initiatieven

In antwoord op een schriftelijke vraag van collega Luk Van Nieuwenhuysen (vraag nr. 27 van 14 februari 2003 ; Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 12, blz. 2.106) omtrent "Virtueel Vlaams ziekenhuis in Brussel", liet toenmalig Vlaams minister Vanhengel weten dat zich momenteel op het Brussels terrein "verschillende initiatieven ontwikkelen die gericht zijn op de kwaliteitsverbetering van het Nederlandstalig welzijns- en gezondheidsaanbod (in Brussel) en die een financiële ondersteuning vragen van de Vlaamse minister van Hoofdstedelijke Aangelegenheden".

De minister liet verstaan maximaal naar samenwerking en netwerkvorming tussen de verschillende initiatiefnemers te willen streven, met het oog op een efficiënte aanwending van middelen.

1. Over welke initiatieven gaat het ?

Wie zijn de initiatiefnemers en wat is hun maatschappelijk draagvlak ?

Waarin verschillen de op dit moment bekende voorstellen omtrent een verbetering van het Nederlandstalig zorgaanbod ?

2. In welke fase van ontwikkeling zit elk van deze initiatieven ?

Waarvoor wordt precies financiële steun gevraagd ?

Wat zijn de gevraagde bedragen ?

3. Welke mogelijkheden tot convergentie, samenwerking, netwerkvorming ziet de minister-president tussen deze initiatieven ?

Hoe zal hij een eenduidige aanpak verzekeren, gedragen door een brede consensus op het terrein ?

Met welke partners wordt hierover overleg gepleegd ?

4. Bestaat hieromtrent ook overleg met het federale niveau ? Met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ?

Zo ja, in welke fase zit dit overleg, wat zijn de resultaten ervan ? Zo neen, plant de minister-president stappen in deze richting ?

5. Welke timing hanteert de minister-president in deze aangelegenheid ?

Wat is de budgettaire ruimte waarbinnen dient te worden gewerkt ?

Welke gevolgen heeft dit voor de realisatie van de nagestreefde verbeteringen ?

Antwoord

Als Vlaams minister bevoegd voor Hoofdstedelijke Aangelegenheden heb ik op dit ogenblik vier initiatieven in aanmerking genomen voor financiële ondersteuning door het Vlaams-Brusselfonds die erop gericht zijn de kwaliteit van het Nederlandstalig welzijns- en gezondheidsaanbod in Brussel te verbeteren, namelijk :

- de haalbaarheidsstudie omtrent de uitbouw van een virtueel Vlaams zorgnetwerk door de Doktersgild Van Helmont en de Brusselse Huisartsenkring ;
- het onderzoek naar de uitbouw van een woon- en zorgcentrum voor bejaarden door het Seniorencentrum ;
- de aanpak van het personeelstekort in de welzijns- en gezondheidssector door de Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad (BWR) en Pro Medicis ;
- het verbeteren van het werkcomfort van de Brusselse Huisartsenkring.

Haalbaarheidsstudie omtrent de uitbouw van een Vlaams virtueel zorgnetwerk

De Doktersgild Van Helmont en de Brusselse Huisartsenkring zullen de mogelijkheden onderzoeken om het bestaande aanbod aan Nederlandstalige zorgverlening in Brussel beter zichtbaar te maken en te optimaliseren. Het netwerk zal zich zowel naar de zorgverstrekkers als naar de zorgontvangers uit de residentiële en ambulante welzijns- en gezondheidssector richten.

Professor Jan Peers zal de studie uitvoeren, hierbij inhoudelijk ondersteund door een stuurgroep met een pluralistische, multidisciplinaire samenstelling, bestaande uit vertegenwoordigers uit de betrokken professionele en maatschappelijke sectoren. Het concept en de algemene basisprincipes zullen hierdoor van meet af aan een breed draagvlak hebben.

De gevraagde projectsubsidie bedraagt 130.535,00 euro. De definitieve subsidieaanvraag met een lijst van stuurgroepleden wordt begin september verwacht.

De totale doorlooptijd voor het project, bestaande uit de samenstelling van een inventaris van mogelijke participanten, de haalbaarheidsstudie en het opstellen van een businessplan, wordt geschat op 8 maanden.

Het onderzoek naar de uitbouw van een woon- en zorgcentrum voor bejaarden

Het Brussels aanbod aan monocommunautaire residentiële zorg en thuiszorg voor bejaarden, erkend door de Vlaamse Gemeenschap, is beperkt. Om dit aanbod gevoelig uit te breiden, onderzoekt het Seniorencentrum de mogelijkheid tot uitbouw van een woon- en zorgcentrum in Brussel volgens de criteria van het op stapel staande Vlaamse decreet.

De dossiervorming, het strategische overleg en de inhoudelijke uitwerking gebeurt van meet af aan met de instellingen uit het middenveld die over de deskundigheid terzake beschikken, met externe experts en met de betrokken Vlaamse administraties (VIPA, Ouderenvoorzieningen, Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap, de Zorgverzekering, de Vlaamse Bouwmeester). Zij zijn vertegenwoordigd in de conceptgroep die het project inhoudelijk vorm geeft en/of de stuurgroep die de voortgang van het project bewaakt.

De projectsubsidie van 59.942 euro werd toegekend op 6 juni 2003. Het eindrapport wordt verwacht begin mei 2004.

De aanpak van het personeelstekort in de welzijns- en gezondheidssector

Het project "Baanbrekend Brussel" van de BWR heeft als opzet de personeelsproblematiek in de Vlaams-Brusselse welzijnssector aan te pakken en dit via :

- het aantrekken van personeel ;
- het behouden van personeel ;

- het creëren van een positief beeld over werken in Brussel ;

- het stimuleren van structurele maatregelen ter bevordering van de tewerkstelling in de Brusselse welzijnszorg.

Pro Medicis aan de andere kant heeft als doel het tweetalige zorgaanbod in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest te bevorderen. Hiertoe heeft de organisatie de afgelopen jaren de oorzaken van het tekort aan Nederlandskundige medici onderzocht en aansluitend hierop stimuli voorgesteld en acties ontwikkeld.

Gelet op de overlappings tussen beide projecten, stimuleerde de toenmalige Vlaamse minister Guy Vanhengel gesprekken tussen beide partijen. Deze leidden tot concrete samenwerking en wederzijdse erkenning. Pro Medicis zal zich binnen het toekomstig samenwerkingsverband verder toeleggen op de gezondheidszorg, BaanBrekend Brussel zal zich toeleggen op de Brusselse welzijnssector.

Rekening houdende met de gevoeligheden in het Brusselse werkveld zal dit samenwerkingsverband worden geëvalueerd en zal het mogelijk leiden tot een toekomstige taakafbakening, financiering, samenwerking en coördinatie waarbij Pro Medicis integraal deel gaat uitmaken van de Brusselse Welzijnsraad.

Het project zou lopen van januari 2004 t.e.m. december 2006. De vooropgestelde financiering voor deze projecten bedraagt 145.000 euro. De subsidieaanvraag is in behandeling.

Het verbeteren van het werkcomfort van de Brusselse Huisartsenkring (BHAK)

Bij de integratie van Pro Medicis in de BWR, gaan een aantal taken, zoals de bemiddeling tussen vraag en aanbod van Nederlandskundige medici, over naar de Brusselse Huisartsenkring. De huisvesting van deze vereniging is niet langer aangepast aan haar uitgebreide dienstverlening. De VGC, die eigenaar is van het pand waar de BHAK is gehuisvest, zal het gebouw renoveren. De architect die de verbouwing zal begeleiden, is reeds aangewezen. De Vlaamse Gemeenschap – Hoofdstedelijke Aangelegenheden zal de nodige uitrusting, waaronder een aangepaste telefooncentrale, financieren.

De BHAK bereidt haar subsidiedossier voor.

De mogelijkheden tot interactie en netwerkvorming tussen de verschillende initiatiefnemers en de

Brusselse welzijns- en gezondheidssector in het algemeen, was en is een belangrijk criterium bij de beoordeling van de projectaanvragen. Deze wisselwerking wordt voornamelijk bereikt door de vertegenwoordiging van vermelde organisaties in de begeleidende stuurgroepen van de verschillende projecten. De projecten houden een regelmatige bekendmaking en toetsing in van (tussentijdse) bevindingen aan het brede werkveld.

Ook de interactie met de federale overheid of de GGC is gesitueerd op het niveau van deze vertegenwoordigende functie in stuurgroepen of ad hoc werkgroepen.

Vraag nr. 35
van 13 juni 2003
van mevrouw BRIGITTE GROUWELS

Vlaams-Brusselfonds – Bestedingen 2002 en 2003

Op 9 juli 2001, nu bijna twee jaar geleden, kondigde de Vlaamse regering in een aanvullende regeringsverklaring de oprichting aan van het Vlaams-Brusselfonds. De Vlaamse regering bepaalde dat het in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest geïnde kijk- en luistergeld zou worden geïnvesteerd in initiatieven ten gunste van de Brusselse Vlamingen. Het gaat hier om zo'n 10,2 miljoen euro op jaarbasis, die de Vlaamse Gemeenschap ontvangt vanuit Brussel, via een federale omweg. De invoering van het nultarief voor het kijk- en luistergeld in Brussel heeft hierop geen impact.

We zijn ondertussen twee jaar (en twee ministers) verder. De jaarlijkse dotatie voor het Vlaams-Brusselfonds werd al snel gehalveerd tot zo'n 5 miljoen euro, omdat de toenmalige minister niet met voldoende voorstellen op de proppen kon komen. Dit niettegenstaande het feit dat het oorspronkelijke bedrag zeker niet overdreven was ten opzichte van de bestaande noden op het terrein, en dus eigenlijk zo snel mogelijk zou moeten worden hersteld. Ondertussen blijft er in het Vlaams-Brusselfonds een aanzienlijk bedrag beschikbaar, waarmee tegevoetgekomen kan worden aan heel wat (zeker niet alle) behoeften die op het Vlaams-Brusselse terrein bestaan en die ook door de opeenvolgende Vlaamse ministers van Brusselse (nu Hoofdstedelijke) Aangelegenheden werden erkend. Het is dan ook essentieel dat de middelen van het Vlaams-Brusselfonds goed aangewend worden.

Mijn vragen zijn dan ook de volgende.

1. Hoeveel van de in het Vlaams-Brusselfonds beschikbare middelen werden in de loop van het begrotingsjaar 2002 effectief besteed ?

Wat was het totaalbedrag in euro van vastleggingen en effectieve uitgaven ?

Waarvan werden deze middelen besteed ?

2. Hoeveel van de in het Vlaams-Brusselfonds beschikbare middelen werden tot nu toe in de loop van het begrotingsjaar 2003 effectief besteed ?

Wat is, tot op heden, het totaalbedrag in euro van vastleggingen en effectieve uitgaven ?

Waarvan werden deze middelen besteed ?

Antwoord

In de aanvullende regeringsverklaring van de Vlaamse regering van 9 juli 2001 (punt 7) stelt de Vlaamse regering dat het deel van het in het Brussels Hoofdstedelijke gewest geïnde kijk- en luistergeld waar de Vlaamse Gemeenschap volgens de Lambermontakkoorden recht op heeft (1 miljoen euro), via een op te richten Vlaams-Brusselfonds zal worden geïnvesteerd in initiatieven ten gunste van de Brusselse Vlamingen.

De Vlaamse Gemeenschap heeft dit engagement ten aanzien van de Brusselse Vlamingen willen veiligstellen door in haar begroting 2002 de opname van een Vlaams-Brusselfonds als parastatale A op te nemen.

Onder de bevoegdheid van minister Anciaux werd voor het Vlaams-Brusselfonds in 2002 een bedrag van 4,958 miljoen euro aan machtigingskredieten ingeschreven. Dit is de helft van het in het Vlaams regeerakkoord overeengekomen bedrag.

Toen minister Vanhengel in juli 2002 aantrad als minister van Hoofdstedelijke Aangelegenheden was er nog geen uitvoeringsbesluit voor de implementatie en werking van het Brusselfonds. Er was geen concreet bestedingsprogramma of projectdossier. In 2002 heeft het Vlaams-Brusselfonds dan geen uitgaven gedaan.

In 2002 werd wel beslist om de vastleggingsmachtiging van 4,958 miljoen euro op de algemene uitgavenbegroting 2002 – prog. 11. 1, b.a. 99.01, met een éénmalige begrotingsruiter over te dragen naar de begroting 2003. Mijn voorganger werkte daarop

een bestedingsplan voor het Brusselfonds uit. Het betreft hier voornamelijk projecten waarbij de overheid een actieve rol speelt bij de totstandkoming. De Beleidsbrief Hoofdstedelijke Aangelegenheden 2003 werd aan het bestedingsplan opgehangen. Dossiers werden uitgewerkt, vastgelegd of zouden in de loop van de volgende maanden worden vastgelegd. Ik denk hierbij voornamelijk aan de oprichting en huisvesting van het Huis voor het Nederlands, de uitbouw van Onthaal en Promotie Brussel tot een hoofdstedelijk promotie- en animatiecentrum, het onderzoek naar de uitbouw van een virtueel zorgnetwerk, en een woon- en zorgcentrum voor bejaarden en de mogelijke oprichting van een stadsradio...

Wat 2003 betreft, werden de volgende dossiers reeds effectief vastgelegd en ten dele uitbetaald:

- Quartier Latin : website, 97.000 euro vastgelegd, waarvan 60.000 euro uitbetaald ;
- Quartier Latin: gratis openbaar vervoer voor studenten, 1.200.000 euro vastgelegd, waarvan 800.000 euro uitbetaald ;
- OPB+ : Vlaanderen feest, 433.500 euro vastgelegd, waarvan 390.150 euro uitbetaald.

Vraag nr. 37
van 20 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Taalsituatie Brusselse ziekenhuizen – Raad van Europa

In zijn reactie op het verzoekschrift inzake de oprichting van één of meerdere Vlaamse ziekenhuizen in Brussel, minimaliseerde voormalig minister Vanhengel enigszins de problematiek van de taalkennis van artsen, verpleegkundigen en ander personeel in de Brusselse ziekenhuizen. Naast het academisch ziekenhuis van de VUB in Jette zijn er zijns inziens nog wel andere ziekenhuizen waar de Nederlandstalige patiënten niet echt te klagen hebben. Bovendien blijken er betrekkelijk weinig klachten te worden ingediend bij de verschillende officiële instanties die met klachtenbehandeling belast zijn. De indruk zou daardoor kunnen ontstaan dat de situatie niet moet gedramatiseerd worden.

Eerlang zal een rapporteur van de Raad van Europa de situatie ter plaatse komen onderzoeken. Ik neem aan dat er gesprekken zullen zijn met onder

meer de vertegenwoordigers van de verschillende betrokken regeringen.

Kan de minister-president meedelen of de Vlaamse regering reeds werd benaderd door (de rapporteur van) de Raad van Europa ?

Gaat hij ervan uit dat tegenover de rapporteur dezelfde relativerende toon moet worden gehanteerd als in de interventies van voormalig minister Vanhengel over dit onderwerp in het Vlaams Parlement ?

Antwoord

De heer Boris Cilevics werd door de Raad van Europa aangesteld om een vooronderzoek te doen naar de situatie van de Nederlandstalige patiënt in de Brusselse ziekenhuizen. De rapporteur beslist autonoom over de wijze waarop hij zijn dossier zal stofferen.

Op 10 september 2003 brengt hij een bezoek aan onze hoofdstad. Hij zal er spreken met de indieners van de petitie, met de Belgische parlementaire delegatie in de Raad van Europa, met de Brusselse vice-gouverneur en gouverneur, met de bevoegde Collegen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie Vanhengel en Thomas, en met de top van de Iris-ziekenhuizen. De rapporteur formuleert daarna een advies voor de Commissie Juridische Zaken van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, die beslist of een grondiger onderzoek wenselijk is.

Ik heb het volste vertrouwen in de objectiviteit en de ernst waarmee de heer Cilevics het onderzoek zal leiden en in de overtuigingskracht van de Vlaamse leden van de Raad van Europa én van de Vlaamse mandatarissen die de petitie indienden. Zij zullen tijdens hun gesprek met de heer Cilevics een omstandig dossier voorleggen, waarin de sociale, politieke en juridische context van het probleem wordt geschetst, actuele getuigenissen van een gebrekkige behandeling zijn opgenomen en oplossingen en denkpistes worden aangereikt.

Indien ik als minister-president en minister bevoegd voor Hoofdstedelijke Aangelegenheden in het verdere verloop van het onderzoek zou worden gehoord, zal ik pleiten voor de onvoorwaardelijke erkenning door de Raad van Europa van de rechten van de Nederlandstalige patiënt op een kwalitatieve verzorging in de eigen taal in de Brusselse ziekenhuizen.

Vraag nr. 38
van 20 juni 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Promotie van Brussel in Vlaanderen – Initiatieven

Vlaanderen voert een duidelijke politiek ten aanzien van zijn aanwezigheid als gemeenschap in Brussel. Minder duidelijk is welke inspanningen de Vlaamse overheid zich getroost om ook Brussel te promoten in Vlaanderen zelf

In het kader van de internationale en nationale promotie van Brussel kende de Brusselse Hoofdstedelijke regering in de afgelopen jaren ook subsidies toe aan Vlaamse verenigingen in Brussel of verenigingen die alleszins ook vanuit Vlaanderen financiële steun konden genieten.

Graag had ik van de minister-president dan ook het volgende vernomen.

1. Welke initiatieven neemt de Vlaamse overheid om haar hoofdstad ook te promoten in Vlaanderen zelf ?

Hoe vertaalt zich dat in financiële ondersteuning, cijfers ?

Welke doelstellingen streeft Vlaanderen op dit vlak na ?

Bestaat hierover overleg met de Brusselse regering, eventueel met de federale regering ?

2. Welke concrete projecten heeft de Vlaamse regering ondersteund sinds 2000 met betrekking tot de promotie van Brussel in Vlaanderen ?

Graag vernam ik per project de Vlaamse inbreng, binnen welke Vlaamse beleidsopties die inbreng paste, en of het al dan niet om een Vlaams-Brusselse cofinanciering van eenzelfde project ging.

3. Welke voorwaarden werden er door de Vlaamse overheid aan deze projecten gesteld om in aanmerking te komen voor subsidiëring ?

Werden die getoetst aan de voorwaarden gesteld vanuit het Brussels Gewest ? Is daar overleg geweest met de Brusselse Hoofdstedelijke regering ?

Antwoord

Het is uiteraard één van de hoofddoelstellingen van de Vlaamse minister bevoegd voor Hoofdstede-

lijke Aangelegenheden om Brussel te promoten in Vlaanderen. De opeenvolgende beleidsbrieven van mijn voorgangers bevatten dan ook lange passages over de rol van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen.

In de Beleidsbrief 2003 van mijn voorganger Guy Vanhengel – wiens beleid ik wens voort te zetten – wordt een krachtig informatie- en promotiebeleid als een prioritaire doelstelling geformuleerd. Die communicatiestrategie heeft grosso modo een tweeledig doel. Enerzijds wil ze ingaan tegen het veeleer negatieve imago van Brussel in Vlaanderen. Anderzijds wil ze de Brusselse Vlamingen op een meer zichtbare en herkenbare wijze profileren binnen de hoofdstad. Het communicatiebeleid wordt vormgegeven door een aantal structurele initiatieven, een projectsubsidiepot, een publicatie, een rondreizende tentoonstelling en een aantal klassieke mediacampagnes.

1. Structurele initiatieven

In 2001 werd de **VZW Onthaal en Promotie Brussel (OPB)** operationeel, met de volgende opdrachtverklaring : "Onthaal en Promotie Brussel promoot Brussel, zijn Vlaamse netwerken en zijn Nederlandstalige initiatieven zowel in Vlaanderen als bij anderstalige gemeenschappen in Brussel, en ontvangt Vlamingen in hun hoofdstad".

OPB heeft drie grote doelgroepen :

- de Nederlandstaligen die ver van Brussel wonen;
- de Nederlandstaligen die dichtbij of in Brussel wonen en die de kans hebben om intensief deel te nemen aan het stadsleven ;
- de leden van anderstalige gemeenschappen in Brussel.

De oprichting van OPB paste in de volgende beleidslijnen van de Vlaamse Gemeenschap:

- het versterken van de band tussen Vlaanderen en Brussel door het vergroten van de herkenbaarheid van het Nederlandstalige aanbod en het verbeteren van het imago van Brussel bij inwoners van het Vlaamse gewest ;
- investeren in de rol van Brussel als hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap. Deze hoofdstedelijke rol moet, behalve politiek en administratief, vooral ingevuld worden met informatieve en brede culturele acties en producties.

De projecten en aandachtspunten van VZW OPB kunnen in twee luiken worden verdeeld. Een *eerste luik* is de rol van OPB als communicatiecentrum onder te verdelen in :

- ambulante vormen van promotie, waarbij de hoofdstad zichzelf gaat "verkopen" in Vlaanderen. Het is communicatie over het kwalitatief aanbod van de hoofdstad ten behoeve van dui-zenden potentiële consumenten uit Vlaanderen.

Dit aanbod wordt sinds vorig jaar in Vlaamse steden voorgesteld (bv. Aalst, Tongeren, Ouden-aarde, Sint-Niklaas, ...);

- een onthaalbeleid (telefonisch, digitaal, indivi-duel en per groep) aanbieden aan de Vlamingen in hun hoofdstad. Ook het werven en mobi-liseren van bezoekersgroepen aan de hoofdstad behoort tot het onthaalbeleid. OPB is derhalve een aanspreekpunt voor Vlamingen die geboeid zijn door de hoofdstad en die naar Brussel wil-len afzakken.

De instrumenten hiervoor zijn reeds gedeelte-lijk beschikbaar, zoals de recente gids "Boorde- vol Brussel : stadsverkenningen 2003" en het viermaandelijks tijdschrift Brussel XL ;

- een website ten behoeve van de individuele consument met alle mogelijke informatie voor de dagelijkse ontdekker van de hoofdstad. Deze database is uniek en uiteraard ook bestemd voor de inwoners van Brussel ;
- de promotie en de bekendmaking van de Vlaamse culturele voorzieningen bij anderstali-gen.

Naast de actieve promotie van het bestaande aan-bod, is er ook nood aan grote Vlaamse, hoofdstede-lijke projecten die door hun intrinsieke kwaliteit de Vlaming van alle kleuren en leeftijden tot ver bui-ten Brussel aanspreken en aantrekken. Vanaf dit jaar zal Onthaal en Promotie Brussel in samenwer-king met de Ancienne Belgique ook de rol van hoofdstedelijk animatieplatform op zich nemen. Dat is meteen het *tweede luik* van de OPB-wer-king. Concreet zullen bestaande evenementen zoals de 11-juliviering worden versterkt (via het Vlaams-Brusselfonds werd daartoe 433.500 euro verleend), maar zullen ook nieuwe initiatieven worden genomen zoals een pendelaarsproject, eve-nementen rond de autoloze zondag van 21 septem-ber, ...

Vanaf september 2003 zal rond Onthaal en Promo-tie Brussel een grote campagne worden gevoerd,

waarin de werking van OPB zal worden verduide-lijkt aan de hand van enkele zeer concrete, herken-bare initiatieven die op een zeer doelgerichte en gefaseerde wijze zullen worden gecommuniceerd (prijs 300.000 euro).

VZW Onthaal en Promotie ontving in 2003 een nominatimsubsidie van 908.000 euro van de Vlaamse Gemeenschap. Er is geen medefinanciering van andere Brusselse overheden.

Een belangrijk element in de Vlaamse communica-tiestrategie zijn de twee uitgaven van **VZW De Stadskrant**, die complementair zijn : Brussel Deze Week en Agenda. Het Nederlandstalige weekblad Brussel Deze Week is niet alleen op de Neder-landstalige Brusselaars, maar op alle geïnteresseer-de lezers gericht. De verspreiding gebeurt op naam, via een postabbonnement op basis van een geactualiseerd adressenbestand. De meertalige, we-kelijks Agenda bevat hoofdzakelijk culturele in-formatie en richt zich tot de hele Brusselse bevol-king. De verspreiding gebeurt via Brussel Deze Week, maar het blad ligt ook op bepaalde plaatsen ter beschikking van het publiek (bibliotheken, ge-meenschapscentra,...). Beide periodieken hebben aandacht voor alle aspecten van de grootstad Brus-sel, maar leggen toch de nadruk op het leven van de Vlaamse Brusselaars. Eén van de krachtlijnen voor 2003 is een verdere verspreiding van de bla-den in de Vlaamse Rand en een vernieuwing van de lay-out. Op dit ogenblik zijn er ongeveer 800 abonnementen van niet-Brusselse Vlamingen.

VZW De Stadskrant ontvangt in 2003 een nomina-timsubsidie van 2.570.000 euro van de Vlaamse Ge-meenschap. Er is medefinanciering van de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor een bedrag van 252.000 euro.

Ook de regionale zender **TV Brussel** is een belang-rijk informatiekanaal voor de Vlaamse Brusselaars. Sinds enkele jaren zendt de VRT – in het kader van de promotie van Brussel in Vlaanderen – een weekoverzicht van een half uur van de regionale zender uit (op zaterdag om 12.30 uur). Het aantal kijkers van het weekoverzicht is intussen opgelopen tot gemiddeld 112.000 per uitzending. Daar-naast worden sinds 1999 de informatieve program-ma's van TV Brussel in het Frans en het Engels on-dertiteld. In 2003 zal veel aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van de website en de uitbouw van een gezamenlijk webplatform, samen met De Stadskrant. Het feit dat TV Brussel en De Stads-krant sinds begin dit jaar beide in het Flageyge-bouw huizen, bevordert de samenwerking op com-mercieel en redactioneel vlak.

TV Brussel ontvangt in 2003 een nominatimsubsidie van 1.498.000 euro van de Vlaamse Gemeenschap. Er is medefinanciering van de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor een bedrag van 1.034.000 euro.

2. Projectsubsidies

De projectsubsidiepot "Vlaamse projecten voor Brussel" wil via specifieke subsidiëring kwaliteitsvolle initiatieven ondersteunen die de erkenning van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen bevorderen en die de actieve betrokkenheid tonen van de Vlaamse Gemeenschap met wat er in Brussel gebeurt op het gebied van cultuur, het sociale gebeuren, de sociaal-economische dynamiek en de leefbaarheid van de grootstad. De subsidiegids "Vlaamse projecten voor Brussel" – die sinds 1996 bestaat – bevat de inhoudelijke criteria op basis waarvan de toewijzing van de projectsubsidies wordt beoordeeld. Er worden vier categorieën vooropgesteld, met telkens een aantal beoordelingscriteria. Hieraan worden de ingediende projecten inhoudelijk getoetst om een objectieve selectie te kunnen doorvoeren. De projecten moeten expliciet focussen op de rol van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen en op het Vlaamse leven in Brussel. De projecten overstijgen bijgevolg de gewone structurele werking en hebben een bovenlokale uitstraling.

Categorie 1: projecten waardoor alle Vlamingen zich (meer) thuis voelen in hun hoofdstad; een stad die gedeeld wordt met meerdere gemeenschappen en bevolkingsgroepen. Categorie 2: projecten die de uitstraling van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel verhogen. Categorie 3: projecten die het gebruik van de Nederlandse taal promoten. Categorie 4: bi- en co-municipautaire projecten met een ruime uitstraling.

In de begroting 2003 is in een bedrag van 1.894.000 euro voor deze subsidiepot voorzien.

Als **bijlage** gaat een alfabetisch overzicht van alle dossiers – met uitzondering van categorie 3 (geen relevantie voor Vlaanderen) – die sinds 2000 werden gesubsidieerd via deze projectsubsidiepot. De volgende gegevens staan in het overzicht vermeld: subsidieaanvrager, titel project, totaalbedrag project, toegekend bedrag vanuit de Vlaamse Gemeenschap – Hoofdstedelijke Aangelegenheden, bedrag toegekend door of aangevraagd bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie en bedrag toegekend door of aangevraagd bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (dit laatste cijfer is pas beschikbaar vanaf 2001).

Bij het opstellen van de (criteria van de) subsidiegids, werd geen overleg gepleegd met andere overheden. Bij de beoordeling en advisering van de subsidieaanvragen wordt echter wel overleg gepleegd, zowel met de diensten van de Vlaamse Gemeenschapscommissie als met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waar een subsidieregeling voor de internationale promotie van Brussel bestaat.

3. Publicatie

In juli 1999 verscheen in zes verschillende talen (Nederlands, Frans, Engels, Duits, Spaans en Italiaans) de **informatiebrochure "Brussel, een veelkleurig mozaïek"**. Het is een informatieve brochure waarin de Vlaamse Gemeenschap haar rol in Brussel verduidelijkt. Begin 2001 werd de brochure geactualiseerd. De brochure is ook te vinden op de website van de Vlaamse Gemeenschap. Sinds het najaar van 2000 maakt de brochure ook deel uit van het onthaalpakket van de VGC voor nieuwe inwoners van Brussel.

4. Tentoonstelling

In 1997 stelde de Vlaamse Gemeenschap de **tentoonstelling "Brussel in het oog, in het hart"** samen met als doel Brussel – en in het bijzonder de Vlaams-Brusselse netwerken – beter bekend te maken in Vlaanderen en in een aantal Europese steden. Actuele thema's als wonen en werken in de stad, groen en recreatie, cultuur en multiculturaliteit worden in tekst en beeld geïllustreerd. Heldere schema's verduidelijken de positie van Brussel als hoofdstad en ontmoetingsplaats van de twee grote gemeenschappen in België.

Vanaf 2003 zal de tentoonstelling een nieuwe rondreis door een aantal Vlaamse steden maken in het kader van het Wég van Brusselproject van Onthaal en Promotie Brussel. Zowel fotomateriaal als teksten werden dit jaar geactualiseerd.

5. Mediacampagnes

Tijdens deze legislatuur werden verschillende mediacampagnes opgezet om Brussel als aangename woon- en leefstad te promoten.

Ik denk hier in het bijzonder aan de verschillende campagnes rond het Infocentrum Wonen in Brussel. In de campagne 2003 – deze keer in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie – wordt het infocentrum verder bekendgemaakt als contactpunt waar je allerlei informatie over Brussel kan vinden, zowel over de huisvestingsmarkt, als ook over Brussel als leefstad en over fi-

nancieel ondersteunende maatregelen van de overheid. Naast deze doelgroepgerichte aanpak plaatst de campagne Brussel op een meer continue wijze in een positief daglicht en wil ze de vele mogelijkheden van Brussel beter bekendmaken bij de Vlamingen. De centrale slogan luidt : **Brussel, elke dag anders....** Vooral in de radiospots – in februari en september te horen op Radio 1 en Studio Brussel – wordt gefocust op Brussel als bruisende stad met een aanwezigheid van een stevig verankerd Vlaams cultureel en sociaal leven. De kostprijs van de campagne bedraagt 236.000 euro.

Daarnaast worden ook specifieke campagnes opgezet rond punctuele thema's en uitdagingen. Zo werd in 2000 een kleine campagne gevoerd rond het gratis openbaar vervoer voor 65+ers. Dit najaar staat een campagne op stapel, waarbij **het beroep van leerkracht** onder de aandacht wordt gebracht **vanuit een Brussels perspectief**. Die campagne zou een antwoord moeten bieden op het tekort aan leerkrachten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De campagne zal niet alleen focussen op de positie van het onderwijs op zichzelf, maar ook op Brussel als boeiende omgevingsfactor. De campagne zal ongeveer 250.000 euro kosten.

(Bovenvermelde bijlage ligt ter inzage bij het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement, dienst Schriftelijke Vragen – red.)

RENAAT LANDUYT

MINISTER VICE-PRESIDENT
VAN DE VLAAMSE REGERING,
VLAAMS MINISTER
VAN WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Vraag nr. 72
van 28 mei 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

Jeugdherbergen – Brussel

De enige Vlaamse jeugdherberg in Brussel is de jeugdherberg Breughel in de Heilige Geeststraat.

Geregeld is daar geen plaats meer en worden de klanten doorverwezen naar een van de vier andere jeugdherbergen, waar het Nederlands helemaal uit het beeld is verdwenen.

Dit wijst erop dat er nood is aan een tweede Vlaamse jeugdherberg. Is de minister op de hoogte van deze situatie ?

Neemt hij zelf initiatieven die kunnen leiden tot de oprichting van een tweede Vlaamse jeugdherberg ?

Antwoord

In mijn beleidslijnen heb ik geopteerd voor een goede spreiding van de jeugdherbergen in Vlaanderen. Zo wens ik minimaal één goed gelokaliseerde jeugdherberg in de historische steden en drie goed gelokaliseerde jeugdherbergen aan zee. Daarnaast is ook ruimte voor enkele gethematiseerde jeugdverblijfsinfrastructuren in de landelijke regio's.

In de toekomst wordt de komst van een tweede Vlaamse jeugdherberg dus niet uitgesloten, maar het huidige budget laat hiervoor momenteel geen ruimte. Bovendien wordt de bestaande jeugdherberg Breughel gerenoveerd, zodat in elk geval de kwaliteit van het aanbod in Brussel verbeterd wordt.

In het kader van mijn beleidsopties werden recentelijk in Mechelen en Leuven nieuwe jeugdherbergen geopend. Beide bevinden zich op loopafstand van het station en zorgen dus voor een snelle en vlotte verbinding met de Brusselse binnenstad. In Meseen wordt momenteel een thematisch jeugdverblijfscentrum inzake het vredesthema in de Westhoek uitgewerkt.

Vraag nr. 73
van 28 mei 2003
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Tewerkstellingsinitiatieven – Oudere werknemers

In het kader van de initiatieven om oudere werknemers meer kansen te geven, kunnen werkgevers een tegemoetkoming ontvangen als zij een oudere, moeilijk te plaatsen werkloze aanwerven.

1. Kan de minister een overzicht geven van de totaliteit aan tegemoetkomingen die hiervoor zijn toegekend voor de jaren 2000, 2001 en 2002, met indien mogelijk een opsplitsing per provincie ?

Welk totaalbudget werd hiervoor ingeschreven op de begroting voor die jaren ?

2. Wat is het totaalaantal aanvragen en wat zijn de hoofdredenen om aangevraagde tegemoetkomingen eventueel niet toe te kennen ?

3. Welke bijkomende inspanningen heeft de minister gedaan om oudere werknemers die zonder werk zitten te helpen bij het zoeken naar een nieuwe arbeidsplaats ?

Wat zijn hiervan de resultaten ?

Worden er nieuwe acties gepland voor 2003 ?
Zo ja, welke ?

Antwoord

1. Ik heb geen tegemoetkomingen toegekend.
2. Ik heb geen tegemoetkomingen geweigerd.
3. Bijkomende inspanningen 2003 en resultaten

In de trajectbegeleiding van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) zijn specifieke modules uitgewerkt voor ouderen: een oriëntatiemodule voor 50+ers, een ICT-module en een aangepaste CV-module (*ICT : informatie- en communicatie-technologie ; CV : curriculum vitea – red.*)

In 2003 wordt een proefproject voor de VDAB – lokale klantencentra in de regio's Mechelen, Antwerpen en Oostende opgezet waarbij 50+ers als loopbaanadviseur worden ingezet. Tegen eind 2003 zal het project worden geëvalueerd.

Met 21 bedrijfssectoren is een protocol van samenwerking afgesproken. De sociale partners engageren zich om een leeftijdsbewust personeelsbeleid uit te werken en te voeren.

Het decreet van 8 mei 2002 houdende de evenredige participatie heeft de bedoeling ouderen op de arbeidsmarkt de behandeling als gelijke te waarborgen.

Ik ondersteun een 150-tal bedrijven bij het werken aan een leeftijdsbewust personeelsbeleid.

Vraag nr. 88
van 17 juli 2003
van de heer CARL DECALUWE

Toerisme Vlaanderen – Hotelreservering voor privé-doeleinden

Naar verluidt werden er in het verleden hotelkamers gereserveerd via Toerisme Vlaanderen voor

private aanwending, waarbij een reductie werd verkregen.

1. Kan de minister bevestigen dat er via de dienst Toerisme Vlaanderen hotelkamers werden gereserveerd voor privé-gebruik ? Zo ja, over welk aantal gaat het ? Welk bedrag vertegenwoordigt deze korting ?
2. In welke mate werd hiervan gebruikgemaakt door kabinetsmedewerkers ? Op welk reglement baseert men zich hiervoor ?
3. In welke mate kan een belangenconflict ontstaan inzake de toekenning van sterren aan de betrokken hotels ?

Antwoord

1. De huidige administrateur-generaal heeft weet van één dergelijke aanvraag, waarop hij meteen negatief geantwoord heeft.
2. De kabinetsmedewerker die de aanvraag deed, werd om diverse redenen ontslagen.
3. De betrokkene had geen enkele invloed op de toekenning van sterren aan hotels in het algemeen, laat staan aan het betrokken hotel in het bijzonder.

MIEKE VOGELS

VLAAMS MINISTER
VAN WELZIJN, GEZONDHEID,
GELIJKE KANSEN EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Vraag nr. 176
van 18 april 2003
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN

MS-patiënten – Opvang

Multiple sclerose (MS) is een ziekte die een specifieke zorg behoeft : dit is duidelijk geen ouderenzorg, daar men gemiddeld tussen 35 en 55 jaar oud is wanneer men met deze aandoening geconfronteerd wordt. MS is daarenboven een evolutieve ziekte, waarbij we door de toename van de handicap een verschuiving zien van "cure" naar "care". Wel is gedurende heel de periode, naast revalidatie, psycho-sociale begeleiding nodig van de persoon

zelf en zijn onmiddellijke omgeving. Vooral de tussendiensten ontbreken voor deze doelgroep.

Naar aanleiding van een verzoek om "een nieuwe visie" op de revalidatiesector te toetsen aan de noden van personen met multiple sclerose, werden door de MS-liga Vlaanderen een aantal acute problemen vastgesteld waar deze personen mee te maken hebben. Er bestaan specifieke voorzieningen waar MS-patiënten terecht kunnen : hierover bestaan afspraken met het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (Riziv). Toch is er ook nood aan andere zorgvormen, met name kortverblijf, dagverzorgingscentra, gezinsvervangende tehuizen, ADL-woningen (activiteiten van het dagelijks leven).

Ook meer aansluiting vinden bij de samenwerkingsinitiatieven in de thuiszorg (SIT) met zijn netwerken en eventuele expertisecentra voor MS-patiënten, zou hierbij een zinvolle ondersteuning zijn, stelt het onderzoek.

De Liga stelt in de praktijk problemen vast om een beroep te doen op deze diensten, die door de Vlaamse overheid op een of andere manier geprogrammeerd, erkend of gesubsidieerd worden. Deze diensten zijn niet voldoende aanwezig in de verschillende regio's en hebben elk een eigen al dan niet strikte regelgeving, waardoor de MS-doelgroep in de praktijk vaak ernaast valt. Zo is de leeftijdsgrens die in de praktijk nog vaak gehanteerd wordt, een grote hinderpaal.

Concreet stelt de Liga voor om – wat de Vlaamse Gemeenschap betreft – een samenwerkingsakkoord af te sluiten met de federaal bevoegde diensten en ministers om de personen met multiple sclerose maximaal alle zorgsectoren te laten genieten die nu bestaan en waarvoor zij in feite een "toegangsk kaart" hebben. Wat zij absoluut niet willen, is dat deze doelgroep alleen bij bejaarden zou terecht kunnen.

Mag ik de minister vragen of zij reeds contacten had met de Vlaamse MS-liga over deze problemen en hun concrete voorstellen ?

Is hierover overleg geweest met de federale ministers ? Zo ja, welke afspraken werden gemaakt ?

Antwoord

(Het antwoord werd verstrekt door de opvolger van mevrouw Vogels, mevrouw Adelheid Byttebier,

Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen – red.)

Personen met MS vormen een vrij omvangrijke groep in het cliëntenbestand van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap, de Vlaamse openbare instelling die gestalte geeft aan het Vlaams gehandicaptenbeleid. De code voor MS komt voor in 1,4 % van de aanvraagdossiers voor bijstand door het Vlaams Fonds 676 op 46.927 tussen 1999 en 2001.

Aangezien de eerste symptomen van MS zich meestal voordoen op een leeftijd waarop de betrokken personen volop actief zijn, zijn de meeste aanvragen en tegemoetkomingen gericht op professionele integratie (aanpassingen arbeidspost, steunmaatregelen tewerkstelling, ...) en integratie, zo lang mogelijk, in het gewone thuismilieu (hulpmiddelen en aanpassingen thuis, persoonlijk assistentiebudget, ...).

De nood aan ambulante diensten of residentiële voorzieningen doet zich in de regel voor tijdens een later stadium van de ziekte. Reeds bij het Vlaams Fonds geregistreerde personen blijven echter ook na hun 65ste jaar in aanmerking komen voor bijstand door het Vlaams Fonds. Dit neemt niet weg dat MS en de evolutie van MS zich voordoen in vele vormen ; in gevallen met snelle evolutie kunnen ingrijpende zorgvormen reeds vroeg noodzakelijk blijken.

In het dossier "Steeds weer, steeds meer verliezen" dat begin 2002 tot stand kwam dankzij de medewerking van onder meer de Nationale Belgische Multiple Sclerose Liga en de MS-Liga Vlaanderen wordt met betrekking tot voorzieningen een oproep gedaan voor korte opvangmogelijkheden, voor de uitbouw van "ADL-wonen" en, voor de MS-patiënten die noodgedwongen op een instelling zijn aangewezen, voor nursinghomes met afzonderlijke leefgroepen voor patiënten met MS en RVT-diensten met afzonderlijke paviljoenen. In dit rapport wordt gesteld dat prioritair in 202 nieuwe plaatsen te voorzien is, voor patiënten die in MS-klinieken en MS-afdelingen gedomicilieerd zijn, patiënten die hoognodig op een nursinghome aangewezen zijn en patiënten die in een onaangepaste omgeving (o.m. in RVT's) zijn opgenomen (*RVT : rust- en verzorgingstehuis – red.*)

Er vond in mei 2002 overleg omtrent deze problemen plaats tussen vertegenwoordigers van de MS-Liga en het Vlaams Fonds. Hierbij werd er door het Vlaams Fonds sterk op aangedrongen nauw samen te werken met de wachtlijstwerking. Als de drin-

gende vragen via deze weg nauwkeurig bekend zijn, kan namelijk een gericht en doeltreffend uitbreidingsbeleid uitgestippeld en toegepast worden. Ik veronderstel dat de MS-Liga aan deze oproep gevolg gegeven heeft. Alleszins werd aan de zorgregisseur, die het terugdringen van de wachtlijsten coördineert, de boodschap meegegeven in het regionaal overleg de nodige aandacht te vragen voor deze problematiek.

Met Belgisch-federale ministers was totnogtoe geen specifiek overleg omtrent deze problematiek. Wellicht zou dergelijk overleg vooral zinvol kunnen zijn m.b.t. RVT-diensten. De andere types voorzieningen behoren namelijk zonder meer tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

MARLEEN VANDERPOORTEN

VLAAMS MINISTER
VAN ONDERWIJS EN VORMING

Vraag nr. 101
van 16 mei 2003
van de heer JOS DE MEYER

Onderwijspersoneel – Medische onderzoeken

De wet van 28 januari 2003 bevat een regeling inzake de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd.

Hieromtrent heb ik enkele vragen wat de onderwijssector betreft.

1. Deze wet is van toepassing op de personeelsleden van wie de arbeidsverhouding geregeld wordt ofwel door de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, ofwel door de regelgeving met betrekking tot het statuut van het overheidspersoneel.

Is het derhalve juist dat deze wet van toepassing is op de personeelsleden van het gemeenschaps-onderwijs, maar niet op de personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs ?

Is deze wet van toepassing op de personeelsleden van het hoger onderwijs ?

Is de federale overheid wel de terzake bevoegde overheid wat de personeelsleden van het onderwijs betreft ?

2. Als deze wet van toepassing is op hetzij alle personeelsleden van het onderwijs, hetzij een deel ervan, kan de Administratieve Gezondheidsdienst (AGD) dan nog bevoegd zijn voor de aannemingsonderzoeken voor de personeelsleden van het onderwijs ?

In deze wet is immers bepaald dat de biologische tests en medische onderzoeken slechts gevraagd of uitgevoerd kunnen worden door de preventieadviseur arbeidsgeneeskunde.

Betekenen de woorden "gevraagd worden" dat deze preventieadviseurs terzake toch nog een vraag mogen stellen aan de AGD ?

Indien de AGD niet meer bevoegd is, welke richtlijnen dienen deze preventieadviseurs dan concreet toe te passen als zij zelf het aannemingsonderzoek zouden doen ?

Moet de regelgeving betreffende de aanwerving en benoeming van personeelsleden van het onderwijs dan niet aangepast worden ? Zijn er terzake al initiatieven genomen ?

3. Brengt deze wet met zich mee dat algemene aannemingsonderzoeken nog uitgevoerd mogen worden, of mogen zij alleen nog maar uitgevoerd worden wanneer bepaalde medische criteria vereist zijn ?

4. Zijn de scholen van deze eventuele wijzigingen al op de hoogte gebracht ?

Zo neen, wanneer zal dat gebeuren en welk effect heeft deze wet op de lopende aannemingsonderzoeken ?

Antwoord

De wet van 28 januari 2003 is niet eenduidig, aangezien er nog uitvoeringsbesluiten nodig zijn. Uit de bewoordingen van de wet blijkt dat deze enkel van toepassing is op de onderzoeken die door de arbeidsgeneesheren worden verricht in het kader van de wet op het welzijn. De wet heeft als doel aidstesten en voorspellend genetisch onderzoek in het kader van arbeidsverhoudingen te verbieden.

Ik stel dus uit de wet vast dat hij niet geldt voor de gewone medische onderzoeken bij aanwerving en vaste benoeming in het onderwijs. Uit de toelichting bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 22 december 2000 tot bepaling van de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van

de rijksambtenaren die van toepassing zijn op het personeel van de diensten van de gemeenschaps- en gewestregeringen en van de colleges van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en van de Franse Gemeenschapscommissie, alsook op de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhangen, volgt duidelijk dat de Vlaamse Gemeenschap zelf mag bepalen hoe de controle van de vereiste medische geschiktheid wordt georganiseerd.

De toelichting stelt verder dat de Vlaamse Gemeenschap verder een beroep kan blijven doen op de Administratieve Gezondheidsdienst. Dit is nog steeds de werkwijze voor het onderwijspersoneel en de wet van 28 januari 2003 doet hieraan geen afbreuk, tenminste als de Administratieve Gezondheidsdienst nog verder aannemingsonderzoeken wil organiseren voor het onderwijspersoneel. Het standpunt van de Administratieve Gezondheidsdienst daaromtrent is momenteel onduidelijk. Op hun vraag om advies aan de andere federale diensten hebben zij nog geen antwoord gekregen.

Ik wacht op een definitieve beslissing van de Administratieve Gezondheidsdienst alvorens een initiatief te nemen tot wijziging van de bestaande regelgeving.

**Vraag nr. 103
van 28 mei 2003
van de heer JOS DE MEYER**

Hogeschoolpersoneel – TBS andere functie

Vastbenoemde personeelsleden van het onderwijs kunnen na uitputting van hun ziekteverlof door de Pensioencommissie van de Administratieve Gezondheidsdienst (AGD) definitief ongeschikt worden verklaard voor hun functie, maar toch nog geschikt voor de uitoefening van een andere functie. In dat laatste geval worden zij op hun verzoek ter beschikking gesteld wegens ontstentenis van betrekking.

Op deze manier bestaat de mogelijkheid dat zij worden wedertewerkgesteld in een andere functie.

Voor personeelsleden van het hoger onderwijs bestaat deze mogelijkheid niet en zij worden na uitputting van hun ziekteverlof op pensioen gesteld.

1. Bestaat er voor de personeelsleden van het hoger onderwijs dan een andere regeling of zijn zij volledig afhankelijk van de goodwill van hun hogeschoolbestuur ?

2. Bestaan er plannen om bovenvermelde regeling ook voor hen in te voeren ?

Zo neen, waarom niet ?

3. In welke situatie bevinden zich de personeelsleden die zowel vastbenoemd zijn in een onderwijssector waarin deze regeling wel van toepassing is, als in het hoger onderwijs ? Welke regeling is op hen van toepassing ?

4. Hoeveel personeelsleden van het hoger onderwijs hebben sinds het van kracht worden van het hogescholendecreet een beslissing in bovenvermelde zin van de Pensioencommissie gekregen ?

Hoeveel van hen zijn bij gebrek aan een wedertewerkstelling een jaar later op pensioen gesteld ?

Antwoord

1. De Pensioencommissie van de Administratieve Gezondheidsdienst spreekt zich uit over de geschiktheid tot werken, de erkenning van de ernstige en langdurige ziekte en, in geval van toelating tot het vroegtijdig pensioen, de erkenning van de zware handicap.

Wat de geschiktheid tot werken betreft, kan de Pensioencommissie de volgende beslissingen nemen :

A1 = de onderzochte persoon is geschikt voor een normale en regelmatige dienst ;

A2 = de onderzochte persoon wordt tijdelijk ongeschikt verklaard om te werken, zonder hem evenwel te pensioneren ;

A3 = de onderzochte persoon wordt tijdelijk geschikt verklaard voor aangepast werk. Deze beslissing wordt genomen met het oog op een geleidelijke aanpassing aan het normale werk. Indien de betrokken persoon na de voorgeschreven termijn niet in staat is om zijn normale werkzaamheden opnieuw op te nemen of indien het betrokken bestuur niet kan voorzien in de door de geneesheren van de Pensioencommissie aangewezen functies, moet de betrokkene op vraag van het bestuur na afloop van de voorgeschreven periode nogmaals door de Pensioencommissie opgeroepen worden ;

A4 = de onderzochte persoon wordt definitief ongeschikt verklaard voor de uitoefening van zijn gewone werkzaamheden, maar wel geschikt bevonden voor specifieke functies die door de Pensioencommissie worden bepaald.

Indien deze beslissing niet leidt tot een wedertewerkstelling in een aangepaste functie, zal de betrokkene binnen een termijn van twaalf maanden ingaande op de datum waarop hij in kennis werd gesteld van de genomen beslissing, ambtshalve, dus zonder nieuw onderzoek, gepensioneerd worden (de wettelijke basis van deze beslissing kan worden gevonden in art. 177 van de wet van 14/2/1961, het KB van 2/2/1963, art. 83 van de wet van 5/8/1978 en art. 86 van de wet van 15/5/1984).

Voor de personeelsleden van de hogescholen werd het stelsel van de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking afgeschaft en werden er decretale tewerkstellingsregels ingeschreven, waarbij de keuzevrijheid van het personeelslid zowel als de autonomie van de hogescholen zoveel mogelijk gerespecteerd werden. De hogescholen zijn immers verantwoordelijk voor de invulling van hun eigen personeelsbeleid : zij zijn het meest aangewezen om hun personeelsleden in de juiste functie in te schakelen. Hiervoor biedt het decreet voldoende mogelijkheden : onder andere de mogelijkheid om leden van het onderwijzend personeel in te schakelen in administratieve functies.

2. Tot nu toe komen er vanuit het veld geen signalen om deze regeling aan te passen.
3. Mijn administratie kreeg telefonisch de bevestiging van de AGD dat er in geval van gecombineerde opdrachten geen problemen rijzen : de genomen beslissing geldt per niveau.
4. Het aantal beslissingen A4 van de AGD, waarbij het personeelslid definitief ongeschikt wordt verklaard voor zijn functie maar toch geschikt voor de uitoefening van een andere functie, bedroeg in de periode 1994-2002, voor het hele schooljaar, in totaal 394.

Betreffende het aantal beslissingen geeft de AGD geen opsplitsing naar onderwijsniveau. Bijgevolg kan er voor de hogescholen geen de-

finitief cijfermateriaal worden aangeleverd, behalve dat het slechts om een fractie gaat van het totaal aantal beslissingen genomen door de AGD.

Vraag nr. 117
van 20 juni 2003
van mevrouw RIA VAN DEN HEUVEL

Actieplan Armoedebestrijding – Begroting

Sinds 2001 wordt een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgemaakt, met de te nemen maatregelen en de daaraan gekoppelde financiering.

Het is moeilijk om deze maatregelen terug te vinden in de jaarlijkse begroting, waardoor men geen nauwkeurige kijk op de totale inspanning krijgt.

Graag zou ik dan ook van alle ministers een overzicht ontvangen per maatregel die zij hebben genomen, van het bedrag, het programma en de basisallocatie waaronder de maatregel werd ingeschreven voor het begrotingsjaar 2002-2003.

NB Deze vraag werd gesteld aan alle ministers (Somers vraag nr. 36 ; Landuyt nr. 76 ; Vanderpoorten nr. 117 ; Van Mechelen nr. 131 ; Van Grembergen nr. 178 ; Bossuyt nr. 336 ; Sannen nr. 199 ; Byttebier nr. 212 ; Ceysens nr. 110 ; Keulen nr. 5).

Antwoord

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Vraag nr. 118
van 20 juni 2003
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Taallessen Nederlands Brussel – Ouders anderstalige leerlingen

Alle cijfers wijzen erop en het is nu toch algemeen bekend : in het Brusselse gewest telt het Nederlandstalig onderwijs veel meer anderstalige en/of Franstalige leerlingen dan kinderen afkomstig uit gezinnen waar alleen Nederlands gesproken wordt. Maximaal wordt ernaar gestreefd om zo goed mogelijk het Nederlands aan te leren aan al deze kin-

deren die in onze Brusselse scholen les volgen. Om te slagen in deze moeilijke opdracht is één van de belangrijkste elementen de motivatie, en dit zowel aan de kant van de leerlingen zelf, als aan de kant van de ouders.

Bij de inschrijvingen wordt er dikwijls de nadruk op gelegd, in het belang van elk kind, dat ook de ouders zich moeten inzetten om de taal te leren. Zij vragen immers van hun kinderen een niet te onderschatten investering. Het is ook voor de ouders en voor de opvoeding die ze willen aanbieden aan hun kinderen uiterst belangrijk dat zij in de eerste plaats begrijpen waar het in de school over gaat voor alles wat hun kinderen aangaat. Als ouders zelf Nederlands leren en hun kinderen kunnen motiveren en helpen, is de kans op slagen groter. Hiervoor bieden scholen, al dan niet in samenwerking met de gemeenschapscentra of andere instellingen, Nederlandse taalcursussen aan voor volwassenen anderstaligen.

1. Heeft de minister een zicht op het aantal cursussen voor beginners dat wordt aangeboden aan ouders van schoolkinderen ?
2. Hoeveel inschrijvingen telt men er jaarlijks ?

Wat is de gemiddelde kostprijs voor de geïnteresseerden ?

3. Hoeveel kandidaten zijn regelmatig aanwezig in de lessen en hoeveel beëindigen deze cursus ?
4. Hoeveel kandidaten deden mee aan de eindproef en hoeveel slaagden er ?
5. Hoeveel hebben er de kans in een tweede jaar hun taalkennis te vervolledigen ?
6. Worden acties ondernomen opdat dergelijke cursussen meer gepromoot worden in de toekomst, meer bepaald voor de ouders van anderstalige kinderen in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest ?

Antwoord

1. De administratie heeft geen aparte cijfers voor het aantal cursussen voor anderstalige ouders aangeboden door Brusselse scholen. Overigens beperken de taallessen Nederlands in Brussel zich niet tot de Nederlandstalige onderwijsinstellingen in Brussel.

Zo worden nogal wat Nederlandse taallessen verzorgd door Brusselaar (Centrum Basiseducatie Brussel VZW), het Centrum Nederlands voor Migranten en ook een aantal buurtorganisaties. De VGC heeft aan Brusselaar de opdracht gegeven taallessen te organiseren. Ook een aantal privé-instellingen biedt cursussen Nederlands aan.

In het Brusselse gewest zijn er drie centra voor volwassenenonderwijs die opleidingen Nederlands voor anderstaligen aanbieden. Deze opleidingen richten zich naar een breed doelpubliek. Het kan dus zijn dat ouders van schoolkinderen aan een van deze cursussen deelnemen.

Vermits er geen specifieke cursussen Nederlands voor anderstalige ouders van schoolkinderen worden georganiseerd, wordt deze deelgroep van cursisten niet afzonderlijk geregistreerd. Om een betere registratie van de verschillende deelgroepen van cursisten mogelijk te maken, werd het project "Huizen van het Nederlands" opgestart. Zodra het "Huis van het Nederlands" in Brussel operationeel is, zal een registratie van de gevraagde gegevens mogelijk worden. De operationalisering is voor in de loop van het najaar gepland.

2. Cursisten ingeschreven voor de eerste twee richtgraden van de opleiding Nederlands voor anderstaligen, waartoe de beginners behoren, moeten geen inschrijvingsgeld betalen. Wel kan het centrum de kostprijs van handboeken en ander cursusmateriaal aan de cursisten doorrekenen. De centra moeten de kosten die zij aan de cursist aanrekenen niet meedelen aan het departement.

Tot nu toe heeft het departement nog geen klachten van cursisten ontvangen betreffende te hoge kosten. Men mag dus geredelijk aannemen dat centra zich bewust zijn van de financiële draagkracht van de desbetreffende doelgroep en de aangerekende kosten tot een strikt minimum beperken.

Het is budgettair niet haalbaar om alle kosten verbonden aan deze opleidingen ten laste van de Vlaamse Gemeenschap te leggen.

3. De verificateurs van het volwassenenonderwijs stellen bij klasbezoeken soms een hoge graad van afwezigheid vast. Maar om een duidelijk patroon te krijgen van de aan- en afwezigheden zouden veel meer klasbezoeken verricht moeten worden. Het volstaat echter niet het patroon

van aan- en afwezigheden te onderkennen. Belangrijker is de kwalitatieve analyse van de afwezigheden. Met andere woorden : waarom zijn bepaalde cursisten, al dan niet frequent, afwezig ? Deze analyse zou eventueel het voorwerp van een wetenschappelijk onderzoek kunnen uitmaken.

Recentelijk werd door Martien Berben van het Centrum voor Taal en Migratie – Steunpunt Nederlands als Tweede Taal van de KU Leuven, een onderzoek gedaan naar de uitval in de cursussen NT 2 georganiseerd in de stad Antwerpen. Uit dit onderzoek blijkt dat de redenen van uitval zich zowel voordoen op het vlak van problemen in de persoonlijke situatie, als op het vlak van de cursus en van de onderwijsinstelling. Vooral wat de laatste twee aspecten betreft, is gebleken dat nogal wat cursisten niet in de voor hen meest aangewezen cursus terecht kwamen, en dat ze vooraf heel andere verwachtingen hadden van wat de cursus zou inhouden. De oprichting van de Huizen van het Nederlands is een cruciale stap om kandidaat-cursisten professioneel te screenen en naar de voor hen meest geschikte cursus door te verwijzen.

4. De organisatie en financiering van het volwassenenonderwijs stoelt op inputgegevens. Het deelnemen aan de examens en het al of niet slagen zijn outputgegevens die tot op vandaag niet centraal worden opgevraagd.

Met het centraal cursistenregistratiesysteem dat sinds 1 september 2003 operationeel is, komt hier binnenkort verandering in. Naast input- en aanbodgegevens zal het centraal registratiesysteem ook beleidsrelevante informatie, zoals uitval, slaagpercentages en doorstroom, kunnen meten.

5. Twee van de drie vermelde centra organiseren cursussen Nederlands voor anderstaligen tot en met het niveau van de tweede richtgraad. Het derde centrum organiseert zelfs een derde en vierde richtgraad.

Verschillende factoren bepalen, het al dan niet doorstromen van cursisten naar een vervolgaanbod Nederlands. In de eerste plaats moet de cursist zelf gemotiveerd zijn – of worden – om een volgehouden inspanning te leveren ; verder moeten ook de opleidingverstrekkers hun leerinitiatieven en pedagogische aanpak zoveel mogelijk afstemmen op de specifieke noden van de diverse categorieën van cursisten.

6. Momenteel zijn in zeven proefregio's Huizen van het Nederlands opgericht. Vanaf 1 september 2004 zullen in heel Vlaanderen Huizen van het Nederlands bestaan waarnaar scholen maar ook gemeenten en andere dienstverleners anderstaligen kunnen doorverwijzen om Nederlands te leren.

Huizen van het Nederlands staan borg voor het verlenen van volledige en objectieve informatie over het cursusaanbod Nederlands ; na een professionele screening, adviseren zij potentiële cursisten – waaronder ouders van anderstalige kinderen – over het voor hen meest geschikte leertraject.

**Vraag nr. 121
van 20 juni 2003
van de heer KRIS VAN DIJCK**

Doorverwijzingen naar BuO en zittenblijvers – Stand van zaken

In de Beleidsnota 2000-2004 van de minister lezen we op blz. 12 onder de titel "De dualisering bestrijden" : "In het onderwijs zal de effectiviteit van de strijd tegen dualisering concreet zichtbaar worden door het doorverwijzen van leerlingen naar het buitengewoon onderwijs te beperken tot de leerlingen die het echt nodig hebben en door het aantal zittenblijvers te verminderen. Streefdoel daarbij is deze terug te brengen tot het gemiddelde van vergelijkbare OESO-landen" (Stuk 139 (1999-2000) Nr. 1, blz. 12).

Uit de cijfers die ons ter ore gekomen zijn, blijkt dit niet zo evident.

Daarnaast wordt ons gemeld dat de situatie in Brussel nog acuter is dan elders in Vlaanderen, met name dat daar het aantal doorverwijzingen zelfs sterk toeneemt.

Om de beleidsdoelstelling van de minister en de door haar in dit kader genomen initiatieven op hun effectiviteit te kunnen toetsen, dan ook de volgende vragen.

1. Kan de minister een overzicht geven van de evolutie van het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs sinds 1990 opgedeeld in buitengewoon basisonderwijs (BuBO) en buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) en per type ?

Kan de minister een gelijkaardig overzicht geven voor de leerlingen in het regulier onderwijs (opgedeeld in BO en SO) ?

2. Klopt het dat het aantal doorverwijzingen niet verminderd is ?

Wat denkt de minister hieraan te doen ?

3. Heeft de minister recente gegevens over het aantal zittenblijvers in Vlaanderen ?

Kan hiermee aangetoond worden dat het aantal zittenblijvers daalt ?

Hoe is de situatie in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest (BHG) ten opzichte de rest van Vlaanderen (graag concrete cijfers sinds 1990 zowel in het BO als in het SO) ?

4. Wat is het gemiddelde aandeel leerlingen in het buitengewoon onderwijs en het gemiddelde aandeel zittenblijvers in de ons omringende OESO-landen waarvan sprake in de beleidsnota ?

5. Klopt de stelling dat de populatie in het buitengewoon onderwijs in Brussel aanzienlijk groter is dan elders in Vlaanderen ?

Kan de minister een volledig overzicht geven van de scholen voor buitengewoon onderwijs in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest, alsook in de Vlaamse Rand, opgesplitst per niveau (BuBO en BuSO) en type (1, 2, 3, ...) ?

6. Hoeveel scholen voor buitengewoon onderwijs zijn er in Vlaanderen ? Over hoeveel leerlingen gaat het in totaal (opgesplitst per provincie en per type) ?

7. Kan de minister een volledig overzicht geven van de evolutie inzake leerlingenaantallen in de scholen voor buitengewoon onderwijs in het BHG en in de Vlaamse Rand sinds 1990 ? Liefst opgesplitst per niveau en type?

8. Kan de minister tevens een volledig overzicht geven van de evolutie inzake leerlingenaantallen in de scholen voor regulier onderwijs in het BHG en in de Vlaamse Rand sinds 1990 opgesplitst per niveau ?

9. Eventueel : hoe denkt de minister de enigszins andere situatie in het BHG te verklaren ?

10. Gaat de minister ervan uit dat de deliberaties in Brussel nog al te vaak leiden tot onnodige doorverwijzingen van perfect begaafde kinderen maar met een taalachterstand, naar het buitengewoon onderwijs ?

Hoe denkt de minister dit te verhelpen ?

Antwoord

1. Tabel 1 – Evolutie van het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs

1.1 Basisonderwijs

Gewoon onderwijs

	Kleuter	Lager	Totaal
1990-1991	212.697	412.140	624.837
1991-1992	233.261	404.773	638.034
1992-1993	240.514	398.229	638.743
1993-1994	247.631	393.474	641.105
1994-1995	253.100	390.837	643.937
1995-1996	253.756	390.195	643.951
1996-1997	251.259	394.248	645.507
1997-1998	245.704	400.038	645.742
1998-1999	240.841	405.021	645.862
1999-2000	238.887	408.545	647.432
2000-2001	238.881	409.323	648.204
2001-2002	237.818	407.526	645.344
2002-2003	236.417	404.308	640.725

(excl. leerlingen Franstalig onderwijs)

Buitengewoon onderwijs

Kleuter

	Type 2	Type 3	Type 4	Type 5	Type 6	Type 7	Totaal
1990-1991	608	78	224	263	39	193	1.405
1991-1992	722	118	250	278	35	212	1.615
1992-1993	784	112	255	259	42	220	1.672
1993-1994	811	133	283	281	46	235	1.789
1994-1995	909	138	274	230	46	264	1.861
1995-1996	963	163	275	226	44	276	1.947
1996-1997	1.014	156	273	212	45	296	1.996
1997-1998	1.038	165	271	227	49	288	2.038
1998-1999	1.014	171	257	191	45	293	1.971
1999-2000	1.007	159	256	114	44	301	1.881
2000-2001	963	165	241	130	41	291	1.831
2001-2002	973	167	229	147	40	277	1.833
2002-2003	1.020	169	233	149	40	264	1.875

Lager

	Type 1	Type 2	Type 3	Type 4	Type 5	Type 6	Type 7	Type 8	Totaal
1990-1991	8.172	2.073	688	671	350	143	326	6.015	18.438
1991-1992	8.973	2.150	774	707	345	142	342	6.695	20.128
1992-1993	9.206	2.206	839	710	317	123	362	7.016	20.779
1993-1994	9.530	2.298	839	695	329	123	348	7.221	21.383
1994-1995	9.603	2.577	929	715	318	126	355	7.447	22.070
1995-1996	9.915	2.433	986	700	299	126	339	8.029	22.827
1996-1997	10.006	2.544	1.036	704	246	129	363	8.339	23.367
1997-1998	10.132	2.614	1.156	687	256	134	365	8.984	24.328
1998-1999	10.211	2.767	1.263	749	261	133	379	9.433	25.196
1999-2000	10.459	2.882	1.326	758	207	135	391	9.776	25.934
2000-2001	10.479	2.986	1.357	794	227	128	419	10.049	26.439
2001-2002	10.574	3.095	1.442	827	208	131	462	10.263	27.002
2002-2003	10.597	3.272	1.451	827	213	127	506	10.121	27.114

(excl. leerlingen Franstalig onderwijs)

1.2 Secundair onderwijs

Schooljaar	01	02	03	Type 04	06	07	Totaal
1990-1991	8.989	2.871	551	832	227	230	13.700
1991-1992	9.060	2.877	671	854	228	219	13.909
1992-1993	9.310	2.865	690	895	243	219	14.222
1993-1994	9.577	2.902	724	884	247	224	14.558
1994-1995	9.874	2.934	785	895	233	240	14.961
1995-1996	10.153	2.990	819	914	242	239	15.357
1996-1997	10.268	3.051	867	900	228	234	15.548
1997-1998	10.237	3.081	919	930	247	233	15.647
1998-1999	10.139	3.189	924	908	249	250	15.659
1999-2000	9.994	3.327	1.039	901	246	267	15.774
2000-2001	9.777	3.449	1.083	915	255	284	15.763
2001-2002	9.764	3.670	1.119	958	243	330	16.084
2002-2003	9.684	3.825	1.261	982	233	417	16.402

De leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs van het type 5 worden niet in de bovenstaande tabel opgenomen. Deze leerlingen volgen, wegens een langdurige ziekte, tijdelijk les in het buitengewoon onderwijs. Omdat zij wellicht reeds elders ingeschreven zijn, worden ze, om dubbelstellingen te vermijden, niet in het cijfermateriaal van het buitengewoon secundair onderwijs meegerekend. De telling op 1 februari geeft maar een momentopname van het aantal leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs van het type 5. Het leerlingenaantal fluctueert gedurende het hele jaar.

Tabel 2. Aantal leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs van het type 5 op gewezen tellingsdatum (*tabel hiernaast – red.*)

Schooljaar	Type 05	Tellingsdatum
1990-1991	134	1 februari 1991
1991-1992	176	1 februari 1992
1992-1993	183	1 februari 1993
1993-1994	181	1 februari 1994
1994-1995	179	1 februari 1995
1995-1996	180	1 februari 1996
1996-1997	192	1 februari 1997
1997-1998	177	1 februari 1998
1998-1999	190	1 februari 1999
1999-2000	175	1 februari 2000
2000-2001	197	1 februari 2001
2001-2002	228	1 februari 2002
2002-2003	213	1 februari 2003

Tabel 3. Evolutie van het aantal leerlingen in het gewoon voltijds secundair onderwijs opgesplitst per onderwijsvorm

Schooljaar	Onthaalklas	1ste graad	ASO	TSO	KSO	BSO (incl. 4de gr)	Totaal
1990-1991		144.719	115.026	86.485	929	79.166	426.325
1991-1992		146.889	113.550	84.934	3.646	78.361	427.380
1992-1993		146.919	113.708	85.305	3.997	78.298	428.227
1993-1994		147.894	115.703	87.348	4.636	78.849	434.430
1994-1995	291	145.281	116.932	89.921	5.114	79.417	436.956
1995-1996	364	141.347	117.276	91.696	5.239	79.514	435.436
1996-1997	414	137.489	117.154	91.833	5.223	80.114	432.227
1997-1998	429	133.870	115.593	91.506	5.117	79.705	426.220
1998-1999	606	133.332	112.626	90.301	5.093	78.408	420.366
1999-2000	947	134.725	109.821	88.826	4.816	76.118	415.253
2000-2001	1.597	136.051	108.307	88.131	4.663	74.594	413.343
2001-2002	1.810	138.101	107.243	87.890	4.782	74.253	414.079
2002-2003	1.897	141.606	107.519	88.343	5.018	74.996	419.379

ASO : algemeen secundair onderwijs ; TSO : technisch secundair onderwijs ; KSO : kunst secundair onderwijs ; BSO : beroeps secundair onderwijs – red.

2.1

Het leerlingenaantal van het buitengewoon basis-onderwijs stijgt, maar deze stijging is minder sterk dan de vorige jaren. De trends zijn typegebonden. Zo is er in het type 8 zelfs een daling.

Ik verwijs naar de discussietekst *Maatwerk in Samspraak*. Ook verwijs ik naar het overleg dat gaande is met de CLB-sector om te komen tot een gewijzigde oriënteringspraktijk.

2.2

Exacte cijfers over het aantal doorverwijzingen vanuit het gewoon onderwijs naar het buitenge-

woon onderwijs hebben we niet. Het zijn de ouders die beslissen of een leerling met een inschrijvingsverslag voor het buitengewoon onderwijs, naar het buitengewoon onderwijs gaat of verder studeert in het gewoon onderwijs. Mijn administratie beschikt enkel over de cijfers van de effectief ingeschreven leerlingen in het buitengewoon onderwijs.

Uit de bovenstaande tabellen 1 en 2 met de leerlingenaantallen in de verschillende types van het BuSO, kan men inderdaad afleiden dat het aantal doorverwijzingen in de periode 1990-2003 niet is afgenomen. Sedert ik minister ben, is het aantal leerlingen in type 1 reeds gedaald. Anderzijds dient te worden opgemerkt dat de stijging in het BuSO

veel minder spectaculair is geweest dan in het BuLO, wat betekent dat een groot aantal leerlingen na het BuLO in het gewoon onderwijs wordt geïntegreerd. Hoe dan ook heeft de aanzienlijke toename de laatste jaren van het aantal leerlingen in het BuLO een repercussie op het aantal leerlingen in het BuSO.

Naast de leerlingen die les volgen in het buitengewoon onderwijs, bestaat er ook het geïntegreerd onderwijs (GON). Het geïntegreerd onderwijs, dat

als bedoeling heeft leerlingen met een handicap en/of leer- en opvoedingsmoeilijkheden de lessen te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs, met ondersteuning vanuit een school voor buitengewoon onderwijs, vertoont reeds verschillende jaren een constante toename. Zowel het aantal gast-scholen als het aantal GON-leerlingen vertoont een stijgende trend, wat betekent dat er steeds meer leerlingen met speciale behoeften in het gewoon onderwijs geïntegreerd worden (zie tabel 4 hieronder).

Tabel 4. Evolutie van het aantal GON-leerlingen t.o.v. het totaal aantal leerlingen in het gewoon basis- en secundair onderwijs, naar onderwijsnet

Schooljaar	1993-1994	1994-1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
Gemeenschapsonderwijs	0,08%	0,09%	0,09%	0,08%	0,09%	0,10%	0,14%	0,15%	0,18%
Gesubsidieerd vrij ond.	0,09%	0,10%	0,10%	0,10%	0,12%	0,14%	0,15%	0,18%	0,20%
Gesubsidieerd officieel ond.	0,09%	0,10%	0,10%	0,11%	0,12%	0,12%	0,12%	0,14%	0,15%

Met het gelijkeonderwijskansendecreet-I is er voor het schooljaar 2003-2004 een inschrijvingsrecht voor alle leerlingen in een school naar keuze. Op deze manier heb ik verkregen dat ouders van leerlingen met een inschrijvingsverslag voor het buitengewoon onderwijs die toch wensen dat hun kind ingeschreven wordt in het gewoon onderwijs, zich ook daar van een plaats kunnen verzekeren. Er bestaat dan nog de mogelijkheid dat de school voor gewoon onderwijs deze kinderen doorverwijst omdat de draagkracht van de school onvoldoende is, maar dan moet de school dit wel kunnen staven.

Om de effecten van dit beleid te zien is het echter nog te vroeg.

Via maatwerk in samenspraak, een verdere uitdieping van het gelijkeonderwijskansenbeleid naar het buitengewoon onderwijs toe, wens ik ook voor kinderen met speciale onderwijsbehoeften een inspan-

ning te leveren, zodat de expertise die nu aanwezig is in de scholen van het buitengewoon onderwijs om met deze kinderen om te gaan, uitgebreid wordt naar de scholen voor het gewoon onderwijs. De bedoeling is dat elke school onderwijs zou kunnen bieden dat aangepast is aan de individuele noden van de leerlingen. Dit plan dient echter nog verder uitgewerkt te worden.

3.1

Voor het basisonderwijs zijn er geen cijfers beschikbaar die de evolutie van het zittenblijven weergeven. Ik kan wel verwijzen naar de brochure *Zittenblijven, schoolse vertraging en slaagcijfers in het Vlaams onderwijs. Een kwantitatieve analyse*, uitgegeven in 2001 door het departement Onderwijs, afdeling Begroting en Gegevensbeheer.

3.2

Tabel 5. Aantal zittenblijvers in het gewoon secundair onderwijs

Schooljaar	Brussel			Vlaanderen			Eindtotaal		
	totaal	zittenblijvers	%	totaal	zittenblijvers	%	totaal	zittenblijvers	%
1993-1994	12.462	1.165	9,3%	421.561	29.996	7,1%	434.023	31.161	7,2%
1995-1996	12.129	778	6,4%	422.311	24.121	5,7%	434.440	24.899	5,7%
1996-1997	11.920	1.040	8,7%	419.398	26.363	6,3%	431.318	27.403	6,4%
1997-1998	11.657	1.054	9,0%	413.779	27.561	6,7%	425.436	28.615	6,7%
1998-1999	11.441	1.060	9,3%	407.895	26.295	6,4%	419.336	27.355	6,5%
1999-2000	11.224	1.021	9,1%	402.759	25.217	6,3%	413.983	26.238	6,3%
2000-2001	11.210	1.080	9,6%	399.304	24.758	6,2%	410.514	25.838	6,3%
2001-2002	11.196	1.192	10,6%	397.912	31.656	8,0%	409.108	32.848	8,0%
2002-2003	11.380	1.301	11,4%	400.820	33.935	8,5%	412.200	35.236	8,5%

Er is een stijging merkbaar na het schooljaar 1996-1997, nadien is er her en der een kleine terugval, maar de tendens is opnieuw stijgend sinds 2001-2002.

Hoe is de situatie in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest (BHG) ten opzichte van de rest van Vlaanderen (graag concrete gegevens sinds 1990 zowel in het BO en SO) ?

Er zijn slechts cijfers beschikbaar vanaf het schooljaar 1993-1994. Voor het secundair onderwijs blijkt dat er in Brussel altijd een hoger percentage zittenblijvers is dan in de rest van Vlaanderen, en dat de fluctuaties in Brussel gelijklopend zijn met het gemiddelde aantal zittenblijvers in heel Vlaanderen.

4.

Het is heel moeilijk om vergelijkbare data te verkrijgen over het aandeel leerlingen in het buitengewoon onderwijs in de ons omringende OESO-landen.

De oorzaak hiervan is tweeledig.

Eenzijds is de definitie van leerlingen met speciale onderwijsbehoeften heel uiteenlopend in de verschillende OESO-landen. Om de vergelijkbaarheid te bevorderen, heeft men dan maar in de OESO-landen volgende gemeenschappelijke definitie aangenomen : leerlingen met speciale onderwijsbehoeften zijn leerlingen waarvoor additionele middelen worden ingezet.

Door deze definitie worden in het vergelijkingsmateriaal voor Vlaanderen dus niet alleen de leerlingen van het buitengewoon onderwijs opgenomen, maar bijvoorbeeld ook leerlingen die in het kader van het vroegere onderwijsvoorrrangsbeleid (het

huidige geïntegreerd ondersteuningsaanbod in het kader van gelijke onderwijskansen) in aanmerking komen voor bijkomende ondersteuning.

Anderzijds zijn ook de onderwijssystemen om met leerlingen met speciale onderwijsbehoeften om te gaan, heel uiteenlopend. In sommige landen worden leerlingen met speciale onderwijsbehoeften in speciale klassen in gewone scholen opgevangen, in andere landen worden dan weer speciale scholen voor deze leerlingen gecreëerd, en in nog eens andere landen worden deze leerlingen opgevangen in het gewoon onderwijs in gewone klassen. Er zijn daarenboven ook landen waar combinaties van verschillende systemen voorkomen.

Op basis van de SEN-dataverzameling van 1998 (Special Education Needs Study van OESO – 2001) blijkt dat in Vlaanderen 19.1% van het totaal aantal leerlingen in het lager en secundair onderwijs extra middelen toegewezen krijgt. Met dit percentage behoort Vlaanderen tot de middenmoot in international context. Ierland en Nederland zijn de koplopers qua extra investeringen in leerlingen met speciale onderwijsbehoeften : respectievelijk 27.8% en 25.4% van de leerlingen in het lager en het lager secundair onderwijs krijgt additionele middelen toegewezen. (Zie tabel 6)

Men kon ook met de SEN-dataverzameling in kaart brengen waar de leerlingen met speciale onderwijsbehoeften les volgen. Uit de data blijkt dat heel wat landen opteren voor inclusie van leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. Wat het onderwijs in speciale scholen voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften betreft, blijkt Vlaanderen een van de uitschieters te zijn (met 4.8% van alle leerlingen), en worden we enkel voorgedaan door Nederland (met 5.5%). (Zie tabel 7)

Tabel 6. Percentage SEN-leerlingen in het lager en lager secundair onderwijs ten opzichte van de totale populatie in het lager en lager secundair onderwijs (1998-1999) (bron : EAG 2001- pag. 179 Table C5.1)

Land	% leerlingen SEN
IER	27,8
NED	25,4
FIN	22,3
Vl. Gemeenschap	19,1
VK	18,8
FR	18,7
GR	11,0
SP	7,1
LUX	2,9
IT	2,1

Tabel 7. Percentage SEN-leerlingen in het lager en lager secundair ten opzichte van de totale leerlingpopulatie in deze onderwijsniveaus, naar locatie (1998-1999) (bron : EAG 2001 – pag. 179 Table C5.2)

(EAG : *Education at a Glance – OECD Indicators* – red.)

Land	Speciale scholen	Speciale klassen	Gewone klassen in gewone scholen
IER	1,1%	0,7%	25,9%
NED	5,5%	3,5%	16,4%
FIN	1,9%	1,3%	19,1%
Vl. Gemeenschap	4,8%	0,2%	14,2%
FR	1,9%	2,4%	14,4%
GR	0,4%	0,9%	9,7%
SP	0,5%		6,5%
LUX	1,3%	0,4%	1,2%
IT			2,1%

Over het aantal zittenblijvers in de ons omringende OESO-landen zijn geen gegevens voorhanden.

5.1

Op 1 februari 2003 zat 2.7 % van de populatie van het basisonderwijs in Brussel in het buitengewoon onderwijs. Voor Vlaanderen is dit 4,4 %. Ook in verhouding tot het totaal aantal leerlingen is de

populatie van het buitengewoon onderwijs in Brussel dus kleiner dan elders in Vlaanderen.

5.2

Zoals blijkt uit tabel 8 is het percentage BuSO leerlingen op het totaal aantal leerlingen in het Brusselse Hoofdstedelijk gewest niet hoger dan elders, integendeel.

Tabel 8. Aantal en percentage leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs (uitgezonderd type 5) per provincie van schooljaar 2002-2003

Provincie	Aantal leerlingen BuSO	Totaal aantal leerlingen SO	% leerlingen BuSO
Antwerpen	4.260	122.165	3,5%
Brussels Hoofdstedelijk gewest	399	11.979	3,3%
Limburg	2.835	63.520	4,5%
Oost-Vlaanderen	3.556	96.143	3,7%
Vlaams-Brabant	1.605	56.549	2,8%
West-Vlaanderen	3.747	85.425	4,4%
Totaal	16.402	435.781	3,8%

Tabel 9. Overzicht van de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs in het BHG

Brussels Hoofdstedelijk gewest Naam BuSO-school	Gemeente	Type					
		01	02	03	04	06	07
SSBOG	Brussel		x		x		
BuSO Zaveldal	Brussel	x			x		
BuSO Cardijnschool	Brussel	x	x	x	x		
Officieel gesubsidieerde BuSO-school	Sint-Agatha-Berchem					x	x
Koninkl. Inst. Doven & Blinden – BuSO	Sint-Lambrechts-Woluwe					x	x

Tabel 10. Overzicht van de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs in de Vl. Rand

Vlaamse Rand Naam BuSO-school	Gemeente	Type					
		01	02	03	04	06	07
Stedelijke BuSO-school	Vilvoorde	x		x			

6.1

BASISONDERWIJS

Scholen buitengewoon basisonderwijs – Schooljaar 2002-2003

	ARGO	Gemeente	Provincie	Vrij	Totaal
Autonome lagere scholen					
Antwerpen	4	8	0	9	21
Brussels Hoofdstedelijk gewest	0	2	0	1	3
Limburg	3	1	0	12	16
Oost-Vlaanderen	3	2	2	15	22
Vlaams-Brabant	2	4	1	9	16
West-Vlaanderen	0	4	0	16	20
Totaal lager	12	21	3	62	98

	ARGO	Gemeente	Provincie	Vrij	Totaal
Basisscholen					
Antwerpen	4	5	0	16	25
Brussels Hoofdstedelijk gewest	1	0	1	2	4
BSD	1	0	0	0	1
Limburg	5	0	0	7	12
Oost-Vlaanderen	5	3	0	14	22
Vlaams-Brabant	1	0	0	8	9
West-Vlaanderen	9	0	0	16	25
Totaal basis :	26	8	1	63	98
Totaal Antwerpen	8	13		25	46
Totaal Brussels Hoofdstedelijk gewest	1	2	1	3	7
Totaal BSD	1				1
Totaal Limburg	8	1		19	28
Totaal Oost-Vlaanderen	8	5	2	29	44
Totaal Vlaams-Brabant	3	4	1	17	25
Totaal West-Vlaanderen	9	4		32	45
Totaal	38	29	4	125	196

Aantal Basisscholen per type – schooljaar 2002-2003

		ARGO	Gemeente	Provincie	Vrij	Totaal
Type 1	Antwerpen	8	7	0	13	28
	Brussels Hoofdstedelijk gewest	0	2	0	1	3
	BSD	1	0	0	0	1
	Limburg	8	1	0	16	25
	Oost-Vlaanderen	7	1	2	16	26
	Vlaams-Brabant	3	3	1	10	17
	West-Vlaanderen	6	4	0	21	31
	Totaal	33	18	3	77	131
Type 2	Antwerpen	4	1	0	11	16
	Brussels Hoofdstedelijk gewest	1	0	0	1	2
	BSD	1	0	0	0	1
	Limburg	6	0	0	5	11
	Oost-Vlaanderen	4	1	0	10	15
	Vlaams-Brabant	1	0	0	3	4
	West-Vlaanderen	6	0	0	11	17
	Totaal	23	2	0	41	66
Type 3	Antwerpen	1	1	0	4	6
	Brussels Hoofdstedelijk gewest	0	1	0	0	1
	Limburg	1	0	0	4	5
	Oost-Vlaanderen	1	1	0	3	5
	Vlaams-Brabant	0	0	0	2	2
	West-Vlaanderen	3	0	0	4	7
		Totaal	6	3	0	17

		ARGO	Gemeente	Provincie	Vrij	Totaal
Type 4	Antwerpen	2	1	0	3	6
	Brussels Hoofdstedelijk gewest	1	0	0	0	1
	Limburg	1	0	0	1	2
	Oost-Vlaanderen	4	0	0	3	7
	Vlaams-Brabant	0	0	0	1	1
	West-Vlaanderen	3	0	0	1	4
	Totaal	11	1	0	9	21
Type 5	Antwerpen	0	1	0	1	2
	Oost-Vlaanderen	0	1	0	0	1
	Vlaams-Brabant	0	0	0	2	2
	West-Vlaanderen	2	0	0	0	2
	Totaal	2	2	0	3	7
Type 6	Antwerpen	0	1	0	1	2
	Brussels Hoofdstedelijk gewest	0	0	1	0	1
	Vlaams-Brabant	0	0	0	1	1
	West-Vlaanderen	1	0	0	1	2
	Totaal	1	1	1	2	5
Type 7	Antwerpen	0	1	0	1	2
	Brussels Hoofdstedelijk gewest	0	0	1	1	2
	Limburg	0	0	0	1	1
	Oost-Vlaanderen	0	0	0	1	1
	West-Vlaanderen	0	0	0	1	1
	Totaal	0	1	1	5	7
Type 8	Antwerpen	5	5	0	13	23
	Brussels Hoofdstedelijk gewest	0	2	0	1	3
	BSD	1	0	0	0	1
	Limburg	7	1	0	17	25
	Oost-Vlaanderen	5	1	2	8	16
	Vlaams-Brabant	3	4	1	9	17
	West-Vlaanderen	5	2	0	12	19
	Totaal	26	15	3	60	104

Buitengewoon kleuteronderwijs
Schoolbevolking naar type

	Type 2		Type 3		Type 4		Type 6		Type 7		Algemeen totaal	
	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal
Antwerpen												
Gemeenschaps- onderwijs	91	28	119	-	-	23	7	30	-	-	114	35 149
Privaatrechtelijk	75	37	112	21	3	24	15	42	-	17	140	63 203
Provincie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente	20	6	26	4	1	5	3	7	2	6	8	14 50
Totaal	186	71	257	25	4	29	25	79	2	23	290	112 402
Vlaams-Brabant												
Gemeenschaps- onderwijs	11	6	17	-	-	-	-	-	-	-	11	6 17
Privaatrechtelijk	48	21	69	6	-	6	10	18	11	4	75	43 118
Provincie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	59	27	86	6	-	6	10	28	11	4	86	49 135
Brussels Hoofdstedelijk gewest												
Gemeenschaps- onderwijs	11	10	21	-	-	-	4	3	7	-	15	13 28
Privaatrechtelijk	16	2	18	-	-	-	-	-	-	30	46	8 54
Gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vl. Gemeen- schapscomm.	-	-	-	-	-	-	-	-	2	22	24	11 35
Totaal	27	12	39	-	-	-	4	3	7	2	85	32 117
West-Vlaanderen												
Gemeenschaps- onderwijs	69	27	96	23	5	28	9	14	3	1	104	38 142
Privaatrechtelijk	103	49	152	24	3	27	18	8	26	6	167	80 247
Provincie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	172	76	248	47	8	55	27	13	40	9	271	118 389
Oost-Vlaanderen												
Gemeenschaps- onderwijs	47	26	73	2	2	4	7	6	13	-	56	34 90
Privaatrechtelijk	75	59	134	39	8	47	29	13	42	-	192	106 298
Provincie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	Type 2		Type 3		Type 4		Type 6		Type 7		Algemeen totaal							
	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal						
Gemeente	9	5	14	5	2	7	-	-	-	-	14	7	21					
Totaal	131	90	221	46	12	58	36	19	55	49	75	262	409					
Limburg																		
Gemeenschaps- onderwijs	60	32	92	-	-	-	4	-	-	-	-	64	32	96				
Privaatrechtelijk	55	22	77	14	7	21	7	13	20	42	18	118	60	178				
Provincie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Totaal	115	54	169	14	7	21	11	13	24	42	18	182	92	274				
Duitsland																		
Gemeenschaps- onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Totaal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Algemeen totaal																		
Gemeenschaps- onderwijs	289	129	418	25	7	32	47	21	68	3	1	4	-	364	158	522		
Privaatrechtelijk	372	190	562	104	21	125	91	67	158	17	13	30	154	69	223	738	360	1.098
Provincie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente	29	11	40	9	3	12	4	3	7	2	2	4	6	2	8	50	21	71
Vl. Gemeen- schapscomm.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	22	11	33	24	11	35
Algemeen totaal	690	330	1.020	138	31	169	142	91	233	24	16	40	182	82	264	1.176	550	1.726

Om dubbeltellingen te vermijden, werden de leerlingen van het type 5 niet opgenomen in de cijfers van het buitengewoon onderwijs (zie toelichting).

Op 1 februari 2003 werden er 149 leerlingen geteld in het buitengewoon kleuteronderwijs van het type 5 : het gemeenschapsonderwijs telde 18 kleuters, het privaatrechtelijk onderwijs telde 85 kleuters en het gemeentelijk onderwijs telde 46 kleuters.

De gemiddelde aanwezigheid op jaarbasis bedroeg 20,5 voor het gemeenschapsonderwijs, 75,0 voor het privaatrechtelijk onderwijs en 41,1 voor het gemeentelijk onderwijs.

Schooljaar 2002-2003

Buitengewoon lager onderwijs
Schoolbevolking naar type

	Type 1		Type 2		Type 3		Type 4		Type 6		Type 7		Type 8		Algemeen totaal										
	Licht mentale		Matige of ernstige		Karakteristieke		Lichamelijke		Visuele		Auditieve		Spraak-, taal- en/of		Algemeen totaal										
	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes								
Antwerpen																									
Gemeenschaps- onderwijs	369	264	633	140	67	207	25	6	31	100	38	138	-	-	-	388	226	614	1.022	601	1.623				
Privaatrechtelijk	715	510	1.225	380	210	590	261	37	298	113	57	170	-	-	101	40	141	1.069	624	1.693	2.639	1.478	4.117		
Provincie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gemeente	473	318	791	62	35	97	29	4	33	21	19	40	7	4	11	25	5	30	386	230	616	1.003	615	1.618	
Totaal	1.557	1.092	2.649	582	312	894	315	47	362	234	114	348	7	4	11	126	45	171	1.843	1.080	2.923	4.664	2.694	7.358	
Vlaams-Brabant																									
Gemeenschaps- onderwijs	171	99	270	23	18	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	219	124	343	413	241	654	
Privaatrechtelijk	306	229	535	134	97	231	131	22	153	26	26	52	25	25	50	-	-	-	458	293	751	1.080	692	1.772	
Provincie	17	13	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	15	43	45	28	73	
Gemeente	164	108	272	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	315	158	473	479	266	745	
Totaal	658	449	1.107	157	115	272	131	22	153	26	26	52	25	25	50	-	-	1.020	590	1.610	2.017	1.227	3.244		
Brussels Hoofdstedelijk Gewest																									
Gemeenschaps- onderwijs	-	-	-	38	20	58	-	-	-	7	2	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45	22	67
Privaatrechtelijk	28	27	55	35	25	60	-	-	-	-	-	-	-	-	40	9	49	53	37	90	156	98	254		
Gemeente	61	26	87	-	-	-	16	1	17	-	-	-	-	-	-	-	-	32	16	48	109	43	152		
VI. Gemeenschapscomm.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	7	11	10	21	-	-	-	-	15	13	28
Totaal	89	53	142	73	45	118	16	1	17	7	2	9	4	3	7	51	19	70	85	53	138	325	176	501	
West-Vlaanderen																									
Gemeenschaps- onderwijs	292	225	517	117	90	207	113	17	130	25	18	43	14	1	15	-	-	-	172	106	278	733	457	1.190	
Privaatrechtelijk	1.024	764	1.788	316	202	518	185	31	216	55	27	82	29	15	44	22	13	35	660	397	1.057	2.291	1.449	3.740	
Provincie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente	192	174	366	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	205	109	314	397	283	680	
Totaal	1.508	1.163	2.671	433	292	725	298	48	346	80	45	125	43	16	59	22	13	35	1.037	612	1.649	3.421	2.189	5.610	
Oost-Vlaanderen																									
Gemeenschaps- onderwijs	338	204	542	142	104	246	67	12	79	37	34	71	-	-	-	-	-	-	213	120	333	797	474	1.271	
Privaatrechtelijk	879	685	1.564	308	215	523	171	38	209	89	61	150	-	-	-	73	32	105	649	352	1.001	2.169	1.383	3.552	
Provincie	196	105	301	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	140	81	221	336	186	522	
Gemeente	87	75	162	43	28	71	43	5	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	89	50	139	262	158	420	
Totaal	1.500	1.069	2.569	493	347	840	281	55	336	126	95	221	-	-	-	73	32	105	1.091	603	1.694	3.564	2.201	5.765	
Limburg																									
Gemeenschaps- onderwijs	179	115	294	126	62	188	22	2	24	5	7	12	-	-	-	-	-	-	237	148	385	569	334	903	
Privaatrechtelijk	660	426	1.086	144	89	233	182	31	213	36	24	60	-	-	-	79	46	125	1.078	572	1.650	2.179	1.188	3.367	

	Type 1		Type 2		Type 3		Type 4		Type 6		Type 7		Type 8		Algemeen totaal									
	Licht mentale stoornissen	Totaal Jongens Meisjes	Matige of ernstige mentale handicap	Totaal Jongens Meisjes	Karakteristieke stoornissen	Totaal Jongens Meisjes	Lichamelijke gebreken	Totaal Jongens Meisjes	Visuele stoornissen	Totaal Jongens Meisjes	Auditieve stoornissen	Totaal Jongens Meisjes	Spraak-, taal- en/of ernstige leerstoornissen	Totaal Jongens Meisjes	Jongens	Meisjes	Totaal							
Provincie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Gemeente	43	21	64	-	-	-	-	-	-	-	-	45	24	69	88	45	133							
Totaal	882	562	1.444	270	151	421	204	33	237	41	31	72	-	79	46	125	1.360	744	2.104	2.836	1.567	4.403		
Duitsland																								
Gemeenschapsonderwijs	9	6	15	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	13	7	20	20	7	20	20	
Totaal	9	6	15	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	13	7	20	13	7	20		
Algemeen totaal																								
Gemeenschapsonderwijs	1.358	913	2.271	588	361	949	227	37	264	174	99	273	14	15	-	-	1.231	725	1.956	3.592	2.136	5.728		
Privaatrechtelijk	3.612	2.641	6.253	1.317	838	2.155	930	159	1.089	319	195	514	54	40	94	315	140	455	3.967	2.275	6.242	10.514	6.288	16.802
Provincie	213	118	331	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	168	96	264	381	214	595		
Gemeente	1.020	722	1.742	105	63	168	88	10	98	21	19	40	7	4	11	25	5	30	1.072	587	1.659	2.338	1.410	3.748
VI. Gemeenschapscomm.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	7	11	10	21	-	-	-	15	13	28
Algemeen totaal	6.203	4.394	10.597	2.010	1.262	3.272	1.245	206	1.451	514	313	827	79	48	127	351	155	506	6.438	3.683	10.121	16.840	10.061	26.901

Om dubbelstellingen te vermijden, werden de leerlingen van het type 5 niet opgenomen in de cijfers van het buitengewoon onderwijs (zie toelichting).

Op 1 februari 2003 werden er 213 leerlingen geteld in het buitengewoon kleuteronderwijs van het type 5 : het gemeenschapsonderwijs telde 62 leerlingen, het privaatrechtelijk onderwijs telde 89 leerlingen en het gemeenschappelijk onderwijs telde 62 leerlingen.

De gemiddelde aanwezigheid op jaarbasis bedroeg 61,48 voor het gemeenschapsonderwijs, 89,1 voor het privaatrechtelijk onderwijs en 53,6 voor het gemeenschappelijk onderwijs.

6.2

SECUNDAIR ONDERWIJS

Er zijn 115 BuSO-scholen in Vlaanderen, waarvan 3 secundaire afdelingen van ziekenhuisscholen.

Tabel 11. Aantal leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs per provincie en per type (schooljaar 2002-2003)

Provincie	Type						Totaal
	01	02	03	04	06	07	
Antwerpen	2579	971	250	339	42	79	4260
Brussels Hoofdstedelijk gewest	163	80	1	27	80	48	399
Limburg	1751	592	281	105	3	103	2835
Oost-Vlaanderen	1886	977	345	268	2	78	3556
Vlaams-Brabant	1082	347	149	27			1605
West-Vlaanderen	2223	858	235	216	106	109	3747
Totaal	9684	3825	1261	982	233	417	16402

7.

BAISONDERWIJS

7.1

Buitengewoon basisonderwijs

Evolutie leerlingenaantallen Vlaamse Rand

Schooljaar	Type 1	Type 8	Totaal
1997-1998	92	89	181
1998-1999	104	97	201
1999-2000	113	87	200
2000-2001	115	86	201
2001-2002	117	84	201
2002-2003	117	83	200

Evolutie leerlingenaantallen Brussels Hoofdstedelijk gewest

Schooljaar	Type 1 kleuter lager	Type 2 Totaal kleuter lager type 1	Type 3 Totaal kleuter lager type 2	Type 4 Totaal kleuter lager type 3	Type 6 Totaal kleuter lager type 4	Type 7 Totaal kleuter lager type 6	Type 8 Totaal kleuter lager type 7	Eind- totaal								
1997-1998	92	37	89	126	18	7	13	20	4	8	44	41	85	123	123	476
1998-1999	112	45	80	125	26	9	14	23	2	9	11	57	46	103	117	517
1999-2000	118	39	91	130	26	6	13	19	3	8	11	74	39	113	124	541
2000-2001	128	36	98	134	23	10	10	20	4	7	11	74	44	118	132	566
2001-2002	129	37	114	151	19	10	8	18	2	4	6	70	58	128	133	584
2002-2003	142	39	118	157	17	7	9	16	2	7	9	69	70	139	138	618

7.2

SECUNDAIR ONDERWIJS

Tabel 12. Evolutie leerlingenaantallen van het buitengewoon secundair onderwijs in het BHG en de Vlaamse Rand (1990-1991 t.e.m. 1995-1996)

Regio	OV	Type	1990-1991	1991-1992	1992-1993	1993-1994	1994-1995	1995-1996
Brussel	1	2	31	33	33	27	11	28
Brussel	1	4	41	41	42	11	43	20
Brussel	1	6	14	20	24	25	25	28
Brussel	2	2	48	43	34	15	30	35
Brussel	2	4	2	2	2	2	1	2
Brussel	2	6	17	16	20	15	15	13
Brussel	2	7	11	8	9	10	9	12
Brussel	3	1	165	164	180	179	183	169
Brussel	3	3	2	3	2	7	4	5
Brussel	3	4	14	13	11	7	8	7
Brussel	3	6	51	43	41	46	45	39
Brussel	3	7	43	35	31	31	30	30
Brussel	4	6	18	17	23	20	20	23
Brussel	4	7						
Vlaamse rand	3	1	117	127	115	124	126	149
Vlaamse rand	3	3	4	4	5	5	5	5
Vlaanderen	1	1	0					
Vlaanderen	1	2	1.273	1.259	1.231	1.258	1.267	1.274
Vlaanderen	1	3						
Vlaanderen	1	4	272	336	384	392	423	432
Vlaanderen	1	6						
Vlaanderen	1	7						
Vlaanderen	2	2	1.523	1.540	1.565	1.585	1.597	1.664
Vlaanderen	2	3	3	5	9	13	38	19
Vlaanderen	2	4	221	211	213	204	164	207
Vlaanderen	2	6	76	83	87	96	113	105
Vlaanderen	2	7	23	21	23	22	24	26
Vlaanderen	3	1	8.740	8.747	8.994	9.100	9.542	9.827
Vlaanderen	3	2						
Vlaanderen	3	3	562	593	591	605	682	720
Vlaanderen	3	4	139	117	100	100	107	86
Vlaanderen	3	6	32	28	26	22	10	11
Vlaanderen	3	7	157	157	156	160	186	171
Vlaanderen	4	3	77	75	76	74	72	71
Vlaanderen	4	4	139	134	142	141	143	149
Vlaanderen	4	5	173	205	206	193	200	203
Vlaanderen	4	6	18	19	21	22	19	22
Vlaanderen	4	7						
Totaal			14.006	14.099	14.396	14.511	15.142	15.552

Tabel 13. Evolutie leerlingenaantallen van het buitengewoon secundair onderwijs in het BHG en de Vlaamse Rand (1996-1997 t.e.m. 2002-2003)

Let op : vanaf 2001-2002 is er een aparte telling voor type 5, dit wil niet zeggen dat er voordien geen leerlingen van type 5 waren, maar enkel dat we slechts vanaf 2001-2002 deze leerlingen apart tellen (hoewel zij vaak elders al ingeschreven zijn).

Regio	OV	Type	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
Brussel	1	2	28	31	36	36	35	34	36
Brussel	1	4	4	7	9	20	23	24	23
Brussel	1	6	29	29	27	30	30	28	31
Brussel	2	2	34	33	31	31	36	43	44
Brussel	2	4	3	4	3	3	3	3	3
Brussel	2	6	13	16	16	17	17	17	18
Brussel	2	7	11	12	10	9	12	11	13
Brussel	3	1	171	170	173	154	153	153	163
Brussel	3	3	3	4	1	1	1	1	1
Brussel	3	4	8	7	8	8	8	3	1
Brussel	3	6	40	39	37	32	35	27	19
Brussel	3	7	26	23	21	20	21	22	21
Brussel	4	6	16	19	14	12	11	12	12
Brussel	4	7						6	14
Vlaamse Rand	3	1	154	131	140	134	137	129	118
Vlaamse Rand	3	3	5	8	4	6	5	9	8
Vlaanderen	1	1							
Vlaanderen	1	2	1.314	1.316	1.324	1.353	1.430	1.561	1.662
Vlaanderen	1	3				3	3	6	8
Vlaanderen	1	4	447	467	479	474	497	524	525
Vlaanderen	1	6		5	5	4	54	53	49
Vlaanderen	1	7				23	37	42	88
Vlaanderen	2	2	1.675	1.700	1.795	1.905	1.948	2.031	2.082
Vlaanderen	2	3	22	26	23	34	38	48	46
Vlaanderen	2	4	219	230	204	207	193	198	209
Vlaanderen	2	6	106	121	134	142	104	105	102
Vlaanderen	2	7	27	26	35	34	34	36	46
Vlaanderen	3	1	9.938	9.930	9.819	9.705	9.486	9.481	9.403
Vlaanderen	3	2							
Vlaanderen	3	3	761	806	818	911	937	991	1.086
Vlaanderen	3	4	77	68	63	52	45	51	60
Vlaanderen	3	6	6	4	4	1	2	1	2
Vlaanderen	3	7	170	172	184	181	174	164	176
Vlaanderen	4	3	74	74	78	82	99	63	111
Vlaanderen	4	4	142	147	142	137	145	155	161
Vlaanderen	4	5						155	155
Vlaanderen	4	6	18	14	12	8	2		
Vlaanderen	4	7					6	49	59
Totaal			15.541	15.639	15.649	15.769	15.761	16.236	16.555

Tabel 14. Evolutie leerlingenpercentages van het buitengewoon secundair onderwijs in het BHG en de Vlaamse Rand (1990-1991 t.e.m. 1995-1996)

Regio	OV	Type	1990-1991	1991-1992	1992-1993	1993-1994	1994-1995	1995-1996
Brussel	1	2	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%
Brussel	1	4	0,3%	0,3%	0,3%	0,1%	0,3%	0,1%
Brussel	1	6	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Brussel	2	2	0,3%	0,3%	0,2%	0,1%	0,2%	0,2%
Brussel	2	4	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Brussel	2	6	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Brussel	2	7	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Brussel	3	1	1,2%	1,2%	1,3%	1,2%	1,2%	1,1%
Brussel	3	3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Brussel	3	4	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%
Brussel	3	6	0,4%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Brussel	3	7	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Brussel	4	6	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%
Brussel	4	7	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vlaamse Rand	3	1	0,8%	0,9%	0,8%	0,9%	0,8%	1,0%
Vlaamse Rand	3	3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vlaanderen	1	1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vlaanderen	1	2	9,1%	8,9%	8,6%	8,7%	8,4%	8,2%
Vlaanderen	1	3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vlaanderen	1	4	1,9%	2,4%	2,7%	2,7%	2,8%	2,8%
Vlaanderen	1	6	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vlaanderen	1	7	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vlaanderen	2	2	10,9%	10,9%	10,9%	10,9%	10,5%	10,7%
Vlaanderen	2	3	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,3%	0,1%
Vlaanderen	2	4	1,6%	1,5%	1,5%	1,4%	1,1%	1,3%
Vlaanderen	2	6	0,5%	0,6%	0,6%	0,7%	0,7%	0,7%
Vlaanderen	2	7	0,2%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Vlaanderen	3	1	62,4%	62,0%	62,5%	62,7%	63,0%	63,2%
Vlaanderen	3	2	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vlaanderen	3	3	4,0%	4,2%	4,1%	4,2%	4,5%	4,6%
Vlaanderen	3	4	1,0%	0,8%	0,7%	0,7%	0,7%	0,6%
Vlaanderen	3	6	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%
Vlaanderen	3	7	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,2%	1,1%
Vlaanderen	4	3	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Vlaanderen	4	4	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	0,9%	1,0%
Vlaanderen	4	5	1,2%	1,5%	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%
Vlaanderen	4	6	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%
Vlaanderen	4	7	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal			100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 19. Leerlingenpercentages in het gewoon secundair onderwijs BHG – Vl. Rand – Vlaanderen (1996-1997 t.e.m. 2002-2003).

Regio	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
Brussel	2,8%	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%	2,8%
Vlaamse Rand	2,9%	2,9%	3,0%	3,0%	3,1%	3,1%	3,1%
Vlaanderen	94,3%	94,3%	94,3%	94,3%	94,2%	94,2%	94,1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

9.

Er zijn weinig verschillen in de evolutie qua leerlingenaantallen en leerlingenpercentages tussen het BHG en de rest.

10.

Gelet op het feit dat er procentueel gezien niet meer leerlingen in Brussel in het buitengewoon secundair onderwijs zitten dan in de andere provincies, cfr. tabel 8, vermoed ik dat er in Brussel op dezelfde wijze wordt omgegaan met doorverwijzingen als elders en dat het gestelde probleem zich niet systematisch voordoet.

11.

Er rijst geen probleem en dus moet er weinig verholpen worden.

JAAK GABRIELS

VLAAMS MINISTER
VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID,
BUITENLANDSE HANDEL EN HUISVESTING

Vraag nr. 106
van 16 mei 2003
van de heer ANDRE MOREAU

Irak – Vlaamse bedrijven

Nu het regime van Saddam Hoessein is verdreven, moet het puin in Irak worden geruimd en het land worden heropgebouwd.

Het staat onomstotelijk vast dat de Verenigde Staten een zeer belangrijke rol spelen bij de uitbesteding van de contracten m.b.t. de wederopbouw van Irak.

1. Belgische – vooral Vlaamse en Brusselse – bedrijven zijn al ettelijke jaren actief in de Golf-regio.

Hoeveel Vlaamse en Brusselse bedrijven hebben op dit ogenblik een contract inzake de heropbouw van Irak ? Welke bouwbedrijven ? Welke andere soort bedrijven (bijvoorbeeld baggerbedrijf) ?

2. a) Zijn er bedrijven bekend die in de voorbije jaren in Irak sterk actief waren en ten gevolge van de Irakcrisis hun contract(en) verloren (kwijtgespeeld) hebben ?

Zo ja, langs welke weg wordt een schade-eis ingediend ? In voorkomend geval (in Irak ontbreekt momenteel elk wettelijk gezag), wie betaalt en met welk geld ?

b) Op welke wijze probeert de Vlaamse regering onze Vlaamse bedrijven te helpen bij het verdedigen van hun eerder verworven rechten (positie) in Irak ?

Antwoord

(Het antwoord werd verstrekt door de opvolger van de heer Gabriels, mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government – red.)

1. Over het afsluiten van contracten inzake de wederopbouw van Irak door Vlaamse bedrijven is op dit ogenblik geen officiële informatie beschikbaar. Bedrijven hebben geen meldingsplicht en beschouwen de informatie met betrekking tot hun handelspartners doorgaans als vertrouwelijk. Dit belet niet dat er veel interesse bestaat rond deze problematiek. Dit bewijzen onder meer de conferenties en seminaries die aan dit thema gewijd worden. Zo telde de informatievergadering "Wederopbouw van Irak" die

Agoria op 3 juni 2003 organiseerde, bijvoorbeeld 80 inschrijvingen.

Op het vlak van de bekendmaking van opportuniteiten inzake de heropbouw van Irak werden al verschillende initiatieven ondernomen. Zo werd binnen Export Vlaanderen een cel gecreëerd om de mogelijkheden die door de internationale instellingen worden geboden aan bedrijven voor de levering van goederen en diensten, beter uit te dragen en om deze bedrijven optimaal te begeleiden. Export Vlaanderen nam als eerste initiatief door op 30 april 2003 een 70-tal in aanmering komende dienstverlenende bedrijven en aannemers met interesse voor Irak een bericht te sturen om hun aandacht te vestigen op een vraag van de Wereldbank naar kandidaat-adviseurs met ervaring in Irak. Bij deze werd bij de betrokkenen ook gepeild naar hun interesse om opgenomen te worden in de lijst van consultants die de Belgische beheerder bij de Wereldbank zou inleiden.

Eind mei 2003 heeft Export Vlaanderen twee dossiers betreffende contracten van Vlaamse bedrijven in het nieuwe Irak geopend. Het betreft telkens een geplande verzending van goederen (grafische industrie en turbines), in het ene geval rechtstreeks en in het andere geval onrechtstreeks, met name een Vlaamse vestiging van een Amerikaans bedrijf dat beschikt over een UN-licentie in het kader van het programma "Oil for Food" en dat verschillende producten, van verschillende oorsprong trouwens, via een verdeler in de VAE aan een bedrijf in Irak zal leveren (*UN : United Nations ; VAE : Verenigde Arabische Emiraten – red.*).

2. a) De afgelopen dertien jaar gold ten aanzien van Irak een algemeen embargo. Hierdoor dient voor iedere export een vergunning te worden aangevraagd bij de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie (*FOD : Federale Overheidsdienst – red.*). Deze dienst heeft dan ook een volledige lijst van alle Belgische, en dus ook Vlaamse, bedrijven die zaken deden met Irak of zaken hebben willen doen met Irak. Het gaat vooral om leveranciers – een 60-tal grote bedrijven – van uitrustingsgoederen voor de industrie en de voedingsnijverheid.

Uit recentelijk ontvangen informatie (27 mei 2003) blijkt dat de kans tot verdere uitvoering van de thans lopende contracten onder het "Oil for Food Programme", het enige kader waarbinnen handel gedreven kon worden met Irak, afhankelijk is van de nieuwe

Iraakse regering. Voor contracten die werden goedgekeurd maar waarvoor de financiering nog niet rond is, wordt tot zeer grote voorzichtigheid aangemaand.

- b) In het kader van het intergwestelijk akkoord tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel werd een (Waalse) handelsvertegenwoordiger aangesteld in Bagdad. Deze thans in Amman verblijvende vertegenwoordiger behandelt de Vlaamse dossiers en behartigt de belangen van de Vlaamse bedrijven.

Daar de handelsvertegenwoordiger in kwestie de ontwikkelingen rond het wederopbouw dossier in Irak op de voet volgt, kan de meest recente informatie hieromtrent geraadpleegd worden op de webstek van AWEX (*Agence Wallonne à l'Exportation – red.*). Export Vlaanderen heeft tot op heden relevante informatie – bijvoorbeeld over de door het Amerikaanse Bechtel georganiseerde conferenties waar potentiële onderaannemers ingelicht werden over de mogelijke activiteiten in Irak – via direct mailing aan Vlaamse ondernemingen bezorgd. Op geregelde basis wordt informatie geplaatst op de webstek van Export Vlaanderen.

Binnen Export Vlaanderen wordt de wederopbouw van Irak dus van nabij opgevolgd en worden de bedrijven daarover punctueel ingelicht.

LUDO SANNEN

VLAAMS MINISTER
VAN MILIEU, LANDBOUW EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Vraag nr. 189
van 13 juni 2003
van de heer PIETER HUYBRECHTS

Schroothandel Geel – Milieuvergunning

Schroothandel NV Van Dalen Belgium gevestigd op de Eindhoutseheide in Geel-Oost naast het Albertkanaal, diende in mei 2000 een nieuwe milieuvergunningsaanvraag in. Dit bedrijf dat metaalafval verwerkt, verschaft werk aan elf mensen.

In juli 2001 weigerde toenmalig minister Dua de vergunningsaanvraag om 2.000 ton schroot en 8.000 ton afgewerkte producten te stockeren.

De Raad van State heeft onlangs de beslissing van minister Dua geschorst.

1. Kan de minister meedelen om welke reden de Raad van State de beslissing van minister Dua heeft geschorst ?
2. Werd reeds een beslissing genomen over het al dan niet verlenen van een nieuwe milieuvergunning aan NV Van Dalen Belgium ?

Antwoord

1. De Raad van State heeft bij arrest nr. 113.947 van 19 december 2002 het ministerieel besluit van minister Dua van 16 mei 2001 vernietigd volgende redenen :
  - er werd een beperkt administratief beroep ingesteld waarbij de verzoekende partij (de NV Van Dalen Belgium) een vergunning vraagt voor de Vlarem-indelingsrubriek 48.3.2, daar deze haar niet werd vergund door de bestendige deputatie en gezien zij verder akkoord gaat met datgene wat haar expliciet werd vergund, dit met inbegrip van de opgelegde beperkingen ;
  - de minister was aldus niet gevat aangaande een beroep tegen de rubrieken die waren vergund en kon daarover geen uitspraak doen ;
  - indien de minister van oordeel was dat het in het beroepschrift gevraagde niet kon worden afgesplitst van het in eerste aanleg vergunde – daargelaten de vraag of dat in casu wel zo is – kon de minister alleen het administratief beroep als onontvankelijk naar zijn voorwerp afwijzen.
2. Op 3 juni 2003 heb ik, ingevolge de vernietiging door de Raad van State, opnieuw uitspraak gedaan over het beroep dat werd ingesteld door de NV Van Dalen tegen het besluit van 31 oktober 2000 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen. Hierbij werd in essentie de beperkte vergunning verleend door de bestendige deputatie, bevestigd. Aangezien geen milieu-effectenrapport werd opgemaakt, kon geen hogere opslagcapaciteit vergund worden.

Bovendien werd het standpunt van de bestendige deputatie in verband met de indelingsrubriek

48.3.2 bevestigd, namelijk dat deze rubriek niet van toepassing is, omdat het hier niet gaat over een haven, noch over haveninstallaties.

Vraag nr. 196 van 13 juni 2003 van de heer ELOI GLORIEUX

Luchthaven Zaventem – Dioxinemetingen

Het Provinciaal Milieुरapport Vlaams-Brabant 2002 vermeldt dat de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) sinds 2000 in Vlaams-Brabant ook dioxinemetingen uitvoert ter hoogte van de luchthaven van Zaventem.

Bij de metingen in januari 2002 werden verhoogde dioxinedisposities vastgesteld op de drie meetpunten rond de luchthaven. Op twee plaatsen werd de ontwerprichtwaarde van 6 pg TEQ/m² dag overschreden (picogram toxicologisch equivalent per vierkante meter).

1. Hoeveel precies bedroeg de overschrijding van de bovenvermelde ontwerprichtwaarde ?
2. Werden sinds de metingen van januari 2002, waarvan in het Provinciaal Milieुरapport melding werd gemaakt, recentelijk nog bijkomende metingen verricht en zo ja, hoe evolueren de meetwaarden ?
3. Hoe wordt verklaard dat er algemeen in Vlaanderen een dalende tendens in dioxine-uitstoot wordt vastgesteld, terwijl dit rond de luchthaven blijft stijgen ?
4. Is het luchtverkeer van de nationale luchthaven de oorzaak van deze verhoogde dioxinewaarden ?

Werden rondom de Vlaamse regionale luchthavens van Deurne en Oostende dezelfde verhoogde dioxineconcentraties vastgesteld ?

5. Er bestaan meer dan 200 soorten dioxines, waarvan sommigen uiterst giftig zijn.

Tot welke soort behoren de waargenomen dioxines rondom de luchthaven van Zaventem ?

6. Wanneer komen er in Vlaanderen vaste normen voor dioxinedepositie ?

Zullen deze afwijken van de door de VMM momenteel gehanteerde ontwerprichtwaarde van 6 pg TEQ/m² dag ?

Antwoord

1. In Vlaanderen bestaan nog geen normen voor dioxinedepositiemetingen. Op basis van een modelstudie hanteert de Vlaamse Milieumaatschappij het volgende toetsingskader om dioxinedepositiemetingen te beoordelen. Meetwaarden die de respectieve drempels overschrijden, worden door de Vlaamse Milieumaatschappij omschreven als "matig verhoogd" of "verhoogd".

Maandgemiddelde depositie	Omschrijving
≤ 6.0 pg TEQ/m ² .dag ¹	Niet verhoogd
> 6.0 pg TEQ/m ² .dag ¹	Matig verhoogd
> 26 pg TEQ/m ² .dag ¹	Verhoogd

De waarde van 26 pg TEQ/m².dag werd voorgesteld om binnen Vlarem in aanmerking te nemen als richtwaarde, na te streven op korte

Locatie	Meetcampagne Nov – dec 2000	Meetcampagne Oct – nov 2001	Meetcampagne Nov – dec 2001
Oostende 1	4,5	3,0	4,1
Oostende 2	5,5	2,8	5,0
Zaventem 1	5,5	5,6	10,0
Zaventem 2	4,5	5,7	6,6
Zaventem 3	4,2	3,7	4,5

Besluit : De onderste drempelwaarde werd tweemaal licht overschreden in Zaventem. Er is dus sprake van een matig verhoogde dioxinedepositie tijdens één van de drie meetcampagnes voor twee van de drie meetpunten in Zaventem.

2. Er werden geen bijkomende metingen verricht na de vernoemde campagnes rond de luchthavens in Vlaanderen, omdat de resultaten van de drie meetcampagnes niet duiden op een belangrijke dioxinedepositie rond de luchthavens.

De resultaten liggen in de lijn met wat men op vele andere plaatsen in Vlaanderen vindt.

3. De algemeen dalende trend in Vlaanderen inzake dioxine-uitstoot wordt verklaard door de sanering van de afvalverbrandingsovens en andere (industriële) bronnen. Door de invoering van

termijn. De waarde van 6 pg TEQ/m².dag is te beschouwen als een waarde na te streven op lange termijn.

Gedurende drie meetcampagnes werden dioxinedeposities op twee meetpunten in de buurt van de luchthaven van Oostende uitgevoerd en op drie meetpunten in de buurt van de luchthaven van Zaventem

- Gedurende de periodes nov. – dec. 2000 en okt. – nov. 2001 lagen alle deposities beneden de onderste drempelwaarde van 6 pg TEQ/m².dag.
- Tijdens de laatste periode nov. – dec. 2002 werden in twee van de drie meetpunten in Zaventem matig verhoogde meetwaarden opgetekend, in Oostende en het derde meetpunt in Zaventem lagen de meetwaarden beneden de onderste drempelwaarde van 6 pg TEQ/m².dag.

Resultaten van de meetcampagnes van dioxinedepositie rond de luchthavens van Zaventem en Oostende :

de strenge emissienorm van 0,1 ng TEQ/m³ uitstoot uit de schouw van de verbrandingsovens en het gevoerde handhavingsbeleid van de Milieu-inspectie, daalde de algemene dioxine-uitstoot in belangrijke mate (*ng : nanogram – red.*).

De dioxinedepositiresultaten kunnen van meetcampagne tot meetcampagne verschillen door verschillende meteo-omstandigheden, o.m. windrichting, -snelheid, regenneerslag, e.a. Men kan o.i. niet spreken van een stijgende trend van de dioxinedepositie rond luchthavens.

4. Het is niet mogelijk een exacte oorzaak aan te geven. Het gaat immers om depositiemetingen, d.w.z. metingen van de dioxines die neerkomen op het aardoppervlak. In tegenstelling tot emissiemetingen die in de schouw of uitlaat van de

bron gebeuren, kan men bij depositiemetingen niet met zekerheid de bron aanduiden. Bovendien is er slechts een lichte verhoging.

Bijkomende metingen moeten uitwijzen of er van een structurele verhoging sprake is.

5. "Dioxines" is een verzamelnaam voor zo'n 210 verschillende scheikundige stoffen. 17 van de 210 zijn uiterst giftig. Ze heten niet voor niets de "dirty seventeen". De VMM meet dan ook alleen deze 17 uiterst toxische dioxines. Elk van de dirty 17 krijgt een zeker gewicht toegekend, de TEF of toxicologische equivalentiefactor. Een mengsel kan daardoor met één cijfer in TEQ (toxicologisch equivalent) worden gekarakteriseerd.

De omrekening van de hoeveelheden van deze 17 dioxines gebeurt met de Wereldgezondheidsorganisatie-Toxicologische Equivalentiefactoren (WGO-TEF's). Vroeger werden de Internationale Toxicologische Equivalentiefactoren (ITE) van de NATO gebruikt.

6. Gebaseerd op een modelstudie van de VITO (*Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek – red.*) heeft de VMM een voorstel van toetsingskader en ontwerprichtwaarde (zie antwoord op vraag 1) ingediend met betrekking tot dioxinedepositienormen, waar als ontwerprichtwaarde 26 pg TEQ/m².dag op maandbasis is opgenomen en 10 pg TEQ/m².dag op jaarbasis. Het voorstel wordt op dit ogenblik besproken.

Het gaat hier uiteraard om een voorstel voor dioxinedepositienormen die immissienormen zijn. Immissienormen die op de algemene kwaliteit van de omgeving van toepassing zijn, mogen niet verward worden met emissienormen die de uitstoot in de schouw of uitlaat van de bron reglementeren. Voor afvalverbrandingsovens bestaat reeds een emissienorm van 0,1 ng TEQ/m³ uitstoot gemeten in de schouw.

**Vraag nr. 200
van 20 juni 2003
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN**

GSM-antennes – Inventaris (2)

Het is moeilijk om te weten waar er overal gsm-antennes in Vlaanderen opgesteld staan. Dit is nochtans essentieel om de resolutie hierover te kunnen uitvoeren.

Minister Van Mechelen verwees me hiervoor naar het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT), dat de databank hierover beheert. De administrateur-generaal liet me weten dat de Vlaamse overheid zelf eerst partner moest worden van deze organisatie om over de gegevens te kunnen beschikken. Ondertussen deed de minister dit en beschikt Vlaanderen dus over de gegevens van alle bestaande antennes.

Minister Sannen is coördinerend minister voor deze materie.

1. Kunnen parlementsleden, gemeenteraadsleden en geïnteresseerde burgers deze inventaris raadplegen ?
2. Zijn alle locaties van antennes en hun karakteristieken ondertussen in het Geografisch Informatiesysteem (GIS) ingevoerd, zoals gevraagd in de resolutie ?
3. Hoe wordt de verplichting om plaatsingsalternatieven te onderzoeken en de omwonenden afdoende te informeren vanuit gezondheidsoogpunt concreet ingevuld ?
4. Welke richtlijnen zijn gegeven aan de mogelijke beleidsbepalende betrokkenen, aan de verschillende bestuursniveaus, de administratie en de operatoren ?

NB Deze vraag werd gesteld aan minister Sannen (nr. 200) en aan minister Van Mechelen (nr. 132).

Antwoord

1 en 2.

In tegenstelling tot wat de Vlaamse volksvertegenwoordiger stelt, is de Vlaamse overheid nog geen "toegegetreden lid" van de VZW "Radio Infrastructure Site Sharing". De Vlaamse overheid kan de databank dus nog niet raadplegen.

Bovendien heb ik de indruk dat de federale overheid specifiek gekozen heeft voor een databank die beheerd wordt door een private VZW en niet door een overheidsinstantie als het BIPT, om de vertrouwelijkheid van de gegevens te kunnen garanderen. Op deze wijze zijn de in de databank opgenomen gegevens immers geen "bestuursdocumenten" die vallen onder de regeling inzake openbaarheid van bestuur.

Ook als het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap lid zou zijn van de VZW, dan nog zouden parlementsleden, gemeenteraadsleden en geïnteresseerde burgers deze databank niet kunnen consulteren, aangezien zij geen lid zijn van de VZW.

Ik kan er verder nog aan toevoegen dat een consultatie van de databank aan de hand van Lambert-coördinaten, locatie per locatie moet geschieden. Men geeft een locatie in en krijgt een lijst van alle antennes in een straal van 300 meter. Men kan niet bijvoorbeeld alle dossiers in de gemeente X of de provincie Y opvragen. Per consultatie en locatie moet door de toegetreden leden momenteel 26 euro betaald worden.

Zelfs als het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap dus toegetreden lid zou zijn van de VZW, dan zou het overbrengen van al deze informatie in een eigen GIS-systeem een zeer tijdrovende en kostelijke aangelegenheid zijn.

Ingevolge de federale wetgeving, meer bepaald het koninklijk besluit van 21 december 2001, zijn de eigenaars verplicht om vóór 31 december 2006 voor elke antenne een technisch dossier op te maken, dat ze naar het BIPT dienen te zenden. Deze dossiers zijn uiteraard wel bestuursdocumenten, die mij onder de openbaarheid van bestuur lijken te vallen.

3 en 4.

Voor een omstandig antwoord kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger verwijzen naar het antwoord dat ik op 5 juni 2003 gegeven heb, in de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening op de vraag om uitleg van mevrouw Becq (Stuk 799 (2002-2003)).

Samengevat komt het hierop neer dat, in afwachting van de invoering van een pakket integrale milieuvoorwaarden voor zendantennes, ik bereid ben bij wijze van overgang een meldingsplicht in te voeren in Vlarem, geflankeerd door een omzendbrief naar de gemeenten en een protocol tussen operatoren, Vlaamse regering, Vlaamse administratie en de VVSG. Het protocol beoogt voor elke nieuwe antenne de technische informatie ter beschikking te stellen, en dit minstens twee maanden voor de uitvoering van enige werken op de bouwplaats. Deze technische informatie heeft betrekking op de naleving van de blootstellingsnorm die is vastgesteld in het KB van 29 april 2001.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten heeft echter in eerste instantie standpunt ingenomen ten aanzien van het protocol omdat het de ge-

meenten geen meerwaarde zou bieden. Ik ben nochtans van oordeel dat het protocol en de omzendbrief een goed denkspoor zijn en blijven om tegemoet te komen aan de vraag van de bevolking naar gedegen informatie, zoals verwoord in de resolutie van 23 mei 2001 en ik zal daarom een nieuwe poging doen om met de operatoren en de VVSG tot een vergelijk te komen.

ADELHEID BYTTEBIER

VLAAMS MINISTER
VAN WELZIJN, GEZONDHEID
EN GELIJKE KANSEN

Vraag nr. 200
van 28 mei 2003
van mevrouw PATRICIA CEYSENS

Dagcentrum Wigwam – Subsidiëring

Kind en Gezin financiert met middelen vanuit de Nationale Loterij een aantal projecten met als doel ofwel nieuwe methodieken te ontwikkelen, ofwel een bepaalde doelgroep te leren bereiken.

Wigwam is een dergelijk project. Het is een dagcentrum dat zich richt op kinderen van 0 tot 6 jaar in crisissituaties, die komen uit kansarme of migrantengezinnen. Wigwam ondersteunt de ouders en stimuleert de ontwikkeling van de kinderen. Zij hebben een overeenkomst met Kind en Gezin waarin hun financiering is toegekend tot 31 augustus 2004. Het is de bedoeling dat zij zich ondertussen inschakelen in de reguliere kinderopvang en dus de normale subsidies die aan kinderdagverblijven worden toegekend, zullen kunnen genieten.

Rekening houdende met hun doelpubliek en met hun specifieke werking is het niet mogelijk om met deze subsidies de voorziening leefbaar te houden.

Vandaag is in de bestaande reglementering niet bepaald dat dit type van opvanginitiatieven bijkomende subsidies kan verkrijgen voor zijn specifieke opdracht of doelgroep. Er bestaat wel een bijkomende vergoeding voor initiatieven die inclusieve opvang aanbieden aan kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Het ministerieel besluit van 9 juli 2001 voorziet, voor instellingen die structureel bezig zijn met de opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte, in een bijkomende financiering van 2.602,88 euro per kind op jaarbasis, aangevuld met een forfaitair bedrag van 5 euro per dag aanwezigheid. Wegens het beperkt aantal

plaatsen wordt specifieke zorgbehoefte vandaag gelijkgesteld met een handicap.

De vraag dient te worden gesteld of wij deze reglementering niet moeten uitbreiden tot het type kinderen dat in voorzieningen zoals Wigwam uiteindelijk ook een bijzondere zorg ontvangt.

1. Wil de minister initiatieven als Wigwam laten voortbestaan? Erkent zij de meerwaarde van dergelijke projecten?
2. Zo ja, is het dan niet aangewezen om voorzieningen die op structurele basis werken met specifieke opdrachten of specifieke doelgroepen, bijkomende financiële middelen toe te kennen?

Antwoord

1. Wigwam is een bijzonder waardevol initiatief.

De meerwaarde wordt sinds jaren bevestigd door het feit dat Kind en Gezin er een projectsubsidie heeft aan toegekend. Het aanbieden van de erkenning als kinderdagverblijf heeft de bedoeling Wigwam te laten voortbestaan.

2. Wigwam is niet het enige specifieke kinderopvangproject dat Kind en Gezin subsidieert. Er zijn er nog een drietal andere, die elk een verschillende invalshoek kiezen wanneer ze een meerwaarde realiseren vanuit hun kinderopvangaanbod. Bovendien zijn er heel wat reguliere kinderdagverblijven die, binnen de nu vigerende kaders van regelgeving en subsidiëring, evenzeer een gericht aanbod ontwikkelen ten opzichte van bijzondere doelgroepen. Het initiëren van een financieel surplus ten opzichte van dergelijke voorzieningen of projecten is dan ook, onder meer gezien de diversiteit ervan, geen sinecure.

In deze context is het Beleidsplan Kinderopvang van maart 2000 nog steeds relevant. Daarin werd immers expliciet aan de opvangprojecten in kwestie gerefereerd: "Momenteel worden een aantal initiatieven als project ondersteund, soms vanuit verschillende hoeken, zonder dat ze echt een structurele plaats hebben kunnen verwerven in het opvanglandschap. Dit zal ook in de toekomst niet gemakkelijk zijn. Er zijn infrastructurele aspecten en elementen van personele begeleiding die dat niet evident maken. Toch vinden wij het belangrijk dat deze projecten, die vooral in een aantal grootsteden gesitueerd zijn en die zich heel buurtgericht hebben ontwikkeld met een breed multifunctioneel aanbod, verder levenskansen krijgen. Er

zal worden onderzocht of ze kunnen worden opgenomen in een regulier kader, eventueel als specifiek "filiaal" van een erkende voorziening, maar geïntegreerd binnen de basiserkenning.

Op grond van dergelijke erkenning zouden projecten kunnen worden samengebracht in een soort netwerk dat wordt begeleid door een overkoepelende stuurgroep met als bedoeling de ervaringen en de bevindingen van deze specifieke projecten te vertalen zodat ze de inclusieve werking van de "gewone kinderdagverblijven" kunnen inspireren. We denken er daarbij aan dat vanuit een dergelijk netwerk vorming zou kunnen worden opgestart, publicaties kunnen worden verzorgd en methodieken ontwikkeld die structureel naar het werkveld kunnen doorstromen."

Als het vermelde netwerk er op dit moment nog niet is, dan is dat ook het gevolg van een aarzeling bij de projecten in kwestie. Nochtans zou een dergelijk netwerk hun meerwaarde kunnen formaliseren, ook vanuit het reguliere kader.

Vraag nr. 202 van 13 juni 2003 van mevrouw MARIJKE DILLEN

Leeftijdsgrenzen in regelgeving – Oudere patiënten

Uit de studie naar de meerwaarde en knelpunten van leeftijdsgrenzen in de Vlaamse regelgeving en hun effect op oudere personen, uitgevoerd door Ufsia in opdracht van de Vlaamse regering, blijkt dat er een minderwaardige behandeling is van oudere patiënten en dat ouderen niet altijd met het nodige respect worden behandeld.

De minister heeft allicht kennis van deze vaststellingen.

Wat is haar reactie op deze gegevens?

Welke beleidsinitiatieven zijn er reeds genomen als gevolg van deze studie, teneinde voor de toekomst te vermijden dat oudere patiënten op een minderwaardige wijze worden behandeld?

Welke beleidsinitiatieven worden er nog gepland?

Antwoord

De studie "Meerwaarde en knelpunten van leeftijdsgrenzen in Vlaamse regelgeving en hun effect op oudere personen" deed, in een eerste luik, een screening op de aanwezigheid van bepalingen om-

trent leeftijdsgrenzen in de Vlaamse regelgeving. Op het vlak van gezondheid en zorgverlening werden slechts twee leeftijdsgebonden regels teruggevonden in de Vlaamse regelgeving.

Het betreft de sociale (niet-medische) zorg van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap en het preventieve gezondheidsbeleid met betrekking tot borstkankerscreening. Het behoud van leeftijdsgrenzen voor de tegemoetkomingen in het kader van het Vlaams Fonds is, zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger weet, louter ingegeven door budgettaire overwegingen. Ook de studie erkent dit, maar pleit niettemin voor een opheffing van deze leeftijdsdiscriminatie. Tot op heden kon hiervoor evenwel geen politieke meerderheid gevonden worden.

In het protocolakkoord van 25 oktober 2000 tot samenwerking tussen de federale overheid en de gemeenschappen inzake mammografische borstkankerscreening, wordt de doelgroep afgebakend tot vrouwen van 50 tot en met 69 jaar. Als gevolg daarvan is ook de terugbetaling van de screeningsmammografie leeftijdsgebonden. Het gemaakte onderscheid tussen de leeftijdsgroep 50-69 jaar, de jonger dan 50-jarigen en de ouder dan 69-jarigen is gebaseerd op medisch-wetenschappelijke gronden. Onderzoek heeft immers aangetoond dat er een daling van de borstkankersterfte kan gerealiseerd worden wanneer men zoveel mogelijk vrouwen uit de groep 50-69-jaar om de twee jaar een mammografisch onderzoek laat ondergaan. Voor de andere leeftijdsgroepen, dus ook voor 70-plussers, blijkt dat niet meteen het geval te zijn.

Deze bevindingen hebben geleid tot Europese aanbevelingen over de organisatie van de borstkankeropsporing waarin ook de leeftijdsbegrenzing voorkomt. Deze aanbevelingen werden overgenomen in het protocolakkoord en in de uitwerking van de Vlaamse opsporingscampagne.

Sommige erfelijke borstkankers – gelukkig spreken we hier over slechts 5 à 10% van de borstkankers – vergen een opvolging op jongere leeftijd en vallen evenmin onder de huidige campagne. Voor deze jongere vrouwen, maar ook voor de 70-plussers, kan het aangewezen zijn dat er toch een mammografie gebeurt, ook al zijn er geen klachten of symptomen. Maar daar moet dan de huisarts (of de gynaecoloog) over beslissen. Er zijn echter te weinig wetenschappelijke argumenten om te stellen dat dit goed zou zijn voor heel de groep van 70-plussers. Vandaar de afgrenzing in de publiekscampagne op 50 en 69 jaar. Een mammografie kan uiteraard altijd uitgevoerd worden bij 70-plussers, maar dan niet kosteloos voor de betrokkene en

niet zonder verwijzing van de behandelende arts. In dit geval blijft een remgeld te betalen, waarvan de omvang een zaak is die zich buiten de Vlaamse bevoegdheid afspeelt.

In het tweede luik van de studie werd onderzoek gedaan naar de beleving van leeftijdsgrenzen. Dit onderzoeksluik bevestigde dat ouderen zich op diverse domeinen achtergesteld en gediscrimineerd voelen : uit enquêtes van Eurobarometer, in opdracht van de Europese Commissie, blijkt dat 15% van de senioren (60 jaar en ouder) ooit het gevoel had gediscrimineerd te worden door artsen en/of gezondheidsdiensten. Zij scoren hiermee wel beter dan o.a. de sociale zekerheid, de televisie, en zelfs de eigen familie van de senioren. De cijfers waarop deze vaststellingen gebaseerd zijn, zijn wel ruim 10 jaar oud : zij dateren van 1992.

Zij dateren dus van voor het ontstaan van het decreet betreffende de integrale kwaliteitszorg in de verzorgingsvoorzieningen van 25 februari 1997. Hierin wordt uitdrukkelijk bepaald dat elke verzorgingsvoorziening (zijnde o.a. ziekenhuizen, RVT, ...), overeenkomstig haar opdracht, verplicht is aan elke patiënt of cliënt, zonder onderscheid van leeftijd van de betrokkene, verantwoorde zorg of bijstand te verstrekken en hem op een respectvolle manier te behandelen of te begeleiden. In het ontwerp van decreet betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen vindt men een gelijkaardige bepaling.

De wet betreffende de rechten van de patiënt (van 22 augustus 2002) is hier eveneens van belang : op grond hiervan heeft de patiënt, met eerbiediging van zijn menselijke waardigheid en zijn zelfbeschikking en zonder enig onderscheid op welke grond ook, tegenover de beroepsbeoefenaar recht op een kwaliteitsvolle dienstverstrekking die beantwoordt aan zijn behoeften. Onder "beroepsbeoefenaar" in de zin van deze wet wordt verstaan : de beoefenaar bedoeld in het KB nr. 78 van 10 november 1969 en de beroepsbeoefenaar van een niet-conventionele praktijk. Bijgevolg dienen o.a. artsen de bepalingen van deze wet na te leven.

Vraag nr. 203
van 13 juni 2003
van mevrouw MARLEEN VAN DEN EYNDE

Opvangcentra voor probleemjongeren – Erkenningen

In Vlaanderen blijkt er een groot tekort te zijn aan opvangcentra voor jongeren met problemen. De meest voorkomende problemen van de jongeren

die terechtkomen bij deze opvangcentra zijn financiële schulden, incest en drugproblemen.

De laatste jaren is er een spectaculaire groei waargenomen van hulpbehoevende jongeren, zodat deze centra problemen krijgen bij de hulpverlening.

Intussen is er bijvoorbeeld "De Stappaert" in Lier, dat nog steeds wacht op erkenning door de Vlaamse overheid.

1. Kan de minister mededelen waar de erkende opvangcentra voor jongeren met problemen zich bevinden in Vlaanderen ?
2. Welke van deze opvangcentra zijn gesubsidieerd ?
3. Welke wachten nog steeds op een erkenning ?
4. Wanneer worden die opvangcentra, zoals onder meer "De Stappaert" in Lier, erkend ?

Antwoord

In antwoord op haar vraag kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger het volgende mededelen.

Opvangcentra voor jongeren met problemen worden zowel georganiseerd door de Vlaamse, als door de federale bevoegdheid.

Zo ressorteren onder andere de kinderspsychiatrie, de residentiële verslavingszorg en residentiële geestelijke gezondheidszorg, ... onder de federale overheid.

In Vlaanderen wordt opvang voor jongeren met problemen binnen verschillende sectoren georganiseerd : bijzondere jeugdzorg, algemeen welzijnswerk, Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap, geestelijke gezondheidszorg, Kind & Gezin én onderwijs. Al deze sectoren hebben, verspreid over heel Vlaanderen, diensten en voorzieningen waar begeleiding en/of opvang voor jongeren met problemen georganiseerd wordt. Elk van deze sectoren heeft zijn eigen regelgeving inzake erkenning en subsidiëring van diensten en/of voorzieningen.

In het kader van de integrale jeugdhulp werken deze sectoren er hard aan activiteiten met betrekking tot jongeren (0 tot en met 17 jaar) grondig op elkaar afstemmen en hulpmodules intra- en inter-

sectoraal met elkaar te combineren naargelang de vraag of de behoefte van de cliënt.

Aangezien in de vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger verwezen wordt naar "De Stappaert" in Lier wil ik graag de situatie in twee sectoren nader toelichten, m.n. het algemeen welzijnswerk en de bijzondere jeugdbijstand.

1. Algemeen welzijnswerk

In Vlaanderen, met inbegrip van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, zijn er 15 centra voor algemeen welzijnswerk (CAW) die, binnen de brede waaier van hun algemene opdrachten, opvang en begeleiding bieden aan jongvolwassenen (17-25 jaar) die wegens diverse factoren en individuele problemen niet meer in hun oorspronkelijk milieu kunnen wonen.

Het betreft met name de volgende centra :

CAW Mozaïek – Brussel ;
 CAW De Kempen – Herentals ;
 CAW Hageborg – Diest ;
 CAW Leuven – Leuven ;
 CAW Metropool – Antwerpen ;
 CAW De Mare – Antwerpen ;
 CAW Sonar – Hasselt ;
 CAW 't Verschil – Hasselt ;
 CAW De Poort – Brugge ;
 CAW Middenkust – Oostende ;
 CAW Piramide – Kortrijk ;
 CAW Stimulans – Kortrijk ;
 CAW Artevelde – Gent ;
 CAW Waasland – Sint-Niklaas ;
 CAW voor Zuid-Oost-Vlaanderen – Ronse.

Al deze voorzieningen zijn erkend en gesubsidieerd overeenkomstig het decreet van 19 december 1997 betreffende het algemeen welzijnswerk en het besluit van de Vlaamse regering van 12 oktober 2001 ter uitvoering van het decreet van 19 december 1997 betreffende het algemeen welzijnswerk.

Wat meer bepaald de VZW De Stappaert in Lier betreft, heeft mijn voorgangster, mevrouw Mieke Vogels, verleden jaar reeds, met name op 26 april 2002, laten weten dat zij geen gunstig gevolg kon geven aan de erkenningsaanvraag als zodanig van deze organisatie. Ik wens mij bij haar beslissing aan te sluiten. De vigerende regelgeving van het algemeen welzijnswerk heeft immers tot doel versnippering en overlapping in het welzijnswerkveld tegen te gaan en een maximale aansluiting van losse initiatieven bij een erkend centrum voor algemeen welzijnswerk te bevorderen. In deze context

is het niet mogelijk een apart subsidiëringskanaal voor deze voorziening op te zetten.

Ik acht het dan ook wenselijk dat de VZW De Stappaert veeleer aansluiting zoekt bij het reeds erkende CAW Het Welzijnshuis in Willebroek en dat de respectieve werkingen in hetzelfde werkgebied op elkaar worden afgestemd. Op die manier verkrijgt men een complementair hulpverleningsaanbod, waarbij overcapaciteit ten aanzien van bepaalde doelgroepen wordt afgebouwd en blinde vlekken worden ingevuld.

Overigens kan men vanuit de reguliere werking van een groter organisatorisch geheel op een efficiëntere wijze meehelpen aan de uitbouw van de hulpverlening naar kansarme jongvolwassenen toe. Hierbij wens ik evenwel aan te stippen dat deze

aansluiting bij een groter organisatorisch geheel voorlopig geen bijkomende structurele subsidies genereert en dat het fusiecentrum zijn werking verder dient uit te bouwen in het kader van de subsidie-enveloppe waarover het momenteel beschikt.

2. Bijzondere jeugdbijstand

Hierna vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger het aantal voorzieningen "bijzondere jeugdbijstand" per categorie, per bestuurlijk arrondissement en per provincie op 1 januari 2003. Het betreft de voorzieningen die erkend en gesubsidieerd zijn overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 1994 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand.

Bestuurlijk arrondissement	1*	2*	3*	4*	5*	6*	7*	Totaal
Antwerpen	15	2	5	4	7	4	3	40
Mechelen	3	1	1	3	1	1	1	11
Turnhout	5	4	1	3	2	1	0	16
Totaal provincie Antwerpen	23	7	7	10	10	6	4	67
Brussel	4	0	1	1	2	0	2	10
Halle-Vilvoorde	3	1	1	2	2	1	0	10
Leuven	5	1	1	4	3	1	2	17
Totaal provincie Brabant	12	2	3	7	7	2	4	37
Hasselt	5	0	1	4	2	1	2	15
Maaseik	3	0	1	3	1	1	0	9
Tongeren	3	0	1	2	1	1	0	8
Totaal provincie Limburg	11	0	3	9	4	3	2	32
Aalst	5	0	0	2	2	0	1	10
Dendermonde	3	0	1	1	1	0	0	6
Gent-Eeklo	9	1	3	4	4	2	3	26
Oudenaarde	5	0	1	1	1	0	0	8
Sint-Niklaas	3	0	0	2	1	0	0	6
Totaal provincie Oost-Vlaanderen	25	1	5	10	9	2	4	56
Brugge	7	1	2	3	4	1	1	19
Ieper	4	0	1	3	1	0	0	9
Kortrijk	4	0	0	5	2	1	0	12
Oostende	4	0	0	1	2	1	0	8
Roeselare-Tielt	1	0	0	1	1	1	1	5
Veurne-Diksmuide	2	0	0	0	1	0	0	3
Totaal provincie West-Vlaanderen	22	1	3	13	11	4	2	56
Totaal Vlaanderen	93	11	21	49	41	17	16	248

*1. begeleidingstehuizen – 2. gezinstehuizen – 3. onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra – 4. dagcentra – 5. thuisbegeleidingsdiensten – 6. diensten voor begeleid zelfstandig wonen – 7. diensten voor pleegzorg

Wat de VZW De Stappaert betreft, kan ik meedelen dat deze organisatie momenteel geen erkende voorzieningen binnen de bijzondere jeugdbijstand beheert. Zij heeft wel een aanvraag ingediend voor de erkenning als dienst begeleid zelfstandig wonen in het kader van de oproep in de omzendbrief van 24 oktober 2002 van de toenmalige Vlaams minister bevoegd voor Welzijn, mevrouw Mieke Vogels, en dit met betrekking tot het nieuw initiatief 2002, met name uitbreiding en aanpassing van het private erkende aanbod "bijzondere jeugdbijstand".

De aanvraag van VZW De Stappaert werd getoetst aan de erkenningsvoorwaarden van het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 1994, de programmatienormen, de beleidsprioriteiten en de criteria zoals die in de ministeriële omzendbrief opgenomen werden, en aan de prioriteiten zoals geformuleerd door de verwijzende instanties in de provincie Antwerpen.

De aanvraag van VZW De Stappaert werd in het kader van deze omzendbrief niet in aanmerking genomen. Ik deelde dit reeds schriftelijk mee aan de initiatiefnemers. De administratie heeft in de loop van de maand juli een omstandige motivatie inzake deze beslissing aan de initiatiefnemers laten geworden.

**Vraag nr. 214
van 20 juni 2003
van de heer JOHAN DE ROO**

Aangepast vervoer gehandicapten – Subsidiëring

In 2002 werd een subsidiegids uitgegeven teneinde een structurele oplossing te bieden aan de specifieke vervoersproblematiek van personen die, gezien hun handicap, geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer.

Het decreet op de basismobiliteit regelt het recht op een minimumaanbod aan geregeld vervoer voor iedere gebruiker, dus ook voor personen met een handicap. Concreet betekent dit dat De Lijn de bedieningsfunctie en het aantal stopplaatsen van haar rollend materieel zal opdrijven en haar algemene, reguliere infrastructuur maximaal toegankelijk zal maken.

Zo werd aan De Lijn de opdracht gegeven om enerzijds haar belbussen in de landelijke gebieden van Vlaanderen fysiek toegankelijk te maken en haar dienstverlening aan te passen aan de specifieke noden van personen met een ernstige handicap. Anderzijds kunnen initiatieven voor aangepast vervoer die in de praktijk gebracht worden in de stedelijke, randstedelijke en kleinstedelijke gebieden van Vlaanderen, in aanmerking komen voor een extra subsidiëring.

1. Waarom kunnen organisaties die initiatieven voor aangepast vervoer uitwerken, geen werkingssubsidie aanvragen voor het openbaar vervoer in de landelijke gebieden ?
2. Hoeveel subsidieaanvragen ontving de Vlaamse Gemeenschap voor aangepast vervoer voor personen met een handicap in 2002 en 2003 ?
3. Hoeveel subsidieaanvragen werden effectief uitbetaald in 2002 en voor welk bedrag ?

Antwoord

1. De modaliteiten in het subsidiereglement inzake aangepast vervoer (waaronder het uitsluiten van de landelijke gebieden) werden vastgelegd op basis van de beslissing van de Vlaamse regering van 25 juli 2000, die van dit onderscheid uitgaat.

Dit najaar zal het reglement en ook het regeringsbesluit terzake, op basis van de opgedane ervaring de voorbij drie werkingsjaren en op basis van de resultaten van een wetenschappelijk behoefteonderzoek op aangepast vervoer dat inmiddels werd gevoerd, worden geëvalueerd en waar nodig zal een advies voor bijsturing aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

Ook het betrokken onderscheid tussen de organisatie van het aangepast vervoer in de landelijke en stedelijke gebieden van Vlaanderen zal in deze evaluatie worden meegenomen.

2. In 2002 ontving Gelijke Kansen in Vlaanderen 14 subsidieaanvragen voor aangepast vervoer, in 2003 waren het er 18.
3. In 2002 werden 12 subsidieaanvragen goedgekeurd, dit voor een totaal bedrag van 848.000 euro.

Aangezien de subsidiedossiers nog niet volledig zijn afgesloten (ze bevinden zich in de fase van de eindafrekening), heb ik nog geen zicht op het effectief uitbetaalde bedrag.

MARINO KEULEN

VLAAMS MINISTER
VAN WONEN, MEDIA EN SPORT

Vraag nr. 8
van 20 juni 2003
van mevrouw SONJA BECQ

Sociale huisvesting – Reservegronden Leuven-Halle-Vilvoorde

In de pers verklaarde de vorige minister van Huisvesting dat de verschillende huisvestingsmaatschappijen nog 43.750 bouwgronden in reserve hebben, goed voor 75.000 sociale woningen.

De minister gaf daarbij de indruk dat deze gronden maar voor het "aansnijden" liggen. Uit de communicatie blijkt niet duidelijk of dit effectief zo is. Immers, verschillende gemeenten hebben te maken met woonbehoeftestudies waarbij vaak – door de hogere overheid – het aantal woonuitbreidingsmogelijkheden wordt ingeperkt ten opzichte van wat gemeenten zelf zouden willen.

Daarnaast blijkt uit de opmaak van de gemeentelijke structuurplannen, die in de provinciale en Vlaamse kringlijnen moeten passen, dat vele, ook "sociale" gronden in uitbreidingsgebied, zo goed als onmogelijk kunnen aangesneden worden wanneer zij terechtkomen in een "kern in buitengebied".

0100	woongebied	378.919,725 m ²	37,892 ha
0101	woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde	943,014 m ²	,094 ha
0102	woongebied met landelijk karakter	39.005,6 m ²	3,901 ha
0104	woonpark	3.919,841 m ²	,392 ha
0105	woonuitbreidingsgebied	1.341.755,761 m ²	134,176 ha

3. Op deze vraag kan ik antwoorden dat deze gronden niet onmiddellijk kunnen benut worden wat infrastructuur en wegen betreft.

Uit een doorlichting van Arohm is gebleken dat twee derde van de gronden in woonuitbrei-

De uitlatingen van de toenmalige minister wekken alvast de indruk dat er voldoende ruimte is om sociale woongelegenheden op te trekken. Vooral in streken met zeer hoge grond- en woningprijzen, zoals Vlaams-Brabant en de Brusselse Rand, wekt dit hoge verwachtingen.

1. Hoeveel gronden liggen in de regio's Halle-Vilvoorde en Leuven nog in reserve bij de sociale huisvestingsmaatschappijen (indien mogelijk met onderscheid tussen gronden bestemd voor sociale huurwoningen en sociale koopwoningen) ? Graag met aanduiding van het aantal gronden per gemeente.
2. Hoeveel van deze gronden liggen in woongebied en hoeveel in woonuitbreidingsgebied ?
3. Kunnen al deze gronden onmiddellijk aangesneden worden, of moeten hiervoor nog woonbehoeftestudies, ruimtelijke structuurplannen, ... opgemaakt worden of andere maatregelen genomen worden ?

Antwoord

1. Momenteel liggen nog 2.247.645,36 m² (224,765 ha) gronden in reserve in heel Vlaams-Brabant bij de socialehuisvestingsmaatschappijen.

De opdeling van de gronden naar gronden voor huur- of voor koopwoningen is niet beschikbaar. Een detail van het aantal gronden per gemeente van Vlaams-Brabant is ter beschikking en wordt bezorgd als bijlage.

2. Van dit totaal bevindt zich 37,892 ha in woongebied (16,8 %) en 134,176 ha in woonuitbreidingsgebied (59,7 %).

dingsgebied aansnijdbaar is, maar dat deze gronden ook in de gemeentelijke structuurplannen als prioritair aan te snijden woongebieden moeten worden opgenomen vooraleer ze kunnen worden aangesneden en benut voor sociale woningbouw.

Voor het aansnijden van gronden van sociale-huisvestingsmaatschappijen in woonuitbreidingsgebied waarvoor geen woonbehoeftestudie vereist is, moet iedere situatie afzonderlijk bekeken worden, en dit in overeenstemming met de omzendbrief RO/2002/03 van 25 oktober 2002 van mijn collega minister Dirk Van Mechelen, in verband met het opmaken van een gemeentelijke woonbehoeftestudie en het ontwikkelen van woonuitbreidingsgebieden met of zonder woonbehoeftestudie.

Gemeente	In m ²	In ha
Aarschot	17.016,847	1,702
Asse	12.899,447	1,290
Beersel	205.878,835	20,588
Begijnendijk	24.615,474	2,462
Bekkevoort	2.859,905	,286
Bertem	44.400,184	4,440
Bierbeek	75.428,612	7,543
Boortmeerbeek	50.527,595	5,053
Diest	209.399,849	20,490
Dilbeek	100.453,835	10,045
Gooik	36.564,175	3,656
Grimbergen	4.636,566	,464
Haacht	2.135,966	,214
Halle	137.764,059	13,776
Herent	15.895,916	1,590
Hoegaarden	13.505,282	1,351
Hoeilaart	3.956,618	,396
Huldenberg	501,161	,050
Kampenhout	44.642,693	4,464
Kapelle-op-den-Bos	5.413,460	,541
Keerbergen	5.901,475	,590
Kortenberg	17.481,802	1,748
Kraainem	20.209,465	2,021
Landen	47.583,643	4,758
Lennik	36.605,436	3,661
Leuven	53.801,551	5,380
Liedekerke	136.142,929	13,614
Linters	2.833,043	,283
Lubbeek	55.823,807	5,582
Machelen	32.499,026	3,250
Meise	161.081,490	16,180
Merchtem	18.201,066	1,820
Opwijk	73.977,422	7,400
Roosdaal	5.781,759	,578
Sint-Pieters-Leeuw	19.655,393	1,966

Gemeente	In m ²	In ha
Steenokkerzeel	26.514,410	2,651
Ternat	59.244,472	5,924
Tervuren	90.712,399	9,071
Tienen	139.688,811	13,969
Tremelo	65.949,369	6,595
Vilvoorde	123.469,972	12,347
Wezembeek-Oppem	1.118,680	,112
Zaventem	20.219,338	2,022
Zemst	20.700,735	2,070
Zoutleeuw	3.211,384	,321
	2.247.645,356	224,765

II. VRAGEN WAARVAN DE REGLEMENTAIRE TERMIJN VERSTREKEN IS EN WAAROP NOG NIET WERD GEANTWOORD* (Reglement artikel 81, 6)

BART SOMERS

MINISTER-PRESIDENT
VAN DE VLAAMSE REGERING

**Vraag nr. 47
van 4 september 2003
van de heer FILIP DEWINTER**

Kind en Gezin – Kredietkaarten (2)

Naar aanleiding van het Antwerpse Visa-schandaal vroeg ik op 7 maart 2003 met vraag nr. 26 aan de Vlaamse regering welke Visa-kaarten in omloop zijn bij de topambtenaren van de Vlaamse overheid. De Vlaamse regering vroeg informatie op bij de Vlaamse instellingen, waaronder Kind en Gezin. In het antwoord van 7 april 2003 werd door Patrick Dewael gemeld dat bij een aantal instellingen kredietkaarten aanwezig waren, maar niet bij Kind en Gezin (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 11 van 21 maart 2003, blz. 1869).

* datum van afsluiting : 31/10

Meteen daarna ontving ik informatie van een personeelslid van Kind en Gezin dat stelde dat dit een leugen was, en dat er wel degelijk een Visa-kaart was die misbruikt werd voor snoepreizen en dure diners. Om die informatie te verifiëren, werd op 28 mei 2003 met schriftelijke vraag nr. 33 een nieuwe vraag over Kind en Gezin gesteld. Uit het antwoord van de minister-president bleek inderdaad dat de Visa-kaart op 18 maart 2003 werd teruggestuurd nadat de bovenvermelde parlementaire vraag op 14 maart 2003 ontvangen werd. De kaart werd gebruikt door de administrateur-generaal, die met de kaart in het jaar 2002 15.600 euro uitgaf aan "buitenlandse reizen, nieuwjaarsdiners, dure etentjes, bloemen en geschenken". Zowel de regering als vervolgens ikzelf werden dus verkeerd ingelicht door Kind en Gezin onder verantwoordelijkheid van de administrateur-generaal.

1. Welke buitenlandse zendingen werden in 2002 gedaan door Kind en Gezin, met welke deelnemers en met welke kostprijs? Op welke datum werden deze buitenlandse zendingen door de raad van bestuur van Kind en Gezin, of door een ander orgaan, goedgekeurd? Graag een kopie van het verslag van de vergadering van de raad van bestuur of het andere orgaan waar die beslissing genomen werd.
2. Welke bijscholingen werden waar en door wie gevolgd, voor welke kostprijs?
3. Welke nieuwjaarsdiners werden waar en door wie gegeven, voor welke kostprijs?
4. Welke professionele lectuur werd waar en door wie aangekocht, en voor welke kostprijs?
5. Welke bloemen en andere geschenken werden waar en voor welke kostprijs aangekocht?
6. Graag ontving ik een kopie van de Visa-uittreksels van al deze uitgaven.
7. Volgens een mediabericht zou de administrateur-generaal klaarheid moeten scheppen voor de raad van bestuur van Kind en Gezin.

Is dit intussen gebeurd en op welke datum?

Welke waren de besluiten van de raad van bestuur?

8. De regeringsvertegenwoordiger zou nadien verslag uitbrengen bij de minister.

Is dit intussen gebeurd?

Met welk resultaat?

9. Er werd naar verluidt een interne audit uitgevoerd bij Kind en Gezin.

Op welke datum en door wie werd opdracht gegeven tot deze audit?

Door wie werd deze audit uitgevoerd?

Is deze audit intussen afgerond?

Zo ja, dan ontvang ik daarvan graag een kopie.

Meent de minister-president dat deze audit volstaat?

Meent de minister-president niet dat een externe audit dringend nodig is?

10. Meent de minister-president dat het verstrekken van verkeerde informatie door Kind en Gezin aan de Vlaamse regering, en daardoor aan een Vlaams volksvertegenwoordiger, toelaatbaar is?

Welke gevolgen heeft dit voor de positie van de administrateur-generaal?

11. Welke maatregelen nam of neemt de minister-president om misbruiken van Visa-kaarten door topambtenaren te voorkomen?

PATRICIA CEYSENS

VLAAMS MINISTER
VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID,
EN E-GOVERNMENT

Vraag nr. 116
van 27 juni 2003
van de heer BOUDEWIJN LALOO

Mercuriusproject – Resultaten en vervolgproject

In de loop van 1997 werden door de Vlaamse regering beslissingen genomen m.b.t. het Fonds voor Binnenstedelijke Commerciële Centra, het zogenaamde Mercuriusproject. Dit project had tot doel de handelsactiviteiten in de binnenstad te activeren door bepaalde projecten te subsidiëren.

Intussen is duidelijk gebleken dat het Mercuriusproject een ware aanjager van investeringen was in

de binnenstedelijke commerciële centra. De projecten die met steun worden gerealiseerd, vertegenwoordigen een totale investering van 110 miljoen euro, voor 18,57 miljoen euro steun. Bovendien blijkt dat twee derde van de niet-geselecteerde projecten ook zonder steun uit het Mercuriusfonds worden gerealiseerd.

1. Kan de minister een overzicht bezorgen van alle projecten en de status van die dossiers ?
2. De Vlaamse regering heeft Dynamo voorgesteld als opvolger van het Mercuriusproject. Een budget van 12,5 miljoen euro werd hiervoor reeds vrijgemaakt.

Wat is de timing voor dit project ?

Wanneer lanceert de minister een oproep voor het indienen van voorstellen ?

**Vraag nr. 119
van 27 juni 2003
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN**

Militaire transporten – Overleg met VS

In zijn antwoord op een vraag om uitleg van collega Roland Van Goethem op 5 juni jl. aangaande de militaire transporten via de haven van Antwerpen kondigde voormalig minister Gabriels aan dat hij binnen afzienbare tijd een contact op redelijk hoog niveau zou hebben met vertegenwoordigers van de Verenigde Staten (Handelingen Commissievergadering nr. 235 van 5 juni 2003, blz. 1).

Kan de minister zeggen of dit contact met minister Gabriels of met haarzelf uiteindelijk heeft plaatsgevonden ?

Kan zij meer bijzonderheden verstrekken over de aard van dit gesprek en de eventuele besluiten die eruit werden getrokken ?

**III. VRAGEN WAARVAN
DE REGLEMENTAIRE TERMIJN
VERSTREKEN IS MET
TEN MINSTE TIEN WERKDAGEN
EN DIE OP VERZOEK
VAN DE VRAAGSTELLERS WERDEN
OMGEZET IN VRAGEN OM UITLEG
(Reglement artikel 81, 4)**

Nihil.

REGISTER

Nr.	Datum	Vraagsteller	Onderwerp	Blz.
P. DEWAEL, minister-president van de Vlaamse regering				
31	28.05.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Taalgebieden – Voorstelling in het buitenland (2)</i>	287
32	28.05.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Minister Vanhengel – Betaalrol (2)</i>	1
33	28.05.2003	F. Dewinter	<i>Kind en Gezin – Kredietkaarten</i>	287
S. STEVAERT, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie				
186	29.01.2003	R. Van Cleuvenbergen	<i>Vlaamse administratie – Aanpassing werkplek gehandicapten</i>	1
B. SOMERS, minister-president van de Vlaamse regering				
34	13.06.2003	W. Vandenbossche	<i>Nederlandstalig zorgaanbod Brussel – Initiatieven</i>	289
35	13.06.2003	B. Grouwels	<i>Vlaams-Brusselfonds – Bestedingen 2002 en 2003</i>	291
36	20.06.2003	R. Van Den Heuvel	<i>Actieplan Armoedebestrijding – Begroting</i>	2
37	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Taalsituatie Brusselse ziekenhuizen – Raad van Europa</i>	292
38	20.06.2003	W. Vandenbossche	<i>Promotie van Brussel in Vlaanderen – Initiatieven</i>	293
39	20.06.2003	J. Loones	<i>Kerntakendebat – Gestructureerd overleg</i>	3
40	27.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Taalgebieden – Voorstelling in het buitenland (2)</i>	3
41	10.07.2003	M. Dillen	<i>Overheidsadvertenties – Klachten</i>	3
42	10.07.2003	A.-E. Bogaert	<i>Werkgelegenheidsconferentie – Voorbereidingen en afvaardiging</i>	5
43	10.07.2003	J. Sauwens	<i>Transfers Vlaanderen-Wallonië – Studie</i>	6
45	07.08.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Vlaamse ambtenaren in Brussel – Woonplaatsstimuli</i>	6
○ 47	04.09.2003	F. Dewinter	<i>Kind en Gezin – Kredietkaarten (2)</i>	336
R. LANDUYT, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme				
72	28.05.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Jeugdherbergen – Brussel</i>	296
73	28.05.2003	M. Dillen	<i>Tewerkstellingsinitiatieven – Oudere werknemers</i>	296
74	13.06.2003	M. Dillen	<i>Actieplan gelijke kansen m/v – Projecten</i>	7
75	13.06.2003	V. Declercq	<i>ESF-werkgelegenheidssubsidies – Benuttingsgraad</i>	13
76	20.06.2003	R. Van Den Heuvel	<i>Actieplan Armoedebestrijding – Begroting</i>	14
77	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>"Social Agenda" – Nederlandse versie</i>	14
79	20.06.2003	J. Loones	<i>Kerntakendebat – Gestructureerd overleg</i>	15

80	20.06.2003	T. Merckx-Van Goey	<i>Adviesbureaus toegankelijkheid – Erkenning</i>	15
81	20.06.2003	W. Vandenbossche	<i>Toerisme – Interactie Vlaanderen-Brussel</i>	17
82	27.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Toerisme Vlaanderen – Telefoonnummer website</i>	19
88	17.07.2003	C. Decaluwe	<i>Toerisme Vlaanderen – Hotelreservering voor privé-doeleinden</i>	297

M. VOGELS, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking

176	18.04.2003	R. Van Cleuvenbergen	<i>MS-patiënten – Opvang</i>	297
-----	------------	-----------------------------	--	-----

M. VANDERPOORTEN, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming

101	16.05.2003	J. De Meyer	<i>Onderwijspersoneel – Medische onderzoeken</i>	299
103	28.05.2003	J. De Meyer	<i>Hogeschoolpersoneel – TBS andere functie</i>	300
107	13.06.2003	W. Vandenbossche	<i>Schoolverlaters – Brussel</i>	19
108	13.06.2003	D. De Cock	<i>Onderwijspersoneel – Tijdelijke aanstelling van doorlopende duur</i>	25
109	13.06.2003	C. Decaluwe	<i>Onderwijspersoneel – Anciënniteitsberekening</i>	26
110	13.06.2003	M. Dillen	<i>Kinderen met ADHD – Attestering – Begeleiding op school</i>	27
111	13.06.2003	M. Dillen	<i>Kinderen met ADHD – CLB's</i>	29
113	13.06.2003	M. van den Abeelen	<i>Subsidiedossiers DIGO – Achterstand</i>	30
114	13.06.2003	M. van den Abeelen	<i>Schoolverlaters – Deeltijds beroepssecundair onderwijs</i>	31
115	13.06.2003	J. De Meyer	<i>CAO VI – Gesco's</i>	33
117	20.06.2003	R. Van Den Heuvel	<i>Actieplan Armoedebestrijding – Begroting</i>	301
118	20.06.2003	W. Vandenbossche	<i>Taallessen Nederlands Brussel – Ouders anderstalige leerlingen</i>	301
120	20.06.2003	J. Loones	<i>Kerntakendebat – Gestructureerd overleg</i>	35
121	20.06.2003	K. Van Dijck	<i>Doorverwijzingen naar BuO en zittenblijvers – Stand van zaken</i>	303
124	27.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Franstalige faciliteitenscholen – Vakantieregeling</i>	35
127	27.06.2003	M. Dillen	<i>Secundaire scholen – Afvalbeleid</i>	36
128	27.06.2003	M. Dillen	<i>Milieuproject Groene School – Evaluatie</i>	37
129	27.06.2003	M. Dillen	<i>Schoolhygiëne – Stand van zaken</i>	37
130	27.06.2003	M. Dillen	<i>Kinder- en Jongerentelefoon – Proefproject Knokke-Heist</i>	38
131	27.06.2003	J. Loones	<i>Kosteloos onderwijs – Beleid</i>	39
132	27.06.2003	J. Sauwens	<i>Topsportscholen – Opleidingskosten</i>	40
133	04.07.2003	G. Vanleenhove	<i>Assistent-onderzoekers hogescholen – Bedrijfsvoorheffing</i>	42
135	04.07.2003	W. Vandenbossche	<i>Griekse school Brussel – Nederlands</i>	42
137	04.07.2003	J. Sauwens	<i>BPT-uren – Sportactiviteiten</i>	44
138	04.07.2003	J. Sauwens	<i>Studierichting Topsport – Financiering</i>	45
139	10.07.2003	A. Moreau	<i>Zorgcoördinatoren – Elders verworven competenties</i>	49
143	10.07.2003	M. Dillen	<i>Trajectbegeleiding deeltijds BSO – Evaluatie</i>	51

152	21.08.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>VZW Werkgroep Immigratie – Subsidïering</i>	51
156	21.08.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Basisschool Komen – Leerlingenaantal (3)</i>	52
157	21.08.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Volwassenenonderwijs St.-Genesius-Rode – Taalgebruik</i>	53

J. GABRIELS, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting

106	16.05.2003	A. Moreau	<i>Irak – Vlaamse bedrijven</i>	324
-----	------------	------------------	---------------------------------------	-----

D. VAN MECHELEN, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening

126	28.05.2003	J. Penris	<i>Heffing leegstand – Evaluatie</i>	53
-----	------------	------------------	--	----

D. VAN MECHELEN, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie

129	13.06.2003	J. Malcorps	<i>Windturbines – Stedenbouwkundige vergunningen</i>	55
130	13.06.2003	J. Malcorps	<i>Economisch Netwerk Albertkanaal – Heirenbroek (Herentals)</i>	59
131	20.06.2003	R. Van Den Heuvel	<i>Actieplan Armoedebestrijding – Begroting</i>	61
132	20.06.2003	R. Van Cleuvenbergen	<i>GSM-antennes – Inventaris (2)</i>	61
133	20.06.2003	F. Vermeiren	<i>Bedrijventerreinen Vlaams-Brabant – Stand van zaken (2)</i>	63
134	20.06.2003	F. Strackx	<i>Uitgegraven bouwgrond – Reglementering</i>	65
135	20.06.2003	A. De Martelaer	<i>Vrijstelling verkeersbelasting gehandicapten – Omzendbrief</i>	66
136	20.06.2003	J. Loones	<i>Kerntakendebat – Gestructureerd overleg</i>	67
137	27.06.2003	E. Van Vaerenbergh	<i>Luchthavenregio Zaventem – Ruimtelijke uitvoeringsplannen</i>	67
138	27.06.2003	A. De Maght-Aelbrecht	<i>Ruimtelijke planning – Geïntegreerde informatie</i>	69
139	04.07.2003	M. Van den Eynde	<i>De Reukens Aartselaar – Bestemming</i>	72
148	04.07.2003	H. De Lobel	<i>Moskeeën – Toegankelijkheid</i>	73
149	04.07.2003	F. Vermeiren	<i>Leegstaande bedrijfsruimten – Gemeentelijke taken en inkomsten</i>	75
150	04.07.2003	F. Vermeiren	<i>Leegstaande bedrijfsruimten – Vernieuwingsfonds</i>	76

P. VAN GREMBERGEN, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken

64	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>Club Brugge KV – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	77
65	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>Lierse SK – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	78
66	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>Sint-Truiden – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	78
67	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>Sporting Lokeren SW – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	78
68	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>RC Genk – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	78
69	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>AA Gent – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	78
70	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>VC Westerlo – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	78

71	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>FC Antwerp – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	78
72	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>Germinal, Beerschot, Antwerp – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i> .	78
73	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>SK Beveren – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	79
74	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>FC Lommelse SK – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	79
75	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>KV Mechelen – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	79
76	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>VC Harelbeke – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	79
77	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>Eendracht Aalst – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	79
78	07.02.2003	W. Vandenbossche	<i>Cercle Brugge – Gemeentelijke inkomsten en uitgaven</i>	79
152	18.04.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Informatievergadering Linkebeek – Taalgebruik</i>	96
166	28.05.2003	A. Moreau	<i>Faciliteitengemeenten – Oproepingsbrieven – Buitenlandse kiezers</i>	96
167	28.05.2003	I. van Kessel	<i>Zorgsector – Cultuurparticipatie</i>	97
168	28.05.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Gemeenteraadszitting Wezembeek-Oppem – Taalgebruik (3)</i>	97
169	28.05.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Informatieblad Wezembeek-Oppem – Politiek commentaar (2)</i>	98
170	28.05.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Openbare bibliotheek Wemmel – Franstalige leesgroep (2)</i>	98
171	28.05.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Stembureaus St.-Genesius-Rode – Taalgebruik</i>	99
172	28.05.2003	A. Moreau	<i>Liberalisering energiemarkt – Budgetmeters – OCMW-ondersteuning</i> .	99
173	13.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>St.-Stefanuskerk Lippelo – Binnenrestaurant</i>	100
174	13.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Openbare bibliotheek Wemmel – Taalgebruik beheerders</i>	100
175	13.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Stembureaus Jezus-Eik – Taalgebruik</i>	102
176	13.06.2003	F. Vermeiren	<i>Kunstpatrimonium – Aankoop- en uitleenbeleid</i>	102
177	13.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Vlaamse Rand – ADEPS-subsidies</i>	105
178	20.06.2003	R. Van Den Heuvel	<i>Actieplan Armoedebestrijding – Begroting</i>	106
179	20.06.2003	B. Laloo	<i>Actief gemeentelijk schuldbeheer – Instrumenten</i>	106
180	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>SMAK Gent – Taalkennis artistiek directeur</i>	107
181	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Voeren – Bevoegdheid adjunct-arrondissementscommissaris</i>	108
182	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Randkrant – Verspreiding door De Post</i>	110
183	20.06.2003	J. Laurys	<i>Regularisatie DAC – Stand van zaken</i>	110
△ 184	20.06.2003	J. Loones	<i>Kerntakendebat – Gestructureerd overleg</i>	111

G. BOSSUYT, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie

326	13.06.2003	M. Dillen	<i>De Lijn – Doorstroming</i>	113
327	13.06.2003	C. Decaluwe	<i>N391 Zwevegem – Geluidsoverlast</i>	114
328	13.06.2003	A. Moreau	<i>Overdracht provinciewegen – Vlaams-Brabant</i>	115
329	13.06.2003	P. Huybrechts	<i>Schampblokken – Veiligheid</i>	115
330	13.06.2003	J. Sauwens	<i>De Lijn – Abonnementen</i>	116
331	13.06.2003	A. Moreau	<i>VMW – Rioolwerken Rotselaar</i>	120

332	13.06.2003	F. Vermeiren	<i>Vrachtverkeer – Gewichtscontroles – Tolheffing</i>	121
333	13.06.2003	J. Malcorps	<i>Bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk – Stand van zaken</i>	121
334	13.06.2003	C. Van Eyken	<i>De Lijn Vlaams-Brabant – Taalgebruik dienstregelingen</i>	123
335	13.06.2003	F. Strackx	<i>N2 Lubbeek – Wateroverlast</i>	124
336	20.06.2003	R. Van Den Heuvel	<i>Actieplan Armoedebestrijding – Begroting</i>	124
337	20.06.2003	F. Vermeiren	<i>Energie-audit – Erkende uitvoerders (2)</i>	124
338	20.06.2003	F. Vermeiren	<i>Windturbines – Kapelle-op-den-Bos</i>	125
339	20.06.2003	A. Moreau	<i>Basismobiliteit – Openbaar vervoer naar industrieterreinen</i>	126
340	20.06.2003	J. De Roo	<i>N49 Meetjesland – Geluidshinder</i>	128
341	20.06.2003	F. Vermeiren	<i>Gewestelijk Expresnet – Informatie Vlaams-Brabantse gemeenten</i>	129
342	20.06.2003	C. Decaluwe	<i>E17 Rekkem-Menen – Bodemverontreiniging (2)</i>	129
343	20.06.2003	C. Decaluwe	<i>Gewestwegen – Spoorvorming</i>	130
344	20.06.2003	J. Loones	<i>Kerntakendebat – Gestructureerd overleg</i>	132

L. SANNEN, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking

183	28.05.2003	E. Matthijs	<i>Stadsbossen – Kostprijs</i>	133
184	28.05.2003	J. De Roo	<i>Waterzuivering Meetjesland – Projecten</i>	134
186	13.06.2003	J. Malcorps	<i>Decontaminatie van scheepswrakken – MSC Insa</i>	136
187	13.06.2003	J. Malcorps	<i>Milieubeleid NMBS – Evaluatie</i>	137
188	13.06.2003	J. Malcorps	<i>Milieubeleid NMBS – Pesticidengebruik</i>	142
189	13.06.2003	P. Huybrechts	<i>Schroothandel Geel – Milieuvergunning</i>	325
190	13.06.2003	M. Dillen	<i>Biologische landbouw – Investeringssteun</i>	143
191	13.06.2003	M. Dillen	<i>Huishoudelijk afval – Tariefcoördinatie</i>	144
192	13.06.2003	M. van den Abeelen	<i>Gemeentelijke rioleringswerken – Uitbetaling gewestsubsidies</i>	146
194	13.06.2003	C. Decaluwe	<i>RWZI's – Bodemvervuiling</i>	147
195	13.06.2003	C. Decaluwe	<i>RWZI's – Ruimtelijk kwetsbare gebieden</i>	154
196	13.06.2003	E. Glorieux	<i>Luchthaven Zaventem – Dioxinemetingen</i>	326
197	13.06.2003	J. De Meyer	<i>Ionische branddetectoren – Afvalverwerking</i>	155
198	20.06.2003	J. Malcorps	<i>Festivalafval – Drankbikers</i>	156
199	20.06.2003	R. Van Den Heuvel	<i>Actieplan Armoedebestrijding – Begroting</i>	157
200	20.06.2003	R. Van Cleuvenbergen	<i>GSM-antennes – Inventaris (2)</i>	328
201	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Domein Donk Bornem – Rioolwater</i>	158
202	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Kouterwijk St.-Amands – Sanering (2)</i>	158
203	20.06.2003	P. Huybrechts	<i>Tankstation Herentals – Beroep Vlaamse Landmaatschappij</i>	159
204	20.06.2003	J. Laurys	<i>Regularisatie DAC – Stand van zaken</i>	159
205	20.06.2003	C. Decaluwe	<i>Jacht met roofvogels – Afschaffing</i>	160

206	20.06.2003	J. Loones	<i>Kerntakendebat – Gestructureerd overleg</i>	160
207	20.06.2003	J. Loones	<i>Pesticidenvrij groenbeheer – Lokale besturen</i>	161
208	20.06.2003	G. Sols	<i>Vossenuitzetting Leopoldsburg – Schaderegeling</i>	162
209	27.06.2003	B. Laloo	<i>Visserijbeleid – Overleg met de sector</i>	162
211	27.06.2003	F. Dewinter	<i>OVAM – Werking</i>	163
212	27.06.2003	F. Dewinter	<i>VMM – Werking</i>	165
213	27.06.2003	C. Decaluwe	<i>Stookolietanks Vlaamse overheid – Controle en sanering</i>	171
△ 214	27.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Vlaamse Gemeenschapscommissie – Ontwikkelingssamenwerking</i>	172
216	27.06.2003	M. Dillen	<i>Secundaire scholen – Afvalbeleid</i>	173
217	27.06.2003	M. Dillen	<i>Milieuproject Groene School – Evaluatie</i>	174
219	27.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Kouterwijk St.-Amands – Waterverontreiniging</i>	176
220	04.07.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Molenbeek Puurs – Waterbeheersing</i>	177
221	04.07.2003	F. Vermeiren	<i>Afvalinzameling – Senioren</i>	178
222	10.07.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>N16 Puurs-Bornem – Chromzuurongeval (2)</i>	179
224	10.07.2003	M. Dillen	<i>Bossen – Gezondheidstoestand</i>	179
225	10.07.2003	J. De Meyer	<i>Afbouw veestapel – Stand van zaken</i>	182
226	10.07.2003	F. Strackx	<i>Meetshovenbos Aarschot – Plannen</i>	186
230	17.07.2003	K. Helsen	<i>N117 Brasschaat-Kalmthout – Fietspad</i>	188
232	07.08.2003	C. Decaluwe	<i>Milieuconvenants – Kortrijk-Roeselare-Tielt</i>	189
235	07.08.2003	J. Malcorps	<i>Spaanplaatbedrijven – Emissies</i>	192

A. BYTTEBIER, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

△ 196	28.05.2003	I. van Kessel	<i>Zorgsector – Cultuurparticipatie</i>	197
200	28.05.2003	P. Ceysens	<i>Dagcentrum Wigwam – Subsidiëring</i>	329
202	13.06.2003	M. Dillen	<i>Leeftijdsgrenzen in regelgeving – Oudere patiënten</i>	330
203	13.06.2003	M. Van den Eynde	<i>Opvangcentra voor probleemjongeren – Erkenningen</i>	331
205	13.06.2003	M. Dillen	<i>Actie "Kom op Appels" – Steun</i>	199
206	13.06.2003	J. Malcorps	<i>Extreme temperaturen – Gezondheidseffecten</i>	200
207	13.06.2003	J. Malcorps	<i>Ozonpieken – Gezondheidseffecten</i>	202
210	13.06.2003	F. Starckx	<i>Kinderopvang – Leuven</i>	203
213	20.06.2003	R. Van Den Heuvel	<i>Opvoedingsondersteuning – Initiatieven</i>	204
214	20.06.2003	J. De Roo	<i>Aangepast vervoer gehandicapten – Subsidiëring</i>	334
215	20.06.2003	J. Laurys	<i>Regularisatie DAC – Stand van zaken</i>	208
216	20.06.2003	S. Becq	<i>Buitenschoolse kinderopvang – Extra plaatsen</i>	209
217	20.06.2003	J. Loones	<i>Kerntakendebat – Gestructureerd overleg</i>	210
218	20.06.2003	K. Helsen	<i>Adoptiedienst Ray of Hope – Beslissingen</i>	210

219	27.06.2003	R. Van Cleuvenbergen	<i>Schuldbemiddeling – Bijsturingen</i>	212
221	27.06.2003	K. Helsen	<i>Kind en Gezin – Slagzin "Kind is Koning"</i>	213
223	27.06.2003	K. Helsen	<i>Kinderopvang op school – Stand van zaken</i>	214
224	27.06.2003	K. Helsen	<i>Zorgregio's – Instroomsituaties</i>	215
225	27.06.2003	K. Helsen	<i>Gehandicaptenvoorzieningen – Deregulering</i>	217
226	27.06.2003	R. Van Cleuvenbergen	<i>Kinderopvang – Meldingsplicht</i>	218
227	27.06.2003	A. Moreau	<i>Welzijns- en gezondheidssector – Investeringsubsidies</i>	221
229	04.07.2003	V. Declercq	<i>Bijzondere jeugdbijstand – Structurele steun</i>	222
231	04.07.2003	M. van den Abeelen	<i>Cannabisgebruik bij jongeren – Schoolcampagnes</i>	224
232	04.07.2003	A. Moreau	<i>Rusthuizen – Animatoren</i>	225
233	04.07.2003	M. Dillen	<i>Gelijkekansenbeleid – Projecten</i>	226
234	04.07.2003	M. Dillen	<i>Vrouwen en besluitvorming – Projecten</i>	227
237	04.07.2003	M. Dillen	<i>Gelijke kansen m/v – ESF-projecten</i>	230
238	10.07.2003	S. Becq	<i>Protocolakkoord ouderenzorg – Uitvoering</i>	232
241	10.07.2003	M. Dillen	<i>Drugpreventieproject Voetbalbond – Resultaten</i>	237
243	10.07.2003	M. Dillen	<i>Project "Tijd-Rovers" – Resultaten</i>	238
245	10.07.2003	M. Dillen	<i>Wijkgezondheidscentra – VIPA-subsidies</i>	239
246	17.07.2003	J. De Roo	<i>OCMW-rusthuis Maldegem – Subsidiebelofte</i>	239
250	17.07.2003	M. Dillen	<i>Heupfracturen en osteoporose – Preventie</i>	239
251	17.07.2003	M. Dillen	<i>Vlaams Instituut voor Gezondheids promotie – Publicaties</i>	243
262	07.08.2003	D. Ramoudt	<i>AIDS-preventie – Campagnes</i>	245
P. CEYSENS, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-Government				
109	13.06.2003	F. Strackx	<i>VIZO-opleiding antidiefstalsystemen – Diploma</i>	247
111	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Export Vlaanderen – Overheveling BDBH-personeel (2)</i>	248
112	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Bizidee-wedstrijd FET – Steun</i>	249
113	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>"Social Agenda" – Nederlandse versie</i>	250
114	20.06.2003	F. Vermeiren	<i>Buitenlandse investeringen – Stand van zaken</i>	251
○ 116	27.06.2003	B. Laloo	<i>Mercuriusproject – Resultaten en vervolgproject</i>	337
118	27.06.2003	E. Van Vaerenbergh	<i>Renovil – Stand van zaken</i>	251
○ 119	27.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Militaire transporten – Overleg met VS</i>	338
120	27.06.2003	E. Van Vaerenbergh	<i>Bedrijfszone Meise (Westrode) – Stand van zaken</i>	252
121	04.07.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Export Vlaanderen – Exportmanagers</i>	253
122	04.07.2003	A. Moreau	<i>EU-kandidatuur Turkije – Koerden</i>	254
124	10.07.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Vlaams Huis Londen – Aanstelling vertegenwoordiger</i>	256
125	17.07.2003	J. De Roo	<i>Streekplatformen – Financiering</i>	256

128 17.07.2003 **M. van den Abeelen** *Vrije beroepen – Management en strategische planning* 259

M. KEULEN, Vlaams minister van Media, Wonen en Sport

1	13.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Voorkooprecht – Vlabinvest</i>	261
2	13.06.2003	M. Van den Eynde	<i>Sociale huisvesting – Zorgbehoevenden</i>	262
3	13.06.2003	M. Dillen	<i>Sociale huisvesting – Ouderen</i>	264
4	13.06.2003	M. Dillen	<i>Huisvestingspremies – 65-plussers</i>	265
5	20.06.2003	R. Van Den Heuvel	<i>Actieplan Armoedebestrijding – Begroting</i>	268
6	20.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>BVN-TV – Bereik</i>	268
7	20.06.2003	S. Becq	<i>Motorcrossterreinen – Stand van zaken</i>	269
8	20.06.2003	S. Becq	<i>Sociale huisvesting – Reservegronden Leuven-Halle-Vilvoorde</i>	335
9	20.06.2003	F. Strackx	<i>VRT Terzake – Neutraliteit</i>	271
10	20.06.2003	J. Laurys	<i>Regularisatie DAC – Stand van zaken</i>	271
11	20.06.2003	J. Loones	<i>Kerntakendebat – Gestructureerd overleg</i>	271
12	27.06.2003	C. Decaluwe	<i>Sociaal huurbesluit – Bevraging SHM's</i>	272
13	27.06.2003	C. Decaluwe	<i>Huurachterstallen SHM's – Stand van zaken (2)</i>	272
14	27.06.2003	C. Decaluwe	<i>Onderhoudstoestand sociale woningen – Veldenquête</i>	275
15	27.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Voeren – Sociale huisvesting (2)</i>	276
16	27.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Voorkooprecht – Vlaamse Rand</i>	276
17	27.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>Domein Hazewinkel (Willebroek) – Incidenten</i>	277
18	27.06.2003	C. Decaluwe	<i>Vlaamse Huisvestingsmaatschappij – Vastleggingen</i>	277
19	27.06.2003	M. Dillen	<i>Bouwpremie – Stand van zaken</i>	280
20	27.06.2003	J. Sauwens	<i>Sportinfrastructuur – Inventarisatie en blinde vlekken</i>	281
21	27.06.2003	J. Sauwens	<i>Gemeentelijke sportdiensten – Berekening aanvullende subsidies</i>	282
22	27.06.2003	L. Van Nieuwenhuysen	<i>WTV – Interregionaal project</i>	284
26	04.07.2003	J. Sauwens	<i>Studierichting Topsport – Financiering</i>	284